100-
Ke

INSTYTUT HISTORYCZNY
UNIW. WARSZ.

Kancelaria

СБОРНИКЪ
АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ
ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ЮСТИЦІИ.

ЧАСТЬ II.

В. УЧРЕЖДЕНІЕ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

ТОМЪ XII.

ПОСТАНОВЛЕНІЯ, ОТНОСЯЩІЯСЯ КЪ УЧРЕЖДЕНІЮ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

ZBIÓR
PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI.

CZĘŚĆ II.

B. ORGANIZACYA SĄDOWNICTWA KARNEGO.

TOM XII.

PRZEPISY DOTYCZĄCE ORGANIZACYI SĄDOWNICTWA KARNEGO.

1867.

1803

СБОРНИКЪ
АДМИНИСТРАТИВНЫХЪ ПОСТАНОВЛЕНІЙ
ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО.

ВѢДОМСТВО ЮСТИЦІИ.

ЧАСТЬ II.

В. УЧРЕЖДЕНІЕ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

ТОМЪ XII.

ПОСТАНОВЛЕНІЯ, ОТНОСЯЩІЯСЯ КЪ УЧРЕЖДЕНІЮ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

ZBIÓR
PRZEPISÓW ADMINISTRACYJNYCH
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

WYDZIAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI.

CZĘŚĆ II.

B. ORGANIZACYA SĄDOWNICTWA KARNEGO.

TOM XII.

PRZEPISY DOTYCZĄCE ORGANIZACYI SĄDOWNICTWA KARNEGO.

1867.

D84/84

Печатано по ВЫСОЧАЙШЕМУ повелѣнію.

Ke
Uniw. otwarty Warszawski
BIBLIOTEKA
Wydz. Hum.
Filia w Białymstoku
86441
WYDANO Z DUBLETÓW
Biblioteki Narodowej

Варшава.—Въ Типографіи Ивана Яворскаго.

Drukowano z rozkazu NAJWYŻSZEGO.

Warszawa. — W Drukarni Jana Jaworskiego.

ОБЪЯСНЕНІЕ.

Постановленія, заключающіяся въ настоящемъ томѣ, составляютъ прибавленіе къ отдѣлу II-му Органическаго Устава судебныхъ мѣстъ отъ 26 Іюля 1810 года, заключающагося въ томѣ IX, а именно: къ §§ 2-му, 3-му и 4-му главы II-ой объясненій, помѣщенныхъ въ томъ же отдѣлѣ. Въ особенности же постановленія эти касаются: особыхъ правилъ касательно производства слѣдствій по дѣламъ уголовнымъ, приведенію къ присягѣ лицъ приглашенныхъ въ Судъ и приготовленія реестратуры обвиненнаго.

Сборникъ этотъ, подъ главнымъ руководствомъ Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника, Сенатора Фундуклея, составленъ чиновниками Канцеляріи Государственнаго Совѣта Царства Польскаго, а равно Старшимъ Чиновникомъ для особыхъ порученій въ Правительственной Коммисіи Юстиціи, Новодворскимъ.

OBJAŚNIENIE.

Przepisy w tomie niniejszym zawarte, stanowią dodatek do działu II Ustawy Organicznéj Sądownictwa karnego z dnia 26 Lipca 1810 roku, objętéj tomem IX-tym, a mianowicie do §§ 2-go, 3-go i 4-go Tytułu II-go objaśnień zamieszczonych pod tymże działem. W szczególności zaś dotyczą one prawideł szczególnych co do prowadzenia śledztwa w sprawach karnych, odbierania przysięgi od osób powołanych do Sądu i sporządzania rejestratury obwinionego.

Zbiór niniejszy, pod zwierzchnim kierunkiem Rzeczywistego Radcy Tajnego, Senatora Fundukleja, ułożony został przez Urzędników Kancelaryi Rady Stanu Królestwa Polskiego i Starszego Urzędnika do szczególnych poruczeń w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, Nowodworskiego.

ОГЛАВЛЕНІЕ ПРЕДМЕТОВЪ,

ЗАКЛЮЧАЮЩИХСЯ ВЪ НАСТОЯЩЕМЪ ТОМѢ.

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
95	Постановленіе, предписывающее назначать депутатовъ при производствѣ слѣдствія.	28 Августа (9 Сентября) 1832 г., № 2,583.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	2
96	Постановленіе о томъ, что по дѣламъ, въ коихъ замѣшаны военныя лица, слѣдствіе должно быть производимо въ присутствіи военнаго депутата.	30 Іюня (12 Іюля) 1834 г., № 2,674.	Намѣстникъ въ Царствѣ.	4
97	Распоряженіе о томъ, кто и какимъ порядкомъ долженъ производить слѣдствіе въ случаѣ скоропостижной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ или нанесенія имъ ранъ въ казармахъ или внѣ оныхъ.	18 (30) Мая 1836 г., № 5,174.	Правительственная Комисія Юстиціи.	6
98	Распоряженіе о томъ, чтобы, въ случаѣ буйственныхъ поступковъ между офицерами, производить слѣдствіе при военномъ депутатѣ и жандармскомъ офицерѣ.	19 Февраля 1836 г., № 27.	Военный Министръ.	16

SPIS PRZEDMIOTÓW

W TOMIE NINIEJSZYM ZAWARTYCH.

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
95	Postanowienie nakazujące przybieranie delegatów do śledztwa.	28 Sierpnia (9 Września) 1832 r., № 2,583.	Namiestnik w Królestwie.	3
96	Postanowienie, że w sprawach, do których wpływają wojskowi, śledztwo winno być prowadzone przy deputacie wojskowym.	30 Czerwca (12 Lipca) 1834 r., № 2,674.	Namiestnik w Królestwie.	5
97	Rozporządzenie stanowiące: kto i w jaki sposób ma prowadzić śledztwo w razie gwałtownéj śmierci lub ranienia żołnierzy, w obrębie koszar lub za ich obrębem.	18 (30) Maja 1836 r. № 5,174.	Kommissya Sprawiedliwości.	7
98	Rozporządzenie, aby śledztwa co do czynów gwałtownych zaszłych między oficerami, prowadzone były przy deputacie wojskowym i oficerze żandarmów.	19 Lutego 1836 r., № 27.	Minister Wojny.	17

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
99	Распоряженіе о производствѣ слѣдствій по произшествіямъ между лицами военнаго вѣдомства, случившимся въ лагеряхъ и баракахъ.	29 Августа (10 Сентября) 1844 г., №11,393.	Правительственная Комисія Юстиціи.	20
100	Распоряженіе о томъ, что пограничные посты не могутъ быть почитаемы за бараки и казармы, и что производство слѣдствія о произшествіяхъ въ нихъ принадлежитъ къ обязанностямъ гражданскихъ Судовъ.	30Апрѣля (12 Мая) 1860 г., № 8,491.	Правительственная Комисія Юстиціи.	26
101	Распоряженіе о томъ, чтобы, при приглашеніи жандармскихъ офицеровъ для присутствованія при производствѣ слѣдствій, означать положительно предметъ дѣла и поводъ приглашенія.	16 (28) Февраля 1853 г., № 25,094.	Правительственная Комисія Юстиціи.	30
102	Постановленіе о томъ, чтобы въ случаѣ неприбытія жандармскаго офицера къ слѣдствію, наряженному для обнаруженія причинъ смерти воинскихъ чиновъ, таковое было производимо безъ него, въ присутствіи обыкновеннаго депутата съ военной стороны.	7 (19) Мая 1860 г., № 3,396.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	36
103	Распоряженіе о порядкѣ отобранія показаній отъ военныхъ офицеровъ высшаго	(4 Декабря) 1823 г.,	Правительственная Комисія Юстиціи.	40

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
99	Rozporządzenie co do sposobu prowadzenia śledztw względem wypadków zaszłych między osobami wojskowemi w obozach i barakach.	29 Sierpnia (10 Września) 1844 r., № 11,393.	Kommissya Sprawiedliwości.	21
100	Rozporządzenie, że stacye pograniczne za baraki i koszary nie mogą być uważane, i że dochodzenie czynów w nich zaszłych do Sądów należy.	30 Kwietnia(12Maja) 1860 r., № 8,491.	Kommissya Sprawiedliwości.	27
101	Rozporządzenie, aby w odezwach do oficera żandarmów o asystowanie przy śledztwie, wyrażany był dokładnie przedmiot sprawy i powód żądania asystencyi.	16 (28) Lutego 1853 r., № 25,094.	Kommissya Sprawiedliwości.	31
102	Postanowienie, że w dochodzeniach przyczyny śmierci wojskowych, gdyby oficer żandarmski do asystencyi nie przybył, śledztwo ma być bez niego, przy deputacie zwykłym wojskowym prowadzone.	7 (19) Maja 1860 r. № 3,396.	Namiestnik w Królestwie Polskiém.	37
103	Rozporządzenie w przedmiocie sposobu badania osób wojskowych wyższego sto-	4 Grudnia 1823 r.	Kommissya Sprawiedliwości.	41

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	званія, призываемыхъ къ слѣдствію въ качествѣ свидѣтелей.	№ 14,060.		
104	Распоряженіе о томъ, чтобы, въ случаѣ предстоящей надобности въ допросѣ нѣсколькихъ лицъ военнаго вѣдомства, составляемы были вопросные пункты для каждаго лица отдѣльно.	31 Іюля (12 Августа) 1836 г., № 8,109.	Правительственная Комисія Юстиціи.	42
105	Постановленіе о порядкѣ преданія судебной отвѣтственности отставныхъ воинскихъ чиновъ, имѣющихъ знаки отличія.	15 (27) Іюня 1846 г.,	Совѣтъ Управленія Царства.	44
106	Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ о лицахъ, показывающихъ себя военными дезертирами, повѣрка ихъ званій производима была посредствомъ военныхъ Начальниковъ.	5 (17) Ноября 1846 г., № 16,647.	Правительственная Комисія Юстиціи.	50
107	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, при допросѣ лицъ военнаго вѣдомства, не знающихъ языка, на коемъ производится слѣдствіе, приглашали переводчика.	22 Апрѣля (4 Мая) 1854 г., № 5,644.	Правительственная Комисія Юстиціи.	52
108	Распоряженіе о порядкѣ вызова въ Судъ нижнихъ воинскихъ чиновъ.	14 (26) Мая 1855 г., № 5,051.	Правительственная Комисія Юстиціи.	54

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	pnia w charakterze świadków do śledztwa potrzebnych.	№ 14,060.		
104	Rozporządzenie, aby w razie zachodzącéj potrzeby przesłuchania więcéj niż jednéj osoby wojskowéj, dla każdéj oddzielne punkta zapytań były przesyłane.	31 Lipca (12 Sierpnia) 1836 r. № 8,109.	Kommissya Sprawiedliwości.	43
105	Postanowienie o pociąganiu do odpowiedzialności sądowéj dymisyonowanych wojskowych, znakami honorowemi ozdobionych.	15 (27) Czerwca 1846 r.	Rada Administracyjna.	45
106	Rozporządzenie, aby w sprawach przeciwko osobom podającym się za zbiegów wojskowych, sprawdzanie ich stanu odbywać przez pośrednictwo Naczelników Wojennych.	5 (17) Listopada 1846 r. № 16,647.	Kommissya Sprawiedliwości.	51
107	Rozporządzenie, aby przy badaniu wojskowych nierozumiejących języka, w jakim śledztwo jest prowadzone, Sądy przybiérały tłomacza.	22 Kwietnia (4 Maja) 1854 r. № 5,644.	Kommissya Sprawiedliwości.	53
108	Rozporządzenie co do sposobu wzywania wojskowych niższych stopni do Sądu.	14 (26) Maja 1855 r. № 5,051.	Kommissya Sprawiedliwości.	55

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
109	Распоряженіе, указывающее Судамъ, какимъ военнымъ начальствамъ слѣдуетъ передавать для наказанія, нижнихъ чиновъ, состоящихъ въ преждевременной отставкѣ или отпускахъ.	11 (23) Февраля 1861 г., № 2,599.	Правительственная Комисія Юстиціи.	60
110	Распоряженіе о томъ, чтобы слѣдственныя дѣла были передаваемы военнымъ начальствамъ вполнѣ оконченными и съ переводомъ на русскій языкъ.	16 (28) Марта 1862 г., № 6,627.	Правительственная Комисія Юстиціи.	70
111	Распоряженіе о томъ, чтобы для отобранія показаній отъ воинскихъ чиновъ, находящихся въ госпиталяхъ, были командированы туда судебные чиновники.	30 Апрѣля (12 Мая) 1863 г., № 6,724.	Правительственная Комисія Юстиціи.	74
112	Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ о воинскихъ чинахъ, какъ находящихся на службѣ, такъ и отпускныхъ, судебныя мѣста относились въ Управленіе Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа.	4 (16) Сентября 1864 г., № 11,197.	Правительственная Комисія Юстиціи.	76
113	Поименованіе полковъ и командъ, подлежащихъ вѣдѣнію Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа.	27 Ноября (9 Декабря) 1864 г., № 14,503.	Правительственная Комисія Юстиціи.	80

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
109	Reskrypt wskazujący do jakich władz wojskowych Sądy mają odsyłać po ukaranie urlopowanych i przed czasem dymisyonowanych.	11 (23) Lutego 1861 r., N. 2,599.	Kommissya Sprawiedliwości.	61
110	Rozporządzenie, aby śledztwa zupełnie wykończone i akta wytłomaczone na język ruski, władzom wojskowym były odsyłane.	16 (28) Marca 1862 r., N. 6,627.	Kommissya Sprawiedliwości.	71
111	Rozporządzenie, aby w razie potrzeby przesłuchania wojskowego będącego w szpitalu, Sąd delegował urzędnika do szpitala.	30 Kwietnia(12Maja)1863r., N. 6,724.	Kommissya Sprawiedliwości.	75
112	Rozporządzenie, aby w sprawach przeciwko wojskowym, tak zostającym w służbie, jak urlopowanym, Sądy znosiły się z Zarządem Naczelnika wojsk miejscowych Warszawskiego Okręgu.	4 (16) Września 1864 r., N. 11,197.	Kommissya Sprawiedliwości.	77
113	Wyszczególnienie, jakie półki i oddziały należą do Okręgu Naczelnika miejscowych wojsk Warszawskiego Okręgu.	27 Listopada (9 Grudnia)1864 roku, N.14,503.	Kommissya Sprawiedliwości.	81

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть отъ которой последовало распоряженіе.	Страницы.
114	Распоряженіе о безотлагательной выдачѣ военнымъ депутатамъ копій со слѣдственныхъ дѣлъ, при производствѣ коихъ они находились.	18 (30) Сентября 1839 г., № 8,859.	Правительственная Комисія Юстиціи.	86
115	Постановленіе, указывающее подсудность дѣлъ о преступленіяхъ женъ воинскихъ чиновъ.	12 (24) Октября 1848 г.,	Совѣтъ Управленія Царства.	90
116	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, при производствѣ слѣдствій о болѣе важныхъ происшествіяхъ въ мѣстахъ расположенія войскъ, приглащали депутатовъ отъ военнаго вѣдомства, хотябы воинскіе чины и не были прикосновены къ дѣлу.	25 Апрѣля (7 Мая) 1842 г., № 3,113 и 3,723.	Правительственная Комисія Юстиціи.	92
117	Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ, къ коимъ не прикосновены лица военнаго званія, выдаваемы были въ томъ депутатамъ свидѣтельства.	27 Февраля (10 Марта) 1848 г., № 3,168.	Правительственная Комисія Юстиціи.	98
118	Повелѣніе относительно того, что отставные чины военнаго вѣдомства должны быть судимы военнымъ судомъ, производство же слѣдствій о нихъ надлежитъ предоставить обыкновеннымъ Судамъ, при назначеніи депутата съ военной стороны.	11 (23) Февраля 1860 г.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	104

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
114	O obowiązku wydawania deputatom wojskowym odpisów ze śledztwa, przy którém ciż byli obecni.	18 (30) Września 1839 r., N. 8,859.	Kommissya Sprawiedliwości.	87
115	Postanowienie wskazujące właściwość Sądów karnych w sprawach żon wojskowych.	12 (24) Października 1848 r.	Rada Administracyjna.	91
116	Rozporządzenie, aby w sprawach rozwiniętych z powodu ważniejszych zdarzeń, w miejscu konsystencyi wojska zaszłych, Sądy wzywały władze wojskowe o delegatów do śledztwa, chociażby do sprawy wojskowi nie wpływali.	25 Kwietnia (7 Maja) 1842 r., N. 3,113 i 3,723.	Kommissya Sprawiedliwości.	93
117	Rozporządzenie, aby w sprawach, do których wojskowi nie wpływają, Sądy wydawały deputatom stosowne w tym względzie zaświadczenia.	27 Lutego (10 Marca) 1848 r., N. 3,168.	Kommissya Sprawiedliwości.	99
118	Rozkaz, aby dymisyonowanych wojskowych sądziły Sądy wojenne, śledztwa zaś co do nich prowadziły Sądy zwyczajne, przy deputacie ze strony wojskowéj.	11 (23) Lutego 1860 r.	Namiestnik w Królestwie Polskiém.	105

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
119	О томъ, что отставные военные чины, поступившіе въ гражданскую службу, въ преступленіяхъ по новымъ ихъ служебнымъ обязанностямъ должны быть судимы на основаніи общихъ законовъ о преступленіяхъ чиновниковъ по гражданской службѣ.	23 Сентября (5 Октября) 1866 г. № 11,032.	Правительственная Комисія Юстиціи.	110
120	Постановленіе, опредѣляющее порядокъ судопроизводства по дѣламъ уголовнымъ, въ коихъ обвиняются духовныя лица всѣхъ исповѣданій.	26 Декабря (7 Января) $186^2/_3$ г.,	Высочайшій указъ.	112
121	Распоряженіе, пріостанавливающее дѣйствіе Высочайшаго указа 26 Декабря (7 Января) $186^2/_3$ г.	30 Іюня (12 Іюля) 1864 г.,	Намѣстникъ въ Царствѣ.	122
122	Распоряженіе о порядкѣ вызова въ Судъ лицъ духовнаго званія.	19 Февраля 1824 г., № 514.	Правительственная Комисія Юстиціи.	124
123	О воспрещеніи Судамъ вызывать лицъ духовнаго званія для явки въ Судъ въ торжественные праздники и накапунѣ оныхъ.	24 Мая 1824 г., № 6,399.	Правительственная Комисія Юстиціи.	126
124	Распоряженіе о томъ, чтобы о всѣхъ дѣлахъ, относящихся до лицъ духовнаго званія, посылаемы были Судами пря-	8 (20) Марта 1857 г., № 2,894.	Правительственная Комисія Юстиціи.	128

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
119	O właściwości zwyczajnych Sądów karnych do sądzenia spraw dymisyonowanych wojskowych, o przestępstwa w służbie cywilnéj obwinionych.	23 Września (5 Października) 1866 r., N.11,032.	Kommissya Sprawiedliwości.	111
120	Postanowienie wskazujące zasady postępowania w sprawach karnych przeciwko duchownym wszelkich wyznań.	26 Grudnia (7 Stycznia) $186^2/_3$ r.	Ukaz Najwyższy.	113
121	Rozporządzenie zawieszające wykonywanie Najwyższego ukazu z dnia 26 Grudnia (7 Stycznia) 1862/3 roku.	30 Czerwca(12 Lipca)1863 r.	Namiestnik Królestwa.	123
122	Rozporządzenie co do sposobu zapozywania do Sądu osób stanu duchownego.	19 Lutego 1824 r., N. 514.	Kommissya Sprawiedliwości.	125
123	Zabronienie powoływania do Sądu duchownych w dni uroczyste i ich wigilie.	24 Maja 1824 r., N. 6,399.	Kommissya Sprawiedliwości.	127
124	Rozporządzenie, aby o wszelkich sprawach osób duchownych donosić Kommissyi Rządowéj Spraw	8 (20) Marca 1857 r., N. 2,894.	Kommissya Sprawiedliwości.	129

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	мо въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ донесенія съ доставленіемъ въ свое время и вошедшихъ въ законную силу рѣшеній.			
125	Распоряженіе о томъ, что подсудимые духовнаго званія, вмѣсто слѣдственной тюрьмы, должны, впредь до постановленія окончательнаго приговора, содержаться въ монастыряхъ.	10 (22) Мая 1858 г., № 8,177.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	130
126	Распоряженіе о томъ, изъ какихъ источниковъ должны быть возмѣщаемы издержки на продовольствіе подсудимыхъ духовнаго званія, содержащихся подъ арестомъ въ монастыряхъ.	29 Апрѣля (11 Мая) 1858 г., № 8973/40531.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	132
127	Постановленіе о томъ, за какія дѣйствія духовныя лица православнаго вѣроисповѣданія подвергаются судебной отвѣтственности, и о томъ, что изслѣдованія должны производиться въ присутствіи депутата со стороны духовной власти.	24 Октября (6 Ноября) 1833 г.	Высочайше утвержденное положеніе Святѣйшаго Синода.	138
128	Предписаніе о томъ, чтобы приговоры, постановляющіе наказанія для духовныхъ лицъ	31 Декабря 1829 г.,	Правительственная Коммисія	146

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	Wewnętrznych i wyroki prawomocne jej przesyłać.			
125	Rozporządzenie, że duchowni, zamiast w domu badań, w klasztorach winni być do prawomocności wyroku trzymani.	10 (22) Maja 1858 r., N. 8,177.	Kommissya Sprawiedliwości.	131
126	Rozporządzenie względem opłacania kosztów utrzymania duchownych osadzonych w klasztorach.	29 Kwietnia (11 Maja 1858 r. N. 8973/40531.	Kom. Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	133
127	Urządzenie stanowiące, za jakie czyny duchowni prawosławni ulegają odpowiedzialności sądowéj, i że śledztwa przy deputacie ze strony duchownéj odbywać się winny.	24 Października (8 Listopada 1833 r.	Najwyżéj zatwierdzony ukaz Najświątobliwszego Synodu.	139
128	Polecenie, aby wyroki stanowiące kary na duchownych grecko - rossyjskich,	31 Grudnia 1829 r.,	Kommissya Sprawiedliwości.	147

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
	православнаго исповѣданія, отсылаемы были въ Правительственную Коммисію Вѣроисповѣданій.	№ 13,509.	Юстиціи.	
129	Учрежденіе въ Варшавской православной епархіи Помощниковъ Благочинныхъ, кои сверхъ того обязаны ходатайствовать въ Судахъ въ качествѣ депутатовъ.	9 Іюня 1861 г., № 974.	Вѣдомство Православнаго Исповѣданія.	148
130	Учрежденіе отдѣльныхъ Консисторій для евангелическаго и реформатскаго исповѣданій въ Царствѣ Польскомъ, а также извлеченіе изъ Устава по сему предмету.	8 (20) Февраля 1849 г.	Высочайшій указъ.	152
131	Постановленіе о томъ, что духовныя лица евангелическаго вѣроисповѣданія, какъ по дѣламъ ихъ званія, такъ и по всякаго рода частнымъ дѣламъ, могутъ быть подвергаемы Уголовному Суду только за рѣшеніемъ Консисторіи и въ присутствіи духовнаго депутата.	28 Сентября (10 Октября) 1865 г., № 16,892.	Совѣтъ Управленія.	164
132	Предписаніе Прокурорамъ о привлеченіи къ законной отвѣтственности Раввиновъ, совершившихъ обрядъ бракосочетанія надъ евреями, не достигшими опредѣленнаго закономъ возраста.	9 (21) Февраля 1852 г., № 18,500.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	178

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	przesyłać Kommissyi Rządowéj Wyznań.	N.13,509.		
129	Ustanowienie w dyecezyi Warszawskiéj prawosławnéj pomocników Dziekanów, którzy zarazem obowiązani są stawać w Sądach jako delegaci.	9 Czerwca 1861 r., N. 974.	Zarząd Wyznania Prawosławnego.	149
130	Ustanowienie oddzielnych Konsystorzów dla wyznań Ewangelickiego i Reformowanego w Królestwie Polskiém, oraz wyciąg z Ustawy w tym przedmiocie.	8 (20) Lutego 1849 r.	Ukaz Najwyższy.	153
131	Postanowienie, że duchowni Ewangeliccy, tak w sprawach ich powołania, jakoteż we wszelkich sprawach prywatnych, tylko za poprzednią decyzyą Konsystorza i w obec deputata duchownego, do odpowiedzialności w drodze karnéj pociągani być mogą.	28 Września (10 Października) 1865 r., N.16,892.	Rada Administracyjna.	165
132	Polecenie, aby Prokuratorowie pociągali do odpowiedzialności karnéj Rabinów za danie ślubu starozakonnym, prawem przepisanego wieku niemającym.	9 (21) Lutego 1852 r., N.18,500.	Kommissya Sprawiedliwości.	179

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
133	Инструкція Уголовнымъ и Исправительнымъ Судамъ и Прокурорамъ о порядкѣ судопроизводства по дѣламъ о контрабандѣ.	7 (19) Марта 1851 г., № 5,125.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	180
134	Предписаніе о томъ, чтобы арестованные чины пограничной стражи, поступившіе въ оную изъ воинскихъ командъ, не были содержимы въ уголовныхъ тюрьмахъ гражданскаго вѣдомства, но, въ случаѣ надобности въ ихъ арестованіи, находились бы арестованными въ вѣдѣніи Ротныхъ Командировъ или отсылались на военныя гауптвахты.	10 (22) Іюля 1851 г., № 1,311.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	192
135	Распоряженіе о томъ, чтобы по таможеннымъ дѣламъ, подлежащимъ военному Суду, Уголовные Суды производили слѣдствіе съ надлежащею полнотою и приводили свидѣтелей къ присягѣ.	28 Сентября (10 Октября) 1851 г. № 16,384.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	196
136	Распоряженіе о томъ, куда именно должны быть доставляемы дѣла по обвиненіямъ офицеровъ пограничной стражи въ преступленіяхъ, за которыя они подлежатъ отвѣтственности на основаніи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.	7 (19) Ноября 1851 г., № 18,497.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	200

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
133	Instrukcya dla Sądów karnych i Prokuratorów co do postępowania w sprawach defraudacyjnych.	7 (19) Marca 1851 r., N. 5,125.	Kommissya Sprawiedliwości.	181
134	Polecenie, aby strażnicy celni, przeniesieni z wojska, nie byli osadzani w więzieniach karnych, lecz w razie potrzeby aresztowania ich, byli trzymani pod zawiadywaniem dawódzców kompanij, albo odsyłani na odwachy wojskowe.	10 (22) Lipca 1851 r., N.1,311.	Namiestnik w Królestwie Polskiém.	193
135	Rozporządzenie, aby w sprawach celnych pod Sąd wojenny kwalifikujących się, Sądy karne śledztwo wykończały i od świadków przysięgę odbierały.	28 Września (10 Października) 1851 r., N.16,384.	Kommissya Sprawiedliwości.	197
136	Rozporządzenie wskazujące, do jakiéj władzy należy odsyłać akta spraw przeciwko oficerom straży celnéj, obwinionym o przestępstwa Kodeksem kar głównych i poprawczych przewidziane.	7 (19) Listopada 1851 r., N.18,497.	Kommissya Sprawiedliwości.	201

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
137	Объясненіе относительно порядка судопроизводства по дѣламъ о контрабандѣ, подлежащимъ военному Суду.	7 (19) Ноября 1851 г., № 2,494.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	202
138	Инструкція о порядкѣ вызова въ Судъ чиновъ пограничной стражи.	17 (29) Мая 1852 г., № 5,656.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	210
139	Распоряженіе о томъ, чтобы рѣшенія по дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ препровождаемы были къ Начальникамъ Таможенныхъ Округовъ вмѣстѣ съ слѣдственными дѣлами.	21 Іюня (3 Іюля) 1852 г., № 11,363.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	214
140	Постановленіе, опредѣляющее, въ какихъ случаяхъ контрабандисты подлежатъ арестованію во время слѣдствія, кто въ правѣ ихъ арестовать и въ какихъ мѣстахъ заключенія они должны быть содержимы подъ арестомъ.	28 Іюля (9 Августа) 1853 г., № 3,072.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	216
141	Правила относительно порядка приведенія въ исполненіе статьи 648 таможеннаго Устава, опредѣляющей взысканіе за переходъ границы не чрезъ установленные пункты.	4 (16) Сентября 1853 г., № 3,511.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	224
142	Объясненіе о томъ, какъ примѣнять къ дѣламъ о тай-	1 (13) Октября	Намѣстникъ въ Царствѣ	230

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
137	Objaśnienie przepisów postępowania w sprawach defraudacyjnych, ulegających rozpoznaniu Sądów wojennych.	7 (19) Listopada 1851 r., N. 2,494	Namiestnik w Królestwie Polskiém	203
138	Instrukcya co do sposobu wzywania do Sądu straży celnéj.	17 (29) Maja 1852 r., N. 5,656.	Kommissya Sprawiedliwości.	211
139	Rozporządzenie, aby w sprawach defraudacyjnych wyroki wraz z aktami śledztwa Sądy przesyłały Naczelnikom Okręgów Celnych.	21 Czerwca (3 Lipca) 1852 r., N. 11,363.	Kommissya Sprawiedliwości.	215
140	Postanowienie wskazujące: kiedy obwinieni o defraudacyą winni być w toku śledztwa aresztowani, tudzież przez kogo i gdzie mają być osadzani.	28 Lipca (9 Sierpnia) 1853 r., N. 3,072.	Namiestnik w Królestwie Polskiém.	217
141	Przepisy co do sposobu wykonywania art. 648 Ustawy Celnéj, oznaczającego karę za przejście granicy punktem zakazanym.	4 (16) Września 1853 r., N. 3,511.	Namiestnik w Królestwie Polskiém.	225
142	Objaśnienie, jak stosować przepisy art. 858 i 861	1 (13) Paździer-	Namiestnik w Królestwie	231

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	номъ провозѣ иностранныхъ игральныхъ картъ правила статьи 858 и 861-й Устава таможеннаго.	1853 г., № 3,857.	Польскомъ.	
143	Предписаніе Судамъ изслѣдывать сущность обязательствъ и происхожденіе предмета спора по дѣламъ между частными лицами, подозрѣваемыми въ контрабандномъ промыслѣ, и о таковыхъ дѣлахъ увѣдомлять таможенныя мѣста.	1 (13) Іюня 1854 г.	Совѣтъ Управленія.	238
144	Распоряженіе о томъ, чтобы уголовные и полицейскіе Суды, въ случаѣ открытія по какимъ нибудь дѣламъ слѣдовъ контрабанды, наряжали производство слѣдствія для обнаруженія контрабанды.	12 (24) Іюня 1854 г., № 11,306.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	246
145	Предписаніе Судамъ, чтобы по дѣламъ о контрабандѣ съѣзды на мѣсто произшествія назначали только по требованію таможенныхъ властей или въ важныхъ случаяхъ.	22 Сентября (4 Октября) 1854 г., № 18,056.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	250
146	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды при допросѣ чиновъ пограничной стражи, незнающихъ польскаго языка, по требованіямъ таможеннаго начальства, приглашали переводчиковъ.	1 (13) Ноября 1854 г., № 18,742.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	252

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	Ustawy Celnéj w sprawach o defraudacyą kart.	nika 1853 r., N. 3,857.	Polskiém.	
143	Polecenie Sądom, aby w sprawach między osobami prywatnemi o defraudacyą podejrzanemi, śledziły naturę zobowiązań i pochodzenie przedmiotu spornego, i o podobnych sprawach Urzędy celne zawiadamiały.	1 (13) Czerwca 1854 r.	Rada Administracyjna.	239
144	Rozporządzenie, aby, gdy z jakiéjkolwiek sprawy karnéj okaże się podejrzenie o defraudacyą, Sądy zarządzały rozwinięcie śledztwa, dla wykrycia téj defraudacyi.	12 (24) Czerwca 1854 r., N.11,306.	Kommissya Sprawiedliwości.	247
145	Zalecenie Sądom, aby zjazdy na grunt w sprawach defraudacyjnych tylko na żądanie władz celnych lub w ważnych sprawach zarządzały.	22 Września (4 Października) 1854 r., N.18,056.	Kommissya Sprawiedliwości.	251
146	Rozporządzenie, aby Sądy przy badaniach osób do straży celnéj należących, które nie znają języka polskiego, na żądanie władzy celnéj przybierały tłomaczów.	1 (13) Listopada 1854 r., N.18,742.	Kommissya Sprawiedliwości.	253

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
147	Предписаніе о томъ, чтобы Суды, въ случаѣ присужденія нѣсколькихъ контрабандистовъ по одному дѣлу къ денежной пенѣ, непремѣнно обязывали ихъ въ круговой уплатѣ таковой пени.	28 Іюля (9 Августа) 1855 г., № 14,627.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	256
148	Постановленіе о томъ, что слѣдственныя издержки по дѣламъ о контрабандѣ, въ случаѣ несостоятельности виновнаго, должны быть слагаемы со счетовъ.	24 Января (5 Февраля) 1857 г., № 17,643.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	258
149	Предписаніе о томъ, чтобы дѣла о нижнихъ чинахъ пограничной стражи, подлежащихъ сужденію военныхъ Судовъ, были передаваемы посредствомъ Начальниковъ таможенныхъ округовъ.	3 (15) Января 1858 г., № 19,003.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	260
150	Инструкція Прокурорамъ касательно приношенія протестовъ по дѣламъ о контрабандѣ.	10 (22) Мая 1858 г., № $^{6998}/_{7735}$.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	264
151	Предписаніе Судамъ о немедленномъ исполненіи требованій таможенныхъ властей относительно командированія судебныхъ чиновниковъ для производства слѣдствій.	18 (30) Октября 1858 г., № 21,097.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	268

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
147	O obowiązku wyrzekania solidarności w razie skazania kilku przestępców za tę samę defraudacyą na karę pieniężną.	28 Lipca (9 Sierpnia) 1855 r., N.14,627.	Kommissya Sprawiedliwości.	257
148	Postanowienie, że koszta w sprawach defraudacyjnych poniesione, w razie niezamożności skazanego, mają być umarzane.	24 Stycznia (5 Lutego) 1857 r., N.17,643.	Namiestnik w Królestwie Polskiém.	259
149	Polecenie, aby w sprawach przeciwko wojskowym niższego stopnia ze straży celnéj, w razie potrzeby odstąpienia akt Sądom wojennym, też akta przesyłać za pośrednictwem Naczelników Okręgów Celnych.	3 (15) Stycznia 1858 r., N.19,003.	Kommissya Sprawiedliwości.	261
150	Instrukcya co do odwoływania się Prokuratorów od wyroków w sprawach o defraudacye.	10 (22) Maja 1858 r., N. $^{6998}/_{7735}$.	Kommissya Sprawiedliwości.	265
151	Polecenie Sądom, aby wezwania władz celnych o delegowanie urzędników sądowych do śledztw, jak najspiesznéj załatwiały.	18 (30) Października 1858 r., N.21,097.	Kommissya Sprawiedliwości.	269

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
152	Предписаніе Судамъ, чтоби въ отношеніяхъ въ таможенныя Управленія о высылкѣ въ Судъ нижнихъ чиновъ пограничной стражи объясняли, по какому дѣлу и въ какомъ качествѣ они вызываются въ Судъ.	28 Января (10 Февраля) 1859 г., № 25,361.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	270
153	Предписаніе Судамъ, чтобы въ повѣсткахъ, посылаемыхъ Таможеннымъ Управленіямъ о вызовѣ въ Судъ чиновниковъ таможеннаго вѣдомства, поясняли, по какому дѣлу и для какой цѣли вызывается чиновникъ.	13 (25) Августа 1859 г., № 16,811.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	274
154	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды не вызывали изъ таможень и пограничной стражи за одинъ разъ такого числа лицъ, дабы чрезъ это могла послѣдовать остановка въ отправленіи службы.	15 (27) Марта 1860 г., № 6,198.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	278
155	Предписаніе о томъ, чтобы Суды, по окончаніи каждаго слѣдствія, доставляли немедленно въ Таможни счеты расходамъ, произведеннымъ изъ отпускаемаго сими учрежденіями аванса на прогоны и суточныя деньги командированнымъ на слѣдствіе судебнымъ чиновникамъ.	7 (19) Сентября 1859 г., № 17,965.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	280

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
152	Polecenie Sądom, aby w wezwaniach do władz celnych o nakazanie stawiennictwa wojskowym niższych stopni straży granicznéj zawiadamiano, w jakiéj sprawie i w jakim charakterze są oni potrzebni.	28 Stycznia (10 Lutego) 1859 r., N.25,361.	Kommissya Sprawiedliwości.	271
153	Polecenie, aby Sądy w wezwaniach władz celnych o nakazanie stawiennictwa urzędnikom służby celnéj, wyjaśniały w jakiéj sprawie i w jakim celu wzywany urzędnik jest potrzebny.	13 (25) Sierpnia 1859 r., N.16,811.	Kommissya Sprawiedliwości.	275
154	Rozporządzenie, aby Sądy na jeden termin nie wzywały tak znacznéj liczby osób z Komór lub władz celnych, iżby przez to bieg służby był zatamowany.	15 (27) Marca 1860 r., N. 6,198.	Kommissya Sprawiedliwości.	279
155	Polecenie, aby Sądy składały Komorom celnym likwidacye wydatku z forszusowanego przez nie zaliczenia na koszta podróży i dyety dla urzędników sądowych delegowanych do prowadzenia śledztwa.	7 (19) Września 1859 r., N.17,965.	Kommissya Sprawiedliwości.	281

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
156	Постановленіе о томъ, что иностранный подданный, просящій о возвратѣ ему контрабандныхъ товаровъ, будто бы у него похищенныхъ, обязанъ доказать судебнымъ порядкомъ покражу таковыхъ и ввозъ ихъ въ здѣшній край безъ его вѣдома.	18 (30) Іюня 1860 г., № 12,765.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	282
157	О примѣненіи Всемилостивѣйшихъ манифестовъ, отъ 27 Марта 1855 года и 26 Августа 1856 года къ дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ.	25 Октября (6 Ноября) 1857 г., № 24,069.	Совѣтъ Управленія.	286
158	Инструкція, которою предписывается порядокъ производства дѣлъ о контрабандѣ, по случаю упраздненія Таможеннаго Отдѣленія при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ.	17 (29) Іюля 1864 г., № 5,593.	Совѣтъ Управленія.	298
159	Предписаніе Судамъ, дабы въ свидѣтельствахъ, выдаваемыхъ депутатамъ отъ таможеннаго вѣдомства, поясняли, когда депутатъ прибылъ въ Судъ и сколько дней находился при слѣдствіи.	2 (14) Апрѣля 1866 г., № 3,761.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	302
160	Распоряженіе о томъ, что въ слѣдствіяхъ *mixti fori* слѣд-	12 (24) Февраля	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	306

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
156	Postanowienie, że poddany obcego Państwa, zgłaszający się o wydanie towarów defraudowanych, jakoby mu skradzionych, powinien na drodze sądowéj udowodnić, że kradzież takowych istotnie u niego dokonaną została, i że wprowadzenie ich do kraju bez jego wiedzy nastąpiło.	18 (30) Czerwca 1860 r., N.12,765.	Kommissya Sprawiedliwości.	283
157	Objaśnienie co do stosowania Najwyższych Manifestów z dnia 27 Marca 1855 r. i 26 Sierpnia 1856 roku w sprawach defraudacyjnych.	25 Października (6 Listopada) 1857 r., N.24,069.	Rada Administracyjna.	287
158	Instrukcya co do postępowania w sprawach defraudacyjnych, z powodu zniesienia Wydziału Celnego przy Kancelaryi Namiestnika Królestwa.	17 (29) Lipca 1864 r., N. 5,593.	Rada Administracyjna.	299
159	Polecenie Sądom, aby w świadectwach wydawanych deputatom ze strony władz celnych wyrażały, kiedy deputat przybył do Sądu i ile dni był obecnym przy śledztwie.	2 (14) Kwietnia 1866 r. N. 3,761.	Kommissya Sprawiedliwości.	303
160	Rozporządzenie, że w śledztwach *mixti fori*, instruo-	12 (24) Lutego	Namiestnik w Królestwie.	307

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
	ствіе долженъ производить судебный чиновникъ.	1840 г., № 534.		
161	Распоряженіе о томъ, чтобы съѣзды судебно-административныхъ Коммисій для мѣстныхъ дознаній назначались только въ необходимыхъ случаяхъ.	1 (13) Марта 1838 г., № 2,222.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	308
162	Распоряженіе о томъ, чтобы чиновники, командируемые для производства судебно-административныхъ слѣдствій, были въ одинаковомъ классѣ.	20 Іюля (1 Августа) 1842 г., № 8,168.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	312
163	Циркулярное предписаніе о точномъ исполненіи существующихъ правилъ относительно производства смѣшанныхъ слѣдствій.	14 (26) Іюля 1861 г., № 14,517.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	314
164	Распоряженіе о томъ, что издержки на прогоны и суточныя деньги судебнымъ чиновникамъ удовлетворяются тѣмъ начальствомъ, по требованію коего наряжены депутаты къ смѣщанному слѣдствію.	7 (19) Августа 1851 г., № 10,496.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	326
165	Постановленіе, опредѣляющее срокъ требованія у военныхъ властей отпуска денегъ, слѣдующихъ за прогоны судебнымъ чиновникамъ.	8 (20) Сентября 1857 г., № 8,604.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	330

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	wanie sprawy należy do urzędnika sądowego.	1840 r., № 534.		
161	Rozporządzenie, aby delegacye do śledztw *mixti fori* tylko w razach niezbędnych na grunt były wyznaczane.	1 (13) Marca 1838 r., № 2,222.	Kommissya Sprawiedliwości.	309
162	Rozporządzenie, aby urzędnicy delegowani do śledztw *mixti fori*, byli równego sobie stopnia.	20 Lipca (1 Sierpnia) 1842 r., № 8,168.	Kommissya Sprawiedliwości.	313
163	Cyrkularz objaśniający przepisy zachować się winne przy śledztwach *mixti fori*.	14 (26) Lipca 1861 r., № 14,517.	Kommissya Sprawiedliwości.	315
164	Rozporządzenie, aby ta władza ponosiła koszta podróży i dyet dla urzędników sądowych, która delegacyi do śledztwa *mixti fori* żądała.	7 (19) Sierpnia 1851 r. № 10,496.	Kommissya Sprawiedliwości.	327
165	Postanowienie zakreślające termin do upominania się od władz wojskowych zapłaty należytości od nich przypadającéj tytułem kosztów podróży dla urzędników sądowych.	8 (20) Września 1857 r., № 8,604.	Namiestnik w Królestwie.	331

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
166	Предписаніе, коимъ Суды поставляются въ извѣстность о томъ, что при производствѣ слѣдствій о причинахъ пожаровъ обязаны присутствовать и содѣйствовать чиновники Страховаго Управленія.	11 (23) Октября 1839 г., № 10,446.	Правительственная Комисія Юстиціи.	334
167	Распоряженіе о томъ, что дѣла о пожарахъ должны быть разсматриваемы и рѣшаемы не въ очередь, но прежде всѣхъ другихъ дѣлъ.	9 (21) Октября 1845 г., № 27,203.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	338
168	Распоряженіе о томъ, чтобы дѣла о пожарахъ были поручаемы только одному или двумъ дѣлопроизводителямъ.	16 (28) Декабря 1852 г., №19,487.	Правительственная Комисія Юстиціи.	344
169	Предписаніе о томъ, чтобы по дѣламъ о пожарахъ Суды не допускали столкновеній съ командированными административными чиновниками и требовали отъ нихъ письменнаго изложенія заключеній.	6 (18) Іюня 1853 г., № 10,001.	Правительственная Комисія Юстиціи.	350
170	Предписаніе Прокурорамъ о томъ, чтобы по дѣламъ о пожарахъ доносили Страховому Управленію о судебныхъ приговорахъ и не упускали приносить на нихъ апелляціонные протесты въ Суды высшей инстанціи.	11 (23) Апрѣля 1856 г., № 6,971.	Правительственная Комисія Юстиціи.	354

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie.	Stronica.
166	Zawiadomienie Sądów, że przy śledztwach dochodzenia przyczyny pogorzeli, urzędnicy Dyrekcyi Ubezpieczeń asystować i do śledztwa wnioskami swemi dopomagać są obowiązani.	11 (23) Października 1839 r., № 10,446.	Kommissya Sprawiedliwości.	335
167	Rozporządzenie, aby sprawy o pogorzele nie z kolei, lecz przed wszystkiemi innemi były instruowane i sądzone.	9 (21) Października 1845 r., N.27,203.	Namiestnik w Królestwie Polskiém.	339
168	Rozporządzenie, aby sprawy o pogorzele były powierzane do śledztwa jednemu tylko lub dwom Referentom.	16 (28) Grudnia 1852 r. № 19,487.	Kommissya Sprawiedliwości.	345
169	Polecenie, aby Sądy w sprawach o pogorzele nie dopuszczały kolizyi z delegowanemi do śledztwa urzędnikami administracyjnemi, i wniosków od nich na piśmie żądały.	6 (18) Czerwca 1853 r. № 10,001.	Kommissya Sprawiedliwości.	351
170	Polecenie Prokuratorom, aby w sprawach o pogorzele, donosili Dyrekcyi Ubezpieczeń o osnowie wyroków i nie zaniedbywali odwoływania się do wyższéj instancyi.	11 (23) Kwietnia 1856 r. № 6,971.	Kommissya Sprawiedliwości.	355

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
171	Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣлахъ о пожарахъ Суды отряжали чиновниковъ для мѣстныхъ изслѣдованій только въ случаѣ необходимости.	1 (13) Ноября 1856 г., № 17,084.	Правительственная Комисія Юстиціи.	356
172	Распоряженіе о томъ, чтобы административныя власти, сообщая Судамъ о пожарахъ, вмѣстѣ съ тѣмъ объясняли причины, по коимъ таковые послѣдовали.	15 (27) Января 1857 г., № 11575/46383.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	360
173	Предписаніе о томъ, чтобы Суды по дѣламъ, касающимся истребленія отъ пожара застрахованнаго движимаго имущества, прежде всего сносились съ Страховымъ Управленіемъ относительно цѣнности сгорѣвшихъ предметовъ.	5 (17) Іюня 1857 г., № 5,225.	Правительственная Комисія Юстиціи.	366
174	Предписаніе о томъ, чтобы судебныя мѣста, тотчасъ по полученіи донесеній о пожарахъ въ казенныхъ лѣсахъ, наряжали слѣдствіе о причинахъ пожара, и сносились при томъ съ чиновниками лѣснаго вѣдомства.	29 Мая (10 Іюня) 1858 г., № 9,907.	Правительственная Комисія Юстиціи.	372
175	Распоряженіе о порядкѣ производства дѣлъ о пожарахъ, происшедшихъ отъ неосторожнаго обращенія съ огнемъ.	19 (31) Іюля 1858 г., №14,430.	Правительственная Комисія Юстиціи.	374

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
171	Rozporządzenie, aby Sądy w sprawach o pogorzele, tylko w razach koniecznych zjazdy na grunt zarządzały.	1 (13) Listopada 1856 r. № 17,084.	Kommissya Sprawiedliwości.	357
172	Rozporządzenie, aby władze administracyjne, donosząc Sądowi o pogorzeli, wyjaśniały zarazem przyczynę takowéj.	15 (27) Stycznia 1857 r. № 11,575/46,383.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	361
173	Polecenie, aby Sądy w sprawach dotyczących pogorzeli ruchomości ubezpieczonych, przedewszystkiém znosiły się z Dyrekcyą Ubezpieczeń co do wartości przedmiotów.	5 (17) Czerwca 1857 r., № 5,225.	Kommissya Sprawiedliwości.	367
174	Polecenie, aby Sądy, otrzymawszy wiadomość o pogorzeli lasów rządowych, bezzwłocznie zarządzały śledztwo co do przyczyny pogorzeli, przy zniesieniu się z urzędnikami leśnemi.	29 Maja (10 Czerwca) 1858 r., № 9,907.	Kommissya Sprawiedliwości.	373
175	Rozporządzenie dotyczące postępowania w sprawach o pogorzele z nieostrożności wynikłe.	19 (31) Lipca 1858 r. №14,430.	Kommissya Sprawiedliwości.	375

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
176	Объясненіе о порядкѣ производства дѣлъ о пожарахъ, на основаніи Австрійскаго Устава уголовнаго судопроизводства.	2 (14) Іюня 1859 г. № 10,038.	Правительственная Комисія Юстиціи.	378
177	Распоряженіе о томъ, чтобы въ началѣ слѣдственныхъ протоколовъ означаемы были должности лицъ, производящихъ слѣдствіе, и врачей, назначаемыхъ для освидѣтельствованія.	29 Января 1827 г., № 141.	Правительственная Комисія Юстиціи.	388
178	Распоряженіе о поспѣшномъ изслѣдованіи причинъ скоропостижной смерти, не взирая на праздничные и воскресные дни.	30 Іюня (12 Іюля) 1834 г., № 2,659.	Намѣстникъ въ Царствѣ Польскомъ.	392
179	Инструкція о порядкѣ сношеній Судовъ по дѣламъ уголовнымъ съ медицинскимъ вѣдомствомъ.	8 (20) Апрѣля 1839 г., № 3,589.	Главный Директоръ Правительственной Комисіи Юстиціи.	394
180	Распоряженіе о томъ, чтобы вскрытіе мертвыхъ тѣлъ производимо было на мѣстѣ ихъ нахожденія.	5 (17) Октября 1842 г., №11,588.	Правительственная Комисія Юстиціи.	406
181	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды помѣщали въ протоколахъ замѣчанія военныхъ лекарей относительно заключенія, выведеннаго врачами, производившими вскрытіе тѣхъ умершихъ воинскихъ чиновъ.	10 (22) Мая 1844 г. № 6,233.	Правительственная Комисія Юстиціи.	410

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
176	Objaśnienie co do instrukcyi spraw wedle procedury austryackiéj z powodu pogorzeli uformowanych.	2 (14) Czerwca 1859 r., № 10,038.	Kommissya Sprawiedliwości.	379
177	Rozporządzenie, aby na czele protokółów czynności sądowo-lekarskich, zamieszczany był urząd osób prowadzących śledztwo i kwalifikacya lekarzy dopełniających obdukcyj.	29 Stycznia 1827 r., № 141.	Kommissya Sprawiedliwości.	389
178	Postanowienie, aby śledztwa co do przyczyny śmierci, nawet w dni świąteczne i niedzielne były dopełniane.	30 Czerwca (12 Lipca) 1834 r., № 2,659.	Namiestnik w Królestwie.	393
179	Instrukcya wskazująca Sądom zasady znoszenia się w sprawach karnych z zarządem lekarskim.	8 (20) Kwietnia 1839 r., № 3,589.	Dyrektor Główny Kommissyi Sprawiedliwości.	395
180	Rozporządzenie, aby sekcye na zwłokach na miejscu wypadku były odbywane.	5 (17) Października 1842 r. №11,588.	Kommissya Sprawiedliwości.	407
181	Rozporządzenie, aby Sądy zamieszczały w protokółach uwagi lekarzy wojskowych, jakieby czynili co do opinij lekarzy odbywających sekcye na zmarłych osobach wojskowych.	10 (22) Maja 1844 r., № 6,233.	Kommissya Sprawiedliwości.	411

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
182	Предписаніе о доставленіи Судамъ подводъ, для съѣзда на мѣсто производства слѣдствій о пожарахъ, скоропостижной смерти и тому подобномъ.	23 Іюня (4 Іюля) 1845 г., № 11963/23878.	Правительственная Комисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	414
183	Предписаніе о томъ, чтобы Суды, при изслѣдованіи причинъ смерти утопленниковъ, увѣдомляли Губернскія Правленія о несоблюденіи мѣстными властями (если сіе будетъ обнаружено слѣдствіемъ) полицейскихъ правилъ, изданныхъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ.	14 (26) Сентября 1846 г., № 13,951.	Правительственная Комисія Юстиціи.	418
184	Инструкція, въ какихъ случаяхъ слѣдуетъ производить слѣдствіе на мѣстѣ въ присутствіи врача, и въ какихъ безъ его участія.	25 Іюня (7 Іюля) 1848 г., № 8,633.	Правительственная Комисія Юстиціи.	424
185	Объясненіе, какъ поступать если гмина, по требованію Суда, не доставитъ подводы для производства судебнаго слѣдствія.	10 (22) Сентября 1849 г., № 9,461.	Правительственная Комисія Юстиціи.	430
186	Наставленіе о томъ, какъ укупоривать жидкости, пересылаемыя Судами по почтѣ.	28 Іюня (10 Іюля) 1858 г., № 11,073.	Правительственная Комисія Юстиціи.	434

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
182	Polecenie dostarczania Sądom podwód do zjazdów w sprawach karnych, jako to: pogorzeli, nagłéj śmierci i t. p.	23 Czerwca (4 Lipca) 1845 r., № 11,963/23,878.	Kommissya Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	415
183	Polecenie, aby Sądy, przy dochodzeniu przyczyny śmierci z utonienia, zawiadamiały Rządy Gubernialne o niezachowywaniu przez miejscowe władze, jeśli się to w śledztwie wykaże, przepisów policyjnych przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych wydanych.	14 (26) Września 1846 r. № 13,951.	Kommissya Sprawiedliwości.	419
184	Instrukcya wskazująca, kiedy śledztwo na miejscu ma być prowadzone w obecności lekarza, a kiedy bez niego.	25 Czerwca (7 Lipca) 1848 r., № 8,633.	Kommissya Sprawiedliwości.	425
185	Objaśnienie, jak postępować, gdy gmina nie dostarczy na wezwanie Sądu furmanki.	10 (22) Września 1849 r., N. 9,461.	Kommissya Sprawiedliwości.	431
186	Objaśnienie, jak pakować płyny posyłane pocztą przez Sądy.	28 Czerwca (10 Lipca) 1858 r., № 11,073.	Kommissya Sprawiedliwości.	435

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
187	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды низшей инстанціи не сдавали окончательно въ архивъ дѣлъ о изслѣдованіи причинъ смерти, но чтобы отсылали таковыя на ревизію въ Уголовные Суды.	19 (31) Августа 1858 г., № 16,845.	Правительственная Комисія Юстиціи.	436
188	Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ объ изслѣдованіи причинъ самоубійства Суды рѣшали и въ требованіяхъ о погребеніи поясняли, слѣдуетъ ли лишить самоубійцу христіанскаго погребенія, или нѣтъ.	16 (28) Ноября 1859 г., № 21,360.	Правительственная Комисія Юстиціи.	442
189	Объясненіе, что Суды не должны предписывать духовенству порядка погребенія самоубійцы, предоставляя это усмотрѣнію духовныхъ лицъ.	6 (18) Ноября 1863 г., № 12,375	Правительственная Комисія Юстиціи.	448
190	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, въ публикуемыхъ сыскныхъ статьяхъ о задержаніи обвиненныхъ въ поддѣлкѣ кредитныхъ билетовъ, ограничивались изложеніемъ обстоятельствъ, относящихся къ ихъ личности.	12 (24) Мая 1843 г., № 5,829.	Правительственная Комисія Юстиціи.	452
191	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, прежде опубликованія объявленій о поддѣлкѣ банковыхъ билетовъ, доносили	17 (29) Марта 1844 г., №4,206.	Правительственная Комисія Юстиціи.	456

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
187	Rozporządzenie, aby Sądy niższe spraw o dochodzenie przyczyny śmierci nie reponowały stanowczo, ale je do rewizyi Sądom Kryminalnym przesyłały.	19 (31) Sierpnia 1858 r., № 16,845.	Kommissya Sprawiedliwości.	437
188	Rozporządzenie, aby Sądy w sprawach dochodzenia przyczyny samobójstwa, wydawały decyzye, czy samobójca ma być pozbawiony obrzędu pogrzebowego lub nie, i o tém w wezwaniach o pochowanie zwłok zamieszczały wiadomość.	16 (28) Listopada 1859 r., № 21,360.	Kommissya Sprawiedliwości.	443
189	Objaśnienie, aby Sądy nie przepisywały duchownym obrzędu religijnego przy chowaniu zwłok samobójcy, zostawiając to ich uznaniu.	6 (18) Listopada 1863 r., № 12,375.	Kommissya Sprawiedliwości.	449
190	Rozporządzenie, aby Sądy w ogłoszeniach o ujęcie obwinionych o fałszowanie papierowych pieniędzy, zamieszczały tylko szczegóły osoby ich dotyczące.	12 (24) Maja 1843 r., № 5,829.	Kommissya Sprawiedliwości.	453
191	Rozporządzenie, aby Sądy o każdéj sprawie o sfałszowanie biletu Banku Polskiego, przed wydaniem	17 (29) Marca 1844 r., № 4,206.	Kommissya Sprawiedliwości.	457

Нумеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и нумеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
	о каждомъ такомъ случаѣ прямо Польскому Банку.			
192	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды подозрительные банковые кредитные билеты и монеты препровождали для повѣрки въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.	12 (24) Мая 1846 г., № 5,549.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	458
193	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды отсылали поддѣльную монету на Монетной Дворъ для уничтоженія, извѣщая о томъ Губернскія Правленія по принадлежности.	18 (30) Ноября 1846 г., № 17,182.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	460
194	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, приглашая Учителей чистописанія и рисованія, для повѣрки подложныхъ документовъ, назначали имъ на это свободное отъ ученія время.	18 (30) Мая 1840 г.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	462
195	Объясненіе о приводѣ къ присягѣ Учителей, приглашаемыхъ Судами въ качествѣ экспертовъ.	10 (22) Мая 1846 г., № 5,884.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	466
196	Распоряженіе о томъ, чтобы Суды требованія Учителей, употребляемыхъ ими въ качествѣ экспертовъ, о вознагражденіи принимали отъ нихъ протоколярно, не требуя представленія отдѣльныхъ счетовъ.	8 (20) Апрѣля 1849 г., № 2,984.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	472

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	ogłoszeń, donosiły wprost temuż Bankowi.			
192	Rozporządzenie, aby Sądy monetę lub bilety bankowe, o sfałszowanie podejrzane, przesyłały Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu do opinii.	12 (24) Maja 1846 r., N. 5,549.	Kommissya Sprawiedliwości.	459
193	Rozporządzenie, aby Sądy odsyłały Mennicy fałszywe monety do zniszczenia, i o tém właściwe Rządy Gubernialne zawiadamiały.	18 (30) Listopada 1846 r., N. 17,182.	Kommissya Sprawiedliwości.	461
194	Rozporządzenie, aby Sądy, wzywając nauczycieli kaligrafii i rysunków, jako biegłych do sprawdzania pism, oznaczały im godziny wolne od lekcyj.	18 (30) Maja 1840 r.	Kommissya Sprawiedliwości.	463
195	Objaśnienie, że od nauczycieli wzywanych przez Sądy na biegłych, przysięgę odbierać należy.	10 (22) Maja 1846 r., N. 5,884.	Kommissya Sprawiedliwości.	467
196	Rozporządzenie, aby Sądy żądania nauczycieli użytych na biegłych o wynagrodzenie, przyjmowały protokólarnie, nie wymagając od nich oddzielnych likwidacyj.	8 (20) Kwietnia 1849 r., N. 2,984.	Kommissya Sprawiedliwości.	473

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
197	Распоряженіе о томъ, чтобы вознагражденіе экспертамъ присуждаемо было изъ суммы на производство уголовныхъ дѣлъ.	11 (23) Іюня 1852 г., № 8,878.	Правительственная Комисія Юстиціи.	476
198	Распоряженіе о томъ, что, для повѣрки документовъ въ Судахъ, могутъ быть приглашаемы въ качествѣ экспертовъ не только Учители казенныхъ учебныхъ заведеній, но и частныя лица, имѣющія законныя качества.	13 (25) Апрѣля 1864 г., № 3,444.	Правительственная Комисія Юстиціи.	482
199	Предписаніе Прокурорамъ, чтобы по дѣламъ уголовнымъ чиновниковъ заключенія свои основывали на постановленіяхъ о преданіи ихъ Суду.	7 Ноября 1821 г., № 10,662.	Правительственная Комисія Юстиціи.	484
200	Распоряженіе о томъ, чтобы Прокуроры подавали апелляціонные протесты противъ приговоровъ, состоявшихся по дѣламъ о чиновникахъ, и въ такомъ даже случаѣ, хотябы подлежащее начальство не изъявило еще мнѣнія своего въ отношеніи этихъ приговоровъ.	5 Іюля 1827 г., № 6,785.	Правительственная Комисія Юстиціи.	488
201	Распоряженіе о томъ, чтобы слѣдственныя дѣла, въ коихъ заинтересованы постороннія власти, были, по тре-	12 Декабря 1827 г., № 13,465.	Правительственная Комисія Юстиціи.	490

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
197	Rozporządzenie, aby należności dla biegłych przysądzać z funduszu na sprawy kryminalne przeznaczonego.	11 (23) Czerwca 1852 r., N. 8,878.	Kommissya Sprawiedliwości.	477
198	Objaśnienie, że na biegłych do sprawdzania pism, nie tylko nauczyciele szkół, ale i osoby prywatne, przymioty prawne posiadające, użyte być mogą.	13 (25) Kwietnia 1864 r., N. 3,444.	Kommissya Sprawiedliwości.	483
199	Polecenie Prokuratorom, aby w sprawach karnych przeciwko urzędnikom, wnioski swe na decyzyach kwalifikacyjnych opierali.	7 Listopada 1821 r., N. 10,662.	Kommissya Sprawiedliwości.	485
200	Rozporządzenie, aby Prokuratorowie odwoływali się od wyroków przeciwko urzędnikom zapadłych, choćby właściwa władza jeszcze deklaracyi względem tych wyroków nie objawiła.	5 Lipca 1827 r., N. 6,785.	Kommissya Sprawiedliwości.	489
201	Rozporządzenie, aby Sądy w sprawach władze interesujących, na żądanie tych-	12 Grudnia 1827 r., N. 13,465.	Kommissya Sprawiedliwości.	491

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	бованію ихъ, сообщаемы имъ Судами.			
202	Распоряженіе о томъ, чтобы къ сообщаемымъ начальствамъ рѣшеніямъ по дѣламъ о чиновникахъ прилагаемы были Прокурорами и выписки изъ дѣла.	18 Октября 1828 г., № 10,413.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	494
203	Предписаніе о томъ, чтобы Уголовные Суды увѣдомляли Губернскія Правленія о дѣлахъ, производимыхъ надъ административными чиновниками.	21 Ноября 1829 г., № 12,014.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	496
204	Предписаніе о томъ, чтобы мнѣнія Судей по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ чиновниковъ и служителей записываемы были въ особую книгу.	2 (14) Сентября 1838 г., № 9,782.	Главный Директоръ Правительственной Коммисіи Юстиціи.	498
205	Предписаніе о томъ, чтобы по дѣламъ, къ коимъ прикосновены частныя лица и чиновники, въ избѣжаніе остановки, сообщаемы были Судами Прокурорамъ выписки изъ дѣла, относительно сихъ послѣднихъ, для отсылки на усмотрѣніе подлежащаго начальства при постановленіи опредѣленія о преданіи Суду.	21 Декабря (2 Января) $184^2/_3$ г., № 15,064.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	502

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	że władz akta śledcze im kommunikowały.			
202	Rozporządzenie, aby Prokuratorowie, przesyłając władzom do deklaracyi wyroki w sprawach przeciwko urzędnikom, przyłączali zarazem relacyą sprawy.	18 Października 1828 r. N. 10,413.	Kommissya Sprawiedliwości.	495
203	Polecenie, aby Sądy karne zawiadamiały Rządy Gubernialne o sprawach przeciwko urzędnikom administracyjnym uformowanych.	21 Listopada 1829 r. N. 12,014.	Kommissya Sprawiedliwości.	497
204	Polecenie, aby Sędziowie w sprawach przeciwko urzędnikom i oficyalistom o przekroczenia w urzędzie, zdania swoje w oddzielnéj księdze zapisywali.	2 (14) Września 1838 r. N. 9,782.	Dyrektor Główny Sprawiedliwości.	499
205	Polecenie, aby w sprawach, do których wpływają osoby prywatne i urzędnicy, Sądy, dla uniknienia zwłoki, robiły wyciągi z akt co do urzędników i te Prokuratorowi dla wyjednania decyzyi kwalifikacyjnéj komunikowały.	21 Grudnia (2 Stycznia) $184^2/_3$ r. N. 15, 064.	Kommissya Sprawiedliwości.	503

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
206	Распоряженіе о томъ, чтобы, по требованіямъ о преданіи Суду чиновниковъ, назначеніе которыхъ зависитъ отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, слѣдственныя дѣла о нихъ передаваемы были Судами въ подлежащія Губернскія Правленія.	8 (20) Сентября 1850 г., № 19428/36735.	Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.	506
207	Предписаніе о томъ, чтобы Прокуроры полученныя ими рѣшенія по дѣламъ о преступленіяхъ чиновниковъ передавали тотчасъ начальствамъ подсудимыхъ, съ объясненіемъ, когда получено рѣшеніе, и когда истекаетъ срокъ для подачи апелляціоннаго протеста.	9 (21) Іюня 1853 г., № 10,230.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	510
208	Предписаніе о томъ, чтобы Суды объ окончательныхъ приговорахъ, влекущихъ за собою лишеніе получаемыхъ чиновниками отъ Казны пенсій, извѣщали не только непосредственныя ихъ начальства, но также и Коммисію Финансовъ.	29 Августа (10 Сентября) 1862 г., № 15,746.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	512
209	Предписаніе Прокурорамъ наблюдать, чтобы бывшіе гминные Войты, за преступленія	7 (19) Января 1865 г.,	Правительственная Коммисія Юстиціи.	516

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającej rozporządzenie.	Stronica.
206	Rozporządzenie, aby Sądy, w razie potrzeby wyjednania decyzyi kwalifikacyjnéj w sprawie przeciwko urzędnikowi od nominacyi Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych zależącemu, przesyłały akta właściwym Rządom Gubernialnym.	8 (20) Września 1850 r. N. 19,428/36,735.	Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.	507
207	Polecenie, aby w sprawach przeciwko urzędnikom, Prokuratorowie złożone sobie wyroki natychmiast władzy nad urzędnikiem osądzonym przełożonéj komunikowali, z wymienieniem daty złożenia im wyroku i dnia, w którym termin do odwołania się upływa.	9 (21) Czerwca 1853 r. N. 10,230.	Kommissya Sprawiedliwości.	511
208	Polecenie Sądom, aby wyroki zapadłe przeciwko osobom pobierającym płacę jaką ze Skarbu, a wyrzekające kary pociągające utratę płac, komunikowały nie tylko władzom bezpośrednio nad temi osobami przełożonym, ale nadto i Kommissyi Skarbu.	29 Sierpnia (10 Września) 1862 r. N. 15,746.	Kommissya Sprawiedliwości.	513
209	Polecenie Prokuratorom, aby pilnowali, iżby Sądy byłych Wójtów gmin, za wy-	7 (19) Stycznia 1865 r.	Kommissya Sprawiedliwości.	517

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
	по службѣ, не были приговариваемы Судами къ отрѣшенію отъ должности, но къ другимъ наказаніямъ.	№ 470.		
210	Объясненіе, отъ кого слѣдуетъ требовать опредѣленій о преданіи Суду чиновниковъ и служителей администраціи казенными табачными сборами.	29 Іюня (11 Іюля) 1860 г., № 38,779.	Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.	518
211	Распоряженіе о порядкѣ привлеченія къ уголовной отвѣтственности лицъ, виновныхъ въ сопротивленіи Судебнымъ Приставамъ при исполненіи ими актовъ.	21 Августа (2 Сентября) 1843 г., № 4,904.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	522
212	Предписаніе Судамъ объ оказавшихся по дѣламъ о побѣгѣ пересыльныхъ арестантовъ упущеніяхъ со стороны чиновниковъ, завѣдывающихъ пересылкою, доносить подлежащимъ начальствамъ (вмѣстѣ съ приложеніемъ).	6 (18) Ноября 1844 г., № 14,760.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	528
213	Предписаніе Судамъ, чтобы о замѣченномъ бездѣйствіи со стороны исполнительной полиціи по прекращенію грабежей и разбоевъ, доносили Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ (вмѣстѣ съ приложеніемъ).	24 Января (5 Февраля) 1853 г., № 1,806.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	540

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
	kroczenia w służbie, nie skazywały na złożenie z urzędu, lecz na inną karę.	N. 470.		
210	Objaśnienie, od kogo żądać należy decyzyj kwalifikacyjnych co do urzędników i oficyalistów Administracyi Rządowéj dochodów tabacznych.	29 Czerwca (11 Lipca) 1860 r. N. 38,779.	Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.	519
211	Zalecenie Prokuratorom, aby pociągali do odpowiedzialności karnéj stawiających opór Komornikom Sądowym przy egzekucyi aktów.	21 Sierpnia (2 Września) 1843 r. N. 4,904.	Kommissya Sprawiedliwości.	523
212	Polecenie, aby Sądy w sprawach o puszczenie w transporcie aresztantów, donosiły władzom właściwym o uchybieniach urzędników transportu zarządzających, (przy tém anneks).	6 (18) Listopada 1844 r. N. 14,760.	Kommissya Sprawiedliwości.	529
213	Polecenie Sądom, aby dostrzegłszy zaniedbanie policyi wykonawczéj pod względem poskramiania napadów i rozbojów, donosiły o tém Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, (przy tém anneks).	24 Stycznia (5 Lutego) 1853 r. N. 1,806.	Kommissya Sprawiedliwości.	541

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
214	Распоряженіе о томъ, какія свѣдѣнія должны быть сообщаемы больницамъ, при отправленіи въ оныя сумашедшихъ арестантовъ.	24 Января (5 Февраля) 1848 г., № 20,631.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	554
215	Инструкція о томъ, какъ поступать съ сумашедшими арестантами, возвращающимися въ нормальное состояніе.	11 (23) Ноября 1858 г., № 7,136.	Совѣтъ Управленія.	556
216	Инструкція судебнымъ чиновникамъ о порядкѣ дѣйствій при исполненіи постановленія о скопищахъ.	17 (29) Мая 1861 г. N. 9652.	Главный Директоръ Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.	560
217	Постановленіе о взаимной выдачѣ преступниковъ, бѣжавшихъ изъ Имперіи въ Царство Польское и на оборотъ.	2 (14) Октября 1833 г.	Высочайшій указъ.	570
218	Положеніе о подсудности преступленій, совершенныхъ жителями Русской Имперіи въ Царствѣ Польскомъ и обывателями Царства въ Россіи.	6 Іюня 1834 г.	Высочайшее постановленіе.	574
219	О выдачѣ преступниковъ, скрывающихся въ городѣ Ковно и деревнѣ Алексотѣ.	6 Февраля 1861 г.	Высочайше утвержденное мнѣніе Государствен. Совѣта.	588
220	Извлеченіе изъ картельной конвенціи съ Пруссіею.	27 Іюля (8 Августа) 1857 г.	—	592

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
214	Rozporządzenie wskazujące, jakie wiadomości komunikowane być mają szpitalom, przy odsyłaniu do nich więźni obłąkanych.	24 Stycznia (5 Lutego) 1848 r. N.20,631.	Kommissya Sprawiedliwości.	555
215	Instrukcya wskazująca sposób postępowania z obłąkanemi więźniami, przychodzącemi do zdrowia.	11 (23) Listopada 1858 r. N. 7,136.	Rada Administracyjna.	557
216	Instrukcya do postępowania dla urzędników sądowych przy wykonywaniu postanowienia o zbiegowiskach.	17 (29) Maja 1861 r. N. 9,652.	Dyrektor Główny Kommissyi Sprawiedliwości.	561
217	Postanowienie co do wydawania przestępców zbiegłych z Cesarstwa do Królestwa i nawzajem.	2 (14) Października 1833 r.	Ukaz Najwyższy.	571
218	Ustawa oznaczająca jurisdykcyą Sądów co do przestępstw popełnionych przez mieszkańców Królestwa w Cesarstwie i nawzajem.	6 Czerwca 1834 r.	Postanowienie Najwyższe.	575
219	O wydawaniu przestępców ukrywających się w mieście Kownie i wsi Aleksocie.	6 Lutego 1861 r.	Najwyżéj zatwierdzone zdanie Rady Państwa.	589
220	Wyciąg z konwencyi kartelowéj z Prusami.	27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 r.	—	593

Номеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и номеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страницы.
221	Поименованіе Судовъ, коимъ предоставлено требовать отъ прусскихъ властей выдачи бѣжавшихъ преступниковъ.	11 (23) Ноября 1857 г., №23,829.	Совѣтъ Управленія.	618
222	Списокъ прусскимъ властямъ, коимъ разрѣшено сноситься съ Судами Царства Польскаго, по предмету выдачи бѣжавшихъ преступниковъ.	17Сентября 1857 г.	—	620
223	Договоръ между Россіею, Австріею и Пруссіею о взаимной выдачѣ лицъ, обвиняемыхъ въ государственныхъ преступленіяхъ.	20 Февраля (4 Марта) 1834 г.	—	638
224	Инструкція о порядкѣ судопроизводства по дѣламъ, производимымъ лишь по жалобамъ частныхъ лицъ.	7 (19) Марта 1853 г., № 10,656.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	644
225	Дополненіе къ инструкціи о порядкѣ судопроизводства по дѣламъ, производимымъ лишь по жалобамъ частныхъ лицъ.	1 (13) Ноября 1858 г., № 21,256.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	646
226	Форма присяги для евреевъ.	24 Мая (5 Іюня) 1862 г.	Министръ Статсъ-Секретарь.	650
227	О формахъ, которыя должны быть соблюдаемы при приведеніи евреевъ къ присягѣ.	23 Марта (4Апрѣля) 1840 г., № 2,419.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	654

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
221	Wskazanie Sądów, które są upoważnione do żądania od władz pruskich wydania zbiegłych przestępców.	11 (23) Listopada 1857 r., N.23,829.	Rada Administracyjna.	619
222	Wykaz władz pruskich, upoważnionych do znoszenia się z Sądami Królestwa Polskiego w przedmiocie wydania zbiegłych przestępców.	17 Września 1857 r.	—	621
223	Układ między Rossyą, Austryą i Prussami, co do wzajemnego wydawania osób o przestępstwa stanu obwinionych.	20 Lutego (4 Marca) 1834 r.	—	639
224	Instrukcya względem postępowania sądowego co do spraw, które tylko na żądanie skarżącego mogą być rozwinięte.	7 (19) Marca 1853 r., N. 10,656.	Kommissya Sprawiedliwości.	645
225	Uzupełnienie instrukcyi względem postępowania sądowego w sprawach o czyny dochodzone tylko na żądanie skarżącego.	1 (13) Listopada 1858 r., N. 21,256.	Kommissya Sprawiedliwości.	647
226	Rota przysięgi dla żydów.	24 Maja (5 Czerwca)1862 r.	Minister Sekretarz Stanu.	651
227	O formach jakie winny być zachowane przy wykonywaniu przysięgi przez żydów.	23 Marca (4 Kwietnia) 1840 r., N. 2,419.	Kommissya Sprawiedliwości.	655

Нумеръ по порядку.	СОДЕРЖАНІЕ.	Число и нумеръ.	Власть, отъ которой послѣдовало распоряженіе.	Страница.
228	Предписаніе о составленіи Судами вѣдомостей о прежней подсудности виновныхъ.	29 Іюня (11 Іюля) 1863 г., № 9,650.	Правительственная Коммисія Юстиціи.	660

Numer bieżący rozporządzeń.	TREŚĆ.	Data i Numer.	Wymienienie władzy wydającéj rozporządzenie.	Stronica.
228	Reskrypt przepisujący Sądom sposób sporządzania rejestratury obwinionych.	29 Czerwca(11 Lipca)1863 r. N. 9,650.	Kommissya Sprawiedliwości.	661

ПОСТАНОВЛЕНІЯ,

ОТНОСЯЩІЯСЯ

КЪ УЧРЕЖДЕНІЮ УГОЛОВНЫХЪ СУДОВЪ.

PRZEPISY

DOTYCZĄCE

ORGANIZACYI SĄDOWNICTWA KARNEGO.

№ 95.

Постановленіе, предписывающее назначать депутатовъ при производствѣ слѣдствія.

(28 Августа (9 Сентября) 1832 г.)

Господину Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Канцелярія Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества.

По разнымъ случаямъ нерѣдко поручается Г. Г. Военнымъ Начальникамъ воеводствъ, производить слѣдствія надъ здѣшними жителями.

Признавая справедливымъ, чтобы, кромѣ военнаго офицера и гражданскаго чиновника, производящихъ таковыя изслѣдованія, находился при оныхъ и депутатъ отъ того вѣдомства, званія или вѣроисповѣданія, къ коему принадлежитъ состоящій подъ слѣдствіемъ, — увѣдомляю о томъ Ваше Превосходительство, для зависящихъ отъ Васъ по сему распоряженій. Военные Начальники воеводствъ, а равно Главные Директоры, Предсѣдательствующіе въ Правительственныхъ Коммисіяхъ Внутреннихъ Дѣлъ и Финансовъ, извѣщены уже о таковомъ распоряженіи моемъ.

28 Августа (9 Сентября) 1832 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ, Князь Варшавскій,
(подписано) *Графъ Паскевичъ Эриванскій.*

N. 2,583.

Примѣчаніе. Постановленіе это сообщено Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 13 Сентября 1832 г., за N. 8,851.

№ 95.

Postanowienie nakazujące przybieranie delegatów do śledztwa.

(d. 28 Sierpnia (9 Września) 1832 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Kancelarya Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości.

Z powodu różnych wypadków odbierają częstokroć Naczelnicy Wojenni województw polecenia względem wyprowadzenia śledztwa z tutejszych mieszkańców.

Uznając za rzecz sprawiedliwą, ażeby, oprócz oficerów wojskowych i urzędników cywilnych, prowadzących śledztwa, znajdował się przy nich i delegowany ze strony tego zarządu, stanu albo wyznania, do którego należy osoba znajdująca się pod śledztwem, uwiadamiam przeto JW. Pana, abyś zależące od niego w tym względzie uczynił rozporządzenia. Naczelnicy Wojenni województw, jako i Dyrektorowie Prezydujący w Kommissyach Rządowych Spraw Wewnętrznych i Skarbu, są już zawiadomieni o niniejszém mojém rozporządzeniu.

Warszawa, 28 Sierpnia (9 Września) 1832 r.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek, Książę Warszawski,
(podpisano) *Hrabia Paskiewicz Erywański.*

Nr. 2,583.

Uwaga. Postanowienie to komunikowane było Sądom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 13 Września 1832 r., za N. 8,851.

№ 96.

Постановленіе о томъ, что по дѣламъ, въ коихъ замѣшаны военныя лица, слѣдствіе должно быть производимо въ присутствіи военнаго депутата.

(30 Іюня (12 Іюля) 1834 г.)

Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Канцелярія Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества.

Неоднократно замѣчено мною, что по дѣламъ, въ коихъ замѣшаны военныя лица, слѣдствія производятся безъ военнаго депутата.

Отъ сего происходятъ неполнота таковыхъ изслѣдованій и упущеніе существенныхъ обстоятельствъ дѣла.

Въ отвращеніе сего на будущее время, предлагаю Вашему Превосходительству сдѣлать по ввѣренному Вамъ управленію распоряженіе, дабы по всѣмъ дѣламъ, въ коихъ замѣшано будетъ военное лицо, слѣдствія не иначе производимы были, какъ при военномъ депутатѣ.

Я теперь же предписываю Главному Директору Внутреннихъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія сдѣлать подобное же распоряженіе и по административной части.

Варшава, 30 Іюня (12 Іюля) 1834 года.

Намѣстникъ Генералъ-Фельдмаршалъ, Князь Варшавскій,
(подписано) *Графъ Паскевичъ Эриванскій.*

N. 2,674.

№ 96.

Postanowienie, że w sprawach, do których wpływają wojskowi, śledztwo winno być prowadzone przy deputacie wojskowym.

(30 Czerwca (12 Lipca) 1834 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Kancelarya Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości.

Nie raz dostrzegałem, iż w sprawach, do których są wmieszane osoby wojskowe, śledztwa odbywają się bez wojskowego deputata.

Ztąd wynika niedokładność takowych śledztw i uchybienia co do istotnych okoliczności sprawy.

Dla zapobieżenia nadal temu, poruczam JW. Panu, abyś w powierzonym sobie wydziale wydał rozporządzenie, iżby we wszystkich sprawach, do których wmieszaną będzie osoba wojskowa, nie inaczéj śledztwa się odbywały, jak przy deputowanym wojskowym.

Jednocześnie zaleciłem Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Oświecenia Publicznego, aby toż samo uczynił rozporządzenie i w wydziale administracyjnym.

Warszawa, dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1834 r.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek, Książę Warszawski,
(podpisano) *Hrabia Paskiewicz Erywański.*

Nr. 2,674.

№ 97.

Распоряженіе о томъ: кто и какимъ порядкомъ долженъ производить слѣдствіе въ случаѣ скоропостижной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ или нанесенія имъ ранъ въ казармахъ или внѣ оныхъ.

(18 (30) Мая 1836 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ дополненіе къ прежнимъ распоряженіямъ, послѣдовавшимъ относительно порядка судопроизводства по дѣламъ, къ коимъ прикосновены лица военнаго званія, а именно къ послѣднему, отъ 14 Іюля 1834 года, за N. 6,246, Правительственная Коммисія Юстиціи даетъ знать Уголовному Суду: что относительно производства слѣдствій о скоропостижной и внезапной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ, существуютъ нижеслѣдующія правила:

Если мертвыя тѣла нижнихъ чиновъ будутъ найдены въ уѣздѣ или въ городѣ, тогда слѣдствіе должно быть производимо подлежащимъ гражданскимъ начальствомъ въ присутствіи военнаго депутата, назначеннаго отъ той команды, какая будетъ находиться въ самомъ городѣ или уѣздѣ, въ коихъ слѣдствіе должно имѣть мѣсто; буде же такой команды не имѣется, то о командированіи депутата слѣдуетъ отнестись въ ближайшую команду, а между тѣмъ безъ потери времени произвести

№ 97.

Rozporządzenie stanowiące: kto i w jaki sposób ma prowadzić śledztwo w razie gwałtownéj śmierci lub ranienia żołnierzy, w obrębie koszar lub za ich obrębem.

(d. 18 (30) Maja 1836 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W dalszym ciągu rozporządzeń wydawanych względem postępowania w sprawach, do których wmieszane będą osoby wojskowego stanu, a mianowicie ostatniego z daty 14 Lipca 1834 roku, Nr. 6,246, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uwiadamia Sąd Kryminalny, że co do wyprowadzenia śledztw tyczących się gwałtownéj i nagłéj śmierci wojskowych niższych stopni, istnieją następujące przepisy:

Jeśli ciała niższych wojskowych znajdowane będą w powiecie lub mieście, tedy wyprowadzone być powinno śledztwo przez władzę właściwą cywilną w obecności delegowanego wojskowego z téj komendy, jaka się będzie znajdować w samém mieście lub powiecie, gdzie śledztwo ma mieć miejsce; jeżeli takiéj komendy nie ma, wówczas wezwać potrzeba o przysłanie delegowanego z najbliższéj komendy, a tymczasem, nie tracąc czasu, wyprowadzić śledztwo porządkiem

слѣдствіе предписаннымъ порядкомъ и по прибытіи увѣдомить о немъ депутата, въ дальнѣйшемъ же ходѣ дѣла поступать на законномъ основаніи. Въ случаѣ скоропостижной, внезапной или насильственной смерти нижнихъ чиновъ въ казармахъ, слѣдствіе производится по распоряженію военнаго начальства, при депутатѣ съ гражданской стороны.

Если мертвыя тѣла нижнихъ чиновъ или раненые нижніе чины найдены будутъ внѣ казарменныхъ строеній, то слѣдствіе имѣетъ быть производимо гражданскимъ начальствомъ при депутатѣ съ военной стороны; если же таковыя мертвыя тѣла или раненые нижніе чины найдены будутъ внутри самыхъ казармъ, то слѣдствіе производится военнымъ начальствомъ, при депутатѣ съ гражданской стороны.

Сверхъ того, отъ гражданскаго начальства зависитъ производство слѣдствія при военномъ депутатѣ, не только по дѣламъ о мертвыхъ тѣлахъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, и о раненыхъ нижнихъ чинахъ, найденныхъ внѣ казармъ, но и вообще о всѣхъ произшествіяхъ, случающихся внѣ казарменныхъ строеній, исключая такихъ, которыя могутъ случаться внѣ казармъ между самими лишь военными, во время отправленія ими служебныхъ обязанностей.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія поручаетъ Уголовнымъ Судамъ увѣдомить о семъ подвѣдомственные имъ Суды Исправительной и Простой Полиціи.

Варшава, 18 (30) Мая 1836 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Коссецкій.*

N. 5,174.

---

przepisanym i o niém po przybyciu delegowanego uwiadomić go, a w dalszym biegu sprawy postępować według przepisów prawa. W razie zaś niespodziewanéj, nagłéj lub gwałtownéj śmierci wojskowych niższych w koszarach, śledztwo wyprowadzać się ma z rozporządzenia zwierzchności wojskowéj, przy delegowanym ze strony cywilnéj.

Jeżeli znajdowane będą za obrębem koszar ciała zmarłych wojskowych niższych, lub téż ranieni ciż wojskowi, śledztwo powinno być wyprowadzone przez władzę cywilną przy Delegowanym ze strony wojskowéj; gdy zaś ciała zmarłych wojskowych niższych, lub ranieni takowi wojskowi znalezionemi będą w samych koszarach, wówczas wyprowadza się śledztwo przez władzę wojenną, przy delegowanym ze strony cywilnéj.

Nadto, nietylko wyprowadzanie śledztwa o ciałach zmarłych lub ranionych wojskowych niższych, za koszarami znajdowanych, należy do władz cywilnych przy delegowanym wojskowym, ale nawet i wszelkie wypadki za obrębem koszar zdarzające się, wyjąwszy takie, które mogą zdarzać się za koszarami, pomiędzy samemi tylko wojskowemi, w czasie odbywania przez nich obowiązków służby.

Wreszcie, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wzywa Sądy Kryminalne, aby uwiadomiły o tém podwładne sobie Sądy Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj.

Warszawa, dnia 18 (30) Maja 1836 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Kossecki.*

Nr. 5,174.

Приложеніе 1-ое къ N. 97.

Приказъ Военнаго Министра.

С. Петербургъ,
Декабря 7 дня 1835 года. N. 117.

Въ приказѣ, отданномъ мною во время управленія Главнымъ Штабомъ Его Императорскаго Величества отъ 7 Сентября 1830 года, за N. 35, объявлено было по военному вѣдомству, что Государь Императоръ, для единообразнаго производства слѣдствій о насильственной и скоропостижной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ, Высочайше повелѣть соизволилъ— постановить слѣдующія правила:

Если мертвыя тѣла нижнихъ воинскихъ чиновъ найдены будутъ въ уѣздѣ или городѣ, то производить слѣдствія въ первомъ случаѣ земскою, а во второмъ — градскою полиціями, при депутатѣ съ военной стороны той команды, какая будетъ находиться въ самомъ городѣ, или въ уѣздѣ, гдѣ должно быть дѣлано изслѣдованіе; ежели же таковой команды не будетъ, тогда, требовать депутата изъ ближайшей воинской команды, а между тѣмъ, не теряя времени, производить слѣдствіе узаконеннымъ порядкомъ, которое, по прибытіи депутата, объявить ему, и въ дальнѣйшемъ ходѣ дѣла поступать сходно правиламъ, установленнымъ вообще о слѣдствіяхъ. Въ случаѣ же нечаянной, скоропостижной или насильственной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ въ казармахъ, слѣдствія о нихъ производить по распоряженію военнаго начальства, при депутатѣ со стороны гражданской. Производства слѣдствій въ подобныхъ случаяхъ въ Финляндіи оставить на существующихъ тамъ правилахъ, а въ мѣстахъ расположенія войскъ Кавказскаго корпуса возложить на одно военное начальство.

Anneks 1-szy do N. 97.

Rozkaz Ministra Wojny.

St. Petersburg,
d. 7 Grudnia 1835 r. N. 117.

Rozkazem wydanym dnia 7 Września 1830 r., Nr. 35, podczas gdym zarządzał Sztabem Głównym Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości, oznajmione było władzom wojskowym, że Najjaśniejszy Pan, dla jednostajnego prowadzenia śledztw względem gwałtownéj i nagłéj śmierci wojskowych niższych stopni, Najwyżéj postanowić raczył następujące prawidła:

Jeżeli zwłoki którego z niższych stopni wojskowych znalezione będą w terytoryum miasta lub obwodu, wówczas śledztwo winno być prowadzone, w pierwszém miejscu— przez miejską, a w drugiém — przez obwodową policyą, przy obecności deputata ze strony wojskowéj tego oddziału, jaki konsystuje w mieście lub obwodzie, gdzie śledztwo ma się odbywać; jeżeliby zaś takowy oddział nie znajdował się w miejscu, zażądać deputata od najbliższéj władzy wojskowéj, a tymczasem prowadzić śledztwo przepisanym porządkiem, które przybyłemu deputatowi okazać, i w dalszym ciągu onego działać stosownie do wydanych w téj mierze przepisów o śledztwach. W wypadku niespodziewanéj, nagłéj lub gwałtownéj śmierci którego z niższych stopni, wydarzonéj w koszarach, śledztwo winno się prowadzić z rozporządzenia władzy wojskowéj, w obec jednak deputata ze strony cywilnéj. Prowadzenie śledztw w powyższych wypadkach w Finlandyi, pozostawić na dawniéj istniejących tam przepisach, w miejscach zaś konsystencyi oddzielnego Kaukazkiego korpusu, tego rodzaju śledztwa poruczyć saméj władzy wojskowéj.

Нынѣ Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Генералъ Аудиторіата, Высочайше повелѣть соизволилъ: пояснить вышеприведенный приказъ тѣмъ, что если найдены будутъ внѣ казармъ мертвыя тѣла нижнихъ воинскихъ чиновъ, или раненые нижніе чины, то производить слѣдствіе градскою или земскою полиціею при депутатѣ съ военной стороны; когда же таковыя тѣла или раненые нижніе воинскіе чины найдены будутъ въ самыхъ казармахъ, въ такомъ случаѣ производить слѣдствіе военному вѣдомству при депутатѣ съ гражданской стороны.

Сверхъ того постановить правиломъ, что не только производство слѣдствій о мертвыхъ тѣлахъ, или раненыхъ нижнихъ воинскихъ чинахъ, внѣ казармъ находимыхъ, принадлежитъ мѣстнымъ гражданскимъ или земскимъ полиціямъ при депутатахъ отъ войскъ, но и всякое произшествіе, внѣ казармъ случающееся, кромѣ такихъ, кои могутъ случиться внѣ казармъ между одними воинскими чинами во время отправленія ими обязанностей службы.

О таковой Монаршей волѣ объявляю по военному вѣдомству, для свѣдѣнія и надлежащаго исполненія.

Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Графъ Чернышевъ.*

Примѣчаніе. Приказъ этотъ препровожденъ въ Правительственную Коммисію Юстиціи при отношеніи Военнаго Начальника б. Мазовецкаго воеводства, отъ 5 (17) Мая 1836 г., за N. 966.

Obecnie Jego Cesarska Mość, w skutek przedstawienia Jenerał-Audytoryatu, Najwyżéj rozkazać raczył: powyższy rozkaz jeszcze pojaśnić w tém, że jeżeli zewnątrz koszar znalezione będą martwe ciała niższych wojskowych stopni, lub ciż ranieni, wtenczas śledztwo ma prowadzić miejska lub ziemska policya przy deputacie ze strony wojskowéj; na wypadek zaś wykrycia takichże ciał lub żołnierzy ranionych wewnątrz koszar, śledztwo prowadzi władza wojskowa przy deputacie ze strony cywilnéj.

Oprócz zaś tego, przyjąć rozkazał za prawidło, aby nie tylko wtenczas, gdy znalezione będą ciała żołnierzy lub ciż zranieni, zewnątrz koszar, miejska lub ziemska policya prowadziła śledztwo przy deputacie ze strony wojskowéj, lecz i o każdym zdarzonym po za koszarami wypadku, oprócz jednak takich, jakie wynikną między samemi wojskowemi w czasie wypełniania przez nich obowiązków służby.

Takową Monarszą wolę oznajmiam władzom wojskowym, dla wiadomości i należytego wypełnienia.

Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Hrabia Czernyszew.*

Uwaga. Rozkaz ten, przy odezwie Naczelnika Wojennego byłego województwa Mazowieckiego z dnia 5 (17) Maja 1836 r., N. 966, Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości został nadesłany.

BIBLIOTEKA NARODOWA

Приложеніе 2-ое къ N. 97.

Приказъ Управляющаго Главнымъ Штабомъ Его Императорскаго Величества.

С. Петербургъ,
Сентября 7 дня 1830 года. N. 35.

Государь Императоръ, для единообразнаго производства слѣдствій о насильственной и скоропостижной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ, Высочайше повелѣть соизволилъ — постановить слѣдующія правила:

Если мертвыя тѣла нижнихъ воинскихъ чиновъ найдены будутъ въ уѣздѣ или городѣ, то производить слѣдствія въ первомъ случаѣ земскою, а во второмъ — градскою полиціями при депутатѣ съ военной стороны той команды, какая будетъ находиться въ самомъ городѣ или уѣздѣ, гдѣ должно быть сдѣлано изслѣдованіе; ежели же таковой команды не будетъ, тогда требовать депутата изъ ближайшей воинской команды, а между тѣмъ, не теряя времени, производить слѣдствіе узаконеннымъ порядкомъ, которое, по прибытіи депутата, объявить ему, и въ дальнѣйшемъ ходѣ дѣла поступать сходно правиламъ, установленнымъ вообще о слѣдствіяхъ. Въ случаѣ же нечаянной, скоропостижной или насильственной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ въ казармахъ, слѣдствія о нихъ производить по распоряженію военнаго начальства при депутатѣ со стороны гражданской.

Производства слѣдствій въ подобныхъ случаяхъ въ Финляндіи оставить на существующихъ тамъ правилахъ, а въ мѣстахъ расположенія войскъ Кавказскаго корпуса возложить на одно военное начальство.

Anneks 2-gi do N. 97.

Rozkaz Zarządzającego Głównym Sztabem Jego Cesarskiéj Mości.

Petersburg,
dnia 7 Września 1830 roku. Nr. 35.

Najjaśniejszy Pan, dla jednostajnego wyprowadzania śledztw o gwałtownéj i nagłéj śmierci wojskowych niższych stopni, Najwyżéj rozkazać raczył wydać następne prawidła:

Jeśli ciała niższych wojskowych znalezione będą w powiecie lub mieście, tedy wyprowadzane być powinno śledztwo, w pierwszym razie — przez policyą ziemską, a w drugim — przez miejską, w obecności delegowanego wojskowego z téj komendy, jaka się będzie znajdować w samém mieście, lub powiecie, gdzie śledztwo ma mieć miejsce; jeśli takowéj komendy nie ma, wówczas żądać potrzeba wyznaczenia delegowanego z najbliższéj komendy, a tymczasem, nie tracąc czasu, wyprowadzać śledztwo porządkiem przepisanym, i takowe przedstawić delegowanemu za jego przybyciem, a w dalszym biegu sprawy postępować według prawideł, w ogólności dla śledztwa przepisanych. W razie zaś niespodzianéj, nagłéj lub gwałtownéj śmierci wojskowych niższych w koszarach, śledztwo o nich wyprowadzać się ma z rozporządzenia zwierzchności wojskowéj, przy delegowanym ze strony cywilnéj.

Wyprowadzanie śledztwa w podobnych zdarzeniach w Finlandyi, ma pozostać na zasadzie praw tam obowiązujących, a w miejscach konsystencyi wojsk korpusu Kaukazkiego, czynność tę pozostawić saméj tylko zwierzchności wojskowéj.

О таковой Высочайшей волѣ объявляется по всему военному вѣдомству, для свѣдѣнія и надлежащаго исполненія.

Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Графъ Чернышевъ.*

№ 98.

Распоряженіе о томъ, чтобы, въ случаѣ буйственныхъ поступковъ между офицерами, производить слѣдствіе при военномъ депутатѣ и жандармскомъ офицерѣ.

(19 Февраля 1836 г.)

Приказъ Военнаго Министра.

С. Петербургъ,
Февраля 19 дня 1836 года. N. 27.

Въ приказѣ моемъ, отъ 7 Декабря минувшаго 1835 года N. 117, объявлено по военному вѣдомству Высочайшее Государя Императора повелѣніе о предоставленіи права градскимъ и земскимъ полиціямъ производить слѣдствія при депутатахъ отъ войскъ, не только о мертвыхъ тѣлахъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, или раненыхъ нижнихъ чинахъ, внѣ казармъ находимыхъ, но и о всякомъ произшествіи, внѣ казармъ случающемся, кромѣ такихъ, кои могутъ случиться внѣ казармъ, между одними воинскимн чинами, во время отправленія ими обязанностей службы.

O takowéj woli Najwyższéj, obwieszcza się całemu wydziałowi wojennemu, dla wiadomości i należytego wypełniania.

Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Hrabia Czernyszew.*

№ 98.

Rozporządzenie, aby śledztwa co do czynów gwałtownych zaszłych między oficerami, prowadzone były przy deputacie wojskowym i oficerze żandarmów.

(d. 19 Lutego 1836 r.)

Rozkaz Ministra Wojny.

S. Petersburg,
19 Lutego 1836 roku. Nr. 27.

Rozkazem moim z dnia 7 Grudnia r. z., N. 117, oznajmiona była władzom wojskowym Najwyższa Jego Cesarskiéj Mości wola, względem pozostawienia miejskim i ziemskim policyom prawa prowadzenia śledztw w obec deputatów wojskowych, nietylko co do znalezionych zewnątrz koszar, martwych ciał niższych wojskowych stopni, lub tychże zranionych, lecz i o każdém zdarzeniu wynikłém po za obrębem koszar, prócz tych, które zajść mogą pomiędzy samemi wojskowemi, w czasie wypełniania przez nich obowiązków swéj służby.

86441 Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. H.-m. Filia w Białymstoku

По возникшему нынѣ вопросу: можетъ ли быть распространено означенное постановленіе на производство слѣдствій полиціею вообще о всякихъ произшествіяхъ между военными офицерами и тогда, когда не будетъ никого, прикосновенныхъ къ тѣмъ произшествіямъ изъ гражданскихъ лицъ, а самые поступки офицеровъ не будутъ заключать въ себѣ обстоятельствъ, принадлежащихъ полицейскому разбору,—Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: по точному смыслу закона, слѣдствія о всякомъ буйственномъ поступкѣ, случающемся внѣ казармъ между военно-служащими, какого бы чина они ни были, производить непремѣнно полиціи при депутатѣ со стороны войскъ и, сверхъ того, всегда назначать еще къ слѣдствіямъ сего рода Офицера Корпуса Жандармовъ, во всѣхъ мѣстахъ, гдѣ они состоятъ.

О сей Монаршей волѣ объявляю по военному вѣдомству, для свѣдѣнія и должнаго исполненія.

Генералъ-Адъютантъ,

(подписано) *Графъ Чернышевъ.*

Примѣчаніе. Приказъ этотъ былъ сообщенъ въ 1838 году непосредственно бывшими Военными Начальниками Уголовнымъ Судамъ.

Z powodu wynikłego obecnie zapytania, czyli powyższe rozporządzenie może się rozciągać ogółowie na prowadzenie przez policyą śledztw o wszelkich zdarzeniach między wojskowemi oficerami, nawet wtenczas gdy żadne osoby cywilne nie będą implikowane, a postępki oficerów nie zawierają okoliczności rozpoznaniu policyjnemu uległych, — Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: w myśl prawa, śledztwa co do czynów gwałtownych, zdarzających się poza koszarami, między osobami wojskowemi jakiegokolwiek stopnia zaszłych, poruczyć policyi, w obecności deputata ze strony wojskowéj, i oprócz tego do śledztw tego rodzaju przeznaczać zawsze oficera z korpusu żandarmeryi, wszędzie gdzie się znajdują.

Takową Monarszą wolę oznajmiam władzom wojskowym, dla wiadomości i należytego wypełnienia.

Jenerał-Adjutant,

(podpisano) *Hrabia Czernyszew.*

Uwaga. Rozkaz ten bezpośrednio przez byłych Naczelników Wojennych w roku 1838 Sądom karnym był komunikowany.

№ 99.

Распоряженіе о производствѣ слѣдствій по произшествіямъ между лицами военнаго вѣдомства, случившимся въ лагеряхъ и баракахъ.

(29 Августа (10 Сентября) 1844 г.)

Уголовнымъ Судамъ и Прокурорамъ при тѣхъ же Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Предписаніемъ отъ 19 (31) Октября 1838 года, за N. 11,808, даннымъ всѣмъ Уголовнымъ Судамъ, Правительственная Коммисія Юстиціи указала порядокъ производства слѣдствій по дѣламъ о произшествіяхъ, случившихся между лицами военнаго вѣдомства.

Нынѣ, при отношеніи Главнаго Штаба, получены Правительственною Коммисіею копіи съ распоряженій, изданныхъ 14 Іюля сего года Начальникомъ Главнаго Штаба дѣйствующей арміи, Командирамъ войскъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, о порядкѣ производства слѣдствій военно-гражданскихъ. Распоряженія эти, основанныя на правилахъ Свода военныхъ постановленій, согласны съ распоряженіями, изданными Правительственною Коммисіею Юстиціи, и съ тѣмъ вмѣстѣ заключаютъ объясненіе, что слѣдствія о произшествіяхъ, случившихся въ лагеряхъ и баракахъ между лицами военнаго вѣдомства, слѣдуетъ производить тѣмъ же порядкомъ, что и слѣдствія по происшествіямъ, имѣвшимъ мѣсто въ предѣлахъ казармъ.

№ 99.

Rozporządzenie co do sposobu prowadzenia śledztw względem wypadków zaszłych między osobami wojskowemi w obozach i barakach.

(d. 29 Sierpnia (10 Września) 1844 r.)

do

Sądów Kryminalnych i Prokuratorów przy tychże Sądach.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Reskryptem z d. 19 (31) Października 1838 r., Nr. 11,808, do wszystkich Sądów Kryminalnych wydanym, wskazała Kommissya Rządowa Sprawiedliwości sposób postępowania przy prowadzeniu śledztw w przedmiocie wypadków pomiędzy osobami wojskowemi wydarzonych.

Obecnie otrzymała Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, przy odezwie Sztabu Głównego, kopją rozporządzeń Naczelnika Sztabu Głównego czynnéj armii, do dowódzców wojsk w Królestwie Polskiém konsystujących, pod dniem 14 Lipca r. b. wydanych, obejmujących podobneż urządzenia przy odbywaniu śledztw cywilno-wojskowych. Urządzenia te, na podstawie Zbioru ustaw wojennych oparte, zgadzają się z wydanemi przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości rozporządzeniami i obejmują zarazem wyjaśnienie, że wypadki w obozach i barakach pomiędzy wojskowemi wydarzone, zarówno z temi co do sposobu prowadzenia śledztwa uważane być powinny, które w obrębie koszar nastąpiły.

Вслѣдствіе сего, Правительственная Коммисія Юстиціи, препровождая при семъ въ Уголовный Судъ копію съ помянутыхъ распоряженій Начальника Главнаго Штаба, предписываетъ оному: передать таковыя всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Исправительнымъ и Простой Полиціи для свѣдѣнія, и за точнымъ выполненіемъ оныхъ имѣть съ своей стороны наблюденіе.

О послѣдующемъ Правительственная Коммисія ожидаетъ донесенія.

Варшава, 29 Августа (10 Сентября) 1844 года.

(подписано) *Бржезинскій.*

N. 11,393.

Приложеніе 1-ое къ N. 99.

Г. Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Главный Штабъ Дѣйствующей Армии.

По приказанію Господина Главнокомандующаго Арміею, имѣю честь препроводить при семъ къ Вашему Превосходительству, для свѣдѣнія и сообразнаго со стороны вашей распоряженія, копію съ циркулярнаго отзыва Г. Начальника Главнаго Штаба Арміи Начальникамъ войскъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, о порядкѣ производства слѣдствій о случающихся въ расположеніи тѣхъ войскъ произшествіяхъ.

Съ совершеннымъ почтеніемъ и преданностію имѣю честь быть Вашего Превосходительства покорнѣйшимъ слугою,

(подписано) *Иванъ Викинскій.*

3 Августа 1844 года.

N. 3,467.

Dla tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, przesyłając Sądowi Kryminalnemu kopją pomienionych urządzeń Naczelnika Sztabu Głównego, poleca, aby je wszystkim podległym swéj jurisdykcyi Sądom Poprawczym i Policyi Prostéj dla wiadomości zakomunikował i ścisłego ich wykonania ze swéj strony przestrzegał.

O skutku oczekuje Kommissya Rządowa Sprawiedliwości raportu.

w Warszawie, dnia 29 Sierpnia (10 Września) 1844 roku.

(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 11,393.

Anneks 1-szy do N. 99.

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sztab Główny Armii Czynnéj.

Z rozkazu Główno-Dowodzącego Armią, mam zaszczyt przesłać przy niniejszém JW. Panu, dla wiadomości i stosownego postąpienia, kopją odezwy Naczelnika Sztabu Głównego Armii do Naczelników wojsk konsystujących w Królestwie Polskiém, co do sposobu prowadzenia śledztw względem wypadków zdarzających się w obrębie konsystencyi tychże wojsk.

Z pełném uszanowaniem i powolnością, mam honor zostawać JW. Pana uniżonym sługą,

(podpisano) *Jan Wikiński.*

dnia 3 Sierpnia 1844 r.

Nr. 3,467.

Приложеніе 2-ое къ N. 99.

Копія съ циркулярнаго отношенія Г. Начальника Главнаго Штаба Арміи Гг. Начальникамъ войскъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, отъ 14 Іюля 1844 г.

По существующему въ Имперіи закону, изображенному въ 1-мъ примѣчаніи къ 92-й статьѣ, части V, книги II-й Свода военныхъ постановленій, слѣдствія о произшествіяхъ, случающихся между воинскими чинами въ казармахъ, производятся чиновниками военнаго вѣдомства, при депутатѣ отъ земской и градской полиціи; о произшествіяхъ внѣ казармъ, хотябы и съ воинскими чинами, слѣдствія производятся полиціею, въ присутствіи только военнаго депутата. Тѣ же самыя правила, какія постановлены на счетъ слѣдствій о произшествіяхъ въ казармахъ, исполняются и въ отношеніи слѣдствій о произшествіяхъ въ лагеряхъ и баракахъ.

Въ Царствѣ Польскомъ производство слѣдствій лежитъ на обязанности судебныхъ чиновъ, а не на чиновникахъ мѣстной полиціи. Отъ судебнаго же вѣдомства должны быть командируемы и депутаты къ слѣдствіямъ, производимымъ военными лицами.

Сообщая о семъ Вашему Превосходительству, по порученію Господина Главнокомандующаго арміею, имѣю честь просить покорнѣйше распоряженія Вашего, Милостивый Государь, чтобы, при производствѣ чиновниками военнаго вѣдомства слѣдствій о произшествіяхъ, случающихся въ казармахъ, баракахъ и лагеряхъ, при расположеніи войскъ въ Царствѣ Польскомъ, требуемы были всякій разъ непремѣнно депутаты отъ мѣстныхъ Полицейскихъ Судовъ, а не отъ полиціи исполнительной; при производствѣ же подобныхъ слѣдствій внѣ казармъ, бара-

Anneks 2-gi do N. 99.

Kopia cyrkularza Naczelnika Sztabu Głównego czynnéj Armii do Dowódzców wojsk w Królestwie Polskiém konsystujących, pod dniem 14 Lipca 1844 roku wydanego.

Podług przepisów w Cesarstwie istniejących i w uwadze 1-éj do art. 92, części V, księgi II Zbioru ustaw wojennych zamieszczonych, śledztwa tyczące się wypadków pomiędzy wojskowemi w koszarach wydarzyć się mogących, odbywają urzędnicy wojskowi, przy asystencyi delegowanego ze strony policyi ziemskiéj lub miejskiéj; w razie zaś jakiego, choćby między wojskowemi, lecz nie w koszarach zaszłego wydarzenia, uskutecznia one policya przy deputacie wojennym. Te same przepisy, jakie są wskazane dla śledztw względem wypadków w koszarach, stosują się i do wydarzeń w obozach tudzież barakach.

W Królestwie Polskiém prowadzenie śledztwa należy do Członków sądowych, nie zaś do urzędników policyi miejscowéj; od władzy zatém sądowéj winni być delegowani deputaci do śledztw, prowadzonych przez osoby wojskowe.

Zawiadamiając o tém JW. Pana, z rozkazu JO. Księcia Główno komenderującego armią, mam honor upraszać o wydanie rozporządzeń, ażeby przy odbywaniu śledztw przez urzędników wydziału wojskowego, co do wypadków wydarzyć się mogących w koszarach, barakach i obozach wojska konsystującego w Królestwie Polskiém, używanemi byli za każdą razą nieodmiennie delegowani z właściwych Sądów Policyjnych, nie zaś policyi wykonawczéj; przy śledztwach zaś odbywanych przez Sądy Policyjne lub ich Członków,

ковъ и лагерей Полицейскими Судами или чинами оныхъ, были командируемы военные депутаты.

Вѣрно:

Полковникъ, (подписано) *Заболоцкій.*

№ 100.

Распоряженіе о томъ: что пограничные посты не могутъ быть почитаемы за бараки и казармы, и что производство слѣдствія о произшествіяхъ въ нихъ принадлежитъ къ обязанностямъ гражданскихъ Судовъ.

(30 Апрѣля (12 Мая) 1860 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ увѣдомило Правительственную Коммисію Юстиціи, что одинъ изъ Судовъ Полиціи Простой отказался отъ производства судебнаго слѣдствія для раскрытія причинъ смерти рядоваго пограничной стражи, умершаго скоропостижно на постѣ той стражи, по тому поводу, что, на основаніи изданныхъ въ этомъ отношеніи распоряженій, производство слѣдствія о подобномъ произшествіи зависитъ отъ военнаго начальства, при депутатѣ со стороны Суда.

По правиламъ, сообщеннымъ Судамъ въ предписаніяхъ Правительственной Коммисіи Юстиціи, а преимущественно отъ 16 (28) Февраля 1850 года, за N. 25,094, военныя власти производятъ слѣдствіе при депутатѣ со стороны гражданскаго

nie w koszarach, barakach i obozach, asystowali deputaci wojskowi.

Za zgodność:

Pułkownik (podpisano) *Zabołocki.*

№ 100.

Rozporządzenie, że stacye pograniczne za baraki i koszary nie mogą być uważane, i że dochodzenie czynów w nich zaszłych do Sądów należy.

(d. 30 Kwietnia (12 Maja) 1860 roku).

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy Kancelaryi przybocznéj Namiestnika Królestwa uwiadomił Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, że jeden z Sądów Policyi Prostéj odmówił wyprowadzenia śledztwa sądowego w przedmiocie dochodzenia przyczyny śmierci żołnierza straży pogranicznéj, zmarłego nagle na stacyi rzeczonéj straży, z powodu, iż według rozporządzeń w tym względzie wydanych, wyprowadzenie śledztwa w takim wypadku należy do władzy wojskowéj, przy deputacie jedynie ze strony sądowéj.

Podług przepisów przez reskrypta Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości Sądom objawionych, a głównie z dnia 16 (28) Lutego 1850 r., N. 25,094, władze wojskowe wtenczas tylko wyprowadzają śledztwo przy deputacie ze strony sądowéj, kie-

Суда, только тогда, когда произшествіе случилось въ казармахъ, лагеряхъ или баракахъ; когда же произшествіе послѣдуетъ внѣ предѣловъ тѣхъ мѣстъ, слѣдствіе зависитъ отъ подлежащаго гражданскаго Суда, при депутатѣ съ военной стороны.

Слѣдовательно предписанія эти постановляютъ общимъ правиломъ: что производство въ каждомъ подобномъ случаѣ слѣдствій возложено на гражданскіе Суды, военныя же начальства производятъ оные лишь въ исключительныхъ случаяхъ, когда произшествіе возникаетъ въ казармахъ, лагеряхъ или баракахъ.

Такъ какъ подобнымъ исключительнымъ правиламъ нельзя придавать болѣе обширнаго значенія, нежели допускаетъ буквальное ихъ содержаніе, а напротивъ слѣдуетъ истолковывать оныя въ самомъ тѣсномъ смыслѣ, и какъ посты пограничной стражи не изъяты положительно изъ подъ вѣдѣнія обыкновенныхъ Судовъ и ни къ которому изъ поименованныхъ мѣстъ не могутъ быть причислены; то, въ случаѣ послѣдовавшаго на таковыхъ постахъ произшествія, слѣдствіе должно быть производимо обыкновеннымъ Судомъ, тѣмъ болѣе, коль скоро сами военныя власти, не признаютъ себя соотвѣтственными къ тому.

Посему для предотвращенія впредь подобныхъ споровъ, могущихъ имѣть вредное вліяніе на результатъ слѣдствія, Правительственная Коммисія Юстиціи поручаетъ Уголовному Суду предписать подвѣдомственнымъ ему Судамъ Исправительной и Простой Полиціи, а въ особенности тѣмъ, коихъ вѣдомство распространяется на пограничную черту края, чтобы они, въ случаѣ подобныхъ произшествій съ военными лицами, послѣдовавшихъ на постахъ пограничной стражи, не уклонялись отъ производства формальнаго судебнаго слѣдствія при депутатѣ со стороны подлежащаго военнаго начальства.

Варшава, 30 Апрѣля (12 Мая) 1860 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Дружевецкій*,

N. 8,491.

---

dy wypadek dochodzony nastąpił w koszarach, obozach lub barakach; kiedy zaś podobny wypadek zajdzie po za obrębem tych miejsc, śledztwo należy do właściwego Sądu cywilnego, przy deputacie ze strony wojskowéj.

Ogólną więc według tych przepisów zasadą jest: że w każdym podobnym wypadku Sądy obowiązane są prowadzić śledztwo, a wyjątkowo tylko wyprowadzenie go należy do władzy wojskowéj, wtenczas jedynie, kiedy wypadek zajdzie w koszarach, obozach lub barakach.

Gdy takim wyjątkowym przepisom rozciąglejszego nad ich brzmienie znaczenia dawać nie można, lecz je jak najściśléj tłomaczyć należy; gdy stacye straży granicznéj nie są wyraźnie wyjęte z pod jurisdykcyi zwyczajnych Sądów, i za żadne z wymienionych wyżéj miejsc uważać się nie dają; przeto, w razie zaszłego na stacyach takich wypadku, śledztwo do zwyczajnego Sądu należy, témbardziéj, skoro same władze wojskowe nie uważają się być do tego właściwemi.

Dla zapobieżenia przeto sporom podobnym, szkodliwie na wypadek śledztwa wpływać mogącym, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby do Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj, w jurisdykcyi jego będących, mianowicie do tych, których jurisdykcye granic kraju dotykają, wydał rozporządzenie, iżby te, w razie podobnych wypadków z wojskowemi na stacyach straży pogranicznéj zaszłych, nie uchylały się od wyprowadzenia formalnych śledztw sądowych przy deputacie jedynie ze strony właściwéj władzy wojskowéj.

w Warszawie, d. 30 Kwietnia (12 Maja) 1860 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,

Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki*.

Nr. 8,491.

№ 101.

Распоряженіе о томъ: чтобы, при приглашеніи жандармскихъ офицеровъ для присутствованія при производствѣ слѣдствій, означать положительно предметъ дѣла и поводъ приглашенія.

(16 (28) Февраля 1853 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По случаю жалобы одного изъ Начальниковъ Жандармскихъ командъ, что Суды Полиціи Простой и Исправительной требуютъ его для присутствованія при всѣхъ даже самыхъ мелочныхъ слѣдствіяхъ, при коихъ долженъ находиться депутатъ съ военной стороны, Начальникъ III-го Жандармскаго Округа отнесся въ Правительственную Коммисію Юстиціи о сдѣланіи распоряженія, дабы Исправительные и Полицейскіе Суды въ такихъ только случаяхъ приглашали Жандармскихъ Офицеровъ къ слѣдствіямъ, когда сіе требуется положительно существующими законоположеніями.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи считаетъ нужнымъ указать Судамъ на правила, опредѣляющія случаи, въ коихъ слѣдуетъ требовать депутата отъ ближайшаго военнаго начальства, и въ коихъ присутствіе Жандармскаго Офицера необходимо, именно:

1. На основаніи предписанія Господина Намѣстника въ Царствѣ, отъ 30 Іюня (12 Іюля) 1834 г., за N. 2,674, по всѣмъ дѣламъ, къ коимъ прикосновены лица военнаго вѣдом-

№ 101.

Rozporządzenie, aby w odezwach do oficera żandarmów o asystowanie przy śledztwie, wyrażany był dokładnie przedmiot sprawy i powód żądania asystencyi.

(d. 16 (28) Lutego 1853 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu użalania się jednego z Naczelników komendy żandarmów, że Sądy Policyi Prostéj i Sąd Poprawczy wzywają go do wszelkich i to choćby najmniejszych śledztw, przy których deputat wojskowy obecnym być powinien, Naczelnik Żandarmeryi III-go Okręgu zażądał od Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości wydania rozporządzeń, ażeby Sądy Poprawcze i Policyjne w tych tylko razach wzywały do śledztw oficerów żandarmeryi, gdzie tego przepisy wyraźnie wymagają.

W skutku tego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości znajduje potrzebę przypomnieć Sądom przepisy, wskazujące przypadki, w których żądany być powinien deputat od najbliższéj władzy wojskowéj, a w których obecność oficera żandarmeryi jest konieczną. I tak:

1. Na mocy reskryptu Księcia Namiestnika Królestwa z dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1834 r., N. 2,674, we wszelkich sprawach, do których wmieszane będą osoby woj-

ства, слѣдствіе должно быть производимо при депутатѣ съ военной стороны.

2. Согласно Высочайшей волѣ, объявленной въ приказѣ Управляющаго Главнымъ Штабомъ Его Императорскаго Величества въ С. Петербургѣ 7 Сентября 1830 года, за N. 35, а также въ приказѣ Военнаго Министра Имперіи отъ 7 Декабря 1835 г., за N. 117, въ случаѣ скоропостижной смерти нижнихъ военныхъ чиновъ, или нанесеніи имъ ранъ внѣ казармъ, лагерей и бараковъ, а равно и въ иныхъ всякаго рода произшествіяхъ между нижними воинскими чинами, послѣдовавшихъ внѣ предѣловъ означенныхъ мѣстъ, производство слѣдствія принадлежитъ мѣстной полиціи (или гражданской власти) въ присутствіи военнаго депутата отъ того отряда, который расположенъ въ мѣстѣ или въ округѣ, гдѣ должно быть производимо разслѣдованіе; въ случаѣ же ненахожденія таковаго отряда, депутатъ требуется отъ ближайшаго военнаго начальства.

3. По приказу Военнаго Министра Имперіи 19 Февраля 1836 года, за N. 27, не только по произшествіямъ между нижними чинами, случающимся внѣ казармъ, лагеря и бараковъ, но даже по всякимъ произшествіямъ съ офицерами, какого бы чина они ни были, хотя бы къ онымъ не были прикосновены лица гражданскаго вѣдомства, слѣдствіе обязана производить мѣстная полиція (гражданское начальство) при военномъ депутатѣ, и сверхъ того къ такимъ слѣдствіямъ всегда назначается Офицеръ Жандармскаго корпуса, вездѣ гдѣ онъ находится.

4. Циркуляромъ Начальника Главнаго Штаба дѣйствующей арміи, отъ 14 Іюля 1844 года, ко всѣмъ Начальникамъ войскъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, объяснено: что въ Царствѣ Польскомъ производство слѣдствій по дѣламъ всякаго рода принадлежитъ мѣстнымъ Судамъ, а не полицейскимъ чиновникамъ; слѣдовательно военныя начальства должны требовать и допускать депутатовъ отъ судебной власти ко всѣмъ слѣдствіямъ ими производимымъ, то есть къ слѣдствіямъ въ

skowe, śledztwa prowadzone być winny przy obecności delegowanego ze strony wojskowéj.

2. Stosownie do Najwyższéj woli Monarszéj, rozkazem Zarządzającego Głównym Sztabem Jego Cesarskiéj Mości w Petersburgu, z dnia 7 Września 1830 roku, Nr. 35, tudzież rozkazem Ministra Wojny Cesarstwa z dnia 7 Grudnia 1835 roku, Nr. 117, objawionéj, w razie nagłéj śmierci lub ranienia wojskowych niższych stopni po za obrębem koszar, obozów i baraków, tudzież w innych wszelkiego rodzaju zdarzeniach pomiędzy niższemi stopniami wojskowemi, po za granicami tych miejsc zaszłych, prowadzenie śledztwa należy do miejscowéj policyi (czyli władzy cywilnéj), przy obecności deputata wojskowego tego oddziału, jaki konsystuje w miejscu lub okręgu, gdzie śledztwo ma się odbywać; jeżeliby zaś oddział taki nie znajdował się, deputat żądany być powinien od najbliższéj władzy wojskowéj.

3. Wedle rozkazu Ministra Wojny Cesarstwa z dnia 19 Lutego 1836 roku, Nr. 27, nietylko w wypadkach pomiędzy wojskowemi niższych stopni, zdarzających się po za obrębem koszar, obozów i baraków, ale nawet co do wszelkich zajść pomiędzy oficerami jakiegokolwiekbądź stopnia, choćby do nich osoby cywilne wcale nie wpływały, śledztwo dopełnić powinna policya miejscowa (władza cywilna), przy obecności deputata wojskowego, i oprócz tego do takich śledztw przeznaczonym być zawsze winien oficer z korpusu żandarmeryi, wszędzie gdzie się znajduje.

4. Cyrkularzem Naczelnika Sztabu Głównego czynnéj armii do Dowódzców wojsk w Królestwie Polskiém konsystujących, pod dniem 14 Lipca 1844 r. wydanym, wyjaśnioném zostało: iż w Królestwie Polskiém prowadzenie śledztw we wszelkiego rodzaju sprawach należy do właściwych Sądów, nie zaś do urzędników policyjnych; od władzy więc sądowéj, władze wojskowe żądać i przyjmować powinny deputatów we wszelkich śledztwach, które one same głównie prowadzą, to

предѣлахъ казармъ, лагерей и бараковъ, и наоборотъ, по требованіямъ Судовъ, назначать военныхъ депутатовъ для слѣдствій, производимыхъ тѣми Судами.

5. Согласно отношенію Генералъ-Лейтенанта Писарева, бывшаго Военнаго Начальника Варшавской губерніи, отъ 20 Апрѣля (2 Мая) 1845 года, за N. 2,081, по всякимъ слѣдствіямъ о безсрочно-отпускныхъ нижнихъ чинахъ долженъ быть приглашаемъ военный депутатъ, коимъ можетъ быть или Жандармскій Офицеръ, или Начальникъ мѣстной инвалидной команды, или же, за неимѣніемъ ихъ, Офицеръ ближайшаго военнаго отряда.

6. По предписанію Г. Намѣстника въ Царствѣ, отъ 7 (19) Ноября 1851 года, за N. 2,494, слѣдствія по контрабаднымъ дѣламъ, подлежащимъ разсмотрѣнію и рѣшенію военныхъ Судовъ, должны производиться въ присутствіи Жандармскаго Офицера, командированнаго военнымъ Начальникомъ по требованію Управляющаго таможеннымъ округомъ.

7. Наконецъ, по общему порядку, при слѣдствіяхъ по дѣламъ, къ коимъ прикосновены жандармы, требуется присутствіе Жандармскаго Офицера.

Изъ совокупнаго соображенія всѣхъ этихъ правилъ явствуетъ: что Суды, по всѣмъ вообще производимымъ ими дѣламъ, къ коимъ прикосновены воинскіе чины, или безсрочно-отпускные нижніе чины, обязаны входить въ сношеніе съ военными начальствами о назначеніи депутата, во всякомъ случаѣ, изъ ближайшаго военнаго отряда или инвалидной команды, а только въ нѣкоторыхъ особенныхъ случаяхъ требуется присутствіе Жандармскаго Офицера, иногда даже совокупно съ военнымъ депутатомъ.

Посему, для точнаго исполненія на будущее время упомянутыхъ выше правилъ, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду сдѣлать по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Исправительной и Простой Полиціи согласное съ таковыми правилами распоряженіе, обязавъ при томъ сказанные Суды, чтобы въ отношеніяхъ своихъ, посылаемыхъ

jest do śledztw w obrębie koszar, obozów i baraków, i wzajemnie deputatów wojskowych, na żądanie Sądów, do śledztw przez nie prowadzonych wyznaczać.

5. Stosownie do odezwy Jenerała-Lejtnanta Pisarewa, byłego Naczelnika Wojennego gubernii Warszawskiéj, z dnia 20 Kwietnia (2 Maja) 1845 r., N. 2,081, do wszelkich śledztw względem żołnierzy nieograniczenie urlopowanych, wzywany być powinien deputat wojskowy, którym być może albo oficer żandarmeryi, albo Naczelnik miejscowéj inwalidnéj komendy, albo nareszcie, w braku tych, oficer z najbliżéj konsystującego oddziału wojskowego.

6. Podług reskryptu Księcia Namiestnika Królestwa z dnia 7 (19) Listopada 1851 r., N. 2,494, śledztwa w sprawach defraudacyjnych, rozpoznaniu Sądów wojennych ulegać mających, prowadzone być powinny przy obecności oficera żandarmeryi, przez Naczelnika wojennego, na wezwanie Zarządzającego okręgiem celnym, wykomenderowanego.

7. Nareszcie, wedle ogólnego rzeczy porządku, przy śledztwach, do których wpływają żandarmi, obecność oficera żandarmeryi jest potrzebną.

Z łącznego uważania tych przepisów wypływa, że Sądy we wszystkich w ogólności sprawach przez siebie prowadzonych, do których wpływają wojskowi jakiegobądź stopnia lub żołnierze nieograniczenie urlopowani, wzywać powinny władze wojskowe o wyznaczenie deputata, w każdym razie, z najbliższego oddziału wojskowego lub z komendy inwalidnéj, w niektórych zaś tylko szczególnych wypadkach, obecność oficera żandarmeryi, i to niekiedy obok obecności deputata wojskowego, jest wymaganą.

Aby więc zapewnić na przyszłość ścisłe wykonanie powyższych przepisów, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu wydanie do podległych swéj jurisdykcyi Sądów Poprawczych i Policyi Prostéj, stosownych do tychże przepisów rozporządzeń, z poleceniem im zarazem, ażeby w odezwach swych, czynionych do oficerów żandarme-

Жандармскимъ Офицерамъ относительно нахожденія ихъ при слѣдствіяхъ, обозначали положительно предметъ дѣла и причину требованія, такъ чтобы потребованный Офицеръ могъ убѣдиться, что присутствіе его при слѣдствіи дѣйствительно необходимо.

Варшава, 16 (28) Февраля 1853 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *Вычеховскій.*

N. 25,094.

№ 102.

Постановленіе о томъ, чтобы въ случаѣ неприбытія Жандармскаго Офицера къ слѣдствію, наряженному для обнаруженія причинъ смерти воинскихъ чиновъ, таковое было производимо безъ него, въ присутствіи обыкновеннаго депутата съ военной стороны.

(7 (19) Мая 1860 г.)

Господину Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Намѣстникъ Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Согласно съ мнѣніемъ подвѣдомственной Вашему Превосходительству Правительственной Коммисіи, изъясненнымъ въ отзывѣ оной въ Канцелярію Намѣстника, N. 26,303, разрѣшаю сдѣлать соотвѣтственное распоряженіе по судебной части, чтобы, сообразно 104-й ст. V-й части, II-й книги Военно Уголовнаго устава, Гражданско-Уголовные Суды, прежде приступленія къ слѣдствіямъ о причинѣ смерти нижнихъ чиновъ, ра-

ryi o atentowanie przy śledztwach, wyrażały dokładnie przedmiot sprawy i powód żądania, tak, aby wezwany oficer był w możności ocenić, czyli obecność jego jest rzeczywiście potrzebną przy śledztwie.

Warszawa, dnia 16 (28) Lutego 1853 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *Wyczechowski.*

Nr. 25,094.

№ 102.

Postanowienie, że w dochodzeniach przyczyny śmierci wojskowych, gdyby oficer żandarmski do asystencyi nie przybył, śledztwo ma być bez niego, przy deputacie zwykłym wojskowym prowadzone.

(d. 7 (19) Maja 1860 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Podzielając opinią Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, wyłuszczoną w odezwie jéj do biura Namiestnika, za N. 26,303, upoważniam do wydania władzom sądowym w Królestwie Polskiém właściwego polecenia, ażeby, zgodnie z art. 104 cz. V-éj, ks. II éj Ustawy wojs. krym., Sądy cywilno-kryminalne, przed przystąpieniem do śledztw w przedmiocie dochodzenia przyczyny śmierci wojskowych niższego stopnia, poranienia ich, pobi-

неніи ихъ, нанесеніи имъ побоевъ и о всякомъ буйственномъ поступкѣ или о произшествіи, случившемся внѣ казармъ между военнослужащими, какого бы они чина ни были, сообщали для присутствія при этихъ слѣдствіяхъ, сверхъ депутатовъ со стороны войскъ, Офицерамъ 3-го округа корпуса Жандармовъ, во всѣхъ мѣстахъ, гдѣ таковые состоятъ, съ увѣдомленіемъ ихъ о мѣстѣ и времени производства слѣдствія; если же Жандармскій Офицеръ не прибудетъ, по какимъ либо уважительнымъ причинамъ, въ срокъ, назначенный для производства слѣдствія, а между тѣмъ таковое, по особымъ обстоятельствамъ, не можетъ быть отложено до прибытія сего Офицера, — въ такомъ случаѣ слѣдствіе можетъ быть произведено и безъ его, при обыкновенномъ военномъ депутатѣ.

При семъ нужнымъ считаю сообщить, что при производствѣ слѣдствій Гражданско-Уголовными Судами о подобныхъ вышеизъясненнымъ произшествіяхъ, могущихъ случиться съ воинскими чинами въ мѣстахъ, въ которыхъ не состоитъ Жандармскихъ Офицеровъ, надлежитъ, на основаніи 106-ой статьи той же части и книги Военно-Уголовнаго устава, требовать къ онымъ этихъ Офицеровъ, изъ мѣстъ постояннаго пребыванія, въ такомъ только случаѣ, когда признаютъ это необходимымъ начальствующія надъ губерніями лица, въ случаяхъ особенно-важныхъ.

О послѣдующемъ распоряженіи къ приведенію въ исполненіе въ Царствѣ Польскомъ вышеизложенныхъ постановленій Вы донесете мнѣ въ свое время.

Варшава, 7 (19) Мая 1860 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Адъютантъ,

(подписано) *Князь Горчаковъ.*

N. 3,396.

---

cia i wszelkich gwałtownych czynów, lub w przedmiocie wypadków, wydarzonych za obrębem koszar pomiędzy wojskowemi jakiegokolwiek stopnia, dla atentowania przy takich śledztwach, oprócz deputatów wojskowych, zawiadamiały także oficerów 3-go okręgu korpusu żandarmów, wszędzie gdzie się takowi znajdują, z uprzedzeniem tychże o miejscu i czasie mającego się odbywać śledztwa; jeżeli zaś oficer żandarmeryi, dla jakichkolwiek słusznych przyczyn, w terminie wyznaczonym do odbywania śledztwa nie przybędzie, a takowe dla szczególnych okoliczności nie może być odłożoném aż do przybycia tegoż oficera, wtedy śledztwo może być wyprowadzone i bez jego obecności, przy zwykłym deputacie wojskowym.

Obok tego uznaję za potrzebę nadmienić, że przy odbywaniu śledztw przez Sądy cywilno-karne w namienionych wyżéj wypadkach, mogących wydarzyć się z wojskowemi w miejscach, w których oficerowie żandarmów nie konsystują, należy, wedle art. 106 téjże części i księgi Ustawy wojskowo-kryminalnéj, wzywać oficerów tychże z miejsca stałéj ich konsystencyi, w takim tylko razie, gdy Naczelnicy gubernij, w wypadkach szczególniejszéj wagi, uznają to za konieczne.

O rozporządzeniach, jakie w wykonaniu wymienionego postanowienia w Królestwie Polskiém wydane zostaną, doniesiesz mi JW. Pan w swoim czasie.

Warszawa, dnia 7 (19) Maja 1860 roku.

Namiestnik, Jenerał-Adjutant,

(podpisano) *Książę Gorczakow.*

Nr. 3,396.

№ 103.

Распоряженіе о порядкѣ отобранія показаній отъ военныхъ Офицеровъ высшаго званія, призываемыхъ къ слѣдствію въ качествѣ свидѣтелей.

(4 Декабря 1823 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Такъ какъ изъ полученнаго при предписаніи Князя Намѣстника Царскаго, отъ 30 минувшаго Ноября, отношенія Генералъ-Лейтенанта Куруты, отъ 13 (25) того же Ноября, оказывается, что Суды Уголовные, входя въ непосредственныя сношенія съ Императорско-россійскимъ военнымъ начальствомъ, требуютъ высылки въ свои присутствія Офицеровъ, а равно вызываютъ сихъ послѣднихъ въ эти присутствія для очныхъ ставокъ и другихъ объясненій, чѣмъ нарушаютъ постановленіе § 352 правилъ уголовнаго судопроизводства, коимъ опредѣлено, что военные Офицеры, призванные въ свидѣтели, допрашиваются военнымъ начальствомъ; то Правительственная Коммисія Юстиціи, для отвращенія на будущее время подобныхъ отступленій, и вслѣдствіе помянутаго предписанія Князя Намѣстника, предписываетъ Уголовному Суду N N объявить по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Исправительной и Простой Полиціи, для свѣдѣнія и точнаго руководства, что во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда Офицеры Императорско-россійской арміи или польскихъ войскъ, по производимымъ въ Судахъ дѣламъ, призваны будутъ въ свидѣтели, подлежащій Судъ обя-

№ 103.

Rozporządzenie w przedmiocie sposobu badania osób wojskowych wyższego stopnia, w charakterze świadków do śledztwa potrzebnych.

(d. 4 Grudnia 1823 r.).

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Gdy z komunikowanéj reskryptem Namiestnika Królewskiego z dnia 30 z. m., odezwy Jenerała Porucznika Kuruty, pod datą 13 (25) Listopada r. b., wykazuje się, że Sądy karne, wdając się w bezpośrednią korespondencyą z władzą wojskową Cesarsko-rossyjską, wzywają tęż władzę o polecenie oficerom stawienia się w swym Sądzie, niemniéj, że Sądy, dla naocznéj konfrontacyi z różnemi osobami i dla innych objaśnień, oficerów do Sądu swego powołują, co sprzeciwia się przepisowi § 352 ordynacyi kryminalnéj, który stanowi, iż oficerowie wojska za świadków powołani, przez władzę wojskową słuchani być winni. W celu więc usunięcia na przyszłość podobnych uchybień, w skutek pomienionego reskryptu Księcia Namiestnika Królewskiego, wydaje Kommissya Sprawiedliwości niniejsze do Sądu Kryminalnego N. N. rozporządzenie, które podwładnym Sądom Policyi Poprawczéj i Prostéj, dla wiadomości i ścisłego stosowania się, obwieszczone być ma, iż w przypadkach, gdzieby oficerowie, bądź z armii Cesarsko-rossyjskiéj, bądź z wojska polskiego, w sprawach do Sądu wytoczonych za świadków powołani byli, obowiązany jest Sąd

занъ донести о семъ Правительственной Коммисіи Юстиціи, съ краткимъ поясненіемъ предмета дѣла и съ приложеніемъ вопросныхъ пунктовъ, противу коихъ поставленные въ свидѣтели Офицеры обязаны дать объяснительные свои отвѣты, каковые отвѣты, по сношеніи о семъ съ подлежащимъ начальствомъ, будутъ высланы въ Судъ посредствомъ Правительственной Коммисіи Юстиціи. Если же встрѣтится надобность въ дачѣ очныхъ ставокъ обвиняемому въ какомъ либо проступкѣ лицу съ Офицеромъ,—Судъ обязанъ донести о семъ Коммисіи Юстиціи, для сношенія съ подлежащимъ начальствомъ о явкѣ Офицера въ Судъ и о назначеніи депутата съ военной стороны, при коемъ этотъ Офицеръ имѣетъ быть допрошенъ гражданскимъ Судомъ.

Варшава, 4 Декабря 1823 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Баденя.*

N. 14,060.

№ 104.

Распоряженіе о томъ, чтобы, въ случаѣ предстоящей надобности въ допросѣ нѣсколькихъ лицъ военнаго вѣдомства, составляемы были вопросные пункты для каждаго лица отдѣльно.

(31 Іюля (12 Августа) 1836 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе отношенія Главнаго Штаба дѣйствующей арміи, предписываетъ Уголовному Суду, чтобы впредь, когда встрѣ-

właściwy złożyć Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości raport, z krótkiém opisaniem przedmiotu sprawy i z dołączeniem punktów zapytań, na które powołani za świadków oficerowie dać mają swoje odpowiedzi rzecz wyjaśniające, a które Sądowi właściwemu, po zniesieniu się w téj mierze z właściwą władzą, przez Kommissyą Sprawiedliwości przesłane zostaną. W przypadkach zaś, gdzieby zachodziła potrzeba osobistéj konfrontacyi między osobą o jakowe przewinienie obwinioną, a oficerem, winien jest Sąd złożyć o tém Kommissyi Sprawiedliwości raport, w celu wezwania właściwéj władzy o wydanie polecenia oficerowi względem stawienia się w Sądzie, oraz wyznaczenia deputata ze strony wojskowéj, w którego przytomności oficer przez Sąd cywilny przesłuchany być ma.

w Warszawie, dnia 4 Grudnia 1823 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Badeni.*

Nr. 14,060.

№ 104.

Rozporządzenie, aby w razie zachodzącéj potrzeby przesłuchania więcéj niż jednéj osoby wojskowéj, dla każdéj oddzielne punkta zapytań były przesyłane.

(d. 31 Lipca (12 Sierpnia) 1836 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Powodowana odezwą Sztabu Głównego armii czynnéj, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby na przyszłość, gdy wyda-

тится надобность по дѣламъ уголовнымъ, въ допросѣ нѣсколькихъ лицъ военнаго вѣдомства, вопросные пункты всегда выписываемы были Судомъ отдѣльно для каждаго лица и въ такомъ видѣ прилагаемы имъ при его донесеніяхъ.

Варшава, 31 Іюля (12 Августа) 1836 г.

Членъ Правительственной Коммисіи, Статсъ-Совѣтникъ,
(подписано) *Бораковскій.*

N. 8,109.

№ 105.

Постановленіе о порядкѣ преданія судебной отвѣтственности отставныхъ воинскихъ чиновъ, имѣющихъ знаки отличія.

(15 (27) Іюня 1846 года).

По указу Его Величества
НИКОЛАЯ I,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Такъ какъ, по силѣ Высочайшихъ указовъ, отставные нижніе воинскіе чины, имѣющіе за службу и похвальные подвиги знаки отличія, при сужденіи ихъ за преступленія, содѣянныя ими по выходѣ изъ военной службы, пользуются нѣкоторыми преимуществами, то Совѣтъ Управленія, во исполненіе этихъ указовъ, равно согласно съ существующими въ Царствѣ узаконеніями, по представленію Правительственной Коммисіи Юстиціи постановилъ и постановляетъ:

rzy się potrzeba w sprawach kryminalnych przesłuchania więcéj jak jednéj osoby wojskowéj, zawsze punkta zapytań dla każdéj osoby oddzielnie wypisywał, i tak oddzielone do swego raportu dołączał.

w Warszawie, dnia 31 Lipca (12 Sierpnia) 1836 r.

Członek Kommissyi Rządowéj, Radca Stanu,
(podpisano) *Borakowski.*

Nr. 8,109.

№ 105.

Postanowienie o pociąganiu do odpowiedzialności sądowéj dymisyonowanych wojskowych, znakami honorowemi ozdobionych.

(d. 15 (27) Czerwca 1846 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Gdy z mocy Najwyższych ukazów, dymisyonowani wojskowi niższych stopni, ozdobieni znakami honorowemi za wysługę lub odznaczenie się, mają używać niektórych przywilejów przed Sądami, ilekroć pociągnięci zostaną do odpowiedzialności za przestępstwa po wyjściu ze służby popełnione, Rada Administracyjna, w wykonaniu tychże ukazów i w zastosowaniu ich do praw istniejących w Królestwie, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, postanowiła co następuje:

Статья 1.

Отставные нижніе воинскіе чины, какъ сухопутнаго, такъ и морскаго вѣдомствъ, имѣющіе знаки военнаго ордена и ордена Св. Анны, равно медали съ надписью: *„за спасеніе погибавшихъ“* и *„за усердіе“*, а также серебряные темляки, не наказываются тѣлесно за преступленія, содѣянныя ими въ гражданскомъ быту, но вмѣсто таковаго наказанія, если бы оное по закону слѣдовало, присуждаются только къ соразмѣрному заключенію, на основаніи правилъ Уголовнаго Уложенія.

Статья 2.

Если бы отставные нижніе воинскіе чины, имѣющіе который либо изъ показанныхъ выше знаковъ отличія, учинили преступленія, подлежащія по закону посрамляющимъ наказаніямъ, кои суть: строгое заключеніе, тяжкое заключеніе и заключеніе въ смирительномъ домѣ, или, если бы ихъ слѣдовало подвергнуть таковому наказанію за самое повтореніе проступковъ, въ такомъ случаѣ они, кромѣ заключенія, присуждаются къ лишенію знаковъ отличія.

Статья 3.

На такомъ же самомъ основаніи свободны отъ тѣлеснаго наказанія за маловажные проступки и тѣ изъ отставныхъ нижнихъ воинскихъ чиновъ, кои имѣютъ медали за участіе въ войнахъ и походахъ, равно нашивки на рукавахъ мундира. Не если они учинятъ преступленія, подлежащія наказанію, въ предыдущей статьѣ означенному, въ такомъ случаѣ присуждаются къ лишенію медалей и нашивокъ и къ тѣлесному наказанію, если таковое по закону слѣдуетъ.

То же самое разумѣется и объ Унтеръ-Офицерахъ, хотя бы они не имѣли никакихъ знаковъ отличія.

Статья 4.

Судебные приговоры, коими отставные нижніе чины присуждаются къ лишенію знаковъ военнаго ордена и ордена Св.

Artykuł 1.

Dymisyonowani wojskowi niższych stopni, tak służby lądowéj, jak morskiéj, ozdobieni znakami orderu wojskowego i orderu św. Anny, medalami z napisem: *„za uratowanie ginących“* i *„za gorliwość“*, jak niemniéj temblakiem czyli felcechem srebrnym, jeżeli po wyjściu ze służby wojskowéj, dopuszczą się przestępstwa, nie mogą być za takowe skazywani na karę cielesną, lecz zamiast niéj, gdzieby ją prawo przepisywało, ponosić będą sam areszt, a to stosownie do zasad w Kodeksie przyjętych.

Artykuł 2.

W przypadkach przestępstw, na które prawo oznacza kary hańbiące, jakiemi są: więzienie warowne, więzienie ciężkie i zamknięcie w domu poprawy, lub też, jeżeli dymisyonowany wojskowy niższego stopnia, ozdobiony którym z powyższych znaków zaszczytnych, ściągnie na siebie tę karę skutkiem samego powtarzania przestępstw, wówczas, obok kary więzienia, skazanym być ma na utratę znaku honorowego.

Artykuł 3.

Na tychże samych zasadach wolnemi również są od kary cielesnéj w przypadkach mniejszych przewinień, ci dymisyonowani wojskowi niższych stopni, którzy pozyskali medale za odbyte kampanie lub wyprawy wojenne, i naszewki czyli szewrony na rękawach za długoletnią służbę. Jeżeli jednak dopuszczą się przestępstw, zasługujących na kary, podług poprzedniego artykułu, utratę znaków honorowych za sobą pociągające, w tym razie skazywani być mają na utratę znaków i zarazem na chłostę, gdzieby takową prawo postanowiło.

Toż samo się ma rozumiéć i o podoficerach, chociażby ci żadnym znakiem ozdobieni nie byli.

Artykuł 4.

Wyroki skazujące na utratę ozdób orderu wojskowego i orderu św. Anny, tudzież medali z napisami: *„za uratowa-*

Анны, а также медалей съ надписью: *„за спасеніе погибавшихъ“* и *„за усердіе“* и серебрянаго темляка, представляются на Высочайшее утвержденіе тѣмъ порядкомъ, какой установленъ Учрежденіемъ Варшавскихъ Правительствующаго Сената Департаментовъ съ 1842 года; лишеніе же Унтеръ-Офицерскаго званія, равномѣрно снятіе нашивокъ и простыхъ медалей, предоставляется опредѣленію самыхъ Судовъ, и состоявшіеся по сему предмету приговоры приводятся въ исполненіе, безъ представленія оныхъ на Высочайшее усмотрѣніе.

Статья 5.

Дѣла, по коимъ присуждается лишеніе знаковъ или Унтеръ-Офиперскаго званія, разсматриваются и рѣшаются въ 1-й инстанціи Уголовнымъ Судомъ, а потомъ поступаютъ на ревизію въ Апелляціонный Судъ и наконецъ въ Правительствующій Сенатъ, хотя бы не было протеста ни со стороны подсудимаго, ни со стороны Прокурора.

Статья 6.

Если бы отставные нижніе чины, послѣ лишенія ихъ судебнымъ порядкомъ знаковъ отличія, или званія, учинили вновь преступленіе, то они въ то время уже считаются какъ бы никогда неимѣвшими тѣхъ знаковъ и званія, и ни въ какомъ случаѣ не могутъ ссылаться на премущества, кои прежде давали имъ сіи знаки и званіе.

Статья 7.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, 15 (27) Іюня 1846 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

---

nie ginących“ i *„za gorliwość“*, jak niemniéj felcecha srebrnego, powinny być drogą właściwą, przez ustawę z r. 1842 o Warszawskich Departamentach Rządzącego Senatu wskazaną, przedstawiane pod Najwyższe zatwierdzenie, przed ich wykonaniem; pozbawienie zaś stopnia podoficerskiego, szewronów i prostych medali, zależéć będzie od decyzyi sądowéj, i wyroki w téj mierze wydane ulegają wykonaniu, bez przedstawienia ich Najjaśniejszemu Panu.

Artykuł 5.

Sprawy, w których wypadnie skazanie na utratę znaków honorowych lub stopnia podoficerskiego, mają być sądzone w I-éj Instancyi przez Sąd Kryminalny, i wnoszone będą drogą rewizyi do Sądu Apellacyjnego, a następnie — do Rządzącego Senatu, chociażby ani osądzony, ani téż Prokurator się nie odwołał.

Artykuł 6.

Dymisyonowani wojskowi niższych stopni, jeżeliby po ostatecznem odjęciu im ozdób i stopnia, ściągnęli na siebie powtórnie odpowiedzialność za przestępstwa, uważani wówczas być winni tak, jakby ich nigdy nie mieli, i nie mogą się odwoływać do prerogatyw z poprzedniego posiadania tychże ozdób i stopni służących.

Artykuł 7.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości poleca.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 15 (27) Czerwca 1846 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 106.

Распоряженіе о томъ: чтобы по дѣламъ о лицахъ, показывающихъ себя военными дезертирами, повѣрка ихъ званій производима была посредствомъ военныхъ Начальниковъ.

(5 (17) Ноября 1846 г.)

Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Варшавскій Комендантъ увѣдомилъ Правительственную Коммисію Юстиціи, что карательные Суды, по дѣламъ о подсудимыхъ, показавшихъ себя военными дезертирами, не входя въ ближайшую повѣрку таковыхъ показаній, передаютъ этихъ людей въ Управленіе Варшавскаго Коменданта для преданія ихъ военному Суду. Поэтому просилъ сдѣлать распоряженіе, чтобы Суды, по дѣламъ сего рода, входили въ предварительное сношеніе съ подлежащими военными Начальниками.

Такъ какъ сказанные преступники ни въ какомъ случаѣ не должны быть высылаемы къ военному начальству, безъ предварительнаго разслѣдованія, дѣйствительно ли они суть военные дезертиры, и какъ разсмотрѣніе того, куда таковые преступники должны быть доставляемы, подлежитъ вѣдѣнію помянутаго начальства, исполненіе чего всего скорѣе и вѣрнѣе можетъ послѣдовать чрезъ посредство военныхъ Начальниковъ, то Правительственная Коммисія предписываетъ Уголовному Суду обязать подвѣдомственные ему Суды, чтобы, по удостовѣреніи въ дѣйствительности побѣга изъ военной службы людей,

№ 106.

Rozporządzenie, aby w sprawach przeciwko osobom podającym się za zbiegów wojskowych, sprawdzanie stanu odbywać przez pośrednictwo Naczelników Wojennych.

(d. 5 (17) Listopada 1846 r.)

do

Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Komendant placu miasta Warszawy zawiadomił Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, iż Sądy karne w sprawach podsądnych, którzy mienią się zbiegami wojskowemi, bez bliższego sprawdzenia ich twierdzeń, odstawiają ich do placu miasta Warszawy, celem oddania pod Sąd wojenny. Z tego powodu zażądał wydania do Sądów rozporządzeń, ażeby w podobnego rodzaju sprawach odnosiły się przedewszystkiém do właściwych Naczelników Wojennych.

Ponieważ odstawianie przestępców, o których mowa, właściwéj władzy wojskowéj, w żadnym razie nie powinno mieć miejsca, bez wyśledzenia, czy są rzeczywiście zbiegami wojskowemi, i władze wspomnione właściwe są do rozpoznania, dokąd tacy przestępcy winni być odstawiani, co przez pośrednictwo Naczelników Wojennych spieszniéj i skuteczniéj nastąpić może; przeto Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, ażeby wydał rozporządzenie do podległych sobie Sądów, iżby, po sprawdzeniu rzeczywistéj dezercyi osób, pod śledztwem w ich jurisdykcyach zostających,

находящихся подъ слѣдствіемъ въ подлежащихъ ихъ подсудности судебныхъ округахъ, относительно передачи ихъ военной власти входили въ предварительное сношеніе съ подлежащими военными Начальниками; о послѣдствіяхъ распоряженій, какія ими будутъ сдѣланы, донести Правительственной Коммисіи.

Варшава, 5 (17) Ноября 1846 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 16,647.

№ 107.

Распоряженіе о томъ: чтобы Суды, при допросѣ лицъ военнаго вѣдомства, не знающихъ языка, на коемъ производится слѣдствіе, приглашали переводчика.

(22 Апрѣля (4 Мая) 1854 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Главнокомандующій арміею изволилъ приказать, чтобы гражданскія начальства въ Царствѣ, встрѣчая надобность по производимымъ ими слѣдственнымъ дѣламъ въ отобраніи показаній отъ лицъ военнаго вѣдомства, не знающихъ языка, на коемъ производится слѣдствіе, на основаніи статьи 153—154, книги 2-й военно-уголовнаго устава, приглашали непремѣнно переводчиковъ, а дабы таковое предписаніе было исполняемо со всею точностію, Его Свѣтлости угодно было прика-

względem ich odstawiania władzom wojskowym, znosiły się z właściwemi Naczelnikami Wojennemi, i o skutku swych rozporządzeń Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości doniósł.

w Warszawie, d. 5 (17) Listopada 1846 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 16,647.

№ 107.

Rozporządzenie, aby przy badaniu wojskowych nierozumiejących języka, w jakim śledztwo jest prowadzone, Sądy przybierały tłomacza.

(d. 22 Kwietnia (4 Maja) 1854 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Głównodowodzący armią raczył polecić, ażeby władze cywilne Królestwa, mając potrzebę w prowadzonych przez siebie śledztwach, odbierać zeznania osób wojskowych, które języka, w jakim się śledztwo prowadzi, nie znają, na zasadzie artykułów 153 i 154 księgi 2-éj Ustawy wojenno-kryminalnéj, przybierały koniecznie tłomaczy; żeby zaś polecenie to ściśle wykonywaném było, Jego Książęca Mość rozkazał zarazem wkładać obowiązek na wyznaczonych ze strony wojskowéj delegatów, iżby oni w podobnych wypadkach żądali

зать вмѣстѣ съ тѣмъ, чтобы на депутатовъ, назначаемыхъ съ военной стороны, возлагаема была обязанность требовать въ подобныхъ случаяхъ переводчиковъ отъ гражданскихъ властей, которыя съ своей стороны обязаны удовлетворять таковыя требованія безъ всякой отговорки.

О таковомъ приказаніи Главнокомандующаго арміею, Правительственная Коммисія Юстиціи, извѣстясь изъ отношенія собственной Канцеляріи Его Свѣтлости, отъ 16 (28) Марта сего года, за N. 2,433, предписываетъ Уголовному Суду передать таковое для точнаго руководства подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, и за исполненіемъ онаго въ указанныхъ случаяхъ имѣть строгое наблюденіе; объ исполненіи же настоящаго распоряженія донести своевременно.

Варшава, 22 Апрѣля (4 Мая) 1854 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 5,644.

№ 108.

Распоряженіе о порядкѣ вызова въ Судъ нижнихъ воинскихъ чиновъ.

(14 (26) Мая 1855 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

До свѣдѣнія Правительственной Коммисіи дошло, что нѣкоторыя военныя начальства въ здѣшнемъ краѣ не исполня-

tłomaczy od władz cywilnych, które ze swéj strony takim ich żądaniom, nieodzownie zadosyć czynić będą obowiązane.

O powyższym rozkazie Głównodowodzącego armią, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powziąwszy wiadomość z odezwy przez Kancelaryą przyboczną Jego Książęcéj Mości, na dniu 16 (28) Marca b. r., za Nr. 2,433 uczynionéj, poleca Sądowi Kryminalnemu, ażeby o nim, dla ścisłego zastosowania się, podwładne sobie Sądy Policyi Poprawczéj oraz Sądy Policyi Prostéj niezwłocznie zawiadomił, i wykonania tegoż rozkazu w oznaczonych przypadkach, troskliwie sam pilnował, o załatwieniu zaś niniejszego reskryptu w właściwym czasie donieść nie omieszkał.

w Warszawie d. 22 Kwietnia (4 Maja) 1854 r.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

N. 5,644.

№ 108.

Rozporządzenie co do sposobu wzywania wojskowych niższych stopni do Sądu.

(d. 14 (26) Maja 1855 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Doszło do wiadomości Kommissyi Rządowéj, że niektóre z władz wojskowych w kraju tutejszym nie czynią zadosyć

ютъ требованій Судовъ о высылкѣ нижнихъ чиновъ для личной явки въ Судѣ и отобранія отъ нихъ показаній по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ, подъ предлогомъ, что нижніе чины не могутъ быть отвлекаемы отъ лежащихъ на нихъ обязанностей по службѣ, тѣмъ болѣе, что Суды, не взирая на необходимость ограничивать время ихъ отлучекъ, требуютъ высылки ихъ изъ пунктовъ, отстоящихъ неоднократно за нѣсколько миль и далѣе, а по прибытіи въ Судъ, продерживаютъ ихъ напрасно по нѣскольку дней.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи сего числа отнеслась въ Главный Штабъ дѣйствующей арміи о сдѣланіи распоряженія по войскамъ, расположеннымъ въ Царствѣ, чтобы на будущее время начальники войскъ не отказывали въ исполненіи законныхъ требованій Судовъ о высылкѣ въ оные воинскихъ чиновъ, когда, по встрѣтившейся надобности въ отобраніи отъ нихъ показанія, личная ихъ явка въ Судъ окажется необходимою; но съ другой стороны, желая по возможности устранить встрѣчаемыя въ семъ отношеніи затрудненія и согласить въ подобныхъ случаяхъ необходимость явки воинскихъ чиновъ съ требованіями возложенныхъ на нихъ по службѣ обязанностей, о нарушеніи коихъ жалуются военныя начальства,—Правительственная Коммисія Юстиціи сочла нужнымъ указать Уголовнымъ Судамъ на слѣдующія мѣры:

въ отношеніи высылки нижнихъ воинскихъ чиновъ, ограничиваться строгою необходимостію, вызывая ихъ въ Судъ только въ случаяхъ крайней надобности;

во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда мѣсто квартированія воинскаго чина, коего слѣдуетъ допросить, слишкомъ отдалено отъ Суда, производящаго слѣдствіе, показаніе воинскаго чина отбирать посредствомъ Суда ближайшаго къ мѣсту его квартированія, хотябы и въ другомъ округѣ;

не назначать воинскимъ чинамъ опредѣленнаго срока для явки, но требовать отъ ихъ начальства личной ихъ высылки въ продолженіе положеннаго времени, чтобы тѣ начальства имѣли возможность замѣнить оныхъ по службѣ другими, ис-

odezwom Sądów, gdy idzie o nakazanie żołnierzom osobistego stawienia się w Sądzie dla złożenia zeznań w sprawach karnych, i za powód takiego postępowania przytaczają ze swéj strony, niemożność odrywania żołnierzy od poruczonéj im służby, zwłaszcza, że Sądy, bez względu na potrzebę oszczędzenia czasu na podróże, wzywają o ich dostawienie z punktów częstokroć o kilka mil i więcéj odległych, a przybyłych do Sądu, po kilka dni napróżno trzymają.

W skutku tego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości odniosła się w dniu dzisiejszym do Sztabu Głównego czynnéj armii o wydanie rozporządzenia do wszystkich dowódzców wojsk w Królestwie konsystujących, iżby na przyszłość nie odmawiali skutku rekwizycyom Sądów, skoro one, z powodu zachodzącéj potrzeby przesłuchania wojskowego, o nakazanie mu osobistego w Sądzie stawienia się wzywać będą; z drugiéj jednakże strony, pragnąc o ile się tylko da usunąć zachodzące pod tym względem trudności, i pogodzić w takich wypadkach konieczność stawiennictwa wojskowych z potrzebą zabezpieczenia od uszczerbku poruczonéj im służby, na co się władze wojskowe uskarżają, — Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zwraca uwagę Sądów Kryminalnych na następujące środki:

ażeby wojskowi jak najwięcéj byli oszczędzani i jedynie w wypadkach nieodzownéj potrzeby wzywani do stawienia się w Sądzie;

ażeby w każdym razie, gdy miejsce konsystencyi wojskowego, który ma być przesłuchanym, zbyt jest oddaloném od Sądu śledztwo prowadzącego, zbadania tegoż wojskowego dopełnić przez rekwizycyą do Sądu najbliższego jego kwatery, chociażby w innym okręgu;

ażeby wojskowym nie naznaczać stałych do stawienia się terminów, lecz wzywać ich władze o nakaz stawiennictwa w pewnym oznaczonym przeciągu czasu, i tym sposobem dać możność tymże władzom urządzenia zastępstwa w służbie,

ключая случаевъ, въ коихъ явка воинскаго чина зависитъ отъ срока, къ которому вызваны также другія лица, нужныя для очныхъ ставокъ;

не вызывать никогда въ Судъ одновременно нѣсколькихъ человѣкъ воинскихъ чиновъ, отправляющихъ службу въ одномъ мѣстѣ, или вблизи себя, но оставлять каждому нѣсколько времени для явки;

наконецъ явившихся въ Судъ воинскихъ чиновъ отправлять безъ задержанія, прописывая всегда на выданныхъ имъ отъ ихъ начальства приказахъ о явкѣ: годъ, мѣсяцъ, число и часъ, когда они уволены изъ Суда, какъ для повѣрки дѣйствія Судовъ, такъ равно и для того, чтобы воинскіе чины, подъ предлогомъ нахожденія въ Судѣ, не могли терять времени, назначеннаго для службы.

О таковыхъ мѣрахъ должны быть поставлены въ извѣстность всѣ Суды Полиціи Исправительной и Простой, подлежащіе вѣдомству Уголовнаго Суда, къ неупустительному руководству, за точнымъ же исполненіемъ оныхъ Уголовный Судъ обязанъ имѣть съ своей стороны надлежащее наблюденіе.

Варшава, 14 (26) Мая 1855 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) Гр. *Скарбекъ*.

N. 5,051.

---

chybaby stawienie się wojskowego zależało od terminu, na który wezwane także zostały inne osoby, do konfrontacyi potrzebne;

aby Sądy nie zapozywały nigdy kilku razem wojskowych, w jedném miejscu lub w bliskości siebie służbę pełniących, lecz żeby dla każdego zostawiały do stawienia się niejaki przedział czasu;

aby wreszcie stawający w Sądzie wojskowy był niebawnie ekspedyowany, i na wydanym mu rozkazie do stawienia się przez jego władzę przełożoną, zapisywane były zawsze dzień i godzina, w któréj z Sądu został uwolnionym, a to tak dla skontrolowania działania Sądów, jakotéż i zapobieżenia, iżby wojskowy pod pozorem, że się w Sądzie znajdował, nie mógł marnować czasu, służbie swojéj przeznaczonego.

Środki te mają być podane do wiadomości wszystkich Sądów Poprawczych i Sądów Policyi Prostéj, do jurisdykcyi Sądu Kryminalnego należących, z zaleceniem jak najściślejszego do nich zastosowania się, czego Sąd Kryminalny ze swojéj strony pilnować będzie.

Warszawa, dnia 14 (26) Maja 1855 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) Hr. *Skarbek*.

N. 5,051.

№ 109.

Распоряженіе, указывающее Судамъ, какимъ военнымъ начальствамъ слѣдуетъ передавать, для наказанія, нижнихъ чиновъ, состоящихъ въ преждевременной отставкѣ или отпускахъ.

(11 (23) Февраля 1861 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Окружный Генералъ X-го округа отдѣльнаго корпуса внутренней стражи, завѣдывающій отпускными, въ отношеніи отъ 25 Января (6 Февраля) сего года, за N. 18,039, излагая неудобства и затрудненія, возникающія при нынѣшнемъ порядкѣ производства въ здѣшнихъ карательныхъ Судахъ дѣлъ объ отпускныхъ или состоящихъ въ преждевременной отставкѣ нижнихъ чинахъ, указываетъ подробно порядокъ повѣрки званія подсудимыхъ этого рода, съ поименованіемъ военныхъ властей и мѣстъ, куда слѣдуетъ отправлять тѣхъ подсудимыхъ вмѣстѣ съ дѣлами объ нихъ, въ случаѣ передачи ихъ по принадлежности въ вѣдѣніе военнаго начальства, для поставленія о семъ въ извѣстность подлежащихъ Судовъ.

Поэтому Правительственная Коммисія Юстиціи, препровождая при семъ списокъ съ перевода на польскій языкъ помянутаго отношенія, предписываетъ Уголовному Суду, при производствѣ дѣлъ о сказанныхъ лицахъ, въ точности руководствоваться таковымъ отношеніемъ и о томъ же предписать немедленно подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой; о содержаніи же сего отношенія поставить въ извѣстность не только состоящаго при Судѣ Царскаго Про-

№ 109.

Reskrypt wskazujący do jakich władz wojskowych Sądy mają odsyłać po ukaranie urlopowanych i przed czasem dymisyonowanych.

(d. 11 (23) Lutego 1861 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Jenerał Okręgowy oddzielnego korpusu Straży Wewnętrznéj okręgu X-go, zawiadujący urlopowanemi, w odezwie swéj z dnia 25 Stycznia (6 Lutego) r. b., N. 18,039, przedstawiając niedogodności i utrudzenia, jakie wynikają z postępowania tutejszych Sądów karnych w sprawach przeciwko urlopowanym lub przedwcześnie dymisyonowanym żołnierzom, wskazuje szczegółowo, w jaki sposób stan tego rodzaju obwinionych sprawdzać, tudzież wymienia władze wojskowe i miejsca, do których tych obwinionych i akta spraw, w razie odstąpienia ich władzy wojskowéj, odsyłać należy, a to celem poinformowania Sądów.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przeto, przesyłając odpis przekładu na język polski powołanéj odezwy, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby przy postępowaniu w sprawach przeciwko osobom, o których tu mowa, ściśle do téjże odezwy się stosował i takież stosowanie się Sądom Policyi Poprawczej i Prostéj, w jurisdykcyi jego urzędującym, bezzwłocznie zalecił, a zarazem treść téjże odezwy, tak Prokurato-

курора, но и находящихся при Судахъ Исправительныхъ Помощниковъ Прокурора, съ донесеніемъ о томъ Коммисіи.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія Юстиціи присовокупляетъ, что слѣдственныя дѣла, о коихъ говорится выше, по переводѣ ихъ на русскій языкъ въ отдѣленіи переводчиковъ, отправляются вмѣстѣ съ документами, указанными въ помянутомъ отношеніи, къ подлежащимъ военнымъ начальствамъ, не этимъ отдѣленіемъ, какъ сказано въ препровождаемомъ у сего отношеніи, а самими Судами.

Варшава, 11 (23) Февраля 1861 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Држевецкій.*

N. 2,599.

Приложеніе къ N. 109.

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Окружный Генералъ 10-го округа отдѣльнаго корпуса Внутренней Стражи, по завѣдыванію отпускными Царства Польскаго.

Со времени возложеннаго на обязанность мою завѣдыванія отпускными Царства Польскаго по теченію военно-суднаго объ нихъ дѣлопроизводства, я убѣдился, что Гражданскіе Суды Простыхъ Полицій и Исправительные въ Царствѣ не имѣютъ до сего времени указаннаго въ руководство наставленія о томъ:

1. Въ какія военныя мѣста должны быть переводимы изъ гражданскихъ арестовъ отпускные и отставные нижніе чины, о коихъ по содѣяннымъ ими проступкамъ и преступленіямъ

rowi Królewskiemu przy swym Sądzie, jakotéż Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych, do wiadomości podać rozporządził, i o tém raport złożył.

Nadmienia wszakże Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, że akta spraw, o których tu mowa, po przełożeniu ich na język rosyjski w biurze tłomaczy, powinny być, nie przez toż biuro, jak załączona odezwa mieć chce, ale przez Sąd odsyłane do właściwéj władzy wojskowéj, a to wraz z dowodami, w téjże odezwie wskazanemi.

w Warszawie, dnia 11 (23) Lutego 1861 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Drzewiecki.*

N. 2,599.

Anneks do N. 109.

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Jenerał Okręgowy X-go Okręgu oddzielnego korpusu Straży Wewnętrznéj, zawiadujący urlopowanemi Królestwa Polskiego.

Od czasu poruczenia mi zawiadywania urlopowanemi Królestwa Polskiego, z biegu prowadzonych przeciwko nim spraw wojenno-sądowych, przekonałem się, że Sądy cywilne Policyi Prostéj i Poprawcze w Królestwie nie mają sobie dotąd udzielonéj instrukcyi:

1. Do jakich władz wojskowych odsyłani być winni z więzień cywilnych urlopowani i dymisyonowani wojskowi niższych stopni, przeciwko którym, z powodu dokonania przez

производились первоначальныя разслѣдованія въ гражданскихъ Судахъ Простыхъ Полиціи и Исправительныхъ.

Отъ передачи людей въ неподлежащія мѣста, они подвергаются напрасному изнуренію пересылками изъ однихъ мѣстъ въ другія, пока не попадутъ въ соотвѣтственный арестъ, отъ чего возникаетъ излишняя для властей переписка, а арестантамъ представляются случаи къ побѣгу во время пересылки.

2. Кому собственно произведенныя объ этихъ людяхъ собственныя дѣла и разслѣдованія подлежатъ передачѣ на разсмотрѣніе и рѣшеніе.

Рѣдко случалось, чтобы таковыя дѣла поступали ко мнѣ прямо отъ судебныхъ мѣстъ, а нѣкоторыя получались даже посредствомъ третьяго лица,—за чѣмъ, конечно, слѣдуетъ медленность въ обсужденіи вины нижнихъ чиновъ, неоднократно томящихся по этому собственно поводу подъ арестомъ свыше того времени, какое не приходилось бы имъ опредѣлить въ самое наказаніе.

3. Какія отъ кого должны быть требуемыя удостовѣренія въ томъ, что обвиняемые нижніе чины дѣйствительно принадлежатъ къ категоріи отпускныхъ или отставныхъ.

За неимѣніемъ почти во всѣхъ слѣдственныхъ дѣлахъ вѣрныхъ о томъ свѣдѣній, если по справкамъ въ управленіи моемъ таковыхъ не возможно собрать, слѣдуетъ заводить переписку, не рѣдко продолжающуюся довольно значительное время, до окончанія которой нельзя приступить къ рѣшенію дѣла. Не нужно тутъ доказывать, въ какой мѣрѣ отъ обстоятельствъ этихъ зависитъ успѣхъ по дѣлопроизводству и напрасное томленіе людей подъ арестомъ.

Кажется и самымъ Судамъ не избѣжно болѣе вѣрное удостовѣреніе о званіи нижнихъ чиновъ, чѣмъ словесное ихъ показаніе, хотя бы только для безошибочнаго ими опредѣленія, къ какому собственно уголовному уставу, военному ли, или гражданскому, подчиняются подсудимые, сознаніямъ коихъ не

nich wykroczeń lub przestępstw, rozwinięte było początkowe śledztwo w Sądach Policyi Prostéj i Poprawczéj.

Z powodu odsyłania tych obwinionych do niewłaściwych władz, są oni narażani na niepotrzebne i uciążliwe przewożenie ich z jednych miejsc do drugich, dopóki nie zostaną dostawieni do właściwego aresztu, z czego wyradza się niepotrzebna między władzami korespondencya, a aresztantom nastręcza się sposobność do ucieczki w czasie transportu.

2. Do kogo właściwie odsyłane być winny pod rozpoznanie i zawyrokowanie akta wyprowadzonego śledztwa przeciwko tego rodzaju osobom.

W nie wielu tylko razach, akta takowe przychodziły do mnie wprost od władz sądowych, niektóre zaś otrzymywane były nawet za pośrednictwem osób trzecich, z czego koniecznie musi wynikać zwłoka w ocenieniu winy wojskowych niższego stopnia, którzy niejednokrotnie z tego tylko powodu trzymani być muszą w areszcie dłużéj nad czas, jakiby im należało oznaczyć za karę.

3. Jakie i od kogo żądane być winny wiadomości, przekonywające, że obwinieni wojskowi niższego stopnia rzeczywiście należą do kategoryi urlopowanych lub dymisyonowanych.

Gdy w żadnych prawie aktach śledczych nie masz pod tym względem pewnych wiadomości, jeżeli więc przedsiębrane w biurze mojém poszukiwania, takowych nie dostarczą, potrzeba przeprowadzać częstokroć dość przewlekłą korespondencyą, przed ukończeniem któréj nie można przystąpić do sądzenia sprawy. Zbytecznem byłoby tu wykazywać jak dalece okoliczności te szkodliwie wpływają na bieg spraw, i stają się powodem niepotrzebnego trzymania obwinionych w areszcie.

Zdaje się, że i dla samych Sądów niezbędném jest dokładniejsze przekonanie się o istotnym stanie wojskowych niższych stopni, nie poprzestając pod tym względem na gołosłownem ich twierdzeniu, choćby dla tego tylko, aby bez popełnienia błędu wyrzec, czy obwinieni podlegają prawom cy-

льзя вѣрить, ибо, во избѣжаніе строгости венныхъ законовъ, они обыкновенно скрываютъ свое военное званіе, и поэтому, нѣкоторые судились Гражданскими Судами по Гражданскому Уложенію, между тѣмъ открывалось впослѣдствіи, что они отпускные и подлежатъ Суду военному.

Чтобы указать Судамъ порядокъ направленія слѣдственныхъ дѣлъ и отклонить вышеупомянутыя затрудненія, честь имѣю покорнѣйше просить Правительственную Коммисію Юстиціи, въ отвѣтъ на отношеніе ея отъ 14 (26) Ноября минувшаго года, за N. 23,820, сдѣлать распоряженіе по всѣмъ въ Царствѣ Судамъ Простыхъ Полицій и Исправительнымъ о принятіи ими въ точное и непремѣнное руководство нижеслѣдующаго:

1. Если, по показанію самаго нижняго чина или по другому какому либо случаю, извѣстно будетъ Суду, что обвиненный есть отпускной или преждевременно-отпускной по болѣзни, то не удовлетворяясь этимъ, Судъ требуетъ отъ Начальника того уѣзда, въ которомъ нижній чинъ имѣетъ постоянное жительство, доставленія билета его и паспорта объ отставкѣ, съ тѣмъ, что если эти документы не находятся у Уѣзднаго Начальника, то дабы ими пояснено было слѣдующее:

a) къ какой категоріи отпускныхъ или отставныхъ принадлежитъ нижній чинъ;
b) изъ какого полка или команды былъ уволенъ;
c) когда прибылъ въ мѣсто жительства;
d) прибылъ ли съ билетомъ или съ паспортомъ объ отставкѣ, и въ такомъ случаѣ гдѣ документы эти находятся.

Коль скоро по таковымъ свѣдѣніямъ окажется, что нижній чинъ дѣйствительно отпускной или уволенъ отъ военной службы по неспособности прежде выслуги общаго срока на чистую отставку, въ такомъ случаѣ подлежитъ передачѣ военному начальству, и вышепоименованныя доказательства, то

wilno-karnym, czyli téż wojennym, témbardziéj, że na zeznaniach ich w tym względzie polegać nie można, gdyż dla uchylenia się od surowości praw wojennych, zazwyczaj ukrywają oni swój stan wojskowy i z tego powodu niektórzy z nich sądzeni byli przez Sądy cywilne i według ustaw cywilnych, gdy tymczasem następnie wykryło się, iż są urlopowanemi i podlegają Sądowi wojennemu.

Ażeby wskazać Sądom właściwą drogę w sprawach tego rodzaju i usunąć powyżéj wzmiankowane niedogodności, mam zaszczyt upraszać Kommissyą Rządową Sprawiedliwosci, w odpowiedzi na odezwę jéj z dnia 14 (26) Listopada r. z., N. 23,320, ażeby wydać raczyła zarządzenia do wszystkich Sądów Policyi Prostéj i Policyi Poprawczéj w Królestwie, iżby te do następujących zasad ściśle się stosowały:

1. Jeżeli z zeznania samego obwinionego lub z innego źródła Sąd powezmie wiadomość, że jest on urlopowanym, albo przedczasem od służby z powodu słabości uwolnionym, w takim razie nie poprzestając na tém, Sąd winien zażądać od Naczelnika Powiatu, w którym wojskowy niższego stopnia ma stałe zamieszkanie, nadesłania jego biletu lub dymisyi, z wezwaniem, aby, w razie nieznajdowania się tych dowodów w jego biurze, dostarczył następujące wiadomości:

a) do jakiéj kategoryi urlopowanych albo dymisyonowanych należy tenże wojskowy;
b) z jakiego pułku albo komendy został uwolniony;
c) kiedy przybył na miejsce zamieszkania;
d) czy przybył za biletem czyli téż z dymisyą, a w takim razie, gdzie się te dowody znajdują.

Skoro z takowych wiadomości okaże się, że wojskowy niższego stopnia jest rzeczywiście urlopowanym, albo że otrzymał, z powodu niezdatności, przed wysłużeniem ogólnego terminu, zupełną ze służby wojskowéj dymisyą, w takim razie winien być odesłanym do władzy wojskowéj i wyszczegól-

есть: билетъ или паспортъ объ отставкѣ, или же отзывъ Уѣзднаго Начальника, пріобщаются къ слѣдственному дѣлу.

2. Отпускныхъ и преждевременно отставныхъ, по воспослѣдованіи опредѣленій судебныхъ мѣстъ, какъ о подлежаніи ихъ сужденію по военно уголовному уставу, такъ и необходимости содержанія подъ арестомъ впредь до рѣшенія, передавать военнымъ властямъ, а именно: въ г. Варшавѣ—въ здѣшній Ордонансъ-Гаузъ, во всѣхъ же прочихъ городахъ—Командирамъ мѣстныхъ или ближайшихъ инвалидныхъ командъ 10-го округа Внутренней Стражи.

Если по маловажнымъ проступкамъ опредѣлено будетъ Судомъ оставить нижняго чина свободнымъ въ ожиданіи окончательнаго рѣшенія, то передать его Уѣздному Начальнику для возвращенія въ мѣсто жительства, съ тѣмъ, чтобы онъ по всякому востребованію могъ быть доставленъ по указанію.

Одновременно съ передачею нижняго чина военной власти, или Уѣздному Начальнику, обязать Суды увѣдомлять меня о томъ, съ поясненіемъ имени и фамиліи обвиняемаго, отставной ли или отпускной, и къ какой категоріи этихъ послѣднихъ согласно билету или объясненію Уѣзднаго Начальника принадлежитъ, когда задержанъ, въ чемъ обвиненъ, кому и когда переданъ.

3. Производимыя въ Судахъ слѣдственныя дѣла на русскомъ языкѣ препровождать въ г. Варшавѣ Варшавскому Оберъ-Полицеймейстеру; по Губерніямъ: Варшавской—Командиру Новогеоргіевскаго гарнизоннаго баталіона, Люблинской—Командиру Замостскаго гарнизоннаго баталіона, Радомской—Радомскому Коменданту—Августовской, Сувальскому Коменданту, Плоцкой—Плоцкому Коменданту. Таковыя же дѣла въ польскомъ текстѣ отправлять для перевода въ Отдѣленіе переводчиковъ, которое обязано оныя доставлять тѣмъ же порядкомъ, какъ выше озна-

nione powyżéj dowody, to jest bilet lub dymisya, albo téż odezwa Naczelnika Powiatu, dołączone być winny do akt śledczych.

2. Po nastąpionéj decyzyi Sądu, tak pod względem, że obwiniony ulegać ma wyrokowaniu na zasadzie ustawy wojenno-karnéj, jakotéż że aż do zawyrokowania w jego sprawie winien być zatrzymany w areszcie, należy zarówno urlopowanych jak i przedwcześnie dymisyonowanych odstawiać do władz wojskowych, a mianowicie: w mieście Warszawie do tutejszego Ordonanshausu, we wszystkich zaś innych miastach — do dowódzców miejscowych albo najbliższych komend inwalidnych X-go Okręgu straży wewnętrznéj.

Jeśli, z powodu wykroczenia małéj wagi, Sąd uzna, że obwiniony wojskowy może odpowiadać z wolności do zapadnięcia ostatecznego wyroku, w takim razie winien on być odesłanym do Naczelnika Powiatu dla powrócenia do miejsca zamieszkania, z warunkiem, ażeby na każde wezwanie mógł być wedle wskazania odstawionym.

Jednocześnie z odesłaniem wojskowego niższego stopnia do władzy wojennéj lub do Naczelnika Powiatu, Sądy winny mnie o tém zawiadamiać, z wyszczególnieniem imienia i nazwiska obwinionego, czyli jest on dymisyonowanym czy téż urlopowanym i do jakiéj kategoryi tych ostatnich, według biletu albo doniesienia Naczelnika Powiatu, należy, kiedy został aresztowany, o co jest obwiniony, i do kogo oraz kiedy został odesłany.

3. Akta wyprowadzonego w Sądach śledztwa, w języku ruskim, przesyłane być winny: w mieście Warszawie, do Warszawskiego Ober-Policmajstra; w guberniach: Warszawskiéj—do dowódcy Nowogeorgiewskiego garnizonowego batalionu; Lubelskiéj — do dowódzcy Zamojskiego garnizonowego batalionu; Radomskiéj — do komendanta Radomskiego; Augustowskiéj — do komendanta Suwalskiego; Płockiéj — do komendanta Płockiego. Akta te w tekscie polskim, przesyłane być winny do biura tłomaczy, które obowiązane jest odsy-

чено, съ тѣмъ, что если передается только одинъ переводъ съ дѣла, то прикладывать при томъ неупустительно поименованныя въ пунктѣ 1-мъ удостовѣренія о званіи нижняго чина.

О распоряженіи, какое сдѣлано будетъ по вышеозначеннымъ предметамъ, не оставитъ Правительственная Коммисія Юстиціи увѣдомить меня, для соображенія и возложенія на Командировъ инвалидныхъ командъ по ввѣренному мнѣ округу, а равно на Комендантовъ и Уѣздныхъ Начальниковъ, соотвѣтствующихъ оному обязанностей.

Варшава, 25 Января (6 Февраля) 1861 г.

Генералъ-Маіоръ, (подписано) *Ильинскій.*

N. 18,039.

№ 110.

Распоряженіе о томъ, чтобы слѣдственныя дѣла были передаваемы военнымъ начальствамъ вполнѣ оконченными и съ переводомъ на русскій языкъ.

(16 (28) Марта 1862 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Главный Штабъ 1-й Арміи, основываясь на донесеніи Коменданта Новогеоргіевской крѣпости, увѣдомилъ Правительственную Коммисію Юстиціи: что слѣдственныя дѣла о предаваемыхъ Суду нижнихъ чинахъ пограничной стражи, III-го Округа Корпуса Жандармовъ и вообще о контрабандистахъ и жителяхъ Царства Польскаго, обвиняемыхъ въ сопротивленіи

łać je drogą powyżéj wskazaną, z zastrzeżeniem, że jeśli będzie przesyłane samo tylko tłomaczenie akt, w takim razie koniecznie dołączać należy wyszczególnione w punkcie 1-m dowody co do stanu obwinionego wojskowego.

O treści wydanego w obecnym przedmiocie rozporządzenia, raczy mnie Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zawiadomić, dla zastosowania się przy wydaniu z méj strony zarządzeń do Dowódzców komend inwalidnych poruczonego mi okręgu, tudzież do Komendantów i Naczelników Powiatowych.

w Warszawie, dnia 25 Stycznia (6 Lutego) 1861 roku.

Jenerał-Major, (podpisano) *Iljiński.*

Nr. 18,039.

№ 110.

Rozporządzenie, aby śledztwa zupełnie wykończone i akta wytłómaczone na język ruski, władzom wojskowym były odsyłane.

(d. 16 (28) Marca 1862 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Główny Sztab 1-éj Armii, na zasadzie doniesienia Komendanta twierdzy Nowogieorgiewskiéj, zawiadomił Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, że akta śledztwa w przedmiocie oddawanych pod sąd żołnierzy straży pogranicznéj tudzież żołnierzy III-go Okręgu korpusu żandarmów i w ogólności kontrabandzistów, oraz mieszkańców Królestwa Polskiego, o opór

военной силѣ, передаются въ Военно-Судную Комисію на польскомъ языкѣ, безъ приложенія перевода на русскій языкъ, съ одновременною высылкою обвиняемыхъ въ крѣпость; что таковыя слѣдствія большею частію бываютъ неполны до такой степени, что для дополненія ихъ проходитъ весьма много времени, а обвиняемые безъ надобности содержатся подъ арестомъ. По этимъ причинамъ Главный Штабъ проситъ сдѣлать распоряженіе по судебнымъ мѣстамъ, чтобы, при передачѣ въ Военно-Судныя Коммисіи слѣдственныхъ дѣлъ, сказанные недостатки не были допускаемы.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи, ссылаясь на прежнія по этому предмету распоряженія, предписываетъ Уголовному Суду обязать всѣ подвѣдомственные ему Суды Полиціи Исправительной и Простой, чтобы они по дѣламъ этого рода производили полныя разслѣдованія, безъ малѣйшихъ упущеній и съ разъясненіемъ всѣхъ подробностей, могущихъ имѣть вліяніе на обнаруженіе истины, такъ чтобы, по передачѣ дѣла военному начальству, никакое дополненіе по оному уже не требовалось; наблюденіе же за симъ возлагается на обязанность Уголовнаго Суда.

Независимо сего, вмѣняется въ обязанность Уголовному Суду принять должныя мѣры къ наблюденію, дабы слѣдственныя дѣла, прежде передачи оныхъ военнымъ начальствамъ, были предварительно переводимы на русскій языкъ, и чтобы переводъ сей пріобщаемъ былъ къ слѣдствіямъ, изложеннымъ на польскомъ языкѣ.

Варшава, 16 (28) Марта 1862 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *Левъ Дембовскій.*

N. 6,627.

---

sile wojennéj stawiany obwinionych, odsyłane bywają Kommissyi wojenno-sądowéj w języku polskim, bez dołączenia przekładu na język rosyjski, odsyłając jednocześnie obwinionych do twierdzy; że śledztwa takie po większéj części bywają niekompletne do tego stopnia, że przy ich uzupełnieniu bardzo wiele upływa czasu, a obwinieni bezpotrzebnie w areszcie pozostają. Z tych powodów Sztab Główny żąda wydania do Sądów rozporządzenia, aby przy odstępowaniu akt śledczych Kommissyom wojenno-sądowym, wszelkie powyższe niedostatki usuniętemi były.

W skutku tego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powołując się na poprzednie w téj mierze rozporządzenia swoje, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby do wszystkich Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj, jurisdykcyi jego podległych, wydał rozporządzenie, iżby te w sprawach tego rodzaju prowadziły śledztwa kompletne z największą dokładnością, z wyjaśnieniem wszelkich szczegółów mogących mieć wpływ na wykrycie istotnego stanu rzeczy, tak, aby po odstąpieniu akt władzom wojskowym, nic do uzupełnienia nie pozostawało; czego ze swéj strony Sąd Kryminalny dopilnować ma obowiązek.

Nadto poleca Sądowi Kryminalnemu przestrzeganie i dopilnowanie, aby przed odstąpieniem akt śledczych władzom wojskowym, przedewszystkiém zarządzanym był przekład takowych na język rosyjski i przekład ten do akt śledczych, w języku polskim uformowanych, był dołączonym.

Warszawa, dnia 16 (28) Marca 1862 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *Leon Dembowski.*

Nr. 6,627.

№ 111.

Распоряженіе о томъ, чтобы для отобранія показаній отъ воинскихъ чиновъ, находящихся въ госпиталяхъ, были командированы туда судебные чиновники.

(30 Апрѣля (12 Мая) 1863 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Главный Лекарь Ловичскаго военнаго госпиталя донесъ Начальнику Штаба войскъ въ Царствѣ, что тамошній Судъ Простой Полиціи требуетъ безпрестанно высылки въ присутствіе его больныхъ нижнихъ чиновъ, состоящихъ на излеченіи въ томъ же госпиталѣ, коихъ выведеніе изъ госпиталя не только противно внутреннему порядку госпитальной службы, но сверхъ того могло бы подвергнуть больныхъ опасности совершенной потери здоровья.

Вслѣдствіе сего Начальникъ Штаба войскъ въ Царствѣ отнесся къ Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи, съ просьбою о сдѣланіи распоряженія по судебнымъ мѣстамъ, чтобы они больныхъ нижнихъ чиновъ, состоящихъ въ госпиталяхъ, не вызывали для допросовъ въ свои присутствія, но для отобранія отъ нихъ показаній командировали подлежащихъ чиновниковъ.

Такъ какъ сіе требованіе Начальника Штаба не противорѣчитъ дѣйствующимъ правиламъ уголовнаго судопроизводства, то Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовнымъ Судамъ сдѣлать о семъ должное распоряженіе по

№ 111.

Rozporządzenie, aby w razie potrzeby przesłuchania wojskowego będącego w szpitalu, Sąd wyznaczał urzędnika delegowanego do szpitala.

(d. 30 Kwietnia (12 Maja) 1863 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Naczelny Lekarz szpitala wojskowego w Łowiczu, doniósł Naczelnikowi sztabu wojsk w Królestwie, iż tameczny Sąd Policyi Prostéj wzywa nieustannie o stawienie się w miejscu jego posiedzeń żołnierzy chorych, w tymże szpitalu leczonych, a których wyprowadzenie poza obręb jego, nietylko że sprzeciwia się porządkowi wewnętrznemu służby szpitalnéj, ale narazić jeszcze może chorych na niebezpieczeństwo zupełnéj utraty zdrowia.

W skutku tego Naczelnik Sztabu wojsk w Królestwie odniósł się do Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z prośbą o wydanie rozporządzenia do Sądów, aby te chorych żołnierzy w szpitalach zostających nie wzywały do przesłuchania w miejsce posiedzeń Sądów, lecz delegowały właściwych urzędników do zbadania chorych w szpitalach.

Gdy żądanie to Naczelnika Sztabu nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom postępowania sądowego w sprawach karnych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądom

подвѣдомственнымъ имъ Судамъ Полиціи Исправительной и Простой.

Варшава, 30 Апрѣля (12 Мая) 1863 г.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Восинскій.*

N. 6,724.

№ 112.

Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ о воинскихъ чинахъ, какъ находящихся на службѣ, такъ и отпускныхъ, судебныя мѣста относились въ Управленіе Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа.

(4 (16) Сентября 1864 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Высочайшимъ указомъ, состоявшимся 13 Августа сего года, отдѣльный корпусъ внутренней стражи упраздненъ, дѣла же его переданы во вновь учрежденныя управленія мѣстными войсками, а званіе Окружнаго Генерала X Округа внутренней стражи замѣнено названіемъ Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа.

Вслѣдствіе сего исправляющій должность Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа, отношеніемъ отъ 28 Августа (9 Сентября) сего года, за N. 8,880, увѣдомляя о таковомъ измѣненіи, проситъ, чтобы судебныя мѣста, по дѣ-

Kryminalnym, aby stosowne wydały rozporządzenia do podwładnych im Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj.

Warszawa, dnia 30 Kwietnia (12 Maja) 1863 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Wosiński.*

Nr. 6,724.

№ 112.

Rozporządzenie, aby w sprawach przeciwko wojskowym, tak zostającym w służbie, jak urlopowanym, Sądy znosiły się z Zarządem Naczelnika wojsk miejscowych Warszawskiego Okręgu.

(d. 4 (16) Września 1864 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Najwyższym ukazem z dnia 13 Sierpnia r. b. oddzielny korpus straży wewnętrznéj został zwinięty i czynności jego przeniesione do nowo ustanowionych zarządów miejscowemi wojskami, a z tego powodu i tytuł Jenerała Okręgowego X-go okręgu straży wewnętrznéj zmienionym został na Naczelnika miejscowych wojsk Warszawskiego wojennego okręgu.

W skutku tego pełniący obowiązki Naczelnika wojsk miejscowych Warszawskiego wojennego okręgu, w odezwie z dnia 28 Sierpnia (9 Września) r. b., Nr. 8,880, zawiadamiając o powyższéj zmianie, żąda, aby Sądy w sprawach do-

ламъ, относящимся до нижнихъ воинскихъ чиновъ, какъ состоящихъ на службѣ, такъ и отпускныхъ, вмѣсто Окружнаго Генерала X-го округа внутренней стражи, обращались впредь въ Управленіе Окружнаго Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа.

Что же касается до военныхъ властей и мѣстъ, къ коимъ должны быть высылаемы подсудимые нижніе чины и слѣдственныя объ нихъ дѣла, въ случаѣ передачи оныхъ въ вѣдѣніе военнаго начальства, а также порядка повѣрки званія обвиняемыхъ, то въ этомъ отношеніи распоряженіе Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 11 (23) Февраля 1861 года, за N. 2,599, изданное вслѣдствіе отношенія Окружнаго Генераля X-го Округа внутренней стражи оставляется въ своей силѣ.

По этому поводу Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду, по всѣмъ дѣламъ, относящимся до нижнихъ воинскихъ чиновъ, въ точности руководствоваться помянутымъ отношеніемъ Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа, а съ тѣмъ вмѣстѣ сдѣлать надлежащее о семъ распоряженіе по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, и наблюсти за исполненіемъ онаго, о содержаніи же того отношенія поставить въ извѣстность Царскаго Прокурора и Помощниковъ Прокурора при Судахъ Исправительныхъ, и объ исполненіи всего этого донести Правительственной Коммисіи.

Варшава, 4 (16) Сентября 1864 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Восинскій.*

N. 11,197.

---

tyczących wojskowych niższych stopni, tak w służbie czynnéj zostających, jakotéż urlopowanych, zamiast do Jenerała Okręgowego X-go okręgu straży wewnętrznéj, odnosiły się odtąd do Zarządu Okręgowego Naczelnika wojsk miejscowych Warszawskiego wojennego okręgu.

Co się zaś tyczy władz wojskowych i miejsc, do których obwinionych niższych stopni i akta spraw, w razie odstąpienia ich władzy wojskowéj, odsyłać, oraz sposobu, w jaki stan tego rodzaju obwinionych sprawdzać należy, rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 11 (23) Lutego 1861 roku, Nr. 2,599, w skutku odezwy Jenerała Okręgowego oddzielnego korpusu straży wewnętrznéj okręgu X-go wydane, w swéj mocy ma być utrzymane.

Kommissya Rządowa poleca przeto Sądowi Kryminalnemu, aby we wszystkich sprawach, dotyczących osób wojskowych niższych stopni, ściśle stosował się do powyższéj odezwy Naczelnika wojsk Warszawskiego wojennego okręgu, a zarazem stosowne w tym celu do podległych sobie Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj rozporządzenie wydał i wykonania takowego dopilnował, oraz osnowę téjże odezwy miejscowemu Prokuratorowi Królewskiemu i Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych do wiadomości podał, i o dopełnieniu tego wszystkiego raport Kommissyi Rządowéj złożył.

Warszawa, dnia 4 (16) Września 1864 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Wosiński.*

Nr. 11,197.

№ 113.

Поименованіе полковъ и командъ, подлежащихъ вѣдѣнію Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа.

(27 Ноября (9 Декабря 1864 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

При предписаніи Правительственной Коммисіи отъ 11 (23) Февраля 1861 года, за N. 2,599, препровождено было во всѣ Уголовные Суды въ спискахъ отношеніе Окружнаго Генерала 10-го округа отдѣльнаго корпуса внутренней стражи, отъ 25 Января (6 Февраля) того же года, за N. 18,039, въ коемъ, для введенія постояннаго порядка судопроизводства по дѣламъ о подсудимыхъ нижнихъ чинахъ отпускныхъ и преждевременно отставленныхъ, указано подробно:

1) какимъ образомъ слѣдуетъ дѣлать удостовѣренія о томъ, что обвиняемые нижніе чины принадлежатъ къ категоріи отпускныхъ или преждевременно отставленныхъ;
2) какимъ военнымъ начальствамъ должны быть передаваемы изъ гражданскихъ арестовъ таковые нижніе чины;
3) къ кому собственно должны быть отсылаемы на рѣшеніе слѣдственныя дѣла, произведенныя о таковыхъ лицахъ.

№ 113.

Wyszczególnienie, jakie pułki i oddziały należą do okręgu Naczelnika miejscowych wojsk Warszawskiego Okręgu.

(d. 27 Listopada (9 Grudnia) 1864 r.)

do wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj z dnia 11 (23) Lutego 1861 r., Nr. 2,599, zakomunikowaną została wszystkim Sądom Kryminalnym odezwa Jenerała oddzielnego korpusu straży wewnętrznéj Okręgu X-go z dnia 25 Stycznia (6 Lutego) t. r., Nr. 18,039, w któréj, dla ustalenia działań sądowych w sprawach przeciwko urlopowanym i tymczasowo dymisyonowanym żołnierzom, wskazano szczegółowo:

1) w jaki sposób sprawdzać wypada, że obwinieni żołnierze należą do kategoryi urlopowanych lub tymczasowo dymisyonowanych;
2) do jakich władz wojskowych mają być z aresztów cywilnych odstawiani tacy żołnierze;
3) do kogo właściwie mają być przesyłane pod wyrok śledztwa przeciwko takim osobom rozwinięte.

Впослѣдствіи, по случаю упраздненія отдѣльнаго корпуса внутренней стражи и возложенія дѣлъ до него относящихся на Окружное Управленіе Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа, Начальникъ сей, отношеніемъ отъ 28 Августа (9 Сентября) сего года, за N. 8,880, потребовалъ, чтобы Суды, по дѣламъ, относящимся, какъ до нижнихъ чиновъ войскъ, состоящихъ въ вѣдѣніи его, такъ равно до отпускныхъ и преждевременно отставленныхъ чиновъ, обращались въ помянутое Окружное Управленіе Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа, съ сохраненіемъ прежняго порядка, указаннаго въ отношеніи Окружнаго Генарала 10-го округа отдѣльнаго корпуса внутренней стражи, отъ 25 Января (6 Февраля) 1861 года, за N. 18,039, относительно повѣрки званія обвиняемыхъ и состоящихъ подъ арестомъ нижнихъ чиновъ и передачи слѣдственныхъ о нихъ дѣлъ военному начальству. Вслѣдствіе чего Правительственная Коммисія Юстиціи, отъ 4 (16) Сентября с. г., за N. 11,197, предписала всѣмъ Уголовнымъ Судамъ принять помянутое отношеніе Начальника мѣстныхъ войскъ Варшавскаго Военнаго Округа къ точному руководству.

Нынѣ однако сказанный Начальникъ, отношеніемъ отъ 17 Ноября сего года, за N. 13,437, увѣдомляетъ: что нѣкоторыя судебныя мѣста неправильно высылаютъ въ его штабъ слѣдственныя дѣла о нижнихъ чинахъ разныхъ полковъ и командъ, которыя хотя и квартируютъ въ Царствѣ Польскомъ, но не принадлежатъ ко ввѣреннымъ ему мѣстнымъ войскамъ, а слѣдовательно поступки ихъ не подлежатъ его разсмотрѣнію.

Посему, для отвращенія возникшихъ по этому поводу недоразумѣній, объясняетъ: что къ мѣстнымъ войскамъ Варшавскаго Военнаго Округа принадлежатъ тѣ только полки и команды, изъ коихъ прежде состоялъ 10-ой округъ внутренней стражи, то есть тѣ именно отряды, которыя, по новому переустройству мѣстныхъ войскъ, вошли въ ихъ составъ, какъ-то: Новогеоргіевскій, Замостскій и Брестъ-Литовскій крѣпостные полки, Ивангородскій крѣпостной баталіонъ, всѣ мѣстныя (пре-

Następnie, gdy oddzielny korpus straży wewnętrznéj został zwinięty i czynności jego poruczone zostały Zarządowi Okręgowemu Naczelnika miejscowych wojsk Warszawskiego Wojennego Okręgu, tenże Naczelnik, w odezwie z dnia 28 Sierpnia (9 Września) r. b., Nr. 8,880, zażądał, aby Sądy w sprawach dotyczących, tak żołnierzy wojsk zarządowi jego podległych, jakotéż żołnierzy urlopowanych i tymczasowo dymisyonowanych, odnosiły się do pomienionego Zarządu Okręgowego Naczelnika miejscowych wojsk Warszawskiego wojennego okręgu, z zachowaniem porządku w odezwie Jenerała oddzielnego korpusu straży wewnętrznéj Okręgu X-go z dnia 25 Stycznia (6 Lutego) 1861 roku, Nr. 18,039, wskazanego co do sposobu sprawdzania stanu obwinionych i aresztowanych żołnierzy, oraz odsyłania akt sprawy władzom wojskowym. Skutkiem tego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, reskryptem z dnia 4 (16) Września r. b., Nr. 11,197, poleciła wszystkim Sądom Kryminalnym ścisłe stosowanie się do powyższéj odezwy Naczelnika miejscowych wojsk Warszawskiego Wojennego Okręgu.

Obecnie jednak tenże Naczelnik, w nowéj odezwie z dnia 17 Listopada r. b., Nr. 13,437, donosi, że niektóre Sądy niewłaściwie nadsyłają do jego sztabu akta w sprawach przeciwko wojskowym niższego stopnia, znajdującym się w różnych pułkach i komendach, które lubo konsystują w Królestwie Polskiém, nie należą przecież do powierzonych mu wojsk miejscowych, a tém samém czyny ich nie ulegają jego rozpoznaniu.

Dla uniknienia więc powstałych ztąd nieporozumień, objaśnia, iż do wojsk miejscowych Warszawskiego Wojennego Okręgu należą te tylko pułki i komendy, które dawniéj składały okrąg X-ty straży wewnętrznéj, czyli te oddziały, które, wedle nowego urządzenia wojsk miejscowych, w skład ich weszły, to jest pułki: Nowogeorgiewski, Zamojski i Brzesko-Litewski forteczne, batalion forteczny Iwangorodzki, wszystkie miejscowe (poprzednio inwalidne) komendy, podległe tymże

жде инвалидныя) команды, подвѣдомственныя тѣмъ же полкамъ и баталіону, а также подвижныя инвалидныя роты при военныхъ госпиталяхъ въ Царствѣ Польскомъ и наконецъ арестантскія роты.

По этому Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовнымъ Судамъ, по всѣмъ дѣламъ, относящимся:

a) до отпускныхъ и преждевременно отставленныхъ нижнихъ чиновъ, и

b) до нижнихъ чиновъ войскъ подвѣдомственныхъ Окружному Управленію Начальника Варшавскаго Военнаго Округа,

въ точности руководствоваться сказанными выше отношеніями и объясненіями помянутаго Начальника, а съ тѣмъ вмѣстѣ предписать о семъ же подвѣдомственнымъ имъ Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, и наблюсти за исполненіемъ, о содержаніи же настоящаго распоряженія поставить въ извѣстность мѣстнаго Царскаго Прокурора и Помощниковъ Прокурора при Судахъ Исправительныхъ, съ донесеніемъ объ исполненіи всего этого Правительственной Коммисіи.

Варшава, 27 Ноября (9 Декабря) 1864 г.

Членъ Коммисіи, (подписано) *Малковскій.*

N. 14,503.

---

pułkom i batalionowi, jak niemniéj ruchome roty inwalidów przy wojskowych szpitalach w Królestwie Polskiém, nakoniec roty aresztanckie.

Kommissya Rządowa poleca przeto Sądom Kryminalnym, aby we wszystkich sprawach, dotyczących:

a) żołnierzy urlopowanych i tymczasowo dymisyonowanych, oraz

b) żołnierzy wojsk Zarządowi okręgowemu Naczelnika Warszawskiego Wojennego Okręgu podległych,

ściśle stosowały się do powyższych odezw i objaśnień pomienionego Naczelnika, a zarazem stosowne w tym celu do podległych sobie Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj rozporządzenie wydały i wykonania tego dopilnowały. Wreszcie, osnowę tego reskryptu miejscowemu Prokuratorowi Królewskiemu i Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych do wiadomości podały i o dopełnieniu tego wszystkiego raport Kommissyi Rządowéj złożyły.

w Warszawie, dnia 27 Listopada (9 Grudnia) 1864 r.

Członek Kommissyi, (podpisano) *Małkowski.*

Nr. 14,503.

№ 114.

Распоряженіе о безотлагательной выдачѣ военнымъ депутатамъ копій со слѣдственныхъ дѣлъ, при производствѣ коихъ они находились.

(18 (30) Сентября) 1839 г.

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиции.

На основаніи приказанія Г. Намѣстника въ Царствѣ, объявленнаго въ отношеніи Начальника Главнаго Штаба дѣйствующей арміи, отъ 24 Іюня 1837 года, за N. 2,597, послѣдовавшемъ къ Главному Директору Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, предписано было всѣмъ подвѣдомственнымъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ мѣстамъ, чтобы по всѣмъ слѣдственнымъ дѣламъ, производимымъ полиціею, или иными гражданскими мѣстами и лицами, гдѣ, по какому либо случаю, прикосновены воинскіе чины, и гдѣ слѣдствіе производится при депутатѣ съ военной стороны, выдаваемы были тѣмъ депутатамъ засвидѣтельствованныя копіи слѣдственныхъ дѣлъ, для представленія оныхъ своему начальству.

По случаю донесенія Начальника Инженеровъ дѣйствующей арміи о допущенной медленности со стороны N Суда Простой Полиціи въ отсылкѣ командиру 3-го сапернаго баталіона копіи слѣдственнаго дѣла о рядовомъ того баталіона N обви-

№ 114.

O obowiązku wydawania deputatom wojskowym odpisów ze śledztwa, przy którém ciż byli obecni.

(d. 18 (30) Września 1839 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Rozkazem Namiestnika Królestwa, objawionym Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, w odezwie Naczelnika Sztabu Głównego czynnéj armii z dnia 24 Czerwca 1837 r., Nr. 2,597, poleconém zostało wszystkim podrzędnym władzom Komissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, aby we wszystkich sprawach śledczych, przez policyą lub inne cywilne władze i osoby prowadzonych, do których z jakiegobądź powodu wpływają wojskowi, a przy których instrukcyi znajdują się delegowani ze strony wojskowéj, wydawane były tymże delegowanym kopje wierzytelne rzeczonych akt śledczych, dla przedstawienia ich zwierzchniéj swéj władzy.

Z powodu doniesienia przez Naczelnika Inżynieryi armii czynnéj o opóźnianiu się Sądu Policyi Prostéj Powiatu NN. z odesłaniem Dowódzcy batalionu 3-go saperów kopii akt w sprawie N. żołnierza z tegoż batalionu, o skaleczenie obwinio-

няемомъ въ нанесеніи ранъ, Г. Намѣстникъ въ Царствѣ изволилъ отдать, отъ 4 (16) Іюня сего года, за N. 2,785, приказаніе, изъясненное въ отношеніи Главнаго Директора, Предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, Генералъ-Лейтенанта Шипова отъ 4 (16) Августа сего года, за N. 12,453, о подтвержденіи всѣмъ гражданскимъ начальствамъ относительно надлежащаго исполненія первоначальнаго распоряженія, а именно: чтобы копіи со слѣдственныхъ дѣлъ, по коимъ прикосновены лица военнаго званія, высылаемы были къ военнымъ начальствамъ по принадлежности, безъ малѣйшей потери времени.

Правительственная Коммисія Юстиціи, для приведенія въ исполненіе таковаго приказанія Его Свѣтлости, предписываетъ Уголовному Суду, передать о семъ немедленно подвѣдомымъ ему судебнымъ мѣстамъ и тщательно наблюдать за неупустительнымъ исполненіемъ ими упомянутаго выше приказанія.

Варшава, 18 (30) Сентября 1839 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Коссецкій.*

N. 8,859.

---

nionego, Namiestnik Królestwa wydać raczył rozkaz pod dniem 4 (16) Czerwca r. b., Nr. 2,785, przez odezwę Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, Jenerała-Lejtnanta Szypów, z dnia 4 (16) Sierpnia t. r., Nr. 12,453, objawiony, o ponowienie do wszystkich władz cywilnych pierwotnego rozporządzenia, a mianowicie, iżby kopje akt w sprawach śledczych, do których wpływają osoby wojskowe, bez żadnéj zwłoki władzom wojskowym były przesyłane.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, celem wypełnienia tego rozkazu Jego Książęcéj Mości, zaleca Sądowi Kryminalnemu, aby o tym Sądy podrzędne natychmiast zawiadomił i ścisłego do niego stosowania się z wszelką troskliwością dopilnował.

Warszawa, dnia 18 (30) Września 1839 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Kossecki.*

Nr. 8,859.

№ 115.

Постановленіе, указывающее подсудность дѣлъ о преступленіяхъ женъ воинскихъ чиновъ.

(12 (24) Октября 1848 г.)

По указу Его Величества
НИКОЛАЯ I,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

Для предотвращенія недоумѣній о подсудности по преступленіямъ, чинимымъ женами воинскихъ чиновъ,—по представленію Правительственной Коммисіи Юстиціи, постановляетъ:

Статья 1.

Жены воинскихъ чиновъ всѣхъ вообще степеней, за содѣянныя ими преступленія, подлежатъ, наравнѣ съ прочими жителями края, сужденію Гражданскихъ Уголовныхъ Судовъ, на основаніи постановленій Уголовнаго Уложенія и въ порядкѣ, законами предписанномъ.

Статья 2.

Къ слѣдствіямъ, по дѣламъ сего рода, тогда только командируются военные депутаты, когда къ таковымъ дѣламъ прикосновены военныя лица.

№ 115.

Postanowienie wskazujące właściwość Sądów karnych w sprawach żon wojskowych.

(d. 12 (24) Października 1848 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
MIKOŁAJA I,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Rada Administracyjna Królestwa.

Chcąc usunąć zachodzącą wątpliwość pod względem właściwości Sądów, w przypadkach popełnionych przestępstw przez żony wojskowych, na przedstawienie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, przez Dyrektora Głównego Prezydującego w téjże Kommissyi wniesione, stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Żony wojskowych wszelkiego stopnia, za przestępstwa popełnione, na równi z innemi mieszkańcami kraju, ulegają odpowiedzialności przed Sądami cywilno-karnemi, na zasadzie przepisów Kodeksu kar i w porządku przez prawo wskazanym.

Artykuł 2.

Do śledztwa w sprawach podobnych wtenczas tylko deputaci wojskowi używani być winni, jeżeli do nich wpływać będą osoby wojskowe.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагается на Правительственную Коммисію Юстиціи.

Состоялось въ Варшавѣ, въ засѣданіи Совѣта Управленія, отъ 12 (24) Октября 1848 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

№ 116.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, при производствѣ слѣдствій о болѣе важныхъ происшествіяхъ въ мѣстахъ расположенія войскъ, приглашали депутатовъ отъ военнаго вѣдомства, хотябы воинскіе чины и не были прикосновены къ дѣлу.

(25 Апрѣля (7 Мая) 1842 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Многократными распоряженіями, а въ особенности отъ 2 (14) Іюля 1834 года, N. 6,246, и послѣднимъ отъ 19 (31) Октября 1838 года, за N. 11,808, Правительственная Коммисія Юстиціи предписала Уголовнымъ Судамъ, чтобы слѣдствія по дѣламъ, къ коимъ прикосновены лица военнаго званія, производимы были не иначе, какъ при депутатѣ отъ военнаго вѣдомства.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma być umieszczone, poleca się Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Działo się w Warszawie, na posiedzeniu Rady Administracyjnéj, dnia 12 (24) Października 1848 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

№ 116.

Rozporządzenie, aby w sprawach rozwiniętych z powodu ważniejszych zdarzeń, w miejscu konsystencyi wojska zaszłych, Sądy wzywały władze wojskowe o delegatów do śledztwa, chociażby do sprawy wojskowi nie wpływali.

(d. 25 Kwietnia (7 Maja) 1842 roku.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wielokrotnemi rozporządzeniami, a szczególniéj z dnia 2 (14) Lipca 1834 r., Nr. 6,246, i ostatniém z dnia 19 (31) Października 1838 r., Nr. 11,808, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleciła Sądom Kryminalnym, aby śledztwo w sprawach, do których implikowane są osoby wojskowe, nie inaczéj odbywaném było, jak tylko w obecności deputata wojskowego.

Нынѣ Главный Штабъ Дѣйствующей Арміи отзывами отъ 3 (15) Марта сего года, за N. 953, и отъ 21 Марта (2 Апрѣля) сего же года, за N. 1,232, проситъ Правительственную Коммисію Юстиціи сдѣлать распоряженіе:

1) чтобы Суды требовали военныхъ депутатовъ не только по дѣламъ, къ коимъ прикосновены лица военнаго званія, но даже по всѣмъ болѣе важнымъ дѣламъ о чрезвычайныхъ происшествіяхъ, случающихся въ мѣстахъ расположенія войскъ, хотябы и не оказывалось, что къ таковымъ прикосновены лица военнаго званія, собственно по тому уваженію, что военное начальство того мѣста, гдѣ случилось происшествіе, обязано донести о немъ высшему начальству, и

2) чтобы назначенные военнымъ начальствомъ депутаты допускаемы были Судами къ слѣдствіямъ по дѣламъ подобнаго рода, даже и въ такомъ случаѣ, если бы о командированіи депутата не послѣдовало съ ихъ стороны никакого требованія.

По этой причинѣ Правительственная Коммисія Юстиціи, желая доставить военнымъ начальствамъ возможность доносить высшему своему начальству о случившихся въ мѣстахъ расположенія войскъ чрезвычайныхъ происшествіяхъ, предписываетъ Уголовному Суду вмѣнить всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой въ обязанность, чтобы о такихъ происшествіяхъ, каковы напр. смертоубійства, значительные пожары и т. п., они увѣдомляли тотчасъ мѣстныя военныя команды, въ предѣлахъ расположенія коихъ случилось происшествіе, производя при томъ изслѣдованіе обыкновеннымъ порядкомъ и вовсе не ожидая ни назначенія, ни прибытія депутата, могущаго быть присланнымъ отъ военнаго вѣдомства, для присутствованія при производствѣ слѣдствія; если же военное начальство сочтетъ нужнымъ командировать отъ себя для присутствованія при производствѣ слѣдствія депутата, безъ предварительнаго требованія Суда, то Суды обязаны, при всякомъ чрезвычайномъ происшествіи, допу-

Obecnie, Sztab Główny czynnéj armii, w odezwach swych z dnia 3 (15) Marca b. r., Nr. 953, i z dnia 21 Marca (2 Kwietnia) t. r., Nr. 1,232, na zasadzie praw rossyjskich domaga się od Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości wydania rozporządzeń:

1) ażeby Sądy żądały deputatów wojskowych, nietylko w sprawach, do których implikowane są osoby wojskowe, ale nawet we wszelkich sprawach ważniejszych, dotyczących nadzwyczajnych zdarzeń, trafiających się w miejscu konsystencyi wojska, chociażby się nie wykazywało, że do spraw takowych osoby wojskowe wpływają albo wpływać będą, a to z tego powodu, że władza wojskowa tego miejsca, gdzie zaszło zdarzenie nadzwyczajne, obowiązaną jest raportować o niém władzy wyższéj; — tudzież

2) ażeby deputatów wojskowych, delegowanych przez władze wojskowe do śledztwa w podobnego rodzaju sprawach, w każdym razie przyjmowały, chociażby o delegowanie ich żadnego wezwania nie czyniły.

Z tego powodu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, chcąc postawić władze wojskowe w możności raportowania władzy wyższéj o nadzwyczajnych zdarzeniach, w miejscu konsystencyi wojska wynikłych, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby wydał do wszystkich podwładnych Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj rozporządzenie, aby o zdarzeniach takowych, jakiemi są np. morderstwa, znaczne pożary i t. p., miejscowe wojskowe komendy, w obrębie konsystencyi których wypadek miał miejsce, natychmiast zawiadamiały, odbywając śledztwo zwykłą koleją i nie czekając bynajmniéj, ani na wyznaczenie, ani na przybycie do atentowania temuż śledztwu wyznaczyć się mogącego deputata ze strony wojskowéj; tudzież, aby, jeżeli władza wojskowa uzna potrzebę wyznaczenia ze swéj strony delegowanego do znajdowania się przy śledztwie, onegoż, chociaż przez Sąd nieżądanego, w każdym razie nadzwyczajnego zdarzenia przyjmować nie odmawiały, stosując się wszakże co do działań w samém śledztwie jak

скать его безъ отговорокъ, строго руководствуясь однакоже, въ отношеніи слѣдственныхъ дѣйствій, изданными по этому предмету распоряженіями Правительственной Коммисіи Юстиціи, которыя ни въ чемъ не измѣнены, а именно предписаніемъ отъ 19 (31) Октября 1838 года, за N. 11,808. Наконецъ, въ случаѣ требованія со стороны военныхъ начальствъ ближайшихъ объясненій о таковыхъ чрезвычайныхъ происшествіяхъ или о результатѣ слѣдствій, Суды обязаны поспѣшно сообщать имъ эти свѣдѣнія, стараясь согласить необходимость точнаго исполненія правилъ закона съ необходимостію сохранить должную гармонію съ военными начальствами, дѣйствующими также на основаніи законоположеній и приказаній высшаго начальства.

За точнымъ исполненіемъ подвѣдомственными Судами настоящаго распоряженія Уголовный Судъ обязывается имѣть неослабное наблюденіе и о послѣдующемъ донести Правительственной Коммисіи.

Варшава, 25 Апрѣля (7 Мая) 1842 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Генералъ-Лейтенантъ, (подписано) *Коссецкій.*

N. 3,113 и 3,723.

Примѣчаніе. Такого же содержанія предписаніе послѣдовало и къ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

---

najściśléj do rozporządzeń Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości w tym przedmiocie wydanych, które w niczém zmianie nie ulegają, a mianowicie z dnia 19 (31) Października 1838 roku, Nr. 11,808; aby wreszcie, w razie żądania przez władze wojskowe bliższych wiadomości o takowych nadzwyczajnych zdarzeniach lub o wypadku śledztwa, wiadomości tych spiesznie udzielały, i potrzebę ścisłego wypełniania przepisów prawa z potrzebą zachowania z władzami wojskowemi, działającemi również na zasadzie przepisów i rozkazów wyższéj władzy, dobréj harmonii godzić starały się.

Stosowanie się do niniejszego rozporządzenia przez podwładne Sądy, Sąd Kryminalny ściśle przestrzegać będzie, a o skutku raport Kommissyi Rządowéj złoży.

w Warszawie, d. 25 Kwietnia (7 Maja) 1842 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Jenerał-Lejtnant, (podpisano) *Kossecki.*

Nr. 3,113 i 3,723.

U w a g a. Podobnéjże treści rozporządzenie otrzymali także Prokuratorowie przy Sądach Kryminalnych.

№ 117.

Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ, къ коимъ неприкосновены лица военнаго званія, выдаваемы были въ томъ депутатамъ свидѣтельства.

(27 Февраля (10 Марта) 1848 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Отъ 18 (30) Сентября 1839 года, за N. 8,859, Правительственная Коммисія Юстиціи, по приказанію Намѣстника Царства, предписала Уголовному Суду сдѣлать распоряженіе по подвѣдомственнымъ ему Судамъ, чтобы по дѣламъ, къ коимъ прикосновены лица военнаго званія и по коимъ слѣдствіе производится при депутатѣ отъ военнаго вѣдомства, выдаваемы были симъ послѣднимъ, безъ всякаго замедленія, копіи съ таковыхъ дѣлъ, по возможности съ переводомъ на русскій языкъ.

Нынѣ, по поводу представленія о томъ, что командиры полковъ, отъ коихъ назначаются депутаты для присутствованія при слѣдствіяхъ, производимыхъ гражданскими властями, требуютъ для представленія высшему начальству копій со слѣдствій и по такимъ даже дѣламъ, къ коимъ вовсе не были прикосновены лица военнаго званія, и что Суды, по малому своему составу, не въ состояніи своевременно исполнить таковыхъ требованій, Главный Штабъ Дѣйствующей Арміи, по приказанію Намѣстника Царства, отнесся къ командиру 3-го пѣхотнаго корпуса о сдѣланіи распоряженія, чтобы по дѣламъ, къ коимъ не прикосновены лица военнаго званія, депутаты довольство-

№ 117.

Rozporządzenie, aby w sprawach, do których wojskowi nie wpływają, Sądy wydawały deputatom stosowne w tym względzie zaświadczenia.

(d. 27 Lutego (10 Marca) 1848 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Reskryptem z dnia 18 (30) Września 1839 r., Nr. 8,859, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, z rozkazu Namiestnika Królestwa, zaleciła Sądowi Kryminalnemu wydanie rozporządzeń do Sądów podwładnych, aby w sprawach, do których wpływają osoby wojskowe i przy śledztwie których znajdują się delegaci wojskowi, tymże bez żadnéj zwłoki wydawały kopje takich akt, o ile można z przekładem ich na język rossyjski.

Obecnie, z powodu przedstawienia, że Dowódcy pułków, z których delegaci wojskowi do śledztw przez władze cywilne prowadzonych są przeznaczani, żądają, dla przedstawienia władzy wyższéj, kopii akt i w takich nawet sprawach, do jakich nikt z osób wojskowych nie wpływał, i że Sądy, dla szczupłéj liczby indywiduów, podobnych żądań wcześnie załatwiać nie mogą, Sztab Główny czynnéj armii, z rozkazu Namiestnika Królestwa, wezwał Dowódcę korpusu 3-go piechoty o zarządzenie, aby w sprawach, do których nikt z wojskowych nie wpływa, delegaci poprzestawali na poświadczeniu im żądanych dowodów, jeżeli tego zajdzie potrzeba, lub na

вались посвидѣтельствованіемъ Судомъ нужныхъ имъ документовъ, или выдачею имъ только выписокъ изъ дѣла, по дѣламъ же о дознаніи причинъ пожаровъ, случившихся въ мѣстахъ расположенія войскъ, довольствовались бы свидѣтельствами, выданными подлежащимъ Судомъ въ томъ, что никто изъ военныхъ липъ къ нимъ не причастенъ.

И потому Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду сдѣлать о томъ по подвѣдомственнымъ ему Судамъ надлежащее распоряженіе, и за точнымъ исполненіемъ онаго имѣть съ своей стороны наблюденіе, о послѣдующемъ же донести Коммисіи.

Варшава, 27 Февраля (10 Марта) 1848 г.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 3,168.

Приложеніе къ N. 117.

Г. Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Главный Штабъ Дѣйствующей Армии.

По сдѣланному въ 1838 году распоряженію, всѣ гражданскія начальства Царства Польскаго обязаны съ слѣдственныхъ дѣлъ, къ коимъ прикосновены воинскіе чины и при производствѣ которыхъ находятся военные депутаты, выдавать симъ послѣднимъ не краткія выписки, а засвидѣтельствованныя копіи со всего дѣлопроизводства и, если можно, переведенныя на русскій языкъ.

Исправляющій должность Военнаго Начальника Радомской губерніи доноситъ нынѣ: что на основаніи сего, командиры пол-

wydaniu im tylko wyciągów z akt, a w sprawach dochodzenia przyczyny pożarów, w miejscach gdzie konsystuje wojsko wydarzonych, poprzestawali na świadectwach przez Sąd właściwy wydanych, jako nikt z osób wojskowych do czynu nie wpływał.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zaleca przeto Sądowi Kryminalnemu wydanie odpowiednich w téj mierze do Sądów swéj jurisdykcyi rozporządzeń, dopilnowanie ścisłego stosowania się do nich, i złożenie raportu o skutku.

Warszawa, dnia 27 Lutego (10 Marca) 1848 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 3,168.

Anneks do N. 117.

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sztab Główny Armii Czynnéj.

Stosownie do wydanego w roku 1838 rozporządzenia, wszystkie władze cywilne Królestwa Polskiego obowiązane są w sprawach, do których wpływają wojskowi i w których śledztwa prowadzone były w obecności deputatów wojskowych, wydawać tym ostatnim, nie krótkie wypisy z akt śledczych, lecz kopje poświadczone całych akt, o ile można przetłomaczone na język ruski.

Pełniący obowiązki Naczelnika Wojennego gubernii Radomskiéj donosi obecnie: że na téj zasadzie, Dowódcy puł-

ковъ, отъ коихъ посылаются военные депутаты къ слѣдствіямъ, производимымъ здѣшними гражданскими Судами, требуютъ непремѣннаго доставленія имъ, для представленія по командѣ, копій и съ такихъ даже дѣлъ, къ которымъ никто изъ воинскихъ чиновъ не прикосновенъ, и что Суды, по ограниченности своихъ штатовъ, не въ состояніи удовлетворять симъ требованіямъ, а отъ того возникаетъ продолжительная переписка и затрудненіе, какъ въ списываніи копій съ дѣлъ, такъ равно и въ переводѣ оныхъ, по малому числу переводчиковъ.

Имѣя въ виду, что, по распоряженію, послѣдовавшему въ 1838 году, гражданскія начальства обязаны выдавать копіи съ тѣхъ только слѣдственныхъ дѣлъ, къ коимъ прикосновены воинскіе чины, и что депутатамъ при слѣдствіяхъ, 91-ю статьею 1-й книги, 12 тома Свода военныхъ постановленій, предоставлено списывать копіи съ производимаго при нихъ слѣдствія, или нужныхъ имъ бумагъ, съ засвидѣтельствованіемъ слѣдователя, или же, согласно 245 статьѣ того же тома, представлять по командѣ выписки изъ дѣлъ, я, съ разрѣшенія Господина Генералъ-Фельдмаршала, отнесся къ Командиру 3-го пѣхотнаго корпуса о сдѣланіи распоряженія по войскамъ ввѣреннаго ему корпуса, чтобы военные депутаты, находящіеся при слѣдствіяхъ, производимыхъ здѣшними гражданскими Судами, въ отношеніи представленія по своему начальству донесеній о послѣдствіяхъ производимаго при нихъ слѣдствія, руководствовались распоряженіемъ 1838 года и приведенными статьями закона, т. е. чтобы не требовали отъ Судовъ копій съ такихъ дѣлъ, къ которымъ никто изъ воинскихъ чиновъ не прикосновенъ, а только за свидѣтельствованія нужныхъ имъ, если встрѣтится надобность, бумагъ, или выдачи выписокъ изъ слѣдствій, и чтобы, въ отношеніи слѣдствій о случающихся въ расположеніи войскъ пожарахъ, довольствовались свидѣтельствами, которыя, на основаніи 506-й статьи 7-го тома Свода военныхъ постановленій, должны быть выдаваемы имъ тѣми же Судами о неприкосновенности къ дѣлу воинскихъ чиновъ.

ków, od których wysyłani są deputaci wojskowi do śledztw prowadzonych przez tutejsze Sądy cywilne, żądają koniecznie komunikowania sobie, dla przedstawienia przełożonéj władzy, kopij takich nawet akt śledczych, które bynajmniéj nie dotyczą nikogo z osób wojskowych, i że Sądy, z powodu szczupłego składu swych biur, nie są w stanie zadość uczynić tym żądaniom, a z tego powodu wynika przewlekła korespondencya oraz trudność, tak w sporządzaniu kopij akt, jakotéż i w przekładzie onych, z przyczyny małéj liczby tłomaczy.

Mając na uwadze, że według rozporządzenia wydanego w roku 1838, władze cywilne obowiązane są wydawać kopje tych tylko akt śledczych, do których wpływają wojskowi, i że art. 91 księgi I tomu 12 Zbioru ustaw wojskowych, pozostawia samym deputatom atentującym przy śledztwach, spisywanie kopij wyprowadzonych w ich obecności śledztw lub potrzebnych im dowodów, z poświadczeniem prowadzącego śledztwo, lub téż, wedle art. 245 tegoż tomu, przedstawianie przełożonéj swéj władzy wypisów z akt, z upoważnienia Jenerał-Feldmarszałka, wezwałem Dowódcę 3-go korpusu piechoty o wydanie rozporządzeń do wojsk poruczonego mu korpusu, ażeby deputaci wojskowi, znajdujący się przy śledztwach prowadzonych przez tutejsze Sądy cywilne, pod względem przedstawiania przełożonéj swéj władzy doniesień o rezultacie wyprowadzonego w ich obecności śledztwa, stosowali się do rozporządzenia z roku 1838 i do powołanych wyżéj artykułów prawa, to jest, aby nie żądali od Sądów kopij akt w takich sprawach, do których nikt z wojskowych nie wpływa, lecz tylko poświadczenia, w razie konieczności, potrzebnych im dowodów, albo téż wydania wypisów z akt śledczych; pod względem zaś śledztw w przedmiocie pożarów w obrębie rozlokowania wojsk wydarzonych, ażeby poprzestawali na świadectwach, jakie, na zasadzie art. 506 tomu 7-go Zbioru postanowień wojskowych, winny być im wydawane przez rzeczone Sądy, że nikt z wojskowych do sprawy nie wpływa.

По порученію Его Свѣтлости, имѣю честь сообщить Вашему Превосходительству объ этомъ, для зависящаго отъ Васъ по Царству распоряженія.

Примите увѣреніе въ совершенномъ моемъ почтеніи.

Генералъ-Алъютантъ, (подписано) *Князь Горчаковъ.*

14 Февраля 1848 года.

N. 592.

№ 118.

Повелѣніе относительно того, что отставные чины военнаго вѣдомства должны быть судимы военнымъ Судомъ, производство же слѣдствій о нихъ надлежитъ предоставить обыкновеннымъ Судамъ, при назначеніи депутата со стороны военной.

(11 (23) Февраля 1860 г.)

Господину Главному Директору Юстиціи.

Намѣстникъ Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Ваше Превосходительство, рапортомъ отъ 2 (14) Ноября 1859 года, N. 21,950, донесли мнѣ: что, по случаю возникшихъ недоумѣній относительно подсудности лицъ военнаго вѣдомства, совершившихъ преступленія, по увольненіи ихъ отъ службы, необходимо разрѣшить слѣдующіе вопросы:

1) какому Суду, обыкновенному уголовному, или же военному, подлежитъ производство слѣдствій и сужденіе по дѣламъ офицеровъ и чиновниковъ военнаго вѣдомства, уволенныхъ отъ службы, если они совершили преступленія послѣ ихъ увольненія?
2) какому Суду подлежитъ производство и сужденіе дѣла объ отставномъ Поручикѣ N N, обвиняемомъ

Z polecenia Jego Książęcéj Mości, mam zaszczyt zawiadomić o tém JW. Pana, dla wydania odpowiednich w Królestwie rozporządzeń.

Proszę przyjąć zapewnienie prawdziwego z méj strony szacunku.

Jenerał-Adjutant, (podpisano) *Książę Gorczakow.*

14 Lutego 1848.

Nr. 592.

№ 118.

Rozkaz, aby dymisyonowanych wojskowych sądziły Sądy wojenne, śledztwa zaś co do nich prowadziły Sądy zwyczajne przy deputacie ze strony wojskowéj.

(d. 11 (23) Lutego 1860 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Raportem z dnia 2 (14) Listopada 1859 r., Nr. 21,950, JW. Pan doniosłeś mi: że z powodu wynikłych wątpliwości we względzie właściwości Sądu co do osób wojskowych, popełniających przestępstwa po uwolnieniu ich ze służby, zachodzi potrzeba rozwiązania następujących kwestyj:

1) czy prowadzenie śledztw i wyrokowanie w sprawach przeciwko oficerom i urzędnikom wojskowym, wyszłym ze służby, należy do zwyczajnego Sądu karnego, czyli też do Sądu wojennego, jeżeli ci popełnili przestępstwo po uwolnieniu ich ze służby?
2) do jakiego Sądu należy wyprowadzenie śledztwa i wyrokowanie w sprawie przeciwko dymisyonowane-

въ нанесеніи оскорбленій родителямъ и Коммисару Полиціи, прибывшеву арестовать его?

Въ рапортѣ этомъ Вы полагаете, что производство слѣдствій и постановленіе приговоровъ по дѣламъ офицеровъ и чиновниковъ военнаго вѣдомства, обвиняемыхъ въ преступленіяхъ, совершенныхъ ими въ предѣлахъ Царства, по увольненіи ихъ отъ службы, подлежитъ обыкновеннымъ Уголовнымъ Судамъ, основывая такое мнѣніе на слѣдующемъ:

a) что, согласно §§ 78 Прусскаго Уголовнаго Судопроизводства и 221 такого же Австрійскаго устава, военнымъ Судамъ предоставлено производить слѣдствія и постановлять приговоры только по дѣламъ лицъ военнаго вѣдомства, въ службѣ состоящихъ;

b) на 174-й статьѣ Уложенія о наказаніяхъ 1847 года;

c) на томъ обстоятельствѣ, что Высочайшее повелѣніе 1837 года, объявленное въ журналѣ засѣданія Совѣта Управленія Царства, отъ 5 (17) Декабря 1839 года, по которому отставные военные чины подлежатъ военному Суду за совершенныя ими преступленія, не было въ Царствѣ Польскомъ обнародовано, ибо не находится въ Дневникѣ Законовъ; и наконецъ —

d) на постановленіяхъ проектовъ новаго устава уголовнаго судопроизводства, по которымъ, отставные военные чины подлежатъ военному Суду за такія преступленія, которыя совершены ими до времени увольненія ихъ отъ службы.

Разсмотрѣвъ изложенное выше, я нахожу: что, какъ упомянутое Высочайшее повелѣніе 1837 года послѣдовало по введеніи въ Царствѣ Польскомъ судопроизводствъ Прусскаго и Австрійскаго, то тѣмъ самымъ оно измѣнило означенныя Судопроизводства въ томъ, въ чемъ отъ нихъ различествуетъ; что повелѣніе это не отмѣнено подведенною Вами 174-ю статьею Уложенія о наказаніяхъ 1847 года, въ которой только сказано: „что дѣйствію постановленій Уложенія подлежатъ въ равной

mu porucznikowi NN, obwinionemu o zniewagę rodziców i Komisarza Policyi, który przybył go aresztować?

W raporcie tym JW. Pan wynurzyłeś zdanie, że prowadzenie śledztw i wydawanie wyroków w sprawach przeciwko oficerom i urzędnikom wojskowym, obwinionym o przestępstwa popełnione przez nich w granicach Królestwa, po uwolnieniu ze służby, należy do zwyczajnych Sądów karnych, gruntując takowe zdanie na zasadach następujących:

a) że podług § 78 Procedury kryminalnéj pruskiéj i § 221 Procedury austryackiéj, Sądom wojennym służy prawo prowadzenia śledztwa i wydawania wyroków jedynie w sprawach osób wojskowych, zostających w służbie;

b) na artykule 174 Kodeksu kar z 1847 roku;

c) na téj okoliczności, że rozkaz Najwyższy z r. 1837, objawiony w protokóle posiedzenia Rady Administracyjnéj Królestwa z dnia 5 (17) Grudnia 1839 roku, wedle którego dymisyonowani wojskowi za popełnione przez nich przestępstwa podlegają Sądowi wojennemu, nie był w Królestwie Polskiém ogłoszony, albowiem nie znajduje się w Dzienniku Praw; i nakoniec —

d) na zasadach projektów do nowéj ustawy postępowania kryminalnego, według których dymisyonowani wojskowi ulegają Sądowi wojennemu za takie przestępstwa, które popełnili przed uwolnieniem ich ze służby.

Rozważywszy powyższe zasady, znajduję: że gdy wzmiankowany rozkaz Najwyższy z r. 1837, wydany został po zaprowadzeniu w Królestwie Polskiém procedur pruskiéj i austryackiéj, to tém samém zmienił on już rzeczone procedury w tém, w czém się od nich różni; że rozkaz ten nie został zmieniony powołanym przez JW. Pana artykułem 174 Kodeksu karnego z roku 1847, który jedynie wyrzekł: „że skut-

мѣрѣ подданные Царства и всѣ прочіе россійскіе подданные, въ предѣлахъ Царства находящіеся," ибо въ статьѣ этой вовсе не упоминается объ отмѣнѣ исключительныхъ постановленій объ отставныхъ военныхъ, которыя даже подтверждены изданіемъ 1857 года Свода военныхъ постановленій, и что повелѣніе это, какъ не отмѣненное никакимъ позднѣйшимъ закономъ, имѣетъ обязательную силу, не смотря на то, что сказанное выше постановленіе Совѣта Управленія, о припечетаніи въ Дневникѣ Законовъ этого повелѣнія, въ ожиданіи новаго закона, до сихъ поръ не приведено въ исполненіе.

По этимъ уваженіямъ, отставные чины военнаго вѣдомства, впредь и до изданія новыхъ по сему предмету постановленій, должны быть судимы военнымъ Судомъ, производство же слѣдствій о нихъ, согласно существующимъ правиламъ, надлежитъ предоставить обыкновеннымъ Судамъ; а какъ дѣла эти будутъ подлежать обсужденію военныхъ Судовъ, то въ каждомъ подобномъ случаѣ слѣдуетъ испрашивать назначенія депутата со стороны военной, для присутствованія при производствѣ.

Даю знать о томъ Вашему Превосходительству для зависящаго распоряженія и исполненія.

Варшава, 11 (23) Февраля 1860 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Адъютантъ,
(подписано) *Князь Горчаковъ.*

Примѣчаніе. Постановленіе это сообщено Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 27 Февраля (10 Марта) 1860 г., за N. 4,129.

kom postanowień Kodeksu ulegają zarówno poddani Królestwa, jak i wszyscy inni rossyjscy poddani, znajdujący się w granicach Królestwa", gdyż w artykule tym wcale nie masz wzmianki o zniesieniu wyjątkowych postanowień co do dymisyonowanych wojskowych, które nawet utwierdzone zostały w wydanym 1857 roku Zbiorze postanowień wojskowych, i że rozkaz ten, jako nieodwołany żadném późniejszém prawem, ma moc obowiązującą, bez względu na to, iż powyżéj rzeczone postanowienie Rady Administracyjnéj, co do wydrukowania tegoż rozkazu w Dzienniku Praw, w oczekiwaniu nowego prawa, dotychczas w wykonanie wprowadzone nie zostało.

Z tych powodów, dymisyonowani wojskowi, dopóki w przedmiocie tym nie zostaną wydane nowe postanowienia, mają być sądzeni przez Sąd wojenny, prowadzenie zaś przeciwko nim śledztw, zgodnie z istniejącemi przepisami, pozostawić należy Sądom zwyczajnym; że zaś sprawy takowe podlegać będą rozpoznaniu Sądów wojennych, przeto w każdym podobnym wypadku należy żądać wyznaczenia Deputata ze strony wojskowéj, dla atentowania przy prowadzeniu śledztwa.

O czém zawiadamiam JW. Pana, w celu wydania stosownego rozporządzenia i wykonania.

Warszawa, dnia 11 (23) Lutego 1860 roku.

Namiestnik, Jenerał-Adjutant,
(podpisano) *Książę Gorczakow.*

Uwaga. Postanowienie to zakomunikowane zostało Sądom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 27 Lutego (10 Marca) 1860 r., Nr. 4,129.

№ 119.

Распоряженіе о томъ, что отставные военные чиновники, поступившіе въ гражданскую службу, въ преступленіяхъ по новымъ ихъ служебнымъ обязанностямъ, должны быть судимы на основаніи общихъ законовъ о преступленіяхъ чиновниковъ по гражданской службѣ.

(23 Сентября (5 Октября) 1866 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Согласно отзыву Статсъ-Секретаря при Совѣтѣ Управленія отъ 12 (24) Сентября сего года, N. 25,411, и въ пополненіе распоряженія своего отъ 27 Февраля (10 Марта) 1860 года, N. 4,129, Правительственная Коммисія увѣдомляетъ Уголовный Судъ, что Его Сіятельство Графъ Намѣстникъ Царства Польскаго, по разсмотрѣніи представленнаго Правительственною Коммисіею Юстиціи вопроса, на основаніи какихъ законовъ слѣдуетъ судить отставныхъ военныхъ чиновниковъ, которые, по вступленіи въ гражданскую службу, совершатъ преступленія по новымъ ихъ должностямъ, изволилъ объявить: что отставные офицеры и другія военныя лица, а равно чиновники военнаго вѣдомства, поступившіе въ гражданскую службу, въ преступленіяхъ уголовныхъ, по новымъ ихъ служебнымъ обязанностямъ, должны быть судимы Гражданскими Карательными Судами, на основаніи общихъ законовъ о преступленіяхъ чиновниковъ по гражданской службѣ.

Сообщая о таковомъ повелѣніи Графа Намѣстника къ должному исполненію, Правительственная Коммисія, предлагаетъ

№ 119.

O właściwości zwyczajnych Sądów karnych do sądzenia spraw dymisyonowanych wojskowych, o przestępstwa w służbie cywilnéj spełnione obwinionych.

(d. 23 Września (5 Października) 1866 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Na zasadzie otrzymanéj odezwy Sekretarza Stanu przy Radzie Administracyjnéj z dnia 12 (24) Września r. b., Nr. 25,411, w uzupełnieniu rozporządzenia swego z dnia 27 Lutego (10 Marca) 1860 r. Nr. 4,129, zawiadamia Sąd Kryminalny, że Hrabia Namiestnik Królestwa, mając sobie przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości przedstawioną do decyzyi kwestyą względem właściwości Sądu co do dymisyonowanych wojskowych, którzy po wejściu do służby cywilnéj dopuszczą się przestępstw, z nowém ich urzędowaniem związek mających, wyrzec raczył: że oficerowie, wojskowi, oraz urzędnicy zarządu wojennego, którzy po otrzymaniu dymisyi wstąpią do służby cywilnéj, i z tytułu tych obowiązków popełnią przestępstwo, na drodze karnéj rozpoznaniu ulegające, sądzeni być mają przez Sądy cywilno-karne, na zasadzie ogólnych przepisów o przestępstwach urzędników w służbie cywilnéj zostających.

Do takiego przeto rozkazu Hrabiego Namiestnika Sąd Kryminalny zastosuje się i o treści jego, dla należytego

Уголовному Суду увѣдомить о томъ всѣ подвѣдомственые ему Суды Исправительные и Простой Полиціи, для точнаго съ ихъ стороны руководства по этому предмету.

Варшава, 23 Сентября (5 Октября) 1866 года.

N. 11,032.

№ 120.

Высочайшій указъ опредѣляющій порядокъ судопроизводства по дѣламъ уголовнымъ въ коихъ обвиняются духовныя лица всѣхъ исповѣданій.

(26 Декабря (7 Января) 1862/3 г.)

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ АЛЕКСАНДРЪ II,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,

Великій Князь Финляндскій,

и проч., и проч., и проч.

Въ развитіе 5 пункта 8-ой статьи утвержденнаго Нами 27 Декабря 1861 (8 Января 1862 года) учрежденія Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, признавая необходимымъ, на случай когда окажется нужнымъ подвергнуть отвѣтственности духовныя лица всѣхъ исповѣданій за совершенныя ими преступныя дѣянія, съ большею точностію опредѣлить обязанности сей Коммисіи, равно какъ и всѣхъ властей, на которыя возложено наблюденіе за охраненіемъ общественной безопасности, до того времени, пока

wykonania, podwładne mu Sądy Policyi Poprawczéj i Prostéj zawiadomi.

Warszawa, d. 23 Września (5 Października) 1866 roku.

Nr. 11,032.

№ 120.

Najwyższy ukaz wskazujący zasady postępowania w sprawach karnych przeciwko duchownym wszelkich wyznań.

(d. 26 Grudnia 1862 (7 Stycznia 1863) r.)

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożéj Łaski

MY ALEXANDER II,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,

etc., etc., etc.

W rozwinięciu artykułu 8-go Ustępu 5-go zatwierdzonéj przez Nas w d. 27 Grudnia 1861 (8 Stycznia 1862) r. organizacyi Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, uznając konieczność bliższego określenia obowiązków téjże Kommissyi, jako i wszelkich władz, do czuwania nad bezpieczeństwem publiczném powołanych, w razie potrzeby pociągania duchownych wszelkich wyznań do odpowiedzialności za popełnione przez nich karygodne czyny, zanim polecone przez Nas ułożenie prawodawstwa karnego do

изготовляемое, согласно данному Нами повелѣнію, новое уголовное законодательство не будетъ приведено въ дѣйствіе, и въ сихъ видахъ, принявъ въ соображеніе 3, 5 и 21-ю статьи Царскаго декрета 6 (18) Марта 1817 года и 1-ую статью декрета 25 Августа (6 Сентября) 1818 года, а также статью 14 конкордата, заключеннаго съ Римскимъ Дворомъ 22 Іюля (3 Августа) 1847 года, по представленію Совѣта Управленія и по выслушаніи мнѣнія Государственнаго Совѣта Нашего Царства Польскаго, Мы постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Духовныя лица всѣхъ исповѣданій, за преступленія и проступки, неимѣющіе соотношенія съ званіемъ ихъ и духовными обязанностями, какъ обыкновенные, такъ и государственные, отвѣтствуютъ, наравнѣ съ прочими жителями края, предъ подлежащими судебными, административными и полицейскими властями. Въ случаяхъ этихъ опредѣленіе квалификаціонное, то есть о преданіи ихъ суду, Правительственною Коммисіею Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія не будетъ постановляемо; каждый однако разъ, когда духовныя лица обвиняются въ преступленіяхъ, влекущихъ за собою лишеніе духовнаго сана, удаленіе или устраненіе отъ должности, равно наказанія, сопряженныя съ лишеніемъ правъ и преимуществъ, оговоренныхъ въ 46 и 54 статьяхъ Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, власти обязаны доносить Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, а также подлежащему духовному начальству, о начатіи дѣла и потомъ о послѣдовавшемъ по оному приговорѣ.

Статья 2.

Подсудность по упомянутымъ дѣламъ опредѣляется слѣдующимъ порядкомъ:

a) Епископы, какъ Епархіальные, такъ и Суффраганы, равно Администраторы Епархій и Генералъ-Суперъ-Интендентъ подлежатъ суду Сената;

skutku przywiedzione będzie; zapatrzywszy się oraz na art. 3, 5 i 21 dekretu Królewskiego z d. 6 (18) Marca 1817 r., na art. 1 dekretu z d. 25 Sierpnia (6 Września) 1818 r., również na art. 14 konkordatu z d. 22 Lipca (3 Sierpnia) 1847 r. z Stolicą Apostolską zawartego, na przedstawienie Rady Administracyjnéj i po wysłuchaniu Rady Stanu Naszego Królestwa Polskiego, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

Artykuł 1.

Duchowni wszelkich wyznań za przestępstwa i wykroczenia, nie mające związku z ich powołaniem i obowiązkami religijnemi, tak zwyczajne, jakotéż i przestępstwa stanu, odpowiadają, zarówno z innemi mieszkańcami kraju, przed właściwemi władzami sądowemi, administracyjnemi i policyjnemi. W tych razach decyzya kwalifikacyjna przez Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia wydawaną nie będzie; wszakże ilekroć duchowni obwinieni są o przestępstwa, zagrożone karą pozbawienia godności duchownéj, albo oddalenia lub zawieszenia w obowiązkach, tudzież karami połączonemi z utratą praw i przywilejów, wymienionych w art. 46 i 54 K. K. G. i P., władze o wytoczeniu sprawy, a następnie o zapadłym w niéj wyroku, Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia, tudzież właściwéj zwierzchności duchownéj donieść są obowiązane.

Artykuł 2.

Właściwość Sądu w sprawach powyższych oznacza się w sposób następujący:

a) Biskupi, tak dyecezyalni, jako i Sufragani, Administratorowie dyecezyalni i Jeneralny Superintendent sądzeni będą przez Senat;

b) Оффиціалы, Члены каѳедральныхъ Капитуловъ и Коллегіатъ, Члены Консисторій, Суперъ-интенденты, Деканальные Деканы и Настоятели монашескихъ провинцій судятся Апелляціоннымъ Судомъ въ первой инстанціи;

c) всѣ прочія духовныя лица—сообразно правиламъ положенія о введеніи въ дѣйствіе уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ 11 (23) Ноября 1847 года.

Лица духовнаго званія, преданныя Суду арестованными, должны быть содержимы, по возможности, отдѣльно отъ другихъ лицъ арестованныхъ и во всякомъ случаѣ съ соблюденіемъ должнаго уваженія къ священническому сану.

Статья 3.

Преступленія и проступки духовныхъ лицъ, въ качествѣ чиновниковъ, содержащихъ акты гражданскаго состоянія, по колику влекутъ за собою наказанія уголовныя или исправительныя, должны быть преслѣдуемы сообразно правиламъ, начертаннымъ въ указѣ 19 (31) Іюля 1844 года, объ отвѣтственности чиновниковъ, по квалификаціонному рѣшенію Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія; опредѣленіе же взысканій дисциплинарныхъ, по содержанію и повѣркѣ актовъ гражданскаго состоянія, предоставляется, какъ было и доселѣ, Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Статья 4.

Духовныя лица всѣхъ исповѣданій за преступленія и проступки, совершенные исключительно въ кругу обязанностей духовнаго ихъ званія, подвергаются отвѣтственности и наказываются подлежащею духовною властью, по уставамъ каждаго вѣроисповѣданія, равно пункту *c* 14-ой статьи заключеннаго въ 1847 году съ Римскимъ Дворомъ конкордата. Духовныя власти постановляютъ рѣшенія по дѣламъ сего рода, не испрашивая квалификаціоннаго опредѣленія Правительственной Ком-

b) Oficyałowie zaś, Członkowie Kapituł katedralnych i Kollegiat, Członkowie Konsystorzy, Superintendenci, Dziekani dekanatu i przełożeni prowincyj zakonnych — przez Sąd Apellacyjny w I-éj instancyi;

c) wszyscy inni duchowni — stosownie do przepisów Ustawy przechodniéj do Kodeksu kar głównych i poprawczych z dnia 11 (23) Listopada 1847 roku.

Duchowni do odpowiadania z aresztu zakwalifikowani, powinni być osadzeni, o ile możność dozwoli, oddzieleni od innych zatrzymanych i w każdym razie z zachowaniem względów należnych godności kapłańskiéj.

Artykuł 3.

Przestępstwa o wykroczenia duchownych, jako urzędników Stanu Cywilnego, o ile są zagrożone karami głównemi lub poprawczemi, dochodzone będą podług przepisów ukazu z dnia 19 (31) Lipca 1844 r. o odpowiedzialności urzędników, za decyzyą kwalifikacyjną Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; wymierzenie zaś kar porządkowych z powodu utrzymywania i sprawdzania akt Stanu Cywilnego, pozostaje w atrybucyi Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Artykuł 4.

Duchowni wszelkich wyznań za przestępstwa i wykroczenia, wyłącznie w obrębie obowiązków ich powołania duchownego popełnione, będą pociągani do odpowiedzialności i karani przez właściwą duchowną władzę, według ustaw każdemu wyznaniu nadanych, oraz art. 14 lit. *c* konkordatu ze Stolicą Apostolską w r. 1847 zawartego. Władze duchowne osądzą sprawy tego rodzaju, nie odsyłając ich do decyzyj kwalifikacyjnych Kommissyi Rządowéj Wyznań Religij-

мисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія; но если опредѣляется наказаніе вслѣдствіе обвиненія со стороны свѣтскаго начальства, въ такомъ случаѣ о приговорѣ своемъ доносять сей Коммисіи.

Статья 5.

Въ случаѣ совершенія духовными лицами государственныхъ преступленій въ кругу обязанностей духовнаго ихъ званія, власти, обязанныя заняться предварительнымъ слѣдствіемъ, производятъ оное и представляютъ Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія для постановленія опредѣленія о преданіи ихъ Суду.

Статья 6.

Еслибы обвиняемый былъ задержанъ и подлежащая власть, производящая предварительное слѣдствіе, признала задержаніе законнымъ, или нашла необходимымъ арестовать остающагося еще на свободѣ, въ такомъ случаѣ дѣлаетъ распоряженіе о содержаніи его подъ стражею, съ соблюденіемъ должнаго къ духовному его званію уваженія, но обязана слѣдствіе это окончить въ продолженіи трехъ дней со времени задержанія обвиненнаго и безотлагательно представить въ Правительственную Коммисію Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія. Епископы, Администраторы Епархій и Генералъ Суперъ-Интендентъ, во время производства предварительнаго слѣдствія, могутъ быть задержаны не иначе, какъ съ разрѣшенія Намѣстника; судимы же будутъ за преступленія, совершенныя въ кругу ихъ обязанностей, Государственнымъ Совѣтомъ въ Судномъ присутствіи, усиленномъ сообразно 20-ой статьѣ учрежденія сего Совѣта.

Статья 7.

Правительственная Коммисія, въ случаѣ признанія предварительнаго слѣдствія недостаточнымъ, можетъ сдѣлать распоряженіе о дополненіи онаго, для повѣрки заключающихся

nych i Oświecenia Publicznego; jednak w przypadku wyrzeczenia kary, na skutek oskarżenia władzy świeckiéj, doniosą téjże Kommissyi o swym wyroku.

Artykuł 5.

Wrazie przestępstw Stanu, popełnionych przez duchownych w obrębie obowiązków swego powołania, władze, wyprowadzeniem pierwszego śledztwa zająć się obowiązane, takowe uskutecznią i Kommissyi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dla wydania decyzyi kwalifikacyjnéj przedstawią.

Artykuł 6.

Gdyby obwiniony był zatrzymany i władza właściwa prowadząca pierwsze śledztwo, uprawniła zatrzymanie, lub uznała konieczność aresztowania zostającego jeszcze na wolności, zleci osadzenie go z przyzwoitym względem na powołanie jego duchowne, lecz obowiązaną będzie takowe śledztwo w ciągu trzech dni od zatrzymania obwinionego ukończyć i Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego niezwłocznie przedstawić; Biskupi, Administratorowie dyecezyi i Jeneralny Superintendent, w drodze pierwszego śledztwa, nieinaczéj jak za decyzyą Namiestnika przytrzymani być mogą. Sądzeni zaś będą za przestępstwa, w obrębie swych obowiązków popełnione, przez Radę Stanu w Składzie Sądzącym, stosownie do art. 20 organizacyi téjże Rady zwiększonym.

Artykuł 7.

Kommissya Rządowa, w razie uznania niedostateczności pierwszego śledztwa, mocną jest zarządzić uzupełnienie tako-

въ немъ обвиненій, въ присутствіи депутата со стороны духовной власти.

Статья 8.

Когда, по произведенному предварительному слѣдствію, на основаніи 5, 6 и 7 статей, дѣйствія и обстоятельства, какъ обличающія обвиненнаго, такъ и служащія къ оправданію его, будутъ достаточно объяснены, то Правительственная Коммисія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія постановляетъ квалификаціонное опредѣленіе и представляетъ оное, чрезъ посредство Начальника Гражданскаго Управленія, на утвержденіе Намѣстника Нашего, излагая вмѣстѣ съ тѣмъ мнѣніе свое, въ какой степени обвиненный оказывается по слѣдствію виновнымъ и долженъ ли онъ быть подвергнутъ дисциплинарной, или же судебной отвѣтственности, а въ послѣднемъ случаѣ подлежитъ ли онъ суду духовному или свѣтскому.

По воспослѣдованіи рѣшенія Намѣстника съ назначеніемъ суда, судебная власть, къ коей будетъ обращенъ обвиненный, опредѣлитъ, долженъ ли онъ, во время производства надъ нимъ суда, оставаться на свободѣ, или содержаться подъ арестомъ.

Статья 9.

Исполненіе настоящаго указа, который долженъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Правительственныя Коммисіи по принадлежности.

Данъ въ Ст. Петербургѣ, Декабря 26 (Января 7) дня 1862/3 года.

(подписано) „АЛЕКСАНДРЪ.“

---

wego, dla sprawdzenia objętych w niém zarzutów, w obec delegowanego ze strony władzy duchownéj.

Artykuł 8.

W skutek śledztwa wyprowadzonego poprzednio na mocy art. 5, 6 i 7, gdy czyny i okoliczności, tak obciążające obwinionego, jakotéż na obronę jego służące, będą dostatecznie wyjaśnione, Kommissya Rządowa Wyznań i Oświecenia wyda decyzyą kwalifikacyjną i takową, za pośrednictwem Naczelnika Rządu Cywilnego, pod zatwierdzenie Namiestnika Naszego poniesie, wynurzając w niéj zdanie, w jakim stopniu śledztwo obwinionego obciąża, czy tenże ma być do odpowiedzialności dyscyplinarnéj, czy do sądowéj pociągniony, i w tym ostatnim razie, czy ma być odesłany do Sądu duchownego, czy téż do świeckiego.

Po zapadłéj decyzyi Namiestnika, Sąd naznaczającéj, władza sądowa, do któréj obwiniony zostanie odesłanym, wyrzecze, czy on z wolności, czy téż z aresztu odpowiadać ma.

Artykuł 9.

Wykonanie niniejszego ukazu, który w Dzienniku Praw ma być ogłoszony, Kommissyom Rządowym, w czém do któréj należy, poleca.

Dan w Petersburgu, dnia 26 Grudnia 1862 (7 Stycznia 1863) roku.

Przez Cesarza i Króla,
Minister Sekretarz Stanu, (podpisano) *Łęski.*

№ 121.

Распоряженіе, пріостанавливающее дѣйствіе Высочайшаго указа 26 Декабря (7 Января) 1862/3 г.

(30 Іюня (12 Іюля) 1846 г.)

По указу Его Величества
АЛЕКСАНДРА II,
Императора и Самодержца Всероссійскаго, Царя Польскаго,
и проч., и проч., и проч.

Намѣстникъ Царства.

Принявъ во вниманіе, что Высочайшій указъ 26 Декабря (7 Января) 1862/3 года, о подверженіи духовныхъ лицъ всѣхъ вѣроисповѣданій отвѣтственности за преступныя дѣйствія, при существующемъ нынѣ въ Царствѣ Польскомъ военномъ положеніи, не можетъ имѣть примѣненія,—на основаніи Высочайше представленной мнѣ власти, постановляю слѣдующее:

Статья 1.

Дѣйствіе вышеозначеннаго Высочайшаго указа 26 Декабря (7 Января) 1862/3 года пріостановляется впредь до дальнѣйшаго распоряженія.

Статья 2.

Исполненіе сего постановленія поручается подлежащимъ въ Царствѣ вѣдомствамъ.

№ 121.

Rozporządzenie zawieszające wykonywanie Najwyższego ukazu z dnia 26 Grudnia 1862 (7 Stycznia 1863) roku.

(d. 30 Czerwca (12 Lipca) 1864 r.)

W Imieniu Najjaśniejszego
ALEXANDRA II,
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,
etc., etc., etc.

Namiestnik Królestwa.

Zważywszy, że ukaz Najwyższy z dnia 26 Grudnia 1862 (7 Stycznia 1863) roku, o pociąganiu osób duchownych wszelkich wyznań do odpowiedzialności za karygodne czyny, w obec istniejącego w Królestwie Polskiém stanu wojennego, nie może mieć zastosowania, na zasadzie szczegółowego upoważnienia Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości, stanowi co następuje:

Artykuł 1.

Moc obowiązująca przywiedzionego wyżéj ukazu Najwyższego z dnia 26 Grudnia 1862 (7 Stycznia 1863) roku, zawieszoną zostaje do dalszego w téj mierze postanowienia.

Artykuł 2.

Wykonanie niniejszego postanowienia władzom właściwym Królestwa porucza się.

Г. Варшава, 30 Іюня (12 Іюля) 1864 года.

Генералъ-Адъютантъ, (подписалъ) *Графъ Берг.*

№ 122.

Распоряженіе о порядкѣ вызова въ Судъ лицъ духовнаго званія.

(19 Февраля 1824 г.)

Всѣмъ Судамъ Уголовнымъ Полиціи Исправительной и Полиціи Простой.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Такъ какъ, по полученному отзыву Правительственной Коммисіи Вѣроисповѣданій и Народнаго Просвѣщенія, часто случается, что судебныя мѣста обращаются съ представленіями или требованіями о понужденіи лицъ духовнаго званія къ явкѣ въ Судъ или къ исполненію требованій Суда, не къ подлежащимъ властямъ, отъ чего происходитъ не только замедленіе, но даже и столкновеніе между самыми властями, то Правительственная Коммисія Юстиціи, по сношеніи о томъ съ Правительственною Коммисіею Вѣроисповѣданій и Народнаго Просвѣщенія, предписываетъ N Суду, во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда лицо духовнаго званія, получивъ вызовъ на явку въ Судъ или другое какое либо требованіе Суда, не явится въ Судъ или не удовлетворитъ этому требованію, и такимъ образомъ встрѣтится надобность въ понужденіи его къ явкѣ или къ исполненію требованія судебнаго мѣста, посредствомъ высшаго начальства, обращаться о томъ исключительно къ подлежащему духовному начальству, то есть въ Консисторію. Само собою разумѣется, что въ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ опредѣлены закономъ особыя мѣры взысканія за неявку въ Судъ или неисполненіе его требованій, сношеніе съ духовнымъ начальствомъ, то есть съ Консисторіею, нисколько не препятствуетъ опредѣ-

№ 122.

Rozporządzenie co do sposobu zapozywania do Sądu osób stanu duchownego.

(d. 19 Lutego 1824 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych, Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Gdy podług odebranéj od Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego odezwy, częste zdarzają się przypadki, że władze sądowe z przedstawieniami swemi lub rekwizycyami o przynaglenie duchownego dla stawienia się w Sądzie lub zadosyć uczynienia wezwaniu Sądu, udają się do władz niewłaściwych, co tylko zwłokę, a nawet kolizyą za sobą pociągnąć może, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przeto, po zniesieniu się w téj mierze z Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, poleca Sądowi NN., aby w takich przypadkach, gdy osoba duchowna, do stawienia się przed Sądem lub o dopełnienie jakowego żądania Sądu wezwana, nie stawi się przed Sądem lub wezwaniu jego zadosyć nie uczyni, i Sąd z tego powodu znajdzie potrzebę zawezwania władzy wyższéj o znaglenie duchownego do stawienia się lub zadosyć uczynienia żądaniu Sądu, nie do innéj, jak tylko do właściwéj nad duchowieństwem przełożonéj władzy, to jest do Konsystorza, udawał się. Rozumie się przecież, że w przypadkach takich, w których prawo na niestawających w Sądzie lub niedopełniających wezwań jego, przepisuje pewny rygor, rekwizycya do władzy przełożonéj,

ленію сего взысканія и принатію мѣръ, предписанныхъ закономъ.

Г. Варшава, 19 Февраля 1824 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Баденi.*

N. 514.

№ 123.

О воспрещеніи Судамъ вызывать лицъ духовнаго званія для явки въ Судъ въ торжественные праздники и наканунѣ оныхъ.

(24 Мая 1824 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе поступившаго отзыва Правительственной Коммисіи Вѣроисповѣданій и Народнаго Просвѣщенія отъ 17 сего Мая, въ коемъ увѣдомляетъ, что лица духовнаго званія часто вызываются въ Судъ въ качествѣ свидѣтелей, или для объясненій, въ торжественно празднуемые католическою церквью дни, или наканунѣ праздниковъ, когда обыкновенно совершается вечернее богослуженіе, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду N N воеводства распорядиться, чтобы по оному и по подвѣдомственнымъ ему низшимъ Судамъ, сколько это окажется возможнымъ, лица духовнаго званія не были вызываемы для явки въ Судъ въ торжественные праздничные дни и наканунѣ ихъ.

Г. Варшава, 24 Мая 1824 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Баденi.*

N. 6,399.

---

którą jest Konsystorz, bynajmniéj rygoru tego i środków prawem przepisanych tamować nie może.

w Warszawie, d. 19 Lutego 1824 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Badeni.*

N. 514.

№ 123.

Zabronienie powoływania do Sądu duchownych w dni uroczyste i ich wigilie.

(d. 24 Maja 1824 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu otrzymanéj od Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 b. m. odezwy zawiadamiającéj, iż częstokroć duchowni powoływani bywają przez Sądy do stawania na świadki lub czynienia wyjaśnień w dnie przez kościół katolicki uroczyście święcone, lub ich poprzedzające, nieszporném nabożeństwem zwykle rozpoczynane, poleca Sądowi Kryminalnemu Województwa NN., a przezeń niższym Sądom podwładnym zaleconém mieć chce, aby, ile tylko być może, osoby duchowne na dnie świąt uroczystych i wigilie świąt takich nie były zapozywane.

Warszawa, dnia 24 Maja 1824 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Badeni.*

Nr. 6,399.

№ 124.

Распоряженіе о томъ, чтобы о всѣхъ дѣлахъ, относящихся до лицъ духовнаго званія, посылаемы были Судами прямо въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ донесенія съ доставленіемъ въ свое время и вошедшихъ въ законную силу рѣшеній.

(8 (20) Марта 1857 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ отношеніи отъ 1 (13) Февраля сего года, за N. 995, объясняетъ: что, по лежащему на ней надзору надъ духовенствомъ, ей необходимо имѣть свѣдѣнія о всѣхъ дѣлахъ, производимыхъ уголовнымъ порядкомъ, какъ по жалобамъ лицъ духовнаго званія, такъ равно и по взводимымъ на нихъ обвиненіямъ, и поэтому проситъ сдѣлать по этому предмету соотвѣтственное распоряженіе по судебнымъ мѣстамъ.

Согласно съ таковымъ требованіемъ, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду сдѣлать распоряженіе по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, чтобы они о всѣхъ подлежащихъ судебному разсмотрѣнію дѣлахъ этого рода доносили прямо отъ себя Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, съ доставленіемъ въ свое время въ ту же Коммисію состоявшихся по этимъ дѣламъ окончательныхъ приговоровъ, и за исполненіемъ сего распоряженія имѣть съ своей стороны надлежащее наблюденіе.

Варшава, 8 (20) Марта 1857 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 2,894.

№ 124.

Rozporządzenie, aby o wszelkich sprawach duchownych donosić Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i wyroki prawomocne jéj przesyłać.

(d. 8 (20) Marca 1857 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych w odezwie swéj z dnia 1 (13) Lutego r. b., Nr. 995, przywiodła, że z tytułu nadzoru nad duchowieństwem, potrzebuje mieć wiadomość o wszystkich sprawach, tak z zaskarżenia duchownych, jakotéż przeciwko nim, na drodze kryminalnéj prowadzonych, i z tego powodu zażądała wydania do Sądów odpowiedniego rozporządzenia.

Zgodnie z tém żądaniem, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby do wszystkich Sądów Policyi Prostéj i Poprawczéj, w jurisdykcyi jego będących, wydał rozporządzenie i skutku jego dopilnował, iżby te, w razie wejścia na drogę sądową spraw tego rodzaju, o takowych wprost od siebie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych donosiły, a następnie wyroki ostateczne, jakie w nich zapadną, téjże władzy przesyłały.

Warszawa, dnia 8 (20) Marca 1857 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 2,894.

№ 125.

Распоряженіе о томъ, что подсудимые духовнаго званія, вмѣсто слѣдственной тюрьмы, должны впредь до постановленія окончательнаго приговора содержаться въ монастыряхъ.

(10 (22) Мая 1858 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Случается, что по дѣламъ, производимымъ уголовнымъ порядкомъ, обвиняются лица духовнаго званія, которыя по этому поводу признаются по постановленіямъ Судовъ подлежащими заключенію въ тюрьму, во все время производства слѣдствія.

Въ видахъ соблюденія приличія и оказанія должнаго духовному сану уваженія, Правительственная Коммисія Юстиціи, по соглашенію съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, признала, что было бы желательно, чтобы въ упомянутыхъ выше случаяхъ, лица духовнаго званія содержимы были, впредь до воспослѣдованія окончательнаго объ нихъ приговора, въ монастыряхъ, а не въ слѣдственныхъ тюрьмахъ, совокупно съ прочими арестантами, принадлежащими обыкновенно къ самому низшему классу общества.

Такъ какъ желаніе это не всегда могло быть исполняемо по недостатку на этотъ предметъ денежныхъ средствъ и вслѣдствіе произвольныхъ условій, на какихъ настоятели монастырей соглашались принимать въ оныя Священниковъ, подлежащихъ по постановленіямъ Судовъ тюремному заключенію во время слѣдствія, то Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, для отвращенія встрѣчаемыхъ въ этомъ

№ 125.

Rozporządzenie, że duchowni, zamiast w domu badań, w klasztorach winni być do prawomocności wyroku trzymani.

(d. 10 (22) Maja 1858 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Zdarza się, że do spraw na drodze karnéj prowadzonych, wpływają w charakterze obwinionych duchowni i jako tacy bywają z decyzyi Sądów kwalifikowani do odpowiedzialności w toku śledztwa z więzienia.

Ze względu na przyzwoitość i potrzebę zachowania należnego dla stanu duchownego poszanowania, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zgodziła się z Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, iż byłoby pożądaném, ażeby w pomienionych wyżéj przypadkach, osoby duchowne zatrzymywane były, do czasu zapadnięcia ostatecznego względem nich wyroku, w klasztorach, nie zaś w domach badań, razem z innemi więźniami, należącemi zwykle do najniższéj klasy społeczeństwa.

Gdy życzeniu temu nie zawsze stać się mogło zadosyć, z powodu braku potrzebnych na ten cel funduszów i dowolnego oznaczenia warunków, pod jakiemi przełożeni klasztorów chcieli do nich przyjmować księży, do odpowiadania w toku śledztwa z więzienia przez Sądy kwalifikowanych, dla usunięcia przeto zachodzących pod tym względem przeszkód, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych

отношеніи затрудненій, издала отъ 29 Апрѣля (11 Мая) сего года, за N. 8,973/40,531, ко всѣмъ епархіальнымъ начальствамъ распоряженіе, которое препровождая при семъ въ копіи въ Уголовный Судъ, для свѣдѣнія и должнаго въ нужныхъ случаяхъ руководства, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ сообщить таковое съ тою же цѣлью всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ.

О таковомъ распоряженіи вмѣстѣ съ симъ поставлены въ извѣстность Царскіе Прокуроры при Уголовныхъ Судахъ и Прокуроръ Апелляціоннаго Суда.

Варшава, 10 (22) Мая 1858 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 8,177.

№ 126.

Распоряженіе о томъ, изъ какихъ источниковъ должны быть возмѣщаемы издержки на продовольствіе подсудимыхъ духовнаго званія, содержащихся подъ арестомъ въ монастыряхъ.

(29 Апрѣля (11 Мая) 1858 г.)

всѣмъ епархіальнымъ начальствамъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Одинъ изъ священнослужителей, причастный къ уголовному дѣлу, присужденъ былъ, по постановленію подлежащаго Суда, ко взятію подъ стражу на все время производства слѣдствія и, вслѣдствіе сего, подвергнутъ былъ тюремному заклю-

wydała pod dniem 29 Kwietnia (11 Maja) r. b., za Nr. 8,973/40,531, do wszystkich władz dyecezyalnych zarządzenie, które przesyłając Sądowi Kryminalnemu w kopii, dla wiadomości i użytku w właściwych wypadkach, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca, ażeby Sąd Kryminalny zakomunikował takowe w tym samym celu wszystkim podwładnym sobie Sądom.

O powyższém rozporządzeniu zawiadomiono pod jednym wszystkich Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych, oraz Prokuratora Sądu Apellacyjnego.

w Warszawie, dnia 10 (22) Maja 1858 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

N. 8,177.

№ 126.

Rozporządzenie względem opłacania kosztów utrzymania duchownych osadzonych w klasztorach.

(d. 29 Kwietnia (11 Maja) 1858 r.)

do

wszystkich władz dyecezyalnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W sprawie kryminalnéj jednego z duchownych, Sąd właściwy zakwalifikował go do odpowiadania w toku śledztwa z aresztu, i w skutek tego duchowny ten osadzony został w więzieniu. Odebrawszy Kommissya Rządowa Spraw We-

ченію. Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, получивъ о томъ свѣдѣніе отъ духовнаго начальства, въ видахъ охраненія духовнаго сана отъ уничиженія, отнеслась въ Правительственную Коммисію Юстиціи съ предложеніемъ, не слѣдуетъ ли, какъ въ отношеніи помянутаго священнослужителя, такъ равно и въ отношеніи другихъ лицъ духовнаго званія, могущихъ находиться въ такомъ же положеніи, постановить правиломъ, чтобы, до воспослѣдованія окончательнаго приговора, они содержались въ монастыряхъ, а не въ слѣдственныхъ тюрьмахъ, вмѣстѣ съ другими арестантами, принадлежащими большею частію къ самому низшему слою общества.

Правительственная Коммисія Юстиціи, раздѣляя мнѣніе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, предписала подлежащему Суду, по соглашенію съ духовнымъ начальствомъ, перевести помянутаго священнослужителя въ назначенный симъ послѣднимъ монастырь. Судъ, по сношеніи съ духовною властію, сдѣлалъ постановленіе о переводѣ подсудимаго изъ тюрьмы въ монастырь, на условіяхъ, предложенныхъ со стороны духовнаго начальства, коими между прочимъ оговорено было, чтобы арестованный за свое содержаніе уплачивалъ въ пользу монастыря впередъ за каждые три мѣсяца по 45 руб. сер.; но подсудимый, не согласившись на таковое условіе, предпочелъ содержаніе въ тюрьмѣ заключенію въ монастырѣ.

Такимъ образомъ желаніе обѣихъ Правительственныхъ Коммисій, чтобы въ обращеніи съ лицами духовнаго званія по дѣламъ уголовнымъ соблюдаемо было приличіе, и чтобы духовный санъ огражденъ былъ отъ поношенія, осталось по настоящему дѣлу неосуществимымъ, и то же самое можетъ случиться по другимъ дѣламъ этого рода, если лица духовнаго званія, совершившія преступленіе, влекущее за собою взятіе подъ стражу, унизятъ себя до такой степени, что предпочтутъ позорное заключеніе въ публичной тюрьмѣ пребыванію въ мо-

wnętrznych i Duchownych od władzy duchownéj wiadomość o tém, uczyniła do Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości odezwę, czyliby, dla zasłonienia stanu duchownego od upokorzenia, nie wypadało pomienionego duchownego, równie jak i innych duchownych, którzyby w takiém samém jak on znajdowali się położeniu, zatrzymywać, do czasu zapadnięcia stanowczego wyroku, w klasztorach, nie zaś w domach badań, razem z innemi więźniami, po największéj części do najniższéj klasy społeczeństwa należącemi.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, podzielając wniosek Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, wydała rozporządzenie właściwemu Sądowi, aby, za porozumieniem się z władzą duchowną, przeniósł pomienionego duchownego do klasztoru przez tęż ostatnią władzę przeznaczonego. Sąd, po zniesieniu się z władzą duchowną, wydał decyzyą dozwalającą przeniesienia obwinionego z więzienia do klasztoru, pod warunkami przez władzę duchowną oznaczonemi, pomiędzy któremi zastrzeżono, aby przyaresztowany opłacał klasztorowi za utrzymanie swoje kwartalnie po rs. 45 z góry, lecz uwięziony warunku tego nie przyjął i przeniósł uwięzienie nad zatrzymanie go w klasztorze.

Tak więc życzenia obu Kommissyj Rządowych, aby w postępowaniu z duchownemi w sprawach kryminalnych zachowaną była przyzwoitość i nie miało miejsca poniżenie stanu duchownego, pozostały w sprawie powyższéj bez skutku, i to samo może się zdarzyć w innych tego rodzaju sprawach, jeżeli duchowni, dopuszczający się czynu kwalifikującego ich do aresztu publicznego, spadną tak nisko, że więcéj obchodzić ich będzie mała kwota opłacić się mająca za utrzymanie ich

настырѣ съ пожертвованіемъ незначительной суммы на свое содержаніе.

Въ предупрежденіе сего на будущее время, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ сочла необходимымъ отнестись къ Вашему Преосвященству съ просьбою, чтобы въ случаяхъ, когда лица духовнаго званія, по постановленіямъ Уголовныхъ Судовъ, признаны будутъ подлежащими заключенію въ какой либо публичной тюрьмѣ, Ваше Преосвященство входили въ сношеніе съ подлежащими Судами о переводѣ ихъ въ ближайшіе монастыри, имѣющіе безопасное для нихъ помѣщеніе, обязавъ Настоятелей этихъ монастырей принимать ихъ и содержать подъ строгимъ надзоромъ, не требуя впередъ уплаты денегъ на ихъ пропитаніе. Если Священникъ имѣетъ бенефицію, то издержки эти должны быть возмѣщаемы впослѣдствіи изъ доходовъ ея, которые, во время содержанія его въ монастырѣ, отдаются въ управленіе другому Священнику и обращаются преимущественно на удовлетвореніе сказанныхъ издержекъ; если же онъ не имѣетъ бенефиціи, то онѣ удовлетворяются изъ суммъ, состоящихъ въ распоряженіи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, по представленіи счетовъ, подкрѣпленныхъ надлежащими документами.

Варшава, 29 Апрѣля (11 Мая) 1858 г.

По порученію Главнаго Директора,
Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Сольницкій.*

N. 8,973/40,531.

---

w klasztorze, aniżeli hańba z osadzenia w publiczném więzieniu wypływająca.

Aby temu zaradzić, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych uznała konieczném wezwać JW. Pana, iżbyś w razach takich, gdzie duchowni przez Sądy karne zakwalifikowani byli do osadzenia ich w jakiémbądź więzieniu publiczném, porozumiewał się z właściwemi Sądami o przeniesienie ich do najbliższych klasztorów, dostatecznie pobyt ich tamże zabezpieczających, a przełożonych klasztorów zobowiązał, iżby ich przyjmowali, utrzymywali i ścisły nad niemi dozór rozciągali, nie żądając na utrzymanie z góry zapłaty, która następnie zaspokojoną być powinna, jeżeli duchowny ma beneficyum, z dochodów tegoż, które przez czas zatrzymania go w klasztorze mają być przez innego duchownego administrowane i przedewszystkiém na koszta powyższe użyte, a jeżeli nie posiada beneficium — z funduszów od dyspozycyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych zawisłych, za przedstawieniem likwidacyi, należnemi dowodami usprawiedliwionéj.

w Warszawie, dnia 29 Kwietnia (11 Maja) 1858 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego,
Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Solnicki.*

Nr. 8,973/40,531.

№ 127.

Постановленіе о томъ, за какія дѣйствія духовныя лица православнаго вѣроисповѣданія подвергаются Судамъ, и о томъ, что изслѣдованія должны производиться въ присутствіи депутата со стороны духовной власти.

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 24 Октября (6 Ноября) 1833 г.

Его Свѣтлость Князь Намѣстникъ увѣдомилъ Совѣтъ Управленія, что Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ, чтобы одобренное Святѣйшимъ Синодомъ положеніе о дѣлахъ Греко-Россійской Церкви въ Царствѣ Польскомъ, Высочайше утвержденное въ 25 день Января 1829 года, было приведено въ исполненіе, вслѣдствіе чего предложилъ Совѣту принять надлежащія распоряженія.

Совѣтъ постановилъ:

1. Сообщить упомянутое положеніе, для безотлагательнаго введенія онаго въ дѣйствіе, Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія.

2. Возложить на оную же Коммисію обязанность распорядиться напечатаніемъ настоящаго положенія, безъ всякихъ перемѣнъ, точно такъ, какъ Его Императорскому Величеству благоугодно было утвердить въ 25 день Января 1829 года, по напечатаніи же разослать оное гдѣ слѣдуетъ, для надлежащаго обнародованія.

3. Разрѣшить Правительственной Коммисіи Юстиціи внести положеніе сіе въ Дневникъ Законовъ.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, (подписано) *О. Тымовскій.*

№ 127.

Urządzenie stanowiące za jakie czyny duchowni prawosławni ulegają Sądom, i że śledztwa przy deputacie ze strony duchownéj odbywać się winny.

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj dnia 24 Października (6 Listopada) 1833 roku.

Książę JMość Namiestnik zawiadomił Radę, że Jego Cesarsko-Królewska Mość rozkazać raczył, ażeby urządzenie w przedmiocie postępowania w interesach kościoła grecko-rossyjskiego w Królestwie Polskiém, przez Najświętszy Synod przyjęte, a przez Najjaśniejszego Pana pod dniem 25 Stycznia 1829 r. zatwierdzone, w wykonanie wprowadzone zostało, i w skutek tego wezwał ją o wydanie stosownych rozporządzeń.

Rada postanowiła:

1. Przesłać Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego urządzenie pomienione, w celu niezwłocznego onegoż wykonania.

2. Polecić téjże Kommissyi zarządzenie wydrukowania pomienionego urządzenia, bez żadnych odmian, tak, jak je Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w dniu 25 Stycznia 1829 roku zatwierdzić się podobało, i następnie rozesłać takowe gdzie wypadnie, w celu stosownego onegoż upowszechnienia.

3. Upoważnić Kommissyą Rządową Sprawiedliwości do umieszczenia tegoż urządzenia w Dzienniku Praw.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

Приложеніе къ N. 127.

Извлеченіе изъ положенія о дѣлахъ Греко-Россійской церкви въ Царствѣ Польскомъ, какія изъ оныхъ подлежатъ Епископскому Суду и какія относятся къ вѣдомству Министерства Духовныхъ Дѣлъ, съ изложеніемъ правилъ и образа взаимныхъ по онымъ сношеній.

Епископскому Суду подлежатъ слѣдующія дѣла:

. . . . . .

5. Неисправности или злоупотребленія священно и церковно-служителей по должности, нравственное ихъ поведеніе и неудовольствія на нихъ прихожанъ въ сихъ отношеніяхъ; равно жалобы и неудовольствія священно и церковно-служителей на прихожанъ по связямъ ихъ духовнымъ, какъ-то: если они прихожане уклоняются отъ молитвъ церковныхъ и Святыхъ Таинствъ, заражаются какимъ либо расколомъ или суевѣріемъ, или же не повинуются церковнымъ правиламъ или постановленіямъ Епархіальнаго Начальства; также дѣла священно и церковно-служителей между ими самими, касательно личныхъ или духовныхъ должностей и обращенія между собою. Что же касается до жалобъ священно и церковно-служителей на прихожанъ своихъ, или на лица другаго вѣроисповѣданія по соотношеніямъ ихъ между собою гражданскимъ, какъ-то: споры по имуществу, долгамъ и обидамъ всякаго рода, равно неудовольствія и жалобы прихожанъ или лицъ другаго исповѣданія на священно и церковно-служителей, по гражданскимъ же ихъ отношеніямъ; то всѣ таковыя дѣла предоставляется разсматривать по принадлежности мѣстнымъ судебнымъ или администраціоннымъ властямъ, а назначенное по онымъ изслѣдованіе производить при депутатѣ съ духовной стороны.—По произведеніи такимъ образомъ дѣла, рѣшеніе по оному, оправдывающее священно и церковно-служителей или подвергающее ихъ мало-

Anneks do N. 127.

Wyciąg z urządzenia przedmiotów dotyczących Kościoła grecko-rosyjskiego w Królestwie Polskiém, wskazującego, które z nich do władzy biskupiéj, a które do Kommissyi Rządowéj Wyznań i Oświecenia należą, tudzież prawidła i sposób wzajemnego znoszenia się w tychże przedmiotach.

Do władzy biskupiéj mają należeć następujące przedmioty:

. . . . . .

5. Uchybienia i nadużycia duchownych i poświęconych sług cerkiewnych w ich obowiązkach, dozór nad moralném ich postępowaniem, zażalenia na nich parafian w tym względzie zaniesione, równie i zażalenia duchownych i poświęconych sług cerkiewnych na parafian w stosunkach religijnych, jako to: jeżeli ciż parafianie unikają od nabożeństw kościelnych i świętych tajemnic, oddają się jakiemukolwiek odszczepieństwu lub przesądowi, albo nie słuchają kościelnych przepisów, lub postanowień władzy dyecezyalnéj; również spory duchownych i poświęconych sług kościelnych pomiędzy sobą, w przedmiocie osobistych ich duchownych obowiązków i stosunków. Co się zaś tyczy zażaleń duchownych lub poświęconych sług cerkiewnych na ich parafian, albo na osoby innego wyznania, wypływających ze stosunków ich obywatelskich, jako to: spory o majątki, długi i obelgi rozmaitego rodzaju; podobnież zażalenia i skargi parafian albo osób innego wyznania na duchownych lub poświęconych sług cerkiewnych, ze względu stosunków ich obywatelskich; wszystkie takowe przedmioty roztrząsane będą przez właściwe sądowe lub administracyjne władze, a naznaczane z ich powodu śledztwa wykonywane będą w obecności deputowanego z duchownéj strony. Po doprowadzonéj tym sposobem czynności, wyrok uniewinniający duchownego lub poświęconego sługę cer-

значащимъ денежнымъ взысканіямъ, соотвѣтствующимъ состоянію ихъ, приводится установленнымъ порядкомъ въ исполненіе. Но если бы таковымъ рѣшеніемъ опредѣляемое денежное взысканіе превосходило состояніе священно и церковно-служителя, или подвергался онъ личному какому либо наказанію, то въ такихъ случаяхъ сіе рѣшеніе, прежде исполненія, сообщаемо будетъ посредствомъ Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія епархіальной власти, а сія, буде найдетъ оное противнымъ церковнымъ правиламъ или Высочайшимъ узаконеніямъ, служащимъ Греко-Россійскому духовенству, обязана опредѣлить сообразныя съ тѣми же правилами и узаконеніями другіе роды или способы взысканія и наказанія, такіе однакожъ, кои бы но возможности соотвѣтствовали заключающимся въ приговорѣ, и тогда уже по сему послѣднему, согласно съ мнѣніемъ епархіальной власти, чинится исполненіе. — Такимъ же образомъ поступать по дѣламъ женъ священно и церковно-служителей, а равно и дѣтей ихъ, невступившихъ въ иное званіе, въ гражданскомъ ихъ отношеніи.— Если по дѣламъ, подлежащимъ Епископскому Суду, потребуется свидѣтельство находящихся въ Царствѣ Польскомъ лицъ, то таковыя будутъ выслушиваемы въ свѣтскомъ Судѣ, гдѣ имѣютъ жительство, и подлинный о семъ протоколъ сообщится, посредствомъ Министерства Духовныхъ Дѣлъ, епархіальному начальству.

6. Снятіе духовнаго сана со священно или церковно-служителей, или исключеніе ихъ изъ духовнаго званія, какъ по дѣламъ, предоставленнымъ Епископскому Суду, такъ и по уголовнымъ преступленіямъ, подлежащимъ свѣтскимъ Судамъ. Въ первомъ случаѣ о лишенномъ духовнаго сана или объ исключенномъ изъ духовнаго званія епархіальное начальство сообщаетъ Министерству Духовныхъ Дѣлъ, а въ послѣднемъ осужденный свѣтскимъ Судомъ препровождается посредствомъ того же Министерства, вмѣстѣ съ изложеніемъ преступленія его и опредѣленнаго ему наказанія, къ епархіальному начальству, которое, по правиламъ Греко-Россійской Церкви, совершивъ требуемое лишеніе духовнаго сана или учиня исключеніе изъ

kiewnego, albo wskazujący ich na zapłacenie małych kar pieniężnych, odpowiadających ich możności, wykonywać się będzie zwykłym w kraju porządkiem. Gdyby zaś takowy wyrok przeznaczył pieniężną karę przechodzącą ich możność lub ich poddawał osobistéj karze, tedy takowy wyrok przed wykonaniem komunikowany będzie, za pośrednictwem Kommissyi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Władzy dyecezyalnéj, ta zaś, jeśli go znajdzie przeciwnym kościelnym prawidłom lub NAJWYŻSZYM postanowieniom, grecko-rosyjskiemu duchowieństwu służącym, obowiązaną będzie wskazać odpowiadające tymże prawidłom i postanowieniom inne rodzaje lub sposoby ukarania, takie jednak, któreby ile możności odpowiadały karze naznaczonéj wyrokiem; a wtenczas, stosownie do opinii władzy dyecezyalnéj, wyrok wykonanym zostanie. Tymże samym sposobem postępować należy w takichże sprawach, tyczących się żon tychże duchownych i sług poświęconych cerkiewnych, jakotéż i dzieci ich, które innego nie obrały stanu. Jeżeli w sprawach należących do władzy biskupiéj, potrzebném będzie przesłuchanie świadków zamieszkałych w Królestwie Polskiém, natenczas takowe zeznania będą składanemi w świeckim Sądzie tego miejsca, gdzie mają zamieszkanie, a oryginalny protokół przesłany będzie, za pośrednictwem Kommissyi Wyznań i Oświecenia, do władzy dyecezyalnéj.

6. Zdjęcie poświęcenia z księdza lub poświęconego sługi cerkiewnego, albo wyłączenie ich z duchownego stanu, tak w przedmiotach biskupiéj władzy zostawionych, jakotéż w przestępstwach kryminalnych, należących do świeckich Sądów. W pierwszym przypadku, o pozbawieniu duchownego poświęcenia, albo o wyłączeniu z duchownego stanu, władza dyecezyalna donosi Kommissyi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; w drugim zaś razie, osądzony przez świecki Sąd odesłany będzie za pośrednictwem téjże Kommissyi, wraz z wywodem jego przestępstwa i zawyrokowanéj kary, do władzy dyecezyalnéj, która, stosownie do prawideł grecko-rosyjskiego

духовнаго званія, отсылаетъ обратно виновнаго для дальнѣйшаго поступленія съ нимъ по законамъ.—Если по какому либо дѣлу о священно или церковно-служителяхъ или о женахъ и невступившихъ въ иное званіе дѣтяхъ ихъ, откроются преступленія ихъ, разнаго рода, изъ коихъ одно принадлежать будетъ вѣдомству духовнаго, а другое свѣтскаго Суда, въ таковомъ случаѣ производится прежде Судъ духовный а по окончаніи онаго, виновный отсылается въ подлежащій свѣтскій Судъ.

7. Назначеніе духовныхъ депутатовъ по всѣмъ слѣдственнымъ дѣламъ, касающимся до духовныхъ лицъ, епархіальное начальство опредѣляетъ сихъ депутатовъ по мѣстамъ, гдѣ кому изъ нихъ отправлять депутатскую должность, и о томъ сообщаетъ Министерству Духовныхъ Дѣлъ для зависящаго со стороны его по части сей распоряженія. Духовный депутатъ во время слѣдственнаго производства, присутствуя—въ Судѣ ли то, или во всякомъ другомъ мѣстѣ, наблюдать имѣетъ за всѣмъ неупустительно, по наставленіямъ, какія получитъ отъ епархіальнаго начальства, къ надлежащему должности своей во всѣхъ случаяхъ исполненію.

8. Дѣла, касающіяся до наблюденія по всему вообще благочинія церковнаго, требуемаго правилами церковными и постановленіями правительства духовнаго. Къ сему принадлежитъ назначеніе Благочиннаго для ближайшаго надзора за надлежащимъ порядкомъ въ церквахъ и въ духовенствѣ Греко-Россійскаго исповѣданія, по инструкціи, какая ему имѣетъ быть дана отъ епархіальнаго начальства. Благочинный имѣетъ пребывать въ Варшавѣ при Свято-Троицкой церкви. Объ опредѣляемыхъ же въ сію должность епархіальное начальство всякій разъ сообщать будетъ Министерству Духовныхъ Дѣлъ.

Подлинное подписали:
Московскаго большаго Успенскаго Собора,
Прото-Пресвитеръ, *Яковъ Дмитріевъ.*
Дѣйствительный Сайный Товѣтникъ,
Сенаторъ *Новосильцовъ.*

---

kościoła, zdjąwszy poświęcenie, lub wyłączając winowajcę ze stanu duchownego, odsyła go napowrót dla dalszego podług praw krajowych z nim postąpienia. Jeżeli w jakiéjkolwiekbądź sprawie księży lub poświęconych sług cerkiewnych, ich żon lub dzieci, które swojego nie zmieniły stanu, dotyczącéj, odkryją się takie przestępstwa, z których jedne należéć będą do rozpoznania władzy duchownéj, a drugie do świeckiego Sądu, w takim przypadku odbywa działanie swoje naprzód Sąd duchowny, a potém obwiniony odesłanym będzie do właściwego Sądu świeckiego.

7. Przeznaczenie delegowanych duchownych do wszelkich czynności śledczych, tyczących się osób duchownych, dyecezyalna władza naznacza im miejsca, gdzie który odbywać ma swoję czynność i o tém donosi Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych, dla uczynienia z jéj strony stosownych rozporządzeń. Duchowny delegowany, w czasie toczącego się śledztwa w Sądzie albo w inném jakiém miejscu będąc obecnym, ma dawać ścisłe baczenie na wszystko to, co według instrukcyi przepisanéj sobie od dyecezyalnéj władzy, należéć będzie do zupełnego wypełnienia obowiązków na niego włożonych.

8. Przedmioty tyczące się utrzymania porządku cerkiewnego w ogólności według przepisów cerkiewnych i postanowień władzy duchownéj. Tu należéć będzie naznaczenie dziekana dla bliższego dozorowania porządku w cerkwiach i w duchowieństwie grecko-rosyjskiém, stosownie do instrukcyi, jaką od władzy dyecezyalnéj odbierze. Dziekan ma mieszkać w Warszawie przy cerkwi świętéj Trójcy. O przeznaczonych do takowego urzędowania osobach, władza dyecezyalna donosić będzie Kommissyi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Oryginał podpisali: *Marcin Zalewski, Radca Stanu.*
Minister Wyznań i Oświecenia, *Stanisław Hr. Grabowski.*
Za zgodność: Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

№ 128.

Предписаніе о томъ, чтобы приговоры, постановляющіе наказанія для духовныхъ лицъ православнаго исповѣданія, отсылаемы были въ Правительственную Коммисію Вѣроисповѣданій.

(31 Декабря 1829 г.)

Всѣмъ Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Симъ предписываетъ Царскому Прокурору при Уголовномъ Судѣ N N воеводства, чтобы постановляемые въ карательныхъ Судахъ приговоры о лицахъ духовнаго званія Греко-Россійскаго исповѣданія, присуждающ е ихъ къ наказаніямъ, препровождаемы имъ были, даже предварительно того, какъ войдутъ въ законную силу, въ копіи, въ Правительственную Коммисію Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, для свѣдѣнія.

О таковомъ распоряженіи Царскій Прокуроръ обязанъ немедленно поставить въ извѣстность Помощниковъ Прокурора при Судахъ Исправительной Полиціи.

Г. Варшава, 31 Декабря 1829 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Соболевскій.*

N. 13,509.

№ 128.

Polecenie, aby wyroki stanowiące kary na duchownych grecko-rossyjskich, przesyłać Kommissyi Rządowéj Wyznań.

(d. 31 Grudnia 1829 r.)

do

wszystkich Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Poleca niniejszém Prokuratorowi Królewskiemu przy Sądzie Kryminalnym województwa N. N., aby wyroki w drodze kryminalnéj przeciw duchownym wyznania grecko-rossyjskiego zapadłe, kary na nich stanowiące, nawet przed prawomocnością takowych, przesyłał w kopii Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, dla jéj wiadomości.

Podobne polecenia Prokurator Królewski wyda niezwłocznie do Podprokuratorów przy Sądach Policyi Poprawczéj.

w Warszawie, dnia 31 Grudnia 1829 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Sobolewski.*

Nr. 13,509.

№ 129.

Учрежденіе въ Варшавской епархіи Помощниковъ Благочинныхъ, кои сверхъ того обязаны ходатайствовать въ Судахъ въ качествѣ депутатовъ.

(9 Іюня 1861 г.)

Въ Правительственную Коммисію Исповѣданій и Народнаго Просвѣщенія.

Вѣдомство Православнаго Исповѣданія.

Варшавская Духовная Консисторія.

Варшавская Духовная Консисторія постановила, и Его Высокопреосвященство Архіепископъ Варшавскій и Новогеоргіевскій утвердилъ: По примѣненію къ 69-ой статьѣ Высочайше утвержденнаго въ 27-й день Марта 1841 года Устава Духовныхъ Консисторій, учредить въ Варшавской Епархіи должности помощниковъ Благочинныхъ, на которыхъ сверхъ того возложить и обязанность депутатовъ, т. е. ходатайство въ Судахъ и присутствованіе при самыхъ слѣдствіяхъ по всѣмъ дѣламъ, касающимся церквей и духовенства Варшавской епархіи. Въ должность сію опредѣлить изъ способныхъ и опытныхъ священнослужителей Варшавской епархіи шесть человѣкъ, распредѣливъ ихъ, для удобства сношеній съ ними губернскихъ и уѣздныхъ гражданскихъ мѣстъ и лицъ, такъ, чтобы одинъ депутатъ со стороны Православнаго духовенства находился въ каждой изъ четырехъ губерній Царства, а въ пятой, Люблинской, какъ пространнѣйшей изъ губерній Царства и имѣющей большее число православныхъ церквей и духовенства, было два депутата.

№ 129.

Ustanowienie w dyecezyi Warszawskiéj prawosławnéj pomocników Dziekanów, którzy zarazem obowiązani są stawać w Sądach jako delegaci.

(d. 9 Czerwca 1861 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Zarząd Wyznania Prawosławnego.

Konsystorz Duchowny Warszawski.

Konsystorz Duchowny Warszawski postanowił i Jego Ekscelencya Arcybiskup Warszawski i Nowogeorgiewski zatwierdził: Stosownie do art. 69 Najwyżéj w dniu 27 Marca 1841 r. zatwierdzonéj Ustawy dla Konsystorzy duchownych, ustanowić w dyecezyi Warszawskiéj pomocników Dziekanów, na których włożyć prócz tego obowiązek delegatów, t. j. stawania w Sądach i atentowania przy śledztwach we wszelkich sprawach dotyczących cerkwi i duchowieństwa dyecezyi Warszawskiéj. Do pełnienia tych obowiązków wyznaczyć sześciu z pomiędzy zdolnych i należycie usposobionych księży dyecezyi Warszawskiéj; dla łatwiejszego zaś znoszenia się z niemi władz cywilnych gubernialnych i powiatowych, rozdzielić ich w taki sposób, aby jeden delegat ze strony duchowieństwa prawosławnego znajdował się w każdéj z czterech gubernij Królestwa, a w piątéj t. j. Lubelskiéj, jako najobszerniejszéj z pomiędzy gubernij Królestwa i mającéj największą liczbę cerkwi prawosławnych i duchowieństwa, ustanowić dwóch delegatów.

Сообщая Правительственной Коммисіи, что въ означенныя должности епархіальнымъ начальствомъ назначены уже: по Варшавской губерніи (кромѣ города Варшавы) Протоіерей Калишской церкви, Іаковъ Крашановскій, по Плоцкой—Протоіерей Новогеоргіевской крѣпостной соборной церкви Іоанъ Гуляницкій, по Августовской—Протоіерей Сувалкской церкви Илья Ржепецкій, по Радомской—Протоіерей Радомской церкви Игнатій Климовичъ и по Люблинской губерніи — Протоіерей Люблинской церкви Климентъ Чеховичъ и Священникъ Замостской церкви Николай Страшкевичъ, Варшавская Консисторія, съ утвержденія Его Высокопреосвященства, имѣетъ честь покорнѣйшее просить Коммисію сдѣлать надлежащее распоряженіе съ своей стороны, чтобы о начначеніи въ Варшавской епархіи постоянныхъ депутатовъ со стороны духовнаго Православнаго вѣдомства поставлены были въ извѣстность, какъ губернскія, такъ и уѣздныя мѣста и лица, для того, чтобы впредь тѣ мѣста и лица въ случаѣ нужды относились уже къ нимъ непосредственно отъ себя.

Варшава, 9 Іюня 1861 года.

Членъ Консисторіи, Ключарь,
(подписано) *Протоіерей Александръ Метаніевъ.*

N. 974.

Примѣчаніе. О таковомъ отношеніи поставлены въ извѣстность Уголовные Суды предписаніемъ Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 12 (24) Августа 1861 года, за N. 15,963.

Zawiadamiając Kommissyą Rządową, że do pełnienia rzeczonych obowiązków wyznaczeni już zostali przez władzę dyecezyalną: na gubernię Warszawską (prócz miasta Warszawy) Protojerej Kaliskiéj cerkwi, Jakób Kraszanowski, na Płocką—Protojerej katedralnéj cerkwi w twierdzy Nowogeorgiewskiéj, Jan Hulanicki, na Augustowską — Protojerej Suwalskiéj cerkwi Eljasz Rzepecki, na Radomską — Protojerej Radomskiéj cerkwi Ignacy Klimowicz, i wreszcie na gubernią Lubelską—Protojerej Lubelskiéj cerkwi Klemens Czechowicz i duchowny cerkwi w Zamościu, Mikołaj Straszkiewicz, — Konsystorz Warszawski, z upoważnienia Jego Ekscelencyi, ma honor upraszać Kommissyą o wydanie odpowiednich zarządzeń, dla powiadomienia władz gubernialnych i powiatowych o osobach wyznaczonych w dyecezyi Warszawskiéj na stałych delegatów od Zarządu Duchownego Prawosławnego, a to w celu, iżby na przyszłość władze rzeczone w razie potrzeby mogły się bezpośrednio znosić z temiż delegatami.

Warszawa, dnia 9 Czerwca 1861 roku.

Członek Konsystorza, Kluczny,
(podpisano) *Protojerej Aleksander Mietaniew.*

Nr. 974.

Uwaga. Odezwa ta podana została do wiadomości Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 12 (24) Sierpnia 1861 roku, Nr. 15,963.

№ 130.

Высочайшій указъ объ учрежденіи отдѣльныхъ Консисторій для Евангелическаго и Реформатскаго исповѣданій въ Царствѣ Польскомъ.

(8 (20) Февраля 1849 г.)

Божіею Милостію
МЫ НИКОЛАЙ I,
Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,
и проч., и проч., и проч.

Признавая полезнымъ управленіе дѣлами Евангелическо-Аугсбургскаго и Евангелическо-Реформатскаго исповѣданій въ Нашемъ Царствѣ Польскомъ примѣнить къ существующему въ Имперіи порядку, какъ основанному на коренныхъ началахъ каждой изъ сихъ церквей, по представленію Намѣстника Царства, постановляемъ слѣдующее:

Статья 1.

Существующая нынѣ въ Царствѣ Польскомъ Консисторія Евангелическихъ исповѣданій переименовывается въ Евангелическо-Аугсбургскую Консисторію, которая будетъ завѣдывать всѣми дѣлами Евангелическо-Аугсбургскихъ церквей и училищъ, согласно утвержденному Нами сего числа и при семъ прилагаемому особому Уставу Евангелическо-Аугсбургской церкви въ Царствѣ Польскомъ. Евангелическо-Аугсбургская Консисторія будетъ завѣдывать равномѣрно дѣлами проживающихъ въ Царствѣ Польскомъ Гернгутеровъ или Моравскихъ Братьевъ и Менонистовъ, по существующему доселѣ порядку.

№ 130.

Najwyższy ukaz w przedmiocie ustanowienia oddzielnych Konsystorzów dla wyznań Ewangelickiego i Reformowanego w Królestwie Polskiém.

(d. 8 (20) Lutego 1849 r.)

Z Bożéj Łaski
MY MIKOŁAJ I,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi, Król Polski,
etc., etc., etc.

Uznawszy odpowiedniém zarząd interesów wyznania Ewangelicko-Augsburskiego i Ewangelicko-Reformowanego w Naszém Królestwie Polskiém zastosować do istniejącego w Cesarstwie porządku, jako opartego na zasadach każdego w szczególności Kościoła; na przedstawienie Namiestnika Królestwa, postanowiliśmy co następuje:

Artykuł 1.

Konsystorz Wyznań Ewangelickich, istniejących obecnie w Królestwie Polskiém, otrzymuje nazwanie Konsystorza Ewangelicko-Augsburskiego i zawiadywać będzie wszelkiemi interesami kościoła i szkół wyznawców Ewangelicko-Augsburskich, na zasadzie zatwierdzonéj przez Nas w dniu dzisiejszym i do niniejszego ukazu dołączonéj oddzielnéj Ustawy dla kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Królestwie Polskiém. Konsystorz Ewangelicko-Augsburski będzie się również trudnić sprawami Hernhutów czyli Braci Morawczyków i Menonistów w Królestwie zamieszkałych, podług dotychczasowego porządku.

Статья 2.

Управленіе дѣлами Евангелическо-Реформатской церкви въ Царствѣ Польскомъ поручается Евангелическо-Реформатскому Синоду, который будетъ собираться разъ въ годъ; а для производства текущихъ дѣлъ, учреждается въ Варшавѣ Евангелическая Реформатская Консисторія. Кругъ дѣйствій Синода и Консисторіи опредѣляется утвержденнымъ вмѣстѣ съ симъ и къ указу сему приложеннымъ особымъ положеніемъ.

Статья 3.

Исполненіе настоящаго указа, который имѣетъ быть внесенъ въ Дневникъ Законовъ, поручаемъ Намѣстнику Нашему въ Царствѣ Польскомъ.

Данъ въ С. Петербургѣ, Февраля 8 (20) дня 1849 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

Artykuł 2.

Zarząd interesów kościoła Ewangelicko-Reformowanego w Królestwie Polskiém poruczonym zostaje Synodowi Ewangelicko-Reformowanemu, który zbiérać się będzie raz do roku; dla załatwiania zaś bieżących interesów, ustanawia się w Warszawie Konsystorz Ewangelicko-Reformowany. Zakres działania tak Synodu, jak i Konsystorza, oznaczony jest w zatwierdzonych jednocześnie i do ukazu obecnego dołączonych oddzielnych przepisach.

Artykuł 3.

Wykonanie niniejszego ukazu, który ma być zamieszczony w Dzienniku Praw, Namiestnikowi Naszego Królestwa Polskiego poruczamy.

Dan w Petersburgu, dnia 8 (20) Lutego 1849 roku.

Przez Cesarza i Króla:
Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *Ig. Turkuł.*

Приложеніе къ N. 130.

Извлеченіе изъ Устава для Евангелическо-Аугсбургской церкви въ Царствѣ Польскомъ.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

„Быть по сему.“

С. Петербургъ,
8 (20) Февраля 1849 года.

Министръ Статсъ-Секретарь Царства Польскаго,
(подписалъ) *Ив. Туркулъ.*

УСТАВЪ

для Евангелическо-Аугсбургской церкви въ Царствѣ Польскомъ.

§ 66.

Въ дѣлахъ, относящихся къ званію духовнаго и къ обязанностямъ сего званія, Проповѣдники отвѣтствуютъ предъ Консисторіею, по установленному для сего порядку; во всѣхъ иныхъ дѣлахъ они подвѣдомственны свѣтскимъ присутственнымъ мѣстамъ, по принадлежности.

§ 74.

Отрѣшеніе отъ должности опредѣляется за болѣе важные, или же за многіе въ одно и то же время сдѣлавшіеся гласными проступки противъ должности или званія; оному подвергаются также проповѣдники, оказывающіеся вновь виновными въ проступкахъ, за которые имъ былъ уже сдѣланъ строгій отъ Консисторіи выговоръ, а равно и тѣ, которые, по вступив-

Anneks do N. 130.

Wyciąg z Ustawy dla kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Królestwie Polskiém.

Na oryginale Własną Jego Cesarskiéj Mości ręką napisano:

„Ma być według tego.“

w Petersburgu,
d. 8 (20) Lutego 1849 r.

USTAWA

dla Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego w Królestwie Polskiém.

§ 66.

W sprawach tyczących się urzędu i obowiązków stanu duchownego, duchowni odpowiadają przed Konsystorzem, wedle przepisanego porządku; we wszystkich innych sprawach ulegają oni właściwym świeckim władzom.

§ 74.

Złożenie z urzędu stanowi się za ważniejsze i liczne w jednym czasie do wiadomości doszłe przewinienia, dopełnione co do urzędu lub stanu. Téj karze ulegają także duchowni, dopuszczający się na nowo przewinień, za które im ze strony Konsystorza udzieloną była surowa nagana, jak również ci, którzy prawomocnym wyrokiem Sądów świec-

шему въ законную силу приговору свѣтскаго Суда, присуждены за уголовное преступленіе къ наказанію, хотя и не лишающему чести, но могущему унизить духовный санъ.

Съ отрѣшеніемъ отъ должности можетъ быть, смотря по обстоятельствамъ дѣла, соединено воспрещеніе вновь опредѣлять его къ какому либо пасторскому мѣсту и особое о томъ объявленіе всѣмъ проповѣдникамъ въ Царствѣ.

§ 75.

Лишеніе духовнаго сана опредѣляется за самые важные проступки противъ должности или званія, или же, когда проповѣдникъ за уголовное преступленіе приговоривается свѣтскимъ Судомъ къ наказанію, лишающему чести, или замѣняющему смертную казнь.

§ 76.

Проповѣдники не иначе могутъ быть лишены духовнаго сана, или отрѣшаемы отъ должности, какъ по формальному судебному приговору, или же особому Высочайшему повелѣнію.

§ 77.

Постановленіе о лишеніи духовнаго сана приводится въ исполненіе двоякимъ образомъ: или 1) вытребованіемъ отъ виновнаго грамоты на духовное званіе и знаковъ онаго, или же 2) торжественнымъ снятіемъ съ него сихъ знаковъ и отобраніемъ грамоты въ полномъ собраніи Консисторіи.

§ 78.

Если проповѣдникъ приговаривается свѣтскимъ Судомъ къ смертной казни, или замѣняющимъ оную наказаніямъ, или же къ лишенію чести, то Судъ извѣщаетъ о томъ Консисторію, дабы оная лишила его духовнаго сана до объявленія приговора.

§ 79.

Духовный, приговоренный Судомъ къ смертной казни, или замѣняющимъ оную наказаніямъ, хотя бы впослѣдствіи и

kich osądzeni zostali za przestępstwo kryminalne na karę, chociaż nie pozbawiającą honoru, lecz mogącą poniżyć stan duchowny.

Z złożeniem z urzędu może być, w miarę okoliczności, połączone wzbronienie mianowania go na jakikolwiek pastorski urząd i zarazem oznajmienie o tém wszystkim duchownym w Królestwie.

§ 75.

Pozbawienie stanu duchownego wymierza się za najważniejsze wykroczenia w urzędowaniu lub stanie, albotéż, gdy duchowny za przestępstwo kryminalne skazany jest przez Sąd świecki na karę pozbawiającą honoru, albo zastępującą karę śmierci.

§ 76.

Duchowny nie inaczéj może być pozbawiony stanu duchownego, lub złożony z urzędu, jak na mocy formalnego wyroku, albo téż oddzielnego Najwyższego rozkazu.

§ 77.

Wyrok pozbawiający stanu duchownego wykonywa się dwojakim sposobem: albo 1) przez odebranie od winnego świadectwa ordynacyjnego i znaków stanu jego, lub 2) przez uroczyste zdjęcie z niego znaków stanu i odebranie świadectwa ordynacyjnego na kompletném posiedzeniu Konsystorza.

§ 78.

Jeżeli duchowny skazany jest przez Sąd świecki na karę śmierci, albo inną karę takową zastępującą, lub téż na pozbawienie honoru, wówczas Sąd zawiadamia o tém Konsystorz, ażeby ten, przed ogłoszeniem wyroku, pozbawił go stanu duchownego.

§ 79.

Duchowny skazany przez Sąd na śmierć, lub inną karę, takową karę zastępującą, chociażby w późniejszym czasie

получилъ прощеніе, остается лишеннымъ навсегда духовнаго сана.

§ 80.

Кромѣ опредѣляемыхъ предшедшими статьями наказаній, Проповѣдники могутъ въ нѣкоторыхъ случаяхъ быть подвергаемы временному удаленію отъ должности. Впрочемъ сіе не считается наказаніемъ, а только необходимою мѣрою предосторожности.

§ 81.

Проповѣдникъ временно удаляется отъ должности: 1) когда онъ пойманъ при самомъ совершеніи уголовнаго преступленія, или же 2) когда, по сильному подозрѣнію въ таковомъ преступленіи, взятъ свѣтскимъ Судомъ подъ стражу, или 3) когда подпалъ подъ слѣдствіе за тяжкое по должности или званію преступленіе, влекущее за собою отрѣшеніе отъ должности и самое лишеніе духовнаго сана, или 4) когда онъ обвиняемъ въ учиненіи таковаго преступленія и сознался въ ономъ, или, наконецъ, 5) когда на немъ лежитъ столь сильное подозрѣніе, что въ продолженіе слѣдствія могъ бы, отъ исправленія имъ проповѣднической должности, произойти для прихода соблазнъ.

§ 82.

О всякомъ нужномъ по уголовному преступленію арестованіи проповѣдника, свѣтскія присутственныя мѣста извѣщаютъ Консисторію, когда можно предварительно, или по крайней мѣрѣ немедленно по арестованіи, дабы Консисторія могла въ то же время, удаливъ его отъ должности, принять нужныя мѣры для порученія исправленія оной другому и отрядить къ слѣдствію одного изъ своихъ членовъ или другаго духовнаго сановника.

§ 88.

Если Евангелическо-Аугсбургскій проповѣдникъ присоединитъ къ своей церкви члена церкви Православной, то неме-

otrzymał ułaskawienie, jest na zawsze pozbawionym stanu duchownego.

§ 80.

Oprócz kar oznaczonych poprzedzającemi paragrafami, duchowni mogą w niektórych niżéj oznaczonych przypadkach ulegać czasowemu zawieszeniu w urzędowaniu. Wszakże to nie liczy się za karę, lecz tylko za konieczny środek ostrożności.

§ 81

Duchowny czasowo zawiesza się w urzędowaniu: 1) kiedy zostanie pojmanym przy spełnieniu zbrodni kryminalnéj, lub téż 2) gdy z powodu mocnego podejrzenia o spełnienie takowéj, wziętym został pod straż przez Sąd świecki, albo 3) gdy dostał się pod śledztwo za ciężkie wykroczenia w służbie lub téż w powołaniu, pociągające za sobą oddalenie go od urzędu lub pozbawienie godności duchownéj, lub téż 4) kiedy obwiniony został o dopełnienie takowego przestępstwa i przyznał się do tego, albo nakoniec 5) gdy pada na niego tak mocne podejrzenie, że podczas trwania śledztwa mogłoby nastąpić zgorszenie dla parafii, gdyby pozostawionym był przy pełnieniu swoich obowiązków.

§ 82.

O potrzebie aresztowania duchownego za zbrodnie, władze świeckie zawiadamiają Konsystorz, jeżeli można poprzednio, lub przynajmniéj natychmiast po aresztowaniu, ażeby Konsystorz mógł zaraz po oddaleniu go od urzędu, przedsięwziąć stosowne kroki dla powierzenia takowego drugiemu, i delegować na śledztwo jednego z swych Członków lub téż drugiego duchownego.

§ 88.

Jeżeli duchowny Ewangelicko - Augsburski przyjmie do swego kościoła członka kościoła Prawosławnego, w takim ra-

дленно отрѣшается отъ должности, лишается сана и предается свѣтскому Суду, для поступленія по законамъ. За совершеніе брака, когда одна изъ сочетающихся сторонъ исповѣдуетъ Православную вѣру, за крещеніе дѣтей отъ такихъ смѣшанныхъ браковъ, безъ надлежащаго на то особеннаго дозволенія и вообще за совершеніе какихъ-либо духовныхъ требъ, членамъ церкви Православной, если сіе сдѣлано проповѣдникомъ съ вѣдома, а не по извиняемой обстоятельствами ошибкѣ, онъ отрѣшается отъ должности и впредь уже не можетъ быть опредѣленъ ни къ какому Евангелическо-Аугсбургскому приходу.

§ 133.

Къ кругу дѣйствій Консисторіи принадлежатъ:

. . . . . .

21) Наблюденіе, чтобы духовные не были предаваемы Уголовному Суду, безъ предварительнаго рѣшенія Консисторіи, и чтобы судимы были не иначе, какъ при депутатѣ отъ духовенства, и назначеніе сихъ депутатовъ въ надлежащій Судъ, — удаленіе преданныхъ Уголовному Суду или находящихся подъ слѣдствіемъ духовныхъ отъ должности и отрѣшеніе ихъ или исключеніе изъ духовнаго званія, вслѣдствіе приговора, вступаемаго въ законную силу.

zie niezwłocznie oddalony zostanie od urzędu, pozbawiony jest stanu duchownego, oddany będzie pod Sąd świecki, dla postąpienia z nim podług praw. Za pobłogosławienie małżeństwa, jeżeli jedna ze stron zawierających takowe jest wyznania Prawosławnego, za ochrzczenie dzieci spłodzonych z takichże mieszanych małżeństw, bez należytego na to szczególnego pozwolenia, i w ogóle za odbycie jakichkolwiek obrządków religijnych dla członków kościoła Prawosławnego, jeżeli tego duchowny dopuścił się z wiadomością, nie zaś przez pomyłkę, okolicznościami usprawiedliwić się dającą, w takim razie usuwa się od urzędu, i nadal nie może otrzymać żadnego pastoratu Ewangelicko-Augsburskiego.

§ 133.

Do atrybucyj Konsystorza należy:

. . . . . .

21) Przestrzeganie, iżby duchowni nie byli oddawani pod Sąd Kryminalny, aż za poprzedniém wydaniem decyzyi kwalifikacyjnéj przez Konsystorz, iżby nie byli sądzeni jak tylko w obecności delegowanego w tym celu przez Konsystorz duchownego; suspendowanie duchownych oddanych pod Sąd Kryminalny lub zostających pod śledztwem i złożenie ich z urzędu lub pozbawienie stanu duchownego, skutkiem zapadłego względem nich prawomocnego wyroku.

Za zgodność z oryginałem rossyjskim:

Minister Sekretarz Stanu,

(podpisano) *Ig. Turkułł.*

№ 131.

Постановленіе о томъ, что духовныя лица Евангелическаго вѣроисповѣданія, какъ по дѣламъ ихъ званія, такъ и по всякаго рода частнымъ дѣламъ, могутъ быть подвергаемы Уголовному Суду только за рѣшеніемъ Консисторіи и въ присутствіи духовнаго депутата.

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 28 Сентября (10 Октября) 1865 г.

Варшавская Евангелическо-Аугсбургская Консисторія въ 1863 году донесла бывшей Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, что Влоцлавскій Исправительный Судъ, безъ предварительнаго рѣшенія Консисторіи, приговорилъ Евангелическаго Пастора прихода N N къ шестимѣсячному аресту за оказанное имъ явное неуваженіе къ присутственному мѣсту и нанесеніе обиды чиновнику при отправленіи должности.

Притомъ Консисторія, ссылаясь на 21-й пунктъ 133-о § Высочайше утвержденнаго въ 1849 году, Устава для Евангелическо-Аугсбургской Церкви, въ которомъ сказано:

> „къ кругу дѣйствій Консисторіи принадлежитъ наблюденіе, чтобы духовные не были предаваемы Уголовному Суду, безъ предварительнаго рѣшенія Консисторіи, и чтобы судимы были не иначе, какъ въ присутствіи депутата отъ духовенства,“ —

просила сдѣлать распоряженіе, дабы судебныя мѣста на будущее время строже придерживались приведеннаго закона.

Въ подкрѣпленіе своего представленія, Консисторія объясняетъ, что Уставъ правило сіе относитъ ко всѣмъ вообще

№ 131.

Postanowienie, że duchowni Ewangeliccy, tak w sprawach ich powołania, jakotéż we wszelkich sprawach prywatnych, tylko za poprzednią decyzyą Konsystorza i w obec deputata duchownego do odpowiedzialności w drodze karnéj pociągani być mogą.

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj dnia 28 Września (10 Października) 1865 roku.

W roku 1863 Konsystorz Ewangelicko - Augsburski doniósł był ówczasowéj Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o skazaniu przez Sąd Poprawczy Wydziału Włocławskiego, pastora parafii tegoż wyznania N. N. za wyraźne lekceważenie miejsca posiedzeń władzy i urzędnika obowiązki swoje wykonywającego, na sześć miesięcy osadzenia w wieży, a to bez poprzedniéj decyzyi kwalifikacyjnéj Konsystorza.

Przytém Konsystorz, powołując się na ustęp 21 § 133 Ustawy dla kościoła Ewangelicko - Augsburskiego w r. 1849 Najwyżéj zatwierdzonéj, który brzmi:

> „że do atrybucyj Konsystorza należy przestrzeganie, iżby duchowni nie byli oddawani pod Sąd Kryminalny, jak za poprzedniém wydaniem decyzyi kwalifikacyjnéj Konsystorza, ani inaczéj sądzeni, jak tylko w obecności delegowanego duchownego“,—

upraszał o przedsięwzięcie stosownych środków, iżby na przyszłość władze sądowe ściśle przepis powołany wykonywały.

W poparciu swego przedstawienia, Konsystorz przywiódł, że Ustawa stosuje przepis powyższy do wszelkich spraw kry-

уголовнымъ дѣламъ духовныхъ, какъ къ проступкамъ подсудимымъ духовнымъ, сопряженнымъ съ ихъ духовными обязанностями, такъ и къ частнымъ дѣламъ; что цѣль закона въ семъ отношеніи состоитъ въ окруженіи духовнаго званія надлежащимъ почетомъ, и что, наконецъ, обсужденіе того, унизилъ ли кто изъ духовныхъ свой санъ, подлежитъ одной только Консисторіи.

Разсмотрѣвъ сказанное представленіе Консисторіи, бывшая Правительственная Коммисія Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія нашла, что поступокъ Пастора N N не имѣетъ никакой связи съ исполняемою имъ должностію пастора, и что 21-й пунктъ, 133-о § Устава для Евангелической церкви не можетъ быть примѣняемъ къ частному дѣлу помянутаго Пастора, такъ какъ въ § 66-мъ того же Устава сказано:

„что въ дѣлахъ, относящихся къ званію духовнаго и къ обязанностямъ его званія, проповѣдники отвѣтствуютъ предъ Консисторіею по установленному для сего порядку; во всѣхъ же иныхъ дѣлахъ они подвѣдомственны свѣтскимъ присутственнымъ мѣстамъ, по принадлежности,“

а при дѣйствіи приведеннаго § 66-го, нельзя понимать 21-го пункта 133-го § сего Устава иначе, какъ только состоящимъ въ связи съ сказаннымъ § 66-мъ, и потому слѣдуетъ считать оный подлежащимъ примѣненію только въ томъ случаѣ, когда духовные подвергаются наказанію за упущенія, сопряженныя съ ихъ званіемъ и лежащими на нихъ обязанностями.

По всѣмъ симъ уваженіямъ, помянутая Правительственная Коммисія полагала, что представленіе Консисторіи не имѣетъ законнаго основанія, а какъ мнѣніе это было раздѣлено и Правительственною Коммисіею Юстиціи, то вышеозначенное представленіе оставлено было безъ послѣдствій.

Не довольствуясь таковымъ рѣшеніемъ, Консисторія вошла съ новымъ по сему предмету представленіемъ, прося внести дѣло это на рѣшеніе Совѣта Управленія.

minalnych osób duchownych, to jest tak do tych, w których czyny przestępne duchownego wypływają ze stanowiska urzędowego pastora, jakotéż do spraw prywatnych; że pod tym względem myślą prawa jest otoczenie powagą stanu duchownego, wreszcie, że ocenienie czy duchowny godności swéj duchownéj ubliżył, od samego tylko Konsystorza zawisło.

Po rozpoznaniu przedstawienia Konsystorza, była Kommissya Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego znalazła, że postępek pastora N. N. nie ma żadnego związku ze stanowiskiem jego urzędowém, i że ustęp 21 §-u 133 Ustawy dla kościoła Ewangelickiego nie może mieć zastosowania do prywatnéj sprawy rzeczonego pastora, skoro w § 66 téjże saméj Ustawy powiedziano:

„że w sprawach tyczących się urzędu i obowiązków stanu duchownego, duchowni odpowiadają przed Konsystorzem, wedle przepisanego porządku; we wszystkich innych sprawach ulegają oni właściwym władzom świeckim“,

a obok mocy obowiązującéj przytoczonego dopiéro artykułu, nie można inaczéj punktu 21 § 133 Ustawy pojmować, jak tylko za zostający w związku z powyższym §-m 66, czyli za mający zastosowanie tylko do przypadków, gdy duchowni podlegają karze za uchybienia odnoszące się do ich stanu duchownego i sprawowanych obowiązków.

Z tych powodów, pomieniona Kommissya Rządowa uważała, że przedstawienie Konsystorza na uwzględnienie nie zasługuje, a gdy zdanie to podzieliła także i Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, przełożenie przeto powyższe pozostawioném zostało bez skutku.

Nie poprzestając na tém, Konsystorz przedstawienie swoje w niniejszym przedmiocie obecnie ponowił, celem poniesienia onego pod decyzyą Rady Administracyjnéj.

Въ семъ новомъ представленіи Консисторія ссылается на прежнія свои соображенія и, сверхъ того, приводитъ слѣдующее: вопросъ, о которомъ идетъ дѣло, для Консисторіи весьма важенъ, ибо относится къ огражденію чести духовенства Евангелическаго исповѣданія. Заключеніе бывшей Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія по § 66-му Устава не имѣетъ основанія, ибо смыслъ сего параграфа не иной, какъ только тотъ, что Евангелическіе духовные, будучи подвѣдомственны свѣтскимъ присутственнымъ мѣстамъ, подвергаются наказанію наравнѣ съ другими лицами, но не менѣе того дѣла объ нихъ подлежатъ предварительному рѣшенію Консисторіи и должны быть судимы при депутатѣ отъ духовенства.

Коль скоро, по § 133-у сказаннаго Устава, удаленіе преданныхъ Уголовному Суду или находящихся подъ слѣдствіемъ духовныхъ отъ должности и отрѣшеніе ихъ или исключеніе изъ духовнаго званія, вслѣдствіе приговора, принадлежитъ къ кругу дѣйствій Консисторіи, то и изъ этого явствуетъ, что въ дѣлахъ подобнаго рода, относящихся къ духовенству, нужно предварительное рѣшеніе Консисторіи.

Мнѣніе это поддерживается даже и Прусскимъ Уголовнымъ Уложеніемъ, ибо въ немъ § 218-мъ вмѣнено въ обязанность Судамъ увѣдомлять подлежащія духовныя начальства о всѣхъ дѣлахъ, въ которыхъ духовные могутъ быть приговорены къ тюремному заключенію или лишенію духовнаго сана, о чемъ, согласно §§ 68-у и 81-у Устава для Евангелическо-Аугсбургской Церкви, рѣшать можетъ только Консисторія.

Необходимость сужденія такихъ дѣлъ въ присутствіи духовнаго депутата явствуетъ изъ 21-го пункта § 133 того же Устава, въ коемъ сказано:

„что духовные не могутъ быть предаваемы Уголовному Суду, безъ предварительнаго рѣшенія Консисторіи, и должны быть судимы не иначе, какъ при депутатѣ отъ духовенства, назначеніе коего въ подлежащій Судъ принадлежитъ Консисторіи.“

W przedstawieniu takowém Konsystorz, powołując się na poprzednie objaśnienie swoje, przytacza nadto, iż kwestya, o którą rzecz idzie, nader jest dla niego ważną, dotyczy bowiem stanu i godności duchownych wyznania Ewangelickiego, i że zdanie byłéj Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co do § 66 Ustawy, nie jest zasadném, gdyż to jest myśl rzeczonego artykułu, iż lubo duchowni Ewangelicy podlegają władzom świeckim na równi z innemi mieszkańcami, niemniéj jednak w sprawach ich konieczną jest decyzya Konsystorza i sprawy te sądzone być winny w obecności delegowanego ze strony duchowieństwa.

Gdy według § 133 Ustawy dla kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, suspendowanie duchownych, oddanych pod Sąd Kryminalny lub znajdujących się pod śledztwem, tudzież złożenie z urzędu lub pozbawienie stanu duchownego w skutek wyroku, do atrybucyj Konsystorza należy, i ztąd przeto jeszcze wynika, że w sprawach tego rodzaju poprzednia decyzya jest potrzebną.

Zdanie to popiéra także obowiązująca w Królestwie procedura kryminalna pruska, któréj § 218 wkłada na Sądy obowiązek zawiadamiania właściwych władz duchownych o wszelkich sprawach, w których duchowni skazani być mogą na uwięzienie lub pozbawienie godności duchownéj, w czém, stosownie do §§ 68 i 81 Ustawy dla kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, tylko Konsystorz może wydawać decyzyą.

Konieczność wreszcie sądzenia spraw takich w obecności delegowanego duchownego, widoczną jest z ustępu 21 § 133 téjże Ustawy, który przepisuje:

„że duchowni nie mogą być oddawani pod Sąd Kryminalny, bez poprzedniéj decyzyi Konsystorza, i sądzeni być powinni nie inaczéj, jak tylko w obecności delegowanego ze strony duchowieństwa, którego przeznaczenie do zakresu atrybucyj Konsystorza należy“.

Изложивъ такимъ образомъ, какъ основанія, принятыя въ соображеніе бывшею Правительственною Коммисіею Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія при рѣшеніи сего дѣла, такъ и причины, побудившія Евангелическо-Аугсбургскую Консисторію просить внесенія сего предмета на рѣшеніе высшаго начальства, Главный Директоръ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ представилъ это дѣло въ рапортѣ отъ 22 Сентября (4 Октября) сего года, за N. 7,293/29,576, на усмотрѣніе Совѣта Управленія.

Совѣтъ, большинствомъ 7-и голосовъ противъ 2-хъ, найдя заключеніе Евангелическо-Аугсбургской Консисторіи по настоящему дѣлу основательнымъ, призналъ представленіе ея заслуживающимъ уваженія, и потому опредѣлилъ:

„что, по приведеннымъ Консисторіею обстоятельствамъ и согласно 21 пункту § 133 Устава для Евангелическо-Аугсбургской Церкви въ Царствѣ Польскомъ преданіе духовныхъ Евангелическо-Аугсбургскаго исповѣданія Уголовному Суду, какъ по дѣламъ, относящимся къ званію духовнаго и обязанностямъ сего званія, такъ и по другимъ частнымъ дѣламъ, можетъ послѣдовать не иначе, какъ по предварительному рѣшенію Консисторіи и при назначенномъ Консисторіею депутатѣ отъ духовенства.“

Главный Директоръ Юстиціи представилъ по настоящему предмету особое мнѣніе, которое раздѣлилъ и Главный Директоръ Финансовъ.

Мнѣніе это слѣдующее:

Евангелическо-Аугсбургская Консисторія въ Царствѣ Польскомъ требуетъ признанія начала: что Пасторы сего исповѣданія, *даже по преступленіямъ, не имѣющимъ никакой связи съ ихъ церковно-служебными обязанностями,* не должны быть подвергаемы отвѣтственности обыкновенными Судами Царства, безъ тре-

Z takiém wyjaśnieniem zasad, na których decyzyą swoję w niniejszym przedmiocie była Kommissya Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oparła, jakoteż pobudek, które skłoniły Konsystorz Ewangelicko-Augsburski do poniesienia onego pod wyższą decyzyą, Dyrektor Główny Spraw Wewnętrznych i Duchownych przedmiot ten w raporcie z dnia 22 Września (4 Października) roku bieżącego, Nr. 7,293/29,576, do uznania Rady Administracyjnéj przedstawił.

Rada, większością głosów 7-miu przeciwko 2 m, znajdując zasadnym sposób zapatrywania się Konsystorza Ewangelicko-Augsburskiego na przedmiot niniejszy, uznała rekurs pomienionego Konsystorza od decyzyi byłéj Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zasługującym na przyjęcie, w skutek zaś tego wyrzekła:

„iż, ze względów przez Konsystorz przytoczonych i odpowiednio do ustępu 21 § 133, pociąganie duchownych wyznania Ewangelicko-Augsburskiego do odpowiedzialności na drodze karnéj, tak w sprawach dotyczących duchownego ich powołania, jakoteż we wszelkich sprawach prywatnych, może jedynie mieć miejsce za poprzednią decyzyą Konsystorza i w obecności wyznaczonego deputata duchownego“.

Dyrektor Główny Sprawiedliwości załączył do protokółu oddzielne zdanie w niniejszym przedmiocie, które Dyrektor Główny Przychodów i Skarbu w zupełności podzielił.

Zdanie to jest następujące:

Konsystorz Ewangelicko-Augsburski domaga się uznania zasady: że pastorowie tego wyznania, *nawet z powodu przestępstw nie mających związku z obowiązkami duchownego ich powołania,* nie powinni być pociągani do odpowiedzialności przez Sądy zwyczajne Królestwa, bez żądania od Konsysto-

бованія и постановленія предварительнаго рѣшенія Консисторіи, предающаго Суду обвиняемаго Пастора.

Это требованіе Консисторія основываетъ на 21-мъ пунктѣ § 133 Высочайше утвержденнаго Устава 8 (20) Февраля 1849 г. Она ссылается на сей пунктъ Устава, какъ на самостоятельное правило, и отдѣляетъ оный отъ прочихъ постановленій Устава, имѣющихъ съ нимъ соотношеніе, а посему дѣлаетъ ошибочные выводы, требуя признанія за Пасторами неприкосновенности, преимущества чуждаго уставу 1849 года.

Уставъ 8 (20) Февраля 1849 года въ § 66-мъ полагаетъ общее правило:

„что въ дѣлахъ, относящихся къ званію и обязанностямъ духовнаго, проповѣдники отвѣтствуютъ предъ Консисторіею, и что во всѣхъ иныхъ дѣлахъ они подвѣдомственны свѣтскимъ присутственнымъ мѣстамъ, по принадлежности.“

Это общее правило, предоставляющее исключительно Консисторіи разбирательство дѣйствій, составляющихъ проступки противъ должности духовныхъ, или имѣющихъ съ ними связь, развито въ §§ 68 и слѣдующихъ вышеозначеннаго Устава, и заглавленныхъ такъ: *„о мѣрахъ исправленія и наказанія проповѣдника,“* въ коихъ это законоположеніе указываетъ на случаи нарушенія обязанностей по должности духовными Евангелическо-Аугсбургскаго исповѣданія и наказанія по службѣ, которымъ Консисторія въ правѣ подвергать эти лица. Этотъ Уставъ, отличая отъ проступковъ по должности обыкновенныя уголовныя преступленія, не имѣющія связи съ духовною службою Пастора, въ 81 § предусматриваетъ, что духовный за сіи послѣднія, при совершеніи преступленія, можетъ быть вызываемъ и даже отдаваемъ подъ стражу свѣтскимъ Судамъ, безъ требованія предварительнаго рѣшенія Консисторіи, — а въ такомъ случаѣ Уставъ въ § 82 только требуетъ, чтобы о всякомъ нужномъ по уголовному преступленію арестованіи свѣтскія присутственныя мѣста извѣщали Консисторію, когда мож-

rza i wydania przezeń poprzedniéj decyzyi, oddającéj pod Sąd obwinionego pastora.

Żądanie swoje Konsystorz opiéra na ustępie 21 § 133 Ustawy Najwyższéj z dnia 8 (20) Lutego 1849 roku, powołując się na ustęp takowy, jako na przepis samoistny, i oddzielając go od innych postanowień Ustawy, w ścisłym z nim związku będących; poczém wyprowadza mylne wnioski, domagając się nadania pastorom obcego Ustawie z roku 1849 przywileju nietykalności.

W § 66 Ustawa z dnia 8 (20) Lutego 1849 roku ogólny obejmuje przepis:

„że w sprawach tyczących się urzędu i obowiązków stanu duchownego, duchowni odpowiadają przed Konsystorzem, i że we wszystkich innych sprawach ulegają oni właściwym władzom świeckim.“

Ogólny ten przepis, nadający Konsystorzowi wyłączny rozbiór czynów, stanowiących przestępstwa przeciwko obowiązkom duchownym, lub zostającym z niemi w związku, rozwinięto w § 68 i następnych Ustawy, noszących tytuł: *„o karności służbowéj“*, w których wskazane są przypadki naruszenia obowiązków stanu duchownego przez duchownych wyznania Ewangelicko-Augsburskiego i kary dyscyplinarne, jakie Konsystorz na osoby te wymierzać ma prawo. Ustawa ta, odróżniając przekroczenia w obowiązkach od zwyczajnych przestępstw kryminalnych, niemających związku z obowiązkami duchownemi pastora, w § 81 przewiduje, że duchowny, z powodu tych ostatnich, przy spełnieniu przestępstwa, może być wzywany, a nawet wzięty pod straż przez Sąd świecki, bez żądania poprzedniéj decyzyi Konsystorza; w wypadkach zaś takich, według § 82 Ustawy, potrzeba tylko, iżby o wszelkiém aresztowaniu z powodu przestępstwa kryminalnego, władze świeckie zawiada-

но предварительно, или по крайней мѣрѣ немедленно по арестованіи.

Далѣе Уставъ 1849 года, опредѣляя обязанности Евангелическо-Аугсбургской Консисторіи, въ § 133 установляетъ:

„Евангелическо-Аугсбургская Консисторія обязана наблюдать, чтобы Евангелическо-Аугсбургское духовенство и всѣ подвѣдомственныя оной лица, въ отношеніяхъ своихъ къ Церкви, въ точности соображали всѣ дѣйствія свои, какъ съ общими Государственными законами, такъ и съ постановленіями сего Устава.“

Развивая за тѣмъ подробнѣе сей § 133 въ 33 пунктахъ, къ нему принадлежащихъ, Уставъ опредѣляетъ кругъ дѣйствія Консисторіи по отношенію къ обязанностямъ церковной службы и, между прочимъ, въ пунктѣ 21-мъ предоставляетъ:

„Консисторіи принадлежитъ наблюденіе, чтобы духовные не были предаваемы Уголовному Суду безъ предварительнаго рѣшенія Консисторіи.“

Но, такъ какъ главное правило § 133-мъ Устава вноситъ въ кругъ дѣйствія Консисторіи наблюденіе за поступками духовныхъ и другихъ подвѣдомственныхъ оному лицъ, единственно лишь по отношенію къ исполненію ими церковныхъ обязанностей, то отсюда само собою проистекаетъ: что оговоренное въ 21-мъ пунктѣ предварительное рѣшеніе Консистиріи можетъ относиться къ тѣмъ лишь случаямъ, когда противозаконное дѣйствіе духовнаго, запрещенное уложеніемъ о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, произошло при совершеніи духовнымъ его церковныхъ обязанностей, или же имѣетъ съ ними тѣсную связь.

Въ этомъ лишь случаѣ предстоитъ необходимость въ предварительной оцѣнкѣ Консисторіею: совершено ли духовнымъ упущеніе по отношенію къ его должностнымъ обязанностямъ, но такъ, какъ это имѣетъ мѣсто по указу 19 (31) Іюля 1844 г. относительно всѣхъ вообще чиновниковъ, состоящихъ въ Государственной службѣ, уголовныя преступленія которыхъ, по должности или по поводу должности совершаемыя, должны

miały Konsystorz, jeżeli można poprzednio, a w każdym razie natychmiast po aresztowaniu.

W dalszym ciągu, Ustawa z roku 1849, określając atrybucye Konsystorza Ewangelicko - Augsburskiego, stanowi w § 133:

„Konsystorz Ewangelicko - Augsburski obowiązany jest czuwać nad tém, iżby duchowni Ewangelicko-Augsburscy i wszystkie podwładne mu osoby, pod względem obowiązków kościelnych, tak do ogólnych praw Państwa, jak do przepisów niniejszéj Ustawy ściśle się stosowali.“

Rozwijając zaś więcéj szczegółowo paragraf ten, Ustawa w 33-ch ustępach do niego należących wylicza atrybucye Konsystorza dotyczące obowiązków służby kościelnéj, i pomiędzy innemi w ustępie 21-m stanowi:

„że do Konsystorza należy przestrzeganie, iżby duchowni nie byli oddawani pod Sąd Kryminalny, bez poprzedniego wydania przez Konsystorz decyzyi kwalifikacyjnéj.“

Gdy jednak główny przepis § 133 Ustawy zalicza do atrybucyj Konsystorza czuwanie nad postępowaniem duchownych i innych podwładnych mu osób, jedynie tylko pod względem obowiązków służby kościelnéj, wynika ztąd samo przez się, że zastrzeżona w ustępie 21-m decyzya kwalifikacyjna, może stosować się i konieczną jest w takich tylko przypadkach, kiedy czyn prawu przeciwny duchownego, kodeksem kar głównych i poprawczych wzbroniony, wypływa z wykonania obowiązków duchownych, lub z niemi w ścisłym zostaje związku.

W tym tylko razie koniecznem jest poprzednie ocenienie Konsystorza: czy przekroczenie duchownego spełnioném zostało przeciwko obowiązkom jego duchownym, podobnie, jak to na mocy ukazu Najwyższego z dnia 19 (31) Lipca 1844 roku ma miejsce co do wszystkich w ogóle urzędników służby rządowéj, których przestępstwa kryminalne w urzę-

быть предварительно разсматриваемы постановленнымъ надъ ними начальствомъ.

И такъ, пункта 21 § 133 Устава 1849 года нельзя, какъ этого требуетъ Консисторія, распространять на всѣ вообще преступленія, совершаемыя духовными Евангелическо-Аугсбургскаго исповѣданія, даже и на такія, которыя не имѣютъ никакой связи съ должностью духовнаго, какъ служителя Церкви, ибо это противорѣчитъ главному правилу § 133, причисляющему къ кругу дѣйствій Консисторіи лишь наблюденіе за церковными обязанностями духовныхъ,—а притомъ такое распространеніе смысла пункта 21, § 133 Устава даже на всѣ другія преступленія духовныхъ, выходящія изъ предѣловъ ихъ церковныхъ обязанностей, было бы въ разительномъ противорѣчіи съ послѣднимъ пунктомъ § 66 того же Устава, предоставляло бы Консисторіи права, принадлежащія не ей, а обыкновеннымъ Судамъ Царства, и было бы противно всему судоустройству и правамъ всѣхъ другихъ главныхъ управленій въ Царствѣ.

По симъ соображеніямъ помянутые выше Главные Директоры полагаютъ, что требованіе Евангелическо-Аугсбургской Консисторіи неосновательно и даже противно дѣйствующему въ Царствѣ законодательству.

Вѣрно съ журналомъ:
за Статсъ-Секретаря, Помощникъ Статсъ-Секретаря,
(подписано) *Рогозинскій.*

N. 16,892.

Примѣчаніе. Постановленіе это сообщено Уголовнымъ Судамъ при рескриптѣ Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 5 (17) Ноября 1865 года, N. 11,863.

dzie lub z powodu urzędu spełnione, muszą być poprzednio przez Zwierzchność nad niemi przełożoną rozpoznawane.

Tym sposobem ustęp 21 § 133 Ustawy z roku 1849 nie może być, jak tego domaga się Konsystorz, rozciągniętym do wszelkich w ogóle przestępstw przez duchownych wyznania Ewangelicko-Augsburskiego spełnionych, a nawet i takich, które z obowiązkami duchownego ich stanu nie mają związku, gdyż to byłoby w sprzeczności z początkowym przepisem § 133, zaliczającym do rzędu atrybucyj Konsystorza, jedynie czuwanie nad obowiązkami kościelnemi duchownych, gdyż nakoniec, podobne rozciągnięcie osnowy ustępu 21 § 133 Ustawy, do wszelkich innych także przestępstw duchownych, zostających po za obrębem obowiązków ich kościelnych, byłoby w rażącéj sprzeczności z ostatnim ustępem § 66 téjże Ustawy, nadawałoby Konsystorzowi prawa, nie jemu, lecz zwyczajnym Sądom Królestwa służące, i sprzeciwiałoby się organizacyi sądowéj, tudzież prawom, z jakich inne władze naczelne Królestwa korzystają.

Dla tego zdaniem pomienionych wyżéj Dyrektorów Głównych, rekurs Konsystorza Ewangelicko-Augsburskiego nie jest zasadnym, a nawet sprzeciwia się prawodawstwu w Królestwie istniejącemu.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, w zastępstwie,
p. o. Podsekretarza Stanu, (podpisano) *Rogoziński.*

Nr. 16,892.

Uwaga. Postanowienie to komunikowane było Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 5 (17) Listopada 1865 r., Nr. 11,863.

№ 132.

Предписаніе Прокурорамъ о привлеченіи къ законной отвѣтственности Раввиновъ, совершившихъ обрядъ бракосочетанія надъ евреями, не достигшими опредѣленнаго закономъ возраста.

(9 (21) Февраля 1852 г.)

Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отнеслась въ Коммисію Юстиціи о принятіи мѣръ къ воспрещенію евреямъ вступать въ бракъ предъ достиженіемъ опредѣленнаго закономъ возраста въ видахъ избѣжанія черезъ это военной службы.

Вслѣдствіе возбужденной по сему предмету переписки, Правительственная Коммисія поручаетъ Г. Царскому Прокурору, въ случаѣ дошедшихъ свѣдѣній о совершеніи Раввиномъ обряда бракосотечанія надъ евреями, недостигшими опредѣленнаго закономъ возраста, не только подвергать отвѣтственности виновнаго Раввина и имѣть надзоръ за исполненіемъ опредѣленнаго взысканія, но сверхъ того, въ случаѣ присужденія Раввина Судомъ къ наказанію, опредѣленному въ ст. 1,072 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, о послѣдовавшемъ приговорѣ немедленно доносить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Варшава, 9 (21) Февраля 1852 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *О. Вычеховскій.*

N. 18,500.

Примѣчаніе. Вмѣстѣ съ симъ Коммисія Юстиціи предписала Прокурорамъ при Гражданскихъ Су-

№ 132.

Polecenie, aby Prokuratorowie pociągali do odpowiedzialności karnéj Rabinów za danie ślubów starozakonnym, prawem przepisanego wieku niemającym.

(d. 9 (21) Lutego 1852r.)

do

Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych znosiła się z Kommissyą Rządową Sprawiedliwości w celu zaradzenia, aby żydzi, dla uniknienia służby wojskowéj, nie zawierali małżeństw przed dojściem do wieku prawem oznaczonego.

W skutku przewiedzionéj w tym względzie korespondencyi, Kommissya poleca Prokuratorowi Królewskiemu, aby, za otrzymaniem wiadomości o daniu przez Rabina ślubu nowożeńcom żydowskim, niemającym lat prawem do tego oznaczonych, nietylko winnego Rabina do odpowiedzialności pociągał i ścisłego wymiaru kary przestrzegał, ale nadto, aby w każdym takim wypadku, gdzie na wykraczającego Rabina wymierzoną będzie kara przez Sądy karne, artykułem 1,072 Kodeksu kar głównych i poprawczych zagrożona, o zapadłym wyroku niezwłocznie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych donosił.

Warszawa, dnia 9 (21) Lutego 1852 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) O. *Wyczechowski.*

Nr. 18,500.

U w a g a. Jednocześnie Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleciła Prokuratorom przy

дахъ, по полученіи свѣдѣній о незаконномъ бракосочетаніи евреевъ Раввиномъ, доносить о томъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ для привлеченія Раввина къ отвѣтственности.

№ 133.

Инструкція Уголовнымъ и Исправительнымъ Судамъ и Прокурорамъ о порядкѣ судопроизводства по дѣламъ о контрабандѣ.

(7 (19) Марта 1851 г.).

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ исполненіе ст. 980-ой и примѣчанія къ ст. 981-ой Высочайше утвержденнаго 5 Ноября 1850 года, таможеннаго Устава для Царства Полскаго, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ слѣдующее:

1. Дѣла о преступленіяхъ и проступкахъ, которыя, въ случаяхъ, опредѣленныхъ ст. 922-й, 924-й и 978-й таможеннаго Устава, подлежатъ разсмотрѣнію судебныхъ мѣстъ, по произведенному таможеннымъ или полицейскимъ начальствомъ предварительному слѣдствію, по точному смыслу статьи 930-ой, могутъ быть для дальнѣйшаго разслѣдованія передаваемы или непосредственно въ Судъ Полиціи Исправительной, въ предѣлахъ вѣдомства котораго обнаружено преступленіе или проступокъ, или же въ одинъ изъ подвѣдомственныхъ ему Судовъ Полиціи Простой, смотря по тому, который изъ этихъ Судовъ находится ближе таможни или полицейскаго начальства, которыя обязаны были произвести предварительное слѣдствіе.

Trybunałach Cywilnych, aby otrzymawszy wiadomość o nielegalném daniu przez Rabina ślubu, donosili o tém Prokuratorowi przy Sądzie Kryminalnym, dla pociągnięcia Rabina do odpowiedzialności.

№ 133.

Instrukcya dla Sądów karnych i Prokuratorów co do postępowania w sprawach defraudacyjnych.

(d. 7 (19) Marca 1851 r.)

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W wykonaniu art. 980 i uwagi do art. 981 Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego, Najwyżéj pod dniem 5 Listopada 1850 r. zatwierdzonéj, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości rozporządza co następuje:

1. Sprawy o przestępstwa i wykroczenia, w przypadkach art. 922, 924 i 978 Ustawy celnéj przewidzianych, rozpoznaniu władz sądowych ulegające, po wyprowadzeniu w nich pierwszego śledztwa przez władzę celną lub policyjną, jak to art. 930 rozporządza, mogą być do dalszego dochodzenia wniesione, albo wprost do Sądu Policyi Poprawczéj tego Wydziału, w obrębie jurisdykcyi którego przestępstwo lub wykroczenie wykryte zostało, albotéż do któregokolwiek Sądu Policyi Prostéj, jego bezpośredniéj zwierzchności ulegającego, według tego, który z tych Sądów znajdować się będzie bliżéj komory celnéj lub władzy policyjnéj, która pierwsze śledztwo wyprowadzić była w obowiązku.

2. Ежели таможня или полицейское начальство, примѣняясь къ статьямъ 969-й и 978-й сказаннаго Устава, отошлетъ дѣло прямо въ Судъ Полиціи Исправительной, то сей послѣдній, по запискѣ его въ общій реестръ уголовныхъ дѣлъ, займется самъ, какъ дополненіемъ предварительнаго, такъ и производствомъ дальнѣйшаго слѣдствія, какое окажется нужнымъ для совершеннаго приготовленія дѣла къ рѣшенію. Если однако же потребуется снять допросы съ лицъ, проживающихъ въ дальнемъ разстояніи, или сдѣлать, для разъясненія дѣла, какое либо дознаніе въ мѣстахъ болѣе отдаленныхъ, то Судъ Исправительной Полиціи можетъ совершить это, или посредствомъ состоящаго въ его непосредственномъ вѣдомствѣ Суда Полиціи Простой, или же другого какого либо карательнаго Суда, изложивъ подробно въ посылаемомъ ему отзывѣ все то, что должно быть сдѣлано по его требованію. Если въ такомъ случаѣ, встрѣтится необходимость препроводить при отзывѣ все слѣдственное дѣло, то Судъ, въ избѣжаніе остановки въ дальнѣйшемъ производствѣ и для обезпеченія правильнаго и надлежащаго хода дѣла, обязанъ, по мѣрѣ возможности, вмѣсто посылки самаго дѣла, препровождать соотвѣтственныя выписки изъ онаго.

Судъ Полиціи Простой, или иной Судъ, получивъ таковое требованіе, обязанъ немедленно исполнить оное во всѣхъ подробностяхъ, не упуская изъ виду и другихъ обстоятельствъ, могущихъ обнаружиться при слѣдствіи, повѣрка или разъясненіе которыхъ окажется необходимою. Однако же, какъ таковое дѣйствіе, относится къ дѣламъ, подвѣдомственнымъ уже другому Суду, и совершается лишь по его требованію, то Судъ не долженъ считать у себя этого производства особымъ дѣломъ, ни вносить его въ списокъ своихъ дѣлъ.

3. Если таможня или полицейская власть, сообразно съ статьею 980-й Устава, по близости мѣста, передаетъ дѣло для дальнѣйшаго производства въ Судъ Полиціи Простой, то сей послѣдній, по запискѣ его въ реестръ своихъ дѣлъ, распорядится немедленно о дачѣ ему надлежащаго хода, смотря по

2. Jeżeli komora celna lub władza policyjna, stosując się do art. 969 i 978 Ustawy w mowie będącéj, odeśle sprawę wprost do Sądu Policyi Poprawczéj, Sąd ten, zaciągnąwszy ją u siebie do ogólnéj listy spraw karnych, zajmie się sam, tak uzupełnieniem początkowego, jakotéż wyprowadzeniem dalszego śledztwa, jakie się potrzebném okaże, celem zupełnego przygotowania sprawy pod wyrok. Jeżeli jednak wypadnie słuchać osoby odległéj zamieszkałe, lub uskutecznić w miejscu również odleglejszém inne czynności do wyjaśnienia sprawy potrzebne, Sąd Policyi Poprawczéj może to dopełnić za pośrednictwem, bądź Sądu Policyi Prostéj, jego bezpośredniéj zwierzchności ulegającego, bądźtéż któregokolwiek innego Sądu karnego, przez uczynienie do niego stosownéj odezwy, w któréj powinien należycie wszystko wyszczególnić, co na jego żądanie Sąd wezwany dopełnić ma. W takim razie, jeżeli zachodzić będzie potrzeba do uczynionéj odezwy dołączyć akta wyprowadzonego już śledztwa, powinien to, ile możności, starać się dopełnić przez zakomunikowanie stosownych odpisów z akt sprawy, aby tym sposobem sprawa sama na zwłokę wystawioną nie była, ale bieg jéj ciągły i należyty był zachowany.

Sąd Policyi Prostéj lub inny, który taką odezwę otrzyma, obowiązany jest bezzwłocznie we wszystkich szczegółach zadosyć jéj uczynić, nie pomijając i innych okoliczności, w toku śledztwa nastręczających się, których sprawdzenie lub wyjaśnienie okaże się potrzebném. Czynności jednak téj, jako w sprawie do innego Sądu już należącéj i tylko na jego żądanie dopełnianéj, za sprawę u siebie liczyć, ani jéj do listy swoich spraw zamieszczać nie powinien.

3. Jeżeli komora celna lub władza policyjna, stosownie do art. 980 Ustawy, ze względu na bliższość miejsca, odeśle sprawę do dalszego działania Sądowi Policyi Prostéj, Sąd ten, po zapisaniu jéj u siebie do listy swoich spraw, zajmie się bezzwłocznie dalszém w niéj działaniem, jakie z poło-

обстоятельствамъ и постановленіямъ закона. По силѣ статей 978, 980, 981 и 982-й Устава таможеннаго, главная обязанность Суда Полиціи Простой состоитъ, въ такомъ случаѣ, въ надлежащемъ дополненіи предварительнаго слѣдствія, произведеннаго таможеннымъ или полицейскимъ начальствомъ, на сколько это окажется нужнымъ для положительнаго опредѣленія сущности преступнаго дѣйствія, въ особенности, если, при тайномъ провозѣ товаровъ, совершено было другое какое либо преступленіе, нарушающее правила уголовнаго Уложенія или таможеннаго Устава, а именно изъ числа тѣхъ, о коихъ говорится въ статьѣ 904-й и слѣдующихъ, а также въ статьѣ 968 Устава таможеннаго. При чемъ Судъ Простой Полиціи обязанъ по своему усмотрѣнію, принимать мѣры указанныя правилами судопроизводства и Положеніемъ о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ, для пресѣченія лицамъ, подозрѣваемымъ въ преступленіи, возможности уклоняться отъ слѣдствія.

4. По дѣламъ, въ коихъ, на основаніи существующаго порядка уголовнаго судопроизводства и по смыслу статьи 981 Устава таможеннаго, можетъ предстоять надобность постановить опредѣленіе о лицѣ обвиняемомъ, относительно взятія его подъ стражу или оставленія на свободѣ, Судъ Полиціи Простой, по надлежащемъ дополненіи предварительнаго слѣдствія и опредѣленіи сущности преступленія, отсылаетъ немедленно дѣло для дальнѣйшаго производства въ Судъ Полиціи Исправительной. По дѣламъ же, въ коихъ вышеизложенныя обстоятельства не имѣютъ мѣста, Судъ Полиціи Простой, поступая на основаніи статьи 926-ой, а также примѣчанія къ статьѣ 981-ой и статьѣ 1,022-ой Устава таможеннаго, не долженъ ограничиваться однимъ опредѣленіемъ сущности дѣйствія, но содѣйствуя Суду Полиціи Исправительной, обязанъ съ самаго начала производить изслѣдованіе такимъ порядкомъ, чтобы, на основаніи онаго, могъ быть постановленъ окончательный приговоръ; послѣ чего передаетъ дѣло на рѣшеніе въ Судъ Полиціи Исправительной, сдѣлавъ о семъ надлежащую отмѣтку по своему реестру. Если же встрѣтится надобность въ дополне-

żenia rzeczy i przepisów prawa wypadnie. W myśl art. 978, 980, 981 i 982 Ustawy celnéj, głównym obowiązkiem Sądu Policyi Prostéj w takim razie będzie, starać się o należyte uzupełnienie początkowego śledztwa, przez władzę celną lub policyjną wyprowadzonego, o ile to nieodzownem okaże się, w tém co się dotyczy dokładnego ustanowienia istoty czynów dochodzonych, jeżeli zwłaszcza, obok czynu przemycania towarów, popełnione zostało inne jakiebądź przestępstwo Kodeksem karnym lub Ustawą celną przewidziane, a mianowicie z rzędu tych, o których w art. 904 i następnych, tudzież w art. 968 Ustawy celnéj jest mowa. Przyczém obowiązany jest Sąd Policyi Prostéj, według swego uznania, przedsiębrać środki postępowaniem sądowém i Ustawą przechodnią do Kodeksu kar wskazane, celem zapewnienia się, aby osoba o przestępstwo podejrzana, od śledztwa uchylić się nie mogła.

4. W sprawach, w których, stosownie do obowiązujących przepisów postępowania karnego i w myśl art. 981 Ustawy celnéj, zachodzić może potrzeba wydania decyzyi co do osoby obwinionego, czy ten aresztowany, lub na wolności pozostawiony być ma, Sąd Policyi Prostéj, po należytém uzupełnieniu początkowego śledztwa i ustanowieniu istoty przestępstwa, odeśle bezzwłocznie akta do dalszego działania Sądowi Policyi Poprawczéj. W sprawach zaś, w których powyższe okoliczności nie zachodzą, Sąd Policyi Prostéj, postępując w myśl art. 926 tudzież uwagi do art. 981 i art. 1022 Ustawy celnéj, nie powinien ograniczać się na samém ustanowieniu istoty czynu, lecz, idąc w pomoc Sądowi Policyi Poprawczéj, obowiązany jest odrazu tak śledztwo prowadzić, aby na podstawie onego mógł być wydany wyrok stanowczy; poczém sprawę Sądowi Policyi Poprawczéj do osądzenia odeśle i z listy swoich spraw wykreśli. W razie potrzeby zwrócenia mu jéj do uzupełnienia śledztwa, dopełni się to

ніи слѣдствія, то о томъ слѣдуетъ отнестись въ Судъ съ требованіемъ, порядкомъ указаннымъ въ пунктѣ 2-мъ.

5. На основаніи примѣчанія къ статьѣ 933-й, Судъ Полиціи Исправительной, по вѣдомству котораго обнаруженъ тайный ввозъ товаровъ, и по этому случаю производилось слѣдствіе, можетъ передать дѣло, либо въ Судъ Полиціи Исправительной той мѣстности, въ коей совершено было преступное дѣяніе, либо въ Судъ Полиціи Исправительной того мѣста, въ коемъ обвиняемый имѣетъ жительство въ Царствѣ, если, принимая въ уваженіе большее удобство въ производствѣ слѣдствія, того потребуетъ таможенное начальство, или по соглашенію съ нимъ, Судъ признаетъ это соотвѣтственнымъ. Въ такомъ случаѣ, Судъ, передающій дѣло, по исключеніи его изъ своего судебнаго реестра, увѣдомляетъ о таковой передачѣ подлежащее таможенное начальство, а Судъ получающій дѣло, вноситъ оное въ реестръ дѣлъ, поступившихъ изъ другаго Суда.

6. Для доставленія Помощникамъ Прокуроровъ при Судахъ Полиціи Исправительной возможности исполнять обязанности, возложенныя на нихъ по статьямъ 982 и 1,021 Устава таможеннаго, предписывается Судамъ Полиціи Простой, о каждомъ таковомъ дѣлѣ, поступившемъ отъ таможеннаго или поличейскаго начальства, увѣдомлять немедленно по принадлежности Помощника Прокурора при Судѣ Полиціи Исправительной и сообщать ему всѣ относящіяся сюда свѣдѣнія; Помощники же Прокурора должны вести у себя строгій контроль дѣлъ о контрабандѣ, производимыхъ, какъ въ Судахъ Полиціи Исправительной, такъ равно и въ Судахъ Полиціи Простой.

7. Суды Полиціи Исправительной и Простой должны завести у себя особый реестръ дѣлъ о тайномъ провозѣ товаровъ, въ который дѣла этого рода вносятся одновременно съ запискою ихъ въ общій реестръ уголовныхъ дѣлъ. Реестръ этотъ долженъ показывать ходъ каждаго такого дѣла и служить Предсѣдательствующимъ въ Судахъ средствомъ для на-

w sposobie żądania, jak się to wyżéj pod liczbą 2-gą mówiło.

5. W myśl uwagi do art. 933, Sąd Policyi Poprawczéj miejsca, gdzie przestępstwo przemycania towarów wykryte i śledztwo z tego powodu rozwinięte zostało, może odstąpić sprawę, bądź Sądowi Policyi Poprawczéj miejsca, gdzie to przestępstwo spełnione zostało, bądź Sądowi Policyi Poprawczéj miejsca zamieszkania obwinionego w Królestwie, jeżeli ze względu na większą dogodność w prowadzeniu śledztwa, władza celna żądać tego będzie, lub Sąd, za zgodą téjże władzy, za stosowne to uzna. W takim razie, Sąd ustępujący sprawę, po wykréśleniu jéj z listy swoich spraw, zawiadomi właściwą władzę celną o takowém odstąpieniu, Sąd zaś, który ją otrzyma, zapisze ją u siebie do listy swoich spraw, jako przez inny Sąd mu odstąpioną.

6. Celem postawienia Podprokuratorów przy Sądach Policyi Poprawczéj w możności dopełnienia obowiązku przez art. 982 i 1021 Ustawy celnéj na nich włożonego, poleca się Sądom Policyi Prostéj, aby o każdéj takiéj sprawie przez władzę celną lub policyjną sobie nadesłanéj, bezzwłocznie właściwego Podprokuratora przy Sądzie Policyi Poprawczéj zawiadamiały i wszelkich wiadomości o niéj mu udzielały; Podprokuratorowie zaś w tym celu zaprowadzą u siebie ścisłą kontrolę spraw defraudacyjnych, tak w Sądach Policyi Poprawczéj, jako i w Sądach Policyi Prostéj znajdujących się.

7. Sądy Policyi Poprawczéj, równie jak Sądy Policyi Prostéj, założą u siebie osobną listę spraw defraudacyjnych, do któréj sprawy tego rodzaju, jednocześnie z zamieszczeniem ich w ogólnéj liście spraw karnych, zamieszczone być mają. Lista ta powinna obejmować w sobie obrót każdéj takiéj sprawy i służyć będzie Prezydującym Sądów, jako środek do

блюденія за безостановочнымъ теченіемъ сего рода дѣлъ, о чемъ они обязаны постоянно заботиться.

Дѣла этого рода Суды обязаны показывать по обыкновеннымъ трехмѣсячнымъ вѣдомостямъ, или совокупно съ прочими уголовными дѣлами, или же особыми статьями, соблюдая этотъ порядокъ какъ относительно самыхъ дѣлъ, такъ и относительно обвиняемыхъ.

По годовымъ перечневымъ статистическимъ вѣдомостямъ, дѣла о нарушеніи правилъ таможеннаго Устава должны быть включаемы и показываемы такимъ точно порядкомъ, какъ всѣ прочія уголовно-исправительныя дѣла, и должны быть уже внесены въ вѣдомость, имѣющую составиться за текущій 1851 годъ. Впредь до заготовленія новыхъ печатныхъ бланковъ для статистическихъ вѣдомостей, съ помѣщеніемъ въ ихъ особыхъ страницъ для дѣлъ о нарушеніи правилъ таможеннаго Устава, дѣла эти должны быть показываемы Судами въ прежнихъ вѣдомостяхъ на послѣднихъ страницахъ, то есть 3-й и 4-й въ раздѣлѣ VII, главѣ III, о преступленіяхъ и проступкахъ противъ собственности и казенныхъ доходовъ, гдѣ находится надпись: *„о нарушеніи устава о гербовыхъ пошлинахъ, продолженіе,“* каковую надпись слѣдуетъ переправить чернилами въ слѣдующую: *„о нарушеніи правилъ таможеннаго Устава Царства.“* Еслибы случились дѣла о нарушеніи Устава о гербовыхъ пошлинахъ, весьма рѣдко поступающія въ Суды, то таковыя должны быть показываемы на предыдущихъ страницахъ статистической вѣдомости, въ вышесказанномъ раздѣлѣ VII-мъ главѣ III-ей.

8. Когда рѣшеніе, присуждающее къ денежному штрафу, опредѣленному таможеннымъ Уставомъ за тайный привозъ товаровъ, войдетъ въ законную силу, то Судъ Полиціи Исправительной увѣдомляетъ немедленно о томъ подлежащую таможню, для зависящаго распоряженія о взысканіи наложеннаго штрафа, порядкомъ, указаннымъ въ статьѣ 1,015 таможеннаго Устава. Такъ какъ, въ случаѣ несостоятельности лицъ, приговоренныхъ къ денежному штрафу, таковой, на основаніи статьи 1,020

łatwiejszego dopilnowania należytego ich biegu, nad czém bezustannie czuwać są obowiązani.

Sprawy tego rodzaju obowiązane są Sądy w zwyczajnych wykazach kwartalnych zamieszczać, już to łącznie z innemi sprawami karnemi, już téż oddzielnie, stosując to, tak do samych spraw, jako i do osób obwinionych.

W wykazach rocznych tabelaryczno-statystycznych, sprawy o naruszenie przepisów Ustawy celnéj zamieszczane i wykazywane być mają zupełnie w takim samym sposobie, jak wszelkie inne sprawy karne, i wykaz ten z roku bieżącego 1851 ułożyć się mający, już takowe sprawy objąć powinien. Nim nowe wykazy tabelaryczno-statystyczne, z zamieszczeniem w nich osobnych stronic dla spraw o naruszenie przepisów Ustawy celnéj, wydrukowane zostaną, Sądy dla spraw takowych przeznaczą w dotychczasowych wykazach końcowe stronice, czyli 3-cią i 4-tą pod Działem VII, Rozdziałem III, o przestępstwach i wykroczeniach przeciw własności i dochodom skarbowym, gdzie jest napis: *„o naruszeniu ustaw stemplowych, ciąg dalszy“*, któryto napis należy piórem zmienić na następujący: *„o naruszeniu przepisów Ustawy celnéj Królestwa“*. Jeżeliby się trafiły sprawy o naruszeniu ustaw stemplowych, które bardzo rzadko do Sądów przychodzą, to takowe na dwóch pierwszych stronicach pod wzmiankowanym Działem VII, Rozdziałem III wykazu statystycznego zamieszczane być mogą.

8. Skoro wyrok skazujący na karę pieniężną, za przemycenie towarów Ustawą celną postanowioną, stanie się prawomocnym, Sąd Policyi Poprawczéj zawiadomi o nim bezzwłocznie właściwą komorę, celem zarządzenia wykonania takowéj kary, w sposobie jak to art. 1015 Ustawy celnéj wskazuje. Ponieważ w razie niewypłacalności skazanych na karę pieniężną, takowa kara, według art. 1020 Ustawy celnéj, zamienioną być ma wyrokiem sądowym na osadzenie w wieży,

Устава таможеннаго, замѣняется по опредѣленію Суда тюремнымъ заключеніемъ, то, для сокращенія судопроизводства, судебныя мѣста, приговаривая къ денежнымъ взысканіямъ, должны въ томъ же рѣшеніи опредѣлять срокъ заключенія въ тюрьмѣ, какому подвергается осужденный, въ случаѣ несостоятельности къ уплатѣ денежнаго штрафа.

9. Согласно статьямъ 1,024 и 1,025, въ связи со ст. 904 и 905 Устава таможеннаго, если при судебномъ слѣдствіи обнаружатся обстоятельства, по коимъ дѣло о тайномъ провозѣ товаровъ подлежитъ разсмотрѣнію военнаго Суда, то Суды Полиціи Исправительной обязаны строго наблюдать, чтобы это дѣло было передано военному начальству безъ всякаго замедленія.

10. Всѣ прочія обязанности, возложенныя таможеннымъ Уставомъ, какъ на судебныя мѣста, такъ и на Прокуроровъ, и подробно означенныя въ томъ же Уставѣ, должны быть исполняемы съ всею точностію и безъ малѣйшаго замедленія, подъ опасеніемъ отвѣтственности лицъ, оказавшихся виновными въ упущеніи.

Варшава, 7 (19) Марта 1851 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ,
(подписано) *О. Вычеховскій.*

N. 5,125.

przeto, dla skoncentrowania postępowania, Sądy, postanawiając kary pieniężne, tymże samym wyrokiem zaraz oznaczać będą wysokość kary wieży, którą osądzony, na przypadek niemożności uiszczenia kary pieniężnéj, ponieść jest w obowiązku.

9. Stosownie do art. 1024 i 1025 w związku z art. 904 do 906 Ustawy celnéj, jeżeli przy dochodzeniu sądowém odkryją się okoliczności, z powodu których sprawa o przemycanie towarów ulega rozpoznaniu Sądów wojennych, Sądy Policyi Poprawczéj obowiązane są ściśle tego przestrzegać, aby akta władzom wojskowym bezzwłocznie odsyłane były.

10. Wszelkie inne obowiązki Ustawą celną tak na Sądy, jak i Prokuratorów włożone i szczegółowo tąż Ustawą określone, dopełniane być mają ściśle i bez najmniejszéj odwłoki, a to pod odpowiedzialnością osób, któreby się winnemi zaniedbania okazały.

w Warszawie, dnia 7 (19) Marca 1851 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator,
(podpisano) *O. Wyczechowski.*

Nr. 5,125.

№ 134.

Постановленіе Намѣстника въ Царствѣ, чтобы арестованные чины пограничной стражи, поступившіе въ оную изъ воинскихъ командъ, не были содержимы въ уголовныхъ тюрьмахъ гражданскаго вѣдомства, но, въ случаѣ надобности въ ихъ арестованіи, находились бы арестованными въ вѣдѣніи ротныхъ командировъ или отсылались на военныя гауптвахты.

(10 (22) Іюля 1865 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при собственной канцеляріи Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Отъ 30 Іюня (11 Іюля) сего года, N. 1,241, Таможенное Отдѣленіе сообщило Правительственной Коммисіи, что произведенное Судомъ Исправительной Полиціи Липновскаго округа слѣдственное дѣло о убійствѣ N N стражникомъ пограничной стражи Михаила N N отправлено вмѣстѣ съ арестованнымъ N N въ Плоцкій Судъ Исправительной Полиціи, какъ между тѣмъ, на основаніи 256-ой статьи Устава таможеннаго для Царства Польскаго, дѣла подобнаго рода, по окончаніи производства ихъ ближайшимъ къ мѣсту произшествія Судомъ Простой Полиціи, должны быть представляемы прямо въ Таможенное Отдѣленіе.

Нынѣ Уголовный Судъ Плоцкой и Августовской губерніи препроводилъ означенное дѣло въ Таможенное Отдѣленіе.

При разсмотрѣніи этого дѣла оказалось, что, по окончаніи Судомъ Простой Полиціи Липновскаго округа слѣдствія, N N по требованію сего Суда, поступилъ въ его вѣдѣніе, и отправленъ вмѣстѣ съ слѣдственнымъ дѣломъ въ Плоцкій Судъ

№ 134.

Rozkaz Namiestnika Królestwa, aby strażnicy celni, przeniesieni z wojska, nie byli osadzani w więzieniach karnych, lecz w razie, potrzeby aresztowania ich, byli trzymani pod zawiadywaniem dowódzców kompanij, albo odsyłani na odwachy wojskowe.

(d. 10 (22 Lipca) 1851 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy Kancelaryi Przybocznéj Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Pod dniem 30 Czerwca (11 Lipca) r. b., Nr. 1,241, Wydział Celny zawiadomił Kommissyą Rządową, że wyprowadzone przez Sąd Policyi Poprawczéj okręgu Lipnowskiego śledztwo w sprawie przeciwko strażnikowi celnemu NN., o zabójstwo na osobie Michała N. popełnione, odesłane zostało razem z uwięzionym N. N. do Sądu Policyi Poprawczéj Wydziału Płockiego, gdy tymczasem, według art. 256 Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego, akta spraw tego rodzaju, po ukończeniu instrukcyi przez Sąd Policyi Prostéj, najbliższy miejsca wypadku, winny być przedstawiane wprost do Wydziału Celnego.

Obecnie Sąd Kryminalny gubernii Płockiéj i Augustowskiéj nadesłał Wydziałowi Celnemu akta.

Przy rozpoznawaniu téj sprawy okazało się, że po ukończeniu śledztwa przez Sąd Policyi Prostéj okręgu Lipnowskiego, N. na wezwanie tegoż Sądu został mu dostawiony i wraz z aktami sprawy odesłany do Sądu Policyi Poprawczéj

Исправительной Полиціи, которымъ дѣло представлено Плоцкому Уголовному Суду, а N. заключенъ въ Плоцкой тюрьмѣ.

По докладу о семъ Господину Генералъ Фельдмаршалу, Его Свѣтлость, на основаніи 252 и 259 статей Устава таможеннаго, приказать изволилъ предать N N, обвиняемаго по слѣдствію въ употребленіи оружія безъ всякой нужды, военному Суду и отослать его для сужденія, по Уложенію Царства Польскаго о наказаніяхъ, въ Новогеоргіевскій Ордонансъ-Гауз. Вмѣстѣ съ тѣмъ Его Свѣтлости благоугодно было признать заключеніе воинскихъ чиновъ въ уголовныя тюрьмы гражданскаго вѣдомства несообразнымъ съ существомъ дѣла и постановить, чтобы впредь чины пограничной стражи, поступившіе въ оную изъ воинскихъ командъ не были отсылаемы, во время производства о нихъ слѣдствія, въ уголовныя тюрьмы гражданскаго вѣдомства, но содержались на мѣстѣ подъ арестомъ въ вѣдѣніи подлежащихъ ротныхъ командировъ, или же, гдѣ по близости имѣются военныя гауптвахты, передаваемы были на оныя для содержанія подъ арестомъ, до дальнѣйшаго о нихъ постановленія.

О таковомъ приказаніи Его Свѣтлости Господина Генералъ-Фельдмаршала Таможенное Отдѣленіе честь имѣетъ сообщить Правительственной Коммисіи, для исполненія, въ чемъ къ судебному вѣдомству относится, присовокупляя, что на счетъ передачи N изъ Плоцкой уголовной тюрьмы въ вѣдѣніе Новогіеоргіевскаго Ордонансъ-Гауза, писано уже Уголовному Суду Плоцкой и Августовской губерній и военному Начальнику Плоцкой губерніи.

Варшава, 10 (22) Іюля 1851 года.

Управляющій Отдѣленіемъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Евецкій.*

N. 1,311.

Примѣчаніе. Постановленіе сіе передано Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 9 (21) Августа 1851 г., за N. 12,618.

Wydziału Płockiego, który akta przedstawił Sądowi Kryminalnemu w Płocku, a strażnika N. osadził w tameczném więzieniu.

Namiestnik Jenerał-Feldmarszałek, mając sobie powyższy stan rzeczy przedstawionym, na zasadzie art. 252 i 259 Ustawy celnéj, rozkazać raczył: aby N., jako przekonany ze śledztwa o użycie broni bez żadnéj konieczności, oddany był pod Sąd wojenny, mający wyrokować na zasadzie Kodeksu kar Królestwa Polskiego, i aby w tym celu został odesłany do ordonanshauzu Nowogeorgiewskiego. Obok tego Jego Książęca Mość uznać raczył: że osadzanie wojskowych w więzieniach karnych cywilnych, sprzeciwia się naturalnemu porządkowi rzeczy, i postanowił, aby na przyszłość osoby należące do straży celnéj, a przeniesone do niéj z komend wojskowych, w toku prowadzonego przeciwko nim śledztwa nie były odsyłane do więzień cywilno-karnych, lecz aby były pozostawiane na miejscu w areszcie pod zawiadywaniem dowódzców kompanij, lub téż, jeśli w bliskości znajdują się odwachy wojskowe, aby były odstawiane do nich i trzymane w areszcie, dopóki dalsza co do nich nie nastąpi decyzya.

O powyższéj decyzyi Księcia Jenerał-Feldmarszałka, Wydział Celny ma zaszczyt zawiadomić Kommissyą Rządową, dla stosownego wykonania, w czém takowa dotyczy Wydziału Sprawiedliwości, a zarazem nadmienia, że względem odstawienia N. N. z więzienia karnego Płockiego do ordonanshauzu Nowogeorgiewskiego, uczyniono stosowne odezwy do Sądu Kryminalnego gubernii Płockiéj i Augustowskiéj, oraz do Naczelnika Wojennego gubernii Płockiéj.

w Warszawie, dnia 10 (22) Lipca 1851 roku.

Zarządzający Wydziałem, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Jewecki.*

Nr. 1,311.

Uwaga. Rozkaz ten komunikowany był Sądom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 9 (21) Sierpnia 1851 roku, Nr. 12,618.

№ 135.

Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ, подлежащимъ военному Суду, Уголовные Суды производили слѣдствіе съ надлежащею полнотою и приводили свидѣтелей къ присягѣ.

(28 Сентября (10 Октября) 1851 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По силѣ статьи 256 Высочайше утвержденнаго таможеннаго Устава для Царства Польскаго, во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда чины пограничной стражи во время отправленія обязанностей службы, убьютъ или ранятъ кого либо, производство слѣдствія возложено на обязанность окружныхъ Судовъ.

На основаніи статьи 259 того же Устава, помянутые чины, за нарушеніе правилъ объ употребленіи оружія, подлежатъ отвѣтственности по Уложенію о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ для Царства Польскаго, для подверженія коей, согласно статьямъ 251 и 252, должны быть предаваемы военному Суду.

Изъ совокупнаго смысла приведенныхъ законоположеній, равно какъ по естественному порядку вещей вытекаетъ, что слѣдствія о сказанныхъ произшествіяхъ, имѣющія служить основаніемъ военнымъ Судамъ къ постановленію по дѣлу рѣшительнаго приговора, должны быть производимы окружными Судами съ наибольшею точностію и согласно съ формою, предписанною правилами уголовнаго судопроизводства, а также существующими распоряженіями.

№ 135.

Rozporządzenie, aby w sprawach pod Sąd wojenny kwalifikujących się, Sądy karne śledztwo wykończały i od świadków przysięgę odbierały.

(d. 28 Września (10 Października) 1851 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Artykułem 256 Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego, włożony został na Sądy okręgowe obowiązek prowadzenia śledztw we wszystkich wypadkach, kiedy oficyaliści straży pogranicznéj, podczas wykonywania obowiązków służby, zabiją kogo lub ranią.

Na mocy artykułu 259 téjże Ustawy, rzeczeni oficyaliści, za odstąpienie od przepisów co do użycia broni, ulegają odpowiedzialności podług Kodeksu kar głównych i poprawczych dla Królestwa Polskiego, po którą, wedle art. 251 i 252, pod Sąd wojenny oddanemi być powinni.

Z łącznego znaczenia tych przepisów prawa, jak równie i z naturalnego rzeczy porządku wypływa, iż śledztwa co do powyższych wypadków przez Sądy okręgowe prowadzone i posługiwać mające Sądom wojennym za zasadę do stanowczego wyrokowania sprawy, dopełniane być powinny z jak największą dokładnością i stosownie do formy postępowaniem kryminalném tudzież istniejącemi rozporządzeniami wskazanéj.

Между тѣмъ Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ увѣдомило Правительственную Коммисію Юстиціи, что нѣкоторые изъ Судовъ производятъ слѣдствія этого рода безъ надлежащей аккуратности и даже упускаютъ изъ виду приводить свидѣтелей къ присягѣ на вѣрность ихъ показаній, единственно по той причинѣ, что дѣло подлежитъ передачѣ на рѣшеніе военнаго Суда.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду сдѣлать немедленно по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой распоряженіе, чтобы Суды по дѣламъ этого рода соблюдали предписанную закономъ наибольшую точность и доводили эти слѣдствія до надлежащаго совершенства, не упуская приводить свидѣтелей къ присягѣ, гдѣ это слѣдуетъ сдѣлать, такъ, чтобы по дѣламъ, подлежащимъ военному Суду, на основаніи таковыхъ слѣдствій, Суды эти могли прямо приступить къ постановленію приговора, безъ дальнѣйшихъ дополненій, замедляющихъ ходъ дѣла, и за исполненіемъ сего распоряженія наблюсти.

Варшава, 28 Сентября (10 Октября) 1851 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 16,384.

Tymczasem Wydział Celny przy Kancelaryi Namiestnika Królestwa zawiadomił Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, że niektóre z Sądów w śledztwach tego rodzaju zaniedbują koniecznéj dokładności, a nawet pomijają odbieranie przysięgi od świadków na zeznania złożone, z tego jedynie powodu, iż sprawa przejdzie pod zawyrokowanie Sądu wojennego.

W skutku tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, iżby do podległych swéj jurisdykcyi Sądów Policyi Prostéj i Policyi Poprawczéj wydał bezzwłocznie rozporządzenie, sam wykonania takowego przestrzegając, aby Sądy w sprawach tego rodzaju starały się o jaknajwiększą przepisami wskazaną dokładność, i śledztwa te do stopnia dojrzałości doprowadzały, nie pomijając i odbierania przysięgi od świadków tam gdzie należy, tak, iżby w sprawach pod zawyrokowanie Sądów wojennych kwalifikujących się, też Sądy były w możności, na zasadzie takich śledztw, wprost przystąpić do wydania wyroku, bez zarządzania dalszych, przedmiot na zwłokę narażających dopełnień.

Warszawa, dnia 28 Września (10 Października) 1851 r.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 16,384.

№ 136.

Распоряженіе о томъ, куда именно должны быть доставляемы дѣла по обвиненіямъ офицеровъ пограничной стражи въ преступленіяхъ, за которыя они подлежатъ отвѣтственности на основаніи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

(7 (19) Ноября 1851 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По произведенному судебнымъ порядкомъ дѣлу о взаимныхъ обидахъ между частными лицами и офицерами пограничной стражи, Судъ, постановивъ рѣшеніе въ отношеніи частныхъ лицъ, препроводилъ дѣло прямо на разсмотрѣніе и рѣшеніе военнаго начальства относительно обвиненій, взведенныхъ на офицеровъ сказанной стражи.

По поводу этого дѣла, Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника Царства, приводя: что, на основаніи статей 251 и 1,095 Устава таможеннаго, офицеры пограничной стражи за преступленія уголовныя предаются военному Суду, по усмотрѣнію того начальства, отъ коего зависитъ ихъ опредѣленіе, отнеслось въ Правительственную Коммисію Юстиціи, о сдѣланіи распоряженія, чтобы Суды въ подобныхъ случаяхъ доставляли слѣдственныя дѣла въ Таможенное Отдѣленіе, для испрошенія разрѣшенія Департамента внѣшней торговли на преданіе виновныхъ офицеровъ военному Суду.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду строго наблюдать: чтобы по дѣламъ, къ коимъ прикосновены офицеры пограничной стражи, обвиняемые въ соучастіи въ преступленіяхъ, за которыя, по

№ 136.

Rozporządzenie wskazujące, do jakiéj władzy należy odsyłać akta spraw przeciwko oficerom straży celnéj pogranicznéj, obwinionym o przestępstwa Kodeksem kar głównych i poprawczych przewidziane.

(d. 7 (19) Listopada 1851 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W jednéj ze spraw naprzeciw osobom prywatnym i oficerom straży celnéj pogranicznéj o wzajemne obelgi uformowanéj, Sąd, po wydaniu decyzyi względem osób prywatnych, przedstawił akta sprawy wprost władzy wojskowéj, dla rozpoznania i zawyrokowania zarzutów oficerów rzeczonéj straży ciążących.

Z powodu téj sprawy, Wydział Celny przy Kancelaryi Namiestnika Królestwa, przedstawiając: iż wedle artykułów 251 i 1095 Ustawy celnéj, oficerowie straży pogranicznéj, za dopuszczenie się wykroczeń kryminalnych oddawani być powinni pod Sąd wojenny przez władzę, która ich nominowała, zażądał wydania przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości rozporządzeń, iżby w takich wypadkach, Sądy akta śledcze odsyłały Wydziałowi Celnemu, dla wyjednania od Departamentu handlu zagranicznego oddania winnych oficerów pod Sąd wojenny.

W skutku tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, ażeby ściśle przestrzegał, iżby w sprawach, do których oficerowie straży celnéj pogranicznéj, jako współobwinieni o przestępstwa Kodeksem kar głównych i poprawczych przewidziane, wpływają

Уложенію о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, подлежатъ военному Суду, слѣдственныя дѣла передаваемы были Судами не прямо военному начальству, а въ Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ, для дальнѣйшаго по онымъ распоряженія.

Тотъ же порядокъ слѣдуетъ соблюдать, если, по производимымъ въ Судахъ дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ, обнаружены будутъ такія преступленія частныхъ лицъ, за которыя сіи лица должны подлежать сужденію военныхъ Судовъ, такъ какъ по дѣламъ сего рода Таможенное Отдѣленіе обязано испрашивать каждый разъ разрѣшенія Главно-Командующаго Дѣйствующею Арміею, подлежитъ ли дѣйствительно таковое дѣло разсмотрѣнію военнаго Суда, или же должно быть рѣшено обыкновенными Уголовными Судами.

Варшава, 7 (19) Ноября 1851 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *О. Вычеховскій.*

N. 18,497.

№ 137.

Объясненіе относительно порядка судопроизводства по дѣламъ о контрабандѣ, подлежащимъ военному Суду.

(7 (19) Ноября 1851 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при Собственной Канцеляріи Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Въ Высочайше утвержденномъ Уставѣ таможенномъ для Царства Польскаго нѣтъ положительнаго правила о томъ: кто

i za takowe odpowiedzialności przed Sądem wojennym ulegać będą, akta takich spraw, nie wprost władzy wojskowéj, lecz do Wydziału Celnego przy Kancelaryi Namiestnika Królestwa, celem wyjednania decyzyi właściwéj władzy i dla dalszego postępowania, były odsyłanemi.

Podobnież postępować należy Sądom w sprawach defraudacyjnych przeciw osobom prywatnym uformowanych, w wypadkach, kiedy na drodze sądowéj uznaném będzie, iż przestępstwo tych osób ulegać ma rozpoznaniu Sądów wojennych, albowiem w takich sprawach Wydział Celny obowiązany jest wyjednać decyzyą Księcia Feldmarszałka, Głównie Dowodzącego czynną armią, czyli sprawa rzeczywiście kwalifikuje się pod rozpoznanie Sądu wojennego, lub czyli téż przez zwyczajne Sądy karne rozpoznaną być powinna.

Warszawa, dnia 7 (19) Listopada 1851 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *O. Wyczechowski.*

N. 18,497.

№ 137.

Objaśnienie przepisów postępowania w sprawach defraudacyjnych, ulegających rozpoznaniu Sądów wojennych.

(d. 7 (19) Listopada 1851 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy Kancelaryi Przybocznéj Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Najwyżéj zatwierdzona Ustawa celna dla Królestwa Polskiego nie obejmuje wyraźnego przepisu: od kogo wychodzić

долженъ входить въ сношеніе и съ какимъ военнымъ начальствомъ о производствѣ слѣдствій военными властями съ чиновниками гражданскихъ Судовъ, по дѣламъ объ оказаніи сопротивленія пограничной стражѣ или мѣстной полиціи при тайномъ провозѣ товаровъ, по чьему распоряженію слѣдственныя дѣла сего рода поступаютъ потомъ въ военные Суды, должны ли обвиняемыя въ сопротивленіи лица быть содержимы подъ арестомъ во время производства слѣдствія, до преданія ихъ Суду, и кто именно о томъ постановляетъ.

Сверхъ сего, по совокупному смыслу статьей 200, 201, 904, 1,024 и 1,025 Устава таможеннаго, слѣдуетъ отличать сопротивленіе, оказываемое чинамъ таможеннаго вѣдомства и полиціи, при тайномъ провозѣ товаровъ, скопищемъ и особенно людьми, чѣмъ либо вооруженными, отъ сопротивленія или помѣшательства, оказываемаго этимъ чинамъ во всѣхъ прочихъ случаяхъ, напр. при обыскѣ домовъ, при выемкахъ, при задержаніи контрабандистовъ, усиливающихся уйти, и т. п.

Ограниченное число военно-судныхъ Коммисій въ Царствѣ, коихъ имѣется здѣсь только три, при Ордонансъ-гаузахъ Варшавскомъ, Новогеоргіевскомъ и Замостьскомъ, и неразлучное съ симъ затрудненіе въ доставленіи въ оныя изъ разныхъ отдаленныхъ мѣстъ, не только самыхъ обвиненныхъ, но иногда и свидѣтелей, которые могутъ быть необходимы для передопросовъ, наконецъ самая форма производства военно-судныхъ дѣлъ— требуютъ, чтобы, не обременяя излишне военно-судныхъ Коммисій неотносящимися къ онымъ занятіями, передавать имъ такія только дѣла, какія, по точному смыслу правилъ Устава таможеннаго, подлежатъ несомнѣнно сужденію военнаго Суда.

Между тѣмъ таможенныя и судебныя мѣста Царства, не всѣ одинаково понимая эти правила, даютъ нерѣдко ошибочное направленіе дѣламъ сего рода, отъ чего возникаетъ излишняя переписка и замедленіе въ дѣлопроизводствѣ.

По предварительному соглашенію съ Департаментомъ внѣшней торговли, Таможенное Отдѣленіе входило по сему предмету съ докладомъ къ Господину Генералъ-Фельдмаршалу,

winny wezwania i do jakiéj władzy wojskowéj, co do prowadzenia śledztw przez władze wojenne wspólnie z urzędnikami Sądów cywilnych, w sprawach o opór straży celnéj lub miejscowéj władzy policyjnéj przy tajemnym przewozie towarów; z czyjéj decyzyi akta spraw tego rodzaju przechodzą następnie do Sądów wojennych; czy osoby obwinione o opór winny być w toku śledztwa osadzane w więzieniu i trzymane aż do oddania ich pod Sąd, i od czyjéj to decyzyi zależy.

Nadto, w duchu art. 200, 201, 904, 1,024 i 1,025 Ustawy celnéj, należy odróżniać opór stawiany służbie celnéj i policyjnéj, przy tajemném przewożeniu towarów, przez bandy, a szczególniéj przez ludzi czémkolwiek uzbrojonych, od oporu lub przeszkód stawianych téjże służbie przy towarzyszeniu innych okoliczności, np. przy rewizyi w domach, przy wykryciu towarów defraudowanych, przy zatrzymaniu defraudantów, usiłujących ratować się ucieczką i t. p.

Ograniczona liczba Kommissyj Sądu wojennego w Królestwie, których trzy tylko znajduje się tutaj, przy ordonanshauzach Warszawskim, Nowogeorgiewskim i Zamojskim, i wynikająca ztąd trudność w dostawianiu do nich z różnych odległych miejscowości, nietylko samych obwinionych, ale i świadków, których przesłuchanie może okazać się niezbędném, wreszcie sam sposób postępowania w sprawach wojenno-sądowych— wymagają, aby, unikając zbytecznego przeciążenia Kommissyj Sądu wojennego nienależącemi do nich czynnościami, poddawać pod ich rozpoznanie takie tylko sprawy, które, w ścisłém zastosowaniu przepisów Ustawy celnéj, niewątpliwie ulegają wyrokowaniu Sądu wojennego.

Tymczasem władze celne i sądowe Królestwa, niejednakowo pojmując te przepisy, nadają częstokroć niewłaściwy kierunek sprawom tego rodzaju, z czego wynika bezpotrzebna korespondencya i opóźnienie w załatwieniu spraw.

Po zniesieniu się uprzedniém z Departamentem handlu zewnętrznego, Wydział Celny przedstawił przedmiot ten do decyzyi Księcia Jenerał-Feldmarszałka, Namiestnika Królestwa.

Намѣстнику Царства. Его Свѣтлость, въ устраненіе встрѣтившихся недоразумѣній, приказать изволилъ:

1. Объяснить по таможенному и судебному вѣдомствамъ Царства, что, по 904 и 1,024 статьямъ Устава таможеннаго, военному Суду должны подлежать такія только дѣла о контрабандѣ, по которымъ, при тайномъ провозѣ товаровъ, оказано будетъ дѣйствительное сопротивленіе пограничной стражѣ или полиціи скопищемъ и людьми чѣмъ либо вооруженными; во всѣхъ же прочихъ случаяхъ, т. е. если оказано будетъ сопротивленіе или помѣшательство въ отправленіи должности, безъ особенно важныхъ послѣдствій при обыскѣ домовъ, при выемкахъ, при задержаніи контрабандистовъ, усиливающихся уйти, и проч., виновные должны быть подвергаемы Суду Уголовному гражданскаго вѣдомства, на основаніи 200 и 201 статей Устава таможеннаго.

2. Слѣдствія по произшествіямъ, за которыя виновные должны быть подвергнуты Суду военному, производить, по смыслу 1,025 статьи Устава таможеннаго, чиновнику мѣстнаго Суда, совокупно съ жандармскимъ офицеромъ, по назначенію военнаго Начальника губерніи, гдѣ произшествіе случилось, и офицеромъ пограничной стражи, по избранію Управляющаго мѣстнымъ Таможеннымъ Округомъ.

3. Распоряженіе о производствѣ этихъ слѣдствій предоставить Управляющимъ Таможенными Округами. Они сами входятъ въ сношеніе съ военными Начальниками о командированіи жандармскаго офицера и съ судебными мѣстами о назначеніи для производства слѣдствія судебнаго чиновника, донося тотчасъ о сдѣланномъ ими распоряженіи Таможенному Отдѣленію, для доклада Его Свѣтлости. Военные же Начальники, какъ равно Суды, обязаны оказывать всевозможное содѣйствіе къ скорѣйшему и точнѣйшему по горячимъ слѣдамъ розысканію, немедленнымъ назначеніемъ къ производству слѣдствій: военные Начальники — жандармскихъ офицеровъ, а подлежащіе Суды — судебныхъ чиновниковъ.

Jego Książęca Mość, dla usunięcia nastręczających się wątpliwości, rozkazać raczył:

1. Objaśnić władze celne i sądowe Królestwa, że wedle art. 904 i 1,024 Ustawy celnéj, rozpoznaniu Sądu wojennego ulegają takie tylko sprawy defraudacyjne, w których, przy tajemném przewożeniu towarów, stawiony był rzeczywisty opór straży celnéj lub policyi przez tłum ludzi, albo przez osoby czémkolwiek uzbrojone; we wszelkich zaś innych przypadkach, to jest, jeżeli okazany zostanie opór albo przeszkoda w dopełnieniu czynności służbowych, bez szczególnie ważnych skutków, przy rewizyi domów, przy wykryciu towarów defraudowanych, przy zatrzymaniu defraudantów usiłujących ratować się ucieczką i t. p., obwinieni ulegają wyrokowaniu zwyczajnych Sądów karnych, na zasadzie art. 200 i 201 Ustawy celnéj.

2. W razie gdy obwinieni za czyny przez nich dokonane mają ulegać Sądowi wojennemu, śledztwo, stosownie do art. 1,025 Ustawy celnéj, prowadzone być winno przez urzędnika miejscowego Sądu, łącznie z oficerem żandarmeryi, wyznaczonym przez Naczelnika wojennego téj gubernii, w któréj wypadek miał miejsce, i oficerem straży granicznéj, delegowanym przez Naczelnika miejscowego Okręgu Celnego.

3. Zarządzenia co do prowadzenia takich śledztw wydawane będą przez Naczelników Okręgów Celnych, którzy sami znoszą się z Naczelnikami wojennemi względem delegowania oficera żandarmeryi i z władzami sądowemi co do wyznaczenia urzędnika sądowego do prowadzenia śledztwa, donosząc natychmiast o uczynionych przez siebie zarządzeniach Wydziałowi Celnemu, dla uczynienia o tém raportu Jego Książęcéj Mości. Obowiązkiem jest Naczelników wojennych i Sądów, nieść wszelką możliwą pomoc dla jaknajrychlejszego i najściślejszego ze świeżych poszlak dochodzenia, przez natychmiastowe wyznaczenie do prowadzenia śledztw: ze strony Naczelników wojennych— oficerów żandarmeryi, a ze strony właściwych Sądów — urzędników sądowych.

4. По окончаніи слѣдствія, слѣдственныя дѣла представлять, съ выпискою изъ дѣла, мнѣніемъ слѣдователей и заключеніемъ Управляющаго Таможеннымъ Округомъ, въ Таможенное Отдѣленіо, которое, войдя въ подробное разсмотрѣніе дѣла, на основаніи 184-ой статьи Устава таможеннаго, опредѣлитъ: подлежатъ ли виновные сужденію военнаго или же уголовнаго гражданскаго вѣдомства Суда.

5. На счетъ арестованія и содержанія обвиненныхъ подъ стражею, во время производства слѣдствій, до преданія ихъ Суду, руководствоваться Уложеніемъ для Царства Польскаго о наказаніяхъ.

О таковой волѣ Господина Генералъ-Фельдмаршала Таможенное Отдѣленіе честь имѣетъ сообщить Правительственной Комисіи Юстиціи для сдѣланія зависящаго распоряженія къ исполненію оной, въ чемъ относится къ судебному вѣдомству Царства, покорнѣйше прося о послѣдующемъ почтить увѣдомленіемъ.

Варшава, 7 (19) Ноября 1851 года.

Управляющій Отдѣленіемъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Евецкій.*

N. 2,494.

Примѣчаніе. Приказаніе сіе передано Судамъ карательнымъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 5 (17) Декабря 1851 года, за N. 19,325.

---

4. Po ukończeniu śledztwa, akta śledcze, wraz z relacyą sprawy, opinią Członków śledztwo prowadzących i wnioskiem Naczelnika Okręgu Celnego, przedstawione być winny do Wydziału Celnego, który, po szczegółowém roztrząśnieniu sprawy, na zasadzie art. 184 Ustawy celnéj, wyrzecze: czy obwinieni mają być stawieni przed Sądem wojennym, lub téż winni być sądzeni przez zwyczajny Sąd karny.

5. We względzie uwięzienia obwinionych i trzymania ich pod strażą w toku prowadzonego śledztwa, do czasu oddania ich pod Sąd, stosować się należy do przepisów Kodeksu karnego Królestwa Polskiego.

O takowéj woli Księcia Jenerał-Feldmarszałka, Wydział Celny ma zaszczyt zawiadomić Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, w celu odpowiednich zarządzeń względem wprowadzenia onéj w wykonanie, o ile to dotyczy Wydziału Sprawiedliwości Królestwa, a zarazem uprasza o zawiadomienie, jaki skutek z niniejszéj odezwy nastąpi.

w Warszawie, dnia 7 (19) Listopada 1851 roku.

Zarządzający Wydziałem, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Jewecki.*

Nr. 2,494.

U w a g a. Rozkaz ten komunikowany był Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 5 (17) Grudnia 1851 r., Nr. 19,325.

№ 138.

Инструкція о порядкѣ вызова въ Судъ чиновъ пограничной стражи.

(17 (29) Мая 1852 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По случаѣ донесенія Начальника N Таможеннаго Округа, что судебныя мѣста требуютъ явки въ оныя досмотрщиковъ и нижнихъ чиновъ пограничной стражи, и даже таможенныхъ чиновниковъ, въ свидѣтели по дѣламъ, не относящимся до таможенной части и что иногда требуютъ даже всѣхъ нижнихъ чиновъ съ кордона, такъ что, въ случаѣ удовлетворенія подобнымъ требованіямъ, слѣдовало бы неминуемо ослабить охраненіе границы, съ ущербомъ казенныхъ доходовъ, при чемъ таковыя явки въ Суды влекутъ за собою издержки, коихъ таможенные служители, при ограниченномъ своемъ жалованьи, не въ состояніи нести, Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника Царства отнеслось въ Правительственную Коммисію Юстиціи о сдѣланіи соотвѣтственнаго по сему предмету распоряженія.

Подобныя неудобства, возникающія вслѣдствіе отвлеченія пограничной стражи отъ служебныхъ обязанностей, были уже и прежде, до введенія въ дѣйствіе новаго таможеннаго Устава, предметомъ соображеній Правительственной Коммисіи Юстиціи, и, вслѣдствіе отношенія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, сдѣлано было отъ 22 Февраля (6 Марта) 1838 года, за N. 1,793, по Уголовнымъ Судамъ слѣдующее распоряженіе:

№ 138.

Instrukcya co do sposobu wzywania do Sądu straży celnéj.

(d. 17 (29) Maja 1852 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu doniesienia Naczelnika Okręgu Celnego N., iż władze sądowe żądają stawiennictwa strażników i żołnierzy straży pogranicznéj, a nawet i urzędników celnych na świadków w sprawach z rzeczą celną w związku niebędących, i że zapozywają niekiedy wszystkich nawet żołnierzy z kordonu, czemu gdyby zadosyć uczynić należało, wypadałoby niechybnie osłabić strzeżenie granicy ze szkodą dochodów skarbowych, a w każdym razie stawiennictwa takie pociągają za sobą koszta, których oficyaliści celni, przy szczupłych swych pensyach, ponosić nie są w możności, Wydział Celny przy Kancelaryi Księcia Namiestnika Królestwa zażądał od Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości wydania stosownych w tym względzie rozporządzeń.

Podobne niedogodności, z odrywania straży celnéj od obowiązków służby wynikające, były już i dawniéj przed wprowadzeniem Ustawy celnéj przedmiotem rozbioru Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, i w skutku odniesienia się Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu pod dniem 22 Lutego (6 Marca) 1838 r., Nr. 1,793, wydaném zostało do Sądów Kryminalnych rozporządzenie w osnowie następującéj:

1. Чтобы пограничная стража была щадима и только въ случаѣ крайней необходимости вызываема для явки въ Суды, и слѣдовательно, чтобы ее не безпокоить тамъ, гдѣ она, по обязанностямъ должности своей, заслуживаетъ довѣрія, буде уже, либо въ оффиціальныхъ ея рапортахъ, либо въ протоколахъ финансоваго вѣдомства, находятся достаточныя законныя доказательства.

2. Чтобы пограничнымъ стражникамъ не назначать опредѣленныхъ сроковъ, но относиться къ ихъ начальствамъ о высылкѣ ихъ въ продолженіе извѣстнаго времени, такъ, чтобы являющіеся въ Судъ стражники удобнѣе могли быть замѣняемы по службѣ другими. Само собою разумѣется, что сіе допускается въ такихъ только случаяхъ, ежели явка стражника не соотвѣтствуетъ сроку, назначенному другимъ лицамъ, вызваннымъ для очныхъ съ нимъ ставокъ.

3. Чтобы одновременно не были вызываемы нѣсколько стражниковъ вмѣстѣ, отправляющихъ службу вблизи одинъ отъ другаго, но оставлять для каждаго нѣкоторый промежутокъ времени.

4. Чтобы явившійся въ Судъ стражникъ былъ отпускаемъ Судомъ безъ замедленія, и чтобы на выданномъ ему предписаніи о явкѣ въ Судъ прописывалось: въ который день и въ которомъ часу отпущенъ былъ изъ Суда, дабы онъ, подъ предлогомъ нахожденія въ Судѣ, не могъ напрасно терять времени, предназначеннаго для службы.

Нынѣ, вслѣдствіе отношенія Таможеннаго Отдѣленія, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду о точномъ исполненіи вышеизложеннаго распоряженія подтвердить всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, вмѣнивъ имъ при томъ въ обязанность, чтобы, при производствѣ слѣдствій, по коимъ требуется явка чиновъ пограничной стражи, спрашивали каждаго изъ служителей или нижнихъ чиновъ той стражи о количествѣ издержекъ, понесенныхъ имъ въ пути по случаю явки въ Судъ, и потомъ, при рѣшеніи дѣла, присуждали имъ таковыя издер-

1. Aby straż graniczna była oszczędzaną i tylko w razie koniecznéj potrzeby wzywaną do stawienia się w Sądach, zatém aby nie trudzić jéj tam, gdzie ona już ze swego urzędowania na wiarę zasługuje, jeżeli już albo w urzędowych raportach téjże straży, albo w protokółach skarbowych znajdują się dostatecznie prawne dowody.

2. Aby strażnikom nie naznaczać stałych terminów, ale wzywać ich władze o nakaz stawienia się w oznaczonym przeciągu czasu, a tym sposobem zastępstwo strażnika w Sądzie stanąć mającego, dogodniéj będzie mogło być urządzoném. Rozumie się wszakże, iż to tylko na taki przypadek, jeśliby stawienie się strażnika nie było przywiązaném do terminu stałego, na który wezwane zostały także inne osoby, do konfrontacyi naocznéj potrzebne.

3. Aby zapozywanie kilku razem strażników w blizkości siebie służbę pełniących, nie miało miejsca, ale żeby dla każdego zostawiony był niejaki odstęp czasu.

4. Aby stawający w Sądzie strażnik był niebawnie ekspedyowany, i aby na wydanym mu rozkazie stawienia się zapisanym był dzień i godzina, w któréj z Sądu został uwolniony, przez co na karb znajdowania się w Sądzie nie będzie mógł marnować czasu służbie przeznaczonego.

Obecnie więc, w skutku odniesienia się Wydziału Celnego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, iżby rozporządzenie to do wszystkich Sądów Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj w swéj jurisdykcyi ponowił, a obok tego włożył na nie obowiązek, iżby przy prowadzeniu śledztw, do których straż celno-graniczna wpływa, każdy z oficyalistów lub żołnierzy téjże straży zapytywanym był o wysokość kosztów, na podróż i stawiennictwo w Sądzie poniesionych; przy wyrokowaniu zaś sprawy, iżby te koszta,

жки въ умѣренномъ количествѣ, на основаніи существующихъ правилъ, извѣщая о семъ заинтересованныя стороны.

За исполненіемъ настоящаго распоряженія Уголовный Судъ обязанъ имѣть строгое наблюденіе и о послѣдующемъ донести.

Варшава, 17 (29) Мая 1852 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 5,656.

№ 139.

Распоряженіе о томъ, чтобы рѣшенія по дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ препровождаемы были къ Начальникамъ Таможенныхъ Округовъ вмѣстѣ съ слѣдственными дѣлами.

(21 Іюня (3 Іюля) 1852 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ увѣдомило Правительственную Коммисію Юстиціи, что одинъ изъ Судовъ Исправительной Полиціи отказалъ Управляющему Таможеннымъ Округомъ въ доставленіи къ нему слѣдственнаго дѣла о контрабандѣ, препроводивъ къ нему, послѣ рѣшенія того дѣла, одинъ только приговоръ, и что, прежде заявленія таможеннымъ вѣдомствомъ, довольствуется ли оно этимъ рѣшеніемъ, или полагаетъ принести аппеляцію въ высшую инстанцію, привелъ сказанное рѣшеніе въ исполненіе.

Правительственная Коммисія Юстиціи, находя таковое дѣйствіе Суда неправильнымъ, предписываетъ Уголовному Су-

umiarkowane stosownie do przepisów, przysądzone zostały, i aby o tém strony interesowane były zawiadomione.

Wykonania tych rozporządzeń Sąd Kryminalny ściśle ze swéj strony przestrzegać będzie i o skutku raport złoży.

Warszawa, dnia 17 (29) Maja 1852 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 5,656.

№ 139.

Rozporządzenie, aby w sprawach defraudacyjnych wyroki wraz z aktami śledztwa przesyłały Sądy Naczelnikom Okręgów Celnych.

(d. 21 Czerwca (3 Lipca) 1852 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy biurze przybocznem Księcia Namiestnika Królestwa zawiadomił Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, że jeden z Sądów Policyi Poprawczéj odmówił Zarządzającemu Okręgiem Celnym nadesłania akt w sprawie o defraudacyą, po wydaniu w niéj wyroku przesławszy tylko sam wyrok, i że przed oznajmieniem władzy celnéj, czy na wyroku poprzestaje lub téż od niego do wyższéj instancyi odwołać się chce, takowy w wykonanie wprowadził.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, znajdując to postąpienie niewłaściwém, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby,

ду распорядиться, чтобы, въ исполненіе статьи 1,021 Устава таможеннаго, всякія слѣдственныя дѣла этого рода, совокупно съ рѣшеніемъ 1-ой или 2-ой инстанціи, прежде приведенія онаго въ исполненіе, пересылаемы были Управляющему подлежащимъ Таможеннымъ Округомъ или въ Варшавскую Складовую Таможню, дабы эти начальства могли надлежаще удостовѣриться изъ самаго слѣдственнаго дѣла объ основательности рѣшенія и заявить, что они довольствуются этимъ рѣшеніемъ, или же полагаютъ принести аппеляцію въ высшую инстанцію.

О распоряженіи этомъ Уголовный Судъ имѣетъ поставить въ извѣстность подвѣдомственные ему Суды Полиціи Исправительной и за точнымъ исполненіемъ онаго имѣть должное наблюденіе.

Варшава, 21 Іюня (3 Іюля) 1852 года.
Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бржезинскій.*
N. 11,363.

№ 140.

Постановленіе, о предѣляющее: въ какихъ случаяхъ контрабандисты подлежатъ арестованію во время слѣдствія, кто вправѣ ихъ арестовать и въ какихъ мѣстахъ заключенія они должны быть содержимы подъ арестомъ.

(28 Іюля (9 Августа) 1853 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Изъ производившейся между Таможеннымъ Отдѣленіемъ и Правительственною Коммисіею переписки извѣстно, что въ

w wykonaniu art. 1,021 Ustawy celnéj, wszelkie akta śledcze, wraz z wyrokiem I-éj lub II-éj instancyi, przed wprowadzeniem go w wykonanie, przesyłane były Naczelnikowi właściwego Okręgu Celnego, lub komorze składowéj w Warszawie, w celu postawienia tych władz w możności należytego przekonania się z samych akt o zasadności wyroku i zadeklarowania się, czy na nim poprzestać mają, lub odwołać się do wyższéj instancyi.

O rozporządzeniu tém Sąd Kryminalny podległe mu Sądy Policyi Poprawczéj zawiadomi i ścisłego wykonania go dopilnuje.

w Warszawie, dnia 21 Czerwca (3 Lipca) 1852 roku.
Dyrektor Wydziału,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Brzeziński.*
Nr. 11,363.

№ 140.

Postanowienie wskazujące: kiedy obwinieni o defraudacyą winni być w toku śledztwa aresztowani, tudzież przez kogo i gdzie mają być osadzani.

(d. 28 Lipca (9 Sierpnia) 1853 r.)

do
Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Wydział celny przy Kancelaryi Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Wiadomo Kommissyi Rządowéj z prowadzonéj przez Wydział Celny korespondencyi, że w sprawach o defraudacye,

примѣненіи къ дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ правилъ, изложенныхъ въ статьяхъ 935, 979, 983, 984 и 986 Устава таможеннаго для Царства Польскаго, относительно арестованія лицъ, обвиняемыхъ въ контрабандѣ, встрѣтились нѣкоторыя недоразумѣнія и вопросы, а именно:

1) подлежатъли задержанію и доставленію въ ближайшую таможню одни провозители и проносители контрабандныхъ товаровъ, или же и всѣ тѣ лица, въ домахъ или жилищахъ которыхъ, по доносу, либо подозрѣнію, произведена выемка товара;

2) въ какихъ случаяхъ контрабандисты подлежатъ арестованію во время производства слѣдствія;

3) какое начальство въ правѣ арестовать лица, состоящія подъ слѣдствіемъ, по обвиненію въ тайномъ провозѣ товаровъ; и

4) въ какихъ именно мѣстахъ заключенія слѣдуетъ содержать этого рода контрабандистовъ, впредь до воспослѣдованія о нихъ окончательныхъ приговоровъ или рѣшеній.

По соглашенію Его Свѣтлости Князя Намѣстника съ Господиномъ Министромъ Финансовъ, постановлены въ этомъ отношеніи слѣдующія правила:

По 1-му: лица въ домахъ, или жилищахъ коихъ произведена выемка контрабандныхъ товаровъ, должны быть задерживаемы и немедленно доставляемы въ таможню, тогда только, когда онѣ не принадлежатъ къ числу осѣдлыхъ и извѣстныхъ мѣстной власти жителей; а на счетъ послѣднихъ, слѣдуетъ ограничиваться взятіемъ подписки о явкѣ на срокъ, для допросовъ, въ таможню и отдачею подъ надзоръ полиціи, которая обязана принять понудительныя противъ нихъ мѣры, еслибы они уклонялись отъ требуемой явки.

По 2-му: что арестованіе обвиняемыхъ въ контрабандѣ лицъ, во время производства надъ ними слѣдствія, можетъ имѣть мѣсто;

przy stosowaniu przepisów w art. 935, 979, 983, 984 i 986 Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego zawartych, w przedmiocie uwięzienia osób obwinionych o defraudacye, nastręczyły się pewne wątpliwości i kwestye, a mianowicie:

1) czy przepis co do przytrzymywania i dostawiania do najbliższéj komory celnéj, stosuje się do samych tylko przewożących i przenoszących towary defraudowane, czyli téż i do wszystkich tych osób, w domach lub pomieszkaniach których, skutkiem denuncyacyi lub podejrzenia, znalezione zostały towary;

2) w jakich razach defraudanci winni być w toku śledztwa kwalifikowani do więzienia;

3) jaka władza ma prawo w toku śledztwa aresztować osoby o defraudacyą obwinione; i

4) w jakich mianowicie miejscach zamknięcia winni być osadzani tego rodzaju defraudanci, do czasu wydania przeciwko nim stanowczego wyroku lub decyzyi.

Po zniesieniu się Księcia Namiestnika Królestwa z Ministrem Skarbu, postanowione zostały w tym względzie następujące zasady:

Co do 1-go: z pomiędzy osób, w domach lub pomieszkaniach których wykryto towary defraudowane, ulegają zatrzymaniu i natychmiastowemu dostawieniu do komory celnéj, te tylko, które nie należą do liczby osiadłych i znanych miejscowéj władzy mieszkańców; względem zaś tych ostatnich, ograniczać się należy odebraniem od nich piśmiennéj deklaracyi, że stawią się do komory celnéj w oznaczonym terminie dla złożenia zeznań, przyczém należy oddać ich pod dozór policyi, która, w razie uchylania się ich od wymaganego stawiennictwa, przedsiębierze względem nich znaglające środki.

Co do 2-go: że przyaresztowanie w toku śledztwa osób o defraudacyą obwinionych, może mieć miejsce:

a) когда обвиняемые въ тайномъ провозѣ или принадлежности имъ контрабандныхъ товаровъ суть иностранцы, бродяги и вообще лица, не имѣющія въ краѣ постоянной осѣдлости и вѣрнаго заработка, и если въ уплатѣ пени, превышающей 30 р. с., они не представятъ благонадежнаго поручительства; лицъ же, имѣющихъ постоянную осѣдлость и представившихъ поручительство во взносѣ могущей съ нихъ причитаться пени, оставлять на свободѣ, а не могущихъ представить поручительства, но осѣдлыхъ въ краѣ и извѣстныхъ мѣстной власти отдавать подъ надзоръ полиціи;

b) до приведенія въ извѣстность обстоятельствъ, относящихся къ личности задержаннаго контрабандиста и положенія его въ краѣ;

c) когда контрабандисты, сверхъ тайнаго водворенія товаровъ, обвиняются въ другихъ преступленіяхъ или проступкахъ, напр. въ поддѣлкѣ таможенныхъ пломбъ, буйствѣ или сопротивленіи поимщикамъ вооруженною рукою и т. п., которые, на основаніи правилъ уголовнаго Уложенія, влекутъ за собою личное наказаніе, соединенное съ немедленнымъ заключеніемъ въ арестѣ.

По 3-му: опредѣленіе того, подлежитъ ли арестованію состоящій подъ слѣдствіемъ контрабандистъ, зависитъ отъ Судовъ, таможень, или полиціи, смотря по тому, которая изъ этихъ властей производитъ слѣдствіе, съ тѣмъ однакожъ, что, въ случаяхъ, въ которыхъ съ тайнымъ провозомъ товаровъ соединено какое либо другое преступленіе, таможня или полиція, согласно 978 статьѣ Устава таможеннаго, должна передавать немедленно обвиняемаго, вмѣстѣ съ письменными о немъ свѣдѣніями, на постановленіе подлежащаго Суда.

a) gdy obwinieni o tajemne przewożenie towarów, lub jako właściciele tychże, o popełnienie defraudacyi, są cudzoziemcami, włóczęgami i w ogólności ludźmi, nie mającemi w kraju stałego zamieszkania i sposobu do życia, i gdy nie złożą dostatecznéj rękojmi zapłacenia kary pieniężnéj, przenoszącéj rs. 30; ci zaś, którzy mają stałe miejsce zamieszkania i złożą poręczenie wniesienia kary, jaka na nich przypaść może, odpowiadają z wolności; nie składający rękojmi, lecz w kraju osiedli i znani miejscowéj władzy, oddawani być winni pod dozór policyjny;

b) aż do wyjaśnienia okoliczności dotyczących osoby przytrzymanego defraudanta i jego położenia w kraju;

c) gdy defraudanci, oprócz zarzutu tajemnego wprowadzenia towarów, obwinieni są o inne jeszcze przestępstwa lub wykroczenia, jak np. o sfałszowanie plomb komory, o pobicie lub stawianie zbrojną ręką oporu przeciwko ajentom władzy i tym podobne czyny, które na mocy kodeksu karnego pociągają za sobą karę, skutkującą natychmiastowe uwięzienie.

Co do 3-go: wyrzeczenie, czy obwiniony o defraudacyą ma być w toku śledztwa przyaresztowany, zależy od Sądów, komór celnych lub policyi, stosownie do tego, która z tych władz prowadzi śledztwo; w razie jednak, jeżeli obok defraudacyi popełnioném zostało inne przestępstwo, komora celna lub władza policyjna, stosownie do art. 978 Ustawy celnéj, obowiązana jest natychmiast odsyłać obwinionego, wraz z piśmienném objaśnieniem, pod wyrzeczenie właściwego Sądu;

По 4-му: состоящіе подъ слѣдствіемъ контрабандисты, подлежащіе арестованію, должны быть содержимы, если заключеніе ихъ кратковременно, въ полицейскихъ и детенціонныхъ арестахъ, а въ слѣдственныхъ тюрьмахъ тогда, когда предстоитъ надобность задержанія на болѣе продолжительное время, или если въ упомянутыхъ арестахъ не будетъ мѣста.

По волѣ Его Свѣтлости Князя Намѣстника, Таможенное Отдѣленіе честь имѣетъ сообщить о вышеизложенномъ Правительственной Коммисіи Юстиціи, для соотвѣтственнаго по вѣдомству ея распоряженія.

Варшава, 28 Іюля (9 Августа) 1853 года.

За отсутствіемъ Управляющаго Отдѣленіемъ,

Начальникъ Экспедиціи, (подписано) *Гудовскій.*

N. 3,072.

Примѣчаніе. Постановленіе сіе сообщено Уголовнымъ Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 18 (30) Августа 1853 года, N. 16,002.

Co do 4-go: defraudanci, ulegający w toku śledztwa przy-aresztowaniu, winni być osadzani: jeśli są uwięzieni na czas krótki— w aresztach policyjnych lub detencyjnych; a na przypadek gdyby się okazał brak miejsca w tych aresztach, lub jeżeli zachodzi potrzeba zabezpieczenia osoby obwinionego na czas dłuższy — w domach badań.

Z rozkazu Księcia Namiestnika, Wydział Celny ma zaszczyt zawiadomić Kommissyą Rządową Sprawiedliwości o powyższém postanowieniu, dla wydania odpowiednich zarządzeń.

w Warszawie, dnia 28 Lipca (9 Sierpnia) 1853 roku.

W nieobecności Zarządzającego Wydziałem,

Naczelnik Ekspedycyi, (podpisano) *Gudowski.*

Nr. 3,072.

Uwaga. Postanowienie to było komunikowane Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 18 (30) Sierpnia 1853 r., Nr. 16,002.

№ 141.

Правила относительно порядка приведенія въ исполненіе статьи 648 таможеннаго Устава, опредѣляющей взысканіе за переходъ границы не чрезъ установленные пункты.

(4 (16) Сентября) 1853 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Въ статьѣ 648 Устава таможеннаго для Царства Польскаго постановлено:

„переходящіе и переѣзжающіе чрезъ границу, не чрезъ установленные пункты, подвергаются денежному взысканію отъ 4 руб. 50 коп. до 13 руб. 50 коп. сер., смотря по средствамъ къ уплатѣ виновнаго лица. Взыскиваемыя въ штрафъ деньги разспредѣляются на томъ же основаніи, какъ и поступающія въ пеню за запрещенные товары. Разсмотрѣніе подобныхъ дѣлъ и опредѣленіе мѣры взысканій предоставляются таможеннымъ мѣстамъ, съ утвержденія окружныхъ Начальниковъ."

Опытомъ дознано, что подсудимые сего рода, въ ожиданіи утвержденія рѣшенія объ нихъ дѣла Начальниками Округовъ, содержались неоднократно подъ арестомъ гораздо болѣе того времени, на которое они, по Уложенію о наказаніяхъ для Царства, подлежали бы тюремному заключенію, въ случаѣ несостоятельности ихъ къ уплатѣ вышеозначеннаго денежнаго штра-

№ 141.

Przepisy co do sposobu wykonywania art. 648 Ustawy celnéj, oznaczającego karę za przejście granicy punktem zakazanym.

(d. 4 (16) Września 1853 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy Kancelaryi Przybocznéj Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Artykuł 648 Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego stanowi:

„przechodzący lub przejeżdżający granicę z pominięciem punktów do tego oznaczonych, ulegają karze pieniężnéj od 4 rub. 50 kop. do 13 rub. 50 kop., w miarę swéj zamożności. Wpływy z kar tego rodzaju podchodzą pod tenże sam podział, co wpływy z kar za towary zakazane wymierzanych. Rozpoznawanie podobnych przedmiotów i oznaczanie wysokości kary pieniężnéj, pozostawia się Urzędom celnym, z zatwierdzeniem Naczelników Okręgowych".

Doświadczenie przekonało, że obwinieni o podobne wykroczenie, w oczekiwaniu na zatwierdzenie wyroku w ich sprawie przez Naczelników Okręgowych, częstokroć zatrzymywani byli w areszcie daleko dłużéj nad czas, jaki, według Kodeksu karnego dla Królestwa Polskiego, musieliby odsiedzieć w więzieniu, w razie niemożności zaspokojenia wzmian-

фа, посему, какъ для облегченія участи подсудимыхъ, безъ ослабленія опредѣленнаго съ нихъ закономъ взысканія, такъ равно для сокращенія переписки по дѣламъ о тайномъ переходѣ границы, постановлены, по соглашенію Его Свѣтлости Князя Намѣстника съ Господиномъ Министромъ Финансовъ, слѣдующія къ руководству правила:

1. Дѣла о тайномъ переходѣ границы иностранцами, несостоятельными къ уплатѣ опредѣленнаго закономъ денежнаго взысканія, или немогущими представить залога или вѣрнаго поручительства во взносѣ сего взысканія въ свое время, а также бродягами и людьми изъ числа подданныхъ Царства, неимѣющими постоянной осѣдлости или вѣрнаго заработка т. е. тѣми лицами, которыя, при обыкновенномъ ходѣ о нихъ дѣлъ, согланно 648 статьѣ Устава таможеннаго для Царства Польскаго, подлежали бы арестованію до воспослѣдованія окончательнаго приговора, и которыя, въ ожиданіи сего приговора, содержались бы подъ арестомъ гораздо болѣе срока, какой слѣдовалъ бы при замѣнѣ постановленнаго денежнаго взысканія на арестъ, рѣшать окончательно въ таможенныхъ мѣстахъ, не представляя сихъ рѣшеній на утвержденіе Начальниковъ Таможенныхъ Округовъ.

2. Дѣла о лицахъ, обвиняемыхъ, сверхъ тайнаго перехода границы, въ совершеніи контрабанды, представлять на окончательное рѣшеніе того начальства, которое въ послѣдней инстанціи постановляетъ приговоръ о контрабандѣ.

3. При наложеніи опредѣленнаго за тайный переходъ границы денежнаго взысканія, въ количествѣ отъ 4 руб. 50 коп. до 13 руб. 50 к. с., на основаніи 648 статьи Устава таможеннаго, приниматъ въ соображеніе не только причины, побудившія къ тайному переходу и въ который разъ совершается оный, но и средства обвиняемыхъ къ уплатѣ сего взысканія.

kowanéj kary pieniężnéj. Z tego powodu, tak dla złagodzenia losu obwinionych, bez osłabienia rygoru prawa, stanowiącego kary za przestępstwa tego rodzaju, jak niemniéj dla zmniejszenia korespondencyi w sprawach o potajemne przejście granicy, po zniesieniu się Księcia Namiestnika Królestwa z Ministrem Skarbu, postanowione zostały następujące zasady postępowania:

1. W sprawach o potajemne przejście granicy przez cudzoziemców, niebędących w możności zapłacenia prawem przepisanéj kary pieniężnéj, i niemogących przedstawić ani kaucyi, ani dostatecznéj rękojmi co do zaspokojenia w właściwym czasie takowéj kary, jakotéż przez włóczęgów i poddanych Królestwa, niemających stałego zamieszkania albo wiadomego sposobu do życia, to jest w ogólności przez ludzi, którzy przy zwykłym biegu spraw przeciwko nim uformowanych, stosownie do art. 648 Ustawy celnéj dla Królestwa Polskiego, winniby być zatrzymani w areszcie aż do czasu zapadnięcia co do nich ostatecznego wyroku, i którzy skutkiem tego, w oczekiwaniu tegoż wyroku, musieliby pozostawać w więzieniu daleko dłużéj nad czas, jakiby wypadł w skutek zamiany wymierzonéj na nich kary pieniężnéj na areszt, ostateczne wyroki wydawane będą przez komory celne, bez poddawania tych wyroków pod zatwierdzenie Naczelników Okręgów celnych.

2. Sprawy przeciwko osobom obwinionym nietylko o potajemne przejście granicy, ale i o popełnienie defraudacyi, przedstawiane być mają pod ostateczne zawyrokowanie téj władzy, która w ostatniéj instancyi wyrokuje co do defraudacyi.

3. Przy wymierzaniu kary pieniężnéj, ustanowionéj za potajemne przejście granicy, w wysokości od 4 rub. 50 kop. do 13 rub. 50 kop., na zasadzie art. 648 Ustawy celnéj, należy mieć na względzie nietylko powody, jakie skłoniły obwinionego do potajemnego przejścia, oraz ile razy dopuścił się on tego czynu, lecz nadto i zamożność obwinionych.

4. При замѣненіи несостоятельнымъ подсудимымъ опредѣленнаго съ нихъ денежнаго взысканія, сообразно 91 статьѣ Уложенія о наказаніяхъ для Царства Польскаго, на арестъ, отправлять подсудимаго, прямо изъ таможенныхъ мѣстъ, въ ближайшія тюремныя заведенія, чрезъ посредство мѣстныхъ полицій.

5. При уплатѣ за переходъ границы взысканія, если обвиненные будутъ подданные Царства, то отправлять ихъ посредствомъ полиціи на мѣсто жительства; если же иностранцы, то передавать, для дальнѣйшаго съ ними поступленія по закону, подлежащему Уѣздному Начальнику.

6. По дѣламъ лицъ, обвиняемыхъ, сверхъ тайнаго перехода, въ другомъ какомъ либо уголовномъ или политическомъ преступленіи и несостоятельныхъ къ уплатѣ опредѣленнаго за переходъ границы взысканія, не приступая къ приведенію въ исполненіе рѣшенія таможни на счетъ сего взысканія, сообщать о количествѣ онаго Суду или военному Начальнику, въ вѣдѣніе коихъ обвиненные будутъ отправлены.

О вышеизложенныхъ правилахъ Таможенное Отдѣленіе, по приказанію Его Свѣтлости, имѣетъ честь сообщить Правительственной Коммисіи, для свѣдѣнія и надлежащаго кому слѣдуетъ предписанія.

Варшава, 4 (16) Сентября 1853 года.

За отсутствіемъ Управляющаго Отдѣленіемъ,
Начальникъ Экспедиціи, (подписано) *Гудовскій.*

N. 3,511.

Примѣчаніе. Отношеніе сіе передано Судамъ карательнымъ и Прокурорамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 22 Сентября (5 Октября) 1853 года, за N. 18,553.

---

4. Przy zamianie niewypłacalnym obwinionym wymierzonéj na nich kary pieniężnéj, na areszt, stosownie do art. 91 Kodeksu karnego Królestwa Polskiego, odsyłać należy obwinionych wprost z Urzędów celnych do najbliższych więzień, za pośrednictwem miejscowéj policyi.

5. W razie zaspokojenia kary za przejście granicy, jeżeli obwinieni są poddanemi Królestwa, odsyłani być winni za pośrednictwem policyi do miejsca zamieszkania; jeżeli zaś są cudzoziemcami, to dla postąpienia z niemi wedle prawa, odstawiani być mają do właściwych Naczelników Powiatowych.

6. W sprawach osób obwinionych, nietylko o potajemne przejście granicy, ale i o inne jeszcze jakiekolwiek przestępstwo kryminalne albo polityczne, i niebędących w możności zaspokojenia zasądzonéj kary za przejście granicy, nie wprowadzając w wykonanie wyroku komory co do téj kary, zawiadamiać należy o jéj wysokości Sąd albo Naczelnika wojennego, do których obwinieni mają być odstawieni.

Przepisy takowe, Wydział Celny, z polecenia Jego Książęcéj Mości, ma zaszczyt komunikować Kommissyi Rządowéj, dla wiadomości i wydania odpowiednich rozporządzeń.

w Warszawie, dnia 4 (16) Września 1853 roku.

W nieobecności Zarządzającego Wydziałem,
Naczelnik Ekspedycyi, (podpisano) *Gudowski.*

Nr. 3,511.

Uwaga. Odezwa ta była komunikowana Sądom karnym i Prokuratorom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z d. 22 Września (5 Października) 1853 roku, Nr. 18,553.

№ 142.

Объясненіе о томъ, какъ примѣнять къ дѣламъ о тайномъ провозѣ иностранныхъ игральныхъ картъ правила статьи 858 и 861 Устава таможеннаго.

(1 (13) Октября 1853 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при собственной канцеляріи Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Въ Высочайше утвержденномъ Уставѣ таможенномъ для Царства Польскаго изображено:

Статья 858: „Виновные въ тайномъ провозѣ иностранныхъ игральныхъ картъ подвергаются за сіе, сверхъ конфискаціи картъ, денежному взысканію по три рубля серебромъ за каждую колоду сихъ картъ, согласно 504 статьѣ уголовнаго Уложенія Царства. Сіе взысканіе обращается какъ на продавца, такъ и на покупателя оныхъ, если сей послѣдній предварительно не донесетъ самъ мѣстному начальству о покупкѣ тѣхъ картъ, наименовавъ торговца оныхъ. Въ случаѣ же несостоятельности виновныхъ заплатить означенное взысканіе, съ ними поступается на основаніи правилъ, постановленныхъ вообще для несостоятельныхъ въ статьѣ 91-й Уложенія Царства Польскаго о наказаніяхъ.“

Статья 859: „За иностранныя игральныя карты, задержанныя въ предѣлахъ пограничной черты, безъ

№ 142.

Objaśnienie, jak stosować przepisy art. 858 i 861 Ustawy Celnéj w sprawach o defraudacyą kart.

(d. 1 (13) Października 1853 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy Kancelaryi Przybocznéj Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

W Najwyżéj zatwierdzonéj Ustawie celnéj dla Królestwa Polskiego mieszczą się następujące przepisy:

Artykuł 858: „Za przemycanie kart zagranicznych, winni ulegają, oprócz konfiskaty kart, karze pieniężnéj rubli trzy za każdą talię, zgodnie z art. 504 Kodeksu kar Królestwa. Kara ta wymierza się na sprzedającego i na kupującego, jeśli ten ostatni nie uprzedzi miejscowéj władzy o kupnie kart zagranicznych i nie wymieni od kogo je nabył. Jeżeli winni nie są w stanie zapłacić wyrzeczonéj na nich kary pieniężnéj, postępuje się z niemi według ogólnych co do tego przypadku przepisów, zawartych w art. 91 Kodeksu kar Królestwa“.

Artykuł 859: „Ekspedycya dochodu z kart przy St. Petersburskim domu wychowania, płacić będzie

провозителя, С. Петербургскаго воспитательнаго дома экспедиція карточнаго сбора платитъ, если карты сіи новыя и совершенно годныя къ употребленію, по семидесяти по двѣ копѣйки серебромъ за каждую дюжину колодъ."

Статья 860: „Иностранныя игральныя карты, задержанныя въ предѣлахъ пограничной черты, безъ провозителя, представляются немедленно въ Департаментъ внѣшней торговли, который сносится съ Экспедиціею карточнаго сбора С. Петербургскаго воспитательнаго дома объ уплатѣ помянутыхъ въ предшедшей статьѣ семидесяти двухъ коп. сер. за каждую дюжину колодъ."

Статья 861: „Иностранныя игральныя карты, задержанныя хотя и въ пограничной чертѣ, но съ провозителемъ, равно и пойманныя за пограничною чертою или внутри Государства, препровождаются въ мѣстныя полиціи, отъ коихъ задержатели и поимщики должны ожидать себѣ награды, слѣдующей имъ по статьѣ 1,073."

По смыслу вышеприведенныхъ 860 и 861 статей Устава, только тѣ иностранныя игральныя карты должны поступать въ таможни, для представленія въ Департаментъ внѣшней торговли, которыя задержаны въ пограничной чертѣ безъ провозителя; иностранныя же карты, задержанныя въ пограничной чертѣ съ провозителемъ, также пойманныя за пограничною чертою или внутри края, какъ съ провозителемъ, такъ и безъ провозителя, слѣдуетъ препровождать въ мѣстныя полиціи, отъ коихъ задержатели и поимщики должны ожидать награды, слѣдующей имъ по статьѣ 1,073.

Изъ сего возникли вопросы:

1) Какое начальство должно постановлять о конфискаціи, съ взысканіемъ пени, иностранныхъ картъ, задержанныхъ внутри края и въ пограничной чертѣ съ провозителемъ?

po 72 kopiejek za tuzin talij, ujętych bez defraudanta w obrębie pasu granicznego, kart do gry zagranicznych, jeżeli są nowe i do użytku zupełnie zdatne."

Artykuł 860: „Zagraniczne karty do gry, ujęte w obrębie pasu granicznego bez defraudanta, przesyłają się bezzwłocznie do Departamentu handlu zewnętrznego, który znosi się z Ekspedycyą dochodu z kart przy St. Petersburskim domu wychowania względem wspomnionéj w poprzednim artykule zapłaty, po 72 kopiejek za każdy tuzin talij."

Artykuł 861: „Zagraniczne karty do gry, ujęte w obrębie pasu granicznego z defraudantem, lub téż po za obrębem tegoż pasu, czyli w głębi kraju, oddawane być winny do miejscowéj policyi, od któréj ujmujący oczekiwać mają na wynagrodzenie, przypadające im z mocy artykułu 1,073".

W duchu przytoczonych wyżéj artykułów 860 i 861 Ustawy, te tylko zagraniczne karty winny być odsyłane do komór celnych, celem przedstawienia ich do Departamentu handlu zewnętrznego, które zostały ujęte w obrębie pasu granicznego bez defraudanta; karty zaś ujęte w tymże obrębie wraz z defraudantem, jakotéż ujęte poza obrębem pasu granicznego lub w głębi kraju tak z defraudantem jako i bez niego, winny być odsyłane miejscowym władzom policyjnym, od których ujmujący oczekiwać mają wynagrodzenia przypadającego im z mocy artykułu 1,073.

Z tego wynikły kwestye:

1) do jakiéj władzy należy wyrokowanie co do konfiskaty zagranicznych kart, ujętych w głębi kraju i w pasie granicznym wraz z defraudantem, i co do wymierzenia kary pieniężnéj;

2) Отъ кого зависитъ первоначальное изслѣдованіе о виновныхъ въ тайномъ водвореніи упомянутыхъ игральныхъ картъ, а также взысканіе и выдача штрафныхъ денегъ, слѣдующихъ открывателямъ картъ иностранныхъ, на основаніи 1,073 статьи Устава таможеннаго?

3) Какъ должно понимать точный смыслъ статьи 858-ой Устава таможеннаго, а именно: слѣдуетъ ли по сей статьѣ взыскивать пеню отдѣльно съ продавца и отдѣльно съ покупателя, съ каждаго по 3 р. с. за одну и ту же колоду картъ, не смотря на число лицъ, чрезъ руки которыхъ оныя перешли, или же за одну колоду полагать пени не болѣе 3 р. с.?

4) Подлежатъ ли дѣйствію этой статьи не только новыя, но и бывшія въ употребленіи карты, а изъ сихъ послѣднихъ и такія, которыя окажутся не въ цѣльныхъ колодахъ?

5) Если продавцы и покупатели иностранныхъ игральныхъ картъ должны быть подвергаемы взысканію въ томъ случаѣ, когда задержанныя карты окажутся бывшими въ употребленіи, то слѣдуетъ ли при рѣшеніи дѣлъ сего рода руководствоваться закономъ о давности, освобождающимъ отъ всякой отвѣтственности лица, если со времени учиненія ими преступленія или проступка, за которые опредѣляются закономъ лишь временное заключеніе въ тюрьмѣ или кратковременный арестъ, или легкое наказаніе розгами, или денежныя взысканія, или выговоры, или замѣчанія, или внушенія, прошло три года и когда во все сіе время оные не сдѣлались гласными или виновные въ оныхъ слѣдствіемъ, въ продолженіе того же времени, не были обнаружены? наконецъ

6) Какой надлежитъ соблюдать порядокъ въ доставленіи въ С. Петербургскій Опекунскій Совѣтъ контрабандныхъ игральныхъ картъ, задерживаемыхъ въ пограничной чертѣ съ провозителемъ и внутри края, какъ съ провозителемъ, такъ и безъ провозителя?

По соглашенію Его Свѣтлости Князя Намѣстника съ Господиномъ Министромъ Финансовъ, постановлены, въ устраненіе изъясненныхъ недоразумѣній слѣдующія правила:

2) do kogo należy początkowe śledztwo co do winnych potajemnego wprowadzenia wzmiankowanych kart, tudzież ściąganie i wypłata kar pieniężnych, przypadających donosicielom na zasadzie art. 1073 Ustawy celnéj;

3) jak należy rozumiéć w ścisłém znaczeniu art. 858 Ustawy celnéj, to jest, czy kara pieniężna, podług tego artykułu, ma być wymierzana oddzielnie na sprzedającego i oddzielnie na kupującego po 3 rub. na każdego za jednę i tęż samę talię kart, bez względu na liczbę osób, przez których ręce przeszły, lub téż za jednę talię wymierzać karę nie wyższą nad 3 rub. sr.;

4) czy pod przepis tego artykułu podchodzą nietylko nowe, lecz także i używane karty, a z tych ostatnich i takie, które znalezione zostaną nie w całych taliach;

5) jeżeli sprzedający i kupujący zagraniczne karty ulegać mają karze w przypadku, gdy ujęte karty okażą się używanemi, czy przy sądzeniu takich spraw stosowane być winno prawo o przedawnieniu, zwalniające obwinionych od wszelkiéj odpowiedzialności, skoro od czasu popełnionego przez nich przestępstwa albo wykroczenia, za które prawo oznacza jedynie czasowe zamknięcie w więzieniu, lub areszt na czas krótki, lekką karę cielesną lub pieniężną, naganę, napomnienie, albo ostrzeżenie, upłynęło lat trzy, i skoro przez cały ten przeciąg czasu, czyny takowe albo wcale nie były wiadome, albotéż winni takowych, nie zostali wyśledzeni; — nakoniec

6) jaki sposób postępowania przyjąć należy co do przesyłki do Rady opiekuńczéj St. Petersburskiéj kart defraudowanych, ujętych w obrębie pasu granicznego wraz z defraudantem i w głębi kraju, tak z defraudantem, jakotéż i bez niego.

Po porozumieniu się Księcia Namiestnika Królestwa z Ministrem Finansów, postanowiono w rozwiązaniu przytoczonych wątpliwości, następujące przepisy:

1. Разсмотрѣніе и рѣшеніе дѣлъ о контрабандныхъ игральныхъ картахъ, задержанныхъ внутри края или хотя и въ пограничной чертѣ, но съ провозителемъ, принадлежитъ судебно-полицейскимъ властямъ, по порядку, предписанному 19, 22 и 23 статьями переходнаго Устава отъ стараго къ новому уголовному Уложенію о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ въ Царствѣ.

2. Первоначальное изслѣдованіе о виновныхъ въ контрабандѣ игральныхъ картъ, задержанныхъ въ пограничной чертѣ съ провозителемъ и внутри края, какъ съ провозителемъ, такъ и безъ провозителя, а равно взысканіе присужденнаго съ виновныхъ штрафа и выдача онаго открывателямъ, лежатъ на обязанности полиціи.

3. Если обнаружено будетъ, что задержанныя контрабандныя игральныя карты переходили чрезъ нѣсколько рукъ,—виновные въ томъ должны быть подвергаемы, не каждый особо, но всѣ въ совокупности, по равнымъ частямъ уплатѣ 3 руб. сер. за одну колоду, съ тѣмъ, что если кто либо окажется несостоятельнымъ, то слѣдующая съ него ко взысканію часть обращается на другихъ соучастниковъ.

4. Установленному денежному взысканію подлежатъ наравнѣ съ новыми и бывшія въ употребленіи карты, найденныя, какъ въ цѣльныхъ, такъ и не въ цѣльныхъ колодахъ.

5. Освобожденіе отъ взысканія за давностію преступленія допускается, на основаніяхъ дѣйствующаго въ Царствѣ закона, только въ отношеніи лицъ, отъ коихъ задержанныя карты перешли къ послѣднему хозяину оныхъ, но въ такомъ случаѣ лицо, у коего обнаружены карты, должно уплатить полностію опредѣленное 861-ой статьею Устава таможеннаго взысканіе.

6. Контрабандныя игральныя карты, задержанныя въ пограничной чертѣ съ провозителемъ и внутри края, какъ съ провозителемъ, такъ и безъ провозителя, представляются Президентами и Бургомистрами городовъ и мѣстечекъ, а равно гминными Войтами, посредствомъ Уѣздныхъ Начальниковъ, а въ Вар-

1. Rozpoznawanie i sądzenie spraw o defraudacyą kart do gry, ujętych w głębi kraju, albo w obrębie pasu granicznego z defraudantem, należy do władz sądowo-policyjnych, wedle porządku przepisanego art. 19, 22 i 23 Ustawy przechodniéj do Kodeksu kar głównych i poprawczych Królestwa.

2. Początkowe śledztwo co do obwinionych o defraudacyą kart, ujętych w obrębie pasu granicznego z defraudantem, lub też w głębi kraju z defraudantem, albo bez tegoż, jak niemniéj ściąganie zasądzonéj od winnych kary pieniężnéj i wypłata takowéj donosicielom, należy do władz policyjnych.

3. Jeżeli się okaże, iż ujęte karty defraudowane, przechodziły przez kilka rąk, w takim razie winni mają być pociągani, nie każdy z osobna, lecz wszyscy razem w równych częściach do zapłacenia 3 rubli sr. za jednę talię; w razie zaś niewypłacalności któregokolwiek z nich, przypadająca na niewypłacalnego część, rozłożoną być ma na innych współobwinionych.

4. Ustanowiona kara pieniężna rozciąga się zarówno do nowych, jak i do używanych kart, tak w całych, jakotéż i w niezupełnych taliach znalezionych.

5. Uwolnienie od kary, z powodu przedawnienia przestępstwa, może mieć miejsce na zasadzie istniejącego w Królestwie przepisu prawa, jedynie tylko co do osób, z których rąk zatrzymane karty przeszły do ostatniego ich posiadacza, lecz w takim razie osoba, u któréj znalezione zostały karty, obowiązana jest w całości zaspokoić karę oznaczoną art. 861 Ustawy celnéj.

6. Karty defraudowane, ujęte w obrębie pasu granicznego wraz z defraudantem, a w głębi kraju, tak z defraudantem, jak i bez niego, przedstawiane będą przez Prezydentów i Burmistrzów miast i miasteczek, tudzież Wójtów gmin, za pośrednictwem Naczelników Powiatowych, a w Warszawie, za po-

шавѣ посредствомъ Оберъ-Полиціймейстера города въ Таможенное Отдѣленіе, для отсылки въ С. Петербургскій Опекунскій Совѣтъ.

Сообщая о семъ Правительственной Коммисіи въ послѣдствіе отзыва въ Таможенное Отдѣленіе Г. Главнаго Директора Юстиціи, отъ 25 Марта (6 Апрѣля) тек. года, N. 493, Отдѣленіе, по волѣ Его Свѣтлости, честь имѣетъ покорнѣйше просить сдѣлать соотвѣтственное по этому предмету по вѣдомству ея распоряженіе.

Варшава, 1 (13) Октября 1853 года.

За отсутствіемъ Управляющаго Отдѣленіемъ,
Начальникъ Экспедиціи, (подписано) *Гудовскій.*

N. 3,857.

Примѣчаніе. Распоряженіе сіе передано карательнымъ Судамъ и Прокурорамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 13 (25) Октября 1853 года, N. 20,422.

№ 143.

Предписаніе Судамъ изслѣдывать сущность обязательствъ и происхожденіе предмета спора по дѣламъ между частными лицами, подозрѣваемыми въ контрабандномъ промыслѣ, и о таковыхъ дѣлахъ увѣдомлять таможенныя мѣста.

(1 (13) Іюня 1854 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 1 (13) Іюня 1854 года.

Въ исполненіе предписанія Совѣта Управленія отъ 17 (29) Апрѣля сего года и позднѣйшихъ приказаній и. д. Намѣстни-

średnictwem Ober-Policmajstra miasta, do Wydziału Celnego dla przesyłki do Rady Opiekuńczéj St. Petersburskiéj.

Zawiadamiając o tém Kommissyą Rządową, w następstwie odezwy Dyrektora Głównego Sprawiedliwości pod dniem 25 Marca (6 Kwietnia) r. b., N. 493, uczynionéj, Wydział Celny, z polecenia Jego Książęcéj Mości, ma zaszczyt upraszać o wydanie odpowiednich w tym przedmiocie komu należy zarządzeń.

w Warszawie, dnia 1 (13) Października 1853 roku.

W zastępstwie Zarządzającego Wydziałem,
Naczelnik Ekspedycyi, (podpisano) *Gudowski.*

Nr. 3,857.

Uwaga. Rozporządzenie to przesłane zostało Sądom karnym i Prokuratorom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z d. 13 (25) Października 1853 r., Nr. 20,422.

№ 143.

Polecenie Sądom, aby w sprawach między osobami prywatnemi o defraudacyą podejrzanemi, śledziły naturę zobowiązań i pochodzenie przedmiotu spornego, a o podobnych sprawach Urzędy celne zawiadamiały.

(d. 1 (13) Czerwca 1854 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj dnia 1 (13) Czerwca 1854 roku.

W wykonaniu polecenia Rady Administracyjnéj z dnia 17 (29) Kwietnia i późniejszych rozkazów sprawującego obo-

ка Царства, Главный Директоръ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ представляетъ мнѣніе свое о томъ: какъ должно поступить, по всей строгости законовъ, какъ съ лицами, виновными въ производствѣ контрабаднаго промысла въ городѣ Ченстоховѣ, такъ и съ чиновниками разныхъ управленій, которые какимъ либо образомъ содѣйствовали контрабандистамъ.

Главный Директоръ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ былъ мнѣнія, что наказаніе виновныхъ по всей строгости законовъ, какъ объяснено въ предписаніи Намѣстника Царства, не можетъ послѣдовать иначе, какъ только по судебному приговору; а какъ, на основаніи 931 статьи таможеннаго Устава, дѣла о контрабандѣ, въ случаѣ особенной важности, должны быть рѣшаемы даже не въ очередь, то и настоящее дѣло должно бы имѣть такой же ускоренный ходъ. Рѣшеніе сего дѣла административнымъ порядкомъ, на основаніи произведеннаго уже слѣдствія, которое, хотя весьма обстоятельно, но болѣе указываетъ только родъ преступленія и общія свойства онаго, легко могло вовлечь въ важныя ошибки, по примѣненію наказанія къ каждому изъ обвиненныхъ лицъ, а сверхъ того даже дѣйствительно виновные и по мѣрѣ преступленія наказанные административнымъ порядкомъ имѣли бы за собою то выгодное для нихъ, но укорительное для правосудія извиненіе, а можетъ быть и мнѣніе, что они были невинны, но что прегражденo имъ оправданіе въ судебныхъ инстанціяхъ и отказано въ защитѣ закономъ дозволенной, которая въ столь важномъ дѣлѣ должна бы быть имъ назначена даже отъ Правительства.

По объясненіи общихъ соображеній Главный Директоръ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ представляетъ слѣдующее по настоящему дѣлу заключеніе:

. . . . . .

Что касается судебныхъ чиновниковъ, Подсудокъ Мироваго Суда и Писарь того же Суда обвиняются въ томъ, что, при рѣшеніи дѣлъ о взаимныхъ между частными лицами обязательствахъ, не старались сдѣлать точнаго дознанія, изъ какихъ дѣйствительно побудительныхъ причинъ возникали эти обязательства, и самые предметы ихъ не были ли контрабандные.

wiązki Namiestnika Królestwa, Dyrektor Główny Spraw Wewnętrznych i Duchownych przedstawił téjże Radzie wnioski swoje co do sposobu postąpienia wedle całéj surowości prawa, tak z osobami winnemi popełnienia defraudacyi w mieście Częstochowie, jakotéż z urzędnikami władz wszelkich, którzy w jakibądź sposób pomagali im do spełnienia takowych defraudacyj.

Dyrektor Główny Spraw Wewnętrznych i Duchownych był zdania, że ukaranie winnych wedle całéj surowości prawa, jak to obejmuje w sobie decyzya Księcia Namiestnika Królestwa, nie może inaczéj nastąpić, jak tylko na drodze sądowéj i według przepisów prawa; a gdy stosownie do art. 931 Ustawy celnéj, sprawy o defraudacyą, w razach szczególnie ważnych, nawet z pominięciem kolei sądzone być powinny, przeto i co do sprawy, o którą idzie, pospiech ten powinien być zalecony. Załatwienie téj sprawy drogą administracyjną, na zasadzie śledztwa sumarycznego, które, jakkolwiek najdokładniéj sporządzone, bardziéj tylko naturę przestępstwa i ogólny charakter jego wykazuje, łatwo mogłoby sprowadzić do ważnych pomyłek w zastosowaniu kary do każdego z obwinionych, a oprócz tego, nawet istotnie winni i w miarę tego ukarani drogą administracyjną, mieliby za sobą tę korzystną dla nich a przykrą dla sprawiedliwości wymówkę, a może i opinię, że byli niewinnemi, ale im odmówiono instancyj sądowych i obrony prawem dozwolonéj, a nawet w tak ważnéj sprawie z urzędu dodać się powinnéj.

Przy tych więc uwagach, Dyrektor Główny Spraw Wewnętrznych i Duchownych przedstawił następujące wnioski:

. . . . . .

Co do urzędników sądowych: Podsędek Sądu Pokoju i Pisarz tegoż Sądu mają ten zarzut, iż rozsądzając sprawy cywilne o zobowiązania się między prywatnemi, nie byli dość przezorni dochodzić, czy te zobowiązania miały przyczynę godziwą i czy przedmioty zobowiązania nie były defraudowane. Akt ich oskarżenia opiéra się na tém, że gdyby tego

Обвиненіе этихъ чиновниковъ основывается на томъ, что если-бы они сдѣлали такое дознаніе, то могли бы удостовѣриться, что лицами, входившими въ таковыя обязательства между собою, были контрабандисты, а предметъ оныхъ—контрабанда. Легко допустить, что оба эти чиновники, какъ мѣстные, могли частнымъ образомъ знать: кто эти лица и какого рода обязательства ихъ, и даже изъ объясненій лицъ, привлеченныхъ въ Судъ для допросовъ по нѣкоторымъ дѣламъ, очевидно почти было, что обѣ стороны предметомъ договора имѣли контрабандный товаръ. Оба эти чиновники, по предписанію и. д. Намѣстника Царства, устранены уже отъ должности, а по строгости закона слѣдовало бы уволить ихъ вовсе отъ службы. Но, можетъ быть, Совѣтъ Управленія ограничится однимъ переводомъ ихъ въ другіе Суды, по вниманію къ сдѣланному слѣдственною Коммисіею замѣчанію: что надлежало бы поручить Правительственной Коммисіи Юстиціи обратить особенное вниманіе на родъ сего обвиненія. Дѣлать дознаніе о побудительныхъ къ обязательствамъ причинахъ, по силѣ Устава о гражданскомъ судопроизводствѣ, не есть обязанность Суда, и въ томъ только случаѣ Судъ долженъ разсматривать и постановлять рѣшеніе о свойствѣ и причинахъ обязательствъ, когда возникнетъ о томъ споръ отъ той или другой стороны, входящей въ обязательство. Посему и Суды высшихъ инстанцій, при рѣшеніи тѣхъ же самыхъ дѣлъ, не дѣлали такихъ дознаній. Опытъ указываетъ теперь, что нужно, дабы Суды, особенно пограничные, обращали вниманіе на это обстоятельство, имѣя въ виду контрабандный промыселъ, и были бы болѣе осмотрительны, въ особенности же по дѣламъ подозрительныхъ лицъ старались бы разузнавать существо обязательствъ и происхожденіе предмета, а во всякомъ случаѣ извѣщали бы по крайней мѣрѣ о такихъ дѣлахъ таможенное управленіе. Впрочемъ распоряженіе по сему предмету зависитъ отъ Правительственной Коммисіи Юстиціи. Къ сему Главный Директоръ Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ присовокупляетъ, что отъ обоихъ вышепоименованныхъ чиновниковъ не было еще требуемо объясненій по сему предмету.

dochodzenia dopełnili, mogliby się przekonać, że stronami zobowiązującemi się byli defraudanci, a przedmioty — defraudowanemi. Łatwo przypuścić, że obaj ci urzędnicy, jako miejscowi, mogli mieć prywatną wiadomość o charakterze osób i ich zobowiązań, a nawet z tłomaczenia się pozwanych w niektórych sprawach prawie widocznem to było, że obie strony działały o towar defraudowany; obaj ci urzędnicy są suspendowani z rozkazu sprawującego obowiązki Namiestnika Królestwa. Podług surowości prawa należy im udzielić dymissyą, jeżeliby Radzie Administracyjnéj nie podobało się raczéj, aby byli translokowani, a to z tych uwag, jakie delegacya śledcza zanotowała, to jest, że wypadałoby poruczyć Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości wziąć na szczególną uwagę naturę tego zarzutu, a to dla tego, że przekonywanie się z urzędu o przyczynie zobowiązania, nie jest procedurą cywilną przepisane i tylko wtenczas Sąd naturę i przyczynę zobowiązań rozpoznaje i wyrokuje, gdy o to spór przez strony jest wywołany; że z tego względu i Sądy wyższe, w apellacyi też same sprawy rozsądzające, tego sprawdzenia nie dopełniały, i że nareszcie tylko obecnie z doświadczenia wykazała się potrzeba zwrócić na to uwagę i to szczególnie tylko Sądów pogranicznych, aby ze względu na defraudacyą, przezornemi były, zwłaszcza w sprawach osób podejrzanych, dochodzić natury zobowiązań i pochodzenia przedmiotu, a w każdym razie przynajmniéj zawiadomić o takiéj sprawie podejrzanéj urząd celny, zarządzenie czego od Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości zależéć może. Nareszcie i to nadmienił Dyrektor Główny Spraw Wewnętrznych i Duchownych, że oba ci urzędnicy wcale jeszcze do tłomaczenia pociągani nie byli.

Совѣтъ, разсмотрѣвъ представленіе Главнаго Директора Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ:

1) согласился съ его заключеніемъ, что наказаніе по всей строгости закона виновныхъ въ производствѣ контрабаднаго промысла въ городѣ Ченстоховѣ, не иначе можетъ воспослѣдовать, какъ по судебнымъ приговорамъ, на основаніи существующихъ законовъ, вслѣдствіе чего Совѣтъ поручилъ Главному Директору Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ—всѣхъ лицъ, принимавшихъ участіе въ контрабандномъ промыслѣ, коихъ слѣдственная Коммисія раздѣлила на 4 разряда, т. е. признавшихся, уличенныхъ, почти изобличенныхъ и подозрѣваемыхъ, въ представленномъ спискѣ поименованныхъ, предать судебной отвѣтственности; при чемъ Совѣтъ положилъ: вмѣнить Правительственной Коммисіи Юстиціи въ обязанность, наблюдать за скорѣйшимъ ходомъ означеннаго дѣла;

. . . . . .

2) касательно судебныхъ чиновниковъ, Подсудка Мироваго Суда и Писаря того Суда, которые, при сужденіи дѣлъ о взаимныхъ между частными лицами обязательствахъ, не старались сдѣлать точнаго дознанія, изъ какихъ дѣйствительно побудительныхъ причинъ возникали эти обязательства и самые предметы оныхъ не были ли контрабандные, уволить вовсе отъ службы.

При чемъ Совѣтъ призналъ соотвѣтственнымъ предписать чрезъ Коммисію Юстиціи всѣмъ Судамъ, а въ особенности пограничнымъ, дабы, имѣя въ виду контрабандный промыселъ, были они болѣе осмотрительны, и въ особенности при сужденіи дѣлъ подозрительныхъ лицъ дѣлали бы дознаніе о существѣ обязательствъ и происхожденіи предметовъ, а во всякомъ случаѣ, по крайней мѣрѣ, увѣдомляли бы о такихъ подозрительныхъ дѣлахъ таможенное вѣдомство.

Вѣрно съ журналомъ:
Статсъ-Секретарь, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Лебренъ*.

Rada, rozważywszy przedstawienie Dyrektora Głównego Spraw Wewnętrznych i Duchownych, oświadczyła:

1) że podziela zdanie tegoż Dyrektora, iż ukaranie wedle całéj surowości prawa winnych dopuszczenia się defraudacyi w Częstochowie, nie może inaczéj nastąpić, jak na drodze sądowéj i wedle przepisów prawa, i w skutek tego poleca temuż Dyrektorowi Głównemu, iżby wszystkich udział w kontrabandzie mających, których delegacya śledcza podzieliła na 4-ry kategorye, mianowicie na przyznających się, przekonanych, blisko przekonanych i poszlakowanych, sporządzoną listą imienną objętych, do sądowéj odpowiedzialności pociągnąć polecił; nad spiesznym zaś postępem sprawy Kommissya Rządowa Sprawiedliwości czuwać jest obowiązaną;

. . . . . .

2) że co się tyczy urzędników sądowych, Podsędkowi Sądu Pokoju i Pisarzowi tegoż Sądu, którzy przy sądzeniu spraw między prywatnemi nie byli dość przezorni, żeby dochodzili, czy zobowiązania miały przyczynę godziwą i czy przedmioty zobowiązania nie byly defraudowane, należy udzielić dymisyą.

Przytém Rada uznała właściwém polecić przez pośrednictwo Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości wszystkim Sądom, szczególniéj pogranicznym, ażeby ze względu na defraudacye były przezornemi, i zwłaszcza w sprawach osób podejrzanych dochodziły natury zobowiązań i pochodzenia przedmiotu, a w każdym razie, przynajmniéj zawiadamiały o takiéj sprawie podejrzanéj urząd celny.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Le Brun*.

№ 144.

Распоряженіе о томъ, чтобы уголовные и полицейскіе Суды, въ случаѣ открытія по дѣламъ слѣдовъ контрабанды, наряжали производство слѣдствія для обнаруженія контрабанды.

(12 (24) Іюня 1854 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Опытъ указалъ, что жители приграничныхъ мѣстностей, а въ особенности евреи, занимающіеся контрабандою, нерѣдко заводятъ тяжбы съ пограничными крестьянами о возвратѣ контрабандныхъ товаровъ, ввѣряемыхъ имъ для тайнаго проноса во внутрь края, но не доставленныхъ въ назначенное мѣсто, или же объ уплатѣ за оныя денегъ; гражданскіе же Суды, при разсмотрѣніи дѣлъ сего рода, не входя въ ближайшее разбирательство относительно происхожденія подлежащихъ спору предметовъ, и оставляя безъ употребленія свѣдѣніе о контрабандѣ, въ совершеніи коей можетъ наводить подозрѣніе не только близость границы, но и другія обстоятельства дѣла, рѣшаютъ таковыя дѣла въ пользу истцовъ.

Для предотвращенія сего на будущее время, Совѣтъ Управленія Царства, освѣдомясь о подобныхъ дѣлахъ изъ слѣдствія, произведеннаго незадолго предъ симъ особою Коммисіею, назначенною по приказанію Намѣстника для раскрытія контрабанды, совершаемой въ городѣ Ченстоховѣ, въ засѣданіи своемъ 1 (13) Іюня сего года призналъ соотвѣтствующимъ—предписать всѣмъ Судамъ, а въ особенности пограничнымъ, чтобы въ отношеніи контрабанды были осмотрительными, и преи-

№ 144.

Rozporządzenie, aby gdy ze sprawy karnéj okaże się podejrzenie o defraudacyą, Sądy zarządzały rozwinięcie śledztwa dla wykrycia téj defraudacyi.

(d. 12 (24) Czerwca 1854 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Doświadczenie przekonało, że częstokroć mieszkańcy w pobliżu granicy osiedleni, a szczególniéj téż żydzi, zajmujący się defraudacyami, powierzając nadgranicznym włościanom do przeniesienia w głąb kraju towary defraudowane, w razie niedostawienia takowych na oznaczone miejsce, pozywają tychże włościan o ich zwrot lub zapłacenie wartości na drodze procesu; Sądy zaś cywilne, przy rozpoznawaniu spraw tego rodzaju, nie zastanawiając się bliżéj nad pochodzeniem przedmiotów, o jakie spór zachodzi, i nie robiąc żadnego użytku z wiadomości o kontrabandzie, względem dokonania któréj, jużto bliskość granicy, już téż inne okoliczności nasuwać mogą podejrzenie, żądania takie zasądzają.

Dla zapobieżenia temu w przyszłości, Rada Administracyjna Królestwa, powziąwszy o podobnych sprawach wiadomość ze śledztwa, jakie przed niedawnym czasem względem defraudacyj w mieście Częstochowie popełnianych, przez delegacyą, oddzielnie do téj czynności z rozkazu Namiestnika wyznaczoną, zostało wyprowadzone, na posiedzeniu swojém z dnia 1 (13) Czerwca b. r. uznała za stosowne polecić wszystkim Sądom, a zwłaszcza pogranicznym, iżby ze względu na

мущественно по дѣламъ заводимымъ подозрительными личностями доискивались существа обязательствъ и происхожденія предметовъ, а во всякомъ случаѣ сообщали по крайней мѣрѣ подлежащимъ таможеннымъ учрежденіямъ о такихъ подозрительныхъ дѣлахъ.

Такъ какъ по дѣламъ о воровствѣ и другихъ подобнаго рода преступленіяхъ предметомъ розысканій могутъ быть тоже контрабандные товары, или по крайней мѣрѣ по слѣдствію можетъ падать подозрѣніе въ совершеніи контрабанды, то Правительственная Коммисія, обращая особенное вниманіе Уголовнаго Суда на упомянутое выше постановленіе Совѣта Управленія, предписываетъ—въ каждомъ подобномъ случаѣ принимать мѣры, соотвѣтствующія смыслу этого постановленія, и о содержаніи онаго поставивъ въ извѣстность подвѣдомственные ему Суды Полиціи Исправительной и Простой, въ особенности же пограничные, вмѣнить имъ въ обязанность—прилагать особенное стараніе къ разслѣдованію контрабанды, гдѣ представятся къ тому основательныя причины, а во всякомъ случаѣ о падающемъ подозрѣніи въ совершеніи контрабанды извѣщать подлежащія таможенныя учрежденія.

Варшава, 12 (24) Іюня 1854 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 11,306.

---

defraudacye były przezornemi i nadewszystko w sprawach przez osoby podejrzane wytaczanych, dochodziły natury zobowiązań i pochodzenia przedmiotów, a w każdym razie donosiły przynajmniéj o takiéj podejrzanéj sprawie właściwym urzędom celnym.

Ponieważ w sprawach karnych o kradzież lub inne w tym rodzaju przestępstwa, mogą być także przedmiotem dochodzenia towary defraudowane, albo przynajmniéj ze śledztwa nastręczyć się może podejrzenie o dokonaniu defraudacyi, Kommissya Rządowa przeto, zwracając uwagę Sądu Kryminalnego na powyższe postanowienie Rady Administracyjnéj, poleca, iżby w każdym podobnym wypadku nie zaniedbał przedsiębrać kroków duchowi tegoż postanowienia odpowiednich, i zawiadomiwszy o jego treści podległe sobie Sądy Policyi Poprawczéj i Sądy Policyi Prostéj, a mianowicie téż pograniczne, zalecił im z jak największą troskliwością rozwijać dochodzenie względem defraudacyi, gdzie do tego znajdzie się zasada, a w każdym razie o nastręczającém się podejrzeniu, iż dokonanie kontrabandy mogło mieć miejsce, właściwe urzędy celne zawiadamiać.

Warszawa, dnia 12 (24) Czerwca 1854 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 11,306.

№ 145.

Предписаніе Судамъ, чтобы по дѣламъ о контрабандѣ съѣзды на мѣсто произшествія назначали только по требованію таможенныхъ властей или въ важныхъ случяхъ.

(22 Сентября (4 Октября) 1854 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Нѣкоторые Начальники Таможенныхъ Округовъ въ Царствѣ Польскомъ донесли Таможенному Отдѣленію при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ, что Суды Царства, въ которые поступаютъ дѣла о нарушеніи дѣйствующаго Таможеннаго Устава, въ случаяхъ, опредѣленныхъ тѣмъ Уставомъ, нерѣдко требуютъ выдачи денегъ на уплату суточныхъ и прогонныхъ чиновникамъ, командируемымъ для производства слѣдствія на мѣстѣ произшествія, хотя, по вниманію къ маловажности дѣла, слѣдствіе могло бы быть произведено въ мѣстѣ нахожденія Суда.

Вслѣдствіе таковыхъ представленій и въ виду необходимости сокращенія расходовъ Казны на издержки этого рода, Таможенное Отдѣленіе, отъ 1 (13) Сентября сего года, за N. 4,045, отнеслось въ Правительственную Коммисію Юстиціи о сдѣланіи по судебнымъ мѣстамъ распоряженія, чтобы по дѣламъ таможеннымъ, по коимъ не послѣдуетъ отъ таможеннаго начальства формальнаго требованія о назначеніи съѣзда на мѣсто произшествія со стороны Суда, командированіе для сего судебныхъ чиновниковъ допускаемо было единственно въ случаяхъ дѣйствительной надобности и по дѣламъ особенной важ-

№ 145.

Zalecenie Sądom, aby zjazdy na grunt w sprawach defraudacyjnych tylko na żądanie władz celnych lub w ważnych sprawach zarządzały.

(d. 22 Września (4 Października) 1854 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Niektórzy Naczelnicy Okręgów Celnych w Królestwie Polskiém donieśli Wydziałowi Celnemu przy biurze przybocznem Namiestnika, że Sądy Królestwa, do których przychodzą sprawy w przedmiocie naruszenia obowiązującéj Ustawy celnéj, w wypadkach przez tęż Ustawę przewidzianych, żądają częstokroć kosztów podróży i dyet dla urzędników sądowych, delegowanych do wyprowadzenia śledztwa na miejscu wydarzonego wypadku, chociaż, przy względzie na małoważność sprawy, śledztwo mogłoby być dopełnioném w miejscu, gdzie się Sąd znajduje.

W skutku takich przedstawień i z uwagi na potrzebę zmniejszenia wydatków Skarbu na koszta tego rodzaju, Wydział Celny, odezwą z dnia 1 (13) Września r. b., Nr. 4,045, odniósł się do Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości o wydanie do Sądów rozporządzenia, iżby w sprawach celnych, w których nie zajdzie formalne żądanie od władzy celnéj o przeznaczenie delegowanego ze strony sądowéj na miejsce wypadku, delegowani byli do tego urzędnicy sądowi jedynie w rzeczywistéj potrzebie i w sprawach szczególnie ważnych, a zaś w sprawach mniejszéj wagi, ażeby śledztwa odbywane by-

ности; по дѣламъ же меньшей важности, чтобы слѣдствія производимы были въ мѣстѣ засѣданія Суда, который обязанъ производить таковое па основаніи общихъ правилъ.

По этому поводу Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду—таковое требованіе Таможеннаго Отдѣленія принять на будущее время къ точному руководству и обязать къ тому же подвѣдомственные ему Суды Полиціи Исправительной и Простой.

Варшава, 22 Сентября (4 Октября) 1854 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 18,056.

№ 146.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды при допросѣ чиновъ пограничной стражи, незнающихъ польскаго языка, по требованіямъ таможеннаго начальства, приглашали переводчиковъ.

(1 (13) Ноября 1854 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По возбужденному Таможеннымъ Отдѣленіемъ при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ вопросу, относительно порядка допрашиванія въ Уголовныхъ и Полицейскихъ Судахъ и записки въ протоколы показаній лицъ, принадлежащихъ къ пограничной стражѣ, не знающихъ вовсе польскаго языка, Правительственная Коммисія Юстиціи поручаетъ Уголовному Суду предписать всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой—въ подобныхъ случаяхъ въ точности руководствоваться правилами о вызовѣ переводчиковъ, изложен-

ły w miejscu posiedzeń tego Sądu, który, podług ogólnych przepisów, jest w obowiązku je prowadzić.

Z tego powodu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zaleca Sądowi Kryminalnemu, aby się do powyższego żądania Wydziału Celnego na przyszłość stosował i podległym sobie Sądom Poprawczym oraz Sądom Policyi Prostéj jaknajściśléj stosować polecił.

Warszawa, dnia 22 Września (4 Października) 1854 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 18,056.

№ 146.

Rozporządzenie, aby Sądy przy badaniach osób do straży celnéj należących, które nie znają języka polskiego, na żądanie władzy celnéj przybierały tłomaczów.

(d. 1 (13) Listopada 1854 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu kwestyi, przedstawionéj ze strony Wydziału Celnego przy biurze Namiestnika, względem słuchania w Sądach karnych i spisywania protokółów zeznań z osób do straży celnéj należących, które języka polskiego wcale nie znają, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wkłada na Sąd Kryminalny obowiązek zalecenia wszystkim podwładnym mu Sądom Policyi Poprawczéj i Sądom Policyi Prostéj, ażeby te w podobnych wypadkach nie omieszkały stosować się do przepisów o przybieraniu tłomaczy, w §§ 59 i 329 Ordynacyi kry-

ными въ § 59 и 329 Прусскаго Уголовнаго Устава и въ § 356 и 375 Австрійскаго Устава о судопроизводствѣ, если только таможенное начальство, при высылкѣ чиновъ пограничной стражи для допроса въ Судѣ, признаетъ нужнымъ пригласить переводчика и о томъ отнесется въ Судъ.

За всѣмъ тѣмъ однако же, такъ какъ въ вызовѣ переводчика можетъ иногда встрѣтиться затрудненіе, по неимѣнію во многихъ мѣстахъ засѣданія Судовъ служащихъ переводчиковъ и по невозможности пріискать частныхъ лицъ, могущихъ, по приводѣ ихъ къ присягѣ, замѣнить первыхъ, отъ чего нерѣдко должна возникать невозможность составленія протокола, а во всякомъ случаѣ вредная для дѣлъ остановка; и какъ, съ другой стороны, можно предполагать, что для большей части чиновъ пограничной стражи, служащихъ въ здѣшнемъ краѣ, польскій языкъ не совершенно чуждъ, и взаимно, каждый судебный чиновникъ, если не въ состояніи составить протоколъ на русскомъ языкѣ, то вѣроятно знаетъ на столько этотъ языкъ, что пойметъ спрашиваемаго, и составленный по польски протоколъ въ состояніи будетъ истолковать ему, — то Правительственная Коммисія Юстиціи, въ видахъ пользы службы и во избѣжаніе остановки въ дѣлопроизводствѣ по мѣрѣ возможности, отнеслась съ симъ вмѣстѣ въ Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ, чтобы со стороны таможенныхъ властей и пограничной стражи сколь возможно избѣгались случаи уклоненія отъ показаній на польскомъ языкѣ, и чтобы приглашеніе переводчика требуемо было лишь въ случаяхъ необходимой надобности, гдѣ указанныя выше средства оказались бы неудовлетворительными.

О послѣдующемъ со стороны Таможеннаго Отдѣленія отвѣтѣ, Уголовный Судъ будетъ въ свое время поставленъ въ извѣстность.

Варшава, 1 (13) Ноября 1854 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *О. Вычеховскій.*

N. 18,742.

---

minalnéj pruskiéj oraz §§ 356 i 375 procedury austryackiéj objętych, skoro tylko właściwa władza celna, przy wysełaniu kogokolwiek ze straży granicznéj do złożenia w Sądzie zeznania, przybrania tłomacza za potrzebę uzna i o to Sąd zawezwie.

Obok tego jednakże, gdy przybranie tłomacza do śledztwa nie zawsze z łatwością nastąpić może, bo w wielu miejscach urzędowania Sądów tłomaczy rządowych wcale nie ma i wynalezienie osoby prywatnéj, któraby, po wykonaniu stosownéj przysięgi, brak ten przy śledztwie zastąpić mogła, może być częstokroć bardzo trudne, zkąd musiałaby nie raz wyniknąć niemożność spisania protokółu lub przynajmniéj zwłoka dla sprawy szkodliwa, a z drugiéj strony, gdy daje się przypuszczać, że po największéj części dla osób straży celnéj, w kraju tutejszym urzędujących, język polski nie jest zupełnie obcy, i nawzajem, każdy już urzędnik sądowy, jeżeliby nie był w stanie napisać protokółu po rossyjsku, to zapewne o tyle język ten posiada, że stawającego zrozumieć i spisany po polsku protokół wytłomaczyć mu potrafi; w interesie zatém dobra służby i w celu usunięcia, o ile się tylko da, powodów do zwłoki, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości odniosła się jednocześnie do Wydziału Celnego przy biurze Namiestnika, aby ze strony władz i straży celnéj było jaknajmniéj wypadków wzbraniania się w składaniu zeznań w języku polskim, i ażeby przybieranie tłomacza żądane było w przypadkach koniecznéj tylko potrzeby, któréj środki powyżéj wzmiankowane zaradzićby nie mogły.

O odpowiedzi na powyższe odniesienie się do Wydziału Celnego, Sąd Kryminalny dodatkowo zawiadomionym zostanie.

Warszawa, dnia 1 (13) Listopada 1854 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *O. Wyczechowski.*

Nr. 18,742.

№ 147.

Предписаніе о томъ, чтобы Суды, въ случаѣ присужденія нѣсколькихъ контрабандистовъ по одному дѣлу къ денежной пени, непремѣнно обязывали ихъ къ круговой уплатѣ таковой пени.

(28 Іюля (9 Августа) 1855 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ отношеній Таможеннаго Отдѣленія при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ, а равно изъ рѣшеній, постановляемыхъ уголовно-судебнымъ порядкомъ по дѣламъ о контрабандѣ, которыя помянутымъ Отдѣленіемъ нерѣдко доставляются въ Коммисію Юстиціи, усматривается, что Суды, при разсмотрѣніи дѣлъ этого рода, не примѣняютъ съ надлежащею точностію соотвѣтствующихъ законоположеній, а именно: распредѣляя между нѣсколькихъ или болѣе соучастниковъ по одной контрабандѣ денежный штрафъ, исчисленный подлежащимъ таможеннымъ начальствомъ, не возлагаютъ круговой уплаты таковаго на всѣхъ въ совокупности, какъ бы это слѣдовало на основаніи статьи 917 Устава Таможеннаго, въ коей сказано: что ежели кто либо изъ виновныхъ окажется несостоятельнымъ къ уплатѣ слѣдующаго съ него штрафа, то таковой штрафъ обращается на другихъ соучастниковъ въ одномъ съ нимъ преступленіи, слѣдовательно таковое условіе должно быть включено въ приговоръ.

По этому случаю Правительственная Коммисія Юстиціи находитъ нужнымъ обратить вниманіе Уголовнаго Суда на вышеозначенное законоположеніе и на необходимость строго руко-

№ 147.

O obowiązku wyrzekania solidarności w razie skazania kilku przestępców za tę samę defraudacyą na karę pieniężną.

(d. 28 Lipca (9 Sierpnia) 1855 roku.

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z odezw od Wydziału Celnego przy biurze przybocznem Namiestnika Królestwa odbieranych, oraz wyroków na drodze sądowo-karnéj w sprawach defraudacyjnych zapadających, jakie tenże Wydział częstokroć Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości komunikuje, daje się dostrzegać, że Sądy, przy rozpoznaniu spraw tego rodzaju, nie trzymają się z należytą ścisłością odpowiednich przepisów, a mianowicie rozdzielając pomiędzy kilka lub kilkanaście osób o jednę defraudacyą obwinionych, karę przez właściwą władzę celną obliczoną, nie wyrzekają na skazanych solidarności pod względem uiszczenia części na każdego oddzielnie włożonéj, jak to z artykułu 917 Ustawy celnéj wypływa, gdyż w nim powiedziano, że jeżeli który z winnych nie uiści przypadającéj na niego kary, to kara ta rozkłada się między innych, mających udział w tém samém przestępstwie; taki więc rygor wyraźnie powinien być wyrokiem objęty.

Z tego powodu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości znajduje potrzebę zwrócić uwagę Sądu Kryminalnego na przytoczony wyżéj przepis i konieczność ściślejszego zachowywania

водствоваться таковымъ и вмѣстѣ съ тѣмъ поручаетъ Уголовному Суду о настоящемъ предписаніи поставить въ извѣстность всѣ подвѣдомственные ему Суды Полиціи Исправительной, предваривъ оные, что виновные въ упущеніи сего могутъ подвергнуться отвѣтственности за причиненный таможеннымъ доходамъ ущербъ постановленіемъ приговора, несоотвѣтствующаго положительнымъ правиламъ закона.

Варшава, 28 Іюля (9 Августа) 1855 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Графъ Скарбекъ.*

N. 14,627.

№ 148.

Постановленіе о томъ, что слѣдственныя издержки по дѣламъ о контрабандѣ, въ случаѣ несостоятельности виновнаго, должны быть слагаемы со счетовъ.

(24 Января (5 Февраля) 1857 г.)

Господину Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Вслѣдствіе рапорта Вашего Превосходительства, отъ 2 (14) Января сего года, за N. 21,895, послѣдовавшаго въ объясненіе возбужденнаго Таможеннымъ Отдѣленіемъ вопроса: слѣдуетъ ли слѣдственныя издержки по дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ, въ случаѣ несостоятельности виновныхъ, слагать со счетовъ, или же замѣнять таковыя на арестъ, подобно тому, какъ дѣлается въ отношеніи денежныхъ штрафовъ, налагаемыхъ

go, jak niemniéj włożyć na Sąd Kryminalny obowiązek, iżby reskrypt niniejszy podał do wiadomości wszystkich podwładnych sobie Sądów Poprawczych, z zastrzeżeniem, iż uchybiający mogą się narazić na odpowiedzialność za szkody, jakieby z wyrokowania nieodpowiadającego wyraźnym przepisom dla funduszów celnych wynikły.

Warszawa, dnia 28 Lipca (9 Sierpnia) 1855 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Hrabia Skarbek.*

Nr. 14,627.

№ 148.

Postanowienie, że koszta w sprawach defraudacyjnych poniesione, w razie niemożności skazanego, mają być umarzane.

(d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1857 roku.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

W odwołaniu się do raportu JW. Pana z dnia 2 (14) Stycznia r. b., Nr. 21,895, objaśniającego przedstawioną przez Wydział Celny kwestyą: czyli koszta śledztwa w sprawach o defraudacye celne ponoszone, w razie niemożności zaspokojenia ich przez winnych, mają być umarzane, czy téż zamieniane winnym na osadzenie w wieży, podobnie jak to ma miejsce co do kar pieniężnych, wymierzanych za samę kontrabandę, — mam ho-

за самую контрабанду, имѣю честь увѣдомить: что, по уваженіямъ, приведеннымъ въ упомянутомъ рапортѣ, Г. Намѣстникъ въ Царствѣ, въ разрѣшеніе сказаннаго вопроса, изволилъ постановить, что означенныя издержки, въ случаѣ несостоятельности виновныхъ къ уплатѣ оныхъ, должны быть безусловно слагаемы со счетовъ.

О таковомъ постановленіи для приведенія онаго въ исполненіе, вмѣстѣ съ симъ сообщено мною Таможенному Отдѣленію.

Варшава, 24 Января (5 Февраля) 1857 года.

Тайный Совѣтникъ, (подписано) *Лебренъ*.

N. 17,643.

Примѣчаніе. Постановленіе сіе сообщено Судамъ и Прокурорамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 20 Февраля (4 Марта) 1857 года, за N. 2,158.

№ 149.

Предписаніе о томъ, чтобы дѣла о нижнихъ чинахъ пограничной стражи, подлежащихъ сужденію военныхъ Судовъ, были передаваемы посредствомъ Начальниковъ таможенныхъ округовъ.

(3 (15) Января 1858 г.)

Всѣмъ Королевскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По дѣламъ, производимымъ о преступленіяхъ частныхъ лицъ, нерѣдко бываютъ прикосновены лица, входящія въ составъ

nor oznajmić, że z powodów w powołanym raporcie przywiedzionych, Książę Namiestnik Królestwa, w rozwiązaniu powyższéj kwestyi, oświadczyć raczył, że wzmiankowane koszta, w razie niemożności zaspokojenia ich przez winnych, mają być bezwarunkowo umarzane.

O decyzyi takowéj, w celu jéj wykonania, jednocześnie Wydział Celny zawiadomiłem.

w Warszawie, dnia 24 Stycznia (5 Lutego) 1857 roku.

Tajny Radca, (podpisano) *Le Brun*.

N. 17,643.

Uwaga. Postanowienie to zakomunikowane było Sądom i Prokuratorom przy reskrypcie Kommissyi Sprawiedliwości z dnia 20 Lutego (4 Marca) 1857 roku, za Nr. 2,158.

№ 149.

Polecenie, aby w sprawach przeciwko wojskowym niższego stopnia ze straży celnéj, w razie potrzeby odstąpienia akt Sądom wojennym, też akta przesyłać za pośrednictwem Naczelników Okręgów Celnych.

(d. 3 (15) Stycznia 1858 roku.)

do

wszystkich Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W sprawach na drodze karnéj przeciwko osobom prywatnym toczących się, mają częstokroć udział osoby do skła-

пограничной стражи, сужденіе поступковъ коихъ предоставляется Уголовными Судами подлежащему военному Суду, и тогда дѣла объ нихъ, по совершеніи лишь перевода на русскій языкъ, передаются прямо въ этотъ Судъ.

По уваженію, что нижніе чины пограничной стражи, призываемые въ составъ ея изъ служащихъ въ полкахъ нижнихъ чиновъ, для дослуженія положеннаго срока, подлежатъ военной дисциплинѣ, а слѣдовательно преданіе ихъ военному Суду, на основаніи статей 15 — 35 части V, книги 2, главы 2, Свода военныхъ постановленій, зависитъ отъ непосредственнаго надъ нимъ начальства, таможенныя власти вошли съ требованіемъ, чтобы во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда по преступленію уголовному сужденіе поступковъ нижнихъ чиновъ пограничной стражи предоставляется военному Суду, слѣдственное дѣло передаваемо было не прямо въ этотъ Судъ, а отсылаемо на дальнѣйшее распоряженіе къ подлежащему Начальнику Таможеннаго Округа.

Правительственная Коммисія Юстиціи, по поводу поступившаго о семъ отношенія Таможеннаго Отдѣленія при Канцеляріи Князя Намѣстника въ Царствѣ, отъ 17 (29) Ноября минувшаго года, за N. 9,919, предписываетъ Царскому Прокурору, въ прописанныхъ выше случаяхъ, соображаться съ требованіемъ таможенныхъ властей, и настоящее распоряженіе передать, для свѣдѣнія и исполненія, подвѣдомственнымъ ему Помощникамъ Прокурора при Судахъ Полиціи Исправительной.

Варшава, 3 (15) Января 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 19,003.

---

du straży celnéj należące, co do których Sądy karne pozostawiają wyrzeczenie Sądowi wojennemu, i wtedy akta, po dopełnieniu tylko przekładu na język rosyjski, wprost temuż Sądowi bywają przesyłane.

Z uwagi, że osoby niższych stopni straży celnéj, jako powoływane do jéj składu z pomiędzy żołnierzy zostających w pułkach, dla dosłużenia liczby lat przepisami oznaczonéj, podlegają ustawom wojennym, a ztąd oddawanie ich pod Sąd wojenny, w myśl art. 15—35 części V-éj, księgi 2-éj, rozdziału 2-go, Zbioru pomienionych ustaw, za pośrednictwem przełożonéj nad niemi zwierzchności następować powinno, władze celne wystąpiły z żądaniem, ażeby w każdym razie, kiedy w sprawie karnéj wyrzeczenie co do niższych stopni straży celnéj Sądowi wojennemu pozostawioném zostanie, akta nie wprost do tegoż Sądu, ale do właściwego Naczelnika Okręgu Celnego w celu dalszego postąpienia odsyłane były.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana odezwą przez Wydział Celny przy biurze Namiestnika Królestwa, na dniu 17 (29) Listopada r. z., Nr. 9,919, w przedmiocie tym uczynioną, poleca Prokuratorowi Królewskiemu, ażeby się w opisanych wyżéj przypadkach do porządku przez władze celne żądanego stosował i rozporządzenie to, dla wiadomości i wykonania, podwładnym sobie Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych zakomunikował.

w Warszawie, dnia 3 (15) Stycznia 1858 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 19,003.

№ 150.

Инструкція Прокурорамъ касательно приношенія протестовъ по дѣламъ о контрабандѣ.

(10 (22) Мая 1858 г.)

Оберъ-Прокурору X Департамента, Прокурору при Апелляціонномъ Судѣ и Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

На основаніи статьи 1,021 Устава таможеннаго, право апелляціи въ высшую инстанцію по дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ предоставлено самому таможенному вѣдомству только на приговоры, постановленные Судами въ первой инстанціи; но какъ статьею 1,023 того же Устава опредѣлено, что къ дѣламъ о контрабандѣ должны быть примѣняемы всѣ тѣ правила, какія постановлены относительно порядка производства обыкновенныхъ уголовныхъ дѣлъ, какъ въ отношеніи порядка подачи жалобъ на судебные приговоры, такъ равно и въ отношеніи сроковъ и протестовъ Прокуроровъ, то изъ этого слѣдуетъ, что Прокуроръ, во всякомъ дѣлѣ о контрабандѣ, также какъ и по обыкновеннымъ дѣламъ, на основаніи статей 26 и 28 Устава о Сенатѣ, вправѣ подавать по должности апелляціонные протесты въ высшій Судъ на приговоры Суда 2-ой инстанціи, если таковые постановлены были несогласно съ данными имъ заключеніями.

Усматривая изъ отношеній Таможеннаго Отдѣленія при собственной Канцеляріи Князя Намѣстника Царства, что упомянутые протесты противъ приговоровъ 2 инстанціи не приносятся Прокурорами по дѣламъ о контрабандѣ, и сверхъ того принимая

№ 150.

Instrukcya co do odwoływania się Prokuratorów od wyroków w sprawach o defraudacye.

(d. 10 (22) Maja 1858 r.)

do

Naczelnego Prokuratora X-go Departamentu, Prokuratora przy Sądzie Apellacyjnym i Prokuratorów przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Podług art. 1021 Ustawy celnéj, prawo odwołania się w sprawach defraudacyjnych do wyższéj instancyi służy samym władzom celnym, tylko od wyroków wydawanych przez Sądy w I-éj instancyi; gdy jednak art. 1023 pomienionéj Ustawy stanowi, że w sprawach o defraudacye celne powinny być przestrzegane wszelkie przepisy dotyczące postępowania w zwyczajnych sprawach karnych co do sposobu zanoszenia skarg na wyroki sądowe, jakotéż co do terminów i odwoływania się Prokuratorów; wypływa przeto ztąd, że Prokurator, w każdéj sprawie defraudacyjnéj, tak jak w zwykłéj sprawie każdéj, może z urzędu, w myśl art. 26 i 28 Ustawy o Senacie, odwołać się do Sądu wyższego od wyroku II-éj instancyi, kiedy ten zapadł niezgodnie z jego wnioskami.

Mając wiadomość z odezw Wydziału Celnego przy biurze przybocznem Namiestnika Królestwa, że środek powyższy przeciwko wyrokom II-éj instancyi nie jest w sprawach defraudacyjnych przez Prokuratorów używany, a nadto uważając,

въ уваженіе, что хотя Начальникамъ Таможенныхъ Округовъ и Варшавской таможнѣ предоставлено право подавать съ своей стороны апелляціонные отзывы лишь на рѣшенія, постановленныя въ 1-ой инстанціи, за всѣмъ тѣмъ однакожъ власти эти, какъ принимающія ближайшее участіе въ разсмотрѣніи дѣлъ о контрабандѣ, не могутъ быть отстранены отъ непосредственныхъ сношеній съ Прокуроромъ и представленія на его усмотрѣніе, не признаетъ ли нужнымъ подать по должности отъ своего лица апелляціонный протестъ на приговоръ, постановленный по дѣламъ этого рода во 2-й инстанціи, несогласно съ его заключеніемъ,—Правительственная Коммисія Юстиціи считаетъ необходимымъ строжайше предписать Прокурору:

1) имѣть всегда въ виду, что по дѣламъ о контрабандѣ, наравнѣ съ обыкновенными уголовными дѣлами, предоставлено ему на основаніи статьи 1,023 Устава таможеннаго въ связи со статьями 26 и 28 Устава о Сенатѣ, право подавать по должности въ Апелляціонный Судъ протесты на приговоры Уголовнаго Суда, постановленные въ 2-ой инстанціи;

2) стараться пользоваться этимъ правомъ во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда, по поводу несогласнаго съ заключеніемъ его рѣшенія во 2-ой инстанціи дѣла о контрабандѣ, онъ признаетъ нужнымъ и найдетъ достаточныя основанія подать на состоявшійся приговоръ протестъ въ высшій Судъ;

3) о каждомъ приговорѣ, послѣдовавшемъ во 2-ой инстанціи, по подобному дѣлу, несогласно съ его заключеніемъ, тотчасъ же по его постановленіи, доносить Начальнику подлежащаго Таможеннаго Округа, съ извѣщеніемъ, что апелляція въ 3-й инстанціи подана имъ по должности или не подана по такимъ-то причинамъ; наконецъ:

4) во всякомъ случаѣ, когда окружный Начальникъ или Варшавская таможня, по полученіи таковаго извѣщенія, отнесутся къ Прокурору, до истеченія 30 дней со времени постановленія приговора, съ замѣчаніями своими о необходимости подать апелляцію по должности на основаніи предоставленнаго Прокурору права, тщательно вникать въ сущность таковыхъ

że jakkolwiek Naczelnicy Okręgów Celnych i komora Warszawska mają prawo odwołania się ze swéj strony tylko od wyroków w I-éj instancyi wydanych, to jednakże nie można im, jako władzom najbliżéj w rozpoznawaniu spraw defraudacyjnych interesowanym, odmawiać sposobności odniesienia się do Prokuratora i zwracania jego uwagi, czyliby od wyroku w II-éj instancyi w sprawie tego rodzaju przeciwko wnioskom zapadłego, nie uznał potrzeby założyć w swojém imieniu apellacyi z urzędu, — Kommissya Rządowa Sprawiedliwości znajduje koniecznem zalecić jak najmocniéj Prokuratorowi:

1) ażeby miał zawsze na uwadze, że od wyroków w II-éj instancyi, w sprawach o defraudacye przez Sąd Kryminalny wydawanych, służy mu, na zasadzie art. 1,023 Ustawy celnéj w związku z art. 26 i 28 Ustawy o Senacie, prawo odwoływania się do Sądu Apellacyjnego z urzędu, tak, jak w zwyczajnych sprawach karnych;

2) ażeby tego prawa nie omieszkał używać w każdym wypadku, kiedy, z powodu niezgodnego z wnioskami osądzenia sprawy defraudacyjnéj w II-éj instancyi, będzie miał potrzebę i znajdzie dostateczne zasady do odwołania się od zapadłego wyroku do Sądu wyższego;

3) ażeby o każdym wyroku zapadłym w II-éj instancyi, w podobnéj sprawie, przeciwko wnioskom, doniósł natychmiast po jego wydaniu, właściwemu Naczelnikowi Okręgu Celnego, z zawiadomieniem, że apellacyą z urzędu do III-éj instancyi objawił, lub téż że jéj nie założył i z jakich powodów; nakoniec:

4) ażeby w każdym razie, kiedy Naczelnik Okręgu lub komora Warszawska, po otrzymaniu takiego zawiadomienia, odniesie się do Prokuratora, przed upływem dni 30 od daty wyroku, z uwagami swemi pod względem potrzeby założenia apellacyi z urzędu, na zasadzie prawa Prokuratorowi służącego, zastanowił się z największą ścisłością nad temi uwaga-

замѣчаній, и если имъ найдено будетъ, что апелляція можетъ имѣть успѣхъ, принести таковую въ надлежащій срокъ.

Въ заключеніе, Правительственная Коммисія Юстиціи присовокупляетъ, что о настоящемъ распоряженіи вмѣстѣ съ симъ увѣдомлено Таможенное Отдѣленіе, вслѣдствіе отзывовъ, поступившихъ отъ него по этому предмету въ Правительственную Коммисію.

Варшава, 10 (22) Мая 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 6,998/7,735.

№ 151.

Предписаніе Судамъ о немедленномъ исполненіи требованій таможенныхъ властей относительно командированія судебныхъ чиновниковъ для производства слѣдствій.

(18 (30) Октября 1858 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, отношеніемъ отъ 16 (28) Октября сего года, за N. 8,526, увѣдомило Правительственную Коммисію Юстиціи, что, въ случаѣ надобности приступить къ производству слѣдствія о злоупотребленіяхъ по службѣ таможенныхъ чиновниковъ, нерѣдко допускается со стороны Судовъ медленность въ командированіи для этого судебныхъ чи-

mi, i na przypadek uznania, że apellacya skutek odnieść może, takową w właściwym terminie założył.

Nadmienia przytém Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, że o rozporządzeniu tém otrzymuje jednocześnie zawiadomienie Wydział Celny, w skutku odezw, jakie w tym przedmiocie do Kommissyi Rządowéj uczynił.

w Warszawie, dnia 10 (22) Maja 1858 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 6,998/7,735.

№ 151.

Polecenie Sądom, aby wezwania władz celnych, o delegowanie urzędników sądowych do śledztw, jak najspieszniéj załatwiały.

(d. 18 (30) Października 1858 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy biurze przybocznem Namiestnika Królestwa, odezwą z dnia 16 (28) Października b. r. Nr. 8,526, zawiadomił Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, że w razie potrzeby rozwijania śledztw przeciwko urzędnikom celnym o nadużycia służbowe, zachodzi częstokroć zwłoka ze strony Sądów w delegowaniu do tych czynności urzędników sądowych, co tém szkodliwsze za sobą pociąga skutki, że w podobnych

новниковъ, что влечетъ за собою тѣмъ болѣе вредныя послѣдствія, что въ подобныхъ случаяхъ совершенное злоупотребленіе скорѣе можетъ быть обнаружено по горячимъ слѣдамъ.

Вслѣдствіе таковаго увѣдомленія и согласно съ требованіемъ Таможеннаго Отдѣленія, Правительственная Коммисія предписываетъ Уголовному Суду подтвердить всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, чтобы сколь можно поспѣшнѣе исполняли требованія таможенныхъ мѣстъ о командированіи членовъ судебныхъ присутствій для производства слѣдствій цо болѣе важнымъ дѣламъ.

Варшава, 18 (30) Октября 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 21,097.

№ 152.

Предписаніе Судамъ, чтобы въ отношеніяхъ въ таможенныя управленія о высылкѣ въ Судъ нижнихъ чиновъ пограничной стражи объясняли, по какому дѣлу и въ какомъ качествѣ они вызываются въ Судъ.

(28 Января (10 Февраля) 1859 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По существующему доселѣ порядку, Ротные Командиры пограничной стражи, получивъ отъ Судовъ повѣстку о высылкѣ въ ихъ присутствіе воинскихъ нижнихъ чиновъ той же стражи, для снятія съ нихъ допросовъ по какому либо уголов-

wypadkach popełnione nadużycie najdokładniéj w pierwszéj zaraz chwili wykryte być może.

W skutku tego zawiadomienia, i zgodnie z żądaniem Wydziału Celnego, Kommissya Rządowa poleca Sądowi Kryminalnemu, iżby do wszystkich podwładnych sobie Sądów Poprawczych i Sądów Policyi Prostéj ponowił rozporządzenia, ażeby wezwania władz celnych, względem delegacyi Członków sądowych do śledztw w sprawach ważniejszych jak najspieszniéj załatwiały.

w Warszawie, dnia 18 (30) Października 1858 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 21,097.

№ 152.

Polecenie Sądom, aby w wezwaniach do władz celnych o nakazanie stawiennictwa wojskowym niższych stopni straży granicznéj zawiadomiano, w jakiéj sprawie i w jakim charakterze są oni potrzebni.

(d. 28 Stycznia (10 Lutego) 1859 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Podług dotychczasowego porządku, Dowódcy rot straży celnéj pogranicznéj, w razie otrzymywanych wezwań od Sądów karnych o przysłanie do Sądu, dla zbadania w jakiejbądź sprawie karnéj, wojskowych niższego stopnia, do téjże

ному дѣлу, одновременно съ высылкою ихъ въ Судъ отряжали офицера въ качествѣ депутата со стороны таможеннаго вѣдомства для присутствованія при допросахъ.

Таможенное Отдѣленіе, сообразно съ представленіемъ одного изъ Начальниковъ Таможенныхъ Округовъ, принявъ въ уваженіе, что таковые воинскіе чины нерѣдко вызываются въ Судъ для свидѣтельства по дѣламъ частнымъ, не имѣющимъ съ ихъ службою никакой связи, что въ такихъ случаяхъ бытность депутата отъ таможеннаго вѣдомства совершенно излишня и влечетъ за собою напрасныя издержки на проѣздъ его, которыя впослѣдствіи, по неоткрытію виновнаго, по его несостоятельности или по освобожденію его отъ взысканія за недостаткомъ доказательствъ, не могутъ быть присуждены судебнымъ приговоромъ къ пополненію таможенныхъ суммъ,—признало соотвѣтственнымъ, чтобы Ротные Командиры пограничной стражи не назначали депутатовъ при высылкѣ въ Судъ воинскихъ нижнихъ чиновъ, когда сіи послѣдніе вызываются по дѣламъ частнымъ, а не таможеннымъ, то есть не относящимся до задержанія тайно провозимыхъ товаровъ, или другихъ происшествій, случающихся на пограничной чертѣ, или же когда вызываемый въ Судъ для допросовъ воинскій чинъ пограничной стражи не прикосновенъ къ дѣлу въ качествѣ обвиненнаго въ проступкѣ по службѣ или въ другомъ какомъ либо преступленіи.

Правительственная Коммисія Юстиціи, вслѣдствіе полученнаго о томъ увѣдомленія въ отношеніи Таможеннаго Отдѣленія отъ 18 (30) Декабря минувшаго года, за N. 10,645, и согласно съ изъясненнымъ въ немъ требованіемъ, поручаетъ Уголовному Суду предписать всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Исправительнымъ и Простой Полиціи, на будущее время, въ требованіяхъ своихъ въ пограничныя таможенныя управленія о высылкѣ въ судебное присутствіе нижнихъ воинскихъ чиновъ пограничной стражи для допросовъ, пояснять, по какому именно дѣлу требуется вызываемый къ явкѣ въ Судъ, то есть: по обыкновенному ли уголовному, или же таможен-

straży należących, delegowali jednocześnie, przy wysyłaniu ich do Sądu, oficera dla atentowania badaniu, w charakterze deputata ze strony celnéj.

Wydział Celny, zgodnie z przedstawieniem jednego z Naczelników Okręgów Celnych, biorąc na uwagę: że ciż wojskowi bywają częstokroć powoływani do Sądu na świadectwo w sprawach prywatnych, niemających żadnego związku z ich służbą; że w takich wypadkach obecność delegowanego ze strony celnéj nie jest potrzebną, i że próżno tylko pociąga za sobą wydatki na koszta jego podróży, które następnie, bądź to dla niewykrycia winnego, bądź też dla jego ubóstwa, lub uwolnienia od kary dla braku dowodów, nie mogą być na rzecz funduszów celnych wyrokiem Sądu przyznane, uznał za właściwe, iżby dowódzcy rot straży pogranicznéj nie przeznaczali delegatów przy wysyłaniu do Sądu wojskowych niższego stopnia, jeżeli ci powoływani będą w sprawach prywatnych, nie zaś celnych, to jest takich, które dotyczą zatrzymania towarów defraudowanych, lub innych wypadków na granicy zdarzających się, albo też jeżeli wezwany do zbadadania w Sądzie wojskowy straży celnéj, nie wpływa do sprawy jako obwiniony o wykroczenie w służbie swojéj, lub o jakiebądź inne przestępstwo.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, zawiadomiona o tém przez odezwę Wydziału Celnego z dnia 18 (30) Grudnia r. z., Nr. 10,645, zgodnie z życzeniem w téjże odezwie objawioném, wkłada na Sąd Kryminalny obowiązek zalecenia wszystkim należącym do jego jurisdykcyi Sądom Poprawczym i Sądom Policyi Prostéj, iżby na przyszłość w rekwizycyach do władz celnych nadgranicznych, o wysyłanie do Sądów wojskowych straży celnéj niższego stopnia celem ich zbadania, wymieniały zarazem w jakiéj sprawie wezwany do stawiennictwa jest potrzebny, a w szczególności: czyli w zwyczajnéj sprawie karnéj lub celnéj, i w pierwszym przypadku, czy jako świadek

ному, и въ первомъ случаѣ, въ свидѣтели ли, или по обвиненію, на тотъ конецъ, чтобы Ротный Командиръ или вообще таможенное вѣдомство, получивъ таковое требованіе могло сообразить, нужно ли для присутствованія при слѣдствіи назначить депутата, или же командированіе его было бы излишнимъ.

Варшава, 28 Января (10 Февраля) 1859 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 25,361.

№ 153.

Предписаніе Судамъ, чтобы въ повѣсткахъ, посылаемыхъ таможеннымъ управленіямъ о вызовѣ въ Судъ чиновниковъ таможеннаго вѣдомства, поясняли, по какому дѣлу и для какой цѣли вызывается чиновникъ.

(13 (25) Августа 1859 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Нерѣдко случается, что по дѣламъ, производимымъ уголовнымъ порядкомъ, предстоитъ надобность въ допросѣ чиновниковъ, принадлежащихъ таможенному вѣдомству и обвиняемыхъ въ преступленіяхъ или проступкахъ, не касающихся до службы, или же вызываемыхъ въ качествѣ свидѣтелей.

Въ такихъ случаяхъ Суды, производящіе слѣдствіе, въ сношеніяхъ съ ближайшимъ начальствомъ чиновника, ограничиваются требованіемъ о высылкѣ его въ Судъ, не поясняя, по какому дѣлу и для какой цѣли требуется его явка.

lub obwiniony, a to w tym celu, żeby dowódca roty, lub w ogóle władza celna, wezwanie odbierająca, ocenić mogła, czyli do asystowania przy badaniu potrzeba wyznaczyć deputata, lub też czyli delegowanie go jest zbyteczne.

Warszawa, dnia 28 Stycznia (10 Lutego) 1859 roku.

Dyrektor Wydziału,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 25,361.

№ 153.

Polecenie, aby Sądy w wezwaniach władz celnych o nakazanie stawiennictwa urzędnikom służby celnéj, wyjaśniały w jakiéj sprawie i w jakim celu wzywany urzędnik jest potrzebny.

(d. 13 (25) Sierpnia 1859 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Częstokroć zdarza się, że w sprawach na drodze karnéj prowadzonych, zachodzi potrzeba badać urzędników do służby celnéj należących, bądź to jako obwinionych o przestępstwa lub wykroczenia ze służbą ich związku niemające, bądź téż jako świadków.

W takich wypadkach Sądy prowadzące śledztwo ograniczają się na wezwaniu władzy nad urzędnikiem celnym przełożonéj, o polecenie mu, iżby się w Sądzie stawił, nie objaśniając wszakże w odezwach swoich, w jakiéj sprawie i w jakim celu stawiennictwo jego jest potrzebne.

По поводу послѣдовавшаго по сему предмету требованія отъ одного изъ Судовъ Полиціи Исправительной къ Начальнику подлежащаго таможеннаго округа, Таможенное Отдѣленіе при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, отъ 7 (19) сего Августа, за N. 4,030, отнеслось въ Правительственную Коммисію Юстиціи о сдѣланіи по всѣмъ Судамъ распоряженія: чтобы, во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда встрѣтится надобность въ вызовѣ въ Судъ чиновниковъ, принадлежащихъ къ таможенному вѣдомству, они въ отношеніяхъ своихъ въ подлежащія мѣста, о высылкѣ сихъ послѣднихъ, сообщали свѣдѣніе, для какой цѣли требуется явка чиновника.

Правительственная Коммисія Юстиціи, находя съ своей стороны, что сказанное требованіе Таможеннаго Отдѣленія ни въ чемъ не противорѣчитъ существующимъ узаконеніямъ и соотвѣтствуетъ видамъ порядка и пользы службы, такъ какъ всегда желательно, чтобы поставленная надъ чиновникомъ власть имѣла свѣдѣніе, по какому поводу онъ оставляетъ свои служебныя обязанности даже и на самое короткое время, если же обвиняется въ чемъ либо, то какого рода извѣты взводятся на него, хотябы таковые нисколько не касались его службы, предписываетъ Уголовному Суду сдѣлать немедленно по всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой соотвѣтственное упомянутому выше отзыву Таможеннаго Отдѣленія распоряженіе и о послѣдующемъ донести Коммисіи въ продолженіе 20 дней.

Варшава, 13 (25) Августа 1859 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій*.

N. 16,811.

Z powodu podobnego wezwania, przez jeden z Sądów Poprawczych do właściwego Naczelnika Okręgu Celnego uczynionego, Wydział Celny przy biurze przybocznem Księcia Namiestnika Królestwa, odezwą z dnia 7 (19) Sierpnia r. b., za Nr. 4,030, odniósł się do Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości o polecenie wszystkim Sądom: ażeby w każdym razie, kiedy zachodzić będzie potrzeba stawienia się w Sądzie urzędników do służby celnéj należących, nie omieszkały w pierwszém zaraz wezwaniu zawiadamiać władzę, do któréj się w tym względzie odnoszą, w jakim celu stawiennictwo urzędnika jest wymagane.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, znajdując ze swojéj strony, że powyższe żądanie Wydziału Celnego nie sprzeciwia się pod żadnym względem obowiązującym przepisom i odpowiada widokom porządku i dobra służby, zawsze bowiem pożądaném jest, ażeby władza nad urzędnikiem przełożona miała wiadomość, z jakiego on powodu ma się od obowiązków swoich chociażby chwilowo oddalić, a w razie kiedy jest o co obwiniony, jakiego rodzaju obciążają go zarzuty, choćby takowe żadnego z urzędowaniem nie miały związku, poleca Sądowi Kryminalnemu, ażeby do wszystkich podwładnych mu Sądów Poprawczych i Sądów Policyi Prostéj wydał natychmiast zgodne z opisaną wyżéj odezwą Wydziału Celnego rozporządzenie i o skutku w przeciągu dni 20 doniósł.

Warszawa, dnia 13 (25) Sierpnia 1859 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki*.

Nr. 16,811.

№ 154.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды не вызывали изъ таможень и пограничной стражи за одинъ разъ такого числа лицъ, дабы чрезъ это могла послѣдовать остановка въ отправленіи службы.

(15 (27) Марта 1860 г.).

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Одинъ изъ Судовъ Полиціи Простой, производя слѣдствіе по уголовному дѣлу, къ коему требовались показанія таможенныхъ чиновниковъ, вызвалъ къ одному и тому же сроку весь личный составъ таможни, такъ что отъ этого должны бы были пріостановиться всѣ дѣла по таможнѣ.

Такъ какъ случай этотъ удостовѣряетъ, что Суды не обращаютъ должнаго вниманія на смыслъ распоряженій, изложенныхъ въ предписаніи отъ 22 Февраля (6 Марта) 1838 года, за N. 1,793, и подтвержденныхъ предписаніемъ отъ 17 (29) Мая 1852 года, за N. 5,655, то Правительственная Коммисія, согласно съ требованіемъ Таможеннаго Отдѣленія при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, предписываетъ Уголовному Суду предварить немедленно всѣ подвѣломственные ему Суды Полиціи Исправительной и Простой, чтобы въ случаѣ надобности въ отобраніи показаній по дѣламъ уголовнымъ отъ чиновниковъ какого либо таможеннаго управленія, или отъ чиновъ пограничной стражи, никогда не вызывали въ присутствіе къ одному сроку всего ихъ состава, и даже такого числа лицъ, чтобы отъ этого могло послѣдо-

№ 154.

Rozporządzenie, aby Sądy na jeden termin nie wzywały tak znacznéj liczby osób z Komór lub władz celnych, iżby przez to bieg służby był zatamowany.

(d. 15 (27) Marca 1860 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Jeden z Sądów Policyi Prostéj, prowadząc śledztwo w sprawie karnéj, do któréj zeznania urzędników celnych były potrzebne, wezwał na jeden i ten sam termin cały skład Komory, tak, iż ztąd zupełne zawieszenie jéj czynności musiałoby nastąpić.

Gdy wypadek ten przekonywa, że Sądy nie zwracają należytéj uwagi na myśl rozporządzeń objętych w reskrypcie z dnia 22 Lutego (6 Marca) 1838 r., Nr. 1,793, a ponowionych w reskrypcie z dnia 17 (29) Maja 1852 r., Nr. 5,655, Kommissya Rządowa przeto, zgodnie z żądaniem Wydziału Celnego przy biurze przybocznem Księcia Namiestnika Królestwa, poleca Sądowi Kryminalnemu, ażeby niezwłocznie ostrzegł wszystkie podległe mu Sądy Poprawcze i Sądy Policyi Prostéj, iżby w razie potrzeby złożenia zeznań w sprawach karnych przez urzędników któréjkolwiek Komory, władzy lub straży celnéj, nie wzywały nigdy do stawienia się na jeden termin całego ich składu lub takiéj liczby osób,

вать пріостановленіе въ отправленіи дѣйствій таможенныхъ мѣстъ или пограничной стражи.

Варшава, 15 (27) Марта 1860 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 6,198.

№ 155.

Предписаніе о томъ, чтобы Суды, по окончаніи каждаго слѣдствія, доставляли немедленно въ таможни счеты расходамъ, произведеннымъ изъ отпускаемаго сими учрежденіями аванса на прогоны и суточныя деньги командированнымъ на слѣдствіе судебнымъ чиновникамъ.

(7 (19) Сентября 1859 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ увѣдомляетъ, что нѣкоторые Суды, получивъ отъ таможень авансомъ извѣстную сумму на слѣдственныя издержки по дѣламъ о контрабандѣ, не высылаютъ своевременно счетовъ чиновниковъ, производившихъ слѣдствіе, въ употребленіи таковыхъ суммъ, чѣмъ вовлекаютъ таможни въ излишнюю переписку; при чемъ проситъ сдѣлать соотвѣтственное по сему предмету распоряженіе.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду поставить подвѣдомственнымъ ему

któraby pociągnęła za sobą zatamowanie należytego biegu służby do tychże Komór, władz lub straży należącéj.

Warszawa, dnia 15 (27) Marca 1860 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 6,198.

№ 155.

Polecenie, aby Sądy składały Komorom celnym likwidacye wydatku z forszusowanego przez nie zaliczenia na koszta podróży i dyety dla urzędników sądowych delegowanych do prowadzenia śledztwa.

(d. 7 (19) Września 1859 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wydział Celny przy Kancelaryi Namiestnika Królestwa, przedstawiając, że niektóre Sądy, po otrzymaniu zaliczeń od Komór celnych na koszta prowadzenia śledztw w sprawach defraudacyjnych, z wydatku tychże nie nadsyłają w czasie właściwym likwidacyi urzędników, którzy zajmowali się śledztwem, przez co narażają też Komory na zbyteczną korespondencyą, uprasza o wydanie odpowiednich w téj mierze rozporządzeń.

W skutku tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu wydanie do wszystkich Sądów

Судамъ Полиціи Исправительной и Простой въ обязанность, чтобы всякій разъ, когда отъ таможенныхъ мѣстъ будутъ отпущены денежныя суммы на расходы судебнымъ чиновникамъ, производящимъ слѣдствіе по дѣламъ о контрабандѣ, они тотчасъ же по окончаніи слѣдствія препровождали въ означенныя таможни счеты употребленнымъ изъ таковыхъ суммъ расходамъ составленные на основаніи Высочайше утвержденныхъ 20 Іюня (1 Іюля) 1850 года правилъ о прогонныхъ и суточныхъ деньгахъ чиновникамъ Царства, за исполненіемъ чего обязывается Уголовный Судъ имѣть съ своей стороны наблюденіе и о послѣдствіяхъ настоящаго распоряженія донести Правительственной Коммисіи.

Варшава, 7 (19) Сентября 1859 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N: 17,965.

№ 156.

Постановленіе о томъ, что иностранный подданный, просящій о возвратѣ ему контрабандныхъ товаровъ, будто бы у него похищенныхъ, обязанъ доказать судебнымъ порядкомъ покражу таковыхъ и ввозъ ихъ въ здѣшній край безъ его вѣдома.

(18 (30) Іюня 1860 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ и Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Случается иногда, что по задержаніи таможенною стражею на границѣ, или по открытіи въ Царствѣ Польскомъ иностран-

Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj swéj jurisdykcyi rozporządzeń, ażeby te w każdym razie, gdy Komory celne wyasygnują na koszta kwotę pieniężną dla urzędników sądowych, prowadzących śledztwo w sprawach defraudacyjnych, zaraz po ukończoném śledztwie przesyłały tymże Komorom likwidacye z wydatku tychże kwot, ułożone na zasadzie Najwyżéj pod dniem 20 Czerwca (1 Lipca) 1850 r. zatwierdzonych przepisów o kosztach podróży i dyetach dla urzędników Królestwa, czego Sąd Kryminalny dopilnuje, a o skutku niniejszego rozporządzenia raport Kommissyi Rządowéj złoży.

Warszawa, dnia 7 (19) Września 1859 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 17,965.

№ 156.

Postanowienie, że poddany obcego Państwa, zgłaszający się o wydanie towarów defraudowanych, jakoby mu skradzionych, powinien na drodze sądowéj udowodnić, że kradzież takowych istotnie u niego dokonaną została, i że wprowadzenie ich do kraju bez jego wiedzy nastąpiło.

(d. 18 (30) Czerwca 1860 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych i Prokuratorów Królewskich przy tychże Sądach.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Zdarza się niekiedy, iż po zatrzymaniu przez straż celną na granicy, lub téż po wynalezieniu w Królestwie towa-

ныхъ контрабандныхъ товаровъ, является иностранный подданный съ требованіемъ о выдачѣ ему таковыхъ, какъ происходящихъ отъ покражи, совершенной у него за границею.

Таможенный Уставъ не заключаетъ въ себѣ положительнаго правила, какъ должны поступать въ подобномъ случаѣ таможенныя учрежденія, отъ чего возникаютъ недоразумѣнія, въ устраненіе коихъ Департаментъ Внѣшней Торговли, по сношеніи съ Таможеннымъ Отдѣленіемъ при собственной Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, сдѣлалъ по всѣмъ здѣшнимъ таможеннымъ мѣстамъ объяснительное распоряженіе: что въ упомянутыхъ выше случаяхъ, являющійся иностранный подданный обязанъ предварительно доказать судебнымъ порядкомъ, что предметы, о выдачѣ коихъ ходатайствуетъ у таможеннаго начальства, дѣйствительно происходятъ отъ совершенной у него покражи, и что ввозъ ихъ въ Царство послѣдовалъ безъ его вѣдома и содѣйствія, послѣ чего уже, сообразно съ тѣмъ, что будетъ обнаружено судебнымъ слѣдствіемъ, должно быть сдѣлано постановленіе, какъ поступить съ этими предметами.

О таковомъ распоряженіи Департамента Внѣшней Торговли, сообщенномъ въ отзывѣ Таможеннаго Отдѣленія, отъ 9 (21) Іюня сего года, за N. 4,157, Правительственная Коммисія даетъ знать Уголовному Суду (Царскому Прокурору), предписывая сообщить таковое немедленно всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой (Помощникамъ Прокурора при Судахъ Исправительныхъ.)

Варшава, 18 (30) Іюня 1860 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Држевецкій.*

N. 12,765.

---

rów zagranicznych tajemnie wprowadzonych, zgłasza się poddany obcego Państwa, z żądaniem wydania mu takowych, jako z kradzieży u niego za granicą popełnionéj pochodzących.

Ustawa celna nie obejmuje w sobie przepisu, jak władze celne powinny w takim razie postępować; zkąd wynikają wątpliwości, dla usunięcia których, Departament handlu zewnętrznego, po zniesieniu się z Wydziałem Celnym przy biurze Namiestnika Królestwa, wydał do wszystkich tutejszych władz celnych rozporządzenie, objaśniające, że w przypadkach powyżéj wzmiankowanych, zgłaszający się poddany obcego Państwa obowiązany jest przedewszystkiém na drodze sądowéj udowodnić, że przedmioty, których wydania od władzy celnéj domaga się, pochodzą rzeczywiście z kradzieży u niego dokonanéj, i że wprowadzone zostały do Królestwa bez jego udziału i wiadomości, poczém dopiéro, stosownie do tego co się ze śledztwa sądowego wykaże, wydaném być powinno postanowienie, jak z temiż przedmiotami postąpić należy.

O takiém rozporządzeniu Departamentu handlu zewnętrznego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powziąwszy wiadomość z odezwy Wydziału Celnego z dnia 9 (21) Czerwca roku bieżącego, Nr. 4,157, zawiadamia o jego treści Sąd Kryminalny (Prokuratora Królewskiego), z poleceniem, ażeby takowe niezwłocznie objawił wszystkim podwładnym mu Sądom Policyi Prostéj i Poprawczéj (Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych).

Warszawa, dnia 18 (30) Czerwca 1860 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 12,765.

№ 157.

О примѣненіи Всемилостивѣйшихъ манифестовъ, отъ 27 Марта 1855 года и 26 Августа 1856 года, къ дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ.

(25 Октября (6 Ноября) 1857 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 25 Октября (6 Ноября) 1857 г.

Министръ Статсъ-Секретарь, въ отношеніи отъ 29 Августа (10 Сентября) сего года, за N. 2,605, сообщилъ Г. Намѣстнику въ Царствѣ Польскомъ, что Государь Императоръ, вслѣдствіе ходатайства Его Сіятельства о распространеніи на подданныхъ Царства Польскаго облегченій и льготъ, Всемилостивѣйше дарованныхъ жителямъ Имперіи манифестами 27 Марта 1855 года и 26 Августа 1856 года, по дѣламъ о тайномъ провозѣ и конфискаціи товаровъ, возникшимъ въ Царствѣ Польскомъ послѣ 1850 года, принимая во вниманіе:

что, со времени подчиненія въ 1850 году здѣшняго таможеннаго управленія Министерству Финансовъ, дѣла о тайномъ провозѣ и конфискаціи товаровъ относятся къ Казнѣ Имперіи;

что по дѣламъ этого рода, какъ жители Имперіи, такъ и жители Царства подлежатъ одинаковымъ взысканіямъ, и слѣдовательно по всей справедливости должны пользоваться и одинаковыми льготами, и что вообще по дѣламъ таможеннымъ соблюдается съ 1850 года одинъ и тотъ же порядокъ, какъ въ Имперіи, такъ и въ Царствѣ,—

согласно съ заключеніемъ Его Сіятельства и Министра Финансовъ, Высочайше повелѣть соизволилъ, дарованныя подданнымъ Имперіи, манифестами 1855 и 1856 годовъ, облегченія

№ 157.

Objaśnienie co do stosowania Najwyższych Manifestów z dnia 27 Marca 1855 r. i 26 Sierpnia 1856 roku w sprawach defraudacyjnych.

(d. 25 Października (6 Listopada) 1857 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj dnia 25 Października (6 Listopada) 1857 roku.

Minister Sekretarz Stanu oznajmił Księciu Namiestnikowi Królestwa, w odezwie z dnia 29 Sierpnia (10 Września) r. b., Nr. 2,605, że Najjaśniejszy Pan, w skutku przedstawienia Jego Książęcéj Mości względem rozciągnięcia do poddanych Królestwa Polskiego przebaczenia i ulg, Najłaskawiéj udzielonych mieszkańcom Cesarstwa Manifestami z dnia 27 Marca 1855 r. i z dnia 26 Sierpnia 1856 r., w sprawach o kontrabandę i konfiskatę towarów wynikłych w Królestwie po roku 1850, zważając:

że po przyłączeniu w roku 1850 tutejszego zarządu celnego do Ministerstwa Finansów, sprawy o kontrabandę i konfiskatę towarów dotyczą Skarbu Cesarstwa;

że w sprawach tego rodzaju, tak mieszkańcy Cesarstwa, jako i mieszkańcy Królestwa ulegają jednakowym karom, a zatém podług wszelkiéj sprawiedliwości powinni korzystać z jednakowych ulg, i że w ogólności w sprawach celnych od roku 1850 zachowanym jest jednakowy porządek, tak w Cesarstwie, jak i w Królestwie, —

raczył, zgodnie z wnioskiem Jego Książęcéj Mości i Ministra Finansów, Najwyżéj rozkazać, udzielone poddanym Cesarstwa Manifestami z lat 1855 i 1856 przebaczenia i ulgi

и льготы по дѣламъ о тайномъ провозѣ и конфискаціи товаровъ распространить во всей ихъ силѣ и на привлеченныхъ къ отвѣтственности по таковымъ дѣламъ подданныхъ Царства Польскаго, съ измѣненіемъ только статьи о несостоятельныхъ контрабандистахъ, сообразно существующему здѣсь порядку, по которому наложенные на нихъ денежные штрафы замѣняются арестомъ, а не отдачею въ заработки, какъ это имѣетъ мѣсто въ Имперіи.

Вмѣстѣ съ передачею таковаго Высочайшаго повелѣнія, по приказанію Г. Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, поступило въ Совѣтъ Управленія представленіе Таможеннаго Отдѣленія при Собственной Канцеляріи Его Сіятельства, слѣдующаго содержанія:

По Имперіи, въ развитіе Всемилостивѣйше дарованныхъ тамошнимъ подданнымъ облегченій и льготъ по дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ по Манифестамъ 27 Марта 1855 г. и 26 Августа 1856 годовъ, журналомъ Совѣта Министерства Финансовъ, утвержденнымъ Министромъ 12 Ноября 1856 года, предписаны таможеннымъ учрежденіямъ Имперіи слѣдующія правила:

1. На основаніи статей II и VI манифеста 27 Марта 1855 года, и указа Правительствующаго Сената отъ 30 Октября 1856 года, за N. 53,282, по таможенному вѣдомству прекратить производство всѣхъ такихъ дѣлъ о тайномъ провозѣ товаровъ уже конфискованныхъ и вообще о нарушеніи таможенныхъ правилъ, которыя начаты были до возшествія на престолъ Его Императорскаго Величества, то есть до 18 Февраля 1855 года, и по коимъ виновные не были приговорены судебными мѣстами, или не могутъ быть приговорены къ наказаніямъ, соединеннымъ съ лишеніемъ или ограниченіемъ правъ состоянія; присужденныя же по такимъ дѣламъ взысканія за контрабанду, или за укрывательство оной, а равно денежные штрафы и пени за нарушеніе таможенныхъ правилъ, сложить полностію со счетовъ, не исключая и той части штра-

w sprawach o kontrabandę i konfiskatę towarów, rozciągnąć w całéj mocy i do pociągniętych do takowych spraw, poddanych Królestwa Polskiego, z zastosowaniem tylko artykułu o niewypłacalnych defraudantach, do istniejącego tu porządku, wedle którego ciż, w zamian za karę pieniężną, ulegają zamknięciu, a nie są oddawani na zarobki, jak to ma miejsce w Cesarstwie.

Obok takowego rozkazu Najwyższego, z polecenia Księcia Namiestnika Królestwa, złożoném zostało Radzie Administracyjnéj przedstawienie Wydziału Celnego przy kancelaryi przybocznéj Jego Książęcéj Mości, osnowy następującéj:

W Cesarstwie, w rozwinięciu Najłaskawszego przebaczenia i ulg, udzielonych tamtejszym poddanym w sprawach o kontrabandę, Manifestami z dnia 27 Marca 1855 r. i z dnia 26 Sierpnia 1856 r., w protokóle Rady Ministerstwa Finansów, zatwierdzonym przez Ministra 12 Listopada 1856 roku, przepisane zostały władzom celnym Cesarstwa następujące zasady:

1. Na mocy artykułów II-go i VI-go Manifestu z dnia 27 Marca 1855 r. i ukazu Rządzącego Senatu daty 30 Października 1856 r., Nr. 53,282, umorzyć w Wydziale Celnym wszelkie takie sprawy o przemycanie towarów już skonfiskowanych i w ogóle o naruszenie przepisów celnych, które rozpoczęte zostały przed wstąpieniem Jego Cesarskiéj Mości na Tron, to jest przed 18 Lutego 1855 roku, i w których winni nie zostali skazani przez Sądy, lub nie mogą być skazanemi na karę połączoną z pozbawieniem albo ograniczeniem praw stanu. Wyrzeczone zaś w takich sprawach kary za kontrabandę, albo za jéj ukrywanie, oraz kary porządkowe i inne kary za przestąpienie przepisów celnych, umorzyć w całéj ilości, jaka do ściągnięcia jest wykazaną, nie wyłączając i téj części kary za towary defraudowane, która przypadła w na-

фа за контрабандные товары, которая слѣдуетъ въ награду задержателямъ товаровъ и доносителямъ.

2. На основаніи того же манифеста и указа, прекратить производство всѣхъ тѣхъ дѣлъ о тайномъ провозѣ товаровъ и вообще о нарушеніи таможенныхъ правилъ, которыя были начаты послѣ восшествія Его Императорскаго Величества на Престолъ и окончательно рѣшены, до изданія Всемилостивѣйшаго манифеста 27 Марта 1855 года, наложенныя же по тѣмъ дѣламъ денежныя пени, невзысканныя по этотъ день, сложить въ цѣлости.

3. По дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ, которыя были начаты послѣ вступленія Его Императорскаго Величества на Престолъ, но не рѣшены окончательно до изданія Манифеста 27 Марта 1855 года, а также по дѣламъ, начатымъ послѣ изданія того манифеста, но ранѣе манифеста 26 Августа 1856 года, по которымъ окончательно постановлено взыскать только денежныя пени, за контрабанду, сложить, на основаніи статьи XXVI сего послѣдняго манифеста, ту лишь часть означенныхъ пеней, которая причитается въ Казну, не прекращая взысканія узаконеннымъ порядкомъ той части штрафа, которая, по таможенному уставу, слѣдуетъ въ награду задержателямъ товаровъ и доносителямъ; по дѣламъ же, окончательно еще не рѣшеннымъ, присуждать ко взысканію только часть штрафа, подлежащую выдачѣ задержателямъ и доносителямъ.

4. Дѣла о тайномъ провозѣ товаровъ и нарушеніи таможенныхъ правилъ, которыя были начаты послѣ возшествія Его Императорскаго Величества на Престолъ, но ранѣе изданія Манифеста 26 Августа 1856 года, по которымъ окончательно постановлено или слѣдовало постановить на виновныхъ денежные штрафы за провозъ и укрывательство товаровъ, или же пени и другія денежныя взысканія за нарушеніе таможенныхъ правилъ, прекратить производствомъ по таможенному вѣдомству, постановивъ о конфискаціи товаровъ и раздѣливъ деньги, вырученныя отъ продажи оныхъ, сообразно съ таможен-

grodę dla zatrzymujących towary i dla donoszących.

2. Na zasadzie tegoż Manifestu i ukazu, umorzyć wszelkie takie sprawy o przemycanie towarów i w ogóle o przestąpienie przepisów celnych, które rozpoczęte zostały po wstąpieniu Jego Cesarskiéj Mości na Tron i były ostatecznie załatwione przed wydaniem Najmiłościwszego Manifestu z dnia 27 Marca 1855 r., a oznaczone w tych sprawach kary pieniężne, po tęż datę nie ściągnięte, umorzyć całkowicie.

3. W sprawach o przemycenie towarów, które zostały rozpoczęte po wstąpieniu Jego Cesarskiéj Mości na Tron, lecz ostatecznie załatwione nie były przed wydaniem Manifestu z dnia 27 Marca 1855 r., tudzież w sprawach, które były rozpoczęte po wydaniu tego Manifestu, ale przed Manifestem z dnia 26 Sierpnia 1856 r., i w których ostatecznie postanowiono ściągnąć tylko karę pieniężną za kontrabandę, umorzyć, na zasadzie art. XXVI-go tego ostatniego Manifestu, tylko tę część takowéj kary, która przypada Skarbowi, nie zaniedbując ściągnięcia przepisanym porządkiem reszty kary, przypadającéj wedle ustawy celnéj w nagrodę tym, co towary ujęli, lub o nich donieśli; w sprawach zaś ostatecznie jeszcze niezałatwionych, zasądzać do ściągnięcia tylko część kary, przypadającéj w nagrodę tym, co towary ujęli, lub o nich donieśli.

4. Sprawy o przemycenie towarów i naruszenie przepisów celnych, które zostały rozpoczęte po wstąpieniu Jego Cesarskiéj Mości na Tron, lecz przed wydaniem Manifestu z dnia 26 Sierpnia 1856 roku, i w których ostatecznie wyrzeczono, lub należało wyrzec na winnych kary pieniężne za przewiezienie i ukrywanie towarów, lub kary porządkowe i inne kary pieniężne za naruszenie przepisów celnych, umorzyć w Wydziale Celnym, po dopełnieniu konfiskaty towarów i po podziale wpływów, osiągniętych z ich sprzedaży, zgodnie z Ustawą celną; postanowione zaś do ściągnięcia kary po-

нымъ уставомъ; присужденные же ко взысканію пени и денежные штрафы за укрывательство товаровъ и за нарушеніе таможенныхъ правилъ, на основаніи статьи XXVI манифеста 26 Августа 1856 года, сложить въ цѣлости.

5. На основаніи статьи IX того же манифеста, прекратить повсемѣстныя публикаціи о розысканіи имущества лицъ, оказавшихся несостоятельными къ уплатѣ заработочныхъ денегъ за взятыхъ ими на поруку контрабандистовъ, если лица сіи умерли до дня Коронованія Его Императорскаго Величества, и относительно сложенія штрафа по таковымъ дѣламъ, если оный показывается ко взысканію, поступить на вышеизложенныхъ основаніяхъ.

Сверхъ того въ статьѣ 10-й Высочайшаго манифеста 26 Августа 1856 года постановлено простить и освободить всѣхъ тѣхъ лицъ, которыя по несостоятельности подвержены были тюремному заключенію, или отданы въ заработки и на поруки, слѣдующія же съ нихъ взысканія сложить со счетовъ, не распространяя впрочемъ сего на дѣла, еще не оконченныя (о которыхъ постановлено въ 3 пунктѣ приведеннаго выше журнала Совѣта Министра Финансовъ).

Въ такомъ размѣрѣ, то есть въ отношеніи лишь денежныхъ штрафовъ за тайный провозъ товаровъ и вообще за нарушеніе таможенныхъ правилъ, предполагалось Намѣстникомъ распространить на жителей Царства Польскаго, участвовавшихъ въ дѣлахъ о тайномъ провозѣ товаровъ, возникшихъ въ Царствѣ послѣ 1850 года, дарованныя Всемилостивѣйшими манифестами 27 Марта 1855 и 26 Августа 1856 годовъ подданнымъ Имперіи льготы и облегченія по дѣламъ о контрабандѣ, на что и послѣдовало вышеупомянутое Высочайшее соизволеніе.

Въ развитіе таковаго Высочайшаго повелѣнія, Таможенное Отдѣленіе предполагаетъ передать таможеннымъ мѣстамъ въ Царствѣ къ исполненію тѣ же правила, какія предписаны были Министерствомъ Финансовъ по таможенному вѣдомству Имперіи, съ измѣненіемъ лишь пункта 5-го помянутыхъ правилъ

rządkowe i różne kary pieniężne za ukrywanie towarów i za naruszenie przepisów celnych, umorzyć całkowicie, na zasadzie art. XXVI Manifestu z dnia 26 Sierpnia 1856 roku.

5. Na zasadzie art. IX-go tegoż Manifestu, zaniechać wszędzie poszukiwań ku wykryciu majątku osób, które okazały się niewypłacalnemi w uiszczeniu zarobków od wziętych przez nie na porękę defraudantów, jeżeli te osoby zeszły ze świata przed dniem koronacyi Jego Cesarskiéj Mości, i w umorzeniu kary w tych sprawach, jeżeli takowa jest do ściągnięcia wykazana, postąpić wedle zasad powyższych.

Nadto w art. X-m Najwyższego Manifestu z dnia 26 Sierpnia 1856 roku, wszystkie osoby niewypłacalne, osadzone w więzieniu lub oddane na zarobki, albo na porękę, postanowiono udarować łaską i uwolnić, a przypadającą od nich należność umorzyć, nie rozciągając wszakże tego do spraw jeszcze nieukończonych (o których postanowiono w 3-m punkcie pomienionego protokółu Rady Ministra Finansów).

W takiéj rozciągłości, to jest tylko co do kar pieniężnych za przemycenie towarów i w ogóle za naruszenie przepisów celnych, Najłaskawsze przebaczenie i ulgi udzielone poddanym Cesarstwa w sprawach o kontrabandę, Manifestami z d. 27 Marca 1855 roku i z dnia 26 Sierpnia 1856 roku, miały być podług wniosku Namiestnika Królestwa zastosowane do poddanych Królestwa, wpływających do spraw o kontrabandę, wynikłych w Królestwie po roku 1850, na co téż nastąpiło wyżéj wzmiankowane Najwyższe przyzwolenie.

W rozwinięciu więc tego rozkazu Najwyższego, Wydział Celny wnosi, ażeby wskazać władzom celnym Królestwa dla wykonania też same zasady, jakie przepisane zostały przez Ministerstwo Finansów władzom Cesarstwa, z zastosowaniem tylko punktu 5-go pomienionych zasad i art. X-go Najwyż-

и ст. 10-й Высочайшаго манифеста 26 Августа 1856 года о несостоятельныхъ контрабандистахъ, сообразно существующему здѣсь порядку.

Въ отношеніи лицъ этой категоріи Таможенное Отдѣленіе предполагаетъ постановить:

5. Несостоятельныхъ контрабандистовъ, заключенныхъ въ тюрьму, или подлежащихъ тюремному заключенію, въ замѣнъ такихъ денежныхъ взысканій за тайный провозъ товаровъ, которыя по вышеозначеннымъ правиламъ постановлено сложить, освободить отъ заключенія.

А такъ какъ дѣла о тайномъ провозѣ и конфискаціи товаровъ въ Царствѣ рѣшаются не только таможенными учрежденіями, но, въ случаяхъ, опредѣленныхъ таможеннымъ Уставомъ для Царства, также и судебными мѣстами, то сказанныя выше правила должны быть вмѣстѣ съ тѣмъ переданы и судебнымъ мѣстамъ, для руководства и исполненія, въ чемъ до нихъ касается, равно какъ и Губернскимъ Правленіямъ, коимъ предоставлено взысканіе штрафовъ, присужденныхъ таможенными и судебными мѣстами, и замѣнъ таковыхъ штрафовъ несостоятельнымъ контрабандистамъ, тюремнымъ заключеніемъ.

Въ заключеніе Таможенное Отдѣленіе присовокупило, что такъ какъ упомянутое Высочайшее повелѣніе исходатайствовано было Г. Намѣстникомъ въ Царствѣ въ дополненіе манифестовъ для Царства Польскаго по тому именно уваженію, что въ манифестахъ сихъ ничего не упомянуто о денежныхъ штрафахъ по дѣламъ контрабаднымъ, возникшимъ въ Царствѣ послѣ 1850 года, то и предположенныя въ развитіе сего Высочайшаго повелѣнія вышеизложенныя правила, по мнѣнію Таможеннаго Отдѣленія, должны быть почитаемы дополненіемъ къ манифестамъ для Царства Польскаго; — поэтому, въ отношеніи личныхъ наказаній на контрабандистовъ за совершенныя ими, при тайномъ провозѣ товаровъ, собственно уголовныя преступленія и проступки, какъ-то: за сопротивленіе или препят-

szego Manifestu z dnia 26 Sierpnia 1856 roku o defraudantach niewypłacalnych, do istniejącego tu porządku.

Co do takich osób Wydział Celny proponuje postanowić:

5. Defraudantów niewypłacalnych, osadzonych w wieży, lub zamknięciu w wieży ulegających, w zamian za takie kary pieniężne za kontrabandę, które na mocy powyższych zasad mają być umorzone, od kary zamknięcia uwolnić.

Ponieważ zaś sprawy o kontrabandę i konfiskatę towarów w Królestwie, załatwiane są nietylko przez władze celne, ale, w przypadkach określonych Ustawą celną dla Królestwa, i przez władze sądowe, zatém rzeczone zasady winny być zakomunikowane także władzom sądowym, dla stosowania się i wykonania w czém do nich należy, a nadto Rządom Gubernialnym, do których należy ściągnięcie kar wyrzeczonych przez władze celne i sądowe, oraz zamiana takowych kar defraudantom niewypłacalnym na zamknięcie.

W końcu Wydział Celny dodał, że gdy niniejszy rozkaz Najwyższy wyjednanym został przez Księcia Namiestnika Królestwa, w uzupełnieniu Manifestów dla Królestwa Polskiego, z tego mianowicie powodu, że w Manifestach tych o karach pieniężnych w sprawach o kontrabandę, wynikłych w Królestwie po roku 1850, wcale nie ma wzmianki, to i proponowane w rozwinięciu takowego Najwyższego rozkazu wyżéj wyrażone zasady, zdaniem Wydziału Celnego, winny być uważane za uzupełnienie Manifestów dla Królestwa Polskiego, że zatém co do osobistych kar defraudantów, za popełnione przy przemycaniu towarów przestępstwa i wykroczenia czysto karne, jako to: za opór lub stawienie przeszkody służbie straży pogranicznéj albo policyi, przy ujęciu towarów, za sfał-

ствованіе чинамъ пограничной стражи или полиціи, при поимкѣ товаровъ, за подѣлку таможенныхъ документовъ и клеймъ на товарахъ и т. п., судебныя мѣста Царства должны руководствоваться правилами, указанными въ манифестахъ для Царства Польскаго, въ отношеніи личныхъ наказаній за уголовныя преступленія и проступки вообще.

Совѣтъ Управленія постановилъ: о содержаніи настоящаго Высочайшаго повелѣнія Его Императорскаго Величества дать знать подлежащимъ начальствамъ для должнаго исполненія въ чемъ до нихъ касается; согласно же съ заключеніемъ Таможеннаго Отдѣленія при собственной Канцеляріи Князя Намѣстника Царства, послѣдовавшее по Имперіи распоряженіе Министра Финансовъ о порядкѣ примѣненія Всемилостивѣйшихъ манифестовъ къ дѣламъ о тайномъ провозѣ товаровъ, передать Правительственнымъ Коммисіямъ: Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Юстиціи, для поставленія о немъ въ извѣстность Губернскихъ Правленій и судебныхъ мѣстъ по принадлежности къ должному исполненію, о чемъ увѣдомить и Таможенное Отдѣленіе.

Съ протоколомъ вѣрно:

Статсъ-Секретарь, (подписано) *Карницкій.*

N. 24,069.

Примѣчаніе. Постановленіе сіе передано уголовнымъ судебнымъ мѣстамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 14 (26) Ноября 1857 года, N. 18,303.

---

szowanie dokumentów celnych i cech na towarach i t. p., władze sądowe Królestwa winny się stosować do przepisów zawartych w Manifestach dla Królestwa Polskiego, dotyczących osobistych kar za przestępstwa i wykroczenia karne w ogólności.

Rada postanowiła: o powyższym rozkazie Jego Cesarskiéj Mości zawiadomić władze właściwe dla wykonania, w czém do któréj należy; zgodnie zaś z wnioskiem Wydziału Celnego przy kancelaryi przybocznéj Namiestnika Królestwa, rozporządzenie Ministra Finansów Cesarstwa, co do sposobu stosowania Najmiłościwszych Manifestów w sprawach o kontrabandę, zakomunikować Kommissyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Duchownych i Sprawiedliwości, celem podania do wiadomości Rządów Gubernialnych oraz Sądów i należytego wykonania, o czém i Wydział Celny uwiadomić.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Karnicki.*

Nr. 24,069.

Uwaga. Postanowienie to komunikowane było Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 14 (26) Listopada 1857 roku, za Nr. 18,303.

№ 158.

Инструкція, которою предписывается порядокъ производства дѣлъ о контрабандѣ, по случаю упраздненія Таможеннаго Отдѣленія при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ.

(17 (29) Іюля 1864 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

По Высочайшему повелѣнію, объявленному въ отзывѣ и. д. Министра Статсъ-Секретаря отъ 23 Мая (4 Іюня) сего года, за N. 158, состоящее при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ Таможенное Отдѣленіе должно быть упразднено, при чемъ предоставлено Министру Финансовъ представить въ Правительствующій Сенатъ Высочайше утвержденныя подробныя правила о порядкѣ производства таможенныхъ дѣлъ вообще, и въ особенности о конфискаціи товаровъ, задержанныхъ въ Царствѣ Польскомъ, для зависящихъ распоряженій относительно обнародованія и приведенія въ исполненіе упомянутаго Высочайшаго повелѣнія установленнымъ порядкомъ.

Независимо отъ сего Его Императорское Величество изволилъ повелѣть, чтобы дѣла, возникающія изъ таможеннаго Устава, не были впредь отсылаемы въ Государственный Совѣтъ Царства, а тѣ изъ нихъ, которыя находятся уже въ этомъ Совѣтѣ, окончены были на прежнихъ основаніяхъ.

Нынѣ Товарищъ Министра Финансовъ увѣдомилъ Намѣстника въ Царствѣ, что Его Величество изволилъ повелѣть: изъ числа дѣлъ, разсматриваемыхъ упраздненнымъ Таможеннымъ Отдѣленіемъ, производство дѣлъ о конфискаціи товаровъ

№ 158.

Instrukcya co do postępowania w sprawach defraudacyjnych, z powodu zniesienia Wydziału Celnego przy Kancelaryi Namiestnika Królestwa.

(d. 17 (29) Lipca 1864 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Stosownie do Najwyższéj decyzyi, oznajmionéj w odezwie p. o. Ministra Sekretarza Stanu z dnia 23 Maja (4 Czerwca) r. b., Nr. 158, istniejący przy kancelaryi Namiestnika w Królestwie Polskiém Wydział Celny ma być zwiniętym, z włożeniem na Ministra Finansów przedstawienia Rządzącemu Senatowi szczegółowych Najwyżéj zatwierdzonych zasad co do załatwiania interesów celnych w ogólności, i w szczególności o konfiskacie towarów zatrzymanych w Królestwie Polskiém, a to celem wydania zależnych rozporządzeń, dla podania do powszechnéj wiadomości i wykonania powyższego Najwyższego rozkazu porządkiem przepisanym.

Nadto Jego Cesarska Mość rozkazać raczył, aby sprawy, wynikające z Ustawy celnéj, nie były nadal odsyłane do Rady Stanu Królestwa, a te z nich, które znajdują się już w téjże Radzie, aby były ukończone podług poprzednich zasad.

Obecnie Towarzysz Ministra Finansów uwiadomił Namiestnika Królestwa, że Najjaśniejszy Pan polecić raczył: aby z pomiędzy interesów przez zwinięty Wydział Celny rozpatrywanych, interesa o konfiskacie towarów zatrzymanych w Królestwie, pozostawione były do załatwienia Departamentowi handlu zagranicznego, na tych samych zasadach, jakie

задержанныхъ въ Царствѣ, предоставить Департаменту Внѣшней Торговли, на тѣхъ же основаніяхъ, какія установлены для производства подобныхъ дѣлъ въ таможенныхъ управленіяхъ Имперіи; слѣдственныя же дѣла о нарушеніи правилъ таможеннаго Устава, объ употребленіи оружія пограничною стражею и объ оказаніи той же стражѣ сопротивленія со стороны контрабандистовъ, по разсмотрѣніи Окружными Начальниками, должны быть передаваемы ими въ подлежащіе Суды, сообразно съ существующими по сему предмету постановленіями, изложенными въ таможенномъ Уставѣ. Наконецъ надлежащее распредѣленіе прочихъ дѣлъ Таможеннаго Отдѣленія предоставлено Намѣстнику въ Царствѣ, по соглашеніи съ Министромъ Финансовъ.

Во исполненіе таковой Высочайшей воли, веденіе переписки по дѣламъ таможеннымъ, подлежащимъ вѣдомству Намѣстника Царства, возложено, по желанію Его Сіятельства, на чиновника особыхъ порученій при Министрѣ Финансовъ, Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника фонъ Тизенгаузена, независимо отъ другихъ возложенныхъ на него обязанностей, окончательный же срокъ къ прекращенію дѣйствій Таможеннаго Отдѣленія назначенъ Намѣстникомъ Царства къ 1 (13) будущаго Августа мѣсяца.

О таковыхъ Высочайшихъ повелѣніяхъ и послѣдовавшихъ распоряженіяхъ Намѣстника въ Царствѣ, по приказанію Его Сіятельства, имѣю честь увѣдомить Правительственную Коммисію, для надлежащаго, въ чемъ до нея касается, исполненія и поставленія о семъ въ извѣстность Уголовныхъ Судовъ въ Царствѣ.

Варшава, 17 (29) Іюля 1864 года.

и. д. Статсъ-Секретаря, (подписано) *А. Заборовскій.*

N. 5,593.

Примѣчаніе. О постановленіи этомъ сообщено Правительственною Комисіею Юстиціи Уголовнымъ Судамъ, въ предписаніи отъ 22 Іюля (4 Августа) 1864 года, за N. 9,483.

---

są przepisane dla załatwiania podobnych interesów we władzach celnych Cesarstwa; interesa zaś śledcze, o naruszeniu przepisów Ustawy celnéj, o użyciu broni przez straż graniczną i o okazaniu téjże straży oporu przez defraudantów, aby były, po rozpoznaniu onychże przez Naczelników Okręgowych, odsyłane wprost przez tychże Naczelników do właściwych Sądów, stosując się do istniejących w tym przedmiocie postanowień, zawartych w Ustawie celnéj. Nakoniec, właściwy rozdział innych interesów Wydziału Celnego pozostawiony został Namiestnikowi Królestwa, po porozumieniu się z Ministrem Finansów.

W wykonaniu takowéj woli Najwyższéj, prowadzenie korespondencyi w interesach celnych, należących do atrybucyi Namiestnika Królestwa, włożoném zostało, stosownie do życzenia tegoż Namiestnika Królestwa, na urzędnika do szczególnych poruczeń przy Ministrze Finansów, Rzeczywistego Radcę Stanu von Tyzenhausena, obok innych poruczonych mu obowiązków, i termin ostateczny zwinięcia czynności Wydziału Celnego, przez Namiestnika Królestwa oznaczony został na dzień 1 (13) Sierpnia r. b.

O powyższych Najwyższych decyzyach i wydanych przez Namiestnika Królestwa rozporządzeniach, mam zaszczyt, z polecenia tegoż Namiestnika Królestwa, Kommissyą Rządową zawiadomić, dla stosownego w czém do niéj należy wykonania i uprzedzenia o rzeczonych decyzyach i rozporządzeniach Sądów karnych Królestwa.

w Warszawie, dnia 17 (29) Lipca 1864 roku.

p. o. Sekretarza Stanu, (podpisano) *A. Zaborowski.*

Nr. 5,593.

Uwaga. O tém postanowieniu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zawiadomiła Sądy karne reskryptem z dnia 22 Lipca (4 Sierpnia) 1864 roku, za Nr. 9,483.

№ 159.

Предписаніе Судамъ, дабы въ свидѣтельствахъ, выдаваемыхъ депутатамъ отъ таможеннаго вѣдомства, поясняли, когда депутатъ прибылъ въ Судъ и сколько дней находился при слѣдствіи.

(2 (14) Апрѣля 1866 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ предписаніи отъ 23 Іюля (4 Августа) 1864 года, за N. 9,483, Правительственная Коммисія Юстиціи, сообщивъ Судамъ, для свѣдѣнія и надлежащаго руководства, Высочайшія повелѣнія и распоряженія Намѣстника Царства объ упраздненіи Таможеннаго Отдѣленія при Канцеляріи Намѣстника, а равно о порядкѣ производства таможенныхъ дѣлъ, положительно объяснила:

что начиная съ 1 (13) Августа 1864 гола, въ случаяхъ, опредѣленныхъ статьями 200, 201, 256, 904, 905—1024 таможеннаго Устава, и вообще во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ, на основаніи прежнихъ правилъ, слѣдовало обращаться посредствомъ Начальниковъ таможенныхъ округовъ или прямо въ Таможенное Отдѣленіе при Канцеляріи Намѣстника въ Царствѣ, или испрашивать разрѣшенія того же Отдѣленія, на будущее время слѣдуетъ относиться непосредственно только къ Начальникамъ подлежащихъ таможенныхъ округовъ и ожидать ихъ распоряженія.

Нынѣ Начачальникъ Завихостскаго таможеннаго округа, препровождая, при отзывѣ отъ 17 Марта сего года, за N. 1,003,

№ 159.

Polecenie Sądom, aby w świadectwach wydawanych deputatom ze strony władz celnych, wyrażały, kiedy deputat przybył do Sądu i ile dni był obecnym przy śledztwie.

(d. 2 (14) Kwietnia 1866 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Przez reskrypt z dnia 23 Lipca (4 Sierpnia) 1864 roku, Nr. 9,483, Kommissya Rządowa, podając do wiadomości i ścisłego zastosowania się Najwyższe decyzye i rozporządzenia Namiestnika Królestwa, stanowiące o zniesieniu Wydziału Celnego przy kancelaryi tegoż Namiestnika, i wskazujące zasady załatwiania interesów celnych, wyraźnie objaśniła Sądy:

że począwszy od dnia 1 (13) Sierpnia 1864 roku, ile razy zachodzić będą czyny artykułami 200, 201, 256, 904, 905—1024 Ustawy celnéj przewidziane, i w ogóle we wszystkich razach, kiedy według dawnego porządku należało za pośrednictwem Naczelników Celnych Okręgowych lub bezpośrednio odnosić się do Wydziału Celnego przy kancelaryi Namiestnika Królestwa, albo wyjednywać decyzye tegoż Wydziału, potrzeba nadal odnosić się wprost tylko do odpowiednich Naczelników Okręgów Celnych i oczekiwać na ich decyzye.

Obecnie Naczelnik Okręgu Celnego Zawichostskiego, komunikując Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, przy ode-

въ Правительственную Коммисію Юстиціи инструкцію Департамента таможенныхъ сборовъ, жалуется, что Суды, вопреки этой инструкціи, обращаются съ представленіями по упомянутымъ выше предметамъ не къ нему, а къ состоящему при Намѣстникѣ Царства по таможеннымъ дѣламъ Статскому Совѣтнику Лихтенштейну, отъ чего приходитъ только замедленіе въ дѣлопроизводствѣ.

Сверхъ того требуетъ, чтобы Суды, въ свидѣтельствахъ, выдаваемыхъ депутатамъ, назначаемымъ для нахожденія при слѣдствіяхъ, о нарушеніи правилъ таможеннаго Устава, помѣщали подробныя свѣдѣнія, необходимыя при ассигнованіи тѣмъ же депутатамъ денегъ въ возмѣщеніе путевыхъ издержекъ, а именно: когда депутатъ былъ вызванъ въ Судъ, когда туда прибылъ и въ продолженіе сколькихъ дней находился при слѣдствіи, особо по каждому вызову.

Правительственная Коммисія Юстиціи, вслѣдствіе таковаго отзыва Начальника Завихостскаго таможеннаго округа, препровождая при семъ копію съ помянутой инструкціи Департамента Таможенныхъ Сборовъ, предписываетъ Уголовному Суду въ точности руководствоваться приведеннымъ въ началѣ сего предписаніемъ, и при выдачѣ свидѣтельствъ депутатамъ соображаться съ указаніями, изложенными въ означенномъ отзывѣ.

Наконецъ Коммисія вмѣняетъ Уголовному Суду въ обязанность сообщить настоящее распоряженіе подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, а равно Царскому Прокурору при тамошнемъ Судѣ, который съ своей стороны обязанъ сообщить оное Помощникамъ Прокурора при Судахъ Полиціи Исправительной.

Объ исполненіи настоящаго распоряженія долженъ быть представленъ въ Коммисію рапортъ въ продолженіе 30 дней.

Варшава, 2 (14) Апрѣля 1866 года.

Членъ Коммисіи, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,

(подписано) *Малковскій.*

N. 3,761.

---

zwie swéj z dnia 17 Marca roku bieżącego, Nr. 1,003, instrukcyą Departamentu poborów celnych, użala się, że Sądy karne, wbrew téj instrukcyi, odnoszą się o decyzye w przedmiotach powyżéj wskazanych nie do niego, lecz do Radcy Stanu Lichtensteina, zostającego przy Namiestniku Królestwa do interesów celnych, co naraża tylko sprawy na zwłokę.

Nadto domaga się, aby Sądy, wydając świadectwa deputatom delegowanym do atentowania przy śledztwach o naruszenie przepisów celnych, zamieszczały w nich szczegóły, konieczne przy asygnowaniu tymże deputatom kosztów podróży, to jest: kiedy deputat był wzywany do Sądu, kiedy tu przybył, i w ciągu ilu dni był obecnym przy czynności z każdego oddzielnie wezwania.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana taką odezwą Naczelnika Okręgu Celnego Zawichostskiego, przesyła Sądowi Kryminalnemu odpis rzeczonéj instrukcyi Departamentu poborów celnych i poleca mu, aby ściśle stosował się do reskryptu na początku powołanego, oraz przy wydawaniu świadectw deputatom, miał na względzie szczegóły w pomienionéj odezwie wytknięte.

Wkłada wreszcie obowiązek na Sąd Kryminalny zakomunikowania obecnego rozporządzenia podwładnym sobie Sądom Poprawczym i Policyi Prostéj, oraz Prokuratorowi Królewskiemu przy tamecznym Sądzie, który znów zakomunikuje takowe Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych.

O wykonaniu tego rozporządzenia raport w dniach 30-tu ma być Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości złożony.

Warszawa, dnia 2 (14) Kwietnia 1866 roku.

Członek Kommissyi, Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Małkowski.*

Nr. 3,761.

№ 160.

Распоряженіе о томъ, что въ слѣдствіяхъ mixti fori слѣдствіе долженъ производить судебный чиновникъ.

(12 (24) Февраля 1840 г.)

Господину Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Намѣстникъ Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Изъ поступающихъ ко мнѣ слѣдственныхъ дѣлъ замѣчено мною, что судебные чиновники, командируемые для производства слѣдствій вмѣстѣ съ чиновниками гражданскими, не всегда производятъ слѣдствія судебныя, но ограничиваются производствомъ такъ называемыхъ слѣдствій административныхъ.

Какъ по этому поводу нерѣдко произведенныя такимъ образомъ слѣдствія, по поступленіи ихъ для разсмотрѣнія въ подлежащее судебное мѣсто, оказываются недостаточными, требуютъ новаго дополненія, и вмѣстѣ съ тѣмъ случается, что, по нераскрытію въ самомъ началѣ всѣхъ обстоятельствъ, встрѣчаются впослѣдствіи затрудненія въ обнаруженіи истины, и потому виновные могутъ избѣгнуть заслуженнаго наказанія; то предлагаю Вашему Превосходительству сдѣлать распоряженіе, чтобы, какъ Судьи, для особыхъ порученій при Правительственной Коммисіи Юстиціи состоящіе, такъ и всѣ прочіе судебные чиновники, командируемые для производства слѣдствій, производили самыя полныя слѣдствія, и именно такія, какихъ требуютъ §§ 4, 5 и 6 Прусскаго Устава уголовнаго судопроизводства; за точнымъ же исполненіемъ этого распоряженія Ваше

№ 160.

Rozporządzenie, że w śledztwach mixti fori, instruowanie sprawy należy do urzędnika sądowego.

(d. 12 (24) Lutego 1840 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Namiestnik Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Ze składanych mi akt śledczych dostrzegłem, że urzędnicy sądowi, wydelegowani na śledztwa z urzędnikami administracyjnemi, nie zawsze wyprowadzają śledztwo sądowe, lecz poprzestają na tak zwaném śledztwie administracyjném.

Ponieważ z tego powodu częstokroć wyprowadzane w ten sposób śledztwa, po oddaniu ich pod rozpoznanie właściwych Sądów, okazują się być niedostatecznemi, wymagają nowego uzupełnienia, i przytém zdarza się, że przez niewykrycie zaraz z początku wszystkich okoliczności, zachodzą późniéj trudności w wyświeceniu prawdy, i dla tego winni mogą unikać zasłużonéj kary, przeto poruczam JW. Panu, abyś wydał rozporządzenie, iżby, tak Sędziowie do szczególnych poruczeń przy Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości zostający, jak również wszyscy inni urzędnicy sądowi, delegowani do wyprowadzania śledztw, odbywali je jaknajzupełniéj, to jest tak, jak przepisują §§ 4, 5 i 6 Ordynacyi kryminalnéj pru-

Превосходительство не оставите имѣть съ своей стороны неослабное наблюденіе.

Варшава, 12 (24) Февраля 1840 года.

Намѣстникъ, Генералъ Фельдмаршалъ,

(подписано) *Князь Варшавскій.*

N. 534.

Примѣчаніе. Постановленіе это сообщено карательнымъ Судамъ и Прокурорамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 27 Февраля (10 Марта) 1840 г., за N. 2,353.

№ 161.

Распоряженіе о томъ, чтобы съѣзды судебно-административныхъ Коммисій для мѣстныхъ дознаній назначались только въ необходимыхъ случаяхъ.

(1 (13) Марта 1838 г.)

Уголовнымъ Судамъ и Прокурорамъ при тѣхъ же Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Усматривая изъ многихъ представленій, а также изъ замѣчаній по срочнымъ вѣдомостямъ о дѣлопроизводствѣ въ Судахъ Уголовныхъ, что административныя начальства, по всякому требованію частныхъ лицъ, назначаютъ съѣзды судебно-административныхъ Коммисій для мѣстныхъ дознаній, безъ предварительнаго удостовѣренія, какъ о необходимости таковыхъ съѣздовъ, такъ равно и о содѣйствіи ихъ къ окончанію или ускоренію хода дѣла, вслѣдствіе чего съѣзлы эти, отвлекая судебныхъ чиновниковъ отъ прямыхъ ихъ обязанностей, нерѣдко имѣли вредное вліяніе на теченіе дѣлъ вообще, производя въ

skiéj; nad ścisłém zaś wypełnianiem takowego rozporządzenia JW. Pan nie zaniechasz ze swéj strony czuwać.

Warszawa, dnia 12 (24) Lutego 1840 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,

(podpisano) *Książę Warszawski.*

Nr. 534.

Uwaga. Postanowienie to komunikowano Sądom karnym i Prokuratorom, przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z d. 27 Lutego (10 Marca) 1840 roku., za Nr. 2,353.

№ 161.

Rozporządzenie, aby delegacye do śledztw mixti fori tylko w razach niezbędnych na grunt były wyznaczane.

(d. 1 (13) Marca 1838 r.)

do

Sądów Kryminalnych i Prokuratorów przy tychże Sądach.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z licznych przedstawień, jakotéż z uwag nad wykazami czynności Sądów karnych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości powziąwszy przekonanie, iż władze administracyjne częstokroć na każde żądanie stron prywatnych zarządzają zjazdy kommissyów *mixti fori* na grunt, bez względu, czy te są konieczne potrzebne i czy zapewniają pożądany skutek lub pospiech interesowi, przez co śledztwa takie, dając powód do odrywania Członków sądowych z miejsca urzędowania, stawały się szkodliwemi dla służby publicznéj w ogólności, przez znaczne jéj w innych gałęziach opóźnienie, Kommissya Rządowa Spra-

немъ значительную остановку,—Правительственная Коммисія Юстиціи, въ видахъ предотвращенія этихъ неудобствъ, входила въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія съ предположеніемъ, чтобы принято было за правило: въ высылкѣ на мѣсто судебно-административныхъ Коммисій ограничиваться строгою необходимостію, всѣ же слѣдствія, при которыхъ требуется присутствіе судебнаго члена, производить въ мѣстахъ обыкновенныхъ засѣданій Мировыхъ Судовъ, исключая весьма рѣдкихъ случаевъ, въ коихъ можетъ встрѣтиться надобность въ освидѣтельствованіи какого либо неподвижнаго предмета, или лица, одержимаго болѣзнію, и т. п.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, согласившись на таковое предположеніе, отъ 9 (21) Февраля сего года, за N. 2,007/4,181, увѣдомила, что одновременно предписано ею Губернскимъ Правленіямъ, чтобы административныя начальства, по требованіямъ частныхъ лицъ, не иначе назначали судебно-административныя Коммисіи, какъ въ мѣстѣ засѣданія Суда, со стороны котораго командированъ чиновникъ для присутствованія при производствѣ слѣдствія, за исключеніемъ лишь рѣдкихъ случаевъ, въ въ коихъ съѣздъ на мѣсто окажется необходимымъ. Вмѣстѣ съ тѣмъ предписано Губернскимъ Правленіямъ сообщить отъ себя это распоряженіе для руководства всѣмъ Обводовымъ Коммисарамъ и о содержаніи его увѣдомить также и Военныхъ Начальниковъ.

О таковомъ распоряженіи Правительственная Коммисія Юстиціи давая знать Уголовному Суду, предписываетъ, сообщить оное подвѣдомственнымъ ему Судамъ.

Варшава, 1 (13) Марта 1838 года.

Членъ Коммисіи, (подписано) *Бораковскій.*

N. 2,222.

---

wiedliwości, w celu zaradzenia tym niedogodnościom, uczyniła do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego wniosek, aby przyjęła za zasadę, iżby nie zsyłać Kommissyów *mixti fori* na grunt, jeżeli tego niezbędna nie wymaga potrzeba, oraz aby wszelkie śledztwa, atentowania Członka sądowego potrzebujące, w miejscu zwykłych posiedzeń Sądów Pokoju były prowadzone, wyjąwszy w nader rzadkich przypadkach, jakiemi być mogą: obejrzenie przedmiotu nieporuszalnego, zbadanie osoby chorobą złożonéj i t. p.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, zgodziwszy się na tę zasadę, oświadczyła pod dniem 9 (21) Lutego r. b., za Nr. 2,007/4,181, że względem zabronienia, aby władze administracyjne nie inaczéj zarządzały Kommissye *mixti fori* na żądanie osób prywatnych, jak w miejscu rezydencyi Sądu, z ramienia którego urzędnik do atentowania przy inkwizycyach jest delegowanym, wyjąwszy rzadkie przypadki, w których zjazd na grunt jest niezbędnie potrzebny, wydała jednocześnie do wszystkich Rządów Gubernialnych stosowne rozporządzenie, z zaleceniem, aby je ze swéj strony wszystkim Komisarzom Obwodowym do zastosowania się poleciły i nadto Naczelnikom wojennym komunikowały.

O tém rozporządzeniu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zawiadamia Sąd Kryminalny, w celu zakomunikowania go Sądom niższym swojéj jurisdykcyi.

Warszawa, dnia 1 (13) Marca 1838 roku.

Członek Kommissyi, (podpisano) *Borakowski.*

N. 2,222.

№ 162.

Распоряженіе о томъ, чтобы чиновники, командируемые для производства судебно-административныхъ слѣдствій, были въ одинаковомъ классѣ.

(20 Іюля (1 Августа) 1842 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Получивъ отъ одного Уголовнаго Суда донесеніе, подкрѣпленное представленными доказательствами, что нѣкорыя административныя власти, и въ особенности низшія, въ случаѣ встрѣтившейся надобности въ производствѣ судебно-административныхъ слѣдствій, какъ напр. при первоначальномъ изслѣдованіи причинъ пожаровъ и проч., нерѣдко назначаютъ съ своей стороны для таковыхъ слѣдствій низшихъ канцелярскихъ служителей, какъ-то: Архиваріусовъ или даже Писцовъ изъ Канцелярій Обводовыхъ Коммисаровъ, несоотвѣтствующихъ по классу даже самому младшему изъ членовъ судебныхъ мѣстъ, Правительственная Коммисія Юстиціи вошла въ сношеніе съ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ объ устраненіи таковой несообразности.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 2 (14) Іюля сего года, за N. 18,961/3,459, увѣдомила, что ею сдѣлано по Губернскимъ Правленіямъ распоряженіе, чтобы на будущее время къ слѣдствіямъ, производимымъ съ участіемъ членовъ судебныхъ мѣстъ, по ихъ назначенію, командируемы были со стороны административныхъ властей чиновники соотвѣтственнаго класса. Правительственная Коммисія Юстиціи даетъ знать о семъ Уголовному Суду, съ тѣмъ,

№ 162.

Rozporządzenie, aby urzędnicy delegowani do śledztw mixti fori, byli równego sobie stopnia.

(d. 20 Lipca (1 Sierpnia) 1842 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Otrzymawszy od jednego z Sądów Kryminalnych przełożenie, przy którém złożone były dowody przekonywające, że niektóre władze administracyjne, szczególniéj niższe, w przypadkach, ilekroć zachodzi potrzeba prowadzenia śledztw sądowo-administracyjnych, jak na przykład w początkowém dochodzeniu przyczyny pogorzeli i innych, do téj czynności częstokroć przeznaczają ze swéj strony oficyalistów niższych, jakiemi są Archiwiści lub nawet Kanceliści z biur Komisarzy Obwodowych, którzy stopniowi najmłodszego nawet Członka Sądu nie odpowiadają; Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uczyniła do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych przełożenie o zaradzenie téj niestosowności.

W skutku tego, zapewnioną będąc odezwą téjże Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 2 (14) Lipca r. b., Nr. 18,961/3,459, że wydanemi już zostały do Rządów Gubernialnych rozporządzenia, aby odtąd do wszelkich czynności śledczych, w których władze sądowe naznaczają swego Członka, delegowani byli ze strony władz administracyjnych urzędnicy odpowiedniego stopnia, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uwiadamia o tém Sąd Kryminalny, za-

чтобы о распоряженіи этомъ поставлены имъ были въ извѣстность подвѣдомственные ему Суды Полиціи Исправительной и Простой.

Варшава, 20 Іюля (1 Августа) 1842 года.

Членъ Коммисіи, (подписано) *Вильчковскій.*

N. 8,168.

№ 163.

Циркулярное предписаніе о точномъ исполненіи существующихъ правилъ относительно производства смѣшанныхъ слѣдствій.

(14 (26) Іюля 1861 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ существующихъ законоположеній, а равно изъ многократныхъ предписаній, данныхъ Правительственною Коммисіею Юстиціи, извѣстно Судамъ, какимъ порядкомъ должны быть производимы такъ называемыя смѣшанныя (*mixti fori*) судебныя слѣдствія по дѣламъ уголовнымъ, подлежащимъ разсмотрѣнію и рѣшенію, какъ обыкновенныхъ уголовныхъ, такъ и военныхъ Судовъ.

Распоряженіями покойнаго Князя Варшавскаго Намѣстника Царства отъ 28 Августа (9 Сентября) 1852 года, за N. 2,583, и отъ 30 Іюня (12 Іюля) 1834 года, за N. 2,674, объявленными всѣмъ Судамъ Царства отъ 13 Сентября 1852 г., за N. 8,851, и отъ 14 Іюля 1834 года, за N. 6,246, предписано было, чтобы по всѣмъ дѣламъ, къ коимъ прикосновены

lecając, iżby okoliczność tę równie do wiadomości podwładnych sobie Sądów Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj podał.

Warszawa, dnia 20 Lipca (1 Sierpnia) 1842 roku.

Członek Kommissyi, (podpisano) *Wilczkowski.*

Nr. 8,168.

№ 163.

Cyrkularz objaśniający przepisy zachować się winne przy śledztwach mixti fori.

(d. 14 (26) Lipca 1861 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wiadomo jest Sądom, tak z samego prawa, jakotéż z licznych rozporządzeń przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości wydanych, w jakim sposobie powinny być prowadzone śledztwa sądowe, tak zwane mięszane (*mixti fori*), w przedmiotach kryminalnych, ulegających rozpoznaniu, bądź to zwyczajnych karnych, bądź téż wojennych Sądów.

Reskryptami Księcia Warszawskiego, Namiestnika Królestwa, z dnia 28 Sierpnia (9 Września) 1852 r., Nr. 2,583, i z dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1834 r., Nr. 2,674, pod dniem 13 Września 1852 r., Nr. 8,851, i pod 14 Lipca 1834 roku, Nr. 6,246, wszystkim Sądom Królestwa objawionemi, polecono, aby we wszystkich sprawach, do których wmięszane

лица военнаго званія, слѣдствія производимы были въ присутствіи Депутата отъ военнаго вѣдомства; распоряженіемъ же отъ 12 (24) Февраля 1840 года, за N. 534, о коемъ всѣ Суды въ Царствѣ поставлены были въ извѣстность предписаніемъ Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 27 Февраля (10 Марта) того же года, за N. 2,353, постановлено: чтобы судебные чиновники, командированные для производства смѣшанныхъ слѣдствій, производили таковыя на точномъ основаніи дѣйствующихъ въ краѣ законовъ о порядкѣ уголовнаго судопроизводства, такъ чтобы слѣдствія эти были судебныя, а не административныя, то есть, чтобы могли служить основаніемъ къ постановленію приговора, и чтобы по нимъ не требовалось уже приступать къ переслѣдованію дѣла судебнымъ порядкомъ.

Сверхъ того, изданными разновременно Правительственною Коммисіею Юстиціи по всѣмъ Судамъ распоряженіями, подтвержденными послѣдними двумя предписаніями отъ 16 (28) Февраля 1853 года, за N. 25,094, и отъ 18 (30) Мая 1860 года, за N. 10,265, и послѣдовавшими на точномъ основаніи дѣйствующихъ въ краѣ обоихъ установъ уголовнаго судопроизводства и свода военныхъ постановленій Имперіи (ст. 104 части V кн. II Свода военныхъ постановленій, изд. 1855 г.), достаточно объяснено было Судамъ, кто изъ чиновниковъ, командированныхъ отъ разныхъ вѣдомствъ, обязанъ производить слѣдствіе и давать ему направленіе, а кто изъ нихъ долженъ присутствовать при слѣдствіи только въ качествѣ Депутата, для наблюденія за точнымъ и правильнымъ его производствомъ.

Въ распоряженіяхъ этихъ сказано:

1. Что въ случаѣ скоропостижной смерти нижнихъ воинскихъ чиновъ, или нанесенія имъ ранъ, и во всѣхъ другихъ происшествіяхъ, къ коимъ прикосновены лица военнаго званія, какого бы чина они ни были, если происшествіе случилось въ казармахъ, лагеряхъ, бивакахъ и потому подобныхъ мѣстахъ, состоящихъ въ исключительномъ завѣдываніи военнаго вѣдомства, слѣдствіе производится тѣмъ же военнымъ вѣдомствомъ, при депутатѣ отъ гражданскаго вѣдомства; если же таковыя

są osoby wojskowe, śledztwa prowadzone były przy obecności delegowanego ze strony wojskowéj, a reskryptem z dnia 12 (24) Lutego 1840 roku, Nr. 534, przez Komissyą Rządową Sprawiedliwości pod dniem 27 Lutego (10 Marca) t. r., Nr. 2,353, wszystkim Sądom Królestwa do wiadomości podanym, postanowiono, aby urzędnicy sądowi, do wyprowadzenia śledztw mięszanych delegowani, odbywali je jaknajzupełniéj według praw o postępowaniu sądowém kryminalném w kraju obowiązujących, tak, aby śledztwa te były sądowemi a nie administracyjnemi, to jest, aby mogły służyć za podstawę do wyrokowania, bez następnego ich w drodze sądowéj powtarzania.

Nadto, różnemi rozporządzeniami przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości również do wszystkich Sądów wydanemi, a w ostatnich dwóch reskryptach z dnia 16 (28) Lutego 1853 r., Nr. 25,094, i z dnia 18 (30) Maja 1860 roku, Nr. 10,265, szczegółowo ponowionemi i stale na przepisach obydwóch procedur kryminalnych w kraju obowiązujących, jakotéż na przepisach ustaw wojennych Cesarstwa (art. 104 C. V, K. II Zbioru ustaw wojennych z roku 1855) opartemi, dostatecznie Sądy objaśnione zostały, do którego z pomiędzy urzędników z różnych władz delegowanych, prowadzenie śledztwa i kierowanie niém należy, a którzy tylko jako deputaci, obecni przy niém dla dopilnowania ścisłości i dokładności onego, uważani być powinni.

Powiedziano tam jest:

1. Że w razie nagłéj śmierci lub zranienia żołnierzy, tudzież w innych wszelkiego rodzaju zdarzeniach, do których są wmięszane osoby wojskowe wszelkiego stopnia, jeżeli te zdarzenia nastąpiły w koszarach, obozach, barakach i tym podobnych miejscach, pod wyłącznym zarządem władzy wojskowéj zostających, śledztwo prowadzi władza wojskowa, przy deputacie ze strony władzy cywilnéj; jeżeli zdarzenia te nastąpiły po za obrębem miejsc wzmiankowanych, śledztwo pro-

происшествія случились за предѣлами вышеозначенныхъ мѣстъ, то слѣдствіе производитъ гражданское вѣдомство, при депутатѣ отъ военнаго вѣдомства.

2. Что въ циркулярномъ предписаніи Начальника Главнаго Штаба дѣйствующей арміи, данномъ Командирамъ войскъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, отъ 14 Іюля 1844 г., и сообщенномъ въ копіи при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 29 Августа (10 Сентября) того же года, за N. 11,393, всѣмъ Уголовнымъ Судамъ въ Царствѣ объяснено: что въ Царствѣ Польскомъ слѣдствія по дѣламъ всякаго рода должны быть произволимы подлежащими Судами, и что военныя начальства должны требовать отъ судебныхъ мѣстъ и допускать депутатовъ къ слѣдствіямъ, ими самими производимымъ (то есть въ предѣлахъ казармъ, лагерей и биваковъ), и на оборотъ—назначать военныхъ депутатовъ къ слѣдствіямъ, производимымъ судебными мѣстами.

3. Что въ нѣкоторыхъ случаяхъ, поименованныхъ въ означенныхъ распоряженіяхъ, независимо отъ присутствія депутата со стороны подлежащаго начальства, требуется еще присутствіе жандармскаго офицера; и наконецъ:

4. Что эти правила примѣняются даже и тогда, когда происшествіе, подлежащее изслѣдованію, случилось между одними военными, по тому уваженію, что оно могло касаться и лицъ гражданскаго вѣдомства, исключая только происшествій, случившихся между лицами военнаго званія во время отправленія ими службы, о коихъ слѣдствіе производится всегда военнымъ начальствомъ. Всѣ эти распоряженія и постановленія закона имѣютъ одинаковую силу, какъ по дѣламъ о преступленіяхъ обыкновенныхъ, въ коихъ обвиняются воинскіе чины, сами, или совмѣстно съ лицами гражданскаго званія, такъ равно и по дѣламъ о преступленіяхъ государственныхъ и другихъ, совершенныхъ лицами гражданскаго званія, разсмотрѣніе и рѣшеніе коихъ, на основаніи Высочайше утвержденныхъ особыхъ узаконеній, предоставлено въ видѣ изъятія военнымъ Судамъ. По всѣмъ таковымъ дѣламъ слѣдствіе должно быть про-

wadzi władza cywilna, przy deputacie ze strony władzy wojskowéj.

2. Że cyrkularzem Naczelnika Sztabu Głównego czynnéj armii do Dowódców wojsk w Królestwie Polskiém konsystujących, pod dniem 14 Lipca 1844 r. wydanym i przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 29 Sierpnia (10 Września) t. r., Nr. 11,393, Sądom karnym w Królestwie w kopii zakomunikowanym, wyjaśniono: że w Królestwie Polskiém prowadzenie śledztw we wszelkiego rodzaju sprawach należy do właściwych Sądów, i że od władzy sądowéj władze wojskowe żądać i przyjmować winny deputatów w śledztwach, które one same głównie prowadzą (to jest w obrębie koszar, obozów i baraków), i wzajemnie — wyznaczać deputatów wojskowych do śledztw przez Sądy prowadzonych.

3. Że w niektórych przypadkach, w tych rozporządzeniach wyszczególnionych, oprócz obecności deputata ze strony właściwéj władzy, potrzebną jest jeszcze obecność oficera żandarmeryi.

4. Że wreszcie przepisy te stosują się nawet wtenczas, gdy zajście wymagające śledztwa, nastąpiło między samemi wojskowemi, a to z téj uwagi, że ono mogło dotyczéć i osób cywilnych, wyjąwszy jedynie gdy zajście nastąpiło między samemi wojskowemi w czasie służby, w którym to razie śledztwo prowadzi zawsze władza wojskowa. Rozporządzenia te i przepisy prawa stosują się, tak do spraw o przestępstwa zwyczajne, o które są obwinieni wojskowi, bądź sami, bądź łącznie z osobami cywilnemi, jakotéż do spraw o przestępstwa stanu i inne, przez osoby cywilne spełnione, których rozpoznanie, na mocy osobnych przepisów Najwyżéj zatwierdzonych, wyjątkowo Sądom wojennym jest oddane. We wszystkich takich sprawach powinno być prowadzone śledztwo sądowe formalne, ponieważ na niém opiérać się mają wyroki również sądowe, czy to przez zwyczajne Sądy karne, czy téż

изводимо формально, судебнымъ порядкомъ, такъ какъ оно имѣетъ служить основаніемъ судебныхъ же приговоровъ постановляемыхъ какъ обыкновенными уголовными, такъ и военными Судами, каковые приговоры могутъ подлежать измѣненію, единственно въ случаяхъ указанныхъ закономъ, и только съ строгимъ соблюденіемъ предписаннаго порядка.

Между тѣмъ изъ поступающихъ въ Коммисію Юстиціи рапортовъ оказывается, что не только судебные чиновники, командированные къ сказаннымъ слѣдствіямъ, но и Суды, назначающіе ихъ, не исполняютъ въ точности вышеприведенныхъ распоряженій и узаконеній, ибо первые изъ нихъ, въ тѣхъ случаяхъ, въ коихъ они обязаны сами производить слѣдствіе, допускаютъ въ исполненіи столь важной обязанности, заступать свое мѣсто другимъ, совмѣстно съ ними командированнымъ лицамъ, ограничиваясь простымъ присутствіемъ при производствѣ слѣдствія въ качествѣ депутатовъ, или же довольствуются приведеніемъ свидѣтелей къ присягѣ; Суды же, по требованіямъ военныхъ или административныхъ начальствъ, не вникая вовсе въ предметъ и сущность имѣющаго производиться слѣдствія, возлагаютъ такія же порученія на командированныхъ ими чиновниковъ.

Это составляетъ явное нарушеніе и упущеніе обязанностей службы, такъ какъ каждая власть должна дѣлать то, что ей предоставлено закономъ, и ни одна изъ нихъ, безъ нарушенія статей 351 и 352 уголовнаго Уложенія, не можетъ произвольно отрекаться отъ присвоенныхъ ей правъ и преимуществъ, ни преступать предѣлы, указанные ей закономъ, ни же допускать другимъ властямъ присвоивать себѣ предметы, подлежащіе ея вѣдомству.

Такъ какъ не только Суды, но и прочія правительственныя мѣста, въ требованіяхъ и распоряженіяхъ своихъ о назначеніи слѣдственныхъ чиновниковъ, обязаны въ точности руководствоваться правилами закона, то каждый Судъ получив-

we wszelkich zdarzeniach przestępstw, dochodzeniu z urzędu ulegających, a w każdym razie, gdy osoba pokrzywdzona żąda dochodzenia, jeżeli według zasad wyżéj wskazanych, wyprowadzenie śledztwa mięszanego do zwyczajnych Sądów należy, Sąd właściwy powinien bezzwłocznie do działania, a mianowicie do ustanowienia istoty przestępstwa i zapobieżenia zatarciu jego śladów przystąpić, i kogo należy o wyznaczenie delegatów do wspólnego działania wezwać, a nawet, gdyby okoliczności koniecznie tego wymagały, z rozpoczęciem działań zwłoki niecierpiących, aż do ich przybycia nie wstrzymywać się.

Komunikując powyższe uwagi, w dopełnieniu rozporządzeń na początku wzmiankowanych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu ścisłe do nich stosowanie się i zakomunikowanie ich w tym samym celu Sądom niższym.

Od ich gorliwego i roztropnego w granicach prawa postępowania, zależy wymierzenie każdemu na właściwéj drodze ścisłéj sprawiedliwości.

Warszawa, dnia 14 (26) Lipca 1861 roku.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,

(podpisano) *Margrabia Wielopolski.*

Nr. 14,517.

№ 164.

Распоряженіе о томъ, что издержки на прогоны и суточныя деньги судебнымъ чиновникамъ удовлетворяются тѣмъ начальствомъ, по требованію коего наряжены депутаты къ смѣшанному слѣдствію.

(7 (19) Августа 1851 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Усматривая изъ отчетовъ въ суммѣ, предназначенной на расходы по производству уголовныхъ дѣлъ въ вѣдомствѣ Уголовнаго Суда Люблинской губерніи, что главнѣйшую статью расходовъ изъ этой суммы составляютъ издержки на прогоны и суточныя деньги по судебно-административнымъ слѣдствіямъ, производимымъ по требованіямъ административныхъ властей; отъ чего сумма эта оказывается недостаточною на покрытіе расходовъ по дѣламъ уголовнымъ, Правительственная Коммисія признала нужнымъ предписать слѣдующее:

Сумма, отпускаемая ежегодно въ распоряженіе Уголовнаго Суда, предназначена исключительно на расходы по дѣламъ неимущихъ преступниковъ; а потому изъ ней могутъ быть удовлетворяемы издержки по такимъ лишь уголовнымъ дѣламъ, по которымъ производство слѣдствія и постановленіе приговора зависятъ отъ Судовъ уголовныхъ.

И потому, когда со стороны административнаго начальства послѣдуетъ требованіе о командированіи судебнаго чиновника для производства обще съ административнымъ чиновникомъ слѣдствія, наряженнаго по распоряженію того начальства надъ

№ 164.

Rozporządzenie, aby ta władza ponosiła koszta podróży i dyet dla urzędników sądowych, która delegacyi do śledztwa mixti fori żądała.

(d. 7 (19) Sierpnia 1851 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Dostrzegłszy z rachunków funduszu przeznaczonego na sprawy kryminalne dla Sądu Kryminalnego gubernii Lubelskiéj, że największą rubrykę wydatków z tego funduszu stanowią koszta podróży i dyety w śledztwach administracyjno-sądowych, na żądanie władz administracyjnych prowadzonych, przez co rzeczony fundusz nie wystarcza na opędzenie kosztów w sprawach karnych, oświadcza co następuje:

Fundusz, jaki corocznie Sąd Kryminalny ma do swéj dyspozycyi odstąpiony, wyłącznie na sprawy kryminalne ubogich jest przeznaczony; z niego więc wydatki w takich tylko sprawach kryminalnych miejsce mieć mogą, w których instrukcya i wydanie wyroku do sądownictwa karnego należy.

Jeżeli władze administracyjne, zarządzając śledztwo, bądź przeciw urzędnikom pod ich zwierzchnictwem zostającym, bądź w różnych przedmiotach administracyjnych, żądają delegacyi urzędnika sądowego dla prowadzenia wspólnie z urzęd-

состоящими въ вѣдѣніи его чиновниками, или по другимъ административнымъ предметамъ, въ такомъ случаѣ Уголовный Судъ, назначая отъ себя депутата, не обязанъ выдавать ему деньги на путевыя издержки, въ счетъ суммы, предоставленной въ его распоряженіе на расходы по дѣламъ несостоятельныхъ преступниковъ, но объ ассигнованіи таковыхъ долженъ отнестись въ то вѣдомство, отъ коего поступило требованіе.

Имѣя въ виду, что административныя начальства, требующія командированія судебнаго чиновника, обыкновенно отказываются отъ выдачи денегъ на путевыя издержки, и даже нерѣдко возникаетъ споръ о томъ, судебное ли, или административное вѣдомство обязано уплатить таковыя, — Правительственная Коммисія Юстиціи, желая привести этотъ предметъ въ надлежащій порядокъ, отнеслась вмѣстѣ съ симъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ объ изданіи соотвѣтственныхъ распоряженій, чтобы во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда послѣдуетъ требованіе о назначеніи судебнаго чиновника для производства слѣдствія, требующія начальства отпускали впередъ деньги на путевыя его издержки и суточное содержаніе, по окончаніи же слѣдствія, уплачивали командированному чиновнику причитающееся по представленному имъ счету остальное количество этихъ издержекъ, принимая впослѣдствіи должныя мѣры къ возмѣщенію съ кого слѣдуетъ произведенныхъ ими авансовъ и выдачъ.

Уголовный же Судъ обязанъ съ своей стороны, по каждому требованію административнаго начальства о высылкѣ судебнаго чиновника, для производства административнаго слѣдствія, опредѣлить размѣръ аванса, необходимаго для командируемаго чиновника, на расходы по производству предстоящаго слѣдствія, и о выдачѣ его отнестись къ тому начальству, отъ котораго поступило требованіе о назначеніи чиновника; по окончаніи же слѣдствія, Уголовный Судъ, утвердивъ разсчетъ командированнаго судебнаго чиновника, обращается тѣмъ же по-

przez Sądy wojenne wydać się mające, które, jedynie w przypadkach prawem wskazanych i tylko w ściśle przepisanym porządku, zmianie ulegać mogą.

Mimo to jednak okazuje się z raportów Kommissyi Sprawiedliwości składanych, że tak urzędnicy sądowi, do śledztw w mowie będących delegowani, jakotéż Sądy, które ich delegują, do rozporządzeń i praw wyżéj wzmiankowanych ściśle się nie stosują, albowiem pierwsi, w przypadkach, w których sami powinni śledztwo prowadzić, dozwalają w spełnieniu tak ważnego obowiązku wyręczać się przez innych współdelegowanych i poprzestają jedynie na prostéj obecności przy prowadzoném śledztwie jako deputaci, lub na odbiéraniu od świadków przysięgi; Sądy zaś, na wezwanie władz wojskowych lub administracyjnych, nie wchodząc wcale w przedmiot i znaczenie prowadzić się mającego śledztwa, takież same delegowanym przez siebie urzędnikom dają polecenia.

Jest to widoczne lekceważenie i zaniedbanie swych obowiązków; każda władza powinna robić to, co do niéj z prawa należy, żadna z nich, bez obrazy art. 351 i 352 Kodeksu kar, nie może ani samowolnie zrzekać się swoich atrybucyj, ani ich przekraczać, ani dozwalać innym władzom przywłaszczenia ich sobie.

Ponieważ obowiązkiem jest zarówno Sądów, jakotéż innych władz, w żądaniu i zarządzaniu delegacyj śledczych stosować się ściśle do przepisów prawa, każdy przeto Sąd, wezwany o delegowanie urzędnika do prowadzenia śledztwa

шій требованіе о командированіи чиновника для производства слѣдствія, совмѣстно съ чиновниками другаго вѣдомства, долженъ предварительно войти въ разсмотрѣніе предмета этого слѣдствія, и относительно назначенія съ своей стороны чиновника распорядится на точномъ основаніи указанныхъ закономъ правилъ.

Ежели послѣдуетъ неправильное требованіе о командированіи судебнаго чиновника, лишь для привода свидѣтелей къ присягѣ, или просто для присутствованія при слѣдствіи, которое, согласно приведеннымъ выше распоряженіямъ, должно сохранить строгій судебный характеръ, съ соблюденіемъ всѣхъ формальностей, и слѣдовательно должно быть производимо судебнымъ чиновникомъ, то Судъ обязанъ командировать съ своей стороны чиновника съ такимъ именно порученіемъ, какое требуется положеніемъ дѣла и правилами закона, и вмѣстѣ съ тѣмъ увѣдомить ту власть, отъ которой поступило требованіе, о сущности сдѣланнаго въ удовлетвореніе его распоряженія, поясняя при томъ, въ чемъ и по какой причинѣ Судъ призналъ своимъ долгомъ сдѣлать въ своемъ распоряженіи нѣкоторыя отступленія.

За неправильное распоряженіе о командированіи чиновника, Судъ подвергается таковой же отвѣтственности, какой подлежитъ командированный чиновникъ за противузаконное производство слѣдствія.

Въ случаѣ возникшаго между командированными чиновниками, или между командировавшими ихъ властями спора о предметахъ вѣдомства, а именно о томъ, кто долженъ производить слѣдствіе, а кто присутствовать только при немъ, если бы въ этомъ отношеніи не послѣдовало взаимнаго соглашенія, между этими чиновниками или властями, — Судъ, командировавшій отъ себя чиновника, обязанъ представить этотъ вопросъ предписаннымъ порядкомъ на разрѣшеніе, или на дальнѣйшее законное распоряженіе начальствующей надъ нимъ власти. Само

wspólnie z urzędnikami innych władz, powinien przedewszystkiém przedmiot tego śledztwa rozważyć i w zarządzeniu delegacyi tak postąpić, jak mu przepisy prawa wskazują.

Jeżeli zajdzie niewłaściwe żądanie o delegowanie urzędnika sądowego, jedynie do odbierania przysięgi od świadków, lub do prostéj obecności przy śledztwie, które, stosownie do wzmiankowanych wyżéj rozporządzeń, powinno być ściśle sądowém i formalném, a tém samém przez urzędnika sądowego prowadzoném, Sąd obowiązany jest delegować ze swéj strony urzędnika, z takiém poleceniem, jakie z położenia rzeczy i przepisów prawa wypadnie, a zarazem władzę wzywającą objaśnić, w jakim sposobie żądaniu jéj zadosyć uczynił, a w czém i dla czego od niego odstąpić za swój obowiązek uważał.

Za niewłaściwe zarządzenie delegacyi Sąd jest odpowiedzialny, równie jak jest odpowiedzialnym delegowany urzędnik za nieodpowiednie prawu prowadzenie śledztwa.

Gdyby bądź pomiędzy delegowanemi urzędnikami, bądź pomiędzy władzami, które ich delegowały, wszczął się spór o atrybucye, to jest spór o to, kto ma śledztwo prowadzić, a kto ma być przy niém tylko obecnym, i gdyby wzajemne porozumienie się w tym względzie między temi urzędnikami i władzami nastąpić nie mogło, — Sąd, który urzędnika delegował, powinien okoliczność tę przedstawić przepisanym porządkiem przełożonéj nad sobą władzy, do jéj decyzyi lub dalszego jak wypadnie na drodze legalnéj postąpienia. Samo się przez siebie rozumie, że

собою разумѣется, что во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда совершенное преступленіе подлежитъ судебному преслѣдованію, или когда лицо, потерпѣвшее отъ преступленія, требуетъ слѣдствія, если, на основаніи вышеуказанныхъ правилъ, производство смѣшаннаго слѣдствія принадлежитъ обыкновеннымъ Судамъ, подлежащій Судъ обязанъ немедленно приступить къ дѣйствію, а именно къ опредѣленію существа преступленія и къ предупрежденію уничтоженія его слѣдовъ, требуя отъ кого слѣдуетъ назначенія депутатовъ для совмѣстнаго дѣйствія, и даже если того необходимо потребуютъ обстоятельства, приступать къ дѣйствіямъ, не терпящимъ отлагательства, не ожидая прибытія депутатовъ.

Сообщая Уголовному Суду вышеизложенныя замѣчанія въ дополненіе къ распоряженіямъ, приведеннымъ въ началѣ, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ, принять оныя къ строгому руководству и сообщитъ ихъ съ тою же цѣлью подвѣдомственнымъ ему Судамъ.

Отъ усерднаго и благорозумнаго дѣйствія Судовъ въ предѣлахъ закона зависитъ воздаяніе каждому должнаго и строгаго правосудія.

Варшава, 14 (26) Іюля 1861 года.

и. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

(подписано) *Маркизъ Велепольскій.*

N. 14,517.

---

wanie chorych wojskowych osób w szpitalach miejskich, kosztów na podwody i dyety urzędnikom, którzy są delegowani w rozmaitych interesach odnoszących się do wojska i t. d., po upływie więcéj jak roku.

Po przedstawieniu tego Jenerał-Adjutantowi księciu Gorczakowowi, Jego Książęca Mość rozkazał polecić: zawiadomić władze miejscowe cywilne i władze Królestwa Polskiego, żeby wszystkie żądania tyczące się wypłaty pieniędzy, które mają być wypłacone z sum wojskowych, były wnoszone do właściwéj władzy wojskowéj niezbędnie przed upływem roku; inaczéj bowiem wszystkie żądania wnoszone po upływie roku, będą pozostawione bez skutku, na zasadzie wyżéj przytoczonego prawa.

Kancelarya Namiestnika ma honor zawiadomić Kommissyą Rządową Sprawiedliwości o takowém poleceniu Jenerał-Adjutanta Księcia Gorczakowa, ażeby to polecenie było w zupełności wykonywane przez podwładne władze Kommissyi.

w Warszawie, dnia 8 (20) Września 1857 roku.

Zarządzający Kancelaryą, Senator,

(podpisano) *Eliaszewicz.*

Nr. 8,604.

Uwaga. Postanowienie to komunikowano Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 17 (29) Października 1857 roku, za Nr. 14,906.

№ 166.

Предписаніе, коимъ Суды поставляются въ извѣстность о томъ, что при производствѣ слѣдствій о причинахъ пожаровъ обязаны присутствовать и содѣйствовать чиновники Страховаго Управленія.

(11 (23) Октября 1839 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

При изслѣдованіи причинъ пожаровъ нерѣдко случается, что командируемые Главнымъ Управленіемъ Страховаго Общества чиновники производятъ особое слѣдствіе, результаты коего иногда бываютъ несогласны съ дознаніями, произведенными судебнымъ порядкомъ.

Такой порядокъ дѣйствій, кромѣ вреднаго вліянія, которое онъ можетъ обнаруживать на самый ходъ дѣла, давая слѣдствію неправильное направленіе и сбивая его съ пути, ведущаго къ обнаруженію дѣйствительной причины пожара, подавалъ притомъ предлогъ къ излишнимъ взаимнымъ нареканіямъ и столкновеніямъ между судебными властями и управленіями Страховаго Общества, не смотря на то, что дѣйствія тѣхъ и другихъ должны стремиться къ одной и той же цѣли и тѣмъ самимъ согласоваться между собою во всѣхъ отношеніяхъ.

Управленіе Страховаго Общества, желая предупредить таковыя недоразумѣнія, согласно съ заключеніемъ Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 18 (30) Сентября сего года, за N. 10,304, предписало всѣмъ своимъ Дѣлопроизводителямъ и техническимъ Инспекторамъ, командированнымъ по губерніямъ Царства, не производить впредь особыхъ слѣдствій въ случаяхъ пожаровъ, затрогивающихъ интересы Страховаго Общества, но присутствовать только при судебныхъ слѣдствіяхъ, произ-

№ 166.

Zawiadomienie Sądów, że przy śledztwach dochodzenia przyczyny pogorzeli, urzędnicy Dyrekcyi Ubezpieczeń asystować i do śledztwa wnioskami swemi dopomagać są obowiązani.

(d. 11 (23) Października 1839 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W sprawach dochodzenia przyczyny pogorzeli zdarza się, iż delegowani z ramienia Dyrekcyi Jeneralnéj Towarzystwa Ogniowego urzędnicy wyprowadzają oddzielne śledztwa, które niekiedy niezgodne są z śledztwami prowadzonemi przez Sądy.

Takie działanie, oprócz tego, że mogło wywierać szkodliwy wpływ na samę sprawę, przez nadanie śledztwu niewłaściwego kierunku i sprowadzenie go z drogi wiodącéj do odkrycia istotnéj przyczyny pogorzeli, dawało jeszcze ono powód do niepotrzebnych wzajemnych zażaleń i kollizyi między władzami sądowemi a władzami Towarzystwa Ogniowego, chociaż działania jednych i drugich zawsze do jednego i tegoż samego celu zmierzać, a tém samém zgodne pod każdym względem być powinny.

Aby temu zapobiedz, Dyrekcya Towarzystwa Ogniowego, zgodnie z wnioskiem Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, wydała pod dniem 18 (30) Września r. b., Nr. 10,304, rozporządzenie do wszystkich swoich Referentów i Inspektorów technicznych, po guberniach delegowanych, aby ci odtąd śledztw oddzielnych w zdarzeniach pogorzeli, Towarzystwo Ogniowe obchodzących, nie wyprowadzali, lecz aby przy śledztwach sądowych, w tym samym przedmiocie prowadzo-

водящихся по сему же предмету, и общими усиліями и надлежащими съ своей стороны соображеніями, направленными къ одной и той же цѣли, содѣйствовать Судамъ къ обнаруженію виновныхъ или дѣйствительной причины пожара.

Посему Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ сообщить настоящее предписаніе для руководства Исправительнымъ Судамъ, а посредствомъ сихъ послѣднихъ и подвѣдомственнымъ ему Полицейскимъ Судамъ, и имѣть строгое наблюденіе за исполненіемъ онаго. Такъ какъ пожары составляютъ бѣдствіе, наносящее ущербъ всему обществу, и по этому вопросъ о тщательномъ обнаруженіи и устраненіи причинъ этого зла долженъ живо интересовать не только Управленіе Страховаго Общества, но и всѣ прочія власти въ краѣ, то Судамъ поставляется въ особенную обязанность употребить всѣ свои усилія къ тому, чтобы слѣдствія о пожарахъ производились со всевозможною точностью, дѣятельностію и поспѣшностью.

Вслѣдствіе сего Уголовный Судъ обязанъ обратить на это дѣло вниманіе всѣхъ подвѣдомственныхъ ему Судовъ, предписавъ имъ не только избѣгать всякихъ излишнихъ столкновеній съ чиновниками Управленія Страховаго Общества, но и сноситься съ ними, а въ случаѣ необходимости произвести разслѣдованіе на мѣстѣ пожара, отправляться туда вмѣстѣ съ ними, обсуждать представляемыя ими соображенія и замѣчанія и удовлетворять таковыя, на сколько они будутъ согласоваться съ закономъ и цѣлью производимаго слѣдствія.

Объ изданномъ подвѣдомственнымъ Судамъ распоряженіи Уголовный Судъ обязывается представить въ Правительственную Коммисію Юстиціи рапортъ въ теченіе 14 дней.

Варшава, 11 (23) Октября 1839 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Коссецкій.*

N. 10,446.

---

nikiem administracyjnym śledztwa, w takim razie Sąd Kryminalny, przeznaczając ze swéj strony delegata, nie jest koniecznie obowiązanym do forszusowania, ani do płacenia mu kosztów podróży, z funduszu spraw kryminalnych ubogich, ale o takowe odnieść się wypada do władzy żądającéj delegacyi.

Ponieważ zaś władze administracyjne, żądając delegacyi urzędnika sądowego, zwykle nie płacą kosztów, ani nie zaliczają forszusów na takowe koszta, i często spór zachodzi, która z władz, administracyjna czy sądowa, ma takowe ponosić, z tego powodu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, chcąc rzecz tę do właściwego porządku doprowadzić, uczyniła przedstawienie w dniu dzisiejszym do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych o wydanie stosownych rozporządzeń, a mianowicie: ażeby w tych wszystkich przypadkach, w których żądaną będzie delegacya urzędnika sądowego, władze żądające udzielały zaliczenie na dyety i koszta podróży, i ażeby po skończoném śledztwie, wylikwidowane koszta delegowanemu urzędnikowi płaciły, a potém same zajmowały się odzyskaniem od kogo należy forszusowanych i opłaconych kosztów.

Sąd Kryminalny ze swéj strony, ile razy zajdzie reklamacya władzy administracyjnéj o wysłanie na śledztwo administracyjne urzędnika sądowego, powinien oznaczyć wysokość forszusu, jaki może być potrzebny dla urzędnika na odbyć się mające śledztwo, i wypłaty rzeczonego zaliczenia od władzy żądającéj śledztwa domagać się; po ukończeniu wreszcie śledztwa, likwidacyą delegowanego urzędnika sądowego

радкомъ къ упомянутому нячальству объ уплатѣ причитающихся денегъ.

Варшава, 7 (19) Августа 1851 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 10,496.

№ 165.

Постановленіе, опредѣляющее срокъ требованія у военныхъ втастей отпуска денегъ, слѣдующихъ за прогоны судебнымъ чиновникамъ.

(8 (20) Сентября 1857 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Канцелярія Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

Въ 301-й статьѣ 3 книги IV части Свода военныхъ постановленій сказано:

„въ отпускѣ прогоновъ отказывается такъ, какъ и въ удовлетвореніи другихъ претензій, если требованіе объ нихъ поступитъ по истеченіи годичнаго срока.“

Коммисаріатъ, основываясь на этомъ постановленіи, отказываетъ во всѣхъ отпускахъ, если требованія на оные поступятъ по истеченіи года.

Отъ разныхъ мѣстъ и лицъ Царства Польскаго часто поступаютъ въ Главный Штабъ арміи требованія объ отпускѣ денегъ, на примѣръ: за содержаніе больныхъ воинскихъ чиновъ

Sąd Kryminalny zatwierdzi, i podobnież tęż samę władzę o zapłatę wezwie.

Warszawa, dnia 7 (19) Sierpnia 1851 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 10,496.

№ 165.

Postanowienie zakreślające termin do upominania się od władz wojskowych zapłaty należytości od nich przypadającéj, tytułem kosztów podróży dla urzędników sądowych.

(d. 8 (20) Września 1857 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Kancelarya Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

W artykule 301, Księdze 3-éj, Rozdziale IV-m Zbioru ustaw wojskowych wyrażono:

„że zwrot kosztów podróży odmawiany bywa na téj saméj zasadzie, jak i zadosyć uczynienie innym jakimkolwiek pretensyom, jeżeli żądanie w tych przedmiotach wniesione zostało po upływie roku.“

Kommissoryat, biorąc za zasadę to postanowienie, odmawia wypłaty wszystkim, którzy żądania swoje wnieśli po upływie roku.

Z różnych miejsc i od różnych osób z Królestwa Polskiego często bywają wnoszone żądania do Głównego Sztabu armii o wypłacenie pieniędzy, na przykład: za utrzymy-

въ городскихъ больницахъ, прогоновъ и дѣтныхъ чиновникамъ, командируемымъ по разнымъ надобностямъ, относящимся до войскъ, и проч., по истеченіи времени болѣе года.

По докладу о семъ Господину Генералъ-Адъютанту Князю Горчакову, Его Сіятельство приказать изволилъ: подтвердить мѣстнымъ гражданскимъ управленіямъ и властямъ Царства Польскаго, чтобы всѣ требованія ихъ объ отпускѣ денегъ, слѣдующихъ имъ изъ военныхъ суммъ, поступали въ подлежащія мѣста военнаго вѣдомства непремѣнно до истеченія годичнаго срока; иначе всякое требованіе, вступившее по истеченіи года, будетъ оставлено, на основаніи вышеприведеннаго закона, безъ удовлетворенія.

Канцелярія Намѣстника имѣетъ честь увѣдомить Правительственную Коммисію о таковомъ приказаніи Господина Генералъ-Адъютанта Князя Горчакова, для зависящаго распоряженія къ точному исполненію онаго подвѣдомственными Коммисіи властями.

Варшава, 8 (20) Сентября 1857 года.

Управляющій Канцеляріею, Сенаторъ,

(подписано) *Еліашевичъ*..

N. 8,604.

Примѣчаніе. Постановленіе это сообщено карательнымъ Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 17 (29) Октября 1857 года, N. 14,906.

nych znajdowali się i przez połączoną usilność, oraz stosowne ze swéj strony i do wspólnego celu prowadzące wnioski i uwagi, Sądom w dochodzeniu sprawców lub istotnéj przyczyny pogorzeli dopomagali.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca przeto Sądowi Kryminalnemu, aby Sądom Policyi Poprawczéj, a przez te, również i Sądom Policyi Prostéj, jurisdykcyi jego podległym, niniejszy reskrypt do zastosowania się zakomunikował i sam wykonania go pilnie przestrzegał. Gdy pogorzele są wypadkami nader szkodliwemi dla całéj społeczności, a z tego względu, nietylko władze Towarzystwa Ogniowego, ale nawet wszelkie władze krajowe mocno obchodzić powinny, aby przyczyny tego złego z jak największą troskliwością wykrywane i usuwane być mogły; Sądów przeto karzących szczególniejszym jest obowiązkiem dokładać wszelkiéj usilności, aby śledztwa w przedmiocie pogorzeli z jak największą dokładnością, sprężystością i pospiechem prowadzone były.

Dla tego Sąd Kryminalny, zwróciwszy na to uwagę wszystkich Sądów sobie podległych, poleci im, aby nietylko unikały wszelkich niepotrzebnych kolizyj i nieporozumień z delegowanemi Dyrekcyi Towarzystwa Ogniowego, lecz owszém, aby z niemi zawsze znosiły się, w razie potrzeby udania się na miejsce pogorzeli dla wyprowadzenia śledztwa, łącznie z niemi zjazdy odbywały, wszelkie czynione przez nich wnioski lub uwagi pilnie roztrząsały i takowym, o ile z prawem i celem inkwizycyi zgodne będą, zadosyć czyniły.

O rozporządzeniu, jakie Sąd Kryminalny do podległych sobie Sądów wyda, złoży Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości raport w przeciągu dni 14.

w Warszawie, dnia 11 (23) Października 1839 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *Kossecki.*

Nr. 10,446.

№ 167.

Распоряженіе о томъ, что дѣла о пожарахъ должны быть разсматриваемы и рѣшаемы не въ очередь, прежде всѣхъ другихъ дѣлъ.

(9 (21) Октября 1845 г.)

Г. Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Дѣйствующимъ въ Царствѣ Польскомъ Уложеніемъ о наказаніяхъ и дополнительнымъ къ нему закономъ 1 (13) Іюня 1825 года, хотя и опредѣлены весьма строгія наказанія для зажигателей, однако таковыя не успѣли еще доселѣ положить преграды преступнымъ намѣреніямъ злоумышленныхъ людей, которые, побуждаясь злобою или местью, или по другимъ причинамъ, истребляютъ имущество пожарами, или же стращаютъ жителей угрозами поджога.

Слѣдя за причинами случающихся слишкомъ часто въ краѣ пожаровъ, по большей части нельзя приписать ихъ ничему иному, какъ только предумышленному злостному поджогу, отъ чего, при господствующей нынѣ бѣдности, слѣдуетъ ожидать весьма прискорбныхъ послѣдствій.

Число пожаровъ, происходящихъ отъ поджога, возрастаетъ съ каждымъ годомъ. По отчетамъ Страховаго Управленія, въ 1843 году случилось вообще 1251 пожаровъ, въ томъ числѣ отъ поджога 180; въ 1844 году общее число пожаровъ было 1221, и въ томъ числѣ отъ поджога 191; въ настоящемъ же году, считая по 1 Сентября, было 1,125 пожаровъ, изъ коихъ слѣдствіемъ поджога 108. Значительнѣйшіе, случившіеся въ

№ 167.

Rozporządzenie, aby sprawy o pogorzele nie z kolei, lecz przed wszystkiemi innemi były instruowane i sądzone.

(d. 9 (21) Października 1845 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Obowiązujący w Królestwie Kodeks kryminalny, dodatkowém prawem z dnia 1 (13) Czerwca 1825 roku obostrzony, jakkolwiek przepisał dosyć surowe kary na podpalaczy, dotąd jednak nie zdołał położyć tamy zbrodniczym zamiarom niegodziwych ludzi, którzy, czy to przez złość i zemstę, czy z innych jakich pobudek, niszczą ogniem majątki, albo rzucają na mieszkańców postrach groźbami pożogi.

Zdarzające się w kraju zbyt częste przypadki pogorzeli, po największéj części nie mogą być przypisane innéj przyczynie, jak rozmyślnemu w złośliwych zamiarach podpaleniu, co przy panującym teraz niedostatku, smutnych każe się spodziewać następstw.

Liczba pożarów wynikających z podpalenia co rok wzrasta. Według kontrol przez Dyrekcyą Ubezpieczeń prowadzonych, w r. 1843 w ogóle było pożarów 1,251, z pomiędzy tych z podpalenia 180; w r. 1844 ogólna ilość pożarów wynosiła 1,221, a z podpalenia 191; w roku zaś bieżącym, licząc po dzień 1 Września, było pożarów 1,125, a między temi z podpalenia 108. Znaczniejsze pogorzele w roku bieżącym w kilku mia-

настоящемъ году пожары въ нѣкоторыхъ городахъ Царства, какъ-то: въ Калушинѣ, Шакахъ, Мендзыржецѣ и Сѣдльцахъ, причина коихъ донынѣ не изслѣдована, представляютъ грустную картину разрушенія. Если допустить, что причиною пожаровъ былъ умышленный поджогъ, то рождается опасеніе, чтобы преступные замыслы нѣсколькихъ злодѣевъ не умножили еще числа подобныхъ бѣдствій.

Не смотря на всю строгость закона, исполненіе его не можетъ принести желаемыхъ послѣдствій при существующемъ нынѣ порядкѣ судопроизводства, который весьма растянутъ и требуетъ многочисленныхъ формальностей, и поэтому относительно наказанія зажигателей не соотвѣтствуетъ цѣли, какъ потому, что преступнику открывается обширное поле къ разнымъ уловкамъ, а тѣмъ самымъ и возможность избѣгнуть наказанія, такъ и по той причинѣ, что замедленіе въ исполненіи самаго приговора ослабляетъ то нравственное вліяніе, которое могло бы имѣть наказаніе виновнаго тотчасъ послѣ совершенія злодѣянія, какъ на самаго преступника, такъ и на тѣхъ, которые могли бы побуждаться къ подобному преступленію злобою, жаждою мести или другими преступными намѣреніями.

Въ Имперіи принятъ въ этомъ отношеніи совершенно другой порядокъ судопроизводства. Зажигатели предаются тамъ военному Суду, и для сего рода преступленій установленъ особый порядокъ производства и особый смѣшанный Судъ, состоящій пополамъ изъ военныхъ и гражданскихъ чиновниковъ и постановляющій окончательные приговоры, которые, по утвержденіи ихъ Начальникомъ губерніи, немедленно приводятся въ исполненіе. Дѣла о зажигателяхъ рѣшаются предпочтительно предъ другими и не входятъ въ общую очередь судебныхъ реестровъ.

Суды эти производятъ расправу только во время существующей опасности, а имъ подсудны только преступники, изобличенные сообственнымъ признаніемъ или законными уликами въ совершеніи зажигательства, или же въ распространеніи подметныхъ писемъ съ угрозами о поджогѣ; однѣ только жен-

stach Królestwa, jakoto: w Kałuszynie, Szakach, Międzyrzecu i Siedlcach, z niewyśledzonéj dotąd przyczyny nastąpione, przedstawiają smutny obraz zniszczenia. W przypuszczeniu zaś rozmyślnego podpalenia, rodzą obawę, aby większéj jeszcze liczby podobnych nieszczęść, niegodziwość kilku złoczyńców nie była powodem.

Pomimo całéj surowości prawa, wykonanie onego nie może być skutecznem obok używanéj u nas procedury, która, będąc zbyt rozwlekłą i wiele wymagającą formalności, co do karcenia podpalaczy nie zupełnie odpowiada celowi, raz dla tego, że daje przestępcy obszerne pole do wybiegów, a tém samém ułatwia mu sposobność uniknienia kary, a powtóre dla tego, że odwłócząc wykonanie samejże kary, osłabia jéj skutki pod względem wpływu, jakiby taż kara, zaraz po uczynku wymierzona, mogła wywiérać i na samego przestępcę i na tych, którychby złość, chęć zemsty lub inne zbrodnicze zamiary, do podobnego czynu powodowały.

W Cesarstwie pod tym względem przyjęty jest inny sposób postępowania. Tam podpalacze oddawani bywają pod Sąd wojenny, i ustanowiona jest na tego rodzaju przestępstwa oddzielna procedura i osobny Sąd mięszany, w połowie z urzędników wojskowych, a w połowie z cywilnych złożony, i wydający ostateczny wyrok, po zatwierdzeniu przez Naczelnika Gubernii, natychmiast wykonywany. Sprawy przeciw podpalaczom sądzone są przed innemi i wychodzą ze zwykłéj kolei rejestru sądowego.

Jurisdykcye podobnych Sądów trwają tylko w chwilach istniejącego niebezpieczeństwa, a ulegają jéj tylko zbrodniarze, własném przyznaniem lub téż prawnemi dowodami przekonani, tak o zbrodnię podpalenia, jako i o rozrzucanie pism tchnących odgróżkami pożogi; tylko kobiéty w sprawach o

щины, прикосновенныя къ дѣламъ о поджогѣ, еслибы даже и встрѣтилась необходимость допрашивать ихъ въ военныхъ Судахъ, отсылаются для постановленія приговора въ гражданскіе Уголовные Суды подлежащихъ инстанцій.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, въ видахъ предупрежденія столь многочисленныхъ и частныхъ случаевъ пожаровъ, и въ томъ убѣжденіи, что самые слухи объ учрежденіи военныхъ Судовъ противъ зажигателей и соединенный съ этимъ страхъ быстраго и строгаго наказанія можетъ послужить одною изъ дѣятельнѣйшихъ мѣръ къ отвращенію злодѣевъ отъ преступленія, и принимая притомъ въ соображеніе дѣйствующія въ Имперіи правила, изложенныя въ ст. 1,607, тома XV Свода законовъ Имперіи, изданія 1842 года, а равно въ первомъ и третьемъ продолженіи Свода Законовъ,— вошла въ Совѣтъ Управленія съ представленіемъ о томъ, не будетъ ли признано возможнымъ—правила о разбирательствѣ дѣлъ о зажигателяхъ, существующія въ Имперіи, примѣнить и къ Царству Польскому и возложить на Правительственную Коммисію Юстиціи приготовить проектъ объ учрежденіи военныхъ Судовъ на основаніяхъ и по формамъ, принятымъ въ Имперіи.

Его Сіятельство Князь Намѣстникъ въ Царствѣ, постановивъ повергнуть настоящее предположеніе на благоусмотрѣніе Его Императорскаго Величества, предлагаетъ вмѣстѣ съ тѣмъ Г-ну Главному Директору Юстиціи, до воспослѣдованія Высочайшаго разрѣшенія на преданіе зажигателей военному Суду, обратить вниманіе всѣхъ Уголовныхъ Судовъ на увеличивающееся число преступленій этого рода, вмѣнить имъ въ обязанность употребить всевозможныя усилія къ поспѣшнѣйшему обнаруженію виновныхъ, и сдѣлать общее распоряженіе о томъ, чтобы дѣла этого рода были разсматриваемы и рѣшаемы не въ очередь, а предпочтительно передъ всѣми прочими дѣлами.

Наблюденіе за исполненіемъ настоящаго распоряженія Его Сіятельство поручаетъ лично Вашему Превосходительству; Правительственной же Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ

podpalenie, gdyby nawet wypadła potrzeba badania ich w Sądach wojennych, po zawyrokowanie odsyłane są do właściwych instancyj Sądów karnych cywilnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, w troskliwości o zapobieżenie tak licznym i zagęszczonym wypadkom pogorzeli, przekonana, iż sam odgłos ustanowienia Sądów wojennych na podpalaczy i połączona z tém obawa szybkiéj a srogiéj kary, może być uważaną za jeden z najskuteczniejszych środków odstręczenia zbrodniarzy, zapatrzywszy się oraz na istniejące w Cesarstwie przepisy, objęte w art. 1607, tomie XV-m Zbioru praw Cesarstwa wydania z roku 1842, oraz w pierwszym i trzecim dodatku do Zbioru praw, uczyniła do Rady Administracyjnéj wniosek: czyliby nie uważała właściwém—przepisy co do sądzenia podpalaczy, obowiązujące w Cesarstwie, zastosować do Królestwa i poruczyć Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości przygotowanie projektu do organizacyi Sądów wojennych, na zasadach i podług form przyjętych w Cesarstwie.

Książę Namiestnik Królestwa, postanowiwszy ponieść wniosek powyższy do Najwyższéj Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości decyzyi, jednocześnie wzywa Dyrektora Głównego Sprawiedliwości, ażeby, w oczekiwaniu na zapaść mającą decyzyą Najwyższą co do oddawania podpalaczy pod Sąd wojenny, tymczasowie zwrócił uwagę wszystkich Sądów karnych na pomnażającą się liczbę przestępstw tego rodzaju, zalecił im jak najściślejsze i najspieszniejsze śledzenie sprawców takowych, i wydał ogólne rozporządzenie, iżby sprawy tego rodzaju, nie z kolei, ale przed wszystkiemi innemi rozpoznawane i odsądzane były.

Czuwanie nad wykonaniem tego rozporządzenia Jego Książęca Mość JW. Panu osobiście porucza; zaś Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych otrzymuje pole-

предложено вмѣстѣ съ симъ содѣйствовать съ своей стороны Судамъ по мѣрѣ возможности, посредствомъ административныхъ властей.

Варшава, 9 (21) Октября 1845 года.

Статскій-Совѣтникъ, (подписано) *Т. Лебренъ.*

N. 27,203.

Примѣчаніе. Настоящее распоряженіе сообщено Уголовнымъ Судамъ и Прокурорамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 10 (22) Октября 1845 года, за N. 15,303.

№ 168.

Распоряженіе о томъ, чтобы дѣла о пожарахъ были поручаемы только одному или двумъ дѣлопроизводителямъ.

(16 (28) Декабря 1852 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По распоряженію Его Сіятельства Князя Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, произведена Судьею для особыхъ порученій въ Судахъ Августовской губерніи ревизія дѣлъ по изслѣдованію причинъ пожаровъ, при которой между прочимъ оказалось:

1) что Суды не всегда дѣйствуютъ съ надлежащею поспѣшностью, какой требуютъ эти дѣла по своей сущности;

2) что по многимъ дѣламъ Исправительные Суды признаютъ достаточными слѣдствія неполныя, произведенныя безъ

cenie, iżby z swéj strony, przez pośrednictwo władz administracyjnych, najskuteczniéj ile być może dopomagała działaniom Sądów.

w Warszawie, dnia 9 (21) Października 1845 roku.

Radca Stanu, (podpisano) *Le Brun.*

Nr. 27,203.

Uwaga. Postanowienie to było komunikowane Sądom karnym i Prokuratorom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 10 (22) Października 1845 roku, za Nr. 15,303.

№ 168.

Rozporządzenie, aby sprawy o pogorzele były powierzane do śledztwa jednemu tylko lub dwóm Referentom.

(d. 16 (28) Grudnia 1852 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W skutku rozkazu Księcia Namiestnika Królewskiego, odbytą została przez Sędziego do szczególnych poruczeń rewizya spraw dochodzenia przyczyny pogorzeli w Sądach gubernii Augustowskiéj, która pomiędzy innemi okolicznościami wykazała:

1) że Sądy nie zawsze działają z należytym pospiechem, jakiego sprawy te z natury swojéj wymagają;

2) że w wielu znowu sprawach Sądy Poprawcze śledztwa niedokładne, w instrukcyi co do wszystkich okoliczno-

обстоятельнаго изслѣдованія всѣхъ представившихся обстоятельствъ, и или сами постановляютъ по нимъ приговоры, признавая, что пожаръ произошелъ отъ неосторожнаго обращенія съ огнемъ, или же препровождаютъ эти дѣла на рѣшеніе въ Уголовный Судъ, и

3) что всѣ вообще слѣдствія, особенно же въ Полицейскихъ Судахъ, производятся обыкновенно по принятой разъ навсегда формѣ, при чемъ не обращается вовсе вниманія на разнообразіе происшествій и мѣстныхъ обстоятельствъ, и упускаются изъ виду главнѣйшіе предметы, а именно: состояніе строеній предъ самымъ пожаромъ; размѣръ представленной въ Страховое Управленіе оцѣнки сгорѣвшаго, какъ движимаго, такъ недвижимаго имущества; состояніе дымовыхъ трубъ и находившіеся внутри или вблизи сгорѣвшихъ строеній предметы, отъ которыхъ, при неосторожномъ обращеніи съ огнемъ, легко могъ возникнуть пожаръ; отношенія лица, потерпѣвшаго отъ пожара къ другимъ лицамъ касательно права собственности или владѣнія сгорѣвшими строеніями, а равно дѣйствія владѣльцевъ или ихъ домочадцевъ предъ пожаромъ; — наконецъ дознано, что Суды обыкновенно допрашиваютъ тѣхъ только лицъ, которыя поименованы въ первоначальныхъ протоколахъ городскихъ Бургомистровъ или Гминныхъ Войтовъ, не употребляя съ своей стороны никакихъ усилій къ тому, чтобы уразумѣть, не слѣдовало бы ли вызвать къ допросу другихъ лицъ, могущихъ сообщить ближайшія свѣдѣнія о дѣйствительной причинѣ пожара и его виновникахъ, или же указать на вѣрнѣйшіе слѣды къ обнаруженію истины. Однимъ словомъ—Суды считаютъ дѣла этого рода маловажными и, не смотря на многократныя, изданныя въ этомъ отношеніи распоряженія, пренебрегаютъ ими, вслѣдствіе чего многія преступленія по предмету пожаровъ остаются безнаказанными, и тѣмъ самимъ пожары распространяются въ ужасающихъ размѣрахъ, обратившихъ на себя вниманіе Его Сіятельства Князя Намѣстника въ Царствѣ.

И потому Правительственная Коммисія Юстиціи, принимая въ соображеніе, что подобное равнодушіе въ производствѣ

ści, jakie się nastręczają, niewyczerpane, za ukończone uważają i w nich albo same wyrokują, poczytując, że pożar powstał z nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, albo téż przesyłają je pod wyrok Sądowi Kryminalnemu, i

3) że w ogóle śledztwa te, zwłaszcza w Sądach Policyi Prostéj, zwykle bywają dopełniane wedle raz stale przyjętych form, bez względu na różność zdarzeń i okoliczności miejscowych, bez uwagi na główne okoliczności, a mianowicie: na stan budowli przed samém spaleniem się ich, na wysokość podanéj w Dyrekcyi Ubezpieczeń wartości przedmiotów spalonych, tak ruchomych, jako i nieruchomych, na stan kominów i znajdujące się wewnątrz lub w pobliżu spalonéj budowli przedmioty, z których, przy nieostrożném obchodzeniu się z ogniem, łatwo powstać mógł pożar, na stosunki poszkodowanego z innemi osobami, co do praw własności albo posiadania spalonych budowli, oraz na działanie poszkodowanych lub ich domowników przed pożarem; że wreszcie Sądy zwykle badają te tylko osoby, które w pierwiastkowych protokółach Burmistrzów miast lub Wójtów gmin zostały wymienione, a same nie dokładają żadnéj zgoła usilności, aby wyrozumiéć, czyli nie należałoby powołać do zeznania inne osoby, mogące dostarczyć bliższych wiadomości o istotnéj przyczynie pogorzeli i jéj sprawcy, lub naprowadzić na pewniejszy ślad do odkrycia prawdy; słowem, że Sądy, ten rodzaj spraw za mniéj znaczący poczytując, obok tylokrotnie już otrzymywanych w téj mierze rozporządzeń, lekce go traktują, przez co stają się powodem bezkarności wielu przestępstw w przedmiocie pogorzeli, a tém samém szerzenia się w sposób zatrważający pożarów, które nawet na siebie uwagę Księcia Namiestnika Królewskiego zwróciły.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przeto, z uwagi, że podobna obojętność przy działaniu w śledzeniu spraw po-

слѣдствій о пожарахъ встрѣчается болѣе или менѣе и въ другихъ Судахъ Царства Польскаго, вмѣняетъ Уголовному Суду въ обязанность предписать безотлагательно всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Исправительнымъ и Полицейскимъ Судамъ, чтобы слѣдствія о причинахъ пожаровъ производимы ими были со всевозможнымъ усердіемъ, и чтобы быстрыми, энергическими и всегда согласными съ закономъ мѣрами, они старались обнаруживать причины столь пагубныхъ для края преступленій, открывали виновниковъ ихъ и приговаривали ихъ къ опредѣленнымъ законамъ наказаніямъ; причемъ и самый Уголовный Судъ обязанъ всѣ слѣдствія о пожарахъ разсматривать самымъ тщательнымъ образомъ, указывать и исправлять найденныя въ нихъ упущенія, оцѣнивать доказательства съ полнымъ безпристрастіемъ и безъ послабленія обвиненнымъ, и вообще поступать съ надлежащею предусмотрительностью не только при окончательномъ рѣшеніи дѣлъ, но и во всѣхъ по нимъ постановленіяхъ во время производства слѣдствія; однимъ словомъ—сдѣлать дѣла о пожарахъ предметомъ своей особенной заботливости.

Сверхъ того, для успѣшнѣйшихъ дѣйствій по тѣмъ же дѣламъ, Уголовный Судъ, какъ въ своей канцеляріи, такъ и въ Исправительныхъ Судахъ обязанъ завести такой порядокъ, чтобы означенныя дѣла поручаемы были по возможности одному только или двумъ дѣлопроизводителямъ изъ числа чиновниковъ, отличающихся учердіемъ и способностями, которые, при другихъ дѣлахъ, могли бы также заняться исключительно и дѣлами по изслѣдованію причинъ пожаровъ.

Варшава, 16 (28) Декабря 1852 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *О. Вычеховскій.*

N. 19,487.

żarowych mniéj lub więcéj dopuszczaną bywa i przez inne Sądy Królestwa, poleca jak najmocniéj Sądowi Kryminalnemu, ażeby bezzwłocznie do wszystkich Sądów Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj, jego jurisdykcyi podległych, wydał rozporządzenia, iżby śledztwa w sprawach dochodzenia przyczyny pogorzeli z całą usilnością wyprowadzały, i przez szybkie, sprężyste a zawsze z prawem zgodne postępowanie, starały się ściśle dochodzić przyczyn tyle dla kraju szkodliwych przestępstw, odkrywały ich sprawców i wymierzały przeciwko nim prawem naznaczone kary; ażeby również i Sąd Kryminalny wszystkie śledztwa o pogorzele troskliwie roztrząsał, niedokładności ich wytykał i prostował, dowody ściśle i bez pobłażania obwinionym oceniał, i nietylko przy stanowczém sądzeniu spraw, ale przy wszelkiém onychże w toku dochodzenia decydowaniu, z troskliwą przezornością postępował; zgoła, iżby sprawy pożarowe wziął sobie za przedmiot szczególnéj troskliwości.

Nadto, dla skuteczniejszego działania w tychże sprawach, Sąd Kryminalny, tak u siebie, jakotéż w Sądach Poprawczych zaprowadzi taki porządek, aby sprawy takie poruczane były, o ile możności, jednemu tylko lub dwóm Referentom z urzędników odznaczających się gorliwością i zdolnością, którzyby, obok innych spraw, mogli się wyłącznie zajmować sprawami dochodzenia przyczyn pogorzeli.

w Warszawie, dnia 16 (28) Grudnia 1852 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *O. Wyczechowski.*

Nr. 19,487.

№ 169.

Предписаніе о томъ, чтобы по дѣламъ о пожарахъ Суды не допускали столкновеній съ командированными административными чиновниками и требовали отъ нихъ письменнаго изложенія заключеній.

(6 (18) Іюня 1853 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, доводя до свѣдѣнія Коммисіи Юстиціи, что одинъ изъ Полицейскихъ Судовъ, при производствѣ слѣдствія о причинахъ пожара, не позволивъ командированному для совмѣстнаго дѣйствія административному чиновнику представить свои соображенія, препроводилъ дѣло безъ вѣдома его въ Исправительный Судъ, требуетъ, чтобы слѣдствія о пожарахъ, къ коимъ командируются чиновники со стороны административнаго вѣдомства, производились при ихъ участіи и были бы заключаемы и отсылаемы въ Исправительные Суды не прежде, какъ послѣ изложенія командированнымъ административнымъ чиновникомъ, въ концѣ дѣла своихъ замѣчаній о томъ, не остается ли провѣрить на мѣстѣ еще какихъ либо обстоятельствъ.

Вслѣдствіе этого отзыва, Правительственная Коммисія Юстиціи, ссылаясь на предписаніе свое отъ 11 (23) Октября 1839 года, за N. 10,446, предлагаетъ Уголовному Суду подтвердить всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ послѣдовавшее въ немъ распоряженіе о томъ, чтобы, при производствѣ слѣдствій о происшедшихъ пожарахъ, къ коимъ командированы административные чиновники, всѣ представляемыя сими послѣдними сообра-

№ 169.

Polecenie, aby Sądy w sprawach o pogorzele nie dopuszczały kolizyi z delegowanemi do śledztwa urzędnikami administracyjnemi, i wniosków od nich na piśmie żądały.

(d. 6 (18) Czerwca 1853 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, podając do wiadomości Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, że jeden z Sądów Policyi Prostéj, przy prowadzeniu śledztwa w przedmiocie dochodzenia pogorzeli, nie pozwoliwszy urzędnikowi administracyjnemu do wspólnego działania wydelegowanemu, czynienia spostrzeżeń, akta, bez wiadomości tegoż, Sądowi Poprawczemu przesłał, domaga się, iżby śledztwa pogorzelowe, do których są wyznaczeni ze strony administracyjnéj delegowani, w ich asystencyi były prowadzone i nie prędzéj zamykane i Sądom Poprawczym odsyłane, dopóki delegowany urzędnik administracyjny nie domieści na końcu akt uwag, czy nie pozostają jeszcze do sprawdzenia jakie okoliczności.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, w skutku téj odezwy, powołując się na reskrypt swój z dnia 11 (23) Października roku 1839, Nr. 10,446, poleca Sądowi Kryminalnemu, ażeby, w myśl tegoż, ponowił rozporządzenie do wszystkich Sądów sobie podległych, aby przy prowadzeniu śledztw pogorzelowych, do których urzędnicy administracyjni są delegowani, wszelkie czynione przez nich wnioski lub uwagi pil-

женія и замѣчанія тщательно были разсматриваемы Судами и удовлетворяемы ими если они согласуются съ закономъ и цѣлью слѣдствія.

Въ особенности же вмѣняется Уголовному Суду въ обязанность предписать Полицейскимъ Судамъ, чтобы при совмѣстномъ производствѣ слѣдствія съ административнымъ чиновникомъ, ежели, по точномъ опредѣленіи существа дѣянія и по тщательномъ собраніи всѣхъ фактовъ, могущихъ послужить къ обнаруженію дѣйствительной причины пожара и виновниковъ онаго (что составляетъ непремѣнную ихъ обязанность), Суды признаютъ необходимымъ отослать дѣло въ Исправительный Судъ для дальнѣйшаго производства, вопреки требованіямъ административнаго чиновника, домогающагося дальнѣйшаго разслѣдованія дѣла въ его присутствіи, вышеозначенные Суды не отсылали дѣла въ Исправительный Судъ, не истребовавъ отъ того же чиновника письменнаго изложенія заключеній, какія онъ признаетъ соотвѣтственными. Вообще же Полицейскіе Суды, избѣгая столкновеній съ командированными къ совмѣстному изслѣдованію административными чиновниками, должны стараться согласовать свои обязанности съ обязанностями, возложенными на этихъ чиновниковъ начальствомъ, которое ихъ командировало.

О распоряженіи, какое будетъ сдѣлано по этому предмету Уголовнымъ Судомъ, онъ обязывается представить въ Коммисію Юстиціи рапортъ въ теченіе 20 дней.

Варшава, 6 (18) Іюня 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 10,001.

---

nie roztrząsały i takowym, o ile z prawem i celem śledztwa zgodne będą, zadosyć czyniły.

W szczególności zaś co do Sądów Policyi Prostéj, zaleci im Sąd Kryminalny, aby, gdy prowadzić będą śledztwo z urzędnikiem administracyjnym, jeżeli po dokładném ustanowieniu przedmiotu czynu i troskliwém zebraniu wszelkich okoliczności, mogących posłużyć do wykrycia istotnéj przyczyny pogorzeli i sprawców takowéj (co koniecznym jest ich obowiązkiem), uznają właściwém odesłanie sprawy do dalszego działania Sądowi Poprawczemu, sprzecznie z domaganiem się urzędnika administracyjnego, żądającego dalszego śledztwa w jego obecności, nie odsyłały Sądowi Poprawczemu akt, bez przyjęcia na piśmie od tegoż urzędnika wniosków, jakie tenże czynić za stosowne uzna, i w ogólności, aby Sądy Policyi Prostéj, unikając kolizyi z delegowanemi do wspólnego śledztwa urzędnikami administracyjnemi, starały się godzić swój obowiązek z obowiązkiem przez delegującą władzę na nich włożonym.

O rozporządzeniu, jakie Sąd Kryminalny wyda, raport w dniach 20 Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości złoży.

Warszawa, dnia 6 (18) Czerwca 1853 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 10,001.

№ 170.

Предписаніе Прокурорамъ о томъ, чтобы по дѣламъ о пожарахъ доносили Страховому Управленію о судебныхъ приговорахъ и не упускали приносить на нихъ апелляціонные протесты въ Суды высшей инстанціи.

(11 (23) Апрѣля 1856 г.)

Всѣмъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Страховое Управленіе, интересуясь ходомъ дѣлъ о пожарахъ и желая заблаговременно имѣть свѣдѣніе о приговорахъ, постановленныхъ Судами разныхъ инстанцій, чтобы, до истеченія сроковъ, опредѣленныхъ для подачи Прокурорами въ высшую инстанцію апелляціонныхъ протестовъ противъ приговоровъ становленныхъ несогласно съ ихъ заключеніями, имѣть возможность снестись съ Прокурорами относительно порядка подачи протеста и представить по этому предмету свои соображенія, обратилось въ Коммисію Юстиціи съ просьбою о сдѣланіи надлежащихъ въ этомъ отношеніи распоряженій.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи предлагаетъ Царскому Прокурору, по всѣмъ важнѣйшимъ дѣламъ, подлежащимъ наблюденію со стороны Страховаго Управленія, тотчасъ по рѣшеніи ихъ, увѣдомлять Страховое Управленіе о постановленныхъ по нимъ приговорахъ и о томъ, на сколько таковые несогласны съ Вашими заключеніями, а равно, если это будетъ признано Вами необходимымъ, представлять свои протесты въ Суды высшей инстанціи и тѣмъ са-

№ 170.

Polecenie Prokuratorom, aby w sprawach o pogorzele donosili Dyrekcyi Ubezpieczeń o osnowie wyroków i odwoływania się do wyższéj instancyi nie zaniedbywali.

(d. 11 (23) Kwietnia 1856 r.)

do

wszystkich Prokuratorów przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Dyrekcya Ubezpieczeń, w troskliwości swojéj o sprawy dotyczące pogorzeli, chcąc mieć wcześnie wiadomość o wyrokach w instancyach sądowych zapadłych, aby w terminie służącym Prokuratorom do odwołania się do wyższych instancyj od wyroków niezgodnie z ich wnioskami zapadłych, mogła znosić się z temiż Prokuratorami co do użycia środka apellacyi i przedstawiać w tym względzie swoje wnioski, zażądała od Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości wydania odpowiednich rozporządzeń.

W skutku tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Prokuratorowi Królewskiemu, aby w sprawach ważniejszych, przez Dyrekcyą Ubezpieczeń kontrolowanych, zaraz po ich osądzeniu, zawiadamiał tęż Dyrekcyą o wydanych w nich wyrokach, i o ile takowe niezgodnie z jego wnioskami wydane zostały, tudzież aby z swéj strony, gdzie tego uzna potrzebę, odwołania się do wyższych instancyj czynić nie za-

мимъ содѣйствовать самой точной оцѣнкѣ дѣлъ этого рода.

Варшава, 11 (23) Апрѣля 1856 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 6,971.

№ 171.

Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ о пожарахъ Суды отряжали чиновниковъ для мѣстныхъ изслѣдованій только въ случаѣ необходимости.

(1 (13) Ноября 1856 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ довела до свѣдѣнія Коммисіи Юстиціи, что Суды, командируя на счетъ гминъ чиновниковъ на мѣсто пожара, для опредѣленія существа преступленія по дѣламъ объ изслѣдованіи причинъ пожара, слишкомъ обременяютъ гмины расходами даже въ менѣе важныхъ случаяхъ, когда эти съѣзды чиновниковъ слѣдуетъ считать излишними.

Вслѣдствіе того Правительственная Коммисія Юстиціи, примѣняясь къ § 194 Прусскаго Устава уголовнаго судопроизводства и къ § 238 I-й части Австрійскаго судопроизводства, на основаніи коихъ осмотръ мѣста пожара и разстоянія онаго отъ другихъ строеній, находившихся въ опасности, преимущественно долженъ имѣть мѣсто тамъ, гдѣ пожаръ произошелъ

niedbywał, a tém samém przyczyniał się do najskrupulatniejszego ocenienia spraw tego rodzaju.

w Warszawie, dnia 11 (23) Kwietnia 1856 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 6,971.

№ 171.

Rozporządzenie, aby Sądy w sprawach o pogorzele, tylko w razach koniecznych zjazdy na grunt zarządzały.

(d. 1 (13) Listopada 1856 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych przedstawiła Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, że Sądy, zarządzając na koszt gmin zjazdy na grunt dla ustanowienia istoty czynu w sprawach dochodzenia przyczyny pogorzeli, zbyt przeciążają gminy kosztami zjazdu w przypadkach nawet mniéj ważnych, gdzieby zjazdy podobne za niepotrzebne uznać wypadało.

Tém powodowana Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, przy względzie na przepis § 194 Ordynacyi kryminalnéj pruskiéj oraz § 238 części I-éj procedury austryackiéj, podług których obejrzenie miejsca pogorzeli i odległości onego od innych budowli niebezpieczeństwem zagrożonych, tam szczególniéj nastąpić powinno, gdzie ta z podpalenia wynikła, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby do Sądów Policyi Pro-

отъ зажигательства, предлагаетъ Уголовному Суду предписать всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Простой и Исправительной командировать судебныхъ чиновниковъ на мѣсто приключившагося пожара только въ важнѣйшихъ случаяхъ; по дѣламъ же менѣе важнымъ, по коимъ не представляется подозрѣній въ зломъ умыслѣ третьихъ лицъ, а именно, гдѣ пожаръ произошелъ вслѣдствіе неосторожности или дурнаго устройства дымовыхъ трубъ, либо отъ громоваго удара, и гдѣ не было притомъ смертныхъ случаевъ, вовсе не назначать чиновниковъ для мѣстныхъ дознаній.

Чтобы доставить Судамъ возможность обсудить, слѣдуетъ ли и гдѣ именно командировать чиновниковъ, или нѣтъ, Правительственная Коммисія Юстиціи вмѣстѣ съ симъ отнеслась въ Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ о предписаніи мѣстнымъ административнымъ властямъ, чтобы онѣ тщательно слѣдили за причинами пожаровъ и о сихъ послѣднихъ сообщали Судамъ, при каждомъ требованіи производства слѣдствія.

За исполненіемъ настоящаго распоряженія Уголовный Судъ обязанъ имѣть наблюденіе и о данныхъ подвѣдомственнымъ Судамъ Полиціи Простой и Исправительной предписаніяхъ представить рапортъ.

Варшава, 1 (13) Ноября 1856 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Гр. Скарбекъ.*

N. 17,084.

---

stéj i Poprawczéj, w jurisdykcyi jego będących, wydał rozporządzenie, iżby te jedynie w razach koniecznych zjazdy sądowe na grunt zarządzały; w przypadkach zaś mniéj ważnych, gdzieby zły zamiar osób trzecich nie był domniemywany, mianowicie gdzie pogorzel nastąpiła z nieostrożności, z wady komina lub od pioruna, i jeżeli nikt przy tém życia nie utracił, iżby Sądy zjazdów tych nie odbywały.

Dla postawienia Sądów w możności uznania, czyli i gdzie zjazd podobny ma być dopełniony lub zaniechany, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości jednocześnie odniosła się do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych o polecenie miejscowym władzom administracyjnym, aby te ściśle śledziły przyczyny pożaru i w każdém wezwaniu zawiadamiały je o przyczynie pogorzeli.

Wykonania powyższego rozporządzenia Sąd Kryminalny dopilnuje i o wydaniu poleceń do podwładnych Sądów Poprawczych i Policyjnych raport złoży.

w Warszawie, dnia 1 (13) Listopada 1856 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Hr. Skarbek.*

Nr. 17,084.

№ 172.

Распоряженіе о томъ, чтобы административныя власти, сообщая Судамъ о пожарахъ, вмѣстѣ съ тѣмъ объясняли причины, по коимъ таковые послѣдовали.

(15 (27) Января 1857 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Пожары обыкновенно возникаютъ отъ двухъ причинъ, а именно:

1) отъ непредвидѣнныхъ, каковыя суть: основный недостатокъ въ постройкѣ, особенно дымовыхъ трубъ, неосторожное обхожденіе съ огнемъ, громовой ударъ;

2) отъ умышленнаго зажигательства, совершаемаго изъ мести третьимъ лицомъ, или для полученія незаконной прибыли изъ суммъ Страховаго отъ огня Общества.

Сколько съ одной стороны строгое изслѣдованіе причинъ пожара этой послѣдней категоріи оказывается необходимымъ, и должно быть произведено судебнымъ порядкомъ, столько съ другой — судебное дознаніе причинъ перваго рода представляется менѣе нужнымъ, въ особенности въ тѣхъ случаяхъ, когда, при случайно возникшемъ пожарѣ, никто не лишился жизни, и когда притомъ дѣло идетъ о слишкомъ малой суммѣ причитающагося отъ Страховаго Общества вознагражденія.

Вслѣдствіе чего и лежащая на сельскихъ общинахъ обязанность доставлять подводы для пріѣзда членовъ Суда на мѣсто каждаго безъ изъятія пожара, оказывается для жителей слишкомъ обременительною.

№ 172.

Rozporządzenie, aby władze administracyjne, donosząc Sądowi o pogorzeli, wyjaśniały zarazem przyczynę takowéj.

(d. 15 (27) Stycznia 1857 r.)

do

wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Wypadki pogorzeli z dwóch pospolicie wynikają przyczyn, to jest:

1) nieprzewidzianych, jakiemi są: wada organiczna budowli, mianowicie komina, nieostrożne obchodzenie się z ogniem, uderzenie piorunu;

2) z rozmyślnego podpalenia, zrządzanego przez zemstę osób trzecich, lub w chęci nieprawego zysku na funduszach ubezpieczeń.

O ile ścisłe dojście przyczyn téj drugiéj kategoryi pogorzeli jest nieodzownem i sądownie dopełnioném być winno, o tyle działanie sądowe co do pierwszych, mniéj jest koniecznem, tam osobliwie, gdzie przy pogorzeli trafem zrządzonéj, nikt nie utracił życia, i gdzie przytém idzie o małą nader kwotę przypadającego od instytucyi ubezpieczeń wynagrodzenia.

Ztąd téż i obowiązek gmin w dostarczaniu furmanek pod zjazdy Członków sądowych na grunt każdéj bez wyjątku pogorzeli, jest dla mieszkańców uciążliwym.

Поэтому Правительственная Коммисія Юстиціи, согласно отзыву Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ сдѣлала отъ 1 (13) Ноября минувшаго года, за N. 17,084, ио всѣмъ Судамъ распоряженіе, чтобы они посылали членовъ своихъ на мѣсто пожара только въ тѣхъ случаяхъ, когда сіе по закону признается необходимымъ, отмѣнивъ впередъ съѣздъ ихъ въ тѣ мѣста, гдѣ возникъ пожаръ по одной изъ причинъ, упомянутыхъ выше въ 1-мъ пунктѣ, и гдѣ никто не лишился жизни.

Чтобы впрочемъ къ этой категоріи не были относимы пожары съ умысломъ сдѣланные, гдѣ отысканіе виновнаго оказывается необходимымъ, слѣдуетъ обратить вниманіе на то, чтобы Президенты и Бургомистры городовъ, а равно гминные Войты, при первоначальныхъ слѣдствіяхъ, послѣ каждаго пожара ими производимыхъ, старались со всею строгостію разыскивать дѣйствительную причину пожара и, сообщая о томъ подлежащему Суду, представляли самую подробную опись мѣста и предметовъ истребленныхъ огнемъ, съ донесеніемъ о разстояніи мѣста пожара отъ другихъ, подвергшихся опасности строеній, на какую сумму приблизительно произведены пожаромъ убытки, и о другихъ сопровождавшихъ этотъ случай обстоятельствахъ.

Затѣмъ Правительственная Коммисія предлагаетъ N N Губернскому Правленію дать немедленно помянутымъ чиновникамъ соотвѣтственное по этому предмету предписаніе, вмѣнивъ имъ въ непремѣнную обязанность, подъ отвѣтственностію наблюдать:

a) чтобы, въ случаѣ надобности съѣзда Суда на мѣсто возникшаго пожара, подлежащія общины, согласно распоряженію Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 23 Іюня (4 Іюля) 1845 года, N. 23,878/11,963, доставляли соотвѣтственныя подводы для членовъ Суда;

b) чтобы, въ случаѣ недоставки подводъ, не допускать препятствія къ полученію съ сихъ же общинъ, на

W skutek tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, na odniesienie się do niéj Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, wydała pod dniem 1 (13) Listopada r. z., Nr. 17,084, do Sądów polecenie, iżby te, ograniczając się ściśle do przypadków przez prawo za konieczne uznanych do zjeżdżania na grunt dla obejrzenia pogorzeli, zaniechały podobnych zjazdów do miejsc, gdzie nastąpiła pogorzel z jednéj z przyczyn wyżéj ad 1-m wymienionych, i jeżeliby przytém nikt życia nie utracił.

Żeby jednak pod te kategorye nie były podciągane pogorzele rozmyślnie zrządzane, gdzie wyśledzenie sprawcy dopełnioném być musi, należy, aby Prezydenci i Burmistrze miast, oraz Wójci gmin, w pierwiastkowych śledztwach, z urzędu po każdéj pogorzeli prowadzonych, z całą ścisłością dochodzili istotnéj przyczyny pogorzeli, i donosząc o tém właściwemu Sądowi, zamieszczali jak najdokładniejszy opis miejsca i przedmiotów pogorzelą dotkniętych, z wykazaniem: odległości miejsca pożaru od innych budowli niebezpieczeństwem zagrożonych, wysokości zrządzonéj w przybliżeniu przez ogień szkody, wreszcie wszelkich okoliczności samemu wypadkowi towarzyszących.

Wyda więc Rząd Gubernialny N. N. niezwłocznie rzeczonym urzędnikom najsurowsze rozporządzenie, powyższemu stanowi rzeczy odpowiednie, a obok tego zaleci im ścisłe dopilnowanie pod odpowiedzialnoćcią z urzędu:

a) aby w razie uznania przez Sąd konieczności zjazdu na grunt wynikłéj pogorzeli, gminy właściwe, stosownie do rozporządzenia Kommissyi Spraw Wewnętrznych z dnia 23 Czerwca (4 Lipca) 1845 roku, Nr. 23,878/11,963, dostarczały pod zjazd Członków sądowych odpowiednie furmanki;

b) aby na wypadek ich niedostarczenia, nie było dopuszczane utrudzenie w odzyskaniu od tychże gmin,

основаніи вышеприведеннаго и послѣдующаго отъ 31 Октября (12 Ноября) 1849 года, N. 43,482/24,648 распоряженій, употребленныхъ членами Суда издержекъ на наемъ лошадей;

c) чтобы, наконецъ, въ доставкѣ сказанныхъ подводъ была соблюдаема надлежащая очередь между доставляющими таковыя.

Объ исполненіи настоящаго предписанія Губернское Правленіе донесетъ Правительственной Коммисіи въ теченіе 30 дней, съ приложеніемъ одного экземпляра Губернскаго Дневника, въ которомъ распоряженіе сіе будетъ напечатано.

Варшава, 15 (27) Января 1857 года.

По порученію Главнаго Директора,
За Директора Отдѣленія Промышленности, Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Сольницкій.*

N. 11,575/46,383.

Примѣчаніе. Распоряженіе это сообщено карательнымъ Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 28 Января (9 Февраля) 1857 года, за N. 1,616.

w myśl powołanego dopiéro i późniejszego z dnia 31 Październ. (12 Listop.) 1849 r., Nr. 43,482/24,648, rozporządzenia, poniesionych ztąd przez Członków sądowych kosztów najmu furmanki;

c) aby nakoniec w dostawie rzeczonych furmanek właściwa koléj między dostarczającemi zachowywaną była.

O wykonaniu niniejszego Kommissya Rządowa w ciągu dni 30 zastrzega raport, z dołączeniem do tego jednego egzemplarza Dziennika Gubernialnego, w którym rozporządzenie to zamieszczoném być ma.

Warszawa, dnia 15 (27) Stycznia 1857 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego:
Za Dyrektora Wydziału Przemysłu, Radca Stanu,
(podpisano) *Solnicki.*

Nr. 11,575/46,383

Uwaga. O tém rozporządzeniu zawiadomiono Sądy karne reskryptem Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 28 Stycznia (9go Lutego) 1857 roku, za Nr. 1,616.

№ 173.

Предписаніе о томъ, чтобы Суды по дѣламъ, касающимся истребленія отъ пожара застрахованнаго движимаго имущества, прежде всего сносились съ Страховымъ Управленіемъ относительно цѣнности сгорѣвшихъ предметовъ.

(5 (17) Іюня 1857 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Еще въ 1833 году, тогдашняя Главная Дирекція Страховаго Общества 5-го Декабря того же года, издала правила о застрахованіи движимаго имущества, утвержденныя Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и на основаніи статьи 23-й тѣхъ же правилъ, отнеслась въ Правительственную Коммисію Юстиціи о сдѣланіи зависящаго распоряженія о томъ, чтобы, въ случаѣ истребленія пожаромъ застрахованнаго движимаго имущества, Суды не приводили къ присягѣ лицъ, пострадавшихъ отъ пожара, относительно понесенныхъ ими убытковъ въ застрахованной движимости до тѣхъ поръ, пока того не будетъ требовать самая Главная Дирекція или уполномоченныя отъ нея лица.

Вслѣдствіе того Правительственная Коммисія Юстиціи, отъ 4 (16) Іюля 1836 года, за N. 5,643,предписала Гражданскимъ Трибуналамъ издать по всѣмъ Мировымъ Судамъ соотвѣтственное вышеизложенному требованію распоряженіе.

Нынѣ Страховое Управленіе, отношеніемъ отъ 12 (24) Марта сего года, за N. 5,023/969 и 5,994/1,159, доводитъ до свѣдѣнія Коммисіи:

№ 173.

Polecenie, aby Sądy w sprawach dotyczących pogorzeli ruchomości ubezpieczonych, przedewszystkiém znosiły się z Dyrekcyą Ubezpieczeń co do wartości zgorzałych przedmiotów.

(d. 5 (17) Czerwca 1857 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Jeszcze w roku 1833, ówczasowa Dyrekcya Jeneralna Towarzystwa Ogniowego wydała była pod dniem 5 Grudnia t. r. warunki przy ubezpieczeniu własności ruchomych zachować się mające, przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia zatwierdzone, i na zasadzie art. 23 tychże warunków, zażądała od Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości wydania do Sądów rozporządzenia, aby te, w razie wydarzonéj pogorzeli ruchomości ubezpieczonych, dopóty od poszkodowanych przysięgi na poniesioną przez nich stratę w zabezpieczonych ruchomościach nie odbiérały, dopóki o to przez nią samą lub upoważnione do tego osoby wezwanemi nie zostaną.

W skutku tego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości pod dniem 4 (16) Lipca 1836 roku, Nr. 5,643, poleciła Trybunałom Cywilnym wydać do wszystkich Sądów Pokoju zgodne z pomienioném zdaniem rozporządzenie.

Obecnie Dyrekcya Ubezpieczeń, w odezwie swéj z dnia 12 (24) Marca r. b., Nr. 5,023/969 i 5,994/1,159, przedstawia:

что нѣкоторые Суды, по дѣламъ объ изслѣдованіи причинъ пожаровъ застрахованнаго движимаго имущества, требуютъ отъ потерпѣвшихъ отъ пожара лицъ показанія причиненныхъ пожаромъ убытковъ и приводятъ ихъ къ присягѣ въ подтвержденіе заявленія о размѣрѣ этихъ убытковъ, при чемъ весьма часто случается, что обнаруженный административнымъ слѣдствіемъ размѣръ убытковъ оказывается несогласнымъ съ количествомъ, показаннымъ въ Судахъ подъ присягою и такимъ образомъ пострадавшее лицо, противу собственной воли, подтверждаетъ клятвою невѣрные результаты, отъ которыхъ зависитъ и рѣшеніе Страховаго Управленія.

По этому поводу Страховое Управленіе проситъ нынѣ Коммисію сдѣлать надлежащее распоряженіе по Судамъ, въ подтвержденіе прежняго, изданнаго въ 1836 году.

Правительственная Коммисія Юстиціи, имѣя въ виду, что изданныя въ 1833 году правила для застрахованія движимаго имущества вошли въ составъ утвержденнаго Совѣтомъ Управленія 15 (27) Февраля 1844 года и обязательнаго нынѣ Положенія о застрахованіи движимостей отъ пожаровъ (Дневн. Законовъ т. XXXIII, стр. 146), и что въ статьяхъ 135 и 136 того же Положенія постановлено: что Страховое Управленіе опредѣляетъ величину вознагражденія за истребленное или поврежденное пожаромъ движимое имущество и, въ случаѣ встрѣтившихся сомнѣній, указываетъ на необходимость подкрѣпленія представленныхъ доказательствъ и даже вправѣ требовать подтвержденія ихъ присягою, какъ самымъ владѣльцемъ имущества, такъ и лицами, могущими доставить необходимыя въ этомъ отношеніи свѣдѣнія; что правила эти, равно какъ и сдѣланное на основаніи ихъ, въ 1836 году, Правительственною Коммисіею Юстиціи распоряженіе по Гражданскимъ Трибуналамъ, не противурѣчатъ правиламъ уголовнаго судопроизводства, коими предписано опредѣлять размѣръ понесенныхъ убытковъ не одною лишь присягою, но и другими соотвѣтственными сред-

że niektóre Sądy, w sprawach dochodzenia przyczyny pogorzeli ruchomości ubezpieczonych, wymagają od poszkodowanych podawania straty przez pogorzel zrządzonéj i przyjmują od nich przysięgę na ilość téjże straty; że gdy obok tego śledztwo administracyjne co do ilości szkody wyprowadzoném zostanie, ilość ta częstokroć nie zgadza się z ilością w Sądach zaprzysiężoną, i tym sposobem poszkodowany mimowolnie narażonym bywa na zaprzysiężenie mylnych rezultatów, od których i decyzya Dyrekcyi bywa zawisłą.

Z tego powodu Dyrekcya Ubezpieczeń żąda teraz wydania do Sądów odpowiedniego rozporządzenia, w ponowieniu poprzedniego w r. 1836 wydanego.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, mając na uwadze, że warunki do ubezpieczenia ruchomości w roku 1833 wydane, weszły do obowiązującéj dotąd Ustawy o zabezpieczeniu ruchomości od pożarów, przez Radę Administracyjną pod dniem 15 (27) Lutego 1844 r. zatwierdzonéj (Dziennik Praw Tom 33-ci, str. 147), i że w art. 135 i 136 téjże Ustawy postanowiono: iż Dyrekcya Ubezpieczeń ustanawia wysokość wynagrodzenia za zniszczoną lub uszkodzoną przez pożar własność ruchomą, a w razie zachodzących wątpliwości, uznaje potrzebę wzmocnienia złożonych dowodów, a nawet mocna jest żądać stwierdzenia onych przysięgą, bądź przez samego właściciela, bądź przez osoby posiadać mogące w téj mierze potrzebne wiadomości; że przepisy te i wydane na ich zasadzie przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości w r. 1836 do Trybunałów Cywilnych rozporządzenie, nie uwłacza przepisom procedury kryminalnéj, która niekoniecznie przez przysięgę, lecz i innemi środkami do dowodu służącemi, ustanowienie wysokości szkody przepisuje; że wreszcie Sądy, dochodząc przyczyny pogorzeli ruchomości, łatwo na gruncie prze-

ствами; и наконецъ, что при изслѣдованіи причинъ истребленія отъ пожара движимаго имущества, Судамъ легко можно удостовѣриться на мѣстѣ, было ли это имущество застраховано, и въ такомъ случаѣ они могуть заблаговременно и не подвергая дѣла замедленію, отнестись непосредственно въ Страховое Управленіе о доставленіи доказательствъ или о приведеніи владѣльца къ присягѣ, если сія послѣдняя будетъ признана необходимою.

По всѣмъ этимъ соображеніямъ, Правительственная Комисія Юстиціи предлагаетъ Уголовному Суду сдѣлать по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Простой и Исправительной надлежащее распоряженіе, чтобы по дѣламъ объ изслѣдованіи причинъ пожаровъ застрахованнаго движимаго имущества они прежде всего относились въ Страховое Управленіе для полученія свѣдѣній о цѣнѣ сгорѣвшихъ предметовъ и не приводили лицъ, потерпѣвшихъ отъ пожара къ присягѣ о количествѣ понесенныхъ убытковъ прежде, чѣмъ это окажется необходимымъ изъ возбужденной по сему предмету переписки съ Страховымъ Управленіемъ или другимъ, подчиненнымъ ему мѣстомъ.

Варшава, 5 (17) Іюня 1857 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Графъ Скарбекъ*.

N. 5,225.

konać się mogą, czy ruchomości te były ubezpieczone, a w takim razie mogą wcześniéj i bez narażenia sprawy na zwłokę, odnieść się same do Dyrekcyi Ubezpieczeń względem dostarczenia dowodów lub dopuszczenia poszkodowanego do złożenia przysięgi, jeżeli ta za potrzebną uznaną zostanie.

Z tych powodów Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby do podwładnych mu Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj wydał rozporządzenie i skutku jego dopilnował, iżby te, w sprawach dochodzenia przyczyny pogorzeli ruchomości ubezpieczonych, znosiły się przedewszystkiém z Dyrekcyą Ubezpieczeń pod względem powzięcia wiadomości o wartości zgorzałych przedmiotów i dopóty od poszkodowanych przysięgi na poniesioną przez nich szkodę nie odbierały, dopóki to z przewiedzionéj z tąż Dyrekcyą lub zależną od niéj władzą korespondencyi, nie okaże się konieczném.

w Warszawie, dnia 5 (17) Czerwca 1857 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Hr. Skarbek.*

N. 5,225.

№ 174.

Предписаніе о томъ, чтобы судебныя мѣста, тотчасъ по полученіи донесеній о пожарахъ въ казенныхъ лѣсахъ, наряжали слѣдствіе о причинахъ пожара и сносились притомъ съ чиновниками лѣснаго вѣдомства.

(29 Мая (10 Іюня) 1858 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ многочисленныхъ донесеній о пожарахъ, случившихся въ казенныхъ лѣсахъ, Правительственная Коммисія Финансовъ усматриваетъ, что неоднократно изданныя административнымъ порядкомъ правила объ охраненіи лѣсовъ отъ подобныхъ бѣдствій остались безъ желаемыхъ послѣдствій, такъ какъ пожары умножаются въ ужасающихъ размѣрахъ, причиняя Казнѣ большіе убытки.

Поэтому Правительственная Коммисія Финансовъ, имѣя въ виду, что одну изъ важнѣйшихъ мѣръ къ предупрежденію означенныхъ пожаровъ составляетъ быстрое и энергическое производство судебнаго слѣдствія о причинахъ и виновникѣ пожара, а также поспѣшное постановленіе приговора и наказаніе виновныхъ, отъ 7 (19) Мая с. г., за N. 27,736/13,073, отнеслась въ Коммисію Юстиціи о сдѣланіи зависящихъ по сему предмету распоряженій.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи предлагаетъ Уголовному Суду немедленно предписать всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Простой и Исправительной, чтобы, по полученіи донесенія о каждомъ пожарѣ, случившемся въ казенныхъ лѣсахъ, они немедленно приступали къ производству слѣдствія для открытія дѣйствительной причины и виновника пожара, чтобы слѣдствія эти производи-

№ 174.

Polecenie, aby Sądy, otrzymawszy wiadomość o pogorzeli lasów rządowych, bezzwłocznie zarządzały śledztwo co do przyczyny pogorzeli, przy zniesieniu się z urzędnikami leśnemi.

(d. 29 Maja (10 Czerwca) 1858 roku.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z licznych doniesień o wydarzających się pożarach w lasach rządowych, uważa Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, że tylokrotnie ogłaszane i ponawiane na drodze administracyjnéj przepisy, mające na celu zabezpieczenie lasów od podobnych klęsk, nie odnoszą pożądanego skutku, bo pożary w zatrważającym objawiają się postępie i znakomite straty Skarbowi przynoszą.

Z tego względu Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, mając na uwadze, że jednym z najważniejszych środków dla zapobieżenia wzmiankowanym pożarom jest szybkie i energiczne prowadzenie śledztwa sądowego co do przyczyny i sprawcy pożaru, tudzież spieszne zawyrokowanie i ukaranie winnych, odniosła się pod dniem 7 (19) Maja r. b., Nr. 27,736/13,073, do Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości o wydanie stosownych rozporządzeń.

W skutku tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby bezzwłocznie wydał do wszystkich podległych sobie Sądów Policyi Prostéj i Policyi Poprawczéj rozporządzenie, iżby po otrzymaniu wiadomości o każdéj nastąpionéj pogorzeli w lasach rządowych, bezzwłocznie przystępowały do wyprowadzenia śledztwa dla wykrycia istotnéj przyczyny i sprawcy pogorzeli, aby śledztwa te z jak-

мы ими были со всевозможною точностью и поспѣшностью, и чтобы, въ случаѣ необходимости произвести разслѣдованіе совмѣстно съ командированными лѣсными чиновниками, всѣ представляемыя сими послѣдними замѣчанія и предположенія были ими тщательно разсматриваемы и удовлетворяемы на сколько они не противорѣчатъ закону и цѣли слѣдствія; и наконецъ, чтобы о каждомъ такомъ пожарѣ, тотчасъ послѣ предварительнаго слѣдствія, Суды доносили Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Уголовный Судъ, съ своей стороны, обязанъ имѣть неослабное наблюденіе за всѣми дѣлами этого рода, производящимися по его вѣдомству, стараясь, чтобы слѣдствія и всѣ относящіяся къ нимъ дѣйствія производились съ возможною точностью, поспѣшностью и старательностью, и чтобы дѣла эти были рѣшаемы безъ всякаго замедленія.

Варшава, 29 Мая (10 Іюня) 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 9,907.

№ 175.

Распоряженіе о порядкѣ производства дѣлъ о пожарахъ, происшедшихъ отъ неосторожнаго обращенія съ огнемъ.

(19 (31) Іюля 1858 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Многочисленные пожары, происходящіе, какъ отъ умышленнаго поджога, такъ и отъ неосторожнаго обращенія съ огнемъ,

największą dokładnością i pospiechem dopełniały, a w razie potrzeby wyprowadzenia śledztwa łącznie z delegowanemi urzędnikami leśnemi, znosiły się z niemi, wszelkie czynione przez nich uwagi i wnioski pilnie roztrząsały i takowym, o ile z prawem i celem śledztwa zgodne będą, zadosyć czyniły; wreszcie, aby o każdéj takiéj pogorzeli, zaraz po wyprowadzeniu względem niéj pierwszego śledztwa, donosić Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości nie zaniedbywały.

Ze swéj strony Sąd Kryminalny nad wszystkiemi sprawami w tym przedmiocie w jego jurisdykcyi prowadzonemi, kontrolę utrzymywać będzie i troskliwie dopilnuje, aby śledztwa i całe działanie w tych sprawach było dokładne, spieszne i o ile tylko można najstaranniéj prowadzone, tudzież aby w sądzeniu tych spraw żadne opóźnienie nie miało miejsca.

w Warszawie, dnia 29 Maja (10 Czerwca) 1858 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 9,907.

№ 175.

Rozporządzenie dotyczące postępowania w sprawach o pogorzele z nieostrożności wynikłe.

(d. 19 (31) Lipca 1858 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Liczne wypadki pogorzeli, tak z rozmyślnego podpalenia, jakotéż z nieostrożności wynikających, zrządzają coroczn-

причиняютъ ежегодно большіе убытки, какъ Страховому Управленію, такъ и частнымъ лицамъ; лишаютъ нерѣдко значительное число жителей всего имущества и вообще влекутъ за собою неисчислимыя бѣдствія для всего края.

По этимъ причинамъ каждый случай пожара долженъ быть строго изслѣдованъ, какъ относительно причинъ, отъ которыхъ онъ произошелъ, такъ и относительно виновныхъ; виновные же, какъ въ умышленномъ поджогѣ, такъ и въ неосторожномъ обращеніи съ огнемъ, должны быть наказаны по всей строгости закона.

Правительственная Коммисія Юстиціи, усматривая изъ представленныхъ рапортовъ о случившихся пожарахъ, что иногда Суды не привлекаютъ къ отвѣтственности виновныхъ въ причиненіи пожара по неосторожности, принимая таковый за совершенно случайный, и что слѣдствія по подобнымъ дѣламъ производятся небрежно и поверхностно, такъ что, не смотря на очевидные слѣды преступленія, нѣтъ возможности открыть виновнаго, предлагаетъ Уголовному Суду безотлагательно предписать всѣмъ подвѣдомственнымъ Судамъ Полиціи Простой и Исправительной, чтобы, по полученіи донесенія о каждомъ случившемся пожарѣ, они немедленно приступали къ производству слѣдствія, чтобы слѣдствія эти производимы ими были со всевозможною поспѣшностью и усердіемъ, и чтобы притомъ употребляемы были всѣ усилія къ обнаруженію дѣйствительной причины и виновниковъ пожара, и чтобы, во всякомъ случаѣ, то есть не только когда причиною пожара былъ умышленный поджогъ, но даже и тогда, когда пожаръ произошелъ отъ неосторожности или какой либо другой причины, напр. отъ несодержанія въ надлежащей исправности дымовыхъ трубъ, отъ недостаточнаго надзора за дѣтьми, причинившими пожаръ вслѣдствіе оставленія ихъ безъ присмотра и отъ другихъ тому подобныхъ причинъ, виновные подвергаемы были отвѣтственности и наказанію, опредѣленному законами, и наконецъ, чтобы въ представляемыхъ въ Правительственную Коммисію Юстиціи обыкновенныхъ рапортахъ о важнѣйшихъ преступленіяхъ Суды

nie znakomite szkody dla Dyrekcyi Ubezpieczeń i osób prywatnych, narażają częstokroć znaczną liczbę mieszkańców na utratę całego mienia, i pociągają za sobą w ogólności nieobliczone klęski dla całego kraju.

Z tego powodu każdy wypadek nastąpionéj pogorzeli powinien być jaknajściśléj, tak co do przyczyny, jakotéż co do sprawcy dochodzony, a winni, czy to rozmyślnego podpalenia, czy téż pogorzeli z nieostrożności, powinni być podług całéj surowości prawa karani.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, dostrzegając ze składanych sobie raportów o wynikłych pogorzelach, że Sądy zaniedbują niekiedy pociągania do odpowiedzialności winnych zrządzenia pożaru przez nieostrożność, uważając takowy jakoby z przypadku tylko pochodzący; że śledztwa w takich sprawach prowadzą opieszale i niedokładnie, skutkiem czego, pomimo wykazującego się przestępstwa, sprawca jednak wykrytym być nie może, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby bezzwłocznie wydał do wszystkich podległych sobie Sądów Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj rozporządzenie, iżby, po otrzymaniu wiadomości o każdéj nastąpionéj pogorzeli, przystępowały bezzwłocznie do wyprowadzenia śledztwa, aby śledztwa takowe z jaknajwiększym pospiechem i gorliwością prowadziły, usilnie starając się o wykrycie istotnéj przyczyny i sprawcy pogorzeli, i w każdym razie, nietylko gdy powodem pogorzeli będzie umyślne podpalenie, lecz także, gdy ona nastąpiła z nieostrożności i z jakiéjbądź winy, jak np. z nieutrzymywania w należytym stanie kominów, z zaniedbania należytego dozoru nad dziećmi, które, pozostawione same, pożar zrządziły i tym podobnych innych przyczyn, nie zaniedbywały pociągać winnych do odpowiedzialności i karały ich stosownie do przepisów prawa, i aby wreszcie w składanych Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości zwykłych raportach o ważniejszych przestępstwach, donosiły zawsze, czyli

доносили о томъ, подвергнуть ли надлежащему взысканію виновный въ причиненіи пожара или содѣйствовавшій его распространенію своею неосторожностью.

Правительственная Коммисія Юстиціи вмѣняетъ Уголовному Суду въ непремѣнную обязанность имѣть съ своей стороны наблюденіе за точнымъ исполненіемъ настоящаго распоряженія и, въ случаѣ замѣченныхъ уклоненій въ производствѣ слѣдствія, таковыя тотчасъ исправлять и взыскивать съ виновныхъ по закону.

Варшава, 19 (31) Іюля 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 14,430.

№ 176.

Объясненіе о порядкѣ производства дѣлъ о пожарахъ, на основаніи Австрійскаго Устава уголовнаго судопроизводства.

(2 (14) Іюня 1859 г.)

Люблинскому Уголовному Суду.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ отзывѣ на рапортъ Уголовнаго Суда, отъ 9 (21) Апрѣля сего года, за N. 5,215, Правительственная Коммисія Юстиціи увѣдомляетъ, что въ первоначальномъ распоряженіи своемъ, отъ 19 (31) Іюля прошлаго года, за N. 14,430, она уже достаточно объяснила тѣ побужденія, коими руководствовалась, предписавъ Судамъ Полиціи Простой—при производствѣ

winny zrządzenia pogorzeli, lub przyczynienia się do niéj przez nieostrożność, do odpowiedzialności pociągnięty został.

Na Sąd Kryminalny Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wkłada obowiązek, aby ścisłego stosowania się do rozporządzenia tego ze swéj strony pilnował, a w razie dostrzeżonych uchybień w prowadzeniu śledztwa, takowe zaraz prostował i winnych odpowiednio karcił.

Warszawa, dnia 19 (31) Lipca 1858 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 14,430.

№ 176.

Objaśnienie co do instrukcyi spraw wedle procedury austryackiéj z powodu pogorzeli uformowanych.

(d. 2 (14) Czerwca 1859 rokn.)

do

Sądu Kryminalnego w Lublinie.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W odpowiedzi na raport z dnia 9 (21) Kwietnia r. b., Nr. 5,215, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości oświadcza, że już w poprzedniém swém rozporządzeniu z dnia 19 (31) Lipca r. z., Nr. 14,430, dostatecznie objaśniła, jakie miała powody do wydania polecenia, aby Sądy Policyi Prostéj, przy prowadzeniu pierwiastkowych śledztw o pogorzele, nie

первоначальныхъ слѣдствій о происшедшихъ пожарахъ стараться объ обнаруженіи дѣйствительныхъ виновниковъ пожара, и во всякомъ случаѣ, не только когда причиною пожара будетъ умышленный поджогъ, но даже и тогда, когда таковый произошелъ отъ неосторожнаго обращенія съ огнемъ или по другимъ причинамъ, доносить Правительственной Коммисіи Юстиціи въ обыкновенныхъ рапортахъ о важнѣйшихъ преступленіяхъ, принимались ли мѣры къ открытію виновныхъ, и подвергнуты ли сіи послѣдніе отвѣтственности. Изъ рапортовъ же представляемыхъ по этому предмету, можно замѣтить, что, при изслѣдованіи причины пожара, Суды нерѣдко не отличаютъ очевидной виновности лицъ отъ простаго случая, причинившаго пожаръ, такъ что чрезъ это упускается изъ виду главная задача слѣдствія и таковое бываетъ не полнымъ, а равно весьма легко могутъ остаться безнаказанными дѣйствительныя преступленія, каковыя послѣдствія Правительственная Коммисія Юстиціи старалась предотвратить вышеприведеннымъ распоряженіемъ.

Вмѣсто того, чтобы вникнуть въ сущность этого распоряженія и озаботиться о надлежащемъ его исполненіи, Уголовный Судъ старается оправдать неодобренный Коммисіею въ этомъ отношеніи образъ дѣйствій Судовъ Полиціи Простой, доказывая, что, согласно правиламъ судоустройства и Австрійскаго Устава уголовнаго судопроизводства, Суды эти, будучи исключительно назначены для производства первоначальныхъ изслѣдованій, то есть для опредѣленія существа преступленія, не вправѣ подвергать отвѣтственности даже извѣстныхъ преступниковъ безъ предварительнаго опредѣленія о преданіи ихъ Суду, которое постановляется Судомъ Исправительной Полиціи не прежде, какъ по совершенномъ окончаніи первоначальнаго изслѣдованія.

Правительственная Коммисія Юстиціи не раздѣляетъ этого мнѣнія.

Къ первоначальному изслѣдованію, главную задачу коего составляетъ опредѣленіе существа преступленія, относится со-

zaniedbywały ścisłego dochodzenia istotnie winnych pogorzeli, i w każdym razie, nietylko gdy powodem takowéj będzie umyślne podpalenie, ale także gdy ona nastąpiła z nieostrożności lub jakiéjbądź winy osób, w składanych Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości zwykłych raportach o ważniejszych przestępstwach donosiły, czyli winny zrządzenia pożaru był śledzony i do odpowiedzialności pociągnięty został. Z raportów bowiem w tym przedmiocie składanych, dostrzegać się dawało, że Sądy w dochodzeniu przyczyny pogorzeli często nie odróżniają widocznéj winy osób od prostego wypadku zrządzającego pogorzel, przez co śledztwa, jako z pominięciem właściwego celu prowadzone, nie mogą być dokładnemi i łatwo przyczyniać się mogą do bezkarności istotnych przestępstw, czemu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przez powyższe rozporządzenie starała się zapobiedz.

Sąd Kryminalny, zamiast wejść w myśl tego rozporządzenia i nadać mu odpowiedni skutek, przedstawił usprawiedliwienie wytkniętego w tym względzie postępowania Sądów Policyi Prostéj, twierdząc, że Sądy te, stosownie do przepisów organizacyi sądowéj i procedury kryminalnéj austryackiéj, przeznaczone będąc jedynie do prowadzenia śledztw sumarycznych, to jest do ustanowienia istoty czynu, nie są mocne pociągać do odpowiedzialności nawet wiadomego przestępcy, bez poprzedniczéj decyzyi kwalifikacyjnéj, którą dopiéro Sąd Poprawczy, po zupełném wyprowadzeniu śledztwa sumarycznego, wydaje.

Zdania tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości nie podziela.

Do śledztwa sumarycznego, mającego głównie za przedmiot ustanowienie istoty czynu, należy zebranie wszelkich

браніе всѣхъ обстоятельствъ, могущихъ открыть не только существованіе преступленія, но также и виновнаго. Поэтому, для самаго разъясненія сущности дѣянія и для скорѣйшаго обнаруженія истины, можетъ въ самомъ началѣ слѣдствія представиться необходимость допросить обвиняемаго, а если преступное дѣйствіе не подлежитъ сомнѣнію и совершившій оное извѣстенъ, то сей послѣдній не только долженъ быть немедленно подвергнутъ отвѣтственности, но даже и арестованъ въ указанныхъ закономъ случаяхъ. Мѣра эта проистекаетъ не только изъ самаго порядка вещей и цѣли слѣдствія, но также и изъ точныхъ указаній закона.

На основаніи § 258 и послѣдующихъ 1-й части, а также § 315 и послѣдующихъ 2-й части Устава Австрійскаго уголовнаго судопроизводства, обвиняемый можетъ и долженъ быть немедленно привлеченъ въ отвѣтственности, лишь только представляются достаточныя улики относительно его виновности, а тѣмъ болѣе, если виновность эта не подлежитъ сомнѣнію. Сверхъ того въ §§ 281, 348 и послѣдующихъ 1-й части Устава изложены правила о допрашиваніи обвиняемыхъ, какъ при первоначальномъ, такъ и при окончательномъ слѣдствіи.

Согласно съ этими правилами, ст. 16-ою судебнаго Устава, обнародованнаго декретомъ 26 Іюля 1810 года, предписано, что Суды Полиціи Простой, по дѣламъ, рѣшеніе коихъ относится къ Судамъ Полиціи Исправительной или Уголовнымъ, обязаны производить первоначальное изслѣдованіе, и предпринимать все то, что имѣетъ связь съ опредѣленіемъ существа преступленія и съ обнаруженіемъ или арестованіемъ виновныхъ.

Поэтому мнѣніе, что Суды Полиціи Простой не могутъ никого подвергать отвѣтственности, прежде постановленія Судомъ Полиціи Исправительной опредѣленія о преданіи обвиняемаго Суду, не только не основано на дѣйствующихъ законахъ, но прямо противурѣчитъ имъ. Если допустить подобный порядокъ дѣйствій, то онъ былъ бы весьма несоотвѣтственнымъ и повлекъ бы за собою вредныя послѣдствія. Это впрочемъ не

okoliczności, wykryć mogących nietylko byt przestępstwa, ale także i sprawcę onego. Dla samego więc wyjaśnienia istoty czynu i prędszego dojścia prawdy, badanie obwinionego, od samego początku śledztwa, może być potrzebném i koniecznem, a gdy czyn karygodny jest niewątpliwym i sprawca onego wiadomym, musi być tenże bezzwłocznie, nietylko do odpowiedzialności pociągniętym, ale nawet, w przypadkach prawem wskazanych, i zatrzymanym. Wypływa to nietylko z naturalnego rzeczy porządku i celu śledztwa, ale także z wyraźnych przepisów prawa.

Według § 258 i następnych części I-éj, tudzież § 315 i nast. części II-éj procedury kryminalnéj austryackiéj, obwiniony może i powinien być zaraz do odpowiedzialności pociągniętym, gdy się znajdują dostateczne poszlaki względem jego winy, tém bardziéj gdy ta wina jest niewątpliwą. Oprócz tego, w §§ 281, 348 i następnych części I-éj podane są prawidła względem badania obwinionego, tak w śledztwie sumarycznem, jak w śledztwie ordynaryjném.

Zgodnie z temi przepisami, organizacya sądowa, dekretem z dnia 26 Lipca 1810 roku ustanowiona, w art. 16 rozporządza, że Sądy Policyi Prostéj, w sprawach, których osądzenie do Sądów Poprawczych lub do Sądów Kryminalnych należy, obowiązane są wyprowadzać pierwsze śledztwa i przedsiębrać to wszystko, co należy do ustanowienia istoty czynu i do wyśledzenia lub zaaresztowania obwinionych.

Twierdzenie więc, że Sądy Policyi Prostéj nie mogą nikogo do odpowiedzialności pociągnąć, dopóki Sąd Poprawczy nie wyda decyzyi kwalifikacyjnéj, nietylko się nie opiéra na przepisach prawa, ale nawet wprost jest im przeciwne. Postępowanie takie, gdyby istotnie miało miejsce, byłoby bardzo niewłaściwe i w skutkach swoich szkodliwe. Tak jednakże się nie dzieje, bo wykazy czynności sądowych przekony-

примѣняется на практикѣ, потому что изъ вѣдомостей о судебныхъ дѣйствіяхъ оказывается, что, какъ въ тѣхъ частяхъ края, гдѣ обязателенъ Австрійскій Уставъ судопроизводства, такъ и въ тѣхъ, гдѣ дѣйствуетъ Прусскій Уставъ, Суды Полиціи Простой, при первоначальномъ изслѣдованіи, арестуютъ и допрашиваютъ обвиненныхъ.

Привлеченіе обвиненныхъ къ отвѣтственности зависитъ не отъ опредѣленія о преданіи ихъ суду, а отъ силы существующихъ противъ нихъ уликъ и доказательствъ, а тѣмъ самымъ можетъ по закону имѣть мѣсто, какъ при первоначальномъ, такъ и при окончательномъ слѣдствіи.

Что касается опредѣленія о преданіи обвиняемаго суду въ томъ смыслѣ, въ какомъ оное понимаетъ Уголовный Судъ, то объ немъ не упоминается вовсе ни въ Австрійскомъ Уставѣ судопроизводства, ни въ судоустройствѣ, и потому подобное опредѣленіе можетъ обусловиваться только по мѣрѣ необходимости самымъ положеніемъ дѣла, но ни въ какомъ случаѣ нельзя его считать безусловно требуемою закономъ формальностью, которую слѣдуетъ непремѣнно исполнить для того, чтобы опредѣлить, подлежитъ ли обвиняемый преданію Суду, прежде чѣмъ онъ можетъ быть привлеченъ къ отвѣтственности.

Цѣль такого опредѣленія, сообразно съ положеніемъ и сущностью дѣла, состоитъ не только въ томъ, чтобы опредѣлить, долженъ ли обвиняемый быть подвергнутъ отвѣтственности и по какому преступленію, если этого не послѣдовало уже при первоначальномъ изслѣдованіи, но также, основанъ ли былъ призывъ его къ первоначальному слѣдствію на достаточныхъ законныхъ побужденіяхъ, и представляется ли за тѣмъ основаніе въ дальнѣйшему производству дѣла и къ постановленію по оному формальнаго приговора, или же напротивъ того слѣдуетъ прекратить слѣдствіе, по несуществованію преступленія или по недостатку противъ обвиняемаго дѣйствительныхъ уликъ, и наконецъ, въ случаѣ дальнѣйшаго производства дѣла, долженъ ли обвиняемый отвѣчать на свободѣ или арестованнымъ.

wają, że Sądy Policyi Prostéj, tak w części kraju gdzie obowiązuje procedura austryacka, jako i w téj, gdzie obowiązuje procedura pruska, podczas śledztwa sumarycznego obwinionych aresztują i badają.

Pociągnięcie obwinionego do odpowiedzialności, nie od decyzyi kwalifikacyjnéj, lecz od mocy poszlak i dowodów przeciw niemu walczących, zależy, a tém samém, tak w śledztwie sumaryczném, jak i w śledztwie ordynaryjném prawnie ma miejsce.

O decyzyi kwalifikacyjnéj, zwłaszcza w takiém znaczeniu, jakie jéj Sąd Kryminalny nadaje, nie ma nawet mowy, ani w procedurze austryackiéj, ani w organizacyi sądowéj; wynikać więc ona może tylko w miarę potrzeby z położenia sprawy, lecz nie można jéj uważać po prostu za formalność prawem wymaganą postawienia koniecznie obwinionego w stanie oskarżenia wprzód, nim tenże do odpowiedzialności pociąganym być może.

Celem takiéj decyzyi, według położenia i przedmiotu sprawy, jest nietylko to, czy obwiniony ma być pociągany i o jakie przestępstwo, jeżeli to już w śledztwie sumaryczném nie nastąpiło, lecz także to: czy poprzednicze pociąganie go w śledztwie sumaryczném opiérało się na dostatecznych pobudkach prawnych, czy zatém jest zasada do dalszego popiérania przeciw niemu sprawy i zakończenia jéj przez formalny wyrok, czy téż przeciwnie należy przerwać śledztwo, dla niebytu przestępstwa, lub dla braku istotnych poszlak przeciw obwinionemu walczących, czy wreszcie, w razie dalszego popiérania sprawy, ma obwiniony z wolności lub z więzienia odpowiadać.

Хотя въ Австрійскомъ Уставѣ судопроизводства постановлены особыя правила относительно слѣдствій первоначальныхъ (сокращенныхъ) и окончательныхъ (обыкновенныхъ), однако же въ сущности оба эти рода слѣдствій составляютъ одно нераздѣльное цѣлое и направлены къ одной цѣли, то есть къ надлежащему разъясненію дѣла. Поэтому, какъ при первоначальномъ изслѣдованіи можетъ быть одновременно совершено то, что указано правилами для окончательныхъ слѣдствій, такъ равно и при окончательномъ изслѣдованіи должно быть дополнено все то, что было пропущено при первоначальномъ слѣдствіи.

Окончательное слѣдствіе составляетъ только дополненіе первоначальнаго, именно на столько, на сколько въ томъ представляется надобность, какъ это ясно опредѣлено въ § 349 и послѣдующихъ 1-й части вышеозначеннаго Устава.

Впрочемъ Австрійскій Уставъ дѣлаетъ разницу между первоначальнымъ и окончательнымъ слѣдствіемъ только по дѣламъ важнѣйшимъ, по которымъ обвиняемый обыкновенно содержится подъ арестомъ. По дѣламъ о менѣе важныхъ преступленіяхъ предписано производить только одно изслѣдованіе, изъ чего слѣдуетъ, что ежели при первоначальномъ слѣдствіи, произведенномъ Судомъ Полиціи Простой, дѣло достаточно разъяснено и приготовлено для постановленія приговора, то производство по оному окончательнаго слѣдствія было бы лишено законныхъ основаній и несоотвѣтственно, на что Исправительные Суды непремѣнно должны обращать вниманіе при постановленіи опредѣленій о преданіи обвиняемаго Суду.

Суды обязаны преимущественно стараться объ ускореніи слѣдствій, продолжающихся и безъ того слишкомъ долго, и не должны замедлять ихъ хода дѣйствіями излишними и нетребуемыми закономъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи, признавая по вышеизложеннымъ причинамъ представленіе Уголовнаго Суда неосновательнымъ, предписываетъ ему немедленно привести въ исполненіе распоряженіе ея отъ 12 (24) Февраля сего года, за

Jakkolwiek procedura austryacka podaje oddzielne prawidła względem śledztw sumarycznych, a oddzielne względem śledztw ordynaryjnemi zwanych, jednakże w gruncie rzeczy obadwa te rodzaje śledztw stanowią jednę nierozdzielną całość i do jednego tylko celu, to jest do należytego wyjaśnienia sprawy, zmierzają. Dla tego, jak w śledztwie sumaryczném może być jednocześnie dopełnioném to, co przepisy względem śledztw ordynaryjnych wskazują, tak równie w śledztwie ordynaryjném musi być dopełnioném to, co w śledztwie sumaryczném pominiętém zostało.

Śledztwo ordynaryjne jest jedynie uzupełnieniem śledztwa sumarycznego, i to o tyle tylko, o ile tego istotna zachodzi potrzeba, jak to dobitnie wskazują § 349 i następne części I-éj téjże procedury.

Zresztą procedura austryacka odróżnia postępowanie ordynaryjne od sumarycznego tylko co do spraw ważniejszych, w których obwiniony zwykle z więzienia odpowiada. Dla spraw o przestępstwa mniejszéj wagi jedno tylko przepisane jest postępowanie; z czego wynika, że jeżeli w śledztwie sumaryczném, przez Sąd Policyi Prostéj wyprowadzoném, sprawa taka należycie jest wyjaśnioną i do wyroku przygotowaną, prowadzenie w niéj śledztwa ordynaryjnego nie miałoby zasady prawnéj i byłoby bez celu, na co Sądy Poprawcze, przy wydawaniu decyzyj kwalifikacyjnych, koniecznie zważać powinny.

Staraniem Sądów być powinno, śledztwa, i tak zbyt długo się ciągnące, ile możności skracać, nie zaś je przez działania zbyteczne i prawem niewymagane przedłużać.

Z powyższych powodów Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, uznając nieuzasadnioném przedstawienie Sądu Kryminalnego, poleca mu, aby wydane pod dniem 12 (24) Lutego r. b., Nr. 3,308, i następne jéj rozporządzenia natych-

N. 3,308, и послѣдующія, и, въ случаѣ если Суды Полиціи Простой встрѣтятъ въ примѣненіи этихъ распоряженій недоумѣнія, подобныя тому, какое было представлено Уголовнымъ Судомъ, указывать имъ надлежащій порядокъ дѣйствій, руководствуясь вышеизложеннымъ объясненіемъ.

О послѣдствіяхъ настоящаго предписанія Уголовный Судъ обязывается представить въ Коммисію Юстиціи рапортъ въ теченіе шести дней.

Варшава, 2 (14) Іюня 1859 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 10,038.

№ 177.

Распоряженіе о томъ, чтобы въ началѣ слѣдственныхъ протоколовъ означаемы были должности лицъ, производящихъ слѣдствіе, и врачей, назначаемыхъ для освидѣтельствованія.

(29 Января 1827 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Апелляціонный Судъ, въ качествѣ кассаціонной инстанціи, въ представленіи отъ 2-го текущаго мѣсяца, объясняетъ, что несоблюденіе предписанныхъ закономъ правилъ по уголовнымъ дѣламъ нерѣдко подаетъ поводъ къ недоумѣніямъ и даже препятствуетъ наложенію опредѣленнаго законами наказанія, а равно, что допросы, снятые въ низшихъ Судахъ лицами, поиме-

miast wykonał, a jeżeliby Sądy Policyjne w osnowie tych rozporządzeń znajdowały podobną jak Sąd Kryminalny przedstawił wątpliwość, iżby je na właściwą drogę postępowania, w myśl powyżéj uczynionego wyjaśnienia, naprowadził i o skutku, najdaléj w dniach sześciu, raport Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości złożył.

Warszawa, dnia 2 (14) Czerwca 1859 r.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 10,038.

№ 177.

Rozporządzenie, aby na czele protokółów czynności sądowo-lekarskich zamieszczany był urząd osób prowadzących śledztwo i kwalifikacye lekarzy dopełniających obdukcyj.

(d. 29 Stycznia 1827 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu otrzymanego od Sądu Apellacyjnego, działającego w zastępstwie Sądu Kasacyjnego, przedstawienia z dnia 2 b. m., w którym uczyniwszy uwagi, że niezachowanie przepisów prawa w procesach karnych, daje częstokroć pobudkę do wątpliwości, a nawet kara prawem postanowiona wymierzoną przez to być nie może, tudzież że indagacye wyprowa-

нованными только по фамиліямъ, подаютъ защитникамъ предлогъ къ голословному оспариванію правъ этихъ лицъ на участіе въ составѣ слѣдственнаго отдѣленія Суда,—и наконецъ, что для освидѣтельствованій приглашаются врачи безъ означенія ихъ должности, и тѣмъ возбуждается сомнѣнія относительно надлежащаго опредѣленія существа преступленія; при чемъ Апелляціонный Судъ проситъ о предписаніи всѣмъ Уголовнымъ Судамъ:

a) чтобы, при составленіи протоколовъ, прежде всего означаемы были по крайней мѣрѣ на поляхъ перваго протокола (ежели слѣдствіе производится до конца одними и тѣми же лицами) составъ отдѣленія Суда съ показаніемъ должностей лицъ, производящихъ слѣдствіе, и въ какомъ качествѣ они принимаютъ участіе въ производствѣ слѣдствія;

b) чтобы, когда приступлено будетъ къ составленію протокола и къ освидѣтельствованію, на поляхъ протокола тотчасъ же означаемы были, согласно дѣйствующимъ правиламъ, должности лекарей, приглашенныхъ для медицинскаго освидѣтельствованія.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду N N воеводства озаботиться о точномъ исполненіи вышеизложенныхъ правилъ, о чемъ онъ обязанъ также дать строжайшее предписаніе подвѣдомственнымъ Судамъ и имѣть за исполненіемъ его неослабное наблюденіе.

Варшава, 29 Января 1827 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *И. Соболевскій.*

N. 141.

dzane w Sądach niższych przez osoby, których tylko nazwiska są wyrażone, dają powód, iż obrońcy z gołosłowném stawają zaprzeczeniem im kwalifikacyi należenia do składu Sądu indagującego, nareszcie, że użyci bywają przy obdukcyach lekarze, bez wyrażenia ich kwalifikacyi, co robi niepewność o należytém ustaleniu prawném *corporis delicti*; żąda zarazem tenże Sąd Apellacyjny wydania rozporządzenia do wszystkich Sądów karnych:

a) iżby, przy spisywaniu protokółów, najprzód na boku protokółu przynajmniéj pierwszego (jeżeli indagacye wciąż przez też same osoby aż do końca są prowadzone) wyrażali skład Sądu, z domieszczeniem urzędu osób indagujących i w jakiéj własności sprawują funkcyą przy indagacyi;

b) aby zaraz przy rozpoczęciu protokółu obdukcyi, na boku tegoż protokółu wyrażona była kwalifikacya lekarzy do obdukcyi użytych, stosownie do przepisów prawa.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przeto poleca Sądowi Kryminalnemu Województwa N. N., aby żądane rozporządzenie, które Kommissya niniejszém czyni, we wszystkiém ściśle było zachowywane, niemniéj aby Sąd Kryminalny ścisłe dopełnienie tegoż rozporządzenia Sądom podwładnym zalecił i skutku zalecenia zawsze przestrzegał.

w Warszawie, dnia 29 Stycznia 1827 roku.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *Ignacy Sobolewski.*

N. 141.

№ 178.

Распоряженіе о поспѣшномъ изслѣдованіи причинъ скоропостижной смерти, не взирая на праздничные и воскресные дни.

(30 Іюня (12 Іюля) 1834 г.)

Господину Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Канцелярія Намѣстника Его Императорско-Царскаго Величества въ Царствѣ Польскомъ.

За Іерусалимскою и Вольскою заставами, въ пустомъ зданіи, называемомъ Чисте, найдено мертвое тѣло, которое лежало тамъ нѣсколько дней.

Изъ произведеннаго по сему случаю изслѣдованія оказалось, что тѣло сіе не было въ то же время предано землѣ, потому что Судъ, по случаю воскреснаго дня, не выѣхалъ на мѣсто для освидѣтельствованія онаго.

Принимая въ уваженіе, съ одной стороны, что если мертвыя тѣла не будутъ тотчасъ свидѣтельствуемы и предаваемы землѣ, то могутъ подвергаться порчѣ, особенно при лѣтнихъ жарахъ, и тѣмъ производить заразительныя болѣзни, съ другой, что отъ долгаго лежанія таковыхъ тѣлъ труднѣе открывать настоящія причины насильственной смерти и теряется время къ отысканію виновниковъ оной, предлагаю Вашему Превосходительству сдѣлать по ввѣренному Вамъ управленію распоряженіе, дабы Суды, руководствуясь 151, 152 и 155-й § Прусской уголовной ординаціи, съѣзжались немедленно по полученіи свѣдѣній о причиненіи кому либо насильственной смерти или о найденномъ гдѣ либо мертвомъ тѣлѣ, для освидѣтельствованія

№ 178.

Postanowienie, aby śledztwa co do przyczyny śmierci, nawet w dni świąteczne i niedzielne były dopełniane.

(d. 30 Czerwca (12 Lipca) 1834 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Kancelarya Namiestnika Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości w Królestwie Polskiém.

Za rogatkami Jerozolimskiemi i Wolskiemi, w opuszczonym budynku, zwanym Czyste, znalezione zostały zwłoki człowieka zmarłego, które leżały tam już dni kilka.

Z wyprowadzonego w tym przedmiocie śledztwa powzięto przekonanie, iż zwłoki te nie były pogrzebane bezzwłocznie, z powodu, iż Sąd, z przyczyny dnia niedzielnego, nie zjechał na miejsce dla dopełnienia czynności sądowo-lekarskiéj na zwłokach.

Mając na uwadze z jednéj strony, iż ciała zmarłych, leżąc niepogrzebane z powodu niewyprowadzenia w czasie właściwym śledztwa sądowo-lekarskiego, mogą ulegać zepsuciu, mianowicie w czasie letnich upałów, i stawać się przez to przyczyną chorób zaraźliwych; z drugiéj, że skutkiem długiego leżenia trupów, trudniejszém się staje wykrycie istotnéj przyczyny śmierci gwałtownéj i zachodzi strata czasu w wynalezieniu sprawców takowéj, wzywam JWgo Dyrektora Głównego o wydanie do podwładnego mu zarządu rozporządzenia, aby Sądy, stosując się do przepisów §§ 151, 152 i 155 Ordynacyi kryminalnéj pruskiéj, po otrzymaniu wiadomości o czyjéjkolwiek śmierci gwałtownéj lub o znalezieniu zwłok,

лишившихся жизни, не взирая на праздничные и воскресные дни, ибо тѣ власти, на коихъ лежитъ наблюденіе за всеобщею безопасностію и спокойствіемъ края, каковы Полиція и Суды Уголовные, не могутъ имѣть дней праздничныхъ.

Варшава, 30 Іюня (12 Іюля) 1834 года.

Намѣстникъ, Генералъ-Фельдмаршалъ,
(подписано) *Князь Варшавскій.*

N. 2,659.

Примѣчаніе. Распоряженіе это сообщено Уголовнымъ Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 2 (14) Іюля 1834 года, за N. 6,247.

№ 179.

Инструкція о порядкѣ сношеній Судовъ по дѣламъ уголовнымъ съ медицинскимъ вѣдомствомъ.

(8 (20) Апрѣля 1839 г.)

Всѣмъ Судамъ Уголовнымъ, Исправительнымъ и Простой Полиціи.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

На основаніи Высочайше утвержденнаго 21 Іюня (3 Іюля) 1838 года Положенія, введены въ Царствѣ Польскомъ, съ наступленіемъ настоящаго года, новое устройство и составъ Врачебныхъ Управъ.

Въ развитіе этого Положенія, согласно постановленію Совѣта Управленія 25 Ноября (7 Декабря) прошлаго года, изда-

bezzwłocznie zjeżdżały na miejsce dla dopełnienia czynności sądowo-lekarskiéj, bez względu na dnie świąteczne i niedzielne; władze bowiem, którym powierzone jest czuwanie nad ogólném bezpieczeństwem i porządkiem w kraju, jakiemi są Policya i Sądy karne, nie mogą mieć dni świątecznych.

w Warszawie, dnia 30 Czerwca (12 Lipca) 1834 roku.

Namiestnik, Jenerał-Feldmarszałek,
(podpisano) *Książę Warszawski.*

Nr. 2,659.

Uwaga. Postanowienie to komunikowano Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 2 (14) Lipca 1834 roku, za Nr. 6,247.

№ 179.

Instrukcya wskazująca Sądom zasady znoszenia się w sprawach karnych z zarządem lekarskim.

(d. 8 (20) Kwietnia 1839 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych, Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj.

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Na zasadzie Ustawy z dnia 21 Czerwca (3 Lipca) 1838 roku, przez Najjaśniejszego Pana zatwierdzonéj, zaprowadzony został w Królestwie, z początkiem roku bieżącego, nowy porządek i skład Urzędów Lekarskich w przedmiocie służby zdrowia.

W rozwinięciu téj Ustawy, na mocy postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 25 Listopada (7 Grudnia) r. z., wy-

ны Главнымъ Директоромъ, Предсѣдательствующимъ въ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, особыя распоряженія и подробныя инструкціи, коими ближе указаны Врачебнымъ Управамъ и вообще всѣмъ чинамъ медицинскаго вѣдомства ихъ обязанности и предметы вѣдомства, а равно порядокъ производства поступающихъ къ нимъ дѣлъ, для поспѣшнѣйшаго ихъ исполненія.

Наконецъ составленъ списокъ всѣхъ лицъ, принадлежащихъ къ медицинскому вѣдомству, съ означеніемъ присвоенныхъ имъ правъ и преимуществъ, а также предѣловъ, въ которыхъ они вправѣ дѣйствовать въ качествѣ врачей и спеціалистовъ.

Всѣ эти распоряженія, изданныя въ двухъ прилагаемыхъ при семъ томахъ, а равно составленный особо печатный списокъ лицамъ медицинскаго вѣдомства, Правительственная Коммисія Юстиціи препровождаетъ по одному экземпляру всѣмъ Судамъ и состоящимъ при нихъ Прокурорамъ для руководства относительно приглашенія лекарей въ законныхъ случаяхъ, требующихъ медицинскихъ познаній, сообразно новому устройству Врачебныхъ Управъ, о которыхъ Суды могутъ почерпнуть ближайшія свѣдѣнія изъ вышеприведенныхъ распоряженій.

Такъ какъ, согласно вновь заведенному порядку, подъ надзоромъ Главнаго Инспектора состоятъ Врачебныя Управы, находящіяся только въ 4-хъ губернскихъ городахъ: Варшавѣ, Плоцкѣ, Люблинѣ и Кельцахъ, по всѣмъ же обводовымъ городамъ назначены обводовые лекари, и сверхъ того другіе врачи и фельдшера въ прочихъ городахъ Царства, то Суды и Прокуроры должны обратить особенное вниманіе на слѣдующія главныя основанія, коими слѣдуетъ имъ руководствоваться въ законныхъ сношеніяхъ съ медицинскимъ вѣдомствомъ.

1. Въ случаѣ необходимости имѣть лекарское мнѣніе, Суды обязаны требовать его отъ подлежащихъ Врачебныхъ Управъ, порядкомъ, указаннымъ въ Положеніи и другихъ распоряженіяхъ.

dane zostały przez Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego osobne urządzenia oraz szczegółowe instrukcye, bliżéj wskazujące Urzędom i w ogólności wszelkim osobom lekarskim ich obowiązki i atrybucye, oraz przepisujące porządek w załatwianiu czynności do nich przychodzących, dla nadania im należytego pospiechu.

Nakoniec ułożona została lista wszystkich osób, do zarządu lekarskiego należących, z oznaczeniem ich kwalifikacyi, tudzież zakresu, w którym na zasadzie swéj sztuki działać są mocne.

Wszystkich tych urządzeń dotychczas wyszłych, dwoma załączonemi tomami objętych, tudzież oddzielnie ułożonéj i również drukiem ogłoszonéj listy osób lekarskich, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przesyła po jednym egzemplarzu wszystkim Sądom tudzież urzędom Prokuratorskim przy tychże Sądach, do zastosowania się w sposobie wzywania lekarzy w przypadkach prawnych, znajomości sztuki lekarskiéj wymagających, według zaprowadzonéj nowéj organizacyi Urzędów Lekarskich, o których z zakomunikowanych sobie powyższych urządzeń bliższą powezmą wiadomość.

Ponieważ według teraz zaprowadzonego porządku, pod Głównego Inspektora nadzorem zostają Urzędy Lekarskie, te zaś są umieszczone tylko w 4 miastach gubernialnych: Warszawie, Płocku, Lublinie i Kielcach, w miastach zaś wszystkich obwodowych są ustanowieni lekarze, i prócz tego inni lekarze i felczerowie po innych miastach Królestwa, przeto w szczególności zwraca się uwaga Sądów i Prokuratorów na następujące główniejsze zasady, których się w stosunkach prawnych z wydziałem lekarskim trzymać są obowiązani.

1. W razie potrzeby zasiągania opinii lekarskiéj, Sądy obowiązane są zwyczajnie żądać jéj od właściwych Urzędów Lekarskich, i w porządku takim, jaki Ustawą i urządzeniami jest wskazany.

2. Согласно § 61-му Положенія, обводовые врачи и ихъ помощники обязаны по судебнымъ дѣламъ представлять свое заключеніе, которое считается наравнѣ съ мнѣніемъ I-ой инстанціи.

Обводовые врачи и дѣйствующіе подъ непосредственнымъ ихъ надзоромъ помощники назначаются исключительно для производства всѣхъ безъ изъясненія судебно-медицинскихъ изслѣдованій по ввѣреннымъ имъ округамъ и для повѣрки этихъ дѣйствій, если таковыя произведены были городовыми, или, въ случаѣ крайней необходимости, вольно-практикующими врачами.

3. По дѣламъ, въ коихъ мнѣніе врачей необходимо для разъясненія обстоятельствъ дѣянія, составляющаго предметъ слѣдствія, какъ на основаніи существующихъ постановленій, такъ и по особому усмотрѣнію Суда, судебныя власти не должны ограничиваться свидѣтельствами городовыхъ или вольно-практикующихъ врачей, но должны требовать, чтобы свидѣтельства эти, если они не были выданы обводовыми врачами, были по крайней мѣрѣ утверждены ими.

4. Исполняемыя по обводамъ обводовыми врачами судебно-медицинскія обязанности возлагаются въ городѣ Варшавѣ на Врачебную Управу, установленную для г. Варшавы, въ особенности же на городоваго Инспектора.

5. Городовые врачи по обводамъ, назначаемые въ нѣкоторыхъ городахъ по мѣрѣ возможности и средствъ, обязываются производить маловажныя полицейскія и судебно-медицинскія изслѣдованія. Въ случаяхъ однако не терпящихъ отлагательства, по особому требованію судебныхъ властей, они обязаны производить осмотръ и освидѣтельствованіе, и даже вскрытіе мертвыхъ тѣлъ.

6. Варшавскій городовой врачъ, безъ требованія Суда или Полиціи, не можетъ производить осмотра и освидѣтельствованія разныхъ тѣлесныхъ поврежденій, ни дѣйствовать въ другихъ случаяхъ, относящихся къ судебной медицинѣ, и выдавать въ томъ какія бы то ни было свидѣтельства. Къ важнѣйшимъ

2. Według § 61 Ustawy, lekarze obwodowi i ich pomocnicy obowiązani są w sprawach sądowych dawać opinie, które uważane być mają za opinie I-éj instancyi.

Lekarze obwodowi i pod bezpośrednim ich kierunkiem działający pomocnicy, wyłącznie przeznaczeni są do robienia wszelkich bez wyjątku sądowo-lekarskich śledzeń, w powierzonym im obwodzie, oraz do sprawdzenia tych czynności, o ileby przez lekarzy miejskich, lub, w razie koniecznéj potrzeby, przez wolno-praktykujących robione były.

3. W sprawach, w których opinia lekarska potrzebną jest dla wyjaśnienia okoliczności czynu przedmiotem dochodzenia będącego, bądź na mocy istniejących przepisów prawa, bądź wedle szczególnego uznania Sądu, władze sądowe nie powinny poprzestawać na świadectwach lekarzy miejskich lub wolno-praktykujących, lecz wymagać należy, aby świadectwa takowe, jeżeli nie będą wydawane przez lekarzy obwodowych, były przynajmniéj przez nich zatwierdzone.

4. Obowiązki pod względem sądowo-lekarskim, po obwodach przez lekarzy obwodowych wykonywane, należą w Warszawie do Urzędu Lekarskiego, ustanowionego dla miasta Warszawy, i w szczególności do Inspektora tegoż miasta.

5. Lekarze miejscy po obwodach, którzy, w miarę potrzeby i funduszów, po niektórych miastach ustanowieni będą, obowiązani są do robienia śledzeń policyjno i sądowo-lekarskich mniejszéj wagi. W przypadkach jednak niecierpiących zwłoki, na szczególne wezwanie władz sądowych, zdawać relacye obdukcyjne (*visum et repertum*), a nawet robić sekcye ciał są w obowiązku.

6. Lekarz miasta Warszawy, bez wezwania Sądu lub władzy policyjnéj, nie może robić obdukcyi (*visum et repertum*) w rozmaitych obrażeniach ciała i innych przypadkach, do medycyny sądowéj należących, ani komubądźkolwiek świadectwa na to wydawać. Ważniejszych czynności pod wzglę-

дѣйствіямъ въ судебномъ или медицинско-полицейскомъ отношеніи онъ не можетъ приступать безъ порученія Инспектора или Врачебной Управы, коему онъ назначенъ въ помощь. Дѣйствія его всегда должны быть утверждены Врачебною Управою.

7. Вольнопрактикующіе врачи, и при томъ только имѣющіе неограниченное право на практику, равномѣрно обязаны производить медицинскія изслѣдованія по требованіямъ судебныхъ властей, но единственно только при недостаткѣ медицинскаго чиновниками, по особенно уважительнымъ причинамъ. Притомъ воспрещается имъ выдавать, по требованію частныхъ лицъ, свидѣтельства, для представленія ихъ въ Судъ.

8. Если Судамъ представится настоятельная необходимость истребовать мнѣніе не отъ подлежащей Врачебной Управы, а отъ городовыхъ или вольно-практикующихъ врачей, то ни въ какомъ случаѣ они не должны поручать медицинско-судебныхъ, ни даже медицинско-полицейскихъ изслѣдованій такимъ лицамъ, которыя по спискамъ показаны въ разрядѣ врачей, пользующихся ограниченнымъ правомъ практики.

9. Еслибы который либо изъ Судовъ, по законнымъ причинамъ, призналъ необходимымъ освидѣтельствованіе или вскрытіе мертваго тѣла поручить не подлежащему обводовому или городовому врачу, а другому, имѣющему одинаковыя съ ними права и преимущества лицу,—въ такомъ случаѣ онъ обязанъ увѣдомить о томъ, съ изъясненіемъ причинъ, подлежащую Врачебную Управу, или, въ чрезвычайныхъ случаяхъ, непосредственно донести Главному Медицинскому Инспектору.

10. По дѣламъ особенно важнымъ или запутаннымъ, Суды обязаны по мѣрѣ возможности, если замедленіе не повлечетъ за собою вредныхъ послѣдствій, вмѣсто одного врача и обыкновенно употребляемаго притомъ фельдшера, приглашать для судебно-медицинскаго изслѣдованія двухъ врачей, а равно не воспрещать приглашенному для слѣдствія врачу вызвать другаго лекаря, если бы онъ въ томъ нуждался для совѣщаній или заключеній. Въ случаѣ отравленія, приглашается также и имѣющій надлежащія качества аптекарь.

dem sądowym lub policyjno-lekarskim, bez polecenia Inspektora lub Urzędu Lekarskiego, którym tylko do pomocy jest dodany, przedsiębrać nie może. Czynności ich ulegają zawsze zatwierdzeniu Urzędu Lekarskiego.

7. Lekarze wolno praktykujący, lecz ci tylko, którzy mają nieograniczone prawo do praktyki, na wezwanie władz sądowych, które czynione być mają jedynie w braku urzędnika lekarskiego lub z szczególniéj ważnych przyczyn, do odbywania śledzeń lekarskich również są obowiązani. Wydawanie świadectw do użytku sądowego służyć mających, na żądanie osób prywatnych, jest im zabronione.

8. Gdy Sądy będą w konieczności udać się po opinią, nie do właściwego Urzędu Lekarskiego, lecz do miejskich lub wolno-praktykujących lekarzy, w takim razie uważać powinny na to, aby nigdy i pod żadnym pozorem dochodzeń lekarsko-sądowych, ani nawet policyjno-lekarskich, nie poruczać takim osobom lekarskim, które na liście umieszczone są w oddziale lekarzy, mających ograniczone prawo do praktyki.

9. Gdyby który z Sądów, z prawnych do tego przyczyn, uznał potrzebę polecić zrobienie obdukcyi lub odbycie sekcyi ciała zmarłego, nie lekarzowi właściwego obwodu lub miejskiemu, ale innéj jakiéj, równie wykwalifikowanéj osobie lekarskiéj; w takim przypadku powinien o tém, z domieszczeniem przyczyn, zawiadomić właściwy Urząd Lekarski, lub w szczególnych przypadkach donieść wprost Głównemu Inspektorowi służby zdrowia.

10. W przedmiotach szczególniéj ważnych lub zawiłych, Sądy powinny, w miarę jak tego możność dozwoli a zwłoka szkodliwemi skutkami nie zagraża, zamiast jednego lekarza i zwyczajnie używanego felczera, użyć dwóch lekarzy do śledzeń lekarsko-sądowych, jak również nie wzbraniać lekarzowi do śledztwa użytemu, zawezwania drugiego lekarza, gdyby tego dla narady lub dania opinii potrzebował. W przypadkach otrucia, przybiérany być musi wykwalifikowany aptekarz.

11. Въ случаяхъ болѣе сложныхъ и запутанныхъ, Суды, требуя отъ врача какъ можно точнѣйшаго изслѣдованія и описанія, не должны настаивать на томъ, чтобы онъ положительно высказалъ свое мнѣніе по предложенному ему вопросу, такъ какъ для этого нерѣдко требуется коллегіальное совѣщаніе нѣсколькихъ опытныхъ врачей, чему слѣдовательно могутъ удовлетворить только Врачебныя Управы и Медицинскій Совѣтъ.

12. Если приглашенный для слѣдствія врачъ признаетъ необходимымъ, для тойнѣйшаго изложенія своего мнѣнія, потребовать отъ Суда разъясненія обстоятельствъ, предшествовавшихъ смерти, въ такомъ случаѣ Судъ обязанъ сообщить врачу требуемыя свѣдѣнія.

13. Такъ какъ медицинскіе чиновники, а въ нѣкоторыхъ случаяхъ даже и посторонніе врачи, обязаны давать отвѣты на вопросы, предлагаемые Судами, то, въ случаѣ отказа или неисполненія этой обязанности, судебныя власти могутъ и даже обязаны увѣдомить о томъ подлежащія Врачебныя Управы или Главнаго Медицинскаго Инспектора.

14. Такъ какъ Медицинскій Совѣтъ, въ отношеніи заключеній по судебнымъ вопросамъ, составляетъ третью и послѣднюю инстанцію, подобно тому, какъ Врачебныя Управы составляютъ вторую, а Обводовые Врачи первую инстанцію, то при затребованіи медицинскаго мнѣнія по производимымъ или рѣшаемымъ ими дѣламъ, Суды, согласно постановленію Совѣта Управленія отъ 28 Ноября (7 Декабря) прошлаго года, не прежде могутъ обращаться съ требованіемъ своимъ въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ, какъ по полученіи мнѣнія подлежащихъ Врачебныхъ Управъ, безъ чего Медицинскій Совѣтъ, не имѣя возможности постановить окончательное мнѣніе, былъ бы вынужденъ возвратить дѣло, отъ чего могло бы возникнуть замедленіе, влекущее за собою иногда вредныя послѣдствія.

11. W wypadkach skomplikowanych i zawiłych, Sądy, wymagając pojedynczo od jednego lekarza jaknajdokładniejszego wyśledzenia i relacyi, nalegać nie powinny, aby ten zdanie swoje stanowczo otwiérał względem zadanéj mu kwestyi; do tego albowiem częstokroć potrzebną jest kolegialna narada kilku doświadczonych lekarzy, czemu zatém tylko Urzędy Lekarskie i Rada Lekarska zadosyć uczynić mogą.

12. Gdyby lekarz do śledzenia użyty, uznał potrzebę, dla udokładnienia swéj opinii, zażądania od Sądu wyjaśnienia okoliczności poprzedzających śmierć nastąpioną; w takim razie wiadomości żądane, lekarzowi przez Sąd udzielone być powinny.

13. Gdy urzędnicy lekarscy, a nawet w pewnych przypadkach i inni lekarze, obowiązani są udzielać odpowiedzi na wszelkie kwestye ze strony Sądów; przeto, w razie odmówienia lub nieuczynienia zadosyć téj powinności, władze sądowe mogą i nawet obowiązane są zawiadamiać o tém właściwe Urzędy Lekarskie lub Głównego Inspektora służby zdrowia.

15. Ponieważ Rada Lekarska, w przedmiocie udzielania opinii pod względem sądowym, jest trzecią i ostatnią instancyą, tak jak Urzędy Lekarskie są drugą, a lekarze obwodowi — pierwszą; przeto Sądy, potrzebując opinii lekarskiéj w sprawach przez nie instruowanych lub sądzonych, i odnosząc się w téj mierze, zgodnie z postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 25 Listopada (7 Grudnia) r. z., do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych, nie wprzód się do niéj z żądaniem swém udawać mają, aż po zasięgnieniu opinii od właściwych Urzędów Lekarskich, bez czego Rada Lekarska, nie będąc w możności udzielenia ostatecznéj opinii, byłaby zmuszoną zwracać akta, coby sprawę na zwłokę, niekiedy szkodliwą, narazić mogło.

15. По дѣламъ противу лицъ медицинскаго вѣдомства о несоблюденіи ими правилъ медицинской науки, или о употребленіи ея во зло, Суды, согласно § 28 пунк. 3, лит. *d*, и § 53 пунк. 3 Устава управленія медицинскою частью, не должны постановлять рѣшенія, не спросивъ предварительно мнѣнія Врачебной Управы и Медицинскаго Совѣта.

Правила, постановленныя относительно привлеченія къ отвѣтственности предъ Судомъ прочихъ чиновниковъ мѣстной администраціи за упущенія по службѣ, относятся также и къ медицинскимъ чиновникамъ, обвиняемымъ въ подобныхъ злоупотребленіяхъ.

Если, при разсмотрѣніи дѣла въ Судѣ, на кого либо изъ лицъ медицинскаго вѣдомства падетъ сильное подозрѣніе въ какомъ либо съ ихъ стороны злоупотребленіи; то Суды обязаны немедленно увѣдомить о томъ Врачебныя Управы или Главнаго Медицинскаго Инспектора.

16. Дѣла о лицахъ, обвиняемыхъ въ практикѣ по разнымъ отраслямъ медицинскаго искуства безъ дозволенія Правительства и безъ требуемыхъ мѣстными постановленіями познаній, поступаютъ на разсмотрѣніе Судовъ, по представленіямъ Врачебной Управы.

17. Поступившія со стороны Врачебныхъ Управъ или Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ предложенія о подверженіи судебной отвѣтственности лицъ медицинскаго вѣдомства, за совершенныя ими упущенія, Суды обязаны исполнять со всею поспѣшностью, а равно о ходѣ такихъ дѣлъ увѣдомлять подлежащія Врачебныя Управы и Правительственную Коммисію Внутреннихъ Дѣлъ.

18. Наконецъ, упоминаемое въ настоящемъ предписаніи устройство, опредѣляя лишь порядокъ подчиненности медицинскихъ властей, ни въ чемъ не противорѣчитъ правиламъ судопроизводства и положеніямъ закона вообще, въ коихъ заключаются постановленія о приглашеніи въ необходимыхъ случа-

15. W sprawach przeciwko osobom do zarządu lekarskiego należącym, o niezachowanie prawideł sztuki lekarskiéj lub jéj nadużycie, Sądy, w zastosowaniu się do § 28 ust. 3, lit. d, i § 53 ust. 3 Ustawy o zarządzie służby zdrowia, nie powinny decydować bez poprzedniéj opinii Urzędów Lekarskich i Rady Lekarskiéj.

Przepisy, wydane względem innych urzędników administracyi krajowéj w przedmiocie pociągania ich do odpowiedzialności sądowéj za wykroczenia w służbie, stosują się także i do urzędników wydziału lekarskiego, o podobne nadużycia obwinionych.

Gdyby, przy rozpoznawaniu sprawy sądowéj, padało na którąkolwiek z osób zarządowi lekarskiemu podległych mocne podejrzenie, że się jakowego nadużycia dopuściła, Sądy obowiązane są bezzwłocznie zawiadomić o tém Urzędy Lekarskie lub Głównego Inspektora służby zdrowia.

16. Sprawy osób obwinionych o wykonywanie sztuki lekarskiéj w rozmaitych jéj gałęziach, bez upoważnienia Rządu i usposobienia według przepisów krajowych, mają być w Sądach wprowadzane na doniesienie Urzędu Lekarskiego.

17. Czynione ze strony Urzędów Lekarskich lub Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych wezwania o pociągnienie do odpowiedzialności sądowéj osób zarządowi lekarskiemu podlegających, za popełnione przez nie uchybienia, Sądy spiesznie załatwiać powinny, a nadto o biegu przesyłanych im takich spraw, właściwe Urzędy Lekarskie i Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych obowiązane są zawiadamiać.

18. Naostatek, urządzenie, o którém w niniejszym reskrypcie jest mowa, stanowiąc tylko hierarchią i porządek między władzami lekarskiemi, nie uwłacza w niczém przepisom postępowania sądowego i w ogólności przepisom prawa, gdzie to ma szczególne postanowienia o potrzebie użycia pe-

яхъ извѣстнаго числа свѣдущихъ въ медицинской наукѣ людей и о законномъ отводѣ сихъ послѣднихъ.

Варшава, 8 (20) Апрѣля 1839 года.

Генералъ-Лейтенантъ, (подписано) *Коссецкій.*

N. 3,589.

Примѣчаніе. По учрежденіи, постановленіемъ Совѣта Управленія 18 (30) Марта 1852 года, Врачебной Управы въ Августовской губерніи, Правительственная Коммисія Юстиціи, отъ 3 (15) Іюня 1852 года, за N. 10,117, предписала Уголовному Суду Плоцкой и Августовской губерніи и Гражданскимъ Трибуналамъ, Ломжинскому и Сувалковскому, а равно состоящимъ при нихъ Прокурорамъ, чтобы впредь, по дѣламъ судебно-медицинскимъ, они относились непосредственно въ означенную Врачебную Управу.

№ 180.

Распоряженіе о томъ, чтобы вскрытіе мертвыхъ тѣлъ производимо было на мѣстѣ ихъ нахожденія.

(5 (17) Октября 1842 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Главный Медицинскій Инспекторъ, убѣдившись изъ многочисленныхъ фактовъ, что, при производствѣ судебно-

wnéj liczby biegłych w sztuce lekarskiéj i o wyłączeniach prawnych tychże biegłych.

Warszawa, dnia 8 (20) Kwietnia 1839 roku.

Jenerał-Lejtnant, (podpisano) *Kossecki.*

Nr. 3,589.

Uwaga. Z zaprowadzeniem Urzędu Lekarskiego w gubernii Augustowskiéj, przez postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 18 (30) Marca 1852 roku, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wydała pod datą 3 (15) Czerwca 1852 r., Nr. 10,117, rozporządzenie do Sądu Kryminalnego gubernij Płockiéj i Augustowskiéj, oraz do Trybunałów Cywilnych w Łomży i Suwałkach, niemniéj do Prokuratorów przy tychże Sądach, iżby odtąd w czynnościach sądowo-lekarskich, z tymże Urzędem Lekarskim bezpośrednio znosiły się.

№ 180.

Rozporządzenie, aby sekcye na zwłokach na miejscu wypadku były odbywane.

(d. 5 (17) Października 1842 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Inspektor Główny Służby Zdrowia, gruntując przekonanie na licznych doświadczeniach, że Sądy, przy uskuteczniа-

медицинскихъ изслѣдованій, Суды нерѣдко дозволяютъ перевозить мертвыя тѣла, составляющія предметъ судебныхъ дознаній, за нѣсколько миль въ мѣсто своего пребыванія, гдѣ уже совершается вскрытіе тѣла, отъ 19 Сентября (1 Октября) с. г., за N. 1,784/19,485, обратился съ представленіемъ въ Правительственную Коммисію Юстиціи объ устраненіи этого столь вреднаго для пользы службы и противузаконнаго образа дѣйствій судебныхъ властей.

Правительственная Коммисія Юстиціи, имѣя въ виду, что въ §§ 6 и 17 утвержденныхъ Совѣтомъ Управленія 28 Іюня (10 Іюля) 1840 года правилъ о производствѣ этого рода дознаній предписано, чтобы мертвое тѣло, составляющее предметъ судебнаго изслѣдованія, оставалось на томъ же мѣстѣ и въ томъ положеніи, въ какомъ было найдено, дабы тѣмъ предупредить случаи, могущіе измѣнить или уничтожить слѣды совершеннаго преступленія, и что, сообразно съ этимъ, въ § 239—242 1-ой части Галиційскаго Устава уголовнаго судопроизводства, равно какъ и въ § 152 Прусской уголовной ординаціи, въ видахъ точнѣйшаго разъязненія существа преступленія, постановлено, чтобы Судья, производящій изслѣдованіе, старался описать на мѣстѣ случившагося злодѣянія слѣды его и все то, что могло имѣть связь съ его совершеніемъ, и при томъ принимая въ соображеніе, что съ одной стороны обстоятельство это играетъ весьма важную роль при разслѣдованіи причинъ смерти, и что съ другой стороны упущеніе его изъ виду бываетъ весьма часто поводомъ неопредѣлительности въ самомъ постановленіи приговора, — признала необходимымъ предписать Уголовному Суду обратить вниманіе подвѣдомственныхъ ему Судовъ Полиціи Простой и Исправительной на вышеприведенныя законоположенія, и вмѣнить имъ въ обязанность, чтобы во всякомъ случаѣ судебно-медицинскія освидѣтельствованія мертвыхъ тѣлъ производились безъ перевозки ихъ, на томъ же мѣстѣ и въ томъ положеніи, въ какомъ они найдены

niu dochodzeń sądowo-lekarskich, częstokroć trupy, przedmiotem dochodzenia sądowego będące, dozwalają przewozić o mil kilka do miejsca urzędowania, gdzie dopiéro sekcya odbywaną zostaje, uczynił w dniu 19 Września (1 Października) r. b., Nr. 1,784/19,485, do Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości stosowne przełożenie, żądając zaradzenia tyle niekorzystnemu dla dobra służby i sprzeciwiającemu się przepisom prawa postępowaniu Sądów.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, mając na uwadze, że zatwierdzone przez Radę Administracyjną w dniu 28 Czerwca (10 Lipca) 1840 roku prawidła postępowania w dochodzeniach tego rodzaju, w §§ 6 i 17 mieć chcą, aby zwłoki zmarłego człowieka, jako przedmiot śledztwa sądowego, pozostały na témże samém miejscu i w położeniu, w jakiém je znaleziono, iżby przez to zapobiedz zdarzeniom zmianę lub usunięcie śladów zaszłego przestępstwa za sobą pociągających; że w związku z tém, przepisy postępowania kryminalnego galicyjskiego części I-éj w § 239—242, oraz Ordynacyi kryminalnéj pruskiéj w § 152, do dokładności wyjaśnienia istoty zaszłego przestępstwa wymagają, iżby Sędzia śledztwem trudniący się, na miejscu wynikłéj zbrodni ślady jéj oraz to wszystko, coby związek z jéj wykonaniem mieć mogło, opisać starał się; zważając równie, że jak z jednéj strony okoliczność ta w ogóle przy śledztwach dochodzenia przyczyny śmierci jest nader ważną, tak z drugiéj — pominięcie jéj staje się częstokroć powodem niepewności przy samém zawyrokowaniu; dla tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości widzi potrzebę zalecić Sądowi Kryminalnemu, iżby zwróciwszy uwagę podwładnych mu Sądów Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj na powyższe przepisy prawa, wskazał im obowiązek, że w każdym zachodzącym wypadku, śledztwa sądowo-lekarskie na trupach, bez przewożenia onych, odbywane być mają na miejscu i w położeniu takiém, w jakiém je ze znakami gwał-

со слѣдами насилія; за исполненіемъ чего Уголовный Судъ обязанъ имѣть съ своей стороны надлежащее наблюденіе.

Варшава, 5 (17) Октября 1842 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій Совѣтникъ,
(подписано) *Бораковскій.*

N. 11,588.

№ 181.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды помѣщали въ протоколахъ замѣчанія военныхъ лекарей относительно заключенія, выведеннаго врачами, производившими вскрытіе тѣхъ умершихъ воинскихъ чиновъ.

(10 (22) Мая 1844 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По случаю замѣченныхъ неточностей въ нѣкоторыхъ актахъ вскрытія и освидѣтельствованія тѣлъ внезапно умершихъ воинскихъ чиновъ, состоящій при Главномъ Штабѣ дѣйствующей арміи военно-медицинскій Комитетъ отнесся въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ о сдѣланіи распоряженія о точнѣйшемъ соблюденіи судебно-медицинскихъ правилъ. Прежде принятія въ этомъ отношеніи надлежащихъ мѣръ, сообщены были Медицинскому Совѣту препровожденные военно-медицинскимъ Комитетомъ акты, по разсмотрѣніи коихъ Медицинскій Совѣтъ призналъ необходимымъ, независимо отъ подтвержденія врачамъ, приглашаемымъ для судебно-медицинскихъ дѣйствій, чтобы они какъ можно строже примѣнялись къ правилъ. Прежде принятія въ этомъ отношеніи надлежащихъ мѣръ, сообщены были Медицинскому Совѣту препровожденные военно-медицинскимъ Комитетомъ акты, по разсмотрѣніи коихъ Медицинскій Совѣтъ призналъ необходимымъ, независимо отъ подтвержденія врачамъ, приглашаемымъ для судебно-медицинскихъ дѣйствій, чтобы они какъ можно строже примѣнялись къ правилъ.

tu znaleziono, aby zresztą nad wykonaniem tego z swéj strony troskliwie czuwał.

w Warszawie, dnia 5 (17) Października 1842 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Borakowski.*

Nr. 11,588.

№ 181.

Rozporządzenie, aby Sądy w protokółach zamieszczały uwagi lekarzy wojskowych, jakieby czynili co do opinij lekarzy odbywających sekcye na zmarłych osobach wojskowych.

(d. 10 (22) Maja 1844 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu dostrzeżonych niedokładności w niektórych relacyach sekcyi i obdukcyi na ciałach nagle zmarłych wojskowych dopełnionych, Komitet wojskowo-lekarski, przy Sztabie Głównym armii czynnéj zostający, odniósł się do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z żądaniem wydania rozporządzeń zapewniających ściślejsze zachowanie przepisów medycyny sądowéj. Wprzód nim przedsięwziętemi zostały zaradcze środki, Rada Lekarska miała sobie zakomunikowanemi nadesłane przez Komitet wojskowo-lekarski relacye, względem których zaopiniowawszy, znalazła konieczném, aby, obok ponowienia zaleceń lekarzom do czynności sądowo-lekarskich używanym, iżby ci jaknajściśléj stosowali się do przepisów

виламъ судебной медицины,—возложить на нихъ обязанность, кромѣ техническихъ названій, помѣщать еще и названія латинскія, присутствующимъ же при слѣдствіяхъ военнымъ лекарямъ разрѣшитъ помѣщать въ протоколѣ свои замѣчанія, въ случаѣ разногласія съ мнѣніемъ врача, производившаго освидѣтельствованіе, или замѣченныхъ какихъ либо съ его стороны упущеній.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, предписавъ Врачебнымъ Управамъ руководствоваться заключеніемъ Медицинскаго Совѣта при освидѣтельствованіи и вскрытіи тѣхъ умершихъ лицъ военнаго званія, отъ 28 Апрѣля (10 Мая) с. г., за N. 430/5,733, просила согласія и содѣйствія въ этомъ отношеніи судебныхъ властей. И потому, увѣдомляя о семъ Уголовный Судъ, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ издать по подвѣдомственнымъ ему Судамъ распоряженіе, чтобы, при освидѣтельствованіи и вскрытіи тѣлъ умершихъ лицъ военнаго званія, они не воспрещали присутствующему при изслѣдованіи военному лекарю записывать въ протоколѣ свое мнѣніе, если только имъ замѣчено будетъ какое либо упущеніе со стороны лекаря, производившаго освидѣтельствованіе, или если возникнетъ въ ихъ мнѣніяхъ разногласіе.

Обстоятельство это не должно ни въ чемъ останавливать судебныхъ дѣйствій, ходъ коихъ зависитъ отъ члена Суда, и командированные Судомъ чиновники, примѣняясь къ вышеизложеннымъ требованіямъ Коммисіи Внутренныхъ и Духовныхъ Дѣлъ, обязаны только засвидѣтельствовать въ концѣ протокола, что командированный военный лекарь объявилъ особое мнѣніе, и присовокупить свое заключеніе, въ какой мѣрѣ мнѣніе это заслуживаетъ уваженія.

Варшава, 10 (22) Мая 1844 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 6,233.

medycyny sądowéj, włożyć na nich obowiązek zamieszczania, oprócz wyrazów technicznych, także nazwy łacińskie, i aby upoważnić lekarzy wojskowych, przy dochodzeniach asystujących, do zamieszczania swych uwag w protokóle, w razie dostrzeżenia opuszczeń przez lekarza-obducenta, lub w razie różności jego zdania.

Ponieważ Komissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, wydawszy Urzędom Lekarskim zalecenia pod względem stosowania się do opinii Rady Lekarskiéj w wypadkach odbywania obdukcyi i sekcyi na ciałach osób wojskowych, odezwą z dnia 28 Kwietnia (10 Maja) r. b., za Nr. 430/5,733, zażądała przyzwoleń w téj mierze i współdziałania ze strony władz sądowych; przeto zawiadamiając o tém Sąd Kryminalny, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca mu, aby wydał do Sądów podwładnych rozporządzenie, iżby te, w wypadkach odbywania obdukcyi i sekcyi na ciałach osób wojskowych, asystującemu przy dochodzeniu lekarzowi wojskowemu nie wzbraniały zapisania swego zdania w protokóle, ilekroćby ten dostrzegł opuszczenie jakiéj okoliczności przez lekarza-obducenta, lub opinii jego nie podzielał.

Okoliczność ta nie ma tamować w niczém saméj czynności sądowéj, któréj kierunek należy do Członka Sądu, i delegacya sądowa, w skutku oświadczeń Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, w powołanéj wyżéj odezwie domieszczonych, poświadczyć tylko ma na końcu protokółu, jako istotnie delegowany lekarz wojskowy zdanie swoje oddzielnie wynurzył, tudzież dołączyć swe uwagi, jak dalece zdanie to na wzgląd zasługuje.

w Warszawie, dnia 10 (22) Maja 1844 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 6,233.

№ 182.

Предписаніе о доставленіи Судамъ подводъ, для съѣзда на мѣсто производства слѣдствій о пожарахъ, скоропостижной смерти и тому подобномъ.

(23 Іюня (4 Іюля) 1845 г.).

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Въ случаѣ встрѣтившейся необходимости съѣзда членовъ Судовъ Полиціи Простой и врачей для личнаго удостовѣренія на мѣстѣ о слѣдахъ преступленія, подлежащаго судебному преслѣдованію, для освидѣтельствованія или вскрытія мертвыхъ тѣлъ, для собранія фактовъ, могущихъ опредѣлить сущность дѣянія, и во всѣхъ вообще случаяхъ, предусмотрѣнныхъ уголовными законами, каждый изъ жителей края обязанъ оказывать Судамъ содѣйствіе и зависящую отъ него помощь, такъ какъ дѣйствія ихъ клонятся лишь къ охраненію общественнаго порядка и безопасности.

Обязанность эта заключается преимущественно въ безплатной доставкѣ гминами подводъ для съѣзда на мѣсто судебныхъ чиновниковъ и врачей для производства слѣдствій, и большею частью исполняется ими съ полнымъ разумѣніемъ высокаго призванія судебной власти, имѣющей цѣлью благо общее и частное всѣхъ жителей края.

Изъ поступающихъ однако нерѣдко жалобъ Судовъ видно, что нѣкоторыя гмины или отказываютъ въ безплатномъ доставленіи подводъ, или доставляютъ таковыя несвоевременно, или же несоотвѣтственно надобности, присылая

№ 182.

Polecenie dostarczania Sądom podwód do zjazdów w sprawach karnych, jako to: pogorzeli, nagłéj śmierci i t. p.

(d. 23 Czerwca (4 Lipca) 1845 r.)

do

Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

W przypadkach potrzeby zjazdu Sądów Policyi Prostéj i lekarzy na grunt dla naocznego przekonania się o śladach czynu sądownie dochodzonego, odbycia obdukcyi lub sekcyi, zebrania okoliczności istotę czynu ustanowić mogących i we wszystkich w ogóle zdarzeniach, prawami karzącemi przewidzianych, każdy mieszkaniec kraju obowiązany jest nieść Sądom pomoc i dostarczać środków w mocy jego będących, ponieważ działanie ich nie inny ma cel, jak zapewnienie porządku i bezpieczeństwa powszechnego.

Obowiązek ten, zależący głównie na bezpłatném dostarczeniu przez gminy furmanek dla zjazdu urzędników sądowych i lekarskich na grunt dla odbycia dochodzeń, jest po większéj części dopełniany z właściwém pojęciem użyteczności ich posłannictwa, dobro ogólne, a tém samém i pojedyncze każdego z mieszkańców, mającego na celu.

Z wnoszonych jednak niejednokrotnie przez Sądy zaskarżeń, widzieć się daje, że niektóre gminy, albo odmawiają dostarczenia bezpłatnych furmanek, albo nadsyłanie takowych opóźniają, albo nareszcie częstokroć dostarczają furmanki nieod-

лошадей худыхъ и простыя грядчатыя или досчатыя повозки, такъ что Суды бываютъ вынуждены отсылать ихъ обратно и требовать другихъ, отъ чего слѣдствіе подвергается излишнему, иногда весьма вредному замедленію, или же въ случаяхъ, нетерпящихъ отлагательства, члены Суда принуждены бываютъ, съ величайшими неудобствами и даже съ ущербомъ здоровья, отправляться въ путь, иногда за нѣсколько миль, причемъ имъ иногда приходится итти пѣшкомъ возлѣ подводы, съ напрасною потерею времени.

Для устраненія этого столь важнаго неудобства, Правительственная Коммисія поручаетъ Губернскому Правленію предписать всѣмъ вообще гминнымъ Войтамъ и Бургомистрамъ, чтобы, въ случаѣ встрѣтившейся надобности съѣзда на мѣсто судебныхъ и медицинскихъ чиновниковъ, они безъ потери времени распоряжались о доставленіи порядочныхъ въ полномъ смыслѣ этого слова подводъ, по мѣрѣ состоятельности подлежащей гмины, предваряя при томъ Войтовъ и Бургомистровъ, что за замедленіе, отказъ или доставленіе подводъ, неудобныхъ или неприличныхъ, они будутъ подвергнуты отвѣтственности по службѣ.

Къ сему Правительственная Коммисія присовокупляетъ, что хотя вышеозначенная повинность лежитъ исключительно на жителяхъ края, однако же наблюденіе за надлежащимъ ея исполненіемъ относится къ обязанности мѣстныхъ чиновниковъ, и по тому за всякія впредь уклоненія они исключительно будутъ привлекаемы къ отвѣтственности.

Сверхъ того Губернское Правленіе должно поставить на видъ въ своемъ распоряженіи, что ежели положеніе дѣлъ не измѣнится къ лучшему и Суды будутъ вынуждены обращаться съ новыми жалобами, то, въ случаѣ недоставленія подводы во время, или же въ случаѣ присылки подводы неудобной и неприличной, разрѣшено будетъ командированнымъ судебнымъ чиновникамъ брать почтовыхъ лошадей или нанимать подводы на счетъ уклоняющейся гмины, съ коей за тѣмъ причитающаяся

powiednie potrzebie, przez użycie nędznych koni, prostych i złych wozów, w drabkach lub deskach, że Sądy zmuszone są albo zwracać takie furmanki, z żądaniem nadesłania innych, przez co śledztwo na niepotrzebną, a często na bardzo szkodliwą zwłokę jest narażone, albo też w wypadkach najmniejszéj zwłoki niecierpiących, Członkowie Sądu zmuszeni są z największą niedogodnością, a nawet narażeniem się na uszczerbek w zdrowiu, przedsiębrać takiemi furmankami podróż czasem kilkomilową, wśród któréj niekiedy obok takiéj furmanki pieszo iść muszą i wiele czasu nadaremnie trawią.

Dla zaradzenia téj tak ważnéj w swych skutkach niedogodności, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu wydać rozporządzenie, nakazujące wszystkim w ogóle Wójtom gmin i Burmistrzom, aby w każdéj potrzebie zjazdu na grunt urzędników sądowych i lekarskich, bez żadnéj zwłoki czasu, zarządzali dostarczenie porządnéj, w całéj rozciągłości tego słowa, furmanki, w miarę zamożności gminy do tego obowiązanéj, ostrzegając ich, że za zwłokę, odmówienie lub dostarczenie furmanki niedogodnéj lub nieprzyzwoitéj, niemylnie do odpowiedzialności z urzędu swego będą powołani.

Kommissya Rządowa nadmienia w tém miejscu, iż jakkolwiek obowiązek, o którym mowa, ciąży samych mieszkańców, dopilnowanie jednak dopełnienia go w każdym przypadku w sposobie dogodnym i przyzwoitym, należy do urzędników miejscowych, i dla tego za uchybienia oni wyłącznie stają się na przyszłość z urzędu odpowiedzialni.

Wszakże Rząd Gubernialny w swém rozporządzeniu zamieści ostrzeżenie, iż jeżeliby nadal stan rzeczy nie został poprawiony i Sądy z nowemi reklamacyami wystąpić były zmuszone, wtenczas nieodzownie zarządzoném zostanie, aby, w razie nienadesłania na czas furmanki lub przysłania niedogodnéj i nieprzyzwoitéj powadze urzędu, Sąd działający brał konie pocztowe lub najmował furmankę na koszt uchybiają-

плата будетъ взыскана посредствомъ административной экзекуціи.

Губернское Правленіе обязано распорядиться объ опубликованіи своего распоряженія въ губернскихъ вѣдомостяхъ, и кромѣ того предписать Уѣзднымъ Начальникамъ разослать циркуляры, которые, по предъявленіи кому слѣдуетъ и подписаніи всѣми гминными Войтами и Бургомистрами въ уѣздѣ, должны храниться въ дѣлахъ уѣзднаго управленія.

Варшава, 23 Іюня (4 Іюля) 1845 года.

По порученію и д. Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія, Статскій-Совѣтникъ, (подписано) *И. Баденн.*

N. 11,963/23,878.

Примѣчаніе. Настоящее распоряженіе сообщено Уголовнымъ Судамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи, отъ 12 (24) Іюля 1848 года, за N. 9,447.

№ 183.

Предписаніе о томъ, чтобы Суды, при изслѣдованіи причинъ смерти утопленниковъ, увѣдомляли Губернскія Правленія о несоблюденіи мѣстными властями (если сіе будетъ обнаружено слѣдствіемъ) полицейскихъ правилъ, изданныхъ Правительственною Коммисіею Внутреннихъ Дѣлъ.

(14 (26) Сентября 1846 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Препровождая копію съ предписанія даннаго Правительственною Коммисіею Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 31

céj gminy, od któréj następnie należytość przypadająca ściąganą będzie przez egzekucyą administracyjną.

Rozporządzenie swe Rząd Gubernialny przez Dziennik Gubernialny ogłosić rozkaże, a nadto poleci Naczelnikom Powiatów wyprawić okólniki, które obiegłszy cały powiat, z podpisem wszystkich Wójtów gmin i Burmistrzów w aktach Naczelnika Powiatu zachowane być winny.

Warszawa, dnia 23 Czerwca (4 Lipca) 1845 roku.

Z polecenia p. o. Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału, Radca Stanu, (podpisano) *J. Badeni.*

Nr. 11,963/23,878.

U w a g a. To rozporządzenie komunikowane było Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 12 (24) Lipca 1848 r., za Nr. 9,447.

№ 183.

Polecenie, aby Sądy, przy dochodzeniu przyczyny śmierci z utonienia, zawiadamiały Rządy Gubernialne o niezachowywaniu przez miejscowe władze, jeśli się to w śledztwie wykaże, przepisów policyjnych przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych wydanych.

(d. 14 (26) Września 1846 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Załączając w odpisie rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, pod dniem 31 Sierpnia

Августа (12 Сентября) с. г., за N, 40,617/22,198, всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ, въ коемъ изложены правила о томъ, какимъ образомъ мѣстныя полицейскія власти должны предотвращать несчастные случаи утопленія вслѣдствіе неосторожности при купаніи, Правительственная Коммисія Юстиціи, согласно требованію той же Коммисіи, поручаетъ Уголовному Суду, на основаніи прилагаемаго предписанія, сдѣлать распоряженіе по всѣмъ подвѣдомственнымъ Судамъ, чтобы, при освидѣтельствованіи тѣлъ утопленниковъ, они обращали вниманіе на то, въ какой мѣрѣ означенныя правила исполнялись въ тѣхъ мѣстностяхъ, гдѣ послѣдовала смерть, и о замѣченныхъ уклоненіяхъ увѣдомляли подлежащія Губернскія Правленія, для подверженія виновныхъ отвѣтственности.

Варшава, 14 (26) Сентября 1846 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Референдарій,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 13,951.

Приложеніе къ N. 183.

Полицейскія правила, сообщенныя Судамъ для свѣдѣнія съ тѣмъ, чтобъ они удостовѣрялись при слѣдствіяхъ, соблюдаются ли мѣстными властями предосторожности, для предупрежденія случаевъ утопленія.

(31 Августа (12 Сентября) 1846 г.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Изъ многочисленныхъ случаевъ утопленія купающихся лицъ, Коммисія пришла къ тому убѣжденію, что мѣстныя по-

(12 Września) r. b., Nr. 40,617/22,198, do wszystkich Rządów Gubernialnych wydane, a obejmujące przepisy, w jaki sposób miejscowe władze policyjne zapobiegać powinny wypadkom utonienia przez nieostrożne używanie kąpieli, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, stosownie do żądania téjże Kommissyi, poleca Sądowi Kryminalnemu, iżby, w myśl tegoż rozporządzenia, wydał do wszystkich podwładnych mu Sądów polecenie, aby przy odbywaniu obdukcyi na utonionych, zwracały uwagę, jak dalece przepisy rzeczone w miejscach, gdzie utonięcie nastąpiło, były zachowywane, i aby o dostrzeżonych uchybieniach właściwe Rządy Gubernialne, dla pociągnięcia uchybiających do odpowiedzialności, zawiadamiały.

Warszawa, dnia 14 (26) Września 1846 roku.

Dyrektor Wydziału, Referendarz Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 13,951.

Anneks do N. 183.

Przepisy policyjne do wiadomości Sądów podane, dla sprawdzania przy śledztwach, czy władze miejscowe zachowują ostrożności w celu zapobieżenia topieniu się osób przepisane.

(d. 31 Sierpnia (12 Września) 1846 r.)

do

wszystkich Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Z nader licznych wypadków utonięcia ludzi kąpieli używających, nabiera przekonania, że władze miejscowe policyj-

лицейскія власти не обращаютъ вовсе вниманія на то, чтобы, во время лѣтнихъ жаровъ, назначаемы были для купанія безопасныя мѣста, и чтобы лица, желающія купаться въ другихъ мѣстахъ, были предупреждаемы о послѣдовавшемъ со стороны Полиціи запрещеніи купаться въ неотведенныхъ для сего мѣстахъ, а ослушные подвергаемы были полицейскому взысканію.

Существующія съ давнихъ временъ распоряженія по сему предмету оставлены, какъ слѣдуетъ полагать, безъ всякаго вниманія; поэтому Правительственная Коммисія предписываетъ Губернскому Правленію возложить немедленно на полчиненныя власти обязанность наблюсти за точнымъ исполненіемъ слѣдующихъ въ этомъ отношеніи правилъ:

1. Каждый гминный Войтъ, городовый Президентъ или Бургомистръ, ежегодно при наступленіи соотвѣтственнаго времени для купанія, то есть не позже 1-го числа Іюня, обязанъ самъ лично избрать особое мѣсто для купанья, и особое для сгона скота и плавленія лошадей, и мѣсто это обвести кольями, внѣ которыхъ купанье должно быть воспрещено, у берега же прибить таблицу съ объяснительною надписью.

2. Для купанья слѣдуетъ избирать мѣста безопасныя и имѣющія здоровую воду, слѣдовательно чистыя и лежащія на свѣжемъ воздухѣ, а равно отдаленныя отъ мѣстностей открытыхъ для переѣзда и гуляній, въ избѣжаніе соблазна.

3. При отведеніи мѣста, слѣдуетъ обращать вниманіе, чтобы таковое имѣло соотвѣтственную глубину, которая ни въ какомъ случаѣ для купанья не можетъ быть глубже двухъ, а для плавленія скота и лошадей трехъ съ половиною локтей, кромѣ того мѣсто должно быть чистое, безъ скрытыхъ ямъ, нарастающихъ земляныхъ кучъ и т. п.

4. Каждая мѣстная власть, какъ городская, такъ и сельская, по отведеніи мѣстъ для купанья, обязана нѣсколько разъ объявить въ своемъ околодкѣ, что дозволяется купаться, а равно плавить скотъ и лошадей только въ отведенныхъ для этого мѣстахъ, и затѣмъ уклоняющихся отъ сего немедленно подвергать взысканіямъ за нарушеніе полицейскихъ правилъ.

ne żadnéj nie dają na to uwagi, aby w czasie trwających upałów wyznaczone były miejsca bezpieczne do kąpieli, i aby chcący kąpać się gdzieindziéj, ostrzegani byli o istniejącym zakazie policyjnym używania kąpieli inaczéj, jak w miejscach wytkniętych, a nieposłuszni do kar policyjnych byli pociągani.

Gdy istniejące od lat dawnych w téj mierze urządzenia w zupełne, jak widać, poszły zaniedbanie, Kommissya Rządowa poleca Rządowi Gubernialnemu natychmiast rozkazać ogłosić i ścisłe dopilnowanie skutku urzędom przełożonym pod odpowiedzialnością poruczyć następujące w téj mierze przepisy:

1. Każdy Wójt gminy, Prezydent lub Burmistrz miasta, corocznie gdy nastąpi czas właściwy do kąpania się, to jest najpóźniéj od dnia 1-go Czerwca, powinien wybrać sam osobiście miejsca osobne do kąpieli, a osobne dla pławienia bydła i koni, i te oznaczyć punktami przez wbicie pali, od którego do którego miejsca kąpać się można, a nad lądem przybić tablicę z objaśniającym napisem.

2. Do kąpieli należy wybiérać miejsca takie, któreby bezpieczeństwo i zdrową wodę zapewniały, a zatém czyste i na świeżém powietrzu będące, jak równie odległe od miejsca przejazdu i przechadzek, dla zapobieżenia zgorszeniu.

3. Przy wytykaniu zwracać należy uwagę, czyli miejsce podobne nie ma nadproporcyonalnéj głębokości, która w żadnym razie do kąpania się nie może być głębszą nad dwa łokcie, zaś do pławienia bydła i koni, nad trzy łokcie i pół; oprócz tego powinno być miejsce czyste, nie mieć ukrytych lochów, karpów czyli kęp wzrastających i t. p.

4. Każdy urząd miejscowy, czy to miejski, czy wiejski, wyznaczywszy miejsca rzeczone, obowiązany jest ogłaszać kilkakrotnie w obrębie swoim, że tylko w tych miejscach kąpać się, tudzież konie i bydło pławić wolno, a następnie przestępujących, bez żadnéj odwłoki, do kar za nieposłuszeństwo przepisom policyjnym pociągać.

Настоящее распоряженіе должно быть безотлагательно приведено въ исполненіе, съ тѣмъ, чтобы изложенныя въ немъ правила были впредь ежегодно примѣняемы и соблюдаемы со всею строгостью. Для надзора за уклоняющимися, Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ вмѣстѣ съ симъ сообщила копію съ онаго Коммисіи Юстиціи, прося о предписаніи подлежащимъ Судамъ, чтобы, при освидѣтельствованіи тѣлъ утопленниковъ, они старались разузнать, были ли вышеозначенныя правила соблюдаемы въ той мѣстности, гдѣ случилось происшествіе, и, въ противномъ случаѣ, увѣдомляли Губернскія Правленія о неисполнившихъ своей обязанности чиновникахъ, для подверженія ихъ взысканію за недостатокъ надзора и упущеніе по должности.

Варшава, 31 Августа (12 Сентября) 1846 года.

По порученію Главнаго Директора, Директоръ Отдѣленія,
Статскій Совѣтникъ, (подписано) *И. Бадени.*

N. 40,617/22,198.

№ 184.

Инструкція, въ какихъ случаяхъ слѣдуетъ производить слѣдствіе на мѣстѣ въ присутствіи врача, и въ какихъ безъ его участія.

(25 Іюня (7 Іюля) 1848 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

На основаніи статьи 17-й утвержденныхъ Совѣтомъ Управленія 28 Іюля (10 Іюля) 1840 года правилъ о судебно-меди-

Urządzenie to natychmiast wejść w wykonanie i nadal jak najściślej corocznie wznawiane i zachowywane być powinno. Dla skontrolowania zaś uchybiających, Komissya Rządowa kopję onego udzieliła jednocześnie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, z prośbą o polecenie Sądom właściwym, aby przy odbywaniu obdukcyi ciał utonionych, dowiadywały się, czy przepisy wzmiankowane były zachowywane w miejscu, gdzie utonięcie nastąpiło, a w razie przeciwnym, aby o wykraczających urzędnikach Rządy Gubernialne niezwłocznie zawiadamiały, dla wymierzenia na nich kary za niedozór i zaniedbanie.

Warszawa, dnia 31 Sierpnia (12 Września) 1846 roku.

Z polecenia Dyrektora Głównego, Dyrektor Wydziału,
Radca Stanu, (podpisano) *J. Badeni.*

Nr. 40,617/22,198.

№ 184.

Instrukcya wskazująca kiedy śledztwo na miejscu ma być prowadzone w obecności lekarza, a kiedy bez niego.

(d. 25 Czerwca (7 Lipca 1848 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wykonanie rozporządzeń artykułem 17-m przepisów o dochodzeniach sądowo-lekarskich przez Radę Administracyj-

цинскихъ изслѣдованіяхъ, сіи послѣднія, въ отношеніи найденныхъ мертвыхъ тѣлъ, должны производиться въ томъ самомъ мѣстѣ, гдѣ было найдено тѣло. Правило это вызвало неоднократныя представленія со стороны Врачебныхъ Управъ и жалобы врачей, которые весьма часто будучи заняты исполненіемъ другихъ не менѣе важныхъ обязанностей, не всегда могли удовлетворить требованіямъ Судовъ и отправляться на мѣсто происшествія для изслѣдованія причинъ скоропостижной смерти.

Требуемая Врачебными Управами отмѣна вышеозначеннаго правила не можетъ быть введена въ дѣйствіе потому, что оно основано на обязательныхъ положеніяхъ Уставовъ уголовнаго судопроизводства Прусскаго §§ 151, 152 и 153 и Австрійскаго — 1-й части §§ 238, 239, 240 и 242 и 2-й части §§ 301 и 303.

Принимая однако въ уваженіе, что въ тѣхъ же законоположеніяхъ содѣйствіе свѣдущихъ врачей въ случаяхъ скоропостижной смерти обусловено сопровождавшими ее обстоятельствами, и усмотрѣнію производящихъ слѣдствіе Судовъ предоставляется приглашать врачей въ качествѣ свѣдущихъ людей, или же ограничиваться однимъ осмотромъ трупа, и что сіе послѣднее, согласно §§ 152, 153 и 156 Прусскаго Устава уголовнаго судопроизводства, допускается въ тѣхъ случаяхъ, когда положительно доказано будетъ, что смерть послѣдовала не отъ самоубійства, а совершенно случайно, безъ участія третьихъ лицъ, Правительственныя Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Юстиціи, по взаимному соглашенію, постановили, чтобы мѣстныя полицейскія власти, а именно Бургомистры и гминные Войты, въ случаяхъ скоропостижной смерти, тщательно разузнавали и доносили Судамъ о всѣхъ обстоятельствахъ, могущихъ навести на вѣрныя соображенія о дѣйствительныхъ причинахъ смерти, чтобы тѣмъ доставить Суду возможность опредѣлить, необходимо ли и когда именно пригласить врача вмѣстѣ съ членами Суда на мѣсто событія, для производства формальнаго слѣдствія и освидѣтельствованія мертваго тѣла.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ

ną w dniu 28 Czerwca (10 Lipca) 1840 r. zatwierdzonych, wedle których dochodzenie podobne na trupach odbywać się winno w tém samém miejscu, gdzie ciało znalezione zostało, wywołało niejednokrotne przedstawienia ze strony Urzędów Lekarskich i użalania się pojedynczych lekarzy, którzy zajęci częstokroć wielu innemi równie ważnemi obowiązkami, nie mogli zawsze wydołać wezwaniom Sądów w przedmiocie zjazdu na miejsce dochodzenia przyczyn zaszłych wypadków śmierci w sposób niezwyczajny.

Zmiana powołanego przepisu, jakowéj Urzędy Lekarskie się domagały, nie mogła być projektowaną, bo ten był wypływem przepisów obowiązujących procedur, tak pruskiéj w §§ 151, 152 i 153, jakotéż austryackiéj w §§ 238, 239, 240 i 242 części I-éj, tudzież §§ 301 i 303 części II-éj.

Ze względu jednak, że też same przepisy prawa współdziałanie biegłych lekarzy w zaszłym wypadku niezwykłéj śmierci zawisłém czynią od okoliczności mu towarzyszących, i pozostawiają uznaniu Sądu śledztwem kierującego, kiedy wypada biegłych lekarzy wezwać, a kiedy na samém obejrzeniu trupa poprzestać, co ostatnie, w myśl §§ 152, 153 i 156 Ordynacyi kryminalnéj pruskiéj, wtenczas może mieć miejsce, gdy w sposób wiarogodny wykazaném będzie, że śmierć nie była skutkiem samobójstwa, lecz nastąpiła sposobem przypadkowym, bez przyłożenia się osoby trzeciéj; zgodziły się zatém tak Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych, jakotéż i Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, aby władze miejscowe policyjne, mianowicie Burmistrze i Wójci gmin, w wypadkach śmierci niezwyczajnéj, troskliwie zbierali i Sądom donosili wszystkie okoliczności, naprowadzić mogące na wnioski pewne co do istotnéj przyczyny śmierci, dla postawienia Sądu w możności ocenienia, czyli i kiedy zachodzić będzie potrzeba przyzwać lekarza do udania się wraz z Sądem na miejsce wypadku śmierci, dla odbycia formalnego dochodzenia na trupie, lub przeciwnie.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchow-

Дѣлъ изданнымъ по сему предмету распоряженіемъ возложила на вышеозначенныя полицейскія власти обязанность—въ случаѣ дошедшихъ свѣдѣній о мертвомъ тѣлѣ человѣка, умершаго по всему вѣроятію скоропостижною смертью, производить на мѣстѣ изслѣдованіе о причинахъ ея, а особенно о участіи въ томъ третьихъ лицъ, и представлять Судамъ подробные рапорты о состояніи мертваго тѣла вмѣстѣ съ слѣдственнымъ протоколомъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи, усматривая, что такимъ образомъ могутъ быть часто отклонены излишніе и дорого обходящіеся съѣзды врачей, такъ какъ Суды, заблаговременно получивъ донесеніе о положеніи дѣла, могутъ сообразить, въ какой мѣрѣ, по смыслу вышеприведенныхъ правилъ судопроизводства, необходимо въ данномъ случаѣ участіе врачей, и что сверхъ того, еслибы во время производства дѣла въ Судѣ встрѣтилась надобность въ формальномъ судебно-медицинскомъ изслѣдованіи, въ такомъ случаѣ врачи могли бы быть приглашены еще въ качествѣ свѣдущихъ людей,—предлагаетъ Уголовному Суду, увѣдомивъ подвѣдомственные Суды Полиціи Простой и Исправительной о вышесказанномъ распоряженіи, имѣть наблюденіе, чтобы, по полученіи рапортовъ отъ полицейскихъ властей о случаяхъ скоропостижной смерти, Суды эти обращали строгое вниманіе на сопровождавшія смерть обстоятельства, изъясненныя въ донесеніяхъ тѣхъ же властей и слѣдственныхъ протоколахъ, и чтобы, согласно предписаннымъ правиламъ они приглашали врачей на мѣсто для совмѣстнаго изслѣдованія только въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ сіе окажется необходимымъ изъ самаго положенія дѣла и по смыслу закона.

Варшава, 25 Іюня (7 Іюля) 1848 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Референдарій,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 8,633.

---

nych wydaje do pomienionych władz policyjnych rozporządzenie, wkładając na nie obowiązek, aby w przypadku powzięcia wiadomości o trupie człowieka, któregoby śmierć podług podobieństwa do prawdy zaszła w sposób niezwyczajny, śledziły na miejscu przyczyny téjże śmierci, mianowicie, czyli kto trzeci do niéj się nie przyczynił, i aby szczegółowe raporta co do stanu trupa, wraz z protokółem śledztwa, Sądom przesyłały.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, uważając, że tym sposobem zapobieżoném być może częstokroć niepotrzebnym a kosztownym zjazdom lekarzy, bo Sądy, uwiadomione wcześnie o położeniu rzeczy, mogą rozpoznać w duchu powołanych przepisów procedury, o ile w zaszłym przypadku będzie potrzebném ich współdziałanie; że wreszcie, jeżeliby w czasie czynności przez Sąd już rozpoczętéj, okazała się potrzeba formalnego dochodzenia sądowo-lekarskiego, biegli lekarze wówczas mogliby być jeszcze wezwanemi; dla tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby, uwiadomiwszy podwładne Sądy Policyi Prostéj i Policyi Poprawczéj o powyższém rozporządzeniu, dopilnował, iżby te za otrzymaniem raportów od władz policyjnych o przypadkach śmierci w sposób niezwyczajny nastąpionéj, ścisłą zwracały uwagę na okoliczności towarzyszące, raportami tychże władz i śledztwem wyjaśnione, aby wreszcie, w zastosowaniu się do przepisów, tam tylko wzywały lekarzy do zjazdu i współdziałania, gdzie to się z położenia rzeczy i samego prawa okazuje być koniecznem.

Warszawa, dnia 25 Czerwca (7 Lipca) 1848 roku.

Dyrektor Wydziału, Referendarz Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 8,633.

№ 185.

Объясненіе, какъ поступать, если гмина, по требованію Суда, не доставитъ подводы для производства судебнаго слѣдствія.

(10 (22) Сентября 1849 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе возникшихъ недоумѣній при возмѣщеніи прогонныхъ и суточныхъ издержекъ, причитавшихся за съѣздъ на мѣсто, совершенный однимъ изъ Судовъ Простой Полиціи, для освидѣтельствованія и вскрытія мертваго тѣла, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отнеслась въ Коммисію Юстиціи о разрѣшеніи встрѣтившихся недоумѣній и, для установленія въ этомъ отношеніи постоянныхъ правилъ, просила объ изданіи соотвѣтственныхъ распоряженій.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи постановила:

1. Если представится необходимость, по случаю скоропостижной смерти или по другимъ причинамъ отправиться на мѣсто, и гмина, въ которой приключилось происшествіе, не доставитъ подводъ для судебныхъ чиновниковъ и врача, или же пришлетъ подводы непригодныя, то Судъ въ правѣ нанять подводы или почтовыхъ лошадей на счетъ уклонившейся гмины, а какъ трудно удостовѣриться, была ли для сего употреблены подводы, или же почта, тѣмъ болѣе, что въ нѣкоторыхъ случаяхъ наемъ подводъ можетъ быть обременительнѣе найма почтовой брички, то, при исчисленіи путевыхъ расходовъ, слѣдуетъ принять въ основаніе постановленіе Совѣта Управленія отъ 6 (18)

№ 185.

Objaśnienie, jak postępować gdy gmina dla dochodzenia sądowego nie dostarczy na wezwanie Sądu furmanki.

(d. 10 (22) Września 1849 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu zaszłych wątpliwości przy zaspakajaniu kosztów podróży i dyet za zjazd na grunt przez jeden z Sądów Policyi Prostéj, celem dopełnienia obdukcyi i sekcyi na zwłokach odbyty, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych przedstawiła Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości kwestyą nastręczającą się przy rozwiązaniu rzeczonych wątpliwości, i dla ustalenia w tym względzie zasady, zażądała udzielenia co do tych kwestyj zdania, oraz wydania stosownych do potrzeby rozporządzeń.

W skutku tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uznała:

1. Że gdy zachodzi potrzeba dopełnienia zjazdu na grunt w wypadkach nagłéj śmierci lub innych zdarzeniach, a gmina, w któréj wypadek nastąpił, nie dostarczyła pod Sąd i pod lekarza furmanek, lub niezdatne do użycia nadesłała, Sąd mocen jest na koszt uchybiającéj gminy wynająć furmanki, lub użyć ekstrapoczty; że zaś niepodobna jest wchodzić w to, czyli furmanka lub ekstrapoczta była użytą, ile że w niektórych razach wynajęcie podwód może być więcéj uciążliwe niż użycie ekstrapoczty, przeto w likwidacyach kosztów zjazdu przyjąć wypada za zasadę postanowienie Rady Administra-

Іюня 1841 года, въ коемъ число почтовыхъ лошадей для чиновниковъ опредѣлено соотвѣтственно занимаемымъ ими должностямъ.

2. Суточныя, причитающіяся судебнымъ чиновникамъ на основаніи постановленія Совѣта Управленія отъ 26 Іюня (8 Іюля) 1843 года, за дѣйствія, совершенныя ими даже по долгу службы, не должны быть относимы на счетъ гминъ, ибо Уголовные Суды имѣютъ въ своемъ распоряженіи суммы на производство дѣлъ о бѣдныхъ преступникахъ, и туда именно низшіе Суды должны обращаться съ своими разсчетами.

3. Прежде затребованія отъ административныхъ властей взысканія путевыхъ издержекъ съ гминъ, недоставившихъ подводъ или доставившихъ подводы непригодныя, Суды обязаны предварительно оправдать свои расходы разсчетами и приложенными къ тому документами, и представить ихъ на утвержденіе Уголовнаго Суда, и затѣмъ уже обращаться къ административнымъ властямъ о взысканіи причитающихся денегъ.

Принявъ таковыя основанія и увѣдомивъ о томъ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, Коммисія Юстиціи поручаетъ Уголовному Суду, сообразно съ вышеизложеннымъ, сдѣлать зависящее распоряженіе по подвѣдомственнымъ Судамъ:

a) чтобы при исчисленіи расходовъ на наемъ подводъ или почтовыхъ лошадей, по случаю недоставленія подводъ гминами, или же присылкѣ ими подводъ несоотвѣтственныхъ,—Суды руководствовались постановленіемъ Совѣта Управленія, отъ 6 (18) Іюня 1841 года;

b) чтобы, причитающіяся судебнымъ чиновникамъ, на основаніи опредѣленія Совѣта Управленія отъ 26 Іюня (8 Іюля) 1843 года, суточныя деньги не были ими взыскиваемы съ гминъ, а были бы относимы на счетъ состоящей въ распоряженіи Уголовнаго Суда суммы на производство дѣлъ о бѣдныхъ преступникахъ;

cyjnéj z dnia 6 (18) Czerwca 1841 roku, przepisujące liczbę koni pocztowych dla urzędników różnych stopni.

2. Że dyety, na zasadzie decyzyi Rady Administracyjnéj z dnia 26 Czerwca (8 Lipca) 1843 roku, należące się urzędnikom sądowym nawet za czynności w obrębie urzędowania odbyte, nie powinny być likwidowane od gmin, gdyż na ten cel Sądy Kryminalne mają pod swoją dyspozycyą fundusze na sprawy ubogich kryminalistów, do których Sądy niższe z likwidacyami swemi udawać się powinny.

3. Że Sądy, zanim zażądają od władz administracyjnych ściągnięcia kosztów zjazdu z gmin, które furmanek nie dostarczyły lub niezdatne do użytku nadesłały, powinny wprzód koszta takowe likwidacyami w dowody zaopatrzonemi usprawiedliwić i uzyskać od Sądu Kryminalnego zatwierdzenie tych likwidacyj, a dopiero potém zgłaszać się do władz administracyjnych o ściągnięcie należności.

Przyjąwszy te zasady i zawiadomiwszy o tém Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, iżby, stosownie do powyższego rozbioru rzeczy, wydał do podwładnych sobie Sądów rozporządzenia, zalecające im:

a) aby w likwidacyach kosztów poniesionych na wynajęcie furmanek lub ekstrapoczty, z powodu niedostawienia przez gminy podwód, lub téż nadesłania do użytku niezdatnych, stosowały się do rozporządzenia Rady Administracyjnéj z dnia 6 (18) Czerwca 1841 roku;

b) aby przypadające dla urzędników sądowych, z mocy decyzyi Rady Administracyjnéj z dnia 26 Czerwca (8 Lipca) 1843 r., dyety, likwidowały nie od gmin, ale żądały ich zaspokojenia z funduszu na sprawy ubogich kryminalistów, pod dyspozycyą Sądu Kryminalnego będącego;

c) чтобы о взысканіи путевыхъ издержекъ Суды относились къ административнымъ властямъ не прежде, какъ послѣ оправданія расходовъ надлежащими разсчетами и документами, утвержденными Уголовнымъ Судомъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи вмѣняетъ Уголовному Суду въ обязанность имѣть наблюденіе за исполненіемъ вышеизложенныхъ правилъ и о послѣдствіяхъ сего представить ей рапортъ.

Варшава, 10 (22) Сентября 1849 года.

Директоръ Отдѣленія, Статсъ-Референдарій,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 9,461.

№ 186.

Наставленіе о томъ, какъ укупоривать жидкости, пересылаемыя Судами по почтѣ.

(28 Іюня (10 Іюля) 1858 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе представленія одного изъ Уголовныхъ Судовъ о томъ, что нѣкоторыя почтовыя управленія и экспедиціи отказываютъ въ пріемѣ и пересылкѣ по принадлежности судебныхъ депозитовъ, состоящихъ изъ жидкостей въ бутылкахъ, Правительственная Коммисія Юстиціи относилась въ Управленіе XIII Почтоваго Округа въ Царствѣ, которое отъ 3 (15) Іюня сего года, за N. 10,614, увѣдомило о данномъ одновременно предписаніи всѣмъ почтовымъ управленіямъ и экспедиціямъ, чтобы

c) aby nie wprzód odnosiły się do władz administracyjnych o ściągnięcie kosztów zjazdu, aż po usprawiedliwieniu tychże kosztów stosownemi likwidacyami i dowodami zaopatrzonemi i przez Sąd Kryminalny zatwierdzonemi.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wkłada na Sąd Kryminalny obowiązek czuwania nad wykonaniem powyższych rozporządzeń i poleca mu złożenie o skutku raportu.

Warszawa, dnia 10 (22) Września 1849 roku.

Dyrektor Wydziału, Referendarz Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 9,461.

№ 186.

Objaśnienie, jak pakować płyny posyłane pocztą przez Sądy.

(d. 28 Czerwca (10 Lipca) 1858 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Mając sobie przez jeden z Sądów Kryminalnych przedstawioném, że niektóre urzędy i ekspedycye pocztowe odmawiały przyjęcia i przesłania gdzie wypadało depozytów sądowych, składających się z płynów w butelkach, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości odniosła się do Zarządu XIII-go Okręgu Pocztowego w Królestwie, i w skutku tego otrzymała pod dniem 3 (15) Czerwca r. b., Nr. 10,614, odpowiedź, że tenże Zarząd jednocześnie wydał do wszystkich urzędów i eks-

они впредь въ отношеніи судебныхъ и медицинскихъ жидкостей руководствовались § 45 правилъ о почтовыхъ платежахъ, съ тѣмъ условіемъ, чтобы жидкости принимаемы были на почтѣ не иначе, какъ укупоренныя въ опилкахъ, въ посудѣ изъ толстаго стекла, старательно опечатанной и уложенной въ запаянныя жестянки; сіи же послѣднія равномѣрно должны быть уложены въ опилки, въ плотно запертыхъ деревянныхъ ящикахъ. Ежели посылка съ медицинскою жидкостью будетъ по какому либо случаю разбита, то на основаніи общихъ правилъ лицо, отправившее оную, обязано вознаградить за всякія поврежденія, причиненныя этимъ въ другихъ посылкахъ.

Варшава, 28 Іюня (10 Іюля) 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Држевецкій.*

N. 11,073.

№ 187.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды низшей инстанціи не давали окончательно въ архивъ дѣлъ о изслѣдованіи причинъ смерти, но чтобы отсылали таковыя на ревизію въ Уголовные Суды.

(19 (31) Августа 1858 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ подробнаго контроля важнѣйшимъ уголовнымъ дѣламъ и изъ полученныхъ другимъ путемъ свѣдѣній, Коммисія Юстиціи убѣдилась, что по дѣламъ объ изслѣдованіи причинъ ско-

pedycyj pocztowych rozporządzenie, aby odtąd § 45 przepisów o opłatach pocztowych zarówno dla płynów sądowych jak i lekarskich za obowiązujący uważały, z wyraźném zastrzeżeniem, aby płyny takowe nie inaczéj na pocztę przyjmowane były, jak opakowane pomiędzy trocinami w naczynia szklane z grubego szkła, starannie opieczętowane i włożone w blaszanki zalutowane; te zaś prócz tego zapakowane być powinny, również pomiędzy trocinami, w szczelnie zamkniętych pudełkach drewnianych. Jeśli posyłka z płynem lekarskim z jakiegobądź powodu ulegnie rozbiciu, w takim razie oddawca onéj, na zasadzie ogólnych przepisów, obowiązany będzie wszelkie uszkodzenia w innych posyłkach przez to wyrządzone koniecznie wynagrodzić.

Warszawa, dnia 28 Czerwca (10 Lipca) 1858 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 11,073.

№ 187.

Rozporządzenie, aby Sądy niższe spraw o dochodzenie przyczyny śmierci nie reponowały stanowczo, ale je do rewizyi Sądom Kryminalnym przesyłały.

(d. 19 (31) Sierpnia 1858 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z kontroli szczegółowéj nad ważniejszemi sprawami karnemi i z otrzymywanych inną drogą wiadomości, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości powzięła przekonanie, że Sądy w sprawach

ропостижной смерти Суды весьма часто не исполняютъ надлежащимъ образомъ лежащей на нихъ обязанности, а именно: не смотря на возникшія подозрѣнія или на полученныя донесенія, что смерть послѣдовала по винѣ третьихъ лицъ, Суды не обращаютъ на то вниманія врачей при освидѣтельствованіи и вскрытіи мертвыхъ тѣлъ, или, что еще хуже, не понимая всей важности личнаго судебнаго осмотра, изъ котораго почерпаются неопровержимыя доказательства существа преступленія, составляютъ протоколы объ освидѣтельствованіи поверхностно, весьма неточно и даже совершенно несогласно съ дѣйствительнымъ положеніемъ дѣла, содѣйствуя тѣмъ къ уничтоженію слѣдовъ важныхъ преступленій, и что потомъ, основываясь на неточномъ освидѣтельствованіи или на ничѣмъ не подкрѣпленномъ мнѣніи врача, производившаго освидѣтельствованіе, прекращаютъ дальнѣйшее изслѣдованіе причинъ смерти и, подъ предлогомъ несуществованія преступленія, оканчиваютъ дѣло, отъ чего возникаютъ частыя жалобы на Суды о противузаконномъ образѣ дѣйствій и даже дисциплинарные иски противъ виновныхъ въ этихъ упущеніяхъ чиновниковъ.

По сему поводу Правительственная Коммисія Юстиціи признаетъ необходимымъ предписать Уголовному Суду—обратить вниманіе подвѣдомственныхъ ему Судовъ Полиціи Простой и Исправительной на важное значеніе вышесказанныхъ изслѣдованій и строжайше вмѣнить имъ въ обязанность, чтобы во всѣхъ случаяхъ скоропостижной смерти, а тѣмъ болѣе, если получено будетъ свѣдѣніе или представится основательное подозрѣніе, что смерть послѣдовала отъ побоевъ или отъ другихъ чрезвычайныхъ причинъ, они, при опредѣленіи сущности преступленія и производствѣ дальнѣйшаго слѣдствія, въ точности соблюдали правила дѣйствующаго устава уголовнаго судопроизводства, а равно правила, утвержденныя Совѣтомъ Управленія 28 Іюня (10 Іюля) 1840 года, о судебно-медицинскихъ изслѣдованіяхъ. Въ силу этихъ правилъ, они должны тщательно стараться о собраніи слѣдовъ преступленія и обнаруженіи дѣйствительной причины смерти, не упуская изъ вида, при освидѣ-

dochodzenia przyczyny śmierci, bardzo często nie wypełniają należycie swego obowiązku, a mianowicie: że pomimo okazującego się podejrzenia lub otrzymanéj wiadomości, iż śmierć z winy osób trzecich nastąpiła, nie zwracają na to uwagi lekarzy przy obdukcyi i sekcyi, albotéż, co gorzéj jeszcze, sameme lekceważąc czynność naocznego obejrzenia sądowego, przynosić mającą dowód stanowczy względem istoty czynu dochodzonego, lekkomyślne sporządzają protokóły obdukcyjne, nader niedokładne lub nawet z istotném położeniem rzeczy zupełnie niezgodne, przyczyniając się tym sposobem do zatarcia śladów ważnych przestępstw; że następnie, opierając się na tak niedokładnéj obdukcyi, lub polegając na nieuzasadnioném zdaniu lekarza-obducenta, przerywają dalsze dochodzenie przyczyny śmierci i pod pozorem nieistnienia przestępstwa, akta sprawy reponują, z czego wynikają dość częste skargi na Sądy o przeciwne prawu postępowanie, a nawet i procesa dyscyplinarne przeciw winnym tego wykroczenia urzędnikom.

Z tego powodu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości widzi potrzebę polecić Sądowi Kryminalnemu, aby zwrócił uwagę wszystkich Sądów Policyi Prostéj i Policyi Poprawczéj swéj jurisdykcyi na ważność podobnych dochodzeń, i jak najmocniéj zalecił im, iżby w każdym wypadku nagłéj śmierci, a témbardziéj w razie otrzymanéj wiadomości lub nastręczającego się podobieństwa do prawdy, że śmierć z pobicia lub innych niezwyczajnych przyczyn nastąpiła, przy ustanowieniu istoty czynu i prowadzeniu dalszego śledztwa, ściśle stosowały się do przepisów obowiązującéj procedury kryminalnéj, tudzież do przepisów o dochodzeniach sądowo-lekarskich przez Radę Administracyjną pod dniem 28 Czerwca (10 Lipca) 1840 roku zatwierdzonych; aby, w myśl tych przepisów, usilnie starały się o zebranie wszelkich śladów przestępstwa i wykrycie prawdy co do rzeczywistéj przyczyny śmierci; w tym celu nie zaniedbywały same przy obducyi i sekcyi dokładne-

тельствованіи и вскрытіи тѣла, точнаго осмотра мертвеца, записывая въ протоколѣ о всѣхъ замѣченныхъ поврежденіяхъ и другихъ знакахъ, могущихъ послужить къ обнаруженію причины смерти, и наблюдая при томъ, чтобы заключенія врачей согласовались съ дѣйствительнымъ положеніемъ дѣла и обстоятельствами, раскрытыми слѣдствіемъ; наконецъ, въ случаѣ возникшаго подозрѣнія въ виновности третьихъ лицъ или поступившихъ о томъ положительныхъ жалобъ, Суды не должны уклоняться отъ производства строжайшаго слѣдствія и подверженія виновныхъ законной отвѣтственности.

На Уголовный Судъ Правительственная Коммисія возлагаетъ особенную обязанность оказывать съ своей стороны надлежащее по такимъ дѣламъ содѣйствіе и наблюдать за строгимъ отправленіемъ правосудія,—тщательно разсматривать представленныя ему на ревизію дѣла, исправлять замѣченныя въ слѣдствіяхъ упущенія и, по мѣрѣ важности таковыхъ, привлекать виновныхъ къ отвѣтственности, и наконецъ, на основаніи ст. 24 Положенія о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, не дозволять Судамъ низшей инстанціи окончательно признавать такія дѣла рѣшенными.

Варшава, 19 (31) Августа 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Држевецкій.*

N. 16,845.

Примѣчаніе. Настоящее предписаніе сообщено и Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

---

go obejrzenia osoby zmarłéj i zapisania do protokółu wszelkich dostrzeżonych obrażeń lub innych znaków, doprowadzić mogących do odkrycia istotnéj przyczyny śmierci, a obok tego, iżby przestrzegały, aby opinie lekarzy zgodne były z istotném położeniem rzeczy i okolicznościami przez śledztwo wykrytemi; wreszcie, iżby przy nastręczającém się podejrzeniu o winie osób trzecich, lub gdy wyraźna zajdzie o to skarga, nie pomijały prowadzenia w tym względzie ścisłych śledztw i pociągania winnych do odpowiedzialności prawnéj.

Na Sąd Kryminalny Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wkłada szczególny obowiązek, aby ze swéj strony należytego w takich sprawach działania i ścisłego wymiaru sprawiedliwości pilnował, nadesłane sobie do rewizyi akta troskliwie rozpoznawał, dostrzeżone uchybienia w śledztwie prostował, i w miarę ważności tych uchybień, winnych do odpowiedzialności pociągał, a nadto, iżby na zasadzie artykułu 24 Ustawy przechodniéj, nie dozwolił Sądom niższym spraw takowych stanowczo reponować.

Warszawa, dnia 19 (31) Sierpnia 1858 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 16,845.

Uwaga. Powyższe rozporządzenie komunikowane było i Prokuratorom Królewskim przy Sądach Kryminalnych.

№ 188.

Распоряженіе о томъ, чтобы по дѣламъ объ изслѣдованіи причинъ самоубійства Суды рѣшали и въ требованіяхъ о погребеніи поясняли, слѣдуетъ ли лишить самоубійцу христіанскаго погребенія, или нѣтъ.

(16 (28) Ноября 1859 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ статьѣ 944-й Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ постановлено:

„лишившій себя жизни съ намѣреніемъ и не въ безуміи, сумашествіи или временномъ отъ какихъ либо болѣзненныхъ припадковъ безпамятствѣ, признается неимѣвшимъ права дѣлать предсмертныя распоряженія, и потому, какъ духовное завѣщаніе его, такъ и вообще всякая изъявленная имъ на случай смерти воля не приводятся въ исполненіе и считаются ничтожными.

Если самоубійца принадлежалъ къ одному изъ христіанскихъ вѣроисповѣданій, то онъ лишается христіанскаго погребенія.“

Согласно съ этимъ правиломъ, въ статьѣ 39-ой Положенія о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ постановлено:

„въ случаѣ самоубійства, учиненнаго лицомъ, принадлежащимъ къ одному изъ христіанскихъ исповѣданій, Суды Простой Полиціи должны изслѣдовать, въ какомъ состояніи находились умственныя способности

№ 188.

Rozporządzenie, aby Sądy w sprawach dochodzenia przyczyny samobójstwa, wydawały decyzye, czy samobójca ma być pozbawiony obrzędu pogrzebowego, lub nie, i o tém w wezwaniach o pochowanie zwłok zamieszczały wiadomość.

(d. 16 (28) Listopada 1859 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Prawo w artykule 944 Kodeksu kar głównych i poprawczych stanowi, że:

„jeżeli kto, nie w skutek obłąkania, niemocy lub czasowéj, z powodu choroby, nieprzytomności umysłu, lecz z zamiarem życie sobie odbierze, wówczas uważać się będzie, że nie miał prawa czynić rozporządzeń na przypadek śmierci, i z tego powodu, tak testament jego, jakotéż w ogólności wszelkie rozporządzenia, jakie na przypadek śmierci mógł uczynić, nie będą w wykonanie wprowadzone i za żadne i niebyłe mają być uważane.

Jeżeli zaś samobójca do jednego z chrześciańskich wyznań należał, chrześciańskiego pogrzebu pozbawionym zostanie.“

Odpowiednio powyższemu przepisowi, Ustawa przechodnia do Kodeksu kar głównych i poprawczych, w artykule 39 rozporządza znowu:

„że Sąd Policyi Prostéj, ustanawiając istotę czynu samobójstwa, dokonanego przez osobę wyznającą wiarę chrześciańską, dochodzi, czyli, w czasie odebrania sobie życia, rzeczona osoba używała władz

самоубійцы, во время лишенія имъ себя жизни, и, вслѣдствіе сего, на основаніи статьи 944-ой новаго Уложенія, сдѣлать надлежащія о погребеніи его распоряженія".

Вышеприведенныя статьи закона приводятъ къ тому заключенію, что въ дѣлахъ этого рода слѣдуетъ съ величайшею точностью изслѣдовать, не только, послѣдовала ли смерть дѣйствительно отъ самоубійства, а не по другой какой либо причинѣ, но также, совершено ли самоубійство умышленно, то есть, былъ ли покойникъ во время лишенія себя жизни въ присутствіи духа, или же напротивъ того посягнулъ на свою жизнь въ болѣзненномъ или ненормальномъ состояніи умственныхъ способностей.

Поэтому, въ подобныхъ слѣдствіяхъ, кромѣ тщательнаго допроса лицъ, могущихъ дать въ этомъ отношеніи надлежащія объясненія, и кромѣ собранія фактовъ, могущихъ послужить къ разъясненію причинъ дѣянія, нельзя упускать изъ вида самаго точнаго освидѣтельствованія и вскрытія тѣла самоубійцы, такъ чтобы врачъ, мнѣніе котораго, какъ свѣдущаго, безусловно необходимо въ этомъ отношеніи, а равно и Судъ, производившій слѣдствіе, не только изъ показаній лицъ, но и изъ осмотра внутреннихъ органовъ тѣла, могли почерпнуть твердое убѣжденіе въ томъ, было ли совершено самоубійство съ преступнымъ умысломъ, или безсознательно, и тѣмъ самимъ слѣдуетъ ли лишить покойника вышеозначенныхъ правъ, или нѣтъ.

Обязанность производить въ такихъ случаяхъ точное освидѣтельствованіе и вскрытіе мертваго тѣла проистекаетъ не только изъ вышеприведенныхъ постановленій и правилъ, изложенныхъ въ уставахъ уголовнаго судопроизводства, а именно, въ Австрійскомъ въ §§ 238 и 240 1-й части и Прусскомъ § 156, но сверхъ того она возложена на Суды особыми правилами о производствѣ судебно-медицинскихъ изслѣдованій, изложенными въ §§ 22—164 и 171.

Не смотря однако на то, замѣчено, что Суды Полиціи Простой, при опредѣленіи сущности самоубійства, не всегда руко-

umysłowych lub przeciwnie, i w miarę tego, stosownie do artykułu 944 Kodeksu, sposób pochowania jéj zwłok oznacza".

Z przepisów tych wypływa, że w tego rodzaju sprawach należy z największą troskliwością śledzić, nietylko czy śmierć osoby zmarłéj rzeczywiście z samobójstwa a nie z żadnéj innéj przyczyny wynikła, lecz także, czy samobójstwo spełnione zostało z zamiarem, to jest czy zmarły w czasie odebrania sobie życia, używał w zupełności władz umysłowych, czy téż przeciwnie nastąpiło ono skutkiem chorobliwego lub nienormalnego stanu władz takowych.

Dla tego w śledztwach takich, obok troskliwego przesłuchania osób, mogących dać w tym względzie potrzebne objaśnienia, i zebrania w śledztwie wszelkich okoliczności do wyjaśnienia powodów dochodzonego czynu posłużyć mogących, nie można nigdy pomijać odbycia jaknajdokładniejszéj obdukcyi i sekcyi ciała osoby zmarłéj, tak, iżby równie lekarz, którego zdanie jako biegłego w takim razie jest koniecznem, jakotéż i Sąd śledztwo prowadzący, nietylko z zeznań osób, lecz także z obejrzenia wewnętrznych organów ciała, mógł powziąć niewątpliwe przekonanie, czy samobójstwo było występne lub przeciwnie, a tém samém, czy zmarły ma być pozbawionym praw wyżéj wzmiankowanych lub nie.

Obowiązek odbycia w wypadkach takich dokładnéj obdukcyi i sekcyi, wypływa nietylko z powyższych przepisów obowiązujących procedur kryminalnych, zawartych w §§ 238 i 240 cz. I-éj procedury austryackiéj i § 156 Ordynacyi krym. pruskiéj, ale nadto włożony on jest na Sądy osobnemi przepisami o dochodzeniach sądowo-lekarskich na trupach, w §§ 22—164 i 171 wyszczególnionemi.

Mimo to jednak dostrzegać się daje, że Sądy Policyi Prostéj, przy ustanowieniu istoty samobójstwa, nie zawsze

водствуются вышеупомянутыми правилами и не всегда дѣйствуютъ съ должною старательностью, а именно, ограничиваясь преимущественно удостовѣреніемъ въ совершеніи самоубійства, они не стараются изслѣдовать дѣйствительныхъ побудительныхъ къ тому причинъ, особенно же при судебно-медицинскомъ дѣйствіи или личномъ осмотрѣ мертваго тѣла, довольствуются только подверхностнымъ и недостаточнымъ освидѣтельствованіемъ и вскрытіемъ, на которыхъ однако же должно быть исключительно основано мнѣніе врача и Суда относительно состоянія, умственныхъ способностей покойника.

По этимъ соображеніямъ, признавъ необходимымъ обратить вниманіе всѣхъ Судовъ Полиціи Простой, какъ на важную цѣль постановленій вышеприведенной статьи 944 Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, такъ и на обязанности, возложенныя 39 ст. Положенія о введеніи въ дѣйствіе того же Уложенія, Правительственная Коммисія Юстиціи предлагаетъ Уголовному Суду сдѣлать распоряженіе по всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Простой Полиціи, чтобы слѣдствія о самоубійствахъ производимы ими были во всѣхъ отношеніяхъ со всевозможною точностью, и чтобы рѣшенія свои о томъ, слѣдуетъ ли лишать самоубійцу христіанскаго погребенія, или нѣтъ, они, по смыслу приведенныхъ законовъ, со всею допросовѣстностью основывали на обнаруженномъ слѣдствіемъ положеніи дѣла. При томъ слѣдуетъ вмѣнить Судамъ въ обязанность, чтобы каждое такое рѣшеніе, по окончаніи слѣдствія и по заявленіи мнѣнія врачемъ, установленнымъ порядкомъ, изготовлялось всегда письменно, съ изложеніемъ почерпнутыхъ изъ слѣдствія выводовъ и соображеній; въ отзывахъ же своихъ къ настоятелю прихода о погребеніи тѣла, въ предупрежденіе могущихъ возникнуть сомнѣній, Суды должны помѣщать свѣдѣніе о сущности рѣшенія относительно порядка погребенія покойника, состоявшагося на основаніи произведеннаго слѣдствія и мнѣнія врача.

z należytą i powyższym przepisom prawa odpowiednią starannością postępują, a mianowicie, że ograniczając się głównie na sprawdzeniu bytu samobójstwa, nie starają się z równą troskliwością dochodzić istotnych onego powodów, szczególniéj zaś, że czynność sądowo-lekarską, czyli naoczne obejrzenie na ciele zmarłego, ograniczają niekiedy na powierzchownéj tylko i zbyt niedokładnéj pod tym względem obdukcyi i sekcyi, na któréj jednakże zdanie lekarza, jakotéż Sądu, co do stanu władz umysłowych, jakich zmarły używał, koniecznie uzasadnioném być powinno.

Z tych powodów Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, uznawszy potrzebę zwrócić uwagę wszystkich Sądów Policyi Prostéj, tak na ważność celu rozporządzeń, powołanym wyżéj artykułem 944 Kodeksu kar głównych i poprawczych objętych, jakotéż na ważność obowiązku, przez artykuł 39 Ustawy przechodniéj do tegoż kodeksu, na nie włożonego, poleca Sądowi Kryminalnemu wydanie rozporządzeń do Sądów Policyi Prostéj jurisdykcyi jego podległych, aby śledztwa w przedmiocie samobójstw jaknajdokładniéj pod każdym względem wyprowadzać starały się, a decyzye swe co do tego, czy zmarły ma być pozbawiony pogrzebu chrześciańskiego lub nie, iżby w myśl powołanych przepisów prawa, jak najściśléj i najskrupulatniéj na wykrytym przez śledztwo stanie rzeczy opiérały. Poleci im także Sąd Kryminalny, aby każdą taką decyzyą, po wyprowadzeniu śledztwa i zasiągnieniu zdania lekarza, jak tego sam porządek rzeczy wymaga, sporządzały zawsze na piśmie, z przytoczeniem w niéj powodów ze śledztwa czerpanych, na których się opiéra; w wezwaniu zaś do przełożonego parafii o pochowanie zwłok zmarłego, iżby dla zapobieżenia wyniknąć mogącym wątpliwościom, zamieszczały wiadomość o osnowie decyzyi co do sposobu pochowania tegoż zmarłego, jaka na zasadzie wyprowadzonego śledztwa i po zasiągnięciu zdania lekarza wydaną została.

О послѣдствіяхъ настоящаго предписанія Уголовный Судъ обязывается представить рапортъ въ теченіе 14 дней.

Варшава, 16 (28) Ноября 1859 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Таайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Држевецкій.*

N. 21,360.

№ 189.

Объясненіе, что Суды не должны предписывать духовенству порядка погребенія самоубійцы, предоставляя это усмотрѣнію духовныхъ лицъ,

(6 (18) Ноября 1863 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Одинъ изъ Уголовныхъ Судовъ донесъ Правительственной Коммисіи Юстиціи о недоразумѣніяхъ, возникшихъ между духовными и судебными властями относительно погребенія тѣла самоубійцы по христіанскому обряду. Поводомъ къ разногласію было то, что нѣкоторые Суды Простой Полиціи, признавая самоубійство послѣдствіемъ умопомѣшательства, считаютъ себя вправѣ, на основаніи статьи 39-ой Положенія о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, требовать отъ Священниковъ совершенія духовнаго обряда при погребеніи самоубійцы, духовенство же иногда находитъ въ каноническихъ постановленіяхъ основательныя, по его мнѣнію, къ тому препятствія.

O skutku niniejszego rozporządzenia Sąd Kryminalny w dniach 14-stu raport złoży.

Warszawa, dnia 16 (28) Listopada 1859 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 21,360.

№ 189.

Objaśnienie, aby Sądy nie przepisywały duchownym obrzędu religijnego przy chowaniu zwłok samobójcy, zostawiając to ich uznaniu.

(d. 6 (18) Listopada 1863 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Jeden z Sądów Kryminalnych przedstawił Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości nieporozumienie, jakie wynikło między duchownemi a sądowemi władzami, względem pochowania zwłok samobójcy z obrzędami religijnemi. Źródłem nieporozumienia było, że niektóre Sądy Policyi Prostéj, uznawszy samobójstwo za skutek słabości umysłowéj, widzą się upoważnionemi, przepisem art. 39 Ustawy przechodniéj do Kodeksu kar głównych i poprawczych, do zalecania duchownym, aby dopełniali obrządku religijnego przy pochowaniu samobójcy; duchowni zaś niekiedy znajdują w przepisach kanonicznych gruntowne, ich zdaniem, ku temu przeszkody.

По разсмотрѣніи спора и по сношеніи съ подлежащими властями, Правительственная Коммисія Юстиціи признала необходимымъ обратить вниманіе Уголовнаго Суда на то обстоятельство, что въ статьѣ 39-й Положенія о введеніи въ дѣйствіе Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, на которой судебныя власти основываютъ свой образъ дѣйствій, опредѣлено только, чтобы Суды, на основаніи произведеннаго слѣдствія, постановляли рѣшеніе о томъ, не представляется ли, на основаніи существующихъ уголовныхъ законовъ, какихъ либо препятствій къ христіанскому погребенію самоубійцы, что явственно вытекаетъ изъ слѣдующихъ словъ законодателя:

„Судъ разслѣдуетъ, въ какомъ состояніи находились умственныя способности лица (христіанскаго исповѣданія), во время лишенія имъ себя жизни, и вслѣдствіе сего, на основаніи ст. 944 новаго Уложенія, сдѣлаетъ надлежащія о погребеніи его распоряженія.“

Но этимъ вовсе не предоставляется Суду, въ рѣшеніи своемъ, или отдѣльно требовать отъ духовенства погребенія самоубійцы, потому что легко можетъ случиться, что духовное лицо, по другимъ причинамъ, исключительно каноническимъ, будетъ вынуждено отказать въ погребеніи, и тогда требованіе Суда останется безъ послѣдствій, интересованная же сторона, основываясь на немъ и домогаясь исполненія его, будетъ вызывать напрасныя столкновенія, коихъ избѣжать можно только при взаимномъ уваженіи правъ и обязанностей.

Въ такомъ смыслѣ Уголовный Судъ обязанъ дать соотвѣтственное предписаніе всѣмъ подвѣдомственнымъ полицейскимъ Судамъ и за исполненіемъ его имѣть наблюденіе.

Варшава, 6 (18) Ноября 1863 года.

Членъ Коммисіи, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Малковскій.*

N. 12,375.

Po zbadaniu sporu i po zniesieniu się z właściwemi władzami, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości uznała potrzebę zwrócenia uwagi Sądu Kryminalnego, że art. 39 Ustawy przechodniéj, który Sądy uważają za upoważniający je do podobnego postępowania, przepisuje tylko, aby Sądy na podstawie wyprowadzonego śledztwa wydały decyzyą, czy wedle obowiązującego prawa karnego nie zachodzą jakie przeszkody do chrześciańskiego pogrzebu samobójcy, co wyraźnie wypływa ze słów prawodawcy, które brzmią:

„Sąd dochodzi, czyli w czasie odebrania sobie życia, rzeczona osoba (to jest wyznająca wiarę chrześciańską) używała władz umysłowych lub przeciwnie, i w miarę tego, stosownie do art. 944 Kodeksu, sposób pochowania jéj zwłok oznacza“.

Lecz to wcale nie upoważnia Sądu, aby w téj decyzyi lub oddzielnie dawał zalecenie duchownemu, aby samobójcę pochował.

Zdarzyć się bowiem może przypadek, że duchowny z innych powodów, wyłącznie kanonicznych, będzie musiał pogrzebu odmówić; w takim razie zalecenie Sądu pozostałoby bez skutku, a strona interesowana, opierając się na niém i domagając się utrzymania go, będzie wywoływała nadaremne kolizye, których uniknąć można jedynie przez poszanowanie wzajemnych praw i obowiązków.

W téj treści Sąd Kryminalny wyda odpowiednie rozporządzenie do wszystkich podwładnych mu Sądów Policyi Prostéj i wykonania takowego dopilnować nie omieszka.

w Warszawie, dnia 6 (18) Listopada 1863 roku.

Członek Kommissyi, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Małkowski.*

Nr. 12,375.

№ 190.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, въ публикуемыхъ сыскныхъ статьяхъ о задержаніи обвиненныхъ въ поддѣлкѣ кредитныхъ билетовъ, ограничивались изложеніемъ обстоятельствъ, относящихся къ ихъ личности.

(12 (24) Мая 1843 г.).

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По случаю опубликованія, въ N. 66-мъ Оффиціальной Газеты за текущій годъ, сыскной статьи, въ коей Петрковскій Исправительный Судъ, независимо отъ обыкновеннаго воззванія къ начальствамъ и всѣмъ жителямъ объ обращеніи вниманія на неизвѣстнаго по фамиліи и мѣстопребыванію поддѣлывателя банковыхъ кредитныхъ билетовъ и поимкѣ его, указалъ вмѣстѣ съ тѣмъ и на мѣстность, въ коей эти билеты должны находиться въ обращеніи, Польскій Банкъ, въ отзывѣ отъ 22 Апрѣля (4 Мая) сего года, за N. 10,106, замѣтилъ, что публикація подобныхъ объявленій, какъ съ одной стороны не способствуетъ къ открытію и поимкѣ преступника, такъ съ другой — можетъ поселить въ публикѣ впечатлѣніе, невыгодное для кредита банковыхъ билетовъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи, вслѣдствіе этого отзыва Банка, находитъ также, что обстоятельства, касающіяся

№ 190.

Rozporządzenie, aby Sądy w ogłoszeniach o ujęcie obwinionych o fałszowanie papierowych pieniędzy, zamieszczały tylko szczegóły osoby ich dotyczące.

(d. 12 (24) Maja 1843 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu ogłoszenia listu gończego w Nrze 66 Gazety Rządowéj z r. b., w którym Sąd Poprawczy Piotrkowski, obok zwykłego wezwania do władz i całéj publiczności o zwracanie uwagi na niewiadomego z nazwiska i pobytu fałszerza biletów bankowych oraz przytrzymanie onegoż, wskazał zarazem okolicę, w któréj też bilety w obiegu znajdować się miały, Bank Polski, w odezwie swojéj z dnia 22 Kwietnia (4 Maja) b. r., Nr. 10,106, upomniał się, że ogłoszenia podobnych wiadomości, jak z jednéj strony nie ułatwiają wynalezienia i ujęcia sprawcy, tak z drugiéj — mogą w mniemaniu publiczności zrobić niekorzystne dla kredytu biletów bankowych wrażenie.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana tą odezwą Banku, uważa równie, że okoliczności dotyczące wy-

выпуска фальшивыхъ кредитныхъ билетовъ, и указаніе на мѣстности, въ коихъ они замѣчены, служа преимущественно къ обнаруженію вины преслѣдуемаго преступника, относятся собственно къ самому слѣдствію по дѣлу и не представляютъ средствъ, нужныхъ къ открытію мѣстопребыванія и поимкѣ отыскиваемаго лица; слѣдовательно, какъ излишнія въ сыскной статьѣ и не состоящія въ связи съ необходимою мѣрою, принимаемою къ преслѣдованію бѣглаго преступника такимъ путемъ, по указаніямъ закона, не должны быть всенародно публикуемы. Съ другой же стороны, принимая въ уваженіе причины, по коимъ Польскій Банкъ считаетъ публикаціи этого рода вредными его интересамъ, Правительственная Коммисія Юстиціи находитъ нужнымъ предписать Уголовному Суду, предварить подвѣдомственные ему Суды Исправительной и Простой Полиціи, чтобы въ публичныхъ объявленіяхъ о поимкѣ лицъ, обвиняемыхъ въ поддѣлкѣ кредитныхъ билетовъ, кромѣ описанія обстоятельствъ, относящихся къ личности отыскиваемаго, и краткаго указанія на взведенное противъ него обвиненіе, не входили въ дальнѣйшія подробности самаго преступленія, такъ какъ онѣ могутъ съ другой стороны произвести на общество вредное вліяніе.

Варшава, 12 (24) Мая 1843 года.

Членъ Коммисіи, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 5,829.

puszczenia w obieg fałszywych biletów i wskazanie miejsc, w których dostrzeżonemi zostały, jako raczéj zmierzające do wyjaśnienia winy ściganego przestępcy, należą do samego śledztwa w sprawie i nie nastręczają środków, potrzebnych do odkrycia pobytu i ujęcia poszukiwanéj osoby; jako więc w liście gończym niepotrzebne i niepołączone z koniecznością samego środka ścigania zbiegłego przestępcy, który przez prawo w tym sposobie jest nakazany, publicznie ogłaszanemi być nie powinny. Z drugiéj zaś strony, mając wzgląd na powody, dla których Bank Polski tego rodzaju ogłoszenia szkodliwemi interesowi jego być sądzi, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości widzi potrzebę zalecić Sądowi Kryminalnemu N., aby ostrzegł podwładne Sądy Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj, iżby w ogłoszeniach publicznych o ujęcie zbiegłych osób, o fałszowanie pieniędzy papierowych obwinionych, oprócz opisu osobistych stosunków ściganego dotyczących się i wyrażenia po prostu ciążącego go zarzutu, w dalsze opisy samegoż przestępstwa, które zkądinąd mogą być dla ogółu szkodliwemi, nie wdawały się.

w Warszawie, dnia 12 (24) Maja 1843 roku.

Członek Kommissyi, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 5,829.

№ 191.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, прежде опубликованія объявленій о поддѣлкѣ банковыхъ билетовъ, доносили о каждомъ такомъ случаѣ прямо Польскому Банку.

(17 (29) Марта 1844 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По случаю помѣщеннаго въ газетахъ однимъ изъ Судовъ Исправительной Полиціи объявленія о замѣченномъ въ обращеніи фальшивомъ банковомъ билетѣ въ сто злотыхъ, Польскій Банкъ, въ отзывѣ своемъ отъ 14 (26) Марта сего года, за N. 9,948, сдѣлавъ вторично возраженіе противъ таковаго порядка дѣйствія, какъ вреднаго для кредита сего рода билетовъ, требовалъ, чтобы Суды, вмѣсто публикаціи объявленій въ вѣдомостяхъ, доносили ему непосредственно о подобныхъ случаяхъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи, сдѣлавъ въ удовлетвореніе требованій Польскаго Банка, отъ 12 (24) Мая 1843 года, за N. 5,829, по всѣмъ Судамъ распоряженіе о прекращеніи публикацій, безполезныхъ для судебнаго изслѣдованія, каковыя требованія не противорѣчатъ даже правиламъ, изложеннымъ въ § 489 части 1-й Австрійскаго и въ § 132 Прусскаго Уставовъ уголовнаго судопроизводства, дополнительно предписываетъ Уголовному Суду, вмѣнить подвѣдомственнымъ ему Судамъ въ обязанность точное исполненіе настоящаго требованія, относительно представленія Банку донесеній о случаяхъ под-

№ 191.

Rozporządzenie, aby Sądy o każdéj sprawie o sfałszowanie biletu Banku Polskiego, przed wydaniem ogłoszeń, donosiły wprost temuż Bankowi.

(d. 17 (29) Marca 1844 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu zamieszczonego przez jeden z Sądów Poprawczych ogłoszenia w pismach publicznych o dostrzeżonym w obiegu bilecie bankowym sto-złotowym, Bank Polski, w odezwie swéj z dnia 14 (26) Marca r. b., Nr. 9,948, użaliwszy się powtórnie na podobne postępowanie, jako szkodliwe dla kredytu tego rodzaju papierów, zażądał, iżby w miejsce czynionych ogłoszeń w pismach publicznych, Sądy bezpośrednio donosiły mu o podobnych wypadkach.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, wydawszy w dniu 12 (24) Maja r. z., za Nr. 5,829, do wszystkich Sądów rozporządzenie w przedmiocie żądań Banku Polskiego, względem zaniechania ogłoszeń mniéj w dochodzeniu sądowém użytecznych, które to nawet żądania nie sprzeciwiają się przepisom procedury austryackiéj w § 489 cz. I-éj i w § 132 Ordynacyi pruskiéj zamieszczonym, dodatkowo zaleca Sądowi Kryminalnemu, iżby równie nakazał podwładnym Sądom zadość czynienie dzisiejszym wnioskom, co do donoszenia Bankowi

дѣлки, на сколько таковые будутъ предметомъ судебныхъ изслѣдованій.

Варшава, 17 (29) Марта 1844 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 4,206.

№ 192.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды подозрительные банковые кредитные билеты и монеты препровождали для повѣрки въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.

(12 (24) Мая 1816 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, для введенія однообразнаго порядка повѣрки сомнительныхъ монетъ и банковыхъ кредитныхъ билетовъ, а равно въ видахъ учрежденія у себя соотвѣтственнаго контроля о каждомъ подобномъ случаѣ, сдѣлавъ надлежащее распоряженіе по Губернскимъ Правленіямъ, отнеслась въ Правительственную Коммисію Юстиціи о предписаніи Уголовнымъ Судамъ, чтобы сіи послѣдніе, въ случаѣ надобности въ повѣркѣ сомнительной монеты или банковаго билета, препровождали таковые прямо въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства, при донесеніяхъ, заключающихъ свѣдѣніе: у кого, когда и при какомъ именно случаѣ замѣчена монета или банковый билетъ, возбуждающіе подозрѣніе въ ихъ поддѣлкѣ и приняты-ли мѣры противъ лица заподозрѣннаго въ поддѣлкѣ или выпускѣ въ обращеніе,

o wypadkach fałszu, ilekroć te byłyby przedmiotem dochodzeń sądowych.

w Warszawie, dnia 17 (29) Marca 1844 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 4,206.

№ 192.

Rozporządzenie, aby Sądy monetę lub bilety bankowe, o sfałszowanie podejrzane, przesyłały Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu do opinii.

(d. 12 (24) Maja 1846 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, tak dla ujednostajnienia sposobu postępowania przy sprawdzaniu monet i biletów bankowych, o fałsz podejrzanych, jakotéż celem zaprowadzenia u siebie stosownéj o każdym podobnym wypadku kontroli, wydawszy stosowne rozporządzenie do Rządów Gubernialnych, wezwała Kommissyą Rządową Sprawiedliwości o polecenie Sądom karnym, iżby te również w przypadku potrzeby sprawdzenia monety lub biletu bankowego, odsyłały takowe wprost do Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, przy doniesieniach, obejmujących wiadomość: u kogo, kiedy i przy jakiéj okoliczności moneta lub bilet bankowy, o sfałszowanie podejrzany, dostrzeżonym został, i czy przedsięwzięto co względem osoby, na którą pada

съ тѣмъ, что, по повѣркѣ, таковые будутъ возвращаемы Правительственною Коммисію Финансовъ и Казначейства Судамъ, по принадлежности, съ увѣдомленіемъ о результатахъ повѣрки.

Вслѣдствіе этого отношенія, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду сдѣлать распоряженіе по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной и Простой и наблюсти за исполненіемъ: чтобы, въ случаѣ встрѣтившейся надобности въ повѣркѣ монеты или билетовъ, которые наводятъ подозрѣніе въ поддѣлкѣ, Суды эти поступали сообразно съ изложеннымъ выше требованіемъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Объ исполненіи настоящаго распоряженія Правительственная Коммисія Юстиціи будетъ ожидать донесенія.

Варшава, 12 (24) Мая 1846 года.

Директоръ Отдѣленія,
Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 5,549.

№ 193.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды отсылали поддѣльную монету на Монетной Дворъ для уничтоженія, извѣщая о томъ Губернскія Правленія по принадлежности.

(18 (30) Ноября 1846 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Получивъ отъ Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства увѣдомленіе, что одинъ изъ Судовъ Полиціи Ис-

podejrzenie sfałszowania lub puszczania w obieg; zaś Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, po dopełnioném sprawdzeniu, zwracać je będzie Sądom, przy uwiadomieniu o wypadku sprawdzenia.

W skutku téj odezwy, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, iżby do podwładnych Sądów Policyi Poprawczéj i Prostéj wydał rozporządzenie i sam wykonania jego przestrzegał, aby, w razie zajścia potrzeby sprawdzenia monety lub biletów o fałsz podejrzanych, odpowiednio do powyższego żądania Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu postępowały.

O wykonaniu niniejszego rozporządzenia Kommissya Rządowa Sprawiedliwości raportu oczekiwać będzie.

w Warszawie, dnia 12 (24) Maja 1846 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 5,549.

№ 193.

Rozporządzenie, aby Sądy odsyłały Mennicy fałszywe monety do zniszczenia i o tém właściwe Rządy Gubernialne zawiadamiały.

(d. 18 (30) Listopada 1846 roku.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Uwiadomiona odezwą Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, iż jeden z Sądów Policyi Poprawczéj, w sprawie

правительной, по дѣлу о поддѣлкѣ рубля серебр., самъ несвойственно занимался приведеніемъ въ исполненіе рѣшенія, коимъ опредѣлено было уничтоженіе этой монеты, предписываетъ Уголовному Суду принять на будущее время къ точному руководству и предписать объ исполненіи подвѣдомственнымъ ему Судамъ, чтобы по дѣламъ о поддѣлкѣ монетъ, по окончаніи производства, они не приступали къ уничтоженію поддѣльной монеты, но отсылали ее для этой цѣли прямо въ Управленіе Варшавскаго Монетнаго Двора, увѣдомляя о томъ одновременно подлежащія Губернскія Правленія, съ препровожденіемъ состоявшихся по сему предмету постановленій или приговоровъ.

О приведеніи въ дѣйствіе настоящаго распоряженія Правительственная Коммисія Юстиціи будетъ ожидать донесенія.

Варшава, 18 (30) Ноября 1846 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 17,182.

№ 195.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды, приглашая Учителей чистописанія и рисованія, для повѣрки подложныхъ документовъ, назначали имъ на это свободное отъ ученія время.

(18 (30) Мая 1840 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Попечитель Варшавскаго Учебнаго Округа, отзывомъ отъ 10 (22) Апрѣля сего года, за N. 1,062, сообщилъ Правитель-

o sfałszowanie rubla, sam niewłaściwie zajmował się wykonaniem decyzyi, zniszczenie tegoż rubla postanawiającéj, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby do podwładnych Sądów wydał bezzwłocznie rozporządzenie, sam do niego ściśle się stosując, iżby w sprawach o sfałszowanie monet toczących się, po ukończeniu tychże spraw, monet fałszywych nie niszczyły, lecz je w tym celu wprost do Dyrekcyi Mennicy Warszawskiéj odsyłały, przy jednoczesném zawiadomieniu o tém właściwych Rządów Gubernialnych i przesłaniu im zapadłych w téj mierze decyzyj lub wyroków.

O wykonaniu niniejszego rozporządzenia Kommissya Rządowa Sprawiedliwości raportu oczekiwać będzie.

Warszawa, dnia 18 (30) Listopada 1846 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 17,182.

№ 194.

Rozporządzenie, aby Sądy, wzywając nauczycieli kaligrafii i rysunków, jako biegłych do sprawdzania pism, oznaczały im godziny wolne od lekcyj.

(d. 18 (30) Maja 1840 r.)

do
wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego doniósł Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości odezwą z dnia 10 (22) Kwie-

ственной Коммисіи Юстиціи, что, по дошедшему до него свѣдѣнію о томъ, что Учители чистописанія и рисованія Губернской Гимназіи въ Сувалкахъ, не получивъ никакого вознагражденія за пятикратную въ непродолжительное время повѣрку заподозрѣнныхъ документовъ, по дѣламъ, производимымъ уголовнымъ порядкомъ, отказались впослѣдствіи отъ исполненія поступившаго къ нимъ требованія Суда о производствѣ подобной повѣрки. Хотя, по мнѣнію Попечителя, дѣйствительно никакія законоположенія не обязываютъ Учителей означенныхъ предметовъ къ явкѣ въ Судъ въ качествѣ свѣдущихъ людей, однако, онъ, имѣя въ виду общественное благо, предписалъ всѣмъ Директорамъ Гимназій объявить Учителямъ черченія и чистописанія: чтобы они, исполняя его желаніе, удовлетворяли въ этомъ отношеніи требованія судебныхъ мѣстъ, въ той увѣренности, это эти труды ихъ, для которыхъ они должны отвлекаться лишь въ свободные отъ уроковъ часы, не останутся безъ вознагражденія со стороны судебнаго начальства, и потому ходатайствуетъ въ своемъ отзывѣ, чтобы Правительственная Коммисія Юстиціи, извѣстивъ Уголовные Суды о содержаніи послѣдовавшихъ отъ лица его предписаній Директорамъ Гимназій, сдѣлала вмѣстѣ съ тѣмъ соотвѣтственное распоряженіе, чтобы Суды не упускали присуждать слѣдующаго Учителямъ вознагражденія за производство ими упомянутыхъ повѣрокъ.

Вслѣдствіе сего Коммисія предлагаетъ Уголовному Суду — о послѣдовавшемъ со стороны Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа распоряженіи къ Директорамъ Гимназій поставить въ извѣстность всѣ состоящіе въ его вѣдѣніи Суды Исправительной и Простой Полиціи, предписавъ имъ немедленно, на основаніи настоящаго предписанія, чтобы, приглашая Учителей къ дѣйствіямъ этого рода, они назначали имъ срокъ для сего, въ свободное отъ учебныхъ занятій время, и чтобы причитающееся за повѣрку оспариваемыхъ по дѣламъ уголовнымъ документовъ вознагражденіе присуждаемо имъ было подлежащими Судами тотчасъ при постановленіи по нимъ рѣшенія съ виновныхъ, если они состоятельны и по закону обязаны къ платежу таковаго. Уголовный же

tnia r. b., Nr. 1,062, że gdy powziął wiadomość, iż nauczyciele rysunków i kaligrafii gimnazyum gubernialnego w Suwałkach, z powodu, że za pięciokrotne w krótkim przeciągu czasu rozpoznawanie pism zaprzeczonych, w sprawach w drodze kryminalnéj toczących się, żadnego nie otrzymali wynagrodzenia, późniejszemu wezwaniu sądowemu odbycia téj czynności odmówili; jakkolwiek Kurator jest tego przekonania, że rzeczywiście żadnemi szczególnemi przepisami nauczyciele tych przedmiotów nie są do stawania w Sądach jako biegli obowiązani, wydał jednak, ze względu na dobro publiczne, do wszystkich Dyrektorów Gimnazyów polecenie, aby nauczycielom rysunków i kaligrafii oświadczyli: iż życzeniem jego jest, aby ci wezwaniom Sądów pod tym względem zadosyć czynili, z tém zapewnieniem, że ta ich praca, jedynie w wolnych godzinach od lekcyj dopełniać się winna, bez wynagrodzenia ze strony władzy sprawiedliwości nie pozostanie; dla czego żądą w swéj odezwie, aby Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, zawiadomiwszy Sądy karne o treści tego polecenia jego, do Dyrektorów Gimnazyów przesłanego, wydała zarazem do nich stosowne rozporządzenia, aby nie zaniedbywały przyznawania wynagrodzenia za odbycie téj czynności nauczycielom należnego.

W skutek tego zaleca Sądowi Kryminalnemu, aby zakomunikowawszy wiadomość o powyższém rozporządzeniu Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego do Dyrektorów Gimnazyów wydaném wszystkim Sądom Policyi Prostéj i Poprawczéj, w obrębie jego jurisdykcyi znajdującym się, polecił tym Sądom bezzwłocznie, na zasadzie niniejszego reskryptu, żeby termina do odbycia tego rodzaju czynności, nauczycielom oznaczały w wolnych godzinach od szkolnych zatrudnień, i żeby im właściwe Sądy za dopełnione rozpoznanie pisma w sprawach karnych zaprzeczonego, zaraz przy wyrokowaniu tych spraw, wynagrodzenie od stron, jeżeli te zaspokoić takowe będą w możności i podług woli prawa obowiązane,

Судъ, съ своей стороны, по дѣламъ, восходящимъ на его рѣшеніе, не долженъ также упускать изъ вида этого обстоятельства, и если не встрѣтится къ тому препятствія, по случаю извѣстной изъ дѣла несостоятельности сторонъ, или по другимъ законнымъ причинамъ, присуждать свѣдущимъ людямъ, съ кого слѣдуетъ, причитающееся имъ за вышеозначенные труды вознагражденіе.

Въ противномъ же случаѣ, еслибы дѣйствительно, по изложеннымъ выше причинамъ, виновные не могли быть приговорены къ возмѣщенію судебныхъ издержекъ, Уголовный Судъ, на основаніи существующихъ правилъ, обязанъ опредѣлять вознагражденіе Учителямъ, производившимъ повѣрку документовъ, прямо на счетъ суммы, назначенной на издержки по дѣламъ неимущихъ преступниковъ.

О распоряженіяхъ, какія послѣдуютъ къ Судамъ низшихъ инстанцій на основаніи настоящаго предписанія, Уголовный Судъ имѣетъ донести своевременно Правительственной Коммисіи.

Варшава, 18 (30) Мая 1840 года.

Главный Директоръ, (подписано) *Коссецкій.*

N. 4,113.

№ 195.

Распоряженіе о приводѣ къ присягѣ Учителей, приглашаемыхъ Судами въ качествѣ экспертовъ.

(10 (22) Мая 1846 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе рапорта одного изъ Уголовныхъ Судовъ, въ коемъ изложены имъ затрудненія, встрѣчаемыя въ приглашеніи

przysądzały. Sąd Kryminalny ze swéj strony, w sprawach pod jego wyrok przychodzących, podobnież gdy żadna zachodzić nie będzie przeszkoda, ani z powodu wiadomego z akt ubóstwa stron, ani z jakiéj innéj przyczyny prawnéj, zasądzania należytości biegłym za czynność, o któréj mowa, od tychże stron nie zaniedba.

W przeciwnym zaś razie, gdyby dla zachodzącéj istotnie, ze względów dopiero przytoczonych, przeszkody, strony na koszta skazane być nie mogły, Sąd Kryminalny stosowne do przepisów wynagrodzenie nauczycielom sprawdzającym pisma, wprost z funduszu na sprawy ubogich postanowionego przeznaczać będzie.

Wreszcie o rozporządzeniach, jakie w skutku tego reskryptu do Sądów niższych wyda, Kommissyi Rządowéj w swoim czasie raport złoży.

Warszawa, dnia 18 (30) Maja 1840 roku.

Dyrektor Główny, (podpisano) *Kossecki.*

Nr. 4,113.

№ 195.

Rozporządzenie, że od nauczycieli wzywanych przez Sądy na biegłych, przysięgę odbierać należy.

(d. 10 (22) Maja 1846 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Otrzymawszy raport jednego z Sądów Kryminalnych, w którym przedstawił zachodzące trudności w powoływaniu do

Приложеніе къ N. 195.

Директору N. Гимназіи.

Попечитель Варшавскаго Учебнаго Округа.

Правительственная Коммисія Юстиціи увѣдомила, что нѣкоторые Учители, приглашаемые въ Суды въ качествѣ экспертовъ въ искусствѣ чистописанія, для повѣрки документовъ, объявленныхъ подложными, отказываются отъ исполненія требуемой отъ нихъ присяги въ подтвержденіе справедливости ихъ показаній, отговариваясь тѣмъ, что они, принявъ уже присягу при вступленіи въ учительскую должность, заслуживаютъ довѣрія, и слѣдовательно не должны быть вновь приводимы къ оной Судомъ, въ качествѣ экспертовъ.

Уклоненіе отъ таковой обязанности, какъ съ одной стороны затрудняетъ отправленіе правосудія, такъ съ другой несовмѣстно съ существующими постановленіями закона; ибо Прусскій и Австрійскій Уставы уголовнаго судопроизводства, возлагаютъ на каждаго жителя, безъ различія состоянія, обязанность давать отвѣты и являться по вызову Суда, занимающагося изслѣдованіемъ преступленія, и предоставляютъ даже Судамъ право подвергать неповинующихся взысканіямъ; въ отношеніи же чиновниковъ и другихъ лицъ, исправляющихъ присяжную должность, постановляютъ, что когда они допрашиваются по обстоятельствамъ, не относящимся прямо къ ихъ служебнымъ занятіямъ, то обязаны исполнить присягу, въ подтвержденіе того, что они имѣютъ показать.

Указывая на таковыя правила, изложенныя въ §§ 311, 312 и 335 Прусскаго Устава уголовнаго судопроизводства, и въ §§ 375 и 385, въ связи съ § 241, Австрійскаго уголовнаго судопроизводства, Попечитель Варшавскаго Учебнаго Округа, вслѣдствіе отношенія Правительственной Коммисіи Юстиціи, пред-

Anneks do Nru 195.

do

Dyrektora Gimnazyum N. N.

Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości doniosła, że niektórzy nauczyciele, powoływani przed Sądy jako znawcy sztuki pisania, do sprawdzenia pism o fałsz oskarżonych, wzbraniają się wykonywać przysięgi od nich na rzetelność zeznania wymaganéj, przywodząc za przyczynę, że oni wykonawszy już przysięgę przy objęciu obowiązków nauczycielskich, zasługują na zaufanie, a tém samém, że nowa przysięga od nich, uważanych w charakterze znawców, przez Sąd odbieraną być nie powinna.

Wyłamywanie się od téj powinności, jeżeli z jednéj strony utrudnia wymiar sprawiedliwości, z drugiéj przeciwném jest przepisom obowiązującego prawa. Ordynacya bowiem kryminalna pruska, równie jak procedura austryacka, wkładają na każdego mieszkańca, bez różnicy stanu, obowiązek dać się przesłuchać i stanąć na wezwanie Sądu zajmującego się dochodzeniem przestępstwa, nadają nawet moc Sądom wymierzania kar na tych, którzyby się okazali być nieposłusznemi; co do urzędników zaś i innych osób w przysięgłym obowiązku zostających, stanowią, że skoro są słuchane względem wypadków, które nie ściągają się prosto do ich urzędowych interesów, obowiązane są wykonać przysięgę na to co zeznać mają.

Zwracając uwagę na te przepisy, zawarte w §§ 311, 312 i 335 Ordynacyi kryminalnéj pruskiéj i w §§ 375 i 385, w związku z § 241, procedury kryminalnéj austryackiéj, Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego, w zadosyć uczynieniu odezwie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, wzywa

лагаетъ Директору Гимназіи поставить о нихъ въ извѣстность весь составъ Учителей, состоящій подъ его начальствомъ и внушить точное ихъ исполненіе на будущее время, съ тѣмъ однако, чтобы учебныя занятія, которымъ каждый Учитель, по званію своему, обязанъ посвятить положенное время, не подвергались отъ того никакому ущербу.

Варшава, 13 (25) Апрѣля 1846 года.

Управляющій Округомъ, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Мухановъ*.

N. 1,797.

№ 196.

Распоряженіе о томъ, чтобы Суды требованія Учителей, употребляемыхъ ими въ качествѣ экспертовъ, о вознагражденіи принимали отъ нихъ протоколярно, не требуя представленія отдѣльныхъ счетовъ.

(8 (20) Апрѣля 1849 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Отъ 18 (30) Мая 1840 года, за N. 4,113, Правительственная Коммисія Юстиціи предписала всѣмъ Уголовнымъ Судамъ, чтобы причитающееся Учителямъ вознагражденіе за разсмотрѣніе документовъ, о подлогѣ которыхъ предъявленъ споръ уголовнымъ порядкомъ, присуждаемо было немедленно, при рѣшеніи дѣла, ко взысканію съ тяжущихся сторонъ, если сіи по-

Dyrektora Gimnazyum, aby o nich cały skład zgromadzenia nauczycielskiego, pod jego zwierzchnictwem zostającego, zainformował i polecił, iżby na przyszłość ściśle do nich stosowano się, bez wystawiania jednak na uszczerbek zatrudnień szkolnych, którym każdy z nauczycieli z powołania swego czas przepisany poświęcić jest obowiązanym.

w Warszawie, dnia 13 (25) Kwietnia 1846 roku.

Zarządzający Okręgiem, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Muchanow*.

N. 1,797.

№ 196.

Rozporządzenie, aby Sądy żądania nauczycieli, użytych na biegłych, o wynagrodzenie, przyjmowały protokólarnie, nie wymagając od nich oddzielnych likwidacyj.

(d. 8 (20) Kwietnia 1849 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Pod dniem 18 (30) Maja 1840 r., Nr. 4,113, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości wydała do wszystkich Sądów Kryminalnych rozporządzenie, aby za dopełniane przez nauczycieli rozpoznawanie pism na drodze karnéj o fałsz zaskarżonych, zaraz przy wyrokowaniu spraw, wynagrodzenia tymże nauczycielom od stron, jeżeli te podług prawa są obowiąza-

слѣднія по закону обязаны и состоятельны къ уплатѣ таковаго; въ противномъ же случаѣ, чтобы это вознагражденіе, на основаніи существующихъ узаконеній, назначаемо было Учителямъ прямо на счетъ суммы, опредѣленной на производство уголовныхъ дѣлъ.

Рапорты, представляемые Уголовными Судами въ Правительственную Коммисію Юстиціи, по случаю многочисленныхъ жалобъ Учителей, доказываютъ, что вышеприведенное предписаніе не исполняется въ точности; потому что весьма часто случается, что упомянутое вознагражденіе присуждается Судами лишь по заявленіи о томъ Учителями своихъ требованій и по представленіи ими счетовъ, подкрѣпленныхъ документами, изъ чего возникаетъ, что Учители нерѣдко не въ состояніи доставить Судамъ объясненій и оправдательныхъ документовъ по заявленнымъ ими требованіямъ, вслѣдствіе чего и получаютъ именно по этому поводу отказъ въ выдачѣ слѣдуемаго имъ вознагражденія.

Во избѣжаніе подобныхъ жалобъ, Правительственная Коммисія Юстиціи, подтверждая объ исполненіи приведеннаго въ началѣ предписанія, строжайше предписываетъ Уголовному Суду, чтобы при каждой повѣркѣ Учителями документа, о подлогѣ котораго предъявленъ споръ уголовнымъ порядкомъ, требованія ихъ о вознагражденіи были тотчасъ принимаемы отъ нихъ протоколярно и разсматриваемы при рѣшеніи дѣла, не требуя особыхъ счетовъ, съ тѣмъ чтобы самое вознагражденіе или было присуждаемо ко взысканію съ тяжущихся сторонъ, или же уплачиваемо на счетъ суммы, предназначенной на производство уголовныхъ дѣлъ, и чтобы наконецъ Учители увѣдомляемы были о состоявшихся по этому предмету постановленіяхъ Суда.

О точномъ исполненіи настоящаго распоряженія имѣетъ Уголовный Судъ предписать подвѣдомственнымъ ему Судамъ и имѣть за симъ наблюденіе, не только при разсмотрѣніи поступающихъ въ оный прошеній и жалобъ Учителей о причитаю-

ne i są w możności zaspokoić, takowe przysądzały; a w przeciwnym razie, aby stosownie do przepisów, wynagrodzenie nauczycielom wprost z funduszu na sprawy kryminalne przeznaczały.

Raporta Sądów Kryminalnych, z powodu licznych zażaleń nauczycieli, Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości składane, przekonywają, że rozporządzenie powołane nie jest ściśle wykonywaném. Zdarza się albowiem, i to bardzo często, iż Sądy dopiéro za zgłoszeniem się nauczycieli i po złożeniu wymaganych od nich likwidacyj, dowodami usprawiedliwionych, wynagrodzenia przyznają; z czego wynika, że nauczyciele nie są w stanie częstokroć dostarczyć Sądom wyjaśnień i dowodów, usprawiedliwiających należne im wynagrodzenie, które im téż z tego właśnie powodu odmawianém bywa.

Dla uniknienia w tym względzie zażaleń, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, ponawiając powołane na początku rozporządzenie, poleca jak najmocniéj Sądowi Kryminalnemu, aby przy każdéj czynności rozpoznania przez nauczycieli na drodze karnéj pisma zarzutowi fałszu ulegającego, Sądy przyjmowały od nich zaraz do protokółu żądanie o wynagrodzenie, takowe przy zawyrokowaniu sprawy, bez wymagania oddzielnych likwidacyj, rozpoznawały i czy to od stron, czy téż z funduszu na sprawy kryminalne ubogich przeznaczonego, przyznawały, a następnie o postanowieniach swych co do wynagrodzenia nauczycieli zawiadamiały.

Ścisłe stosowanie się do tego rozporządzenia Sąd Kryminalny niższym Sądom zaleci i wykonania go, nietylko przy rozpoznawaniu wniesionych do siebie przez nauczycieli próśb lub zażaleń, w przedmiocie należącego się im

щемся имъ вознагражденіи, но также и при разсмотрѣніи и рѣшеніи дѣлъ.

Варшава, 8 (20) Апрѣля 1849 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 2,984.

№ 197.

Распоряженіе о томъ, чтобы вознагражденіе экспертамъ присуждаемо было изъ суммы на производство уголовныхъ дѣлъ.

(11 (23) Іюня 1852 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ видахъ обезпеченія вознагражденія экспертамъ, призываемымъ въ Судъ по дѣламъ уголовнымъ, а въ особенности Учителямъ чистописанія и рисованія, приглашаемымъ Судами для повѣрки документовъ, оспоренныхъ въ подлогѣ, и во избѣжаніе частыхъ жалобъ со стороны этихъ лицъ о невыдачѣ имъ вознагражденія за подобныя занятія, Правительственная Коммисія Юстиціи отъ 18 (30) Мая 1840 года, за N. 4,113, и отъ 8 (20) Апрѣля 1849 года, за N. 2,984, предписала:

чтобы при каждомъ освидѣтельствованіи Учителями уголовнымъ порядкомъ документа, оспореннаго въ подлогѣ, вносимы были одновременно Судами въ протоколъ ихъ заявленія о причитающемся имъ за это вознагражденіи, для разсмотрѣнія ихъ при рѣшеніи дѣлъ, безъ представленія особыхъ счетовъ, и чтобы,

wynagrodzenia, lecz także i przy rozpoznawaniu sprawy przestrzegać będzie.

w Warszawie, dnia 8 (20) Kwietnia 1849 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 2,984

№ 197.

Rozporządzenie, aby należności dla biegłych przysądzać z funduszu na sprawy kryminalne przeznaczonego.

(d. 11 (23) Czerwca 1852 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Celem zapewnienia wynagrodzenia biegłym w sprawach kryminalnych wzywanym, mianowicie nauczycielom kaligrafii i rysunku, do rozpoznawania pism o fałsz skarżonych przez Sądy wzywanym, tudzież celem uniknienia częstych zażaleń tychże biegłych na niemożność otrzymania za czynności podobne wynagrodzenia, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości dwoma reskryptami swemi z dnia 18 (30) Maja 1840 roku, Nr. 4,113, i z dnia 8 (20) Kwietnia 1849 roku, Nr. 2,984, rozporządziła:

aby przy każdéj czynności rozpoznawania przez nauczycieli na drodze karnéj pisma zarzutowi fałszu ulegającego, Sądy przyjmowały od nich zaraz do protokółu żądanie wynagrodzenia, takowe przy zawyrokowaniu sprawy, bez wymagania oddzielnych likwidacyj, rozpoznawały i w razie,

если лица участвующія въ дѣлѣ обязаны и состоятельны къ уплатѣ слѣдующаго Учителямъ вознагражденія, таковое присуждаемо было съ тяжущихся сторонъ, въ противномъ же случаѣ производить выдачу онаго, на основаніи существующихъ постановленій, на счетъ суммы, предназначенной на производство уголовныхъ дѣлъ.

За всѣмъ тѣмъ, распоряженія эти не предотвратили ни жалобъ со стороны экспертовъ ни ходатайствъ со стороны ихъ начальствъ, потому что въ Правительственную Коммисію Юстиціи поступаютъ и по настоящее время прошенія Учителей, Фармацевтовъ и вольно-практикующихъ врачей, сопровождаемыя отзывами предстательствующихъ за нихъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Попечителя Варшавскаго Учебнаго Округа, въ коихъ жалующіеся приводятъ преимущественно: что въ выдачѣ причитающагося вознагражденія, имъ отказываютъ по причинѣ невозможности представленія документовъ, особенно за прежнее время; что если и присуждается имъ вознагражденіе съ виновныхъ, то расходы по взысканію таковаго, превышаютъ присужденную имъ сумму.

Правительственная Коммисія Юстиціи принимая во вниманіе, что жалобы эти, какъ доказываютъ рапорты Судовъ по этимъ предметамъ, бываютъ обыкновенно основательны; что за занятія экспертовъ въ прежнее время, хотя и неудостовѣренныя въ подробности, Правительство вынуждено назначать единовременно, довольно значительныя вознагражденія тѣмъ же экспертамъ, даже безъ возможности возмѣщенія въ послѣдствіи этихъ расходовъ; что такимъ образомъ и лица призванныя къ свидѣтельству и Казна могутъ подвергаться убыткамъ, по всѣмъ этимъ соображеніямъ предписываетъ Уголовному Суду: на будущее время, всякіе платежи, причитающіеся экспертамъ приглашаемымъ по дѣламъ уголовнымъ, а равно и всѣ прочія издержки, удовлетворяемыя на счетъ суммы, предназначенной на производство дѣлъ о неимущихъ преступникахъ, тотчасъ же по окончаніи изслѣдованія, по всѣмъ вообще дѣламъ, производи-

jeżeli strony do sprawy wchodzące są obowiązane i są w możności je zaspokoić, wynagrodzenie to od stron dla nauczycieli przysądzały, a w razie przeciwnym, aby stosownie do przepisów, wprost z funduszu na sprawy ubogich przeznaczanego zaspakajały.

Rozporządzenia te jednak nie zapobiegły zażaleniom biegłych i wstawianiom się władz nad niemi przełożonych; Kommissya Rządowa Sprawiedliwości odbiéra bowiem dotąd podania nauczycieli, farmaceutów i lekarzy wolno - praktykujących, odezwami Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego poparte, w których żałący się to głównie przytaczają: że należne im wynagrodzenia odmawiane bywają, z powodu niemożności dostarczenia dowodów, mianowicie z lat dawniejszych; że jeżeli wynagrodzenie od osób obwinionych przysądzoném zostanie, to egzekucya takowego większe koszta pociąga za sobą, niż przysądzona należytość wynosi.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, mając na uwadze, że zażalenia te, jak to składane w podobnych przedmiotach raporta Sądów dowodzą, zwykle słusznemi się być okazują; że za czynności biegłych dawniejsze, lubo szczegółowo nieusprawiedliwione, Rząd stawionym bywa w konieczności przeznaczania jednorazowych, ryczałtowych i dość znacznych wynagrodzeń dla tychże biegłych, a to nawet bez możności zapewnienia zwrotu podobnych wydatków; że tym sposobem i osoby na biegłych użyte i Skarb na straty wystawiane być mogą; z tych zatém powodów poleca Sądowi Kryminalnemu, aby odtąd wszelkie należności biegłym, w sprawach kryminalnych używanym, przypadające, jakotéż wszystkie inne wydatki, do funduszu na sprawy ubogich przeznaczonego regulujące się, zaraz po uskutecznieniu czynności, we wszystkich sprawach, czy to przez Sądy Policyjne, czyli téż Po-

мымъ Судами какъ Простой такъ и Исправительной Полиціи, ассигновать по вступившимъ въ Уголовный Судъ отъ сихъ послѣднихъ представленіямъ, по надлежащемъ ихъ разсмотрѣніи, на счетъ упомянутой суммы не ожидая рѣшенія самаго дѣла; и потомъ, въ возмѣщеніе таковыхъ выдачъ, по дѣламъ поступающимъ на его разсмотрѣніе, присуждать въ пользу Казны соотвѣтственную сумму съ виновныхъ, если они по закону обязаны, и въ состояніи уплатить таковую; по дѣламъ же подлежащимъ рѣшенію Судовъ Полиціи Простой или Исправительной, предписать имъ присуждать подобныя издержки на томъ же основаніи и за исполненіемъ этого предписанія имѣть строгое наблюденіе.

Присуждаемыя такимъ порядкомъ суммы, въ возмѣщеніе выданныхъ изъ Казны, показывать по вѣдомостямъ представляемымъ каждые три мѣсяца, въ казенный контроль, въ числѣ прочихъ издержекъ, показываемыхъ до сихъ поръ по тѣмъ же вѣдомостямъ, для взысканія таковыхъ административнымъ порядкомъ съ виновныхъ, приговоренныхъ къ уплатѣ; о сдѣланіи же по казенному контролю, надлежащаго распоряженія относительно взысканія этихъ денегъ, Правительственная Коммисія Юстиціи вмѣстѣ съ симъ отнеслась въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства.

Объ исполненіи настоящаго предписанія Правительственная Коммисія Юстиціи ожидаетъ донесенія.

Варшава, 11 (23) Іюня 1852 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 8,878.

---

prawcze prowadzonych, po odniesieniu się tychże Sądów do Sądu Kryminalnego, nie czekając na osądzenie sprawy, rozpoznawał i z funduszu rzeczonego zaspakajał; a następnie, w sprawach przez siebie rozpoznawanych, zwrot takowych wydatków od obwinionych, jeżeli ci podług prawa są obowiązani i są w możności zaspakajania, na rzecz Skarbu zasądzał; a w sprawach przez Sądy Policyi Prostéj lub Poprawczéj rozpoznawanych, tymże Sądom podobnież zasądzać polecił i wykonywania tego polecenia ściśle dopilnował.

Zasądzany tym sposobem zwrot kosztów, z funduszu skarbowego awansowanych, wykazywany być winien co kwartał Kontroli Skarbowéj, a to łącznie z innemi kosztami dotąd téjże Kontroli wykazywanemi, celem ściągania takowych drogą administracyjną od skazanych; względem zaś zalecenia Kontroli Skarbowéj, aby koszta te ściągała, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości jednocześnie odnosi się do Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu.

O wykonaniu niniejszego rozporządzenia Kommissya Rządowa Sprawiedliwości oczekiwać będzie raportu.

Warszawa, dnia 11 (23) Czerwca 1852 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 8,878.

№ 198.

Распоряженіе, что для повѣрки документовъ въ Судахъ, могутъ быть приглашаемы въ качествѣ экспертовъ не только Учители казенныхъ учебныхъ заведеній, но и частныя лица, имѣющія законныя качества.

(13 (25) Апрѣля 1864 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Суды Уголовные, а въ особенности Суды Полиціи Исправительной, въ случаѣ встрѣтившейся надобности въ повѣркѣ документовъ оспоренныхъ въ подлогѣ, приглашаютъ обыкновенно казенныхъ Учителей черченія и чистописанія въ качествѣ экспертовъ, вызывая ихъ для этой цѣли, въ Судъ въ опредѣленные сроки.

По этому поводу возникали и возникаютъ многія неудобства и жалобы, со стороны Судовъ, на неявку учителей и происходящую отъ того остановку въ дѣлопроизводствѣ, со стороны же учебнаго вѣдомства, на пропущеніе Учителями учебныхъ уроковъ, въ ущербъ обучающемуся юношеству.

Нынѣ Правительственная Коммисія Юстиціи, вслѣдствіе полученнаго по этому предмету отзыва Правительственной Коммисіи Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, отъ 2 (14) Января сего года, за N. 54/93, принимая въ соображеніе, что дѣйствующіе Уставы уголовнаго судопроизводства, не заключаютъ въ себѣ правила, чтобы эксперты для повѣрки документовъ оспариваемыхъ въ подлогѣ, были непремѣнно избираемы изъ среды Учителей казенныхъ учебныхъ заведеній, предписываетъ Уголовному Суду, поставить въ извѣстность подвѣдом-

№ 198.

Objaśnienie, że na biegłych do sprawdzania pism, nietylko nauczyciele szkół, ale i osoby prywatne, przymioty prawne posiadające, użyte być mogą.

(d. 13 (25) Kwietnia 1864 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Sądy karne, a w szczególności Sądy Poprawcze, w razie zachodzącéj potrzeby sprawdzania pism o fałsz skarżonych, zwykle używają rządowych nauczycieli rysunków i kaligrafii jako biegłych, wzywając ich, aby w tym celu w wyznaczonych terminach stawili się w Sądzie.

Z tego powodu powstawały i powstają liczne niedogodności i zażalenia, ze strony Sądów, na niestawanie nauczycieli i ztąd zwłokę w sprawach, a ze strony władz edukacyjnych, na opuszczanie przez nauczycieli lekcyj szkolnych i ztąd uszczerbek dla uczącéj się młodzieży.

Obecnie Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana odezwą Kommissyi Rządowéj Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, pod dniem 2 (14) Stycznia roku bieżącego, Nr. 54/93, w przedmiocie tym otrzymaną, mając na uwadze, że z obowiązujących procedur kryminalnych nie wynika, aby wybór biegłych do sprawdzania pism o fałsz skarżonych koniecznie z nauczycieli szkół rządowych następował, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby Sądom Poprawczym, pod jurisdykcyą jego zostającym, wskazał, że na bie-

ственные ему Суды Исправительной Полиціи, что въ качествѣ экспертовъ могутъ быть приглашаемы и другія лица, вмѣщающія въ себѣ качества предписанныя какъ для экспертовъ, такъ и для свидѣтелей.

Варшава, 13 (25) Апрѣля 1864 года.

Членъ Коммисіи, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Малковскій.*

N. 3,444.

№ 199.

Предписаніе Прокурорамъ, чтобы по дѣламъ уголовнымъ чиновниковъ, заключенія свои основывали на постановленіяхъ о преданіи ихъ Суду.

(7 Ноября 1821 г.)

Царскимъ Прокурорамъ при Судахъ Уголовныхъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Въ нѣкоторыхъ случаяхъ замѣчено, что Царскіе Прокуроры, по дѣламъ уголовнымъ производимымъ въ Судахъ надъ чиновниками, преданными Суду Государственнымъ Совѣтомъ, или другими административными или судебными властями, въ заключеніяхъ своихъ заявляютъ мнѣніе, въ пользу полнаго освобожденія и оправданія чиновника преданнаго Суду. Такимъ образомъ Правительственные органы противорѣчатъ сами себѣ, потому, что Правительство или власть участвующая въ правленіи, продавая чиновника Уголовному Сулу, убѣдилась въ томъ, что онъ, сверхъ отрѣшенія отъ должности, заслуживаетъ еще наказанія уголовнаго или исправительнаго, на какомъ же основ-

głych użyte być mogą i inne osoby, właściwe biegłym i zarazem świadkom przymioty posiadające.

w Warszawie, dnia 13 (25) Kwietnia 1864 roku.

Członek Kommissyi, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Małkowski.*

Nr. 3,444.

№ 199.

Polecenie Prokuratorom, aby w sprawach karnych przeciwko urzędnikom, wnioski swe na decyzyach kwalifikacyjnych opiérali.

(d. 7 Listopada 1821 r.)

do

Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Dostrzegła w niektórych przypadkach, iż Prokuratorowie Królewscy, w sprawach kryminalnych, toczonych w Sądach przeciwko urzędnikom oddanym pod Sąd, bądź przez Radę Stanu, bądź przez inną władzę administracyjną lub sądową, czyniąc wnioski, oświadczają opinią swoję za zupełném uwolnieniem i uznaniem niewinności urzędnika pod Sąd oddanego. Tym zaś sposobem władze rządowe same z sobą w sprzeczności być okazują się, Rząd albowiem, czyli władza udział rządu mająca, oddając urzędnika pod Sąd karny, przekonała się, iż urzędnik, oprócz kary złożenia z urzędu, zasłużył jeszcze na karę kryminalną lub poprawczą, jakże ta sa-

ваніи та же самая власть, уполномоченнымъ органомъ которой является въ Судѣ Прокуроръ, можетъ передъ Судомъ признавать невинность подсудимаго. Изъ сего явствуетъ, что заключенія Прокурора, по дѣламъ уголовнымъ въ пользу признанія невинности чиновника преданнаго Суду, слѣдуетъ всегда считать неумѣстными и компрометирующими правительственныя власти.

Однако можетъ случиться, что чиновникъ, преданный Суду на основаніи первоначальныхъ изслѣдованій, можетъ оказаться невиннымъ при дальнѣйшемъ судебномъ слѣдствіи; въ такомъ случаѣ, хотя конечно, не возможно требовать отъ Прокурора, чтобы онъ, вопреки своему убѣжденію въ невинности подсудимаго, настаивалъ на присужденіи его къ наказанію, однако Прокурору не остается болѣе ничего, какъ представить Начальству, постановившему о преданіи чиновника Суду, истинное положеніе дѣла и свое собственное мнѣніе. Если же и за симъ, Начальство предавшее должностное лицо Суду, несогласится съ мнѣніемъ Прокурора и потребуетъ подверженія обвиняемаго наказанію, тогда Прокуроръ обязанъ въ своемъ заключеніи по дѣлу привести полученное порученіе и соображенія сообщенныя ему Начальствомъ обвиняемаго. Таковой порядокъ дѣйствія, Прокуроры при Судахъ уголовнаго вѣдомства, обязаны соблюдать тѣмъ болѣе, что по смыслу Высочайшаго декрета состоявшагося 8 (20) Мая 1817 года *), дѣла о преступленіяхъ чиновниковъ, имѣютъ свойство обвинительнаго процесса, въ коемъ Правительство посредствомъ Прокурора, можетъ обращаться въ высшую инстанцію объ увеличеніи наказанія виновнаго.

Варшава, 7 Ноября 1821 года.

Министръ Предсѣдательствующій, (подписано) *Баденi.*

N. 10,662.

---

*) *См. прил.* N. *18, т.* II *Учрежденія Прав. Ком. Юстиціи, стр. 272.*

ma władza, któréj Prokurator jest w Sądzie organem i pełnomocnikiem, może w Sądzie uznawać niewinność oskarżonego? Wnioski więc prokuratorskie w sprawach kryminalnych za uznaniem niewinności urzędnika pod Sąd oddanego, są zawsze niewłaściwemi i władze rządowe kompromitującemi.

Wszakże zdarzyć się może, że urzędnik, na zasadzie początkowych śledztw pod Sąd oddany, przez późniejsze sądowe śledztwo może się okazać niewinnym; w takowém zdarzeniu nie może być wprawdzie od Prokuratora wymaganém, aby, przeciwko swojemu przekonaniu o niewinności sądzonego, domagać się miał jego ukarania, lecz w takim razie nie pozostaje Prokuratorowi, jak przedstawić władzy pod Sąd oddającéj, prawdziwy stan sprawy i swoję opinią. Gdyby zaś i wtenczas władza pod Sąd oddająca nie zgodziła się z opinią Prokuratora i ukarania urzędnika pod Sąd oddanego żądała, natenczas nie pozostaje Prokuratorowi, jak w wnioskach swoich oświadczyć odebrane polecenie i przedstawić powody, jakich mu władza pod Sąd oddająca dostarczyła. To postępowanie témbardziéj Prokuratorowie przy Sądach karzących zachowywać winni, gdy podług dekretu Najjaśniejszego Pana z dnia 8 (20) Maja 1817 roku *), sprawy karne przeciwko urzędnikom mają naturę procesu akuzatoryjnego, w których Rząd przez Prokuratora o zaostrzenie kary do wyższéj instancyi odwoływać się może.

w Warszawie, dnia 7 Listopada 1821 roku.

Minister Prezydujący, (podpisano) *Baden*i.

Nr. 10,662.

---

*) *Zobacz dodatek N. 18, w tomie II-gim Organizacyi Kom. Rząd. Sprawiedliwości, na str. 273.*

№ 200.

Распоряженіе о томъ, чтобы Прокуроры подавали апелляціонные протесты противъ приговоровъ состоявшихся по дѣламъ о чиновникахъ, и въ такомъ даже случаѣ хотя бы подлежащее Начальство не изъявило еще мнѣнія своего въ отношеніи этихъ приговоровъ.

(5 Іюля 1827 г.)

Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Такъ какъ по смыслу статьи 4 Высочайшаго постановленія отъ 8 (20) Мая 1817 года *), по дѣламъ производимымъ надъ чиновниками или служителями, преданными Уголовному Суду за преступленія по должности, обвиняемому и Царскому Прокурору предоставленъ трехмѣсячный срокъ, со дня врученія приговора, на подачу апелляціоннаго протеста противъ состоявшихся рѣшеній, то Правительственная Коммисія Юстиціи желая дать возможность Прокурорамъ, воспользоваться этимъ временемъ, для подачи протестовъ по дѣламъ этого рода, отъ 24 Ноября прошлаго 1826 года, за N. 13,625, предписала Царскому Прокурору, воздержаться съ врученіемъ приговоровъ обвиняемымъ до тѣхъ поръ, пока не послѣдуетъ со стороны подлежащей Правительственной Коммисіи, коей онъ обязанъ сообщить предварительно, состоявшійся приговоръ, распоряженія съ изъявленіемъ удовольствія на рѣшеніе, или съ подачею противъ него апелляціоннаго протеста.

---

*) *См. приб.* N. *18 т. II настоящаго Сборника стр. 272.*

№ 200.

Rozporządzenie, aby Prokuratorowie odwoływali się od wyroków przeciwko urzędnikom zapadłych, choćby właściwa władza jeszcze deklaracyi względem tych wyroków nie objawiła.

(d. 5 Lipca 1827 r.)

do

Prokuratorów przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Gdy podług artykułu 4-go postanowienia Królewskiego z dnia 8 (20) Maja 1817 roku *), w sprawach wytoczonych przeciw urzędnikom lub oficyalistom o przewinienia w urzędowaniu, pod Sąd Kryminalny oddanym, czas do odwołania się od wyroków zapadłych, obwinionemu i Prokuratorowi Królewskiemu służy trzymiesięczny od wręczenia wyroku, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przeto, w celu zabezpieczenia dla Prokuratorów czasu do odwołania się z urzędu w sprawach tego rodzaju, poleciła reskryptem z dnia 24 Listopada r. z., Nr. 13,625, Prokuratorowi Królewskiemu, aby z doręczeniem wyroku obwinionym wstrzymał się, dopóki od właściwéj Kommissyi Rządowéj, któréj zapadły wyrok wprzód złożyć jest obowiązany, nie odbierze rozporządzenia względem poprzestania na wyroku, lub odwołania się od niego.

---

*) *Zobacz dodatek N. 18, tom II niniejszego Zbioru, str. 273.*

Но такъ какъ Апелляціонный Судъ, рѣшая недавно дѣло этого рода, считалъ срокъ, назначенный Царскому Прокурору для подачи апелляціоннаго протеста, не со дня вручения обвиняемому рѣшенія, а со дня полученія Прокуроромъ того же рѣшенія, переданнаго ему Уголовнымъ Судомъ; то Правительственная Коммисія Юстиціи предлагаетъ Царскому Прокурору, во избѣжаніе просрочки времени, опредѣленнаго для подачи апелляціонныхъ протестовъ, во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда увѣдомленіе Правительственной Коммисіи о принятіи или обжалованіи рѣшенія не будетъ имъ получено заблаговременно, до истеченія установленнаго для апелляціи срока, подавать отъ себя апелляціонные протесты, потому что, если подлежащая Правительственная Коммисія объявитъ себя довольною рѣшеніемъ, Царскій Прокуроръ можетъ во всякое время поданный имъ протестъ просить оставить безъ послѣдствій.

Варшава, 5 Іюля 1827 года.

Заступающій мѣсто Министра Предсѣдательствующаго,

(подписано) *Возницкій.*

N. 6,785.

№ 201.

Распоряженіе о томъ, чтобы слѣдственныя дѣла, въ коихъ заинтересованы постороннія власти, были, по требованію ихъ, сообщаемы имъ Судами.

(12 Декабря 1827 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По поводу полученнаго донесенія, что Воеводскія Коммисія встрѣчаютъ затрудненіе въ полученіи изъ Судовъ Полиціи

Gdy jednak Sąd Apellacyjny w niedawno osądzonéj sprawie tego rodzaju, czas do odwołania się Prokuratorowi Królewskiemu służący, rachował nie od daty doręczenia wyroku obwinionemu, lecz od daty, w któréj wyrok, przez Sąd Kryminalny Prokuratorowi komunikowany, tegoż doszedł, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Prokuratorowi Królewskiemu, aby, dla zapobieżenia upadkowi czasu do odwołania się służącego, w każdym razie, w którymby deklaracyi Kommissyi Rządowéj względem poprzestania na wyroku lub odwołania się od niego, wcześnie i przed upływieniem czasu do odwołania się przepisanego nie odebrał, od takowego odwołał się. Jeśliby bowiem właściwa Kommissya Rządowa poprzestanie na wyroku zadecydowała, natenczas Prokurator Królewski od nastąpionego odwołania się każdego czasu odstąpić może.

Warszawa, dnia 5 Lipca 1827 roku.

w zastępstwie Ministra Prezydującego,

(podpisano) *Woźnicki.*

Nr. 6,785.

№ 201.

Rozporządzenie, aby Sądy, w sprawach władze interesujących, na żądanie tychże władz akta śledcze im komunikowały.

(d. 12 Grudnia 1827 r.).

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu otrzymanego doniesienia, że Kommissye Wojewódzkie, żądając od Sądów Policyi Poprawczéj komuniko-

Исправительной требуемыхъ ими нѣкоторыхъ слѣдственныхъ уголовныхъ дѣлъ, Правительственная Коммисія Юстиціи, по сношеніи о томъ съ Правительственною Коммисіею Финансовъ и Казначейства, предписываетъ Уголовному Суду обязать Суды Исправительной Полиціи, чтобы во всякомъ случаѣ, когда требуемыя Воеводскими Коммисіями дѣла касаются чиновниковъ, или сопряжены непосредственно съ казеннымъ интересомъ, они сообщали таковыя немедленно Воеводскимъ Коммисіямъ по ихъ требованію. Само собою разумѣется, что если Судъ, въ то же время, когда послѣдуетъ къ нему сказанное требованіе, будетъ допрашивать стороны или свидѣтелей по вызову къ назначенному имъ сроку, или приступитъ къ рѣшенію дѣла, то, не прерывая своихъ дѣйствій, онъ обязанъ препроводить требуемое дѣло не прежде, какъ по окончаніи ихъ.

Воеводскія же Коммисіи, по полученіи таковаго дѣла, обязаны немедленно извлечь изъ него нужныя имъ справки и, во избѣжаніе остановки въ дѣлопроизводствѣ, возвратить его въ самоскорѣйшемъ времени въ подлежащій Судъ. Въ противномъ случаѣ, если бы Воеводскія Коммисіи, не смотря на требованія Уголовнаго Суда, не возвратили въ опредѣленное время сообщеннаго имъ дѣла, то о каждомъ таковомъ случаѣ Уголовный Судъ обязанъ доносить Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Варшава, 12 Декабря 1827 года.

Министръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Игнатій Соболевскій.*

N. 13,465.

---

wania sobie akt w niektórych sprawach kryminalnych, doznają trudności w otrzymaniu takowych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, po zniesieniu się w tym przedmiocie z Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby Sądy Poprawcze poinformował, że w każdym razie, gdy żądane przez Kommissye Wojewódzkie akta tyczą się spraw przeciw urzędnikom, lub gdzie Skarb bezpośrednio jest interesowany, takowe rekwirującym Kommissyom Wojewódzkim niezwłocznie udzielały. Rozumie się jednak samo przez się, iż jeżeli Sąd w tym samym czasie, kiedy odbiéra w mowie będące rekwizycye, odbywa wyznaczone stronom lub świadkom termina, albo zajmuje się decyzyą sprawy, nie przerywając ciągu swych czynności, dopiéro po uskutecznieniu takowych, akta sądowe komunikować powinien.

Kommissye Wojewódzkie zaś, mając sobie przesłane akta, potrzebne z nich urzędowe użycie spiesznie dopełnić, i nie narażając sprawy na zwłokę, też akta ile być może w czasie najprędszym Sądowi właściwemu zwrócić są obowiązane. W przeciwnym razie, jeżeliby Kommissye Wojewódzkie, mając sobie komunikowane akta, takowych w należytym czasie, pomimo wezwań Sądu Kryminalnego, nie zwróciły, o każdym takim szczegółowym przypadku ma być Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości przez Sąd Kryminalny zdany raport.

Warszawa, dnia 12 Grudnia 1827 roku.

Minister Prezydujący,
(podpisano) *Ign. Sobolewski.*

Nr. 13,465.

№ 202.

Распоряженіе о томъ, чтобы къ сообщаемымъ начальствамъ рѣшеніямъ по дѣламъ о чиновникахъ прилагаемы были Прокурорами и выписки изъ дѣла.

(18 Октября 1828 г.)

Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Вслѣдствіе отзыва Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ и Полиціи отъ 27 минувшаго Сентября, въ коемъ изъясняетъ: что для рѣшенія вопроса о томъ, слѣдуетъ ли почитать судебные приговоры о преданныхъ Суду должностныхъ лицахъ удовлетворительными или подлежащими апелляціи, недостаточно такого приговора, въ коемъ прописаны одни лишь заключенія Прокурора и соображенія, имѣвшіяся въ виду при постановленіи резолюціи, потому что въ нихъ излагаются только основанія, изъ коихъ не возможно еще составить точнаго понятія о положеніи дѣла, и слѣдовательно убѣдиться, справедливо ли рѣшеніе или нѣтъ,—Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Царскому Прокурору—впредь въ сообщенныхъ имъ этого рода приговорахъ помѣщать, для свѣдѣнія начальства, предавшаго чиновника Суду, и выписку изъ дѣла.

Варшава, 18 Декабря 1828 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Игнатій Соболевскій.*

N. 10,413.

№ 202.

Rozporządzenie, aby Prokuratorowie, przesyłając władzom do deklaracyi wyroki w sprawach przeciwko urzędnikom, przyłączali zarazem relacyą sprawy.

(d. 18 Października 1828 r.)

do

Prokuratorów przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu otrzymanéj od Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Policyi odezwy z dnia 27 zeszłego miesiąca, w któréj czyni uwagi, że do wyrzeczenia, czyli na wyrokach, tyczących się urzędników lub oficyalistów pod Sąd oddanych, poprzestać lub od nich odwołać się należy, nie może być dostatecznym wyrok taki, który tylko same wnioski Prokuratora i motywa sentencyi obejmuje, bo z tych, jako zawiérających tylko zasady, jeszcze wyobrażenia dokładnego o stanie sprawy mieć nie można, a zatém przekonać się, czyli wyrok jest sprawiedliwym lub nie, prawie niepodobna, — Kommissya Rządowa Sprawiedliwości zaleca Prokuratorowi Królewskiemu, aby na przyszłość przesyłane przez niego wyroki tego rodzaju, dla wiadomości władzy urzędnika pod Sąd oddającéj, zarazem relacyą sprawy obejmowały.

Warszawa, dnia 18 Października 1828 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Ig. Sobolewski.*

Nr. 10,413.

№ 203.

Предписаніе о томъ, чтобы Уголовные Суды увѣдомляли Губернскія Правленія о дѣлахъ, производимыхъ надъ административными чиновниками.

(21 Ноября 1829 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По случаю донесенія о допущенномъ однимъ изъ Судовъ уголовнаго вѣдомства упущеніи, состоящемъ въ томъ, что по уголовному дѣлу, производимому надъ административнымъ чиновникомъ, не было имъ затребовано своевременно постановленіе подлежащаго начальства о преданіи его Суду, Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Уголовному Суду распорядиться, чтобы подвѣдомственные ему Суды о производимыхъ ими уголовныхъ дѣлахъ надъ административными чиновниками доносили въ то же время Воеводскимъ Коммисіямъ *).

Варшава, 21 Ноября 1829 года.

Министръ Юстиціи, (подписано) *Ив. Соболевскій.*

N. 12,014.

---

*) *Нынѣ Губернскимъ Правленіямъ.*

№ 203.

Polecenie, aby Sądy karne zawiadamiały Rządy Gubernialne o sprawach przeciwko urzędnikom administracyjnym uformowanych.

(d. 21 Listopada 1829 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu doniesionego uchybienia jednego z Sądów karnych, w tém, iż w sprawie kryminalnéj przeciw urzędnikowi administracyjnemu wytoczonéj, nie zażądał w czasie należytym od właściwéj władzy wydania decyzyi kwalifikacyjnéj, zaleca Kommissya Rządowa Sprawiedliwości Sądowi Kryminalnemu, iżby Sądy karne jemu podwładne, o sprawach kryminalnych przeciwko urzędnikom administracyjnym wniesionych, donosiły zaraz Kommissyom Wojewódzkim *).

Warszawa, dnia 21 Listopada 1829 roku.

Minister Sprawiedliwości, (podpisano) *Sobolewski.*

Nr. 12,014.

---

*) *Obecnie Rządom Gubernialnym.*

№ 204.

Предписаніе о томъ, чтобы мнѣнія Судей по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ чиновниковъ и служителей, записываемы были въ особую книгу.

(2 (14) Сентября 1838 г.)

Предсѣдательствующему въ Палатѣ Верховнаго Суда.
Предсѣдателю Апелляціоннаго Суда.
Предсѣдателямъ Уголовныхъ Судовъ.
Предсѣдателямъ Гражданскихъ Трибуналовъ.
Генеральному Прокурору при Апелляціонномъ Судѣ.
Прокурорамъ при Гражданскихъ Трибуналахъ.
Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Князь Намѣстникъ, изъ представляемыхъ ему судебныхъ рѣшеній по дѣламъ, производимымъ уголовнымъ или дисциплинарнымъ порядкомъ о преступленіяхъ и проступкахъ должностныхъ лицъ, а равно изъ подаваемыхъ сими послѣдними прошеній, какъ о смягченіи имъ, въ видѣ милости, наказанія, такъ и о принятіи ихъ обратно на службу, — изволилъ замѣтить: что Суды по дѣламъ этого рода нерѣдко не постигаютъ всей важности своего призванія и, вмѣсто того, чтобы подвергать виновныхъ заслуженному наказанію по всей строгости законовъ, оказываютъ неумѣстное снисхожденіе, или оставляя виновныхъ безъ наказанія, или же налагая на нихъ взысканія, несоразмѣрныя съ важностію преступленія.

Его Свѣтлость, въ томъ убѣжденіи, что преступленіе чиновника, уклоняющагося отъ пути чести, съ нарушеніемъ долга исполненной имъ присяги, чѣмъ вреднѣе для общества, тѣмъ

№ 204.

Polecenie, aby Sędziowie w sprawach przeciwko urzędnikom i oficyalistom o przekroczenia w urzędzie, zdania swoje w oddzielnéj księdze zapisywali.

(d. 2 (14) Września 1838 r.)

do
Prezydującego w Sądzie Najwyższéj Instancyi,
Prezesa Sądu Apellacyjnego,
Prezesów Sądów Kryminalnych,
Prezesów Trybunałów Cywilnych,
Jeneralnego Prokuratora przy Sądzie Apellacyjnym,
Prokuratorów przy Trybunałach Cywilnych,
Prokuratorów przy Sądach Kryminalnych.

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Książę Namiestnik, z przedstawianych sobie wyroków sądowych, w sprawach przeciwko urzędnikom i oficyalistom wszelkiego stopnia w drodze karnéj lub dyscyplinarnéj wydawanych, oraz z prośb przez tychże urzędników i oficyalistów, bądź o złagodzenie kary w drodze łaski, bądź o przywrócenie do posady, zanoszonych, dostrzedz raczył, że Sądy w tego rodzaju sprawach częstokroć nie przejmują się ważnością swego powołania, i zamiast wymierzać zasłużone kary podług całéj surowości prawa, z niewłaściwém postępując pobłażaniem, albo winnych bez kary pozostawiają, albo wymierzają kary nieodpowiednie wielkości przestępstwa.

Jego Książęca Mość, w przekonaniu, iż przestępstwa urzędnika, który zbacza z drogi prawéj z ubliżeniem wykonanéj przez siebie przysiędze, im są ważniejszemi dla społeczeństwa, tém

строже, для самаго даже примѣра, должно быть наказываемо,— изволилъ приказать: объявить Судамъ, что, въ отношеніи преступленій и проступковъ должностныхъ лицъ, всякая поблажка, всякое неумѣстное состраданіе или снисходительность вреднѣе самыхъ преступленій, и что, хотя бы Суды и имѣли въ виду обстоятельства, уменьшающія вину подсудимаго, во всякомъ однако случаѣ они обязаны постановить свой приговоръ на законномъ основаніи и обстоятельства эти представить на усмотрѣніе высшаго начальства, такъ, чтобы Правительство не было поставлено въ непріятную необходимость, прибѣгать къ увеличенію мѣры дисциплинарнаго взысканія, во избѣжаніе соблазна и послабленія по службѣ.

Для вѣрнѣйшаго достиженія этой цѣли, Князь Намѣстникъ изволилъ приказать: чтобы по всѣмъ дѣламъ о проступкахъ по службѣ должностныхъ лицъ, мнѣнія членовъ Суда были записываемы въ особый протоколъ, или въ заведенную для сего книгу, которыя должны храниться при дѣлахъ, такъ, чтобы, въ случаѣ надобности, можно было справиться, какимъ образомъ призванныя къ тому лица исполняютъ свою обязанность.

Излишнимъ было бы присовокуплять, что этою мѣрою Его Свѣтлость отнюдь не намѣренъ стѣснять мнѣніе Судей въ ущербъ обвиненныхъ чиновниковъ, но только желаетъ обезпечить строгое отправленіе правосудія и непреложное исполненіе закона.

Варшава, 2 (14) Сентября 1838 года.

(подписано) *Коссецкій.*

N. 9,782.

---

surowiéj, dla samego nawet przykładu, karane być powinny, rozkazać raczył: oświadczyć Sądom, że co do przestępstw i zboczeń urzędników i oficyalistów, wszelkie pobłażanie, wszelka niewłaściwa litość lub względność, są szkodliwszemi, aniżeli same wykroczenia; że chociażby Sądy znajdowały okoliczności winę łagodzące, zawsze jednak wyrok swój na mocy prawa wydać, a okoliczności te władzy przełożonéj przedstawić winny, tak, iżby nie stawiały Rządu w przykréj konieczności obostrzenia kar dyscyplinarnych, dla zapobieżenia zgorszeniu i rozprzężeniu w służbie.

Dla pewniejszego osiągnienia tego celu, Namiestnik rozkazać raczył: iżby w każdéj sprawie przeciwko urzędnikom i oficyalistom o przekroczenia w urzędzie, zdania Członków Sądu były zapisywane i zachowywane w oddzielnym protokóle lub księdze na to przeznaczonéj, tak, iżby w razie potrzeby można było powziąć przekonanie, w jakim sposobie osoby do tego powołane obowiązku swego dopełniają.

Zbytecznem byłoby dodać, iż przez ten środek nie chce bynajmniéj Namiestnik krępować zdania Sędziów z krzywdą obwinionych urzędników, lecz tylko pragnie mieć zapewnioną ścisłą sprawiedliwość i wykonanie bezwzględne woli prawa.

Warszawa, dnia 2 (14) Września 1838 roku.

(podpisano) *Kossecki.*

Nr. 9,782.

№ 205.

Предписаніе о томъ, чтобы по дѣламъ, къ коимъ прикосновены частныя лица и чиновники, во избѣжаніе остановки, сообщаемы были Судами Прокурорамъ выписки изъ дѣла, относительно сихъ послѣднихъ, для отсылки на усмотрѣніе подлежащаго начальства при постановленіи опредѣленія о преданіи Суду.

(21 Декабря (2 Января) 1842/3 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Усматривая, что Суды уголовнаго вѣдомства, по дѣламъ, производимымъ уголовнымъ порядкомъ о преступленіяхъ частныхъ лицъ, въ которыя замѣшаны должностныя лица административнаго, казеннаго и другихъ вѣдомствъ, вмѣсто того, чтобы составлять выписки изъ дѣла съ изложеніемъ взведенныхъ противъ чиновника или служителя обвиненій, и сообщать таковыя непосредственному его начальству, для распоряженія о преданіи его Суду, на основаніи Высочайшаго декрета отъ 8 (20) Мая 1817 года *), или же для своевременнаго разсмотрѣнія апелляціи или протеста, принесенныхъ на таковое распоряженіе, несвойственно препровождаютъ все слѣдственное производство, отъ чего, впредь до разсмотрѣнія и возвращенія административнымъ начальствомъ дѣла вмѣстѣ съ требуемымъ

*) *См. приб.* N. *18, т. II настоящаго Сборника. стр. 272.*

№ 205.

Polecenie, aby w sprawach, do których wpływają osoby prywatne i urzędnicy, Sądy, dla uniknienia zwłoki, robiły wyciągi z akt co do urzędników i te Prokuratorowi dla wyjednania decyzyi kwalifikacyjnéj komunikowały.

(d. 21 Grudnia (2 Stycznia) 1842/3 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Dostrzegając, że Sądy karne, w sprawach przeciwko osobom prywatnym na drodze kryminalnéj rozwiniętych, do których wmięszani są urzędnicy lub oficyaliści administracyjni, skarbowi albo inni, zamiast porobienia z akt wyciągów co do zarzutów obwinionego urzędnika lub oficyalistę ciążących i przedstawienia ich władzy nad tymże przełożonéj, bądź to dla wyjednania decyzyi kwalifikacyjnéj, dekretem z dnia 8 (20) Maja 1817 roku *) wymaganéj, bądźtéż rozstrzygnięcia założonéj od téjże decyzyi apellacyi lub rekursu, przesyłają niewłaściwie całe akta wyprowadzonego w sprawie śledztwa, przez co sprawa co do zarzutów obwinionych osób prywatnych, przez czas, dopóki władza administracyjna akt z żądaną decyzyą nie zwróci, wystawioną jest na zwłokę, skutkiem któréj, śledz-

*) *Zobacz dodatek N. 18, tom II-gi niniejszego Zbioru, str. 273.*

постановленіемъ, пріостановливается изслѣдованіе относительно обвиняемыхъ частныхъ лицъ, и чрезъ это, по истеченіи болѣе или менѣе продолжительнаго времени, затрудняется производство дальнѣйшаго слѣдствія и изглаживаются слѣды преступленія,—Правительственная Коммисія Юстиціи, въ предотвращеніе на будущее время столь несвойственной и излишней проволочки по дѣламъ, отъ коей въ особенности страдаютъ подсудимые, содержащіеся въ тюремномъ заключеніи, предписываетъ Уголовному Суду сдѣлать немедленно по подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Исправительной распоряженіе и принять строгія мѣры къ наблюденію за исполненіемъ его, чтобы во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда должностное лицо административнаго, финансоваго или другаго вѣдомства прикосновено къ уголовному дѣлу о преступленіяхъ и проступкахъ частныхъ лицъ, и не представляется особенныхъ обстоятельствъ, по которымъ необходимо было бы приступить къ совокупному изслѣдованію и разсмотрѣнію вины частныхъ лицъ и участвующаго въ дѣлѣ чиновника, сообщаемы были Судами Царскому Прокурору засвидѣтельствованныя выписки изъ дѣла, относительно взведенныхъ противъ чиновника обвиненій, для представленія ихъ на законное распоряженіе непосредственнаго начальства, обвиняемаго безъ препровожденія самаго дѣла, и безъ пріостановленія дальнѣйшаго по оному изслѣдованія и производства.

Варшава, 21 Декабря (2 Января) 1842/3 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бораковскій.*

N. 15,064.

Примѣчаніе. Предписаніе это сообщено было одновременно въ копіи Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ, съ тѣмъ, чтобы за исполненіемъ заключающагося въ немъ распоряженія, они имѣли неослабное наблюденіе.

---

two dalsze, w miarę upłynionego czasu, staje się utrudnioném i ślady dochodzonego przestępstwa zatartemi bywają, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, zapobiegając tak niewłaściwéj i niepotrzebnéj zwłoce w sprawach, na któréj mianowicie obwinieni z więzienia odpowiadający dużo cierpieć mogą, zaleca Sądowi Kryminalnemu, aby wydał bezzwłocznie do podwładnych mu Sądów Policyi Poprawczéj rozporządzenie i tegoż dopełnienia jak najściśléj przestrzegał, iżby, ile razy urzędnik lub oficyalista administracyjny, skarbowy lub inny, do sprawy przeciwko osobom prywatnym na drodze kryminalnéj rozwiniętéj, jest implikowany, a nie zachodzą szczególne okoliczności, łącznego dochodzenia i sądzenia osób prywatnych z współobwinionym urzędnikiem, koniecznie wymagające, też Sądy, wyciągi wierzytelne co do zarzutów urzędnika ciążących sporządziwszy, takowe, dla wyjednania względem niego potrzebnéj decyzyi od władzy przełożonéj, Prokuratorowi Królewskiemu komunikowały, nie przesyłając samych akt sprawy i nie tamując dalszego w niéj postępowania.

Warszawa, dnia 21 Grudnia (2 Stycznia) 1842/3 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Borakowski.*

Nr. 15,064.

Uwaga. Reskrypt ten równocześnie komunikowany był w kopii Prokuratorom przy Sądach Kryminalnych, z zaleceniem, aby wykonania objętego nim rozporządzenia troskliwie przestrzegali.

№ 206.

Распоряженіе о томъ, чтобы, по требованіямъ о преданіи Суду чиновниковъ, назначеніе которыхъ зависитъ отъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, слѣдственныя дѣла о нихъ передаваемы были Судами въ подлежащія Губернскія Правленія.

(8 (20) Сентября 1850 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Случается нерѣдко, что Прокуроры при Судахъ Уголовныхъ и Помощники Прокуроровъ при Судахъ Полиціи Исправительной произведенныя судебнымъ порядкомъ слѣдственныя дѣла, къ коимъ прикосновены административные чиновники, опредѣляемые къ должностямъ Правительственною Коммисіею, препровождаютъ на законное постановленіе о преданіи ихъ Суду непосредственно въ Правительственную Коммисію.

Дѣла эти оказываются обыкновенно неполными, такъ какъ административные чиновники, безъ разрѣшенія своего начальства, отказываются объясняться предъ Судомъ, или оставляютъ за собою право представлять болѣе обстоятельныя объясненія посредствомъ своего начальства. По этому поводу, а равно руководствуясь правилами Высочайшаго указа отъ 19 (31) Іюля 1844 года, коими, въ статьяхъ 4 и 5, постановлено:

„что заключенія о преданіи чиновника Суду постановляются не иначе, какъ по предварительномъ изслѣдованіи всѣхъ дѣйствій и обстоятельствъ, служащихъ къ обвиненію и оправданію обвиненнаго, произведенномъ по распоряженію того начальства, отъ

№ 206.

Rozporządzenie, aby Sądy, w razie potrzeby wyjednawania decyzyi kwalifikacyjnéj w sprawie przeciwko urzędnikowi od nominacyi Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych zależącego, przesyłały akta właściwym Rządom Gubernialnym.

(d. 8 (20) Września 1850 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Często się zdarza, że Prokuratorowie przy Sądach Kryminalnych i Podprokuratorowie przy Sądach Poprawczych nadsyłają Komissyi Rządowéj bezpośrednio akta sądowe w sprawach, do których zaimplikowani są urzędnicy administracyjni od jéj nominacyi zależni, w celu wydania co do nich decyzyj kwalifikacyjnych.

Akta takowe bywają zwykle nieukompletowane, gdyż urzędnicy administracyjni, bez decyzyi przełożonéj nad niemi władzy, wzbraniają się składać tłomaczenia przed Sądem lub zastrzegają sobie obszerniejsze tłomaczenie przed właściwą swoją władzą, i z tego powodu, jak równie ze względu na przepisy Najwyższego ukazu z dnia 19 (31) Lipca 1844 r., które w art. 4 i 5 stanowią:

„że decyzye względem oddawania urzędników pod Sąd, wydawane będą jedynie w skutek śledztwa z zarządzenia téj władzy wyprowadzonego, która ob-

котораго зависитъ назначеніе чиновника, и по выслушаніи мнѣнія ближайшаго его начальства,“ —

Правительственная Коммисія вынуждена, въ вышеупомянутыхъ случаяхъ, обращаться всегда въ Губернскія Правленія объ отобраніи показаній и объясненій административнымъ порядкомъ по всѣмъ тѣмъ обстоятельствамъ, разъясненіе которыхъ необходимо для обнаруженія вины или невинности чиновника, а также о заявленіи мнѣнія, требуемаго вышеприведеннымъ Высочайшимъ указомъ.

Такъ какъ возникающая по этому поводу переписка съ Губернскими Правленіями напрасно замедляетъ ходъ дѣлъ и препятствуетъ успѣшному ихъ производству въ Судахъ, то Правительственная Коммисія признала нужнымъ просить Правительственную Коммисію Юстиціи не оставить зависящимъ съ своей стороны распоряженіемъ обязать всѣхъ Прокуроровъ при Уголовныхъ Судахъ и Помощниковъ Прокуроровъ при Судахъ Полиціи Исправительной, чтобы они, въ случаѣ надобности въ исходатайствованіи разрѣшенія Правительственной Коммисіи о преданіи Суду чиновника, обращались о томъ непосредственно въ Губернскія Правленія по принадлежности, которыя, по исполненіи формальностей, требуемыхъ приведеннымъ Высочайшимъ указомъ, обязаны въ подобныхъ случаяхъ представлять слѣдственное дѣло вмѣстѣ съ относящимися къ нему объясненіями, на разрѣшеніе Правительственной Коммисіи.

Варшава, 8 (20) Сентября 1850 года.

По порученію Главнаго Директора, Управляющій Отдѣленіемъ,
(подписано) *Бернацкій.*

N. 19,428/36,735.

Примѣчаніе. Распоряженіе это сообщено судебнымъ мѣстамъ, при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 5 (17) Октября 1850 года.

---

winionego mianowała, i za poprzedniém wysłuchaniem opinii władzy bezpośrednio nad nim przełożonéj“, —

Kommissya Rządowa przymuszoną jest w powyższych wypadkach odnosić się zawsze do Rządów Gubernialnych, w celu pociągnięcia winnego do tłomaczenia i wyjaśnienia na drodze administracyjnéj tych wszystkich okoliczności, jakieby na uznanie jego winy lub niewinności wpływały, oraz dla udzielenia opinii powołanym Najwyższym ukazem wymaganéj.

Gdy jednostajna w téj mierze korespondencya z Rządami Gubernialnemi sprowadza niepotrzebną zwłokę i zrządza stagnacyą w postępie spraw sądowych, Kommissya Rządowa uznała przeto właściwém upraszać Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, aby, przez wydane ze swéj strony rozporządzenie, poleciła wszystkim Prokuratorom Królewskim przy Sądach Kryminalnych i Podprokuratorom przy Sądach Poprawczych, iżby w potrzebie wyjednania decyzyi kwalifikacyjnéj od Kommissyi Rządowéj, odnosili się wprost do Rządów Gubernialnych, które w takich razach obowiązane są, po zadosyć uczynieniu formalnościom, jakich wymagają przepisy powołanego ukazu, przedstawiać cały stan rzeczy wraz ze śledztwem sądowém do decyzyi Kommissyi Rządowéj.

Warszawa, dnia 8 (20) Września 1850 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego, Zarządzający Wydziałem,
(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 19,428/36,735.

U w a g a. Rozporządzenie to komunikowane było Sądom przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 5 (17) Października 1850 roku.

№ 207.

Предписаніе о томъ, чтобы Прокуроры полученныя ими рѣшенія по дѣламъ о преступленіяхъ чиновниковъ передавали тотчасъ начальствамъ подсудимыхъ, съ объясненіемъ, когда получено рѣшеніе, и когда истекаетъ срокъ для подачи апелляціоннаго протеста.

(9 (21) Іюня 1853 г.)

Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, по поводу дѣла о злоупотребленіяхъ чиновника финансоваго вѣдомства, по которому Царскій Прокуроръ, чрезъ несвоевременное представленіе начальству чиновника состоявшагося по этому дѣлу рѣшенія I-й инстанціи и чрезъ неподачу противъ него, въ узаконенный срокъ, апелляціоннаго протеста, сдѣлался причиною отмѣны рѣшенія II-й инстанціи, какъ послѣдовавшаго по просроченному обжалованію, — отнеслась въ Правительственную Коммисію Юстиціи о томъ, чтобы, въ предотвращеніе на будущее время подобныхъ случаевъ, сдѣлано было распоряженіе, дабы Царскіе Прокуроры, по дѣламъ о преступленіяхъ чиновниковъ, не опаздывали съ представленіемъ начальствамъ состоявшихся рѣшеній и, при передачѣ таковыхъ положительно означали, когда имъ сообщены были тѣ рѣшенія и когда истекаетъ срокъ на апелляцію.

Вслѣдствіе сего Правительственная Коммисія Юстиціи предписываетъ Царскому Прокурору—рѣшенія, состоявшіяся по дѣламъ о чиновникахъ, представлять подлежащему начальству тотчасъ же по ихъ полученіи, въ отношеніи же означенія чи-

№ 207.

Polecenie, aby w sprawach przeciwko urzędnikom, Prokuratorowie złożone sobie wyroki natychmiast władzy nad urzędnikiem osądzonym przełożonéj komunikowali, z wymienieniem daty złożenia im wyroku i dnia, w którym termin do odwołania się upływa.

(d. 9 (21) Czerwca 1853 r.)

do

Prokuratorów przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu sprawy karnéj przeciwko urzędnikowi skarbowemu o nadużycie obwinionemu, w któréj jeden z Prokuratorów Królewskich, przez opóźnienie przedstawienia władzy przełożonéj wyroku w téj sprawie w I-éj instancyi zapadłego, a następnie założenia w właściwym terminie od wyroku tego apellacyi, stał się przyczyną uchylenia wyroku II-éj instancyi, jako ze spóźnionego odwołania się zapadłego — Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, celem zapobieżenia nadal podobnym wypadkom, odniosła się do Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości o wydanie rozporządzeń, iżby Prokuratorowie Królewscy, w sprawach przeciwko urzędnikom, nie spóźniali się z przedstawieniem Władzom zapadłych wyroków, a przy ich przedstawianiu, zamieszczali wyraźnie datę złożenia im wyroku, jak również dzień, z którym termin do apellacyi upływa.

W skutku tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Prokuratorowi Królewskiemu, aby zapadłe w sprawach urzędników wyroki, bezzwłocznie po ich złożeniu sobie, właściwéj władzy przedstawiał, i do żądania Kommissyi Rządo-

сла, когда сообщено ему рѣшеніе и когда истекаетъ срокъ къ обжалованію его, въ точности исполнять требованіе Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства.

Варшава, 9 (21) Іюня 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 10,230.

№ 208.

Предписаніе о томъ, чтобы Суды объ окончательныхъ приговорахъ, влекущихъ за собою лишеніе получаемыхъ чиновниками отъ Казны пенсій, извѣщали не только непосредственныя ихъ начальства, но также и Коммисію Финансовъ.

(29 Августа (10 Сентября) 1862 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ и Прокурорамъ при тѣхъ же Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства, отзывомъ отъ 12 (24) Іюля сего года, за N. 32,348, сообщила Правительственной Коммисіи Юстиціи слѣдующее обстоятельство:

По дѣлу объ административномъ чиновникѣ, который, за нарушеніе обязанностей службы, былъ удаленъ отъ должности съ преданіемъ Суду, состоялось рѣшеніе Правительствующаго Сената, коимъ подсудимый приговоренъ былъ къ исключенію изъ службы. Чиновникъ этотъ, съ Высочайшаго разрѣшенія, пользовался за военныя отличія пожизненною пенсіею, которую

wéj Przychodów i Skarbu, co do zamieszczania daty złożenia sobie wyroku i terminu do upłynięcia apellacyi, ściśle się stosował.

w Warszawie, dnia 9 (21) Czerwca 1853 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 10,230.

№ 208.

Polecenie Sądom, aby wyroki, zapadłe przeciwko osobom pobierającym płacę jaką ze Skarbu, a wyrzekające kary pociągające utratę płac, komunikowały nietylko władzom bezpośrednio nad temi osobami przełożonym, ale nadto i Kommissyi Skarbu.

(d. 29 Sierpnia (10 Września) 1862 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych i Prokuratorów przy tychże Sądach.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu, przez odezwę z dnia 12 (24) Lipca r. b., Nr. 32,348, przedstawiła Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości następującą okoliczność:

W sprawie przeciwko urzędnikowi administracyjnemu, który za przewinienie w służbie, obok udzielonéj mu dymissyi przez właściwą władzę, oddany został pod Sąd, zapadł wyrok Rządzącego Senatu, skazujący go na wykluczenie ze służby. Tenże urzędnik, z woli Najwyższéj, miał sobie nadaną pensyą dożywotnią, z tytułu zasług wojskowych, którą

онъ получалъ до вступленія въ гражданскую службу и по увольненіи его отъ таковой; а хотя, будучи приговоренъ вошедшимъ въ законную силу рѣшеніемъ къ исключенію изъ службы, онъ, на основаніи Высочайше утвержденнаго мнѣнія Государственнаго Совѣта 9 Іюня 1858 года, лишился права на пожизненную пенсію, но производство ему таковой не было пріостановлено, и онъ получалъ ее слишкомъ два года послѣ постановленія рѣшенія, по той причинѣ, что окончательное рѣшеніе не было сообщено никакому административному начальству.

Посему, во избѣжаніе на будущее время подобныхъ случаевъ, могущихъ причинять ущербъ казнѣ или эмеритальнымъ капиталамъ, Правительственная Коммисія Юстиціи вслѣдствіе требованія Правительственной Коммисіи Финансовъ и Казначейства, предписываетъ Уголовному Суду, чтобы впредь о каждомъ рѣшеніи, вошедшемъ въ законную силу, приговаривающемъ лица, пользующіяся жалованьемъ, пенсіею и другимъ содержаніемъ отъ Казны, къ наказаніямъ, влекущимъ за собою лишеніе ихъ таковаго жалованья, пенсіи или содержанія, извѣщаемы имъ были не только начальства, предавшія чиновниковъ Суду, но также и Коммисія Финансовъ.

Варшава, 29 Августа (10 Сентября) 1862 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *Дембовскій.*

N. 15,746.

---

przed wejściem do służby cywilnéj i po uwolnieniu go od téjże pobierał; a lubo, jako skazany wyrokiem prawomocnym na wykluczenie ze służby, stosownie do Najwyżéj zatwierdzonego zdania Rady Państwa z dnia 9 Czerwca 1858 roku, prawo do pensyi dożywotniéj utracił, jednakże takowa nie została mu w wypłacie wstrzymaną, i pobierał ją nadal przeszło lat dwa, z tego powodu, że wyrok prawomocny żadnéj władzy administracyjnéj komunikowany nie był.

Dla uniknienia zatém na przyszłość podobnych wypadków, pociągać mogących za sobą straty dla Skarbu lub funduszów emerytalnych, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, powodowana żądaniem Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, poleca Sądowi Kryminalnemu, aby odtąd o każdym wyroku prawomocnym, skazującym osoby pobierające płace, pensye lub inne emolumenta ze Skarbu, na kary pociągające za sobą utratę tychże płac, pensyi lub emolumentów, zawiadamiał nie tylko władze oddające pod Sąd tych urzędników, ale także i Kommissyą Skarbu.

Warszawa, dnia 29 Sierpnia (10 Września) 1862 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *Dembowski.*

Nr. 15,746.

№ 209.

Предписаніе Прокурорамъ наблюдать, чтобы бывшіе гминные Войты, за преступленія по службѣ, не были приговариваемы Судами къ отрѣшенію отъ должности, но къ другимъ наказаніямъ.

(7 (19) Января 1865 г.)

Всѣмъ Царскимъ Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, въ отношеніяхъ своихъ отъ 23 Сентября (5 Октября) 1864 года, за N. 15,763/9,834, и отъ 30 Декабря (12 Января) 1864/5 года, за N. 27,276/15,596, объясняетъ: что хотя Высочайшимъ указомъ 19 Февраля (2 Марта) 1864 года, объ устройствѣ гминъ и сельскихъ сходовъ, одновременно съ предоставленіемъ гминнымъ и сельскимъ обществамъ выбора своихъ должностныхъ лицъ, Войты прежней организаціи отмѣнены и устранены, однакожъ Уголовные Суды по дѣламъ о прежнихъ упущеніяхъ по службѣ сихъ послѣднихъ, производимымъ и рѣшаемымъ послѣ изданія упомянутаго Высочайшаго указа, приговариваютъ ихъ къ отрѣшенію отъ должности.

Вслѣдствіе сего Коммисія Внутреннихъ Дѣлъ, признавая таковое дѣйствіе несообразнымъ, отнеслась въ Правительственную Коммисію Юстиціи о сдѣланіи по судебнымъ мѣстамъ соотвѣтственныхъ распоряженій въ разъясненіе постановленій закона.

Правительственная Коммисія Юстиціи находитъ, что хотя нѣкоторыя статьи Уложенія не заключаютъ въ себѣ другихъ ви-

№ 209.

Polecenie Prokuratorom, aby pilnowali, iżby Sądy byłych Wójtów gmin, za wykroczenia w służbie, nie skazywały na złożenie z urzędu, lecz na inną karę.

(d. 7 (19) Stycznia 1865 r.)

do

wszystkich Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych, odezwami z dat 23 Września (5 Października) 1864 r., Nr. 15,763/9,834, i 30 Grudnia (12 Stycznia) 1864/5 r., Nr. 27,276/15,596, zauważała, że lubo ukaz Monarszy z dnia 19 Lutego (2 Marca) r. z., o urządzeniu gmin i zgromadzeń wiejskich, powierzający gminom i gromadom wioskowym wybieranie swoich urzędników, uchylił i usunął Wójtów dawnéj organizacyi, jednakże Sądy Kryminalne, w sprawach przeciwko takim Wójtom o poprzednie przestępstwa służbowe, po namienionym Najwyższym ukazie prowadzonych i wyrokowanych, skazują ich na złożenie z urzędu.

W skutku tego, uznając takie postępowanie nieodpowiedniém, wezwała Kommissyą Rządową Sprawiedliwości o wydanie do Sądów stosownych w téj mierze rozporządzeń, przepisy prawa wyjaśniających.

Jakoż Kommissya Rządowa Sprawiedliwości znajduje, że chociaż niektóre artykuły Kodeksu nie obejmują innéj kary

довъ наказанія и чрезъ это не допускаютъ Суду самовольнаго замѣна таковаго, есть однако многія статьи закона, какъ напр. 349, 354, 357, 361, 363, 364, 365 и 394, коими опредѣляется нѣсколько родовъ наказанія. Поэтому, въ случаяхъ къ нимъ относящихся, при тщательной оцѣнкѣ преступленій и сопровождающихъ оныя обстоятельствъ, уменьшающихъ или увеличивающихъ вину, не опредѣляя уже наказанія, состоящаго въ отрѣшеніи Войта отъ должности, надлежитъ Судамъ налагать другое взысканіе, назначаемое по статьѣ, которая принимается въ основаніе къ произнесенію приговора.

Посему предписываетъ Царскому Прокурору, какъ при выводѣ заключеній по своей должности, такъ равно и при разсмотрѣніи Уголовнымъ Судомъ подобныхъ и всякихъ другихъ дѣлъ, тщательно наблюдать за правильнымъ и сообразнымъ съ положеніемъ дѣла примѣненіемъ законовъ.

Варшава, 7 (19) Января 1865 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,

(подписано) *Восинскій.*

N. 470.

№ 210.

Объясненіе, отъ кого слѣдуетъ требовать опредѣленій о преданіи Суду чиновниковъ и служителей администраціи казенными табачными сборами.

(29 Іюня (11 Іюля) 1860 г.)

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Правительственная Коммисія Финансовъ и Казначейства.

Въ Высочайше утвержденномъ 10 (22) Марта 1859 года Уставѣ о службѣ гражданской, въ статьѣ 53 и 176 й, сказано:

i przez to nie dozwalają Sądowi samowolnéj zamiany, jest wiele przecież artykułów tego prawa, jak naprzykład 349, 354, 357, 361, 363, 364, 365 i 394, które zawiérają kilka rodzajów kary. W przypadkach więc do nich odnoszących się, przy ścisłém ocenianiu przestępstw i zachodzących okoliczności łagodzących lub obciążających, pomijając już karę złożenia z urzędu Wójta, należy Sądom wyrzekać inną, przyjmowanym za podstawę skazania artykułem objętą.

Dla tego poleca Prokuratorowi Królewskiemu, aby, tak przy czynieniu wniosków ze swego urzędu, jak i przy sądzeniu przez Sąd Kryminalny podobnych i wszelkich innych spraw, ściśle starał się pilnować właściwego i odpowiedniego położeniu rzeczy stosowania prawa.

Warszawa, dnia 7 (19) Stycznia 1865 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,

(podpisano) *Wosiński.*

N. 470.

№ 210.

Objaśnienie, od kogo żądać należy decyzyj kwalifikacyjnych co do urzędników i oficyalistów Administracyi Rządowéj dochodów tabacznych.

(d. 29 Czerwca (11 Lipca) 1860 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu.

Ustawa o służbie cywilnéj, na dniu 10 (22) Marca 1859 roku Najwyżéj zatwierdzona, w art. 53 i 176 przepisuje, że

что назначеніе въ некласныя служительскія должности зависитъ отъ непосредственнаго начальства, и что, въ случаѣ преданія Суду или удаленія отъ службы неклассnаго должностнаго лица, посредствующія власти обязаны о постановленіяхъ своихъ по этому предмету доводить до свѣдѣнія главнаго начальства.

Такъ какъ Администрація Казенными Табачными Сборами причислена къ среднимъ мѣстамъ, то Правительственная Коммисія, руководствуясь приведеннымъ выше правиломъ закона, постановила предоставить этой Администраціи право предавать Суду и удалять отъ службы табачныхъ стражниковъ и другихъ неклассныхъ чиновъ по этой части, назначеніе которыхъ въ должности зависитъ отъ ея усмотрѣнія.

Вслѣдствіе чего покорнѣйше проситъ Правительственную Коммисію Юстиціи предписать Прокурорамъ при Судахъ Уголовныхъ, а равно Помощникамъ Прокуроровъ при Судахъ Исправительной Полиціи: прекратить отнынѣ доставленіе въ Правительственную Коммисію Финансовъ и Казначейства слѣдственныхъ дѣлъ о табачныхъ стражникахъ, для преданія Суду за проступки по службѣ, а передавать впредь таковыя дѣла прямо на рѣшенія Администраціи Казенными Табачными Сборами, куда препровождать также и состоявшіяся по нимъ судебныя рѣшенія, для изъявленія со стороны Администраціи согласія, или для подачи апелляціоннаго протеста въ высшую инстанцію.

Независимо отъ сего, благоволитъ Правительственная Коммисія Юстиціи пояснить въ предписаніи Прокурорамъ и Помощникамъ Прокуроровъ, что если къ производимому въ Судѣ слѣдствію о проступкахъ табачныхъ стражниковъ прикосновены также и классные чины по табачной части, въ такомъ случаѣ слѣдственное дѣло можетъ быть, по существующему донынѣ порядку, представлено въ Коммисію Финансовъ, какъ для обсужденія вопроса о преданіи Суду прикосновенныхъ къ дѣлу чиновниковъ и участвующихъ въ немъ стражниковъ, такъ равно и для изъявленія согласія или несогласія на состоявшіяся по таковымъ дѣламъ рѣшенія.

mianowanie na posady niższéj służby, klasyfikacyą urzędów nie objęte, należy do bezpośrednio przełożonéj władzy, i że w razie oddania pod Sąd lub oddalenia ze służby oficyalisty nieklasowego, władze średnie decyzye swoje w tych przedmiotach do wiadomości władzy naczelnéj ponosić winny.

Ponieważ do władz średnich należy Administracya Rządowa dochodów skarbowych tabacznych, przeto, w zastosowaniu się do tego przepisu, Kommissya Rządowa prawo oddawania pod Sąd, lub oddalania ze służby strażników i innych oficyalistów nieklasowych, od jéj nominacyi zawisłych, postanowiła Administracyi tabacznéj pozostawić.

I w tym celu ma honor wezwać Kommissyą Rządową Sprawiedliwości o poinformowanie Prokuratorów Królewskich przy Sądach Kryminalnych, tudzież Podprokuratorów przy Sądach Policyi Poprawczéj, iżby odtąd już nie Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, jak to dotychczas miewało miejsce, lecz bezpośrednio Administracyi Rządowéj dochodów skarbowych tabacznych komunikowali akta śledcze, dla wydawania decyzyi kwalifikującéj pod Sąd strażników tabacznych, jak również, aby przesyłali jéj zapadłe co do tych oficyalistów wyroki sądowe, w celu objawienia deklaracyi, czy władza ta na nich poprzestaje, lub żądać będzie odwołania się do wyższéj instancyi.

Objaśnić również raczy Kommissya Rządowa Sprawiedliwości rzeczonych Prokuratorów i Podprokuratorów, że jeżeliby do zarzucanych strażnikom tabacznym dochodzonych śledztwem sądowém przekroczeń, wpływali razem i oficyaliści tabaczni klasowi, natenczas akta wyprowadzonego śledztwa, podług dotychczasowego porządku, przedstawiane być mogą Kommissyi Skarbu, celem pozyskania, tak względem nich, jak i względem implikowanych strażników, decyzyi kwalifikacyjnéj lub następnie objawienia deklaracyi co do zapadłych wyroków.

О содержаніи распоряженій, какія по этому предмету будутъ сдѣланы, благоволитъ Коммисія Юстиціи увѣдомить Коммисію Финансовъ.

Варшава, 29 Іюня (11 Іюля) 1860 года.

По порученію Главнаго Директора,
Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ, (подписано) *Гуминскій.*

N. 38,779.

Примѣчаніе. Отношеніе это сообщено Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ къ руководству, при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 25 Августа (6 Сентября) 1860 года, за N. 15,016.

№ 211.

Распоряженіе о порядкѣ привлеченія къ уголовной отвѣтственности лицъ, виновныхъ въ сопротивленіи судебнымъ Приставамъ при исполненіи ими актовъ.

(21 Августа (2 Сентября) 1843 г.)

Прокурорамъ при Гражданскихъ Трибуналахъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Множество дѣлъ, возбуждаемыхъ уголовнымъ порядкомъ, по случаю сопротивленія судебнымъ Приставамъ при исполнительныхъ ихъ дѣйствіяхъ, приводитъ къ тому заключенію, что, или Пристава слишкомъ поспѣшно, принимая малѣйшее даже противодѣйствіе интересованной стороны за сопротивленіе, отказываются безъ уважительныхъ причинъ отъ предпринятаго исполненія порученныхъ имъ дѣйствій, отъ чего, сверхъ вред-

O osnowie wydać się mających w tym przedmiocie rozporządzeń, Kommissya Sprawiedliwości raczy Kommissyą Skarbu zawiadomić.

w Warszawie, dnia 29 Czerwca (11 Lipca) 1860 roku.

Z polecenia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Rzeczywisty Radca Stanu, (podpisano) *Gumiński.*

Nr. 38,779.

U w a g a. Odezwa powyższa zakomunikowana została Prokuratorom przy Sądach karnych, przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 25 Sierpnia (6 Września) 1860 roku, Nr. 15,016, dla stosowania się.

№ 211.

Zalecenie Prokuratorom, aby pociągali do odpowiedzialności karnéj stawiających opór Komornikom sądowym przy egzekucyi aktów.

(d. 21 Sierpnia (2 Września) 1843 r.)

do

Prokuratorów przy wszystkich Trybunałach Cywilnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Wiele spraw o gwałt publiczny, z powodu oporu Komornikom sądowym przy egzekucyi czynionego, na drodze kryminalnéj ciągle formowanych, naprowadza na tę uwagę, że albo Komornicy, zbyt skwapliwie najmniejsze nawet sprzeciwienie się strony za opór uważając, od zamierzonéj egzekucyi bez rzeczywistéj przyczyny odstępują, z czego, prócz szkodliwéj zwłoki w egzekucyi i mnożenia się kosztów takowéj, powstają

наго замедленія въ исполненіи судебныхъ рѣшеній и умноженія по оному расходовъ, возникаютъ дѣла о публичномъ сопротивленіи власти, или же карательные Суды, по дѣламъ этого рода, не поступаютъ съ надлежащею рѣшительностью и не стараются быстрымъ отправленіемъ правосудія предупреждать подобныя беззаконія, нарушающія уваженіе къ законамъ и судебнымъ рѣшеніямъ.

Прежними распоряженіями, послѣдовавшими отъ 7 Октября 1830 года, за N. 11,393, и 12 Ноября того же года, за N. 12,133, Правительственная Коммисія Юстиціи предписала уже Прокурорамъ при Гражданскихъ Трибуналахъ, чтобы судебнымъ Приставамъ не прежде оказываемо было военною властью требуемое содѣйствіе для исполненія судебныхъ рѣшеній, какъ по удостовѣреніи протоколомъ, составленнымъ при свидѣтеляхъ, что имъ оказано было не голословное, а дѣйствительное, фактическое сопротивленіе, препятствующее отправленію ихъ служебныхъ обязанностей, и когда при томъ въ протоколѣ будутъ указаны обстоятельства, доказывающія, что Приставъ, по случаю оказаннаго ему интересованною стороною дѣйствительнаго сопротивленія, не въ состояніи былъ никакимъ образомъ совершить предпринятое имъ дѣйствіе.

Правительственная Коммисія Юстиціи, желая придать этимъ распоряженіямъ большую силу, предписываетъ Прокурору вмѣнить судебнымъ Приставамъ въ обязанность, чтобы они, строго руководствуясь таковыми распоряженіями, въ случаѣ встрѣченнаго сопротивленія со стороны лицъ, подлежащихъ исполнительному производству, предостерегали ихъ путемъ кроткаго убѣжденія, что чрезъ это они подвергаются уголовной отвѣтственности и наказанію, опредѣленному въ статьѣ 269-ой уголовнаго Уложенія, внушая имъ притомъ, что Приставъ дѣйствуетъ не самъ собою и не въ свою пользу, но только исполняетъ то, что постановлено судебными приговорами и оффиціальными актами, изданными именемъ закона и Государя. О таковомъ предостереженіи должна быть сдѣлана также въ протоколѣ положительная оговорка, за исполненіемъ чего Про-

sprawy o gwałt publiczny, albo téż, że Sądy karzące nie postępują z należytą sprężystością w tego rodzaju sprawach i nie starają się przez szybki wymiar sprawiedliwości, podobnym bezprawiom, powadze prawa i wyroków sądowych uwłaczającym, skutecznie zapobiegać.

Już poprzedniemi reskryptami z dnia 7 Października 1830 roku, Nr. 11,393, i 12 Listopada t. r., Nr. 12,133, do Prokuratorów przy Trybunałach Cywilnych wydanemi, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości rozporządziła, aby Komornicy sądowi nie inaczéj pomoc wojskową do uskutecznienia przedsiębranéj egzekucyi uzyskiwali, jak tylko gdy sporządzonym przez siebie przy świadkach protokółem udowodnią, że im nie gołosłowny, lecz rzeczywisty czynny opór, przedsięwziętą egzekucyą tamujący, wyrządzony został, jak również, gdy w protokóle tym wyrażone będą czyny, z którychby można było powziąć przekonanie, że Komornik, z powodu stawionego przez stronę istotnego oporu, nie był w stanie w żaden sposób zamierzonéj czynności do skutku doprowadzić.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, pragnąc nadać większą skuteczność tym rozporządzeniom, poleca Prokuratorowi wydanie do Komorników sądowych rozporządzenia, iżby, przy najściślejszém stosowaniu się do tychże rozporządzeń, w razie doznanego oporu ze strony osoby egzekwowanéj, ostrzegali ją w sposobie łagodnego przełożenia, że przez to wystawia się na odpowiedzialność kryminalną i na karę w art. 269 Kod. kar. zagrożoną, tudzież że Komornik nie sam z siebie ani dla siebie działa, lecz że tylko wykonywa to, co wyrokami sądowemi lub aktami urzędowemi, w imieniu prawa i Panującego wydanemi, jest postanowione. O takowém ostrzeżeniu protokół również wyraźną wzmiankę obejmować powinien, czego Prokurator, przy rozpoznawaniu żądań o dodanie pomocy siły zbrojnéj, jaknajstaranniéj przestrzegać będzie, przy-

куроръ, при разсмотрѣніи требованій о назначеніи въ помощь вооруженной силы, обязанъ имѣть неослабное наблюденіе, пріучая Приставовъ къ тому, чтобы они всегда, обращаясь съ сторонами, подлежащими исполнительному производству, со всевозможною кротостью, представляли имъ послѣдствія безполезнаго сопротивленія и требовали содѣйствія военной власти тогда только, когда таковое, вслѣдствіе упорнаго и фактическаго противодѣйствія стороны экзекуціоннымъ мѣрамъ, окажется безусловно необходимымъ.

Независимо отъ сего, Правительственная Коммисія Юстиціи, въ подтвержденіе прежнихъ своихъ распоряженій, предписываетъ Прокурору—о каждомъ случаѣ оказаннаго Приставу, при исполненіи судебныхъ рѣшеній, дѣйствительнаго сопротивленія, послужившаго поводомъ къ употребленію вооруженной силы, не только сообщать немедленно Прокурору при Уголовномъ Судѣ и препровождать представленные Приставами протоколы, удостовѣряющіе о таковомъ сопротивленіи, для привлеченія виновныхъ къ отвѣтственности, опредѣленной уголовными законами, но также принимать съ своей стороны мѣры къ наблюденію за исполненіемъ исходящихъ отъ лица его по этому предмету отношеній, а именно требовать свѣдѣній о состоявшемся по дѣлу рѣшеніи, для надлежащаго распоряженія въ случаѣ надобности.

Варшава, 21 Августа (2 Сентября) 1843 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 4,904.

Примѣчаніе. Распоряженіе зто сообщено одновременно Прокурорамъ при Уголовныхъ Судахъ, съ тѣмъ, чтобы они о послѣдовавшихъ рѣшеніяхъ увѣдомляли Прокуроровъ при Гражданскихъ Трибуналахъ.

---

zwyczajając do tego Komorników, aby ci, zawsze jaknajłagodniéj ze stronami egzekwowanemi postępując, przedstawili im skutki z próżnego oporu wynikające i dopiéro wtenczas żądali pomocy wojskowéj, gdy takowa, skutkiem uporczywego i czynnego oporu przez stronę przedsiębranéj egzekucyi, okaże się nieodbicie potrzebną.

Oprócz tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, ponawiając dawniejsze swe rozporządzenia, poleca Prokuratorowi, aby w każdym razie wyrządzonego Komornikowi przy egzekucyi rzeczywistego oporu, który się stał powodem użycia siły zbrojnéj, nietylko przesyłał bezzwłocznie Prokuratorowi przy Sądzie Kryminalnym przedstawione sobie przez Komorników protokóły, takowy opór wykazujące, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności prawem karném wskazanéj, lecz aby także ze swéj strony dopilnował skutku czynionych w tym względzie przez siebie odezw, to jest żądał wiadomości o zapadłym wyroku, dla zrobienia z niego stosownego użytku, jakiby się okazał być potrzebnym.

w Warszawie, dnia 21 Sierpnia (2 Września) 1843 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 4,904.

U w a g a. Rozporządzenie to zakomunikowane zostało równocześnie Prokuratorom przy Sądach Kryminalnych, z poleceniem, aby o zapadłych wyrokach Prokuratorów przy Trybunałach Cywilnych zawiadamiali.

№ 212.

Предписаніе Судамъ — объ оказавшихся по дѣламъ о побѣгѣ пересыльныхъ арестантовъ упущеніяхъ со стороны чиновниковъ, завѣдывающихъ пересылкою, доносить подлежащимъ начальствамъ.

(6 (18) Ноября 1844 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Послѣдовавшее, по отзыву Правительственной Коммисіи Юстиціи, распоряженіе со стороны Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, отъ 13 (25) минувшаго Октября, за N. 30,241/23,209, по всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ объ усиленіи мѣръ предосторожности при пересылкѣ арестантовъ, въ предотвращеніе побѣга ихъ въ дорогѣ и умноженія по этому поводу уголовныхъ дѣлъ, — Правительственная Коммисія Юстиціи препровождаетъ при семъ въ копіи въ Уголовный Судъ, для надлежащаго свѣдѣнія и передачи сего расположенія подвѣдомственнымъ ему Судамъ Исправительной и Простой Полиціи.

При чемъ предписываетъ Уголовному Суду вмѣнить въ обязанность означеннымъ Судамъ, при разсмотрѣніи дѣлъ о побѣгѣ пересыльныхъ арестантовъ, входить въ строгое разбирательство, не способствовали ли къ ихъ побѣгу, и въ какой именно степени, упущенія со стороны чиновниковъ, завѣдывающихъ пересылкою, и собранныя о каждомъ отдѣльномъ случаѣ свѣдѣнія сообщать немедленно на усмотрѣніе то-

№ 212.

Polecenie, aby Sądy, w sprawach o puszczenie w transporcie aresztantów, donosiły władzom właściwym o uchybieniach urzędników transporta zarządzających.

(d. 6 (18) Listopada 1844 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Na skutek odezwy Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, wydane przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Duchownych, pod dniem 13 (25) Października roku bieżącego, Nr. 30,241/23,209, rozporządzenie do wszystkich Rządów Gubernialnych, zmierzające do zapewnienia większéj ścisłości w służbie transportowéj i zaradzenia pomnażaniu się liczby spraw karnych z powodu puszczenia aresztantów w transporcie, — Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przesyła w odpisie Sądowi Kryminalnemu, dla wiadomości i zakomunikowania tegoż rozporządzenia Sądom Policyi Poprawczéj i Prostéj do jurisdykcyi Sądu Kryminalnego należącym.

Poleca przytém Sądowi Kryminalnemu, ażeby w sprawach o puszczenie aresztantów w transporcie, nie pomijały Sądy z wszelką ścisłością śledzić, czyli i jak dalece uchybienia urzędników transportowanie zarządzających, na ucieczkę transportowanego wpłynęły, i w każdym pojedynczym przy-

го начальства, въ вѣдѣніи коего состоитъ обвиняемый чиновникъ.

Варшава, 6 (18) Ноября 1844 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Бржезинскій.*

N. 14,760.

Приложеніе къ N. 212.

Правила о порядкѣ пересылки арестантовъ.

(13 (25) Октября 1844 г.)

Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи, отношеніемъ отъ 7 (19) Іюля сего года, за N. 9,905, обратила вниманіе Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ на увеличивающееся число уголовныхъ дѣлъ о пособничествѣ преступникамъ по случаю побѣга арестантовъ съ этаповъ, и что дальнѣйшее производство по этимъ дѣламъ удостовѣряетъ, что Бургомистры и гминные Войты не исполняютъ во всей точности правилъ, постановленныхъ о транспортной повинности въ Царствѣ, ибо оказывается:

1. что въ отношеніи пересылаемыхъ арестантовъ не принимаются надлежащія мѣры предосторожности, какъ по обезпеченію ихъ самихъ, такъ и по назначенію, соразмѣрно числу арестантовъ и ихъ физическимъ силамъ, соотвѣтственнаго числа конвойныхъ; изъ чего возникаетъ, что пересылаемые преступники, пользуясь своимъ превосходствомъ, или недостаточностію мѣръ осторожности, совершаютъ обыкновенно по-

padku zebrane wiadomości władzom nad temi urzędnikami przełożonym do właściwego użytku niezwłocznie przesyłały.

Warszawa, dnia 6 (18) Listopada 1844 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 14,760.

Anneks do N. 212.

Przepisy o sposobie transportowania aresztantów.

(d. 13 (25) Października 1844 r.)

do

Rządów Gubernialnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, przez odezwę w dniu 7 (19) Lipca roku bieżącego, Nr. 9,905, zwróciła uwagę Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych na zwiększającą się liczbę spraw karnych o danie pomocy przestępcy, z powodu puszczania więźniów w transporcie, i że z biegu spraw tych czerpie się przekonanie, że Burmistrze i Wójci gmin nie dość ściśle przestrzegają urządzeń tyczących się posługi transportowéj w Królestwie, albowiem wykazuje się:

1. że względem transportowanych aresztantów nie bywa zachowana potrzebna ostrożność, tak co do zabezpieczenia ich samych, jak i przydawania im, w miarę liczby aresztantów i ich sił fizycznych, odpowiedniéj liczby transportujących; zkąd wynika, iż transportowani przestępcy, korzystając z swéj przewagi lub niedostatecznego ich zabezpieczenia, zwykle

бѣгъ въ дорогѣ, чему въ такомъ случаѣ конвоирующіе не въ состояніи воспрепятствовать;

2. что для сопровожденія арестантовъ нерѣдко назначаются люди, по старости лѣтъ и увѣчью, физически неспособные, что не менѣе, какъ и въ предыдущемъ случаѣ, благопріятствуетъ побѣгу арестантовъ;

3. что конвойные не всегда бываютъ хорошаго поведенія и даже, какъ по опытѣ оказалось, по нѣсколько разъ уже подвергались уголовнымъ наказаніямъ за кражу и тому подобныя преступленія. Подобное сближеніе людей ненадежныхъ и дурныхъ наклонностей, способствуетъ завязанію между ними незаконныхъ и непосредственныхъ сношеній, и имѣетъ послѣдствіемъ стачку и дѣятельное содѣйствіе къ побѣгу пересыльныхъ;

4. что лица, обязанныя къ транспортной повинности, вмѣсто того, чтобы отправлять ее лично, нерѣдко посылаютъ на свое мѣсто другихъ, безъ вѣдома мѣстнаго полицейскаго начальства, или, если это дѣлается съ вѣдома того начальства, то оно не вникаетъ вовсе, соотвѣтствуютъ ли эти люди требуемымъ условіямъ къ надлежащему исполненію принятой ими въ этомъ случаѣ на себя обязанности;

5. что для препровожденія евреевъ назначаются конвойными ихъ единовѣрцы, что однако не должно бы быть допускаемо, такъ какъ на опытѣ дознано, что чувство состраданія и религіозныя понятія евреевъ, и притомъ желаніе избавить своего единоверца отъ ожидающей его участи, дѣйствуютъ на нихъ сильнѣе возложенной на нихъ начальствомъ обязанности, за неисполненіе которой они подлежатъ законной отвѣтственности;

6. что приводимымъ вечернею порою на этапныя станціи арестантамъ Бургомистры и гминные Войты не только не отводятъ для безопасности соотвѣтственныхъ арестантскихъ помѣщеній, но даже, подъ предлогомъ поздней поры и закрытой уже канцеляріи, возбраняютъ имъ ночлегъ и оставляютъ ихъ въ рукахъ конвойныхъ, которые, съ обремененіемъ для себя

zbiegają w transporcie, a transportujący w takim razie zapobiedz temu nie są w stanie;

2. że do transportu aresztantów są często przeznaczani ludzie wiekiem obarczeni, a nawet fizycznie z powodu kalectwa niedołężni, co podobnież, jak w poprzednim przypadku, łatwość ucieczki aresztantom nastręcza;

3. że transportujący bywają nienajlepszéj konduity, a nawet, jak to doświadczenie okazało, już kilkakrotnie za kradzież i t. p. przestępstwa kryminalnie karani. Podobne zbliżanie do siebie ludzi notowanych i złych skłonności, ułatwia im zawiązywanie nieprawych stosunków, i bezpośrednie porozumienie się, zmowę i rzeczywistą pomoc do ucieczki transportowanych sprowadza;

4. że obowiązani do posługi transportowéj często jéj sami nie wypełniają, lecz wyręczają się przez zastępców, bez wiadomości władzy miejscowéj policyjnéj, albo chociaż się to dzieje z wiedzą téj władzy, nie wchodzi ona w to, czyli podobni zastępcy mają potrzebne przymioty do należytego wypełniania przyjętego w tym razie na siebie obowiązku;

5. że do transportowania żydów bywają wyznaczani współwyznawcy, to przecież miejscaby mieć nie powinno; doświadczenie bowiem naucza, że współczucie i wyobrażenia religijne między żydami oraz chęć uchronienia swego współwyznawcy, więcéj ma nad niemi wpływu, jak przez zwierzchność nałożony im obowiązek, za niedopełnienie którego ulegają prawnéj odpowiedzialności;

6. że sprowadzonych aresztantów porą wieczorną na stacye transportowe, Burmistrze lub Wójci gmin, nietylko w właściwych aresztach nie zabezpieczają, ale nawet, pod pozorem spóźnionéj pory i zamkniętéj już kancelaryi, wzbraniają się ich przenocować i pozostawiają ich w ręku transportujących, którzy z uciążeniem dla siebie i miejscowych mieszkań-

и мѣстныхъ жителей, должны искать помѣщенія въ частныхъ домахъ, откуда самое удобство къ побѣгу склоняетъ арестанта бѣжать;

7. что конвойные не извѣщаются, въ какомъ преступленіи обвиняется препровождаемый ими арестантъ, и тѣмъ обыкновенно оправдываютъ себя, противныя же тому доказательства не могутъ быть собраны, такъ какъ они ограничиваются обыкновенно однимъ лишь словеснымъ показаніемъ Бургомистра или Войта, тогда какъ предостереженіе о таковомъ извѣщеніи, которое законъ въ статьѣ 297-ой уголовнаго Уложенія поставляетъ непремѣннымъ условіемъ дѣйствія, влекущаго за собою наказаніе, будучи записано на каждой станціи чиновникомъ въ транспортный листъ и объявлено конвойнымъ, устраняло бы всякую сомнительность доводовъ, а во всякомъ случаѣ могло бы побудить конвойныхъ къ болѣе строгому присмотру, внушеніемъ имъ опасенія уголовной отвѣтственности.

Упущенія, указанныя въ этомъ отношеніи, не въ первой разъ уже доходятъ до свѣдѣнія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, и еще въ 1837 году вызвали распоряженіе ея отъ 7 (19) Января, за N. 231/56,278, которое, какъ видно, предано было совершенному забвенію, коль скоро нынѣ уголовныя власти жалуются на тѣ же неудобства.

И потому Губернское Правленіе обязано употребить всѣ возможныя усилія къ упроченію постояннаго на будущее время порядка по этой важной отрасли службы, предваривъ всѣхъ начальниковъ этапныхъ станцій въ губерніи, что за каждое съ ихъ стороны упущеніе, обнаруженное при производствѣ слѣдствій по дѣламъ объ оказаніи преступникамъ содѣйствія, они подвергнутся неминуемому взысканію, опредѣленному распоряженіями, относящимися до транспортной повинности. Съ этою именно цѣлью Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и вошла въ сношеніе съ Правительственною Коммисіею Юстиціи о сдѣланіи распоряженія, чтобы судебныя власти о подобныхъ упущеніяхъ увѣдомляли немедленно под-

ców, szukać muszą pomieszczenia w prywatnych domach, zkąd sama łatwość do ucieczki, skłania aresztanta do zbiegania;

7. że transportujący nie bywają zawiadomiani o jakie przestępstwo transportowani są obwinieni, czém się oni zwykle tłomaczą; przeciwny zaś na to dowód osiągnięty być nie może, pospolicie bowiem ogranicza się na samém jedynie słownem twierdzeniu Burmistrza lub Wójta, ostrzeżenie zaś o takowém uwiadomieniu, przez prawo w artykule 297 Kod. karn. za konieczny warunek karalności czynu wymagany, w karcie transportowéj przez urzędnika na każdéj stacyi wpisane i transportującym ogłaszane, usunęłoby wszelką wątpliwość dowodzeń; w każdym zaś razie mogłoby wzniecić większą troskliwość w transportujących, wzbudzaną przez samę obawę karnéj odpowiedzialności.

Uchybienia przełożeniem tém wskazane, już nie po raz pierwszy przychodzą do wiadomości Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, i jeszcze pod dniem 7 (19) Stycznia 1837 roku, Nr. 231/56,278, wywołały jéj urządzenie, które, jak widać, całkowicie zapomnianém zostało, skoro po większéj części na te same dziś niedogodności uskarżają się władze karzące.

Winien zatém Rząd Gubernialny dołożyć usilnych starań utrwalenia niezachwianego już na przyszłość w téj tak ważnéj części służby porządku, ostrzegając wszystkich Naczelników stacyj transportowych w gubernii, że za każde swe uchybienie, które w inkwizycyi spraw o danie pomocy przestępcy wykrytém zostanie, nieochybnie ulegną karze, przez urządzenia tyczące się posługi transportowéj oznaczone, i w tym celu odnosi się Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych do Kommissyi Sprawiedliwości o wydanie zarządzeń, aby o podobnych uchybieniach niezwłocznie władze sądowe zawiadamiały właściwy Rząd Guber-

лежащее Губернское Правленіе, требуя преданія виновнаго наказанію на основаніи существующихъ узаконеній.

Сообразно съ этимъ, Губернское Правленіе озаботится о безотлагательномъ изданіи распоряженія, въ подтвержденіе правилъ, изложенныхъ въ постановленіи Совѣта Управленія, отъ 27 Мая 1823 года, объ устройствѣ транспортной повинности, и въ предписаніяхъ Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ отъ 28 Іюля 1823 года, за N. 2,562/1,811, отъ 7 (19) Января 1837 года, за N. 231/26,278, и отъ 7 (19) Апрѣля 1837 года, за N. 29,427/56,452, именно въ отношеніи тѣхъ подробностей, отъ неисполненія коихъ возникли упущенія, указанныя въ вышеприведенномъ отношеніи Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Въ частности же, *относительно пунктовъ 1, 2, 3, 4,* и *5* того же отношенія, объяснитъ Губернское Правленіе подчиненнымъ мѣстамъ: что, по точному смыслу пункта 11 распоряженія Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 28 Іюля 1823 года, за N. 2,562/1,811, и послѣдовавшихъ вслѣдъ за симъ, вышеприведенныхъ двухъ предписаній, станціонные Начальники, подъ опасеніемъ дисциплинарныхъ взысканій, а сверхъ того отрѣшенія отъ должности съ преданіемъ Суду, по мѣрѣ важности послѣдствій упущенія, обязаны избирать для конвоированія арестантовъ, стражей надежныхъ, сильныхъ, здоровыхъ, а преимущественно хорошаго поведенія; что ни въ какомъ случаѣ не дозволено стражамъ замѣнять себя другими, безъ вѣдома и положительнаго разрѣшенія начальства, наряжающаго высылку арестантовъ; что при пересылкѣ евреевъ стража надъ ними не должна быть никогда ввѣряема ихъ единовѣрцамъ; и наконецъ, что хотя въ предписаніи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ, отъ 7 (19) Апрѣля 1837 года, за N. 29,427/56,452, и опредѣлено число конвойныхъ, какое слѣдуетъ назначать для препровожденія арестантовъ, по уваженію однако же особыхъ обстоятельствъ, какъ напр. важности преступленія пересылаемыхъ, чрезвычайной ихъ силы, упорства и т. п., если станціонный Начальникъ находитъ число это не-

nialny, dopominając się ukarania winnego według obowiązujących przepisów.

Wyda więc bezzwłocznie Rząd Gubernialny rozporządzenie, w którém ponowi przepisy, z postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 27 Maja 1823 roku, urządzające posługę transportową, i z reskryptów Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych z dnia 28 Lipca 1823 roku, Nr. 2,562/1,811, z dnia 7 (19) Stycznia 1837 roku, Nr. 231/26,278, i z dnia 7 (19) Kwietnia 1837 roku, Nr. 29,427/56,452, a to w tych mianowicie szczegółach, z zaniedbania których wynikły przywiedzione wymienionym reskryptem Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości uchybienia.

W szczególności, *co do punktu 1, 2, 3, 4 i 5* tegoż reskryptu, objaśni Rząd Gubernialny podrzędne władze, że w ścisłém znaczeniu punktu 11-go rozporządzenia Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 28 Lipca 1823 roku, Nr. 2,562/1,811, tudzież dwóch po tém rozporządzeniu wyżéj przywiedzionych reskryptów, Naczelnicy stacyjni, pod karami porządkowemi, a nadto kasacyą i oddaniem pod Sąd, w miarę ważności skutków zaniedbania, winni dobiérać do transportu aresztantów stróżów pewnych, silnych, zdrowych, a nadewszystko dobréj konduity; że nie wolno w żadnym przypadku stróżom wyręczać się zastępcami, bez wiadomości i wyraźnego zezwolenia władzy w transport wysyłającéj; że przy zarządzeniu transportu żydów, nie ma być nigdy straż ich powierzaną ich współwyznawcom, i nakoniec, że pomimo oznaczenia liczby stróżów do transportu używać się winnych, w reskrypcie Kommissyi Rządowéj z dnia 7 (19) Kwietnia 1837 roku, Nr. 29,427/56,452, ile razy z uwagi na szczególne okoliczności, jak np. ważność przestępstwa transportowanych, ich nadzwyczajną siłę, uporczywość i t. p., liczbę tę Naczelnik stacyjny uważa za niedostateczną, wolno mu przybrać większą ich liczbę, czego już nie raz były przykłady, a przeciw czemu Kommissya Rządowa w monitach swych

достаточнымъ, то онъ вправѣ назначить большее число конвойныхъ, какъ уже неоднократно бывали тому примѣры, противъ которыхъ Правительственная Коммисія не сдѣлала, при ревизіи отчетности о суммахъ на препровожденіе арестантовъ, никакихъ возраженій, если только необходимость въ таковомъ отступленіи отъ установленныхъ правилъ была надлежащимъ порядкомъ удостовѣрена. Впрочемъ, побѣгъ важнаго преступника ни въ какомъ отношеніи не можетъ быть оправданъ, ибо станціонный Начальникъ употребленіемъ колодокъ или кандаловъ можетъ положить преграду всякимъ къ тому попыткамъ.

Относительно 6-го пункта. Согласно предписанію Правительственной Коммисіи отъ 7 (19) Января 1837 года, проводъ арестантовъ не долженъ никогда происходить въ ночное время, ибо положительнымъ правиломъ предписано, чтобы каждая партія отправляема была тотчасъ послѣ восхожденія солнца и направляема такъ, чтобы прибывала на станцію прежде заката.

Еслибъ однако, по непредвидимымъ обстоятельствамъ, партія прибыла ночью и по этому случаю не была надлежаще обезпечена станціоннымъ Начальникомъ, то онъ, какъ виновный въ неисполненіи своихъ обязанностей, будетъ подвергнутъ строжайшей отвѣтственности.

Наконецъ относительно 7-го пункта. Губернское Правленіе обязано распорядиться, чтобы при отправкѣ по крайней мѣрѣ важнѣйшихъ арестантовъ, то есть всѣхъ тѣхъ, которые подлежатъ высылкѣ не за одно лишь бродяжество, станціонные Начальники прочитывали сторожамъ транспортный листъ протоколярнымъ порядкомъ, дабы впослѣдствіи они не могли отговариваться незнаніемъ рода преступленія пересыльныхъ, и чтобы при станціонныхъ дѣлахъ хранились постоянно доказательства, для представленія ихъ по востребованію судебному начальству.

Въ случаѣ же неисполненія сего, вся отвѣтственность должна падать на станціоннаго Начальника.

Сверхъ этихъ указаній, Губернское Правленіе обязано прописать въ своемъ распоряженіи всѣ тѣ правила, подтвержденіе

nad rachunkami funduszu transportowego nic nie znalazła do nadmienienia, jeżeli tylko konieczność takiego przestąpienia zakresu przepisów była dostatecznie udowodnioną. W żadnym zresztą względzie ucieczka ważnego przestępcy usprawiedliwioną być nie może, bo mocen jest Naczelnik stacyjny, użyciem dyb lub więzów, wszelką do takowéj zagrodzić sposobność.

Co do punktu 6-go. Według reskryptu Kommissyi Rządowéj z dnia 7 (19) Stycznia 1837 roku, nie powinny nocną porą żadne mieć miejsca transporta, bo wyraźnym zastrzeżono przepisem, aby każdy transport wyprawianym był zaraz po wschodzie słońca i tak się regulował, aby przed zachodem dochodził na stacyą.

Gdyby atoli, dla nieprzewidzianych okoliczności, przybył w nocy i z tego powodu nie był przez Naczelnika stacyjnego zabezpieczony należycie, tenże Naczelnik, jako wykraczający przeciw swym obowiązkom, do najsurowszéj odpowiedzialności zostanie pociągniętym.

Nakoniec co do punktu 7-go. Zarządzi Rząd Gubernialny, aby przy wyprawianiu w transport ważniejszych przynajmniéj aresztantów, to jest tych wszystkich, którzy nie za samo tylko włóczęgostwo podlegają transportowi, karta transportowa protokólarnie była stróżom odczytywaną przez Naczelników stacyjnych, tak, aby niewiadomością rodzaju przestępstwa transportowanych tłomaczyć się nie mogli i aby dowód, mogący być władzy sądowéj zaprodukowany, był zawsze w aktach stacyi zachowywany.

Co gdyby nie było dopełnioném, cała odpowiedzialność ma spadać na Naczelnika stacyjnego.

Oprócz tych oznaczeń, Rząd Gubernialny obejmie w swém rozporządzeniu wszystkie przepisy, ponowienie których dla

коихъ окажется необходимымъ, въ видахъ приведенія этой части въ надлежащій порядокъ, и копію съ своего распоряженія представить на усмотрѣніе Правительственной Коммисіи.

Варшава, 13 (25) Октября 1844 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
и. д. Директора Отдѣленія, Статсъ-Референдарій,
(подписано) *Сковронскій.*

N. 30,241/23,209.

№ 213.

Предписаніе Судамъ, чтобы о замѣченномъ бездѣйствіи со стороны исполнительной Полиціи по прекращенію грабежей и разбоевъ доносили Правительственной Коммисіи Внутреннихъ Дѣлъ.

(24 Января (5 Февраля) 1853 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

По поводу повторяющихся весьма часто въ послѣднее время случаевъ нападеній и разбоевъ въ разныхъ мѣстностяхъ Царства, Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отнеслась къ Гражданскимъ Губернаторамъ съ распоряженіемъ, какъ должны поступать въ подобныхъ случаяхъ исполнительно-полицейскія власти, предваривъ въ то же время сіи послѣднія, что если при производствѣ дѣлъ о разбояхъ, разсматриваемыхъ Уголовными Судами, замѣчено будетъ со стороны этихъ властей малѣйшее нерадѣніе въ исполненіи правилъ

skierowania na drogę porządku téj części służby jest nieodzownem, i kopją onego dla uznania Kommissyi Rządowéj przedstawi.

Warszawa, dnia 13 (25) Października 1844 roku.

Z polecenia Dyrektora Głównego Prezydującego,
p. o. Dyrektora Wydziału, Referendarz Stanu,
(podpisano) *Skowroński.*

Nr. 30,241/23,209.

№ 213.

Polecenie Sądom, aby dostrzegłszy zaniedbanie policyi wykonawczéj pod względem poskramiania napadów i rozbojów, donosiły o tém Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych.

(d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1853 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z powodu ponawiających się nader często ostatniemi czasy napadów i rozbojów w różnych miejscach Królestwa, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych wydała rozporządzenie do Gubernatorów Cywilnych, przepisując, jak w podobnych wypadkach władze policyi wykonawczéj mają postępować, a zarazem uprzedziła też władze, iż jeżeli w toku spraw o rozboje, przez Sądy karne rozpoznawanych, dostrzeżoną zostanie najmniejsza opieszałość w spełnieniu przez też władze tego, co im przepisy instrukcyi i główne obowiąz-

инструкціи и главныхъ обязанностей службы, то виновные будутъ наказаны удаленіемъ отъ должности съ преданіемъ Суду.

Правительственная Коммисія Юстиціи, препровождая при семъ въ Уголовный Судъ въ засвидѣтельствованной копіи сообщенную ей сказанную инструкцію, предписываетъ разослать таковую всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Исправительной и Простой Полиціи, обязавъ ихъ о каждомъ замѣченномъ ими бездѣйствіи со стороны Исполнительной Полиціи, по прекращенію нападеній и разбоевъ, доносить Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ съ поименованіемъ лицъ, виновныхъ въ упущеніи. Настоящее распоряженіе Уголовный Судъ обязывается принять къ неупустительному руководству и о послѣдствіяхъ своихъ распоряженій донести Правительственной Коммисіи въ продолженіе 15 дней.

Варшава, 24 Января (5 Февраля) 1853 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Бржезинскій.*

N. 1,806.

Приложеніе къ № 213-му.

Наставленіе полицейскимъ властямъ о порядкѣ дѣйствій по прекращенію разбоевъ, грабежей, воровства и т. п.

(13 (25) Января 1853 г.)

Всѣмъ Губернскимъ Правленіямъ.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Случающіеся нынѣ весьма часто въ разныхъ мѣстностяхъ края воровства, разбои и нападенія на проѣзжающихъ публич-

ki ich urzędowania nakazują, winni złożeniem z urzędu i oddaniem pod Sąd karani będą.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, mając sobie rzeczoną instrukcyą zakomunikowaną, przesyła ją w odpisie wierzytelnym Sądowi Kryminalnemu, z poleceniem przesłania takowéj wszystkim Sądom Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj, jurisdykcyi jego podległym, oraz wydania do nich rozporządzenia, ażeby w każdym razie dostrzeżone zaniedbanie przez policyą wykonawczą obowiązków w poskramianiu napadów i rozbojów, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych, z wymienieniem uchybiających, donosiły. Sam zaś Sąd Kryminalny do niniejszego reskryptu ściśle się zastosuje i o skutku wydać się mających rozporządzeń w dniach 15-tu raport Kommissyi Rządowéj złoży.

w Warszawie, dnia 24 Stycznia (5 Lutego) 1853 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 1,806.

Anneks do Nru 213.

Instrukcya dla władz policyjnych, w celu zapobieżenia kradzieżom, rozbojom, rabunkom i t. p. przestępstwom.

(d. 13 (25) Stycznia 1853 r.)

do
Gubernatorów Cywilnych.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Ponawiające się nader często obecnie w różnych częściach kraju kradzieże, rozboje i najazdy na traktach publicznych,

ными дорогами, на обывательскіе дома, сельскія усадьбы и карчмы, соединенныя съ грабежемъ, и смертоубійствомъ, служатъ явнымъ доказательствомъ столь вопіющаго бездѣйствія и нерадѣнія о своихъ обязанностяхъ полицейско-исполнительныхъ властей и чиновниковъ, что таковые безпорядки ни подъ какимъ предлогомъ впредь терпимы быть не могутъ.

Причины этого слѣдуетъ искать или въ недостаткѣ надзора начальствующихъ властей за дѣйствіями чиновниковъ исполнительной Полиціи, по отправленію ими важнѣйшихъ обязанностей ихъ должности, то есть по охраненію общественнаго порядка и безопасности, или же въ достойномъ порицанія и знаменующемъ неспособность страхѣ предъ мщеніемъ грабителей, которымъ, какъ носятся слухи, большая часть Войтовъ, въ гминахъ которыхъ происходили подобные безпорядки, старалась оправдывать свое бездѣйствіе.

Какъ въ томъ, такъ и другомъ случаѣ, подобное нерадѣніе ничѣмъ оправдано быть не можетъ, ибо, еслибы за дѣйствіями исполнительнаго чиновника имѣлся болѣе строгій надзоръ, то зло могло бы быть прекращено съ успѣхомъ устраненіемъ неспособной личности, которая останавливается въ исполненіи своихъ обязанностей предъ угрозами мщенія.

Существующія постановленія указываютъ на столько дѣятельныхъ мѣръ въ подобныхъ случаяхъ, что совершаемыя злодѣйства были бы навѣрно прекращены въ самое короткое время, еслибы строгое исполненіе этихъ правилъ не было вовсе упущено изъ виду. Совершенно противоположные тому результаты доказываютъ, что таковыя постановленія остаются въ полномъ забвеніи, и потому Правительственная Коммисія считаетъ необходимымъ напомнить вкратцѣ объ нихъ Вашему Превосходительству и поручить личному и исключительному попеченію Вашему буквальное ихъ исполненіе, за которымъ Вы обязаны имѣть неусыпный и безпрестанный надзоръ.

Относящіяся сюда постановленія суть слѣдующія:

1. Уѣздные Начальники, Президенты и Бургомистры городовъ, гминные Войты и Солтысы въ селеніяхъ, каждый

po domach obywatelskich, osadach wiejskich i karczmach, połączone z rabunkiem i morderstwami, są dowodem tak gorszącego zaniedbania się w swych obowiązkach władz i urzędników policyi wykonawczéj, że ten stan rzeczy pod żadnym pozorem dłużéj tolerowany być nie może.

Przyczyną tego być może, albo niedozór władz zwierzchnich nad postępowaniem urzędników policyi wykonawczéj w najważniejszéj części ich obowiązków, to jest ochrony porządku publicznego i bezpieczeństwa, albo téż naganna i niedołężność cechująca obawa zemsty rabusiów, którą, jak wieść niesie, większa część Wójtów gmin, w których obrębie wypadki te praktykowały się, ospałość swą usprawiedliwić usiłowali.

Jak w jednym, tak w drugim przypadku, nic upatrzéć nie można na wytłomaczenie podobnéj opieszałości, bo gdyby postępowanie urzędnika wykonawczego doglądaném było staranniéj, nieudolność, cofająca się w wykonaniu obowiązków przed pogróżkami zemsty, w zmianie niedołężnego indywiduum, natychmiast znalazłaby skuteczny środek zaradczy.

Istniejące przepisy tyle doradzają skutecznych na podobne zdarzenia sposobów, że praktykujące się bezprawia niezwłocznie i niezawodnie zostałyby ukrócone, gdyby ścisłe ich wykonanie całkowicie zaniedbaném nie było. Że zaś zgoła przeciwny objawia się stan rzeczy, wnosić należy, że przepisy te w zupełności zapomniane zostały, i dla tego Kommissya Rządowa nieodzowném uważa przypomnieć je Gubernatorowi w krótkości, i literalne ich wykonanie, przez troskliwy i nieustanny dozór swój osobisty, wyłącznéj jego troskliwości poruczyć.

Przepisy te są następujące:

1. Naczelnicy Powiatowi, Prezydenci i Burmistrze miast, Wójci gmin i Sołtysi wsi, każdy w obrębie swego działania,

въ предѣлахъ своей власти, должны стараться повѣрять и имѣть безпрерывныя свѣдѣнія о состояніи постояннаго народонаселенія, строго соблюдать правила относительно свидѣтельствъ на переселеніе и безъ таковыхъ не допускать никому проживать въ гминѣ; обращать особенное вниманіе на прибывшихъ на извѣстное время и за извѣстнымъ дѣломъ, наблюдая, чтобы никто не пребывалъ свыше срока, необходимаго для этой цѣли, и не занимался заработкомъ, который не былъ бы извѣстенъ мѣстной власти; и сверхъ того не допускать праздношатательства, и нищенства, какъ одиночнаго, такъ и толпами, а нарушителей отсылать немедленно въ Судъ, для подверженія ихъ наказанію.

2. Особенному контролю и полицейскому надзору должны подлежать такъ называемые односельцы (румовники), владѣльцы пустковъ, будники и т. п. люди, живущіе поодиночно въ лѣсахъ. Каждый гминный Войтъ, за незаконное пребываніе въ предѣлахъ гмины людей этого рода, долженъ подвергаться строгой отвѣтственности; равнымъ образомъ онъ отвѣтствуетъ за нравственное поведеніе тѣхъ изъ нихъ, которые состоятъ въ его вѣдѣніи на законномъ основаніи. И потому землевладѣльцы и Войты обязаны во всѣхъ уединенныхъ усадьбахъ поселять только людей, извѣстныхъ своею нравственностью и трудолюбіемъ, подъ опасеніемъ отвѣтственности за вредныя послѣдствія, могушія возникнуть отъ несоблюденія этого правила.

3. Президенты и Бургомистры городовъ, гминные Войты, а въ особенности Солтысы, обязаны производить частыя, а въ случаѣ подозрѣнія ежедневныя внезанныя ревизіи во всѣхъ особыхъ и уединенныхъ карчмахъ, будкахъ, опустѣлыхъ хижинахъ и другихъ этого рода строеніяхъ, находящихся въ захолустьяхъ вблизи лѣсовъ, трактовъ и публичныхъ дорогъ, въ коихъ обыкновенно злоумышленники и подозрительные люди, избѣгая болѣе населенныхъ мѣстъ, ищутъ пристанища.

4. Съ наступленіемъ зимы, когда суровость климата не дозволяетъ подозрительнымъ лицамъ пребывать въ лѣсахъ или кустарникахъ, упомянутыя ревизіи должны быть сколь можно

starać się winien sprawdzać i mieć ciągłą wiadomość o stanie ludności stałéj, ściśle zachowywać przepisy co do świadectw na przesiedlenia i nikogo w gminie bez takowych nie cierpieć; szczególny wzgląd i uwagę zwracać na przybywających na pewny przeciąg czasu i w wiadomym celu, bacząc, aby żaden dłużéj nad zakres potrzebny do tegoż celu nie przebywał i nie prowadził takiego sposobu do życia, któryby władzy miejscowéj nie był wiadomym; a nadto nie dopuszczać żadnego włóczęgostwa, ani żebractwa, bądź to pojedynczo, bądź gromadami, a wykraczających do Sądu dla ukarania niezwłocznie odstawiać.

2. Pod szczególną zostawać winni kontrolą i dozorem policyjnym tak zwani rumownicy, pustkowianie, budnicy i t. p., pojedynczo po lasach osiedli. Każdy Wójt gminy, za nieprawny pobyt w jéj obrębie ludzi tego rodzaju, do surowéj pociągany być winien odpowiedzialności, i jest również odpowiedzialny za moralność postępowania tych, którzy legalnie pod jego zarządem zostają. Winni więc właściciele lub Wójci na wszelkich odosobnionych osadach, znanych tylko ludzi z moralnego życia i pracowitości osiedlać, a to pod odpowiedzialnością za szkodliwe z zaniedbania tego wyniknąć mogące skutki.

3. Prezydenci i Burmistrze miast, Wójci gmin, a w szczególności Sołtysi, odbywać są obowiązani częste, a w razie podejrzenia codzienne niespodziewane rewizye wszelkich bocznych i odosobnionych karczem, bud, pustkowiów i innych tego rodzaju budynków, na ustroniu w bliskości lasów, traktów i dróg publicznych położonych, w których zwykle złoczyńcy i ludzie podejrzani, unikając miejsc ludniejszych, schronienia szukają.

4. W porze zimowéj, w któréj ostrość powietrza nie dozwala ludziom podejrzanym przebywać w lasach lub zaroślach, zresztą w porze nocnéj, najczęściéj odbywane być win-

чаще производимы въ ночное время, при чемъ слѣдуетъ удостовѣряться, не находятся ли въ мѣстахъ, подлежащихъ ревизіи, посторонніе люди, кои не въ состояніи доказать надлежащимъ порядкомъ мѣста жительства, заработка и извѣстной цѣли своего пребыванія. Лица, навлекающія на себя подозрѣніе въ этомъ отношеніи, должны быть тотчасъ задержаны впредь до ближайшаго разъясненія относящихся къ нимъ обстоятельствъ и поступленія сообразно съ тѣмъ, что окажется по справкѣ.

5. Объ отлучившихся лицахъ, проживающихъ въ обыскиваемомъ домѣ, въ особенности же такихъ, которыя сдѣлались подозрительными по уважительнымъ причинамъ, надлежитъ въ то же время удостовѣриться, зачѣмъ, куда и съ какого времени отлучились, чтобы имѣть постоянное свѣдѣніе объ ихъ мѣстопребываніи и занятіяхъ, а въ особенности въ ночное время.

6. Вообще отыскиваніе по слѣдамъ всякихъ сходьбищъ людей подозрительныхъ, разставленіе караульныхъ въ мѣстахъ, гдѣ совершены злодѣянія, безпрестанное преслѣдованіе и контролированіе людей, извѣстныхъ по своей праздности, бродяжеству, пьянству и тому подобнымъ порокамъ, должны составлять предметъ постоянныхъ занятій административно-полицейскихъ чиновниковъ, чтобы нападенія, разбои и воровства могли быть совершенно искоренены.

7. Уѣздные Начальники обязаны входить въ сношеніе съ начальниками мѣстныхъ жандармскихъ командъ, требуя отъ нихъ помощи въ тѣхъ случаяхъ, когда въ томъ встрѣчается надобность для охраненія порядка и безопасности; посѣщая же мѣста болѣе отдаленныя отъ деревень и городовъ, распрашивая жителей и Солтысовъ, и даже слѣдя, переодѣвшись, и за самыми злодѣями, или ихъ намѣреніями, стараться отвратить ихъ отъ преступныхъ замысловъ, внушеніемъ опасеній, что они могутъ быть открыты и схвачены.

8. По первымъ дошедшимъ свѣдѣніямъ о совершенномъ нападеніи, содержатели корчемъ, харчевень, равно какъ и про-

ny wspomniane rewizye, w czasie których ściśle przekonywać się należy, czy się nie znajdują w miejscach rewizyi ulegających, ludzie obcy, którzyby nie mogli wylegitymować się dostatecznie z miejsca pobytu, sposobu zarobkowania i znanych zamiarów swéj obecności. Podejrzani pod tym względem, mają być zaraz przytrzymani, dla bliższego wyjaśnienia stanu rzeczy i postąpienia w miarę powziętego przekonania.

5. O nieobecnych osobach, które w domu rewizyi ulegającym zamieszkują, a zwłaszcza takich, których są powody mieć w podejrzeniu, należy zaraz przekonywać się, za czém, gdzie i od jak dawna oddalili się, aby ciągłą o ich krokach i zatrudnieniu, a szczególniéj nocném, posiadać wiadomość.

6. W ogólności wywiadywanie się o wszelkich schadzkach ludzi podejrzanych, rozstawianie czat na miejscach dopełnionych nadużyć, nieustanne ściganie i kontrolowanie ludzi z próżniactwa, włóczęgostwa, pijaństwa i tym podobnych nałogów znanych, winno być ciągłém zatrudnieniem urzędników administracyjno-policyjnych, aby napady, rozboje i kradzieże zupełnie wykorzenione zostały.

7. Naczelnicy Powiatowi znosić się są obowiązani z komendantami miejscowéj żandarmeryi, wzywając jéj pomocy tam, gdzie tego zachodzi potrzeba pod względem zapewnienia porządku i bezpieczeństwa; a zwiedzaniem różnych odleglejszych miejsc od wsiów i miast, wybadywaniem mieszkańców, Sołtysów, a nawet tropieniem, pod przybranym ubiorem, zamiarów lub samych złoczyńców, starać się tychże, obawą zostania wyśledzonemi i pochwytanemi, od zbrodniczych zamiarów odstraszyć.

8. Za najpierwszą wiadomością o uskutecznionym napadzie, karczmarze, lub utrzymujący garkuchnie, jakotéż i inni

чіе жители, узнавшіе о произшествіи, обязаны, подъ страхомъ строжайшей отвѣтственности, доносить тотчасъ объ этомъ ближайшимъ военнымъ командамъ, а также владѣльцу, арендному содержателю или управителю ближайшаго селенія, которые должны полученное извѣстіе сообщить съ коннымъ нарочнымъ гминному Войту подлежащей гмины, или прямо Уѣздному Начальнику.

9. Каждый гминный Войтъ, получивъ свѣдѣніе о совершенномъ нападеніи, обязанъ тотчасъ же, лично, или посредствомъ благонадежнаго лица, въ сопровожденіи не болѣе десяти человѣкъ, произвести строгій розыскъ къ обнаруженію и поимкѣ злодѣевъ по горячимъ слѣдамъ, и въ то же время донести о всемъ Уѣздному Начальнику, который, въ случаѣ надобности въ правѣ распорядиться о производствѣ въ одной или двухъ гминахъ облавы. Пока однакожъ не будутъ приведены въ дѣйствіе распоряженія Уѣзднаго Начальника, гминный Войтъ не въ правѣ ни на минуту пріостановливать слѣдствія къ открытію преступниковъ, производя частые и внезанные патрули, дѣлая засады во всѣхъ мѣстахъ, въ коихъ случилось, или можетъ, по всему вѣроятію, случиться нападеніе.

10. Президенты и Бургомистры городовъ, а также гминные Войты подвергаются личной отвѣтственности за случившіеся въ предѣлахъ ихъ вѣдомства разбои; о замѣченномъ же съ ихъ стороны бездѣйствіи въ подобныхъ случаяхъ жандармскіе Начальники и Уголовные Суды, имѣющіе случай, при производствѣ слѣдствій о нападеніяхъ и разбояхъ, удостовѣряться о поведеніи чиновниковъ исполнитетьной Полиціи во время этихъ происшествій, доносить будутъ Правительственной Комисіи Внутреннихъ Дѣлъ. Оказавшіеся виновными въ бездѣйствіи не только будутъ отрѣшены отъ должности, но въ то же время преданы Суду.

Всѣ эти правила благоволите Ваше Превосходительство сколь возможно поспѣшнѣе приказать объявить, посредствомъ Уѣздныхъ Начальниковъ и чрезъ припечатаніе ихъ въ губерн-

mieszkańcy wypadku świadomi, obowiązani są pod najsurowszą odpowiedzialnością donosić o tém natychmiast wojsku najbliżéj kwaterującemu, jak niemniéj dziedzicowi, dzierżawcy lub rządcy wsi najbliższéj, których jest obowiązkiem otrzymaną wiadomość konnym posłańcem Wójtowi gminy właściwéj lub Naczelnikowi Powiatu wprost zakomunikować.

9. Wójt każdéj gminy, za odebraniem wiadomości o dokonanym napadzie, natychmiast przedsięwziąć winien, sam lub za pośrednictwem pewnego wyręczyciela, ścisłe śledzenie z użyciem najwięcéj ludzi dziesięciu, dla powzięcia śladów ku wykryciu i ujęciu złoczyńców zaraz w pierwszéj chwili, następnie złożyć o wszystkiém w téj saméj chwili raport Naczelnikowi Powiatu, a ten mocen jest w razie potrzeby obławę w jednéj lub dwóch gminach zarządzić. Dopóki jednak nie wejdą w wykonanie rozporządzenia Naczelnika Powiatu, Wójt gminy ani na chwilę nie może wstrzymać śledztwa sprawców czynu, i odbywać powinien częste i niespodziewane patrole i zasadzki we wszystkich miejscach, w których napad wydarzył się, lub z podejrzenia nastąpić może.

10. Prezydenci i Burmistrze miast, oraz Wójci gmin, za wypadki rozbojów w obrębach ich władzy wydarzonych, stają się osobiście odpowiedzialni, a o dostrzeżonéj z ich strony opieszałości w téj mierze, żandarmerya oraz Sądy karne, przy instrukcyi spraw o napady i rozboje, o sposobie znalezienia się urzędników policyi wykonawczéj w czasie tych wypadków przekonać się sposobność mające, Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych donosić będą. Winni zaś opieszałości, nie tylko z urzędu złożeni, ale natychmiast pod Sąd oddani zostaną.

Te wszystkie przepisy JW. Gubernator urzędom policyi wykonawczéj jak można najrychléj, przez pośrednictwo Naczelników Powiatowych i Dziennik Gubernialny, objawić rozka-

скихъ вѣдомостяхъ, всѣмъ чинамъ исполнительной Полиціи, поставивъ притомъ на видъ Уѣзднымъ Начальникамъ важность ихъ обязанностей и отвѣтственности, какъ власти, начальствующей надъ Полиціею; съ своей же стороны Ваше Превосходительство обязываетесь при всевозможномъ стараніи узнать о поведеніи каждаго исполнительнаго чиновника, по отправленію столь важной обязанности его званія, принять неизмѣннымъ правиломъ, чтобы каждый изъ нихъ, замѣченный въ малѣйшемъ нерадѣніи или небрежности, относительно прекращенія нападеній, разбоевъ и т. п., былъ немедленно устраняемъ отъ должности, и обязанности его поручались другому болѣе опытному лицу, съ донесеніемъ о томъ Правительственной Коммисіи.

Независимо отъ этого, Ваше Превосходительство не оставьте распорядиться, чтобы въ каждомъ рапортѣ, представляемомъ о происшествіи нападенія или разбоя, помѣщаемо было рапортующимъ мѣстомъ, подъ опасеніемъ отвѣтственности за противное, обстоятельное свѣдѣніе о мѣрахъ, принятыхъ со стороны Полиціи по каждому таковому случаю, и о послѣдствіяхъ этихъ мѣръ; въ рапортахъ же, представляемыхъ мѣстными властями непосредственно въ Правительственную Коммисію, непремѣнно долженъ быть поименованъ уѣздъ, въ коемъ состоитъ гмина, или селеніе, гдѣ случилось происшествіе.

Варшава, 13 (25) Января 1853 года.

По порученію Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,
Управляющій Отдѣленіемъ, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Бернацкій.*

N. 1,806.

żesz, a Naczelnikom Powiatu ważność ich obowiązku i odpowiedzialności, ze stanowiska władzy nad policyą przełożonéj, wystawić zechcesz. Sam zaś, dokładając z swéj strony jak najusilniejszych starań, aby mu sposób postępowania każdego z urzędników wykonawczych w téj tak ważnéj części jego powołania był dokładnie wiadomym, weźmiesz za niewzruszone prawidło, aby każdy za najmniejszą opieszałość lub lekceważenie w poskramianiu napadów, rozbojów i t. p. obwiniony, był natychmiast zasuspendowany, urząd jego w bieglejsze ręce oddany, i o tém raport Kommissyi Rządowéj niezwłocznie złożony.

Zechce obok tego JW. Gubernator zarządzić, aby w każdym raporcie o wypadkach napadu i rozboju składanym, władza raportująca zamieszczała pod odpowiedzialnością jak najdokładniejszą wiadomość, co w skutku każdego takiego zdarzenia z ramienia władzy policyjnéj przedsięwziętém i uskutecznioném zostało.

Nie zaniedbasz razem JW. Gubernator polecić, aby raporta władz miejscowych wprost Kommissyi Rządowéj składane, obejmowały koniecznie wymienienie powiatu, w którym gmina lub wieś, miejscem wypadku będąca, jest położoną.

Warszawa, dnia 13 (25) Stycznia 1853 roku.

Z upoważnienia Dyrektora Głównego Prezydującego,
Zarządzający Wydziałem, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Biernacki.*

Nr. 1,806.

№ 214.

Распоряженіе о томъ, какія свѣдѣнія должны быть сообщаемы больницамъ, при отправленіи въ оныя сумасшедшихъ арестантовъ.

(24 Января (5 Февраля) 1848 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

До свѣдѣнія Правительственной Коммисіи дошло, что Уголовные Суды, при освидѣтельствованіи и высылкѣ арестантовъ, страдающихъ умственнымъ разстройствомъ, въ благотворительныя заведенія, не соблюдаютъ съ надлежащею точностью правилъ, указанныхъ въ Высочайше утвержденномъ 18 Февраля (2 Марта) 1842 года Положеніи о больницахъ, въ особенности же не доставляютъ больничнымъ управленіямъ изъ дѣлъ своихъ требуемыхъ свѣдѣній и мнѣнія Врачебной Управы объ умственномъ состояніи подсудимаго, которыя безусловно необходимы для безопаснаго надзора и для леченія больнаго арестанта.

Для предотвращенія впредь подобнаго рода упущеній, Правительственная Коммисія предлагаетъ Уголовному Суду предписать подвѣдомственнымъ ему Судамъ, чтобы они, отправляя въ больницы арестантовъ, страдающихъ умственнымъ разстройствомъ, вмѣстѣ съ тѣмъ сообщали описаніе ихъ болѣзни и мнѣніе о томъ Врачебной Управы для доставленія больничнымъ управленіямъ возможности принять необходимыя мѣры, какъ къ охраненію больнаго, такъ и къ его излеченію.

Варшава, 24 Января (5 Февраля) 1848 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій-Совѣтникъ,

(подписано) *Бржезинскій.*

N. 20,631.

№ 214.

Rozporządzenie wskazujące, jakie wiadomości komunikowane być mają szpitalom, przy odsyłaniu do nich więźni obłąkanych.

(d. 24 Stycznia (5 Lutego) 1848 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Doszło do wiadomości Kommissyi Rządowéj, że Sądy karne, przy kwalifikowaniu i odsyłaniu więźni na umyśle obłąkanych do zakładów dobroczynnych, nie zachowują ściśle przepisów Ustawą szpitalną, przez Najjaśniejszego Pana pod dniem 18 Lutego (2 Marca) 1842 r. zatwierdzoną, wskazanych, a w szczególności, że nie dostarczają władzom szpitalnym potrzebnych wiadomości z akt i opinii Urzędu Lekarskiego o stanie umysłu obwinionego, jakie dla bezpieczeństwa nadzoru i kuracyi chorego więźnia niezbędnie są potrzebnemi.

Dla zapobieżenia nadal tego rodzaju zboczeniom, Kommissya Rządowa poleca Sądowi Kryminalnemu wydanie do podwładnych jemu Sądów karnych rozporządzenia, iżby odsyłając więźnia na umyśle cierpiącego do szpitala, komunikowały zarazem opis choroby jego i zdanie przez Urząd Lekarski udzielone, a to celem postawienia władzy szpitalnéj w możności użycia środków, jakie, tak przy zabezpieczeniu, jako i leczeniu chorego, koniecznemi się okażą.

Warszawa, dnia 24 Stycznia (5 Lutego) 1848 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,

(podpisano) *Brzeziński.*

Nr. 20,631.

№ 215.

Инструкція о томъ, какъ поступать съ сумасшедшими арестантами, возвращающимися въ нормальное состояніе.

(11 (23) Ноября 1858 г.)

Въ Правительственную Коммисію Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Вслѣдствіе рапорта Правительственной Коммисіи отъ 24 Октября (5 Ноября) с. г., за N. 2,234/21,946, въ коемъ, по соглашеніи съ Правительственною Коммисіею Юстиціи она излагаетъ свои предложенія объ изданіи наставленія, какъ поступать съ такими сумасшедшими, которые, въ припадкѣ помѣшательства, совершили убійство, или же покушались на чужую или собственную жизнь, или поджогъ, и впослѣдствіи, будучи отправлены Судами въ больницу на излеченіе, возвращаются въ нормальное состояніе, имѣю честь увѣдомить, что Его Сіятельство Князь Намѣстникъ Царства, согласно съ представленіемъ Правительственной Коммисіи, изволилъ постановить, чтобы, впредь до дополненія установленнымъ порядкомъ 102-ой статьи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, въ отношеніи лицъ означенной категоріи, строго соблюдаемы были слѣдующія правила и формальности:

1. Лица, отосланныя Судами въ подлежащую больницу, вслѣдствіе совершенія ими въ припадкѣ сумасшествія убійства или покушенія на чужую или собственную жизнь, либо поджогъ, должны имѣть въ больницѣ особое помѣщеніе и состоять подъ особымъ надзоромъ для предупрежденія побѣга.

№ 215.

Instrukcya wskazująca sposób postępowania z obłąkanemi więźniami, przychodzącemi do zdrowia.

(d. 11 (23) Listopada 1858 r.)

do

Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

W skutku raportu Kommissyi Rządowéj z dnia 24 Października (5 Listopada) r. b., Nr. 2,234/21,946, w którym, po porozumieniu się z Kommissyą Rządową Sprawiedliwości, przedstawia wnioski swe, mające na celu wydanie rozporządzeń, jak postępować należy z tego rodzaju obłąkanemi, którzy w napadzie paroksyzmu popełnili zabójstwo, albo targnęli się na życie cudze lub własne, lub na podpalenie, a następnie, odesłani przez Sądy do szpitali na leczenie, przychodzą do normalnego stanu zdrowia; mam honor oznajmić, że Książę Namiestnik Królestwa, zgodnie z wnioskiem Kommissyi Rządowéj, raczył wyrzec, że zanim art. 102 Kodeksu kar głównych i poprawczych w drodze właściwéj uzupełnionym zostanie, względem osób powyższéj kategoryi mają być ściśle przestrzegane następujące formalności i przepisy:

1. Osoby odesłane przez Sądy do szpitala właściwego, z téj przyczyny, iż w obłąkaniu popełniły zabójstwo, albo targnęły się na życie cudze lub własne, lub na podpalenie, mają mieć osobne w szpitalu pomieszczenie i zostawać pod szczególnym dozorem, dla zapobieżenia ich ucieczce.

2. Больничный лекарь обязанъ вести особый контроль и самымъ тщательнымъ образомъ описывать ходъ ихъ болѣзни, а по излеченіи еще въ теченіе нѣкотораго времени записывать замѣчанія свои о поведеніи больныхъ и вообще о физическомъ ихъ состояніи.

3. Когда, на основаніи таковаго описанія болѣзни и наблюденій о поведеніи больнаго, въ теченіе нѣкотораго времени по излеченіи его отъ умственнаго разстройства, и о его физическомъ состояніи, больный лекарь найдетъ возможнымъ выписать больнаго изъ госпиталя, то Частный Совѣтъ обязанъ увѣдомить о томъ Главный Попечительный Совѣтъ благотворительныхъ заведеній, изъяснивъ притомъ причины, побудившія лекаря признать больнаго выздоровѣвшимъ.

4. Главный Попечительный Совѣтъ, по полученіи такого увѣдомленія, обязанъ отнестись въ Медицинскій Совѣтъ объ освидѣтельствованіи посредствомъ особой делегаціи состоянія здоровья лица, о коемъ послѣдовало представленіе, и разрѣшеніи, можно ли больнаго выписать изъ больницы, или же оставить его еще тамъ до времени.

5. Если больной этого рода помѣщенъ былъ въ больницѣ для умалишенныхъ на провинціи, въ такомъ случаѣ медицинское освидѣтельствованіе его и рѣшеніе вопроса о томъ, слѣдуетъ ли его выпустить изъ больницы, или оставить тамъ до времени, возлагается на подлежащую Врачебную Управу.

6. Ежели лицо подлежащее, на основаніи такого медицинскаго освидѣтельсвованія, выпискѣ изъ больницы, имѣетъ родителей, родственниковъ, опекуновъ или находится въ зажиточномъ состояніи, въ такомъ случаѣ оно можетъ быть выпущено изъ больницы, если кто либо изъ родственниковъ, опекуновъ или заслуживающихъ довѣрія постороннихъ лицъ обяжется имѣть за нимъ надзоръ и о замѣченныхъ у него какихъ либо признакахъ помѣшательства тотчасъ донести ближайшему полицейскому начальству. Въ противномъ же случаѣ, то есть, если лицо, подлежащее выпискѣ изъ больницы, не имѣетъ ни родственниковъ, ни постороннихъ лицъ, которыя согла-

2. Lekarz szpitalny obowiązany jest utrzymywać oddzielną kontrolę i jaknajstaranniéj spisywać historyą ich choroby, a po przyjściu ich do zdrowia, notować przez niejaki czas jeszcze uwagi swoje co do ich prowadzenia się, jak niemniéj co do stanu ich fizycznego w ogólności.

3. Gdy na zasadzie takiéj historyi choroby, tudzież spostrzeżeń o postępowaniu chorego przez niejaki czas po wyzdrowieniu z choroby umysłowéj i o stanie fizycznym, lekarz szpitalny uzna chorego za kwalifikującego się do wypisania ze szpitala, Rada Szczegółowa zawiadomić ma o tém Radę Główną Opiekuńczą zakładów dobroczynnych, wyszczególniając powody, które lekarza skłoniły do uznania chorego za uleczonego.

4. Rada Głowna Opiekuńcza, po otrzymaniu tego zawiadomienia, wezwać ma Radę Lekarską, aby ta, przekonawszy się przez delegacyą o stanie zdrowia osoby, o któréj mowa, wyrzekła, czy może być ze szpitala wypuszczoną, lub téż czy ją w szpitalu pozostawić jeszcze należy.

5. Jeżeli chory tego rodzaju pomieszczony był w szpitalu obłąkanych na prowincyi, wówczas o przekonanie się o stanie jego zdrowia i wyrzeczenie co do wypuszczenia go lub dalszego w szpitalu pozostawienia, wezwany być ma właściwy Urząd Lekarski.

6. Kwalifikujący się, na zasadzie takiego zdania lekarskiego, do wypisania ze szpitala, jeżeli ma rodziców, krewnych, opiekunów, lub jest w stanie zamożniejszym, może być ze szpitala wypuszczony, gdy kto z krewnych, opiekunów lub z osób obcych, na zaufanie zasługujących, zobowiąże się nad nim mieć dozór i za dostrzeżeniem u niego jakiego zboczenia umysłowego, donieść o tém bezzwłocznie najbliższéj władzy policyjnéj. W przeciwnym razie, to jest, gdy kwalifikujący się do wypisania ze szpitala nie ma, ani krewnych, ani téż obcych, chcących się nim opiekować i nie posiada

сились бы имѣть о немъ попеченіе, и не имѣетъ средствъ, изъ коихъ можно было бы учредить за нимъ надзоръ, то его слѣдуетъ помѣстить въ какомъ либо благотворительномъ заведеніи.

7. Полицейскія власти, по полученіи донесенія о томъ, что выпущенный изъ больницы больной, страдавшій помѣшательствомъ, обнаружилъ новые признаки умственнаго разстройства, обязаны немедленно отослать его въ заведеніе для умалишенныхъ, которое обязано тотчасъ же принять больнаго, и уже послѣ пріема исполнить всѣ предписанныя въ этомъ отношеніи правилами формальности.

Варшава, 11 (23) Ноября 1858 года.

Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,

(подписано) *Карницкій.*

N. 7,136.

Примѣчаніе. Настоящая инструкція сообщена Судамъ уголовнаго вѣдомства и Прокурорамъ при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 14 (26) Марта 1859 года, за N. 5,703.

№ 216.

Инструкція судебнымъ чиновникамъ о порядкѣ дѣйствій при исполненіи постановленія о скопищахъ.

(17 (29) Мая 1861 г.).

Г. Предсѣдателю Уголовнаго Суда Варшавской Губерніи.

Главный Директоръ, Предсѣдательствующій въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Признавая необходимымъ, чтобы командированные Вами чиновники Варшавскихъ Судовъ уголовнаго вѣдомства для на-

funduszów, za pomocą których dałby się urządzić dozór nad nim, należy go pomieścić w zakładzie jakim dobroczynnym.

7. Władze policyjne, powziąwszy wiadomość, że wypuszczony ze szpitala tego rodzaju chory obłąkany okazuje znowu znaki zboczenia umysłowego, odesłać go mają natychmiast do szpitala obłąkanych, który ze swéj strony zaraz go ma przyjąć i dopiéro po przyjęciu go dopełni formalności przepisami w téj mierze wymagane.

w Warszawie, dnia 11 (23) Listopada 1858 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu,

(podpisano) *Karnicki.*

Nr. 7,136.

Uwaga. Instrukcya ta komunikowana była Sądom karnym i Prokuratorom, przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 14 (26) Marca 1859 roku, za Nr. 5,703.

№ 216.

Instrukcya do postępowania dla urzędników sądowych przy wykonywaniu postanowienia o zbiegowiskach.

(d. 17 (29) Maja 1861 r.)

do

Prezesa Sądu Kryminalnego Gubernii Warszawskiéj.

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Znajdując koniecznem, ażeby urzędnicy tutejszych Sądów karnych, rozporządzeniem Prezesa do zostawania przy Jene-

хожденія при генералахъ, командующихъ военными отрядами въ Варшавѣ, имѣли достаточное свѣдѣніе о своемъ назначеніи и обязанностяхъ, а равно въ видахъ наставленія о тѣхъ же обязанностяхъ Судовъ Полиціи Простой во всѣхъ другихъ городахъ Царства, сообщаю нижеслѣдующую по этому предмету инструкцію, которую Вы обязываетесь сегодня же передать командированнымъ чиновникамъ и затѣмъ, въ возможно скорѣйшемъ времени, сообщить всѣмъ Судамъ Полиціи Простой, подвѣдомственнымъ здѣшнему Уголовному Суду, предписавъ имъ вмѣстѣ съ тѣмъ строго руководствоваться всѣми пунктами этой инструкціи.

При назначеніи вышеупомянутыхъ чиновниковъ, для состоянія при Генералахъ, командующихъ отрядами войскъ въ Варшавѣ, имѣется въ виду:

1) соотвѣтственное содѣйствіе въ сохраненіи, а въ случаѣ надобности и въ возстановленіи порядка, на сколько таковой нарушенъ скопищемъ или какимъ бы то ни было недозволеннымъ Правительствомъ собраніемъ народа на улицѣ или большой дорогѣ;

2) наблюденіе за тѣмъ, чтобы въ подобныхъ случаяхъ, при употребленіи мѣръ, предписанныхъ постановленіемъ Совѣта Управленія 27 Марта (8 Апрѣля) сего года, были со всею точностью соблюдаемы правила, изложенныя во 2-мъ пунктѣ того же постановленія; и наконецъ,

3) опредѣленіе существа преступленія и собраніе на мѣстѣ первыхъ уликъ противу виновныхъ, которыя могли бы служить вѣрнымъ основаніемъ при дальнѣйшемъ разслѣдованіи дѣла.

Согласно съ этимъ, каждый изъ командированныхъ чиновниковъ судебнаго вѣдомства въ Варшавѣ обязанъ:

1. Постоянно и ежеминутно быть въ готовности явиться на каждое востребованіе Генерала, при коемъ онъ состоитъ, и, по полученіи извѣстія о собравшемся скопищѣ, отправиться

rałach dowodzących oddziałami wojsk w Warszawie delegowani, dokładną o przeznaczeniu swojém i obowiązkach, jakie do nich należą, mieli wiadomość, jak niemniéj, żeby o tych samych obowiązkach poinformowane także zostały Sądy Policyi Prostéj we wszystkich innych miastach Królestwa, wydaję w téj mierze następującą instrukcyą, którą Prezes dziś jeszcze tymże delegowanym, a następnie w jak najkrótszym czasie wszystkim Sądom Policyi Prostéj, do jurisdykcyi tutejszego Sądu Kryminalnego należącym, zakomunikuje i jak najściślejsze do niéj stosowanie się we wszystkich punktach zaleci.

Przeznaczenie wyżéj wzmiankowanych urzędników sądowych do zostawania przy Jenerałach, dowodzących oddziałami wojska w Warszawie, ma na celu:

1) odpowiedni udział w utrzymaniu, a w razie zachodzącéj potrzeby, w przywróceniu spokojności, o ileby takowa skutkiem zbiegowiska lub jakiegobądź nieupoważnionego przez Rząd zebrania ludu na ulicy albo drodze publicznéj naruszoną została;

2) dopilnowanie, ażeby w takim wypadku, przy użyciu środków postanowieniem Rady Administracyjnéj z dnia 27 Marca (8 Kwietnia) r. b. wskazanych, przepisy art. 2 tegoż postanowienia ściśle były zachowane, tudzież

3) zajęcie się ustanowieniem istoty czynu i zebraniem na miejscu pierwszych przeciwko winnym poszlak, któreby następnie do dalszego śledztwa pewną stanowiły podstawę.

Dla zadosyć uczynienia temu, każdy z delegowanych urzędników sądowych w Warszawie, obowiązany jest:

1. Ciągle i w każdéj chwili gotowym być na wezwanie Jenerała, przy którym zostaje, i za powzięciem wiadomości o zbiegowisku udać się zaraz tam, gdzie w celu utrzymania spo-

тотчасъ на мѣсто происшествія, куда, для сохраненія порядка, будетъ вмѣстѣ съ тѣмъ наряженъ Генераломъ военный отрядъ.

2. Еслибы встрѣтилась необходимость пригласить собравшееся скопище разойтись, то откомандированный отъ судебнаго вѣдомства чиновникъ или самъ лично обращается къ народу, или же наблюдаетъ, чтобы приглашеніе было повторено съ барабаннымъ боемъ столько разъ, сколько предписано 2-ою статьею вышеприведеннаго постановленія Совѣта Управленія, однимъ изъ чиновниковъ, указанныхъ въ той же статьѣ; причемъ въ отношеніи каждаго отдѣльнаго приглашенія слѣдуетъ придерживаться слѣдующей формы:

„именемъ закона приглашаю васъ разойтись, ибо въ противномъ случаѣ, противъ упорствующихъ будетъ употреблена вооруженная сила.“

3. Еслибы, не смотря на повторяемыя приглашенія и арестованіе сопротивляющихся, скопище не разошлось, а войско принуждено было употребить въ дѣло оружіе,—въ такомъ случаѣ судебный чиновникъ обязанъ имѣть наблюденіе за надлежащимъ обезпеченіемъ мертвыхъ тѣлъ убитыхъ лицъ, для удостовѣренія вслѣдъ затѣмъ въ ихъ тождествѣ и составленія актовъ о ихъ смерти въ дѣлахъ гражданскаго состоянія того прихода, въ которомъ послѣдовала кончина.

4. Вслѣдъ за симъ, по возстановленіи порядка, судебный чиновникъ составляетъ протоколъ, въ которомъ должны быть со всею точностью изложены:

1) причина, а равно число и часъ прибытія на мѣсто происшествія, родъ скопища и вообще образъ дѣйствій участвовавшаго въ немъ населенія;

2) подробности, касающіяся приглашеній разойтись, а именно, въ которомъ часу, въ какіе промежутки времени и кѣмъ таковыя были сдѣланы; и наконецъ,

3) свѣдѣніе о томъ, когда именно было приступлено къ арестованію сопротивляющихся, то есть, тотчасъ ли послѣ перваго, втораго, или же лишь послѣ третьяго приглашенія, а так-

kojności oddział wojska przez tegoż Jenerała będzie wykomenderowany.

2. Jeżeliby zaszła potrzeba wezwać zgromadzoną w zbiegowisku ludność o rozejście się, delegowany ze strony sądowéj, albo sam wezwań dopełni, albo dopilnuje, iżby takowe, przy odgłosie bębna i w takiéj liczbie, jaka w art. 2 powołanego wyżéj postanowienia Rady Administracyjnéj jest oznaczoną, przez jednego z urzędników w tymże artykule wymienionych, dopełnione były; przy czém co do osnowy każdego w szczególności wezwania trzymać się należy formuły następującéj:

„W imieniu prawa wzywam was o rozejście się, gdyż w przeciwnym razie, przeciwko nieustępującym użytą będzie siła zbrojna“.

3. W razie, gdyby pomimo dopełnienia wezwań i aresztowania nieustępujących, zbiegowisko nie rozeszło się i użycie broni ze strony wojska stało się koniecznem, obowiązkiem będzie urzędnika sądowego dopilnować odpowiedniego zabezpieczenia zwłok osób poległych, celem sprawdzenia następnie ich tożsamości i spisania aktów zejścia w aktach Stanu Cywilnego parafii, w któréj zgon nastąpił.

4. Daléj, natychmiast po przywróceniu spokojności, urzędnik sądowy spisze protokół, obejmujący z wszelką dokładnością:

1) powód, oraz datę dnia i godzinę udania się na miejsce wypadku, tudzież rodzaj zbiegowiska i w ogóle zachowania się zgromadzonéj w niém ludności;

2) szczegóły dopełnionych wezwań o rozejście się, a mianowicie, o któréj godzinie, w jakich przestankach i przez kogo uczynione były; nakoniec

3) wiadomość, czyli i kiedy do aresztowania nieposłusznych wezwaniom przystąpiono, to jest, czy zaraz po piérwszém, drugiém, lub téż po trzeciém dopiéro wezwaniu, oraz

же, когда именно и по какимъ причинамъ необходимо было прибѣгнуть войску къ употребленію оружія.

Протоколъ этотъ вмѣстѣ съ судебнымъ чиновникомъ подписываетъ также и чиновникъ, приглашавшій народъ разойтись, если приглашеніе не было произнесено самымъ составителемъ протокола.

5. По составленіи протокола, судебный чиновникъ о случившемся произшествіи представляетъ краткій рапортъ непосредственно Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи, и вслѣдъ за тѣмъ приступаетъ къ допросу:

1) раненныхъ, если таковые вслѣдствіе употребленія въ дѣло военной силы и оружія имѣются на лицо, и прежде всего тѣхъ изъ нихъ, коимъ отъ нанесенныхъ тяжелыхъ ранъ угрожаетъ смерть;

2) всѣхъ арестованныхъ во время происходившихъ безпорядковъ, стараясь при первомъ же допросѣ разъяснить, когда и по какому случаю каждый изъ нихъ арестованъ, по какимъ причинамъ участвовалъ въ скопищѣ, былъ ли къ тому подговариваемъ и кѣмъ именно, или же самъ былъ зачинщикомъ, а также, сверхъ участія въ скопищѣ, не совершилъ ли другихъ преступныхъ дѣйствій, какъ-то: не оказалъ ли сопротивленія военной силѣ и какимъ образомъ. Къ обнаруженію всего этого необходимо по возможности собрать на мѣстѣ всѣ изобличительные факты.

Для снятія такихъ первоначальныхъ допросовъ, состоящіе при командующихъ военными отрядами Генералахъ въ городѣ Варшавѣ судебные чиновники могутъ для большей поспѣшности приглашать по мѣрѣ надобности въ помощь Подсудковъ подлежащихъ Отдѣленій Судовъ Полиціи Простой, которые, получивъ подобное приглашеніе, обязаны тотчасъ или сами лично отправиться на мѣсто, или же, въ случаѣ встрѣчаемыхъ препятствій отправить туда Писаря или Подписаря и Протоколиста.

6. По снятіи этого первоначальнаго допроса, судебный

kiedy i z jakich powodów, użycia broni ze strony wojska zaszła potrzeba.

Protokół taki wraz z urzędnikiem sądowym podpisze urzędnik, który czynił wezwania o rozejście się, jeżeli takowe nie były przez samego spisującego protokół dopełnione.

5. Po spisaniu tego protokółu, działający urzędnik sądowy złoży o zaszłych wypadkach krótki raport wprost Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, a następnie bez żadnéj zwłoki zajmie się przesłuchaniem:

1) rannych, jeżeliby się tacy skutkiem użycia broni ze strony wojska znajdowali, a przedewszystkiém o ile możności tych, którzyby z poniesionych ran utratą życia byli zagrożeni; i

2) wszystkich aresztowanych w ciągu wypadków, starając się zaraz w tém pierwszém badaniu o wyjaśnienie, kiedy i w jakich okolicznościach każdy z nich aresztowany został, z jakich powodów był w zbiegowisku, czyli nie należał do niego z podburzenia i czyjego w szczególności, lub czy sam nie był podburzającym, tudzież czyli prócz należenia do zbiegowiska nie dopuścił się innych czynów przestępnych, jako to: oporu względem siły wojskowéj i w jaki sposób, dla wykazania czego wszelkie o ile się tylko da poszlaki na miejscu zebrać należy.

Do załatwienia tych pierwiastkowych badań, urzędnicy sądowi, przy Jenerałach dowodzących oddziałami wojska w Warszawie zostający, mogą w miarę potrzeby dla pospiechu wzywać do pomocy Podsędków właściwych Wydziałów Sądów Policyi Prostéj, którzy na wezwanie takie, bądź sami na miejsca zaraz się udać, bądźtéż, w razie przeszkody, Pisarza lub Podpisarza z Protokólistą delegować są obowiązani.

6. Po dopełnieniu takiego pierwiastkowego dochodzenia,

чиновникъ передаетъ дѣло для дальнѣйшаго производства въ подлежащій Уголовный Судъ и доноситъ о томъ Главному Директору.

7. Всѣ указанныя настоящею инструкціею обязанности чиновниковъ судебнаго вѣдомства, откомандированныхъ къ Генераламъ, командующимъ военными отрядами въ городѣ Варшавѣ, относятся во всѣхъ прочихъ городахъ Царства къ Судамъ Полиціи Простой, по смыслу статьи 16-й Учрежденія тѣхъ же Судовъ 26 Іюля 1810 года.

8. Всѣмъ чиновникамъ судебнаго вѣдомства, дѣйствующимъ вслѣдствіе постановленія Совѣта Управленія 27 Марта (8 Апрѣля) сего года, во время публичныхъ скопищъ, предписываю дѣйствовать предусмотрительно, рѣшительно и на точномъ основаніи настоящихъ правилъ.

Наконецъ, принимая во вниманіе, что командированнымъ съ этою цѣлью судебнымъ чиновникамъ въ Варшавѣ не назначено въ помощь протоколистовъ, и что въ данномъ случаѣ они обязаны тотчасъ на мѣстѣ приступить въ снятію первоначальнаго допроса, предлагаю Г. Предсѣдателю, примѣняясь къ порядку уголовнаго судопроизводства, немедленно назначить къ каждому изъ упомянутыхъ чиновниковъ по одному судебному протоколисту.

Варшава, 17 (29) Мая 1861 года.

и. д. Главнаго Директора Предсѣдательствующаго,

(подписано) *Графъ Ал. Велёпольскій.*

N. 9,652.

---

działający urzędnik sądowy prześle akta do dalszego postąpienia właściwemu Sądowi Kryminalnemu i Dyrektorowi Głównemu o tém doniesie.

7. Wszystkie obowiązki wskazane w instrukcyi niniejszéj dla urzędników sądowych, do Jenerałów dowodzących oddziałami wojska w Warszawie delegowanych, należą we wszystkich innych miastach Królestwa do Sądów Policyi Prostéj, w myśl art. 16 Organizacyi tychże Sądów z dnia 26 Lipca 1810 roku.

8. Przezorność, energią i ścisłość w postępowaniu wszystkim urzędnikom sądowym, w skutku postanowienia Rady Administracyjnéj z dnia 27 Marca (8 Kwietnia) r. b. w zbiegowiskach ulicznych działającym, jak najmocniéj zalecam.

W końcu, biorąc na uwagę, że delegowani w powyższym celu urzędnicy sądowi w Warszawie nie mają dodanych sobie protokólistów, a w razie przypadku, byliby obowiązani zaraz na miejscu pierwiastkowe śledztwa wyprowadzić, dla zadosyć uczynienia więc przepisom procedury karnéj, wzywam Prezesa, iżbyś natychmiast do każdego z tychże delegowanych po jednym protokóliście sądowym przeznaczył.

w Warszawie, dnia 17 (29) Maja 1861 roku.

p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego,

(podpisano) *Hr. Al. Wielopolski.*

Nr. 9,652.

№ 217.

Постановленіе о взаимной выдачѣ преступниковъ, бѣжавшихъ изъ Имперіи въ Царство Польское и наоборотъ.

(2 (14) Октября 1833 г.)

Божіею Милостью

МЫ НИКОЛАЙ I,

Самодержецъ Всероссійскій, Царь Польскій,

и проч., и проч., и проч.

Выписка изъ журнала Статсъ-Секретаріата Царства Польскаго.

По разсмотрѣніи послѣдняго пункта 21 статьи Грамоты, въ 14 день Февраля 1832 года, Всемилостивѣйше Нами Царству Польскому дарованной, коимъ постановлено: „что подданные Наши Россійской Имперіи, пребывающіе временно въ Царствѣ Польскомъ, также какъ и подданные Наши сего Царства, имѣющіе пребываніе въ другихъ частяхъ Имперіи, равнымъ образомъ подчиняются законамъ того края, въ коемъ жительствуютъ,“

по представленію Нашего Совѣта Управленія Царства Польскаго,

постановили и постановляемъ:

Статья 1.

Дѣйствіе 10-й статьи Польскаго уголовнаго Уложенія, въ отношеніи къ тѣмъ изъ подданныхъ Нашихъ Царства Поль-

№ 217.

Postanowienie co do wydawania przestępców zbiegłych z Cesarstwa do Królestwa i nawzajem.

(d. 2 (14) Października 1833 r.)

Z Bożéj Łaski

MY MIKOŁAJ I,

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski,

etc., etc., etc.

Wypis z protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Zapatrzywszy się na ostatni ustęp art. 21 Statutu Organicznego, Królestwu Polskiemu pod dniem 14 Lutego 1832 roku przez Nas Najłaskawiéj nadanego, który stanowi: „że „poddani Nasi Cesarstwa Rossyjskiego, mający czasowe za„mieszkanie w Królestwie Polskiém, niemniéj poddani Nasi „Królestwa Polskiego, zamieszkali w innych częściach Impe„rium, podlegają prawom tego kraju, w którym przebywają“,

na przedstawienie Rady Naszéj Administracyjnéj Królestwa Polskiego,

Postanowiliśmy i Stanowimy:

Artykuł 1.

Artykuł 10 Kodeksu karnego polskiego przestaje mieć swą moc obowiązującą względem poddanych Naszych Króle-

скаго, кои совершатъ преступленія въ Россійской Имперіи, отнынѣ прекращается.

Статья 2.

Подданные Наши Царства Польскаго, совершившіе преступленія въ Россійской Имперіи, и впослѣдствіи бѣжавшіе въ Царство Польское, должны быть выдаваемы судебнымъ мѣстамъ Имперіи, по требованіямъ Военныхъ или Гражданскихъ Губернаторовъ.

Статья 3.

Равнымъ образомъ подданные Наши Россійской Имперіи, совершившіе преступленія въ Царствѣ Польскомъ, и впослѣдствіи бѣжавшіе въ Россійскую Имперію, имѣютъ быть выдаваемы судебнымъ мѣстамъ Царства, по требованію Царскаго Намѣстника.

Статья 4.

Исполненіе сего постановленія Нашего, которое имѣетъ быть внесено въ Дневникъ Законовъ, возлагаемъ на Намѣстника Нашего въ Царствѣ Польскомъ.

Данъ въ Царскомъ Селѣ, Октября 2 (14) дня 1833 года.

(подписано) НИКОЛАЙ.

---

stwa Polskiego, popełniających przestępstwa w Imperium Naszém Rossyjskiém.

Artykuł 2.

Poddani Nasi Królestwa Polskiego, popełniający przestępstwa w Cesarstwie Rossyjskiém, a następnie zbiegli do Królestwa Polskiego, powinni być wydawani Sądom Cesarstwa, ilekroć o to rekwizycye Gubernatorów Wojennych lub Cywilnych zajdą.

Artykuł 3.

Nawzajem poddani Nasi Cesarstwa Rossyjskiego, popełniający przestępstwa w Królestwie Polskiém, a następnie zbiegli do Cesarstwa Rossyjskiego, powinni być wydawani Sądom Królestwa, ilekroć Namiestnik Królewski tego zażąda.

Artykuł 4.

Wykonanie niniejszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczoném mieć Chcemy, Polecamy Namiestnikowi Naszemu w Królestwie Polskiém.

Dan w Carskiém Siele, dnia 2 (14) Października 1833 r.

przez Cesarza i Króla:
Minister Sekretarz Stanu,
w zastępstwie: Pomocnik Ministra, (podpisano) *Ig. Turkuł.*

№ 218.

Постановленіе о подсудности преступленій, совершенныхъ жителями Россійской Имперіи въ Царствѣ Польскомъ и обывателями Царства въ Россіи.

(6 (18) Іюля 1834 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 6 (18) Іюля 1834 года.

Г. Министръ Юстиціи Имперіи, отзывомъ отъ 21 Іюня сего года, за N. 6,928, сообщилъ Его Свѣтлости Князю Намѣстнику Высочайше утвержденное Его Императорскимъ Величествомъ положеніе о подсудимости преступленій, совершаемыхъ жителями Россійской Имперіи въ Царствѣ Польскомъ и обывателями Царства въ Россіи, для надлежащаго исполненія онаго въ Царствѣ.

Совѣтъ постановилъ: сообщивъ вышесказанное распоряженіе Правительственной Коммисіи Юстиціи, поручить ей помѣстить оное, вмѣстѣ съ переводомъ на польскій языкъ, который долженъ быть сдѣланъ подъ ея руководствомъ, въ Дневникѣ Законовъ и предписать за тѣмъ всѣмъ судебнымъ мѣстамъ руководствоваться имъ во всѣхъ могущихъ встрѣтиться случаяхъ.

Вѣрно съ журналомъ:

Статсъ-Секретарь, (подписано) *О. Тымовскій.*

№ 218.

Postanowienie oznaczające jurisdykcyą Sądów co do przestępstw popełnionych przez mieszkańców Królestwa w Cesarstwie i nawzajem.

(d. 6 (18) Lipca 1834 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj dnia 6 (18) Lipca 1834 roku.

Minister Sprawiedliwości Cesarstwa zakomunikował Namiestnikowi przy odezwie z dnia 21 Czerwca r. b., Nr. 6,928, zatwierdzone przez Jego Cesarsko-Królewską Mość rozporządzenie w przedmiocie jurisdykcyi w przypadkach przestępstw popełnionych przez mieszkańców Cesarstwa Rossyjskiego w Królestwie Polskiém i mieszkańców Królestwa Polskiego w Cesarstwie, w celu zapewnienia wykonania pomienionego rozporządzenia w Królestwie.

Rada postanowiła: zakomunikować pomienione rozporządzenie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, polecając jéj umieszczenie takowego, wraz z przekładem na język polski, pod jéj dozorem uskutecznić się mającym, w Dzienniku Praw i zalecenie następnie wszystkim władzom sądowym stosowania się do tegoż we wszelkich wydarzyć się mogących przypadkach.

Zgodno z protokółem:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

Приложеніе къ N. 218.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

Быть по сему.

Петергофъ,
6-го Іюня 1834 года.

ПОЛОЖЕНІЕ

о подсудимости по преступленіямъ, чинимымъ жителями Россійской Имперіи въ Царствѣ Польскомъ и обывателями Царства въ Россіи.

I. О мѣстѣ суда и слѣдствія.

§ 1.

По преступленіямъ, учиненнымъ однимъ, или нѣсколькими лицами изъ Россійскихъ жителей въ Царствѣ Польскомъ и обратно изъ обывателей Царства Польскаго въ Россіи, или же совокупно тѣми и другими, виновныхъ судить въ томъ мѣстѣ и по законамъ той страны, гдѣ учинено ими преступленіе.

§ 2.

Всѣ обвиненные въ преступленіяхъ тяжкихъ, сколько бы ихъ нибыло, должны быть высланы къ суду лично, и самое слѣдствіе произведено на мѣстѣ преступленія.

Примѣчаніе. Тяжкими преступленіями признавать въ обоихъ краяхъ тѣ, кои подвергаютъ преступника смертной казни, или лишенію чести и всѣхъ правъ состоянія.

§ 3.

Въ преступленіяхъ маловажныхъ, по усмотрѣнію Суда, производящаго дѣло, обвиняемыя лица, находящіяся въ другомъ

Anneks do N. 218.

Na oryginale własną Jego Cesarskiéj Mości ręką napisano:

„Ma być podług tego.“

Peterhof,
dnia 6 Czerwca 1834 r.

USTAWA

o sądzeniu przestępstw, popełnianych przez mieszkańców Cesarstwa Rossyjskiego w Królestwie Polskiém, tudzież przez obywateli Królestwa w Rossyi.

I. O miejscu Sądu i śledztwa.

§ 1.

Za przestępstwa popełnione przez jednego lub kilku mieszkańców Rossyjskich w Królestwie Polskiém, i nawzajem przez obywateli Królestwa Polskiego w Rossyi, lub téż wspólnie przez jednych i drugich, sądzić obwinionych w tém miejscu i podług praw tego kraju, gdzie się dopuścili przestępstwa.

§ 2.

Wszyscy obwinieni o przestępstwa ciężkie (zbrodnie), ilukolwiekby ich było, powinni być stawieni przed Sąd osobiście, a samo śledztwo powinno się odbywać w miejscu popełnionéj zbrodni.

Uwaga. Za ciężkie przestępstwa mają się uważać w obu krajach takie, które poddają winnego karze śmierci lub utracie czci i wszystkich praw stanu.

§ 3.

W mniejszych przestępstwach, podług zdania Sądu, w którym się toczy sprawa, obwinieni znajdujący się w drugim

краю, особенно, когда къ одному и тому же дѣлу прикосновенны болѣе 10-ти человѣкъ, могутъ быть оставлены на мѣстѣ ихъ жительства. Въ такомъ случаѣ слѣдствіе, по представленію онаго Суда и по сношенію Губернскихъ Правленій и Воеводскихъ Коммисій, должно быть произведено на мѣстѣ жительства или пребыванія обвиняемыхъ, а имъ, для оправданія себя, предоставляется на волю—явиться въ Судъ лично, или послать своего повѣреннаго.

§ 4.

Въ случаяхъ, когда слѣдствіе производится въ одномъ, а приговоръ имѣетъ быть постановленъ въ другомъ краѣ, то все производство слѣдствія, чрезъ посредство главнаго мѣстнаго начальства, отсылается въ тотъ Судъ, гдѣ будетъ разсматриваться дѣло; при чемъ должно быть изложено заключеніе, почитается ли обвиняемый, на основаніи дѣйствующихъ на мѣстѣ слѣдствія узаконеній, обличеннымъ въ преступленіи, или нѣтъ.

§ 5.

Если, по начатіи слѣдствія надъ обвиняемымъ въ одномъ краѣ, откроется, что онъ и въ другомъ краѣ учинилъ преступленіе однородное, т. е. принадлежащее также къ роду тяжкихъ или маловажныхъ; то слѣдствіе и судъ по обоимъ симъ преступленіямъ производятся въ томъ краѣ, гдѣ прежде начато уже слѣдствіе. Если же преслѣдованіе виновнаго начато въ разныхъ мѣстахъ въ одно время, то слѣдствіе и судъ производить тамъ, гдѣ находится преступникъ.

§ 6.

Если откроется, что въ одномъ краѣ учинено преступленіе тяжкое, а въ другомъ маловажное, то для слѣдствія и суда высылать обвиняемаго туда, гдѣ учинено имъ тяжкое преступленіе.

kraju, zwłaszcza kiedy do jednéj i téjże saméj sprawy należy przeszło dziesięć osób, mogą być zostawieni na miejscu swego pobytu. W takim razie śledztwo, na przedstawienie tegoż Sądu i po zniesieniu się Rządów Gubernialnych z Kommissyami Wojewódzkiemi, będzie wyprowadzone w miejscu zamieszkania lub pobytu obwinionych; tym zaś, dla usprawiedliwienia się, zostawiono jest do woli, stawać u Sądu osobiście lub przez umocowanego.

§ 4.

W przypadkach, kiedy śledztwo wyprowadza się w jednym, a wyrok ma zapaść w drugim kraju, całe takowe śledztwo odsyła się za pośrednictwem głównéj zwierzchności miejscowéj do tego Sądu, gdzie sprawa sądzoną będzie; obok czego ma być dana opinia: czy podług praw w miejscu odbywania się śledztwa obowiązujących, obwiniony uważa się lub nie za przekonanego o przestępstwo.

§ 5.

Jeśli po rozpoczęciu śledztwa względem obwinionego w jednym kraju, wykaże się, że tenże i w drugim popełnił przestępstwo jednorodne, to jest należące również do rodzaju przestępstw ciężkich lub mniejszéj wagi, natenczas śledztwo i sąd względem obu tych przestępstw ma mieć miejsce w tym kraju, gdzie najpierwéj śledztwo było rozpoczęte. Jeżeli zaś poszukiwanie winowajcy zaczęto w różnych miejscach spółcześnie, wówczas śledztwo i sąd ma się odbywać tam, gdzie się przestępca znajduje.

§ 6.

Jeśli się okaże, że w jednym kraju popełnione zostało przestępstwo ciężkie, a w drugim mniejszéj wagi, należy wtedy obwinionego odsyłać na śledztwo i sąd do tego miejsca, gdzie się dopuścił przestępstwa ciężkiego.

§ 7.

Если наконецъ въ обоихъ краяхъ учинены однимъ и тѣмъ же лицомъ какъ тяжкія, такъ и маловажныя преступленія; то по всѣмъ онымъ производить слѣдствіе и судить его тамъ, гдѣ прежде начато слѣдствіе.

§ 8.

Когда учинившіе преступленіе не были захвачены на мѣстѣ, или же, бывъ захвачены, впослѣдствіи скрылись въ Имперіи или Царствѣ Польскомъ, то высылку ихъ къ Суду, равно и всякія о нихъ требованія, производить по взаимнымъ сношеніямъ Губернскихъ Правленій и Воеводскихъ Коммисій. Въ случаѣ же высылки обвиняемыхъ въ тяжкихъ преступленіяхъ, сношенія производятся между Намѣстникомъ Царства и Россійскими Военными или Гражданскими Губернаторами.

§ 9.

Мѣстное начальство обязано пещись, чтобы обвиняемый, при производствѣ надъ нимъ слѣдствія и суда, воспользовался всѣми способами къ своему оправданію, какія по установленіямъ края въ порядкѣ судопроизводства могутъ быть ему предоставлены. Если, онъ будучи жителемъ другой страны, не знаетъ языка, на коемъ производится дѣло, то мѣсто, производящее слѣдствіе, или судъ, обязано дать ему переводчика.

II. О приговорахъ и исполненіи оныхъ.

§ 10.

Приговоръ надъ преступникомъ, постановляется по законамъ того края, гдѣ учинено преступленіе, и гдѣ производится надъ нимъ судъ.

§ 11.

Приговоры о преступленіяхъ, учиненныхъ однимъ и тѣмъ же лицомъ въ Имперіи и Царствѣ Польскомъ, не могутъ быть

§ 7.

Jeśli nareszcie jedna i taż sama osoba dopuści się w obu krajach, tak przestępstwa ciężkiego, jako i mniejszéj wagi, naówczas o wszystkich ma być wyprowadzone śledztwo i wydany wyrok tam, gdzie naprzód śledztwo rozpoczęte.

§ 8.

Jeżeli przestępcy nie zostaną pojmani na miejscu, lub téż, będąc pojmanemi, uciekną i skryją się potém w Cesarstwie lub téż w Królestwie Polskiém, natenczas wysłanie ich do Sądu i wszelkie tyczące się ich rozporządzenia, mają być czynione przez wzajemne znoszenie się Rządów Gubernialnych i Kommissyj Wojewódzkich. W razie zaś odsyłania obwinionych o ciężkie przestępstwa, znoszenie się ma miejsce między Namiestnikiem Królestwa a Rossyjskiemi Wojennemi lub Cywilnemi Gubernatorami.

§ 9.

Zwierzchność miejscowa przestrzegać powinna, aby obwiniony w czasie prowadzenia śledztwa i sądu, korzystał ze wszelkich środków ku obronie jego służących, jakie tylko wedle ustaw krajowych w porządku postępowania sądowego mogą mu być dozwolone. Jeśli, będąc mieszkańcem innego kraju, nie posiada języka, w którym toczoną jest sprawa, natenczas władza wyprowadzająca śledztwo lub składająca Sąd, powinna mu dodać tłomacza.

II. O wyrokach i ich wypełnianiu.

§ 10.

Wyrok o przestępcy stanowi się podług praw tego kraju, gdzie popełnione zostało przestępstwo i gdzie się Sąd względem niego odbywa.

§ 11.

Wyroki o przestępstwach popełnionych przez jednę i tęż samę osobę w Cesarstwie i w Królestwie Polskiém, nie mogą

постановлены окончательно, безъ разсмотрѣнія ихъ въ высшемъ Судѣ того края, гдѣ судъ производится, хотя бы, по существу своему, оные и не подлежали ревизіи.

§ 12.

Лица, принадлежащія къ состояніямъ, пользующимся въ Имперіи особыми на судѣ преимуществами, сохраняютъ оныя во всей ихъ силѣ, въ случаѣ производства надъ ними суда и при постановленіи приговоровъ въ Царствѣ Польскомъ. Таковыя состоянія суть: Дворянство родовое и личное, какъ мужескаго такъ и женскаго пола; Духовенство, т. е. Священно-служатели и ихъ жены, почетные граждане, потомственные и купечество 1-ой и 2-ой гильдіи, также мужескаго и женскаго пола, и почетные граждане личные съ ихъ женами. Равнымъ образомъ изъ жителей Царства, Дворяне, Чиновники военные и гражданскіе, также ихъ жены и дѣти и Духовенство, подвергшіеся въ Имперіи суду по уголовнымъ преступленіямъ, пользуются на судѣ въ Россіи тѣми преимуществами, кои присвоены россійскимъ подданнымъ одинакихъ съ ними состояній.

§ 13.

Для точнаго удостовѣренія о званіи жителей Царства Польскаго, судимыхъ въ Россіи и принадлежащихъ, на основаніи предыдущаго §, къ состояніямъ, пользующимся на судѣ особыми преимуществами, всякій разъ сноситься съ Намѣстникомъ Царства.

§ 14.

Приговоры, постановляемые россійскими судебными мѣстами о жителяхъ Царства Польскаго, представлять на утвержденіе и ревизію мѣстамъ и лицамъ, на основаніи установленнаго порядка, сообразно важности преступленія, числа лицъ и званія преступниковъ.

§ 15.

Приговоры, постановляемые польскими судебными мѣстами о россійскихъ подданныхъ:

być wydawanemi ostatecznie, bez roztrząśnienia ich przez wyższe Sądownictwo tego kraju, gdzie się Sąd odbywa, choćby z istoty swéj wyroki te rewizyi nie ulegały.

§ 12.

Osoby należące do stanów używających w Cesarstwie szczególnych u Sądów przywilejów, zachowują je w zupełnéj mocy, w razie odbywania względem nich sądu i stanowienia wyroków w Królestwie Polskiém. Takiemi stanami są: szlachectwo dziedziczne i osobiste płci obojéj, duchowieństwo, to jest kapłani i innych stopni duchowni mający święcenie, i ich żony, poczestni obywatele dziedziczni i kupiectwo 1-éj i 2-éj giełdy, płci obojéj, tudzież obywatele poczestni osobiści z żonami. Podobnież z mieszkańców Królestwa: szlachta, urzędnicy wojskowi i cywilni, takoż z żonami i dziećmi, oraz duchowieństwo, pociągnieni w Cesarstwie do Sądu za przestępstwa kryminalne, używają w obliczu Sądów rossyjskich tych samych przywilejów, jakie służą poddanym rossyjskim jednegoż z niemi stanu.

§ 13.

Dla należytego przeświadczenia się o stanie mieszkańców Królestwa Polskiego, pociąganych do Sądu w Rossyi, a należących według powyższego §-u do stanów używających w Sądzie szczególnych prerogatyw, potrzeba za każdym razem znosić się z Namiestnikiem Królestwa.

§ 14.

Wyroki stanowione przez rossyjskie władze sądowe o mieszkańcach Królestwa Polskiego, mają być przedstawiane do zatwierdzenia i rewizyi władzom i osobom właściwym, na zasadzie ustanowionego porządku, stosownie do ważności przestępstwa, liczby osób i stanu przestępców.

§ 15.

Wyroki stanowione przez władze sądowe polskie względem poddanych rossyjskich:

a) по преступленіямъ маловажнымъ:
1) о людяхъ податнаго состоянія вершить установленнымъ въ Царствѣ порядкомъ;
2) о лицахъ, пользующихся въ Имперіи особыми преимуществами состоянія, если они не присуждаются къ тѣлесному или позорному наказанію, вершить также установленнымъ въ Имперіи порядкомъ; и
3) о лицахъ, пользующихся въ Имперіи особыми преимуществами состоянія, если они присуждаются къ тѣлесному или позорному наказанію, представлять на разсмотрѣніе Намѣстника Царства Польскаго;

b) по преступленіямъ тяжкимъ обо всѣхъ вообще россійскихъ подданныхъ, если они приговариваются къ смертной казни, равнымъ образомъ представлять на разсмотрѣніе Намѣстнику Царства Польскаго.

§ 16.

Приговоры, постановленные польскими присутственными мѣстами о россійскихъ жителяхъ:

a) податныхъ состояній, по коимъ они присуждены къ смертной казни, Намѣстникъ Царства утверждаетъ самъ, замѣняя казнь сію, сообразно съ россійскими законами, тѣлеснымъ наказаніемъ и ссылкою въ каторжную работу;

b) приговоры о лицахъ, пользующихся въ Россіи особыми преимуществами состоянія и присужденныхъ къ смертной казни, Намѣстникъ представляетъ съ мнѣніемъ своимъ Государю Императору;

c) приговоры о тѣхъ изъ нихъ, кои присуждаются въ Царствѣ Польскомъ къ тѣлесному или позорному наказанію, Намѣстникъ утверждаетъ самъ, замѣняя оное наказаніе другими, сообразно россійскимъ законамъ и званію каждаго;

a) w przestępstwach mniejszéj wagi:
1) względem ludzi ze stanu podatkowego, mają być wykonywane podług istnącego w Królestwie porządku;
2) względem osób używających w Cesarstwie szczególnych przywilejów stanu, jeśli nie zawiérają kary cielesnéj lub hańbiącéj, również wykonywane być mają podług przepisanego w Królestwie porządku; zaś
3) względem osób używających w Cesarstwie szczególnych przywilejów stanu, jeżeli te skazane będą na karę cielesną lub hańbiącą, mają być przedstawiane do roztrząśnienia Namiestnikowi Królestwa Polskiego;

b) co do przestępstw ciężkich: względem wszystkich w ogólności poddanych rossyjskich, jeżeli są skazywani na karę śmierci, wyroki także przedstawiane być mają do roztrząśnienia Namiestnikowi Królestwa Polskiego.

§ 16.

Wyroki stanowione przez władze sądowe polskie o mieszkańcach rossyjskich:

a) ze stanów podatkowych, któremi to wyrokami skazani są na karę śmierci, sam Namiestnik Królestwa zatwierdza, zmieniając tę karę, stosownie do praw rossyjskich, na karę cielesną i odesłanie do robót ciężkich;

b) wyroki o osobach używających w Rossyi szczególnych przywilejów stanu, przedstawia Namiestnik, wraz ze swoją opinią, Najjaśniejszemu Panu;

c) wyroki o tych z pomiędzy nich, którzy bywają skazani w Królestwie Polskiém na karę cielesną lub hańbiącą, sam Namiestnik zatwierdza, zmieniając te kary na inne, odpowiednie prawom rossyjskim i stanowi każdego;

d) но если родъ наказанія, коему они будутъ подлежать по россійскимъ законамъ, сопряженъ съ лишеніемъ правъ дворянства, то Намѣстникъ представляетъ о таковыхъ съ мнѣніемъ своимъ на Высочайшее благоусмотрѣніе.

§ 17.

Наказанія, къ коимъ судебныя мѣста, по вышеозначенному порядку, приговорятъ преступниковъ, должны быть чинимы въ той странѣ, гдѣ постановленъ надъ ними приговоръ.

§ 18.

Но надъ россійскими подданными, присужденными въ Царствѣ Польскомъ къ смертной казни, замѣненной, по утвержденію ли самаго Намѣстника, или съ Высочайшаго разрѣшенія, другимъ наказаніемъ, приговоръ исполняется по сношенію Намѣстника съ россійскими Военными или Гражданскими Губернаторами, въ ближайшемъ россійскомъ губернскомъ городѣ, и потомъ преступникъ препровождается въ Сибирь, установленнымъ порядкомъ.

§ 19.

По исполненіи приговора, судебныя мѣста Имперіи и Царства обязаны извѣщать о томъ начальство того мѣста, гдѣ преступникъ имѣетъ жительство, или учинилъ преступленіе, или былъ пойманъ, для объявленія тамъ о понесенномъ имъ наказаніи.

§ 20.

Приговоры о денежныхъ взысканіяхъ по преступленіямъ, учиненные законнымъ порядкомъ въ одной странѣ о жителяхъ другой страны, должны быть признаваемы дѣйствительными и исполняемы во всѣхъ мѣстахъ Россійской Имперіи и Царства Польскаго.

Подлинное подписалъ:
За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта,
Николай Мордвиновъ.

Вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *Тымовскій.*

---

d) lecz jeśliby rodzaj kary, którejby podlegali podług praw rossyjskich, połączony był z utratą praw szlachectwa, w takim razie Namiestnik czyni o takowych przedstawienie, wraz z opinią swą, do przejrzenia Jego Cesarskiéj Mości.

§ 17.

Kary, na jakie podług powyższego przepisu skażą władze sądowe przestępców, powinny być dopełniane w tym kraju, gdzie o nich zapadł wyrok.

§ 18.

Wszakże co do poddanych rossyjskich, osądzonych w Królestwie Polskiém na karę śmierci, zamienianą, bądź przez zatwierdzenie samego Namiestnika, bądź téż przez Najwyższą decyzyą, na inną karę, wyrok wykonywa się, po zniesieniu się Namiestnika z rossyjskiemi Gubernatorami Wojennemi lub Cywilnemi w najbliższém rossyjskiém mieście gubernialném, a potém przestępca posyła się na Syberyą, podług ustanowionego porządku.

§ 19.

Po wykonaniu wyroku, władze sądowe Cesarstwa, jakotéż Królestwa, powinny uwiadamiać o tém zwierzchność tego miejsca, gdzie mieszkał przestępca, lub gdzie popełnił przestępstwo, albo téż gdzie był pojmany, dla obwieszczenia tam o odniesionéj przezeń karze.

§ 20.

Wyroki co do kar pieniężnych za przestępstwa, zapadłe w porządku prawnym w jednym kraju, przeciwko mieszkańcom drugiego kraju, powinny być uważane za obowiązujące i wykonalne u wszystkich władz Cesarstwa Rossyjskiego i Królestwa Polskiego.

Oryginał podpisał:
w zastępstwie Prezesa Rady Państwa,
Mikołaj Mordwinow.

Zgodno:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *Tymowski.*

№ 219.

О выдачѣ преступниковъ, скрывающихся въ городѣ Ковнѣ и деревнѣ Алексотѣ.

(6 Февраля 1861 г.)

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Департаментѣ Дѣлъ Царства Польскаго и въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, по дѣлу объ измѣненіи порядка сношеній присутственныхъ мѣстъ Имперіи и Царства Польскаго, относительно поимки и выдачи преступниковъ, скрывающихся въ городѣ Ковно и смежной съ нимъ деревнѣ Алексотѣ, Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

подписалъ: Предсѣдательствующій Государственнаго Совѣта,
Графъ Блудовъ.

6 Февраля 1861 года.

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Выписано изъ журналовъ Департамента Дѣлъ Царства Польскаго 23 Декабря 1860 года, Общаго Собранія 9 Января 1861 года, N. 53.

Государственный Совѣтъ въ Департаментѣ Дѣлъ Царства Польскаго и въ Общемъ Собраніи, по разсмотрѣніи внесеннаго Управляющимъ Министерствомъ Юстиціи дѣла объ измѣненіи порядка сношеній присутственныхъ мѣстъ Имперіи и Царства Польскаго, относительно поимки и выдачи преступниковъ, скрывающихся въ городѣ Ковно и смежной съ нимъ деревнѣ Алексотѣ, принявъ во вниманіе удостовѣреніе начальствъ о неу-

№ 219.

O wydawaniu przestępców ukrywających się w mieście Kownie i wsi Aleksocie.

(d. 6 Lutego 1861 r.)

Jego Cesarska Mość zdanie objawione w Departamencie Spraw Królestwa Polskiego i w Ogólném Zebraniu Rady Państwa, o zmianie porządku znoszenia się władz Cesarstwa i Królestwa Polskiego, w przedmiocie ujęcia i wydawania przestępców ukrywających się w mieście Kownie i w pobliskiéj wsi Aleksocie, Najwyżéj zatwierdzić raczył i spełnić polecił.

podpisał: Prezydujący w Radzie Państwa,
Hrabia Błudow.

dnia 6 Lutego 1861 roku.

Zdanie Rady Państwa.

Wypisano z żurnału Departamentu Spraw Królestwa Polskiego dnia 23 Grudnia 1860 roku, i Ogólnego Zebrania dnia 9 Stycznia 1861 roku.

Rada Państwa, w Departamencie Spraw Królestwa Polskiego i w Ogólném Zebraniu, rozpoznawszy przedstawienie Zarządzającego Ministerstwem Sprawiedliwości, o zmianie porządku znoszenia się władz Cesarstwa i Królestwa Polskiego, w przedmiocie ujęcia i wydawania przestępców, ukrywających się w mieście Kownie i w pobliskiéj wsi Aleksocie, wziąwszy na uwagę zapewnienie władz miejscowych o niedogodności

добствѣ существующихъ нынѣ правилъ, касательно преслѣдованія и поимки преступниковъ, бѣжавшихъ изъ города Ковно въ смежную съ нимъ деревню Алексоту и наоборотъ, призналъ, что неудобство сіе можетъ быть легко устранено принятіемъ лишь тѣхъ мѣръ, кои предлагаетъ Намѣстникъ Царства Польскаго, безъ всякаго ограниченія, или отмѣны Высочайше утвержденнаго 6 Іюня 1834 года Положенія о подсудности по преступленіямъ, учиненнымъ жителями Россійской Имперіи въ Царствѣ Польскомъ и обывателями Царства въ Имперіи, вошедшаго въ Сводъ Законовъ уголовныхъ книги II-ой, статьи 1070—1090.

Вслѣдствіе сего Государственный Совѣтъ мнѣніемъ положилъ: принять въ отношеніи мѣстностей города Ковно и деревни Алексоты, согласно представленію Намѣстника въ Царствѣ Польскомъ, правило, что лица, совершившія преступленіе въ городѣ Ковно и скрывшіяся въ деревнѣ Алексотѣ, и наоборотъ, бѣжавшія изъ Алексоты въ Ковно, могутъ быть выдаваемы, по письменнымъ требованіямъ мѣстныхъ полицейскихъ властей, т. е. Ковенской городской полиціи, или гминнаго Войта въ Алексотѣ, безъ предварительнаго о томъ сношенія мѣстныхъ Губернскихъ Правленій, распространивъ сіе правило и на другія пограничныя мѣста Имперіи и Царства Польскаго, гдѣ, по сношеніи Намѣстника Царства съ Виленскимъ Военнымъ, Гродненскимъ и Ковенскимъ Генералъ-Губернаторомъ, сіе будетъ признано удобнымъ.

Подлинное мнѣніе подписано въ журналахъ Предсѣдательствующимъ и Членами.

Скрѣплено: Государственнымъ Секретаремъ
Бутковымъ.

Вѣрно:

Статсъ-Сткретарь, (подписано) *Ив. Карницкій.*

---

istniejących obecnie przepisów względem ścigania i ujęcia przestępców zbiegłych z miasta Kowna do pobliskiéj wsi Aleksoty i nawzajem, przyznała, że niedogodność ta może być łatwo usuniętą przez przyjęcie tych jedynie środków, jakie podaje Namiestnik Królestwa Polskiego, bez żadnego ograniczenia lub zmiany NAJWYŻÉJ zatwierdzonéj w dniu 6 Czerwca 1834 roku, i zamieszczonéj w Zbiorze praw karnych księgi II-éj, art. 1070—1090 Ustawy o sądzeniu przestępstw popełnianych przez mieszkańców Cesarstwa Rossyjskiego w Królestwie Polskiém, tudzież przez obywateli Królestwa w Cesarstwie.

W skutku tego, Rada Państwa objawiła zdanie: względem miejscowości miasta Kowna i wsi Aleksota, zgodnie z wnioskiem Namiestnika w Królestwie, przyjąć za prawidło, że osoby, które po dokonaniu przestępstwa w mieście Kownie, ukrywają się we wsi Aleksocie, i nawzajem, zbiegłe z Aleksoty do Kowna, mogą być wydawane w skutek wezwania na piśmie miejscowych władz policyjnych, to jest Kowieńskiéj policyi miejskiéj lub Wójta gminy w Aleksocie, bez poprzedniego o tém zniesienia się właściwych Rządów Gubernialnych, z rozciągnięciem tego prawidła i do innych pogranicznych miejsc Cesarstwa i Królestwa Polskiego, gdzie to, według zniesienia się Namiestnika Królestwa z Wileńskim Wojennym, Grodzieńskim i Kowieńskim Jenerał-Gubernatorem, uznaném zostanie za dogodne.

Zdanie w oryginale podpisane w żurnałach przez Prezydującego i Członków.

Stwierdzone: przez Sekretarza Państwa
Butkowa.

Za zgodność:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Karnicki.*

№ 220.

Извлеченіе изъ картельной конвенціи съ Пруссіею.

(27 Іюля (8 Августа) 1857 г.)

КОНВЕНЦІЯ

о взаимной выдачѣ дезертировъ и бѣлыхъ, заключенная между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ 27 Іюля (8 Августа) 1857 года.

Божіею поспѣшествующею милостію

МЫ АЛЕКСАНДРЪ ВТОРЫЙ,

Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій, Московскій, Кіевскій, Владимірскій, Новгородскій, Царь Казанскій, Царь Астраханскій, Царь Польскій, Царь Сибирскій, Царь Херсониса-Таврическаго, Государь Псковскій и Великій Князь Смоленскій, Литовскій, Волынскій, Подольскій и Финляндскій, Князь Эстляндскій, Лифляндскій, Курляндскій и Семигальскій, Самогитскій, Бѣлостокскій, Карельскій, Тверскій, Югорскій, Пермскій, Вятскій, Болгарскій, и иныхъ, Государь и Великій Князь Новгорода Низовскія земли, Черниговскій, Рязанскій, Полоцкій, Ростовскій, Ярославскій, Бѣлозерскій, Удорскій, Обдорскій, Кондійскій, Витебскій, Мстиславскій и всея Сѣверныя страны Повелитель и Государь Иверскія, Картолинскія, Грузинскія, и Кабардинскія земли и Армянскія Области Чер-

№ 220.

Wyciąg z konwencyi kartelowéj z Prusami.

(d. 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 r.)

KONWENCYA

o wzajemne wydawanie dezerterów i zbiegłych, zawarta między Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rossyi i Najjaśniejszym Królem Pruskim, w dniu 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 roku.

z Bożéj Łaski

MY ALEXANDER DRUGI,

Cesarz i Samowładca Wszech-Rossyjski, Moskiewski, Kijowski, Włodzimierski, Nowgorodzki, Car Kazański, Car Astrachański, Król Polski, Car Sybirski, Car Chersońsko-Taurycki, Pan na Pskowie i Wielki Książę Smoleński, Litewski, Wołyński, Podolski i Finlandzki, Książę Estoński, Inflandzki, Kurlandzki i Semigalski, Żmudzki, Białostocki, Korelski, Twerski, Jugorski, Permski, Wiatski, Bulgarski i innych, Pan i Wielki Książę Niższego Nowogrodu, Czernihowski, Riazański, Połocki, Rostowski, Jarosławski, Biełozierski, Udorski, Obdorski, Kondyjski, Witebski, Mścisławski i Panujący w całéj stronie Północnéj, Pan Ziemi Iwerskiéj, Kartolińskiéj, Gruzyjskiéj i Kabardyńskiéj i Krainy Ormiańskiéj, Książę Dziedziczny i Władca Ksią-

каскихъ и Горскихъ Князей и иныхъ Наслѣдный Государь и Обладатель, Наслѣдникъ Норвежскій, Герцогъ Шлезвигъ-Голстинскій, Стормарнскій, Дитмарсенскій и Ольденбургскій,

и проч., и проч., и проч.

Объявляетъ чрезъ сіе, что, поелику, по взаимному соглашенію между Нами и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ, обоюдные Полномочные Наши заключили и подписали въ Берлинѣ, 27 Іюля (8 Августа) 1857 года, Конвенцію о взаимной выдачѣ дезертировъ и бѣглыхъ, которая Конвенція отъ слова до слова гласитъ тако:

Во имя Пресвятыя и Нераздѣльныя Троицы.

Такъ какъ срокъ Конвенціи, заключенной 8 (20) Мая 1844 года между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ, Царемъ Польскимъ, и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ, о взаимной выдачѣ бѣглыхъ, минулъ, а притимъ оказалось, что нѣкоторыя статьи этой Конвенціи могутъ быть дополнены и яснѣе опредѣлены, то ихъ Величества признали нужнымъ и полезнымъ заключить новую Конвенцію о выдачѣ бѣглыхъ и на сей конецъ назначили Полномочными Своими, а именно:

Его Величество Императоръ Всероссійскій, Царь Польскій: Барона Филиппа Брунова, Своего Дѣйствительнаго Тайнаго Совѣтника, Чрезвычайнаго Посланника и Полномочнаго Министра при Его Величествѣ Королѣ Прусскомъ и при ихъ Королевскихъ Высочествахъ Великихъ Герцогахъ Мекленбургъ-Шверинскомъ и Мекленбургъ-Стрелицкомъ, Кавалера Россійскихъ Орденовъ: Св. Владиміра 1-й степени, Св. Александра Невскаго съ алмазными украшеніями, Бѣлаго Орла, Св. Анны 1-й степени и Св. Станислава 1-ой степени и Прусскихъ Орденовъ Краснаго Орла 1-ой степени и Св. Іоанна Іерусалимскаго и прочая;

żąt Czerkaskich, Górskich i innych, Następca Norwegski, Książę Szlezwicko-Holsztyński, Stormarnski, Ditmarseński i Oldenburgski,

etc., etc., etc.

Czynimy wiadomo niniejszém, że za wspólną zgodą pomiędzy Nami i Najjaśniejszym Królem Pruskim, obustronni Pełnomocnicy Nasi zawarli i podpisali w Berlinie dnia 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 roku, Konwencyą o wzajemném wydaniu dezerterów i zbiegów, która co do słowa brzmi jak następuje:

W Imię Przenajświętszéj i Nierozdzielnéj Trójcy.

Gdy Konwencya Kartelowa, zawarta dnia 8 (20) Maja 1844 roku między Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rossyi, Królem Polskim i Najjaśniejszym Królem Pruskim, już upłynęła, i gdy okazało się, że niektóre z jéj warunków potrzebują rozwinięcia i udokładnienia, Najjaśniejsze strony uznały za właściwe i potrzebne zawarcie nowéj Konwencyi Kartelowéj i w tym celu mianowały Pełnomocników, jak następuje:

Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski: pana Filipa Barona de Brunnow, Swego Rzeczywistego Tajnego Radcę, Posła Nadzwyczajnego przy dworach Najjaśniejszego Króla Jegomości Pruskiego i Wielkich Książąt Meklemburg-Szweryńskiego i Meklemburg-Strelickiego, Kawalera wielkich orderów rossyjskich: Św. Włodzimierza klasy I-éj, Św. Aleksandra Newskiego, ozdobionego brylantami, Orła Białego, Św. Anny klasy I-éj, i Św. Stanisława klasy I-éj, orderu pruskiego Orła Czerwonego klasy I-éj i Św. Jana Jerozolimskiego etc;

а Его Величество Король Прусскій: Барона Оттона Ѳеодора Мантейфеля, Предсѣдателя Своего Совѣта и Своего Министра Иностранныхъ Дѣлъ, Кавалера Прусскихъ Орденовъ Чернаго Орла и Краснаго Орла, съ украшеніемъ дубовыми листьями, Короною и скипетромъ, Великаго Командора Ордена Гогенцоллернскаго, Командора Ордена Св. Іоанна и Кавалера Россійскихъ Орденовъ, Св. Андрея Первозваннаго, и Св. Александра Невскаго и прочая, которые, по размѣнѣ своихъ полномочій, найденныхъ въ надлежащей формѣ, заключили и подписали Конвенцію о выдачѣ бѣглыхъ, которой содержаніе отъ слова до слова слѣдующее:

Статья 1.

Исполненіе по этой Конвенціи начнется чрезъ четыре недѣли по размѣнѣ ратификацій, и она будетъ относиться:

a) ко всѣмъ лицамъ, которыя, находясь въ дѣйствительной службѣ, учинятъ побѣгъ изъ той или другой обоюдныхъ армій, а равномѣрно до всѣхъ военныхъ принадлежностей, которыя будутъ ими взяты съ собою, какъ-то: до лошадей, конской сбруи, оружія и амуниціи; сверхъ того ко всѣмъ тѣмъ лицамъ, которыя хотя и получили увольненіе, но съ тѣмъ, чтобы опять явиться на службу, коль скоро потребованы будутъ, и которые потому принадлежатъ къ резерву;

b) ко всѣмъ лицамъ, которыя, по законамъ Государства, оставленнаго ими съ намѣреніемъ возвратиться, или же съ тѣмъ, чтобы не возвращаться, обязаны, хотя бы впослѣдствіи, нести военную службу;

c) ко всѣмъ тѣмъ лицамъ, которыя, учинивъ преступленія или проступки въ одномъ изъ двухъ Государствъ, бѣгутъ въ другое, чтобы укрыться отъ суда и отъ надлежащаго наказанія.

. . . . . .

Статья 15.

1. Если кто нибудь во владѣніяхъ или того или другаго Государя совершитъ преступленіе или проступокъ или въ

A Najjaśniejszy Król Jegomość Pruski: pana Ottona Teodora Barona de Manteuffel, Prezydującego w Radzie Ministrów i Swego Ministra Spraw Zagranicznych, Kawalera orderów pruskich: Orła Czarnego i Orła Czerwonego, z wieńcem dębowym, koroną i berłem, Wielkiego Komandora orderu Hohenzollernów, Komandora orderu Św. Jana Pruskiego i kawalera orderów wielkich rossyjskich: Św. Andrzeja, Św. Aleksandra Newskiego, etc., którzy, po zamienieniu pełnomocnictw swoich i znalezieniu onych w dobréj i należytéj formie, zawarli i podpisali Konwencyą Kartelową, któréj osnowa słowo w słowo jest następująca:

Artykuł 1.

Niniejsza konwencya, która zostanie wprowadzoną w wykonanie w cztery tygodnie po zamianie ratyfikacyj, ma się stosować:

a) do wszystkich tych osób, które zbiegną z armii stron obu, oraz do wszystkich rzeczy wojskowych, któreby z sobą unieśli, a mianowicie: koni, rzędów, broni i ubioru; nadto do tych, którzy otrzymali urlop pod warunkiem stawienia się do służby czynnéj na pierwsze wezwanie, a którzy zatém należą do rezerwy;

b) do wszystkich tych osób, które według praw kraju przez nich opuszczonego, z zamiarem lub bez zamiaru powrotu, ulegają służbie wojskowéj, chociażby termin takowéj jeszcze dla nich nie nastąpił;

c) do wszystkich tych osób, które popełniwszy przestępstwo lub przekroczenie w jedném z dwóch Państw, zbiegli na ziemię drugiego, w celu uchylenia się od poszukiwań sądowych i uniknienia kary, na którą zasłużyli.

. . . . . .

Artykuł 15.

I. Przestępcy, dopuszczający się występku lub wykroczenia w kraju do jednego z Monarchów należącym, lub téż

таковыхъ будетъ обвиняемъ или подозрѣваемъ, а потомъ бѣжитъ и перейдетъ во владѣнія другаго изъ договаривающихся Государей, то всѣ таковые люди будутъ взаимно выдаваемы, по востребованію, которое послѣдуетъ на томъ основаніи, какъ ниже сего въ статьѣ 16-й показано.

2. Сила сего постановленія остается непремѣнною, не смотря ни на званіе, ни на состояніе виновнаго, или обвиняемаго, или подозрѣваемаго, и таковые люди будутъ выдаваемы, къ какому бы званію или состоянію они ни принадлежали, будутъ ли они дворяне, городскіе или сельскіе жители, свободные или крѣпостные, военнаго или гражданскаго вѣдомства.

3. Но ежели окажется что преступникъ или обвиняемый есть подданный того Государя, во владѣнія котораго онъ бѣжалъ, по учиненіи преступленія или проступка на земляхъ другой изъ договаривающихся Державъ, то въ такомъ случаѣ онъ выданъ не будетъ, но Государь, коего онъ подданный, повелитъ предать его Суду немедленно по законамъ Государства. Въ особенности постановляется, что если кто либо, перешедъ изъ владѣній одного Государства во владѣнія другаго, совершитъ тамъ преступленіе или проступокъ и потомъ возвратится въ то Государство, откуда приходилъ, то начальства сего послѣдняго (хотя выдача такого человѣка не можетъ имѣть мѣста на основаніи предыдущихъ постановленій) будутъ содѣйствовать, въ случаѣ требованія, надлежащимъ начальствамъ того Государства, на землѣ котораго совершено преступленіе, всѣми способами, предоставленными имъ мѣстными законами къ разслѣдованію событія и къ открытію виновныхъ, принадлежащихъ другому Государству, какъ скоро учиненное дѣйствіе подлежитъ наказанію и по законодательству того Государства, у котораго просятъ содѣйствія. Если однакоже кто либо будетъ задержанъ въ томъ Государствѣ, гдѣ онъ совершилъ преступленіе, проступокъ или безчинство, и именно за учиненіе таковыхъ, то Государь, во владѣніяхъ коего виновный былъ задержанъ, можетъ повелѣть предать его суду и подвергнуть заслу-

oskarżone jakoby takie popełniły, a które potém zbiegną na ziemię drugiego Monarchy, wydawani będą wzajemnie, a to na skutek wezwania uczynionego w sposób poniżéj art. 16-ym wskazany.

2. Stan lub powołanie winnego, oskarżonego lub poszlakowanego o popełnienie przestępstwa, w niczém nie wpłyną na niniejsze przepisy i tenże będzie wydanym, bez względu czy jest szlachcicem, mieszkańcem miasta lub wsi, wolnym lub poddanym, wojskowym lub cywilnym.

3. Lecz jeżeli rzeczony przestępca lub obwiniony jest poddany Monarchy tego kraju, do którego się schronił ucieczką po dopełnieniu przestępstwa lub wykroczenia w kraju drugiego Monarchy, w takim razie wydanym nie będzie, lecz Monarcha, którego jest poddanym, każe wymierzyć przeciw niemu ścisłą i szybką sprawiedliwość, stosownie do praw kraju. Szczególnie też zgodzono się na to, iż w razie, gdyby osoba przeszła z teritorium jednego Państwa na teritorium drugiego, popełniła w tém ostatniém przestępstwo lub wykroczenie i potém wróciła do Państwa, z którego przybyła, wówczas władze tegoż Państwa (jakkolwiek wydanie podobnéj osoby nie jest przypuszczoném w powyższych rozporządzeniach) udzielą na każde wezwanie władzom właściwym Państwa, na teritorium któreg przestępstwo lubo wykroczenie zostało popełnione, wszelką pomoc, jaką prawa krajowe im pozwolą, a to w celu sprawdzenia czynu i odszukania winnych, do drugiego kraju należących, skoro czyn popełniony podlega również karze podług prawodawstwa zawezwanego Państwa. Wszelako, jeżeli jakakolwiek osoba przytrzymana będzie w kraju, w którym popełniła zbrodnię lub jakibądź występek, a to za wykonanie takowéj zbrodni lub występku, natenczas Monarcha kraju, w którym przytrzymanie nastąpiło, rozkaże wymierzyć względem takowéj osoby sprawiedliwość i poddać

женному наказанію, хотя бы это былъ подданный другаго договаривающагося Государя.

Ни въ какомъ случаѣ человѣкъ, задержанный въ томъ самомъ Государствѣ, гдѣ онъ содѣлался виновнымъ въ преступленіи, проступкѣ или безчинствѣ, не можетъ быть выданъ и не будетъ принятъ въ другое Государство, до произнесенія надъ нимъ формальнаго приговора.

Статья 16.

1. Задержаніе преступника, который долженъ быть выданъ однимъ Государствомъ другому, будетъ производиться по требованію полицейскаго начальства или суда того Государства, гдѣ обвиняемый совершилъ приписываемое ему преступленіе, и съ этимъ требованіемъ должно относиться къ полицейскому начальству или суду другаго изъ тѣхъ Государствъ. Сверхъ того будутъ имѣть право дѣлать подобныя требованія: въ Россійской Имперіи—особый Коммисаръ, на котораго возложено заботиться вдоль границы о соблюденіи отношеній добраго сосѣдства; въ Царствѣ Польскомъ—Начальники пограничныхъ округовъ, имѣющіе для соблюденія этихъ отношеній одинаковыя обязанности и права съ особымъ Россійскимъ Коммисаромъ; во владѣніяхъ же Его Величества Короля Прусскаго—Королевскій Прокуроръ.

Обоюдныя начальства, если бы даже оныя не имѣли права удовлетворить поступившему къ нимъ требованію, обязаны принять и немедленно передать его надлежащимъ чиновникамъ.

2. Однакожъ дѣйствительная выдача будетъ производиться со стороны Россіи и Царства Польскаго не иначе, какъ по требованію Главнаго Суда той Прусской провинціи, гдѣ преступникъ или обвиняемый уже былъ или долженъ быть подвергнутъ судебному слѣдствію, и съ таковымъ требованіемъ слѣдуетъ обращаться къ Генералъ-Губернатору той губерніи Россійской Имперіи или въ Главный Судъ той губерніи Царства Польскаго, гдѣ преступникъ или обвиняемый предположительно укрывается.

karze, na którą zasłużyła, gdyby nawet wspomniona osoba była poddaną drugiego Monarchy.

W żadnym jednak razie, osoba zatrzymana w kraju, gdzie się dopuściła przestępstwa, wykroczenia lub jakiegokolwiek nadużycia, nie może być wydaną, ani téż będzie przyjętą w drugim kraju, aż po jéj ostatecznem osądzeniu.

Artykuł 16.

1. Przytrzymanie przestępcy, mającego być wydanym z jednego kraju do drugiego, dopełnioném będzie na żądanie władzy policyjnéj lub na żądanie Sądu tego kraju, gdzie obwiniony popełnił przestępstwo, które mu jest zarzucane; wezwanie takie doręczone będzie, albo władzy policyjnéj, albo Sądowi kraju drugiego. Oprócz tego będą mieli prawo do zanoszenia podobnych wezwań: w Cesarstwie Rossyjskiém—Komisarz specyalny, przeznaczony do czuwania nad granicą nad utrzymaniem stosunków dobrego sąsiedztwa; w Królestwie Polskiém — Naczelnicy Powiatów pogranicznych, mający do utrzymania tychże stosunków też same atrybucye i prawa co Komisarz specyalny rossyjski; w Państwie zaś Jego Królewskiéj Mości Króla Jmci Pruskiego—Prokurator Królewski.

Obustronne władze, gdyby nawet nie miały być właściwemi do zadość uczynienia otrzymanemu wezwaniu, obowiązane takowe odebrać i właściwym urzędom do załatwienia odstąpić.

2. Samo wydanie rzeczywiste ze strony Rossyi i Królestwa Polskiego nie inaczéj dopełniane będzie, jak na żądanie wyższego Sądu prowincyi pruskiéj, gdzie przestępca lub obwiniony był już albo powinien być do odpowiedzialności sądowéj pociągany; wezwanie to będzie przesłane Jenerał-Gubernatorowi gubernii Cesarstwa, albo wyższemu Sądowi gubernii Królestwa Polskiego, tego miejsca, gdzie podług domysłu przestępca szukał schronienia.

3. Со стороны Пруссіи выдача будетъ производиться по требованію Генералъ-Губернатора, или Гражданскаго Губернатора той губерніи Россійской Имперіи, или по требованію Главнаго Суда той губерніи Царства Польскаго, гдѣ преступникъ или обвиняемый уже былъ или долженъ быть подвергнутъ судебному слѣдствію. Въ вышеозначенныхъ случаяхъ съ таковымъ требованіемъ слѣдуетъ обращаться въ Главный Судъ той провинціи Прусскаго Королества, гдѣ преступникъ или обвиняемый, состоящій или не состоящій въ Государственной службѣ, предположительно укрывается. Начальства Россійской Имперіи будутъ сообщать требованія свои чрезъ посредство особаго россійскаго Коммисара.

4. Оба Правительства будутъ взаимно сообщать другъ другу списки Главнымъ Судамъ и правительственнымъ властямъ, на которыхъ возложена, въ обоюдныхъ Государствахъ, обязанность давать ходъ этимъ требованіямъ.

5. Во всѣхъ вышеозначенныхъ случаяхъ, поступитъ ли требованіе на выдачу отъ одного изъ Генералъ-Губернаторовъ или Гражданскихъ Губернаторовъ Россійской Имперіи, или отъ одного изъ Главныхъ Судовъ или Гражданскихъ Губернаторовъ Царства Польскаго, или же отъ какого либо Главнаго Суда Прусскаго, при требованіи должна быть приложена копія, или съ приговора, если таковой уже состоялся, или съ рѣшенія о преданіи суду, или съ предписанія о задержаніи (*Haftbefehl*) надлежащаго Суда, съ изложеніемъ всѣхъ подробностей преступленія или проступка, равно какъ и причинъ подозрѣнія.

Въ случаѣ похищенія общественныхъ суммъ или вещей принадлежащихъ казнѣ, требованіе Гражданскихъ Губернаторовъ должно быть сверхъ того сопровождаемо достовѣрнымъ обозначеніемъ похищенныхъ суммъ или вещей. Эти же самыя формальности будутъ соблюдаемы при требованіяхъ со стороны Верховнаго Суда Королества Прусскаго.

3. Ze strony Prus wydanie dopełnioném będzie na wezwanie Jenerał-Gubernatora lub Gubernatora Cywilnego gubernii Cesarstwa Rossyjskiego, albo na żądanie wyższego Sądu gubernii Królestwa Polskiego, tego mianowicie miejsca, gdzie przestępca lub o popełnienie przestępstwa obwiniony był już lub powinien być do odpowiedzialności sądowéj pociągnięty. W razach przewidzianych niniejszym artykułem wezwanie czynione będzie do Sądu wyższego téj prowincyi Państwa Pruskiego, do któréj się schronił przestępca lub obwiniony urzędnik, lub też jakakolwiek inna osoba podejrzana. Władze Cesarstwa Rossyjskiego przesyłać będą swe wezwania za pośrednictwem Komisarza specyalnego Rossyjskiego.

4. Oba Rządy doręczą sobie wzajemnie spis wyższych Sądów i władz publicznych, upoważnionych, każde w swoim kraju, do zanoszenia tych rekwizycyj.

5. We wszystkich powyżéj wskazanych przypadkach, bądź że rekwizycya zaniesiona będzie przez jednego z Jenerał-Gubernatorów lub Gubernatorów Cywilnych Cesarstwa Rossyjskiego, albo przez jeden z wyższych Sądów lub przez Gubernatora Cywilnego Królestwa Polskiego, czy też pochodzić będzie od jednego z Sądów wyższych Pruskich, do rekwizycyi takowéj dołączonym być ma, albo wyciąg z wyroku, jeśli takowy już zapadł, albo wyciąg aktu oskarżenia lub rozkazu przytrzymania (*Haftbefehl*) odpowiedniego Sądu, wyszczególniające kategorycznie okoliczności przestępstwu lub wykroczeniu towarzyszące, jak również przyczyny podejrzenia.

W razie kradzieży funduszów skarbowych lub przedmiotów należących do korony, Gubernatorowie Cywilni winni do rekwizycyi dołączyć dokładną specyfikacyą sum lub rzeczy uniesionych. Też same formalności będą zachowane przy rekwizycyach czynionych przez Sądy Państwa Pruskiego.

6. Требованіе о выдачѣ и слѣдующіе къ оному документы должны быть предъявлены въ теченіе шести мѣсяцевъ, считая со дня отправленія объявленія о задержаніи преступника или обвиняемаго, къ чиновнику или въ Судъ, которые требовали таковаго задержанія. Въ случаѣ замедленія, обязанность выдать преступника или обвиняемаго прекращается.

7. Самая выдача будетъ производиться тогда, когда по допросу, которому будетъ подвергнутъ обвиненный, окажется что онъ точно тотъ, кого требуютъ, и если дѣйствіе, въ которомъ его обвиняютъ, такого рода, что и по законамъ того Государства, къ которому поступило требованіе о выдачѣ, виновный долженъ бы подвергнуться уголовному слѣдствію. Если человѣкъ, выдача коего требуется, обвиненъ въ нѣсколькихъ преступленіяхъ, или проступкахъ, то онъ будетъ выданъ даже и тогда, когда только одно изъ приписываемыхъ ему дѣйствій подлежитъ уголовному судопроизводству, по законамъ того Государства, отъ коего выдача требуется.

8. Выдаваемый преступникъ будетъ доставленъ до того мѣста, гдѣ находится начальство, назначенное для его принятія Государствомъ требующимъ выдачи. Онъ будетъ сданъ по уплатѣ употребленныхъ на него издержекъ.

. . . . . .

Статья 19.

1. Всякое дѣйствіе власти, учиненное военнымъ или гражданскимъ чиновникомъ одного изъ обоихъ Государствъ на землѣ другаго Государства безъ особеннаго разрѣшенія надлежащихъ военныхъ или гражданскихъ чиновниковъ сего послѣдняго, будетъ почитаться за нарушеніе границы, и вслѣдствіе онаго виновный будетъ наказанъ.

2. Если возникнутъ сомнѣнія относительно нарушенія границы или относительно особенныхъ сопровождавшихъ оное обстоятельствъ, тогда учреждена будетъ обоюдная Коммисія, подъ предсѣдательствомъ Коммисара той стороны, которая принесетъ жалобу. Непремѣнными Коммисарами, назначаемыми на сей конецъ заблаговременно будутъ: со стороны Россіи — особый

6. Żądanie wydania, z dowodami takowe usprawiedliwiającemi, zaniesione być powinno w przeciągu sześciu miesięcy, rachując od dnia, w którym zawiadomienie o przytrzymaniu przestępcy lub obwinionego odesłane będzie urzędnikowi lub Sądowi żądającemu takowego przytrzymania. W razie opóźnienia, obowiązek wydania przestępcy lub obwinionego ustaje.

7. Wydanie samo natenczas dopełnione będzie, kiedy skutkiem odbytego z obwinionym badania, tożsamość osoby uznaną zostanie, i jeżeli czyn obwinionemu przypisany jest taki, że według praw tego kraju, od którego wydanie zażądane, obwiniony podobnież pod Sąd karny oddany być winien. Jeżeli osoba, któréj żądają wydania, jest obwinioną o kilka przestępstw lub wykroczeń, wydanie jéj będzie miało miejsce także, choćby tylko jeden z czynów jéj zarzuconych pociągał za sobą oddanię pod Sąd karny, według praw kraju zawezwanego.

8. Celem wydania przestępcy, tenże zostanie odprowadzonym aż do miejsca, gdzie się znajdować będzie władza kraju wzywającego i do jego odbioru upoważniona. Oddanym zaś téjże władzy zostanie za zwrotem kosztów.

. . . . . .

Artykuł 19.

1. Wszelki samowolny czyn władzy, dokonany przez urzędnika cywilnego lub wojskowego jednego kraju na posiadłościach kraju drugiego, bez wyraźnego do tego upoważnienia właściwych urzędników cywilnych lub wojskowych tego ostatniego Państwa, poczytany będzie za zgwałcenie posiadłości i stosowne za to kary wymierzone zostaną.

2. Jeżeli zajdzie jaka wątpliwość, bądź względem samego czynu pogwałcenia posiadłości, bądź téż względem szczególnych okoliczności onemuż towarzyszących, wyznaczoną zostanie Kommissya wspólna, pod przewodnictwem Komisarza strony pokrzywdzonéj. Komisarzami stałemi na ten cel przeznaczonemi będą: ze strony Rossyi — Komisarz specyalny, któ-

Коммисаръ, на котораго возложено наблюдать за сохраненіемъ добрыхъ сосѣдственныхъ сношеній; со стороны Царства Польскаго —Начальникъ ближайшаго пограничнаго округа, а со стороны Пруссіи—Провинціальный Совѣтникъ (*Landrath*) того округа, гдѣ послѣдовало нарушеніе границы.

3. Со стороны Пруссіи Оберъ-Прокуроръ того судебнаго округа (*Ober-Staatsanwalt des Obergerichts-Bezirks*) или Прокуроръ того пограничнаго округа, въ которомъ предполагается, что послѣдовало нарушеніе границы, будутъ имѣть право присутствовать при дѣлопроизводствѣ обоюдной Коммисіи, и въ такомъ случаѣ, отряженный для того чиновникъ по судебной части со стороны Императорскаго Правительства, или со стороны управленія Царства Польскаго, будетъ также присутствовать при семъ дѣлопроизводствѣ. Во всѣхъ случаяхъ число членовъ обоюдной Коммисіи будетъ равное со стороны каждой изъ высокихъ договаривающихся Сторонъ.

Въ особенныхъ случаяхъ оба Правительства могутъ поручить эти слѣдствія нарочно командируемымъ для сего чиновникамъ.

4. Коммисары будутъ имѣть право въ особенныхъ случяхъ приглашать чиновника по судебной части, для отобранія допроса отъ свидѣтелей и приведенія ихъ къ присягѣ. Если военные нижніе чины или принадлежащіе къ пограничной стражѣ будутъ замѣшаны въ разбираемое дѣло, то они будутъ допрошены не иначе, какъ въ присутствіи лицъ, присланныхъ для сего со стороны подлежащаго военнаго начальства.

5. Обоюдная Коммисія будетъ обязана изслѣдовать событія, для удостовѣренія, дѣйствительно ли послѣдовало нарушеніе границы и кто въ томъ виновенъ.

Если въ Коммисіи не будетъ разногласія по сему предмету, то все дѣло препровождается въ подлежащій Судъ Государства, къ которому обвиненный принадлежитъ, для постановленія приговора и немедленнаго сообщенія объ ономъ Государству, граница коего была нарушена.

remu powierzone jest czuwanie nad utrzymaniem stosunków dobrego sąsiedztwa; ze strony Królestwa Polskiego — Naczelnik Powiatu pogranicznego najbliższego; ze strony zaś Prus — Radca Prowincyonalny (*Landrath*) tego powiatu, nad granicą którego pogwałcenie posiadłości dopełnione zostanie.

3. Ze strony Prus, Prokurator wyższego Sądu Powiatowego (*Ober - Staatsanwalt des Obergerichts - Bezirks*) lub Prokurator okręgu, na granicy którego pogwałcenie posiadłości miejsceby mieć mogło, będzie miał prawo być obecnym na témże posiedzeniu Kommissyi wspólnéj, a w takim razie na témże posiedzeniu obecnym będzie urzędnik sądowy, delegowany w tym celu, bądź ze strony Rządu Cesarstwa, bądź téż ze strony administracyi Królestwa Polskiego. W każdym jednakże razie, Członkowie Kommissyi wspólnéj będą w równéj liczbie z każdéj ze strony wysokich umawiających się Mocarstw.

Oba Rządy będą mogły w szczególnych przypadkach, powierzać śledztwa tego rodzaju oddzielnym na to przeznaczonym urzędnikom.

4. Komisarze będą mieli prawo w szczególnych przypadkach przybierać sobie urzędnika sądowego, dla przesłuchania świadków i odebrania od tychże przysięgi. Jeżeli wojskowi niższych stopni, lub należący do straży pogranicznéj, mieli udział w sprawie, o któréj mowa, wysłuchanie ich będzie miało miejsce tylko w obecności umyślnie na ten cel delegowanych przez właściwe władze wojskowe.

5. Kommissya wspólna starać się ma dokładnie wyjaśnić fakta, aby udowodnić, czyli pogwałcenie posiadłości istotnie dokonane zostało i kto się takowego dopuścił.

Jeżeli w tym względzie Członkowie Kommissyi zgadzać się będą, natenczas akta procesu odesłane zostaną do właściwego Sądu tego kraju, do którego obwiniony należy, a to celem wydania wyroku i jak najrychlejszego zawiadomienia o nim władz kraju, którego posiadłości pogwałcone zostały.

Всякій нарушитель границы, задержанный въ томъ Государствѣ, предѣлы коего онъ перешелъ, будетъ отосланъ въ тамошній ближайшій военный или гражданскій Судъ, смотря потому, будетъ ли виновный принадлежать къ военному, или гражданскому вѣдомству.

Означенный Судъ разсмотритъ обвиненіе и, по выслушаніи свидѣтелей, доведетъ производство дѣла до того, чтобы можно было постановить приговоръ. Потомъ все дѣло препроводится или къ Главнокомандующему тѣми войсками, къ которымъ виновный принадлежитъ, или, если онъ гражданскаго вѣдомства, къ надлежащему его начальству, для постановленія приговора по законамъ каждаго Государства.

Слѣдствіе должно производиться безостановочно и со всею возможною скоростію. Если Судъ, назначенный для произнесенія приговора, предварительно потребуетъ дополнительныхъ объясненій, то таковыя должны быть доставлены по требованію помянутаго Суда отъ Коммисаровъ, производившихъ слѣдствіе.

. . . . . .

Статья 22.

Если дезертиръ, человѣкъ подлежащій военной службѣ, или преступникъ вышеозначеннаго разряда, не былъ бы выданъ, въ тѣхъ случаяхъ, когда, на основаніи сей Конвенціи, онъ подлежалъ бы выдачѣ, а между тѣмъ черезъ новый побѣгъ перешелъ въ ту землю, куда надлежало бы его возвратить, то Государь этой земли не обязанъ уже обратно его выдавать.

Статья 23.

1. Каждое изъ обоихъ Государствъ обязывается принимать обратно тѣхъ изъ своихъ подданныхъ, отъ которыхъ другое изъ сихъ Государствъ пожелало бы избавиться. Однакоже эта обязанность прекращается, если прошло десять лѣтъ съ тѣхъ поръ, какъ человѣкъ, котораго хотятъ отослать, покинулъ свою родину и если въ продолженіе этого времени онъ жилъ въ иностранной землѣ безъ законнаго паспорта, или срочнаго

Każdy przytrzymany w tym kraju, gdzie popełnił pogwałcenie posiadłości, stawiony będzie przed najbliższym Sądem tegoż kraju: wojskowym, jeśli jest wojskową, lub cywilnym, jeśli cywilną osobą.

Sąd ten roztrząśnie czyn, przesłucha świadków i zajmie się wyjaśnieniem sprawy do tego stopnia, ażeby wyrok mógł być wydany. Następnie, celem wydania wyroku, stosownie do praw jednego lub drugiego kraju, uformowane akta odesłane będą Głównie-dowodzącemu wojskiem, do którego obwiniony należy, albo właściwemu Naczelnikowi cywilnemu, jeżeli obwiniony należy do zarządu cywilnego.

Postępowanie w takich procesach odbywać się winno bez przerwy i być dokonane jak najspieszniéj. Jeżeli Sąd mający wydać wyrok, poprzednio potrzebować jeszcze będzie uzupełniających objaśnień, objaśnienia takie, na żądanie pomienionego Sądu, dostarczone zostaną przez Komisarzy upoważnionych do śledzenia przestępstwa.

. . . . . .

Artykuł 22.

Jeżeli wydanie zbiega, popisowego lub zbrodniarza, należących do kategoryi wyż wzmiankowanéj, nie miało miejsca, pomimo że według Konwencyi powinno było nastąpić, i jeżeli tenże potém powróci do kraju, któremu wydanym był być winien, natenczas Monarcha kraju tego nie będzie już obowiązanym do jego wydania.

Artykuł 23.

1. Oba Państwa zobowiązują się przyjmować tych ze swoich poddanych, których drugi kraj chciałby się pozbyć. Wszelako zobowiązanie to ustaje w razie, gdy upłynie lat dziesięć od czasu kiedy osoba, którą odesłać zamierzają, opuściła swój kraj ojczysty i gdy przez ten czas przebywała za granicą bez pasportu urzędowego lub świadectwa pochodzenia (*Heimaths-Schein*), przez właściwe władze wydanego, lub téż

свидѣтельства о происхожденіи (*Heimathsschein*), выданнаго надлежащимъ начальствомъ, или если этотъ паспортъ, или срочное свидѣтельство о происхожденіи уже десять лѣтъ какъ просрочены.

2. Этотъ десятилѣтній срокъ не будетъ считаться прерваннымъ вслѣдствіе заключенія въ тюрьму или какого либо ареста, которому подвергся бы высылаемый человѣкъ, въ томъ Государствѣ, изъ котораго онъ высылается. Напротивъ того, время содержанія подъ стражею включается въ число лѣтъ, по истеченіи коихъ прекращается для его родины обязательство принять его обратно, и это обязательство прекратится само собою (*ipso facto*), если десятилѣтній срокъ истечетъ во время содержанія его подъ стражею.

3. Еслибъ случилось, что человѣкъ, присужденный къ заключенію или къ какому либо аресту, былъ возвращенъ на родину до истеченія вышеозначеннаго десятилѣтняго срока и не выдержавъ вполнѣ своего наказанія, въ такомъ случаѣ онъ можетъ быть подвегнутъ довершенію онаго въ томъ Государствѣ, которое его принимаетъ, и тогда его наказаніе можетъ быть измѣнено смотря по обстоятельствамъ и согласно съ дѣйствующими законами.

4. Тѣ люди, коихъ паспорты, срочныя свидѣтельства о происхожденіи, или другіе подобные документы еще дѣйствительны или просрочены одинъ только годъ, могутъ, если они подданные одного изъ обоихъ Государствъ, быть высланы, безъ предварительной переписки съ надлежащими начальствами сего Государства.

5. Сдача и пріемъ вышеозначенныхъ лицъ будутъ производиться:

a) со стороны Россіи и Царства Польскаго, смотря по обстоятельствамъ, чрезъ посредство военныхъ начальствъ, въ мѣстахъ, назначенныхъ въ 10-й статьѣ настоящей Конвенціи для выдачи дезертировъ и другихъ людей, или чрезъ посредство таможень или зависящихъ отъ нихъ таможенныхъ заставъ;

gdy taki pasport lub świadectwo pochodzenia (*Heimaths-Schein*) przestało być ważném od lat dziesięciu.

2. Ten przeciąg dziesięcioletni nie będzie uważany jako przerwany, przez uwięzienie lub przytrzymanie jakiekolwiek, na które osoba odesłana byłaby skazaną w kraju odsyłającym. Przeciwnie, przeciąg ten czasu policzonym będzie do liczby lat, po upływie których ustaje dla kraju rodzinnego zobowiązanie przyjęcia jego osoby, tém samém ustaje téż to zobowiązanie, jeżeli termin dziesięcioletni ukończył się podczas przytrzymania téjże osoby.

3. Jeżeliby się zdarzyło, że osoba skazana na uwięzienie lub zatrzymanie, została zwróconą krajowi rodzinnemu, przed upływem wyżéj oznaczonego terminu lat dziesięciu, nie wycierpiawszy całéj kary; odcierpi resztę téjże w kraju ją przyjmującym, i kara ta zostanie zmienioną stosownie do ważności przypadku i praw tamże obowiązujących.

4. Osoby, których pasporta, świadectwa pochodzenia lub inne legitymacyjne dowody nie utraciły jeszcze swéj ważności, albo téż co do swego terminu nie dawniéj jak od roku dopiéro upłynęły, takowe osoby, jeżeli są poddanemi jednego z dwóch krajów, mogą być do tegoż kraju odesłane, bez poprzedniego z właściwemi jego władzami porozumienia się.

5. Oddanie i przyjmowanie osób tu powyżéj wskazanych dopełniane będzie:

a) ze strony Rossyi i Królestwa Polskiego, stosownie do potrzeby, bądź przez pośrednictwo władz wojskowych, w miejscach art. 10 niniejszéj Konwencyi oznaczonych i upoważnionych do wydawania ciągłego zbiegów i innych osób, bądź za pośrednictwem komor lub przykomorek od nich zależących;

b) со стороны Пруссіи, чрезъ посредство провинціальныхъ Совѣтниковъ пограничныхъ округовъ.

6. За исключеніемъ случаевъ, означенныхъ въ параграфѣ 4-мъ, ни одного человѣка, называющаго себя подданнымъ одной изъ Высокихъ договаривающихся Сторонъ, нельзя будетъ переслать на землю другой иначе, какъ вслѣдствіе предварительнаго соглашенія между надлежащими начальствами, которыя суть:

Для Россіи и для Царства Польскаго—особый Россійскій Коммисаръ и Начальникъ пограничнаго Польскаго округа, каждый, на сколько это до него касается (ст. 19 § 2); для Пруссіи—Провинціальные Совѣтники (*Landräthe*) пограничныхъ округовъ.

7. Какъ скоро будетъ дознано по несомнѣннымъ доказательствамъ, что человѣкъ, котораго надлежитъ выслать, есть дѣйствительно подданный того Государства, которому предлагается принять его, тогда онъ будетъ немедленно допущенъ въ оное, безъ различія религіи или происхожденія (*Heimath*) даже и тогда, когда нельзя будетъ съ точностію опредѣлить мѣсто его рожденія и общины, къ которой онъ принадлежитъ.

8. Во всѣхъ вышепомянутыхъ случаяхъ, издержки, какія бы онѣ ни были, сопряженныя съ пересылкою такого рода, обращаются на счетъ Государства, отъ котораго та пересылка послѣдуетъ.

9. Ежели Россійское Правительство или Правительство Царства Польскаго пожелаетъ сбыть человѣка, коего препровожденіе на его родину не можетъ быть произведено иначе, какъ чрезъ Прусскія владѣнія, то Прусское Правительство никогда не будетъ отказывать въ согласіи своемъ на подобное препровожденіе, если только при выдачѣ таковаго человѣка Прусскимъ пограничнымъ начальствамъ имъ будетъ вручено:

1) засвидѣтельствованное объявленіе Правительства, къ которому этотъ человѣкъ принадлежитъ, съ означеніемъ согласія онаго на его принятіе;

b) ze strony Prus, za pośrednictwem Radców Prowincyonalnych (*Landräthe*) pogranicznych powiatów.

6. Wyjąwszy przypadki przewidziane paragrafem 4-tym, żadna osoba, podająca się za poddanego jednéj z Wysokich umawiających się Stron, nie może być odesłaną do kraju drugiego, jak tylko za poprzedniém porozumieniem się właściwych władz, które są:

ze strony Rossyi i Królestwa Polskiego—Komisarz specjalny Rossyjski i Naczelnik pogranicznego powiatu Polskiego, każdy w zakresie swoich czynności (art. 19 § 2); ze strony Prus—Radcy Prowincyonalni (*Landräthe*) okręgów pogranicznych.

7. Jak tylko, w skutku niezaprzeczonych dowodów, okaże się, że osoba mająca być zwróconą jest rzeczywiście poddaną Państwa, któremu przyjęcie onéj jest przedstawione, naówczas przyjętą zostanie bezzwłocznie, bez względu na jéj wyznanie lub miejsce pobytu (*Heimath*), nawet w razie, gdyby miejsce jéj urodzenia lub téż gmina, do któréj należy, nie mogły być dokładnie wskazane.

8. We wszystkich tu powyżéj wskazanych przypadkach, wszelkie jakiebądź koszta, pochodzące z odesłania osoby należącéj do téj kategoryi, pozostaną ciężarem tego kraju, który oddanie osoby dopełni.

9. Jeżeliby Rząd Rossyjski lub Polski zechciał się pozbyć cudzoziemca, którego transport do jego ojczyzny nie mógłby inaczéj być uskutecznionym, jak tylko przez Państwo Pruskie, wówczas Rząd Pruski nie odmówi nigdy zezwolenia swojego na dokonanie podobnego odprowadzenia, byleby tylko przy wydaniu podobnéj osoby pogranicznym władzom Pruskim złożono zarazem:

1) poświadczone zezwolenie na przyjęcie odsyłającéj się osoby, wydane przez Rząd tego kraju, do którego taż osoba należy;

2) полная сумма издержекъ на пересылку и содержаніе помянутаго человѣка за весь путь до его родины.

Въ случаѣ несовершеннаго выполненія этихъ двухъ условій, Прусское Правительство, по уваженію Конвенцій, существующихъ на сей предметъ между онымъ и другими Государствами, не будетъ имѣть возможности, принимать людей, слѣдующихъ къ пересылкѣ въ третье Государство. Если подобные люди, принадлежащіе третьему Государству, были не менѣе того допущены въ Прусскія владѣнія по паспорту, выданному россійскими или польскими Начальствами, а Правительство страны, которую они выдаютъ за свою родину, откажется принять ихъ, то прусскія начальства будутъ въ правѣ отослать ихъ обратно въ Россію или въ Царство Польское, въ продолженіе однаго года со дня прибытія ихъ оттуда въ Пруссію, съ означеніемъ на ихъ паспортахъ причины таковой обратной высылки.

Но если бы иностранцы, добровольно покинувшіе Россійскія или Польскія владѣнія, или высланные изъ оныхъ безъ обозначенія въ Прусской Монархіи какой нибудь мѣстности, куда они высылаются, явились въ Пруссіи вслѣдствіе отказа въ пріемѣ со стороны Государства, которое они выдаютъ за свое отечество, въ такомъ случаѣ, то обстоятельство, что они снабжены на выходъ россійскими или польскими паспортами, не можетъ служить поводомъ къ отсылкѣ ихъ въ Россію или Царство Польское, и россійскія и польскія начальства не будутъ обязаны принять ихъ обратно.

Статья 24.

Срокъ сей Конвенціи, которой всѣ постановленія относятся равномѣрно и до Царства Польсгаго, кончится чрезъ двѣнадцатъ лѣтъ.

Статья 25.

Настоящая Конвенція будетъ ратификована и ратификаціи оной будутъ размѣнены въ Берлинѣ въ теченіе шести недѣль, или ранѣе, если возможно.

2) całkowity fundusz na wydatki podróży i utrzymao nia w mowie będącéj osoby przez całą drogę aż djéj ojczyzny.

Jeżeli te dwa warunki nie będą w zupełności dopełnione, Rząd Pruski, ze względu istniejących w téj mierze układów pomiędzy nim a innemi Mocarstwami, nie będzie mógł skłonić się do przyjęcia osoby mającéj być odesłaną do trzeciego Mocarstwa. W przypadku, gdzieby cudzoziemiec należący do trzeciego kraju, wpuszczony był do Państwa Pruskiego, za pasportem rossyjskim lub polskim, a Państwo, z którego on się mieni pochodzić, przyjęcia tegoż odmówiło; władze Pruskie mogą osoby podobne odesłać do Rossyi lub Polski, w ciągu roku jednego od czasu wejścia do Prus z jednego z tych dwóch krajów; w pasporcie wszakże powód odesłania ma być zapisany.

Wszelako, gdyby cudzoziemcy, którzyby dobrowolnie opuścili teritorium Rossyi lub Polski, lub którzyby byli z niego wydaleni, nie będąc przytém przesłanemi do jakiegokolwiek miejsca pobytu w Państwie Pruskiém, udali się jednak do Prus, z powodu, iż kraj, z którego mienią się być pochodzącemi, odmówił im przyjęcia, a byli zaopatrzeni w pasporta wyjścia rossyjskie lub polskie, okoliczność ta, iż posiadają pasporta rossyjskie lub polskie, nie może spowodować odesłania ich na powrót do Rossyi lub Polski, i w tym przypadku władze Rossyjskie i Polskie nie będą obowiązane do ich przyjęcia.

Artykuł 24.

Trwanie niniejszéj Konwencyi, któréj wszystkie rozporządzenia ściągają się i do Królestwa Polskiego, zakreślone jest do lat dwunastu.

Artykuł 25.

Konwencya niniejsza zostanie ratyfikowaną, a ratyfikacye jéj zamienione w Berlinie w przeciągu sześciu tygodni lub wcześniéj, jeżeli być może.

Въ удостовѣреніе чего, мы, обоюдные полномочные, подписали оную съ приложеніемъ печати гербовъ нашихъ.

Учинено въ Берлинѣ, 27 Іюля (8 Августа) 1857 года.

(подписали) *Бруновъ. Мантейфель.*

(М. П.) (М. П.)

Того ради, по довольномъ разсмотрѣніи сей Конвенціи, пріемля оную за благо, симъ подтверждаемъ и ратификуемъ во всемъ ея содержаніи, обѣщая Императорскимъ Нашимъ словомъ, за Насъ, Наслѣдниковъ и Преемниковъ Нашихъ, что все въ означенной Конвенціи постановленное соблюдаемо и исполняемо будетъ ненарушимо. Въ удостовѣреніе чего Мы сію Нашу Императорскую Ратификацію Собственноручно подписавъ, повелѣли утвердить Государственною Нашею печатью.

Дана въ Петергофѣ, Августа девятаго дня въ лѣто отъ Рождества Христона тысяча восемъ сотъ пятьдесятъ седьмое, Государствованія же Нашего въ третіе.

На подлинной написано Собственною Его Императорскаго Величества рукою тако:

„АЛЕКСАНДРЪ.“

(М. П.).

Контрасигнировалъ:

Министръ Иностранныхъ Дѣлъ, *Князь Горчаковъ.*

W dowód czego My Pełnomocnicy obojéj Strony podpisaliśmy się, przy wyciśnięciu naszych pieczęci herbowych.

Działo się w Berlinie, dnia 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 r.

(podpisano) *Brunnow.* (podpisano) *Manteuffel.*

(L. S.) (L. S.)

Dla tego, po dostatecznem rozważeniu téj Konwencyi, przyjmując ją niniejszém, zatwierdzamy i ratyfikujemy w całości, ręcząc Naszém Cesarskiém słowem, za Nas i Następców Naszych, że wszystko, co tą Konwencyą jest zastrzeżone, zachowywaném i wypełnianém będzie niezmiennie. W dowód czego, My tę Naszę Cesarską ratyfikacyą własnoręcznie podpisawszy, Rozkazaliśmy stwierdzić Państwa Naszego pieczęcią.

Działo się w Peterhofie, dnia dziewiątego Sierpnia roku od Narodzenia Chrystusa tysiąc ośmset pięćdziesiątego siódmego, Panowania zaś Naszego trzeciego.

Na oryginale własną Jego Cesarskiéj Mości ręką podpisano tak:

„ALEXANDER“.

(L. S.)

Kontrasygnował:

Zarządzający Ministerstwem Spraw Zagranicznych,

Książę Gorczakow.

№ 221.

Поименованіе Судовъ, коимъ предоставлено требовать отъ прусскихъ властей выдачи бѣжавшихъ преступниковъ.

(11 (23) Ноября 1857 г.)

Главному Директору, Предсѣдательствующему въ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Статсъ-Секретарь при Совѣтѣ Управленія.

Имѣю честь увѣдомить Ваше Превосходительство, что, на основаніи объясненія Главнаго Директора Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 19 (31) Октября сего года, за N. 19,130/38,350, послѣдовавшаго по соглашенію съ Вами, я предварилъ Управляющаго Дипломатическою Канцеляріею при Главнокомандующемъ Арміею, что требованіе отъ прусскихъ властей, выдачи бѣжавшихъ преступниковъ, согласно вновь заключенной между Нашимъ и Прусскимъ Правительствами картельной Конвенціи, предоставлено Уголовнымъ Судамъ Царства, которые и прежде пользовались этимъ преимуществомъ, а именно Уголовнымъ Судамъ:

1. Варшавской губерніи въ Варшавѣ,
2. Радомской губерніи въ Кѣльцахъ,
3. Люблинской губерніи въ Люблинѣ,
4. Плоцкой и Августовской губерніи въ Плоцкѣ.

Списки прусскимъ властямъ и управленіямъ, которымъ предоставлено такое же право, препровождены мною Главному Директору Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ, ко-

№ 221.

Wskazanie Sądów, które są upoważnione do żądania od władz pruskich wydania zbiegłych przestępców.

(d. 11 (23) Listopada 1857 r.)

do

Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnéj.

Mam honor zawiadomić JW. Dyrektora Głównego, że na zasadzie wyjaśnienia Dyrektora Głównego Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 19 (31) Października r. b., Nr. 19,130/38,350, po porozumieniu się z JW. Panem uczynionego, uprzedziłem Zarządzającego Kancelaryą Dyplomatyczną przy Główniedowodzącym Armią, że do żądania od właściwych władz pruskich wydania zbiegłych przestępców, w myśl nowo zawartéj przez Rząd nasz z pruskim Konwencyi kartelowéj, upoważnione zostały Sądy Kryminalne Królestwa, którym ta atrybucya i dawniéj służyła, a mianowicie Sądy Kryminalne:

1. Gubernii Warszawskiéj w Warszawie,
2. Gubernii Radomskiéj w Kielcach,
3. Gubernii Lubelskiéj w Lublinie,
4. Gubernii Płockiéj i Augustowskiéj w Płocku.

Wykazy władz i urzędów pruskich, którym podobne prawo zostawione zostało, zakomunikowałem Dyrektorowi Głównemu Spraw Wewnętrznych i Duchownych, od którego ko-

торымъ таковые будутъ сообщены Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Варшава, 11 (23) Ноября 1857 года.

Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Карницкій.*

N. 23,829.

№ 222.

Списокъ прусскимъ властямъ, коимъ разрѣшено сноситься съ Судами Царства Польскаго.

(17 Сентября 1857 г.)

Правительства, заключившія 27 Іюля (8 Августа) 1857 года картельную Конвенцію, обязались, на основаніи 16-й статьи 4 §, сообщить себѣ взаимно списокъ высшимъ судамъ и правительственнымъ мѣстамъ, которыя будутъ обязаны, какъ съ одной, такъ и съ другой стороны, исполнять требованія относительно выдачи бѣглыхъ преступниковъ.

Эти Суды и власти въ Пруссіи суть слѣдующіе:

1. *Въ Прусской провинціи.*

Трибуналъ Восточной Пруссіи въ Кенигсбергѣ и Апелляціонные Суды: въ Инстербургѣ и Маріенвердерѣ.

2. *Въ Бранденбургской провинціи.*

Судебная Палата въ Берлинѣ и Апелляціонный Судъ въ Франкфуртѣ на Одерѣ.

3. *Въ Помераніи.*

Апелляціонные Суды: въ Штетинѣ, Кеслинѣ и Грейфсвальдѣ.

munikacyą o nich Kommissya Rządowa Sprawiedliwości otrzyma.

Warszawa, dnia 11 (23) Listopada 1857 roku.

Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Karnicki.*

Nr. 23,829.

№ 222.

Wykaz władz pruskich, upoważnionych do znoszenia się z Sądami Królestwa Polskiego.

(d. 17 Września 1857 r.)

Rządy, które pod dniem 27 Lipca (8 Sierpnia) 1857 r. zawarły Konwencyą kartelową, zobowiązały się artykułem 16 § 4 zakomunikować sobie wzajemnie wykaz wyższych Sądów i władz rządowych, które będą obowiązane, tak z jednéj, jak i z drugiéj strony, załatwiać reklamacye co do ekstradycyi zbiegłych przestępców.

Sądy te i władze w Prusach są następujące:

1. *W prowincyi Pruskiéj.*

Trybunał Prus Wschodnich w Królewcu i Sądy Apellacyjne: w Insterburg i Marienwerder.

2. *W prowincyi Brandenburskiéj.*

Izba Sądowa w Berlinie i Sąd Apellacyjny w Frankfurcie nad Odrą.

3. *W prowincyi Pomeranii.*

Sądy Apellacyjne: w Szczecinie, Coeslinie i Greifswaldzie.

4. *Въ Силезской провинціи.*

Апелляціонные Суды: въ Бреславлѣ, въ Глоговѣ и Раци боржѣ.

5. *Въ Познанской провинціи.*

Апелляціонные Суды: въ Позенѣ и Бромбергѣ.

6. *Въ Саксонской провинціи.*

Апелляціонные Суды: въ Магдебургѣ, Гальберштатѣ и Наумбургѣ.

7. *Въ Вестфальской провинціи.*

Апелляціонные Суды: въ Мюнстерѣ, Падерборнѣ, Гаммѣ и Арнсбергѣ; къ сему послѣднему принадлежатъ и провинціи Гогенцолернъ.

8. *Въ Рейнской провинціи.*

Генеральный Царскій Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Колоніи, Царскіе Прокуроры при Трибуналахъ (*Landgericht*); въ Э-ля-Шапель, Боннъ, Клеве, Кобленцѣ, Колоніи, Дюссельдорфѣ, Ельберфельдѣ, Саарбрюкѣ, и Треве, а равно Сенатъ въ Эренбрейтштейнѣ.

Берлинъ 17 Сентября 1857 года.

(подписано) *Мантейфель.*

съ копіею вѣрно:

Статсъ-Секретарь, (подписано) *Карницкій.*

4. *W prowincyi Szląskiéj.*

Sądy Apellacyjne: w Wrocławiu, Głogowie i Raciborzu.

5. *W prowincyi Poznańskiéj.*

Sądy Apellacyjne: w Poznaniu i Bydgoszczy (Bromberg).

6. *W prowincyi Saskiéj.*

Sądy Apellacyjne: w Magdeburgu, Halberstadzie i Naumburgu.

7. *W prowincyi Westfalskiéj.*

Sądy Apellacyjne: w Münster, Paderborn, Hamm i Arnsberg; w tym ostatnim zarazem i dla krajów Hohenzollern.

8. *W prowincyi Reńskiéj.*

Prokurator Jeneralny Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Kolonii, Prokuratorowie Królewscy przy Trybunałach (*Landgericht*): w Aix-La-Chapelle, Bonn, Clèves, Coblenz, Kolonii, Düsseldorf, Elberfeld, Saarbrücken i Trèves, jak również Senat w Ehrenbreitstein.

Berlin, dnia 17 Września 1857 roku.

(podpisano) *Manteuffel.*

Za zgodność kopii:

Sekretarz Stanu, (podpisano) *Karnicki.*

СПИСОКЪ

Оберъ-Прокурорамъ и Прокурорамъ въ Прусскомъ Королествѣ.

1. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Камеральномъ Судѣ въ Берлинѣ.

a) Царскій Прокуроръ при городскомъ Судѣ въ Берлинѣ.
b) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Ангермюндѣ.
c) „ „ „ „ „ Берлинѣ.
d) „ „ „ „ „ Бранденбургѣ.
e) „ „ „ „ „ Перлебергѣ.
f) „ „ „ „ „ Потсдамѣ.
g) „ „ „ „ „ Пренцляу.
h) „ „ „ „ „ Ней-Руппинъ.
i) „ „ „ „ „ Спандау.
k) „ „ „ „ „ Темплинѣ.
l) „ „ „ „ „ Вризенѣ.

2. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ во Франкфуртѣ на Одерѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Котбусѣ.
b) „ „ „ „ „ Кроссенѣ.
c) „ „ „ „ „ Кюстринѣ.
d) „ „ „ „ „ Франкфуртѣ н/О.
e) „ „ „ „ „ Фридебергѣ н/М.
f) „ „ „ „ „ Кролевцѣ н/М.
g) „ „ „ „ „ Ландсбергѣ н/В.
h) „ „ „ „ „ Люкау.
i) „ „ „ „ „ Любенѣ.
k) „ „ „ „ „ Сольдинѣ.

WYKAZ

Nadprokuratorów i Prokuratorów Królewskich w Państwie Pruskiém.

1. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Kameralnym w Berlinie.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie miejskim w Berlinie.
b) „ „ „ okręgowym w Angermünde.
c) „ „ „ „ „ w Berlinie.
d) „ „ „ „ „ w Brandenburgu.
e) „ „ „ „ „ w Perlebergu.
f) „ „ „ „ „ w Potsdamie.
g) „ „ „ „ „ w Prenzlau.
h) „ „ „ „ „ w Neu-Ruppin.
i) „ „ „ „ „ w Spandau.
k) „ „ „ „ „ w Templinie.
l) „ „ „ „ „ w Wriezen.

2. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Frankfurcie nad Odrą.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Cottbus.
b) „ „ „ „ „ w Crossen.
c) „ „ „ „ „ w Cüstrinie.
d) „ „ „ „ „ w Frankfurcie n/O.
e) „ „ „ „ „ w Friedeberg n/M.
f) „ „ „ „ „ w Królewcu n/M.
g) „ „ „ „ „ w Landsbergu n/W.
h) „ „ „ „ „ w Luckau.
i) „ „ „ „ „ w Lübben.
k) „ „ „ „ „ w Soldin.

l) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Зорау.
m) „ „ „ „ „ Шпрембергѣ.
n) „ „ „ „ „ Зилензикѣ.
o) „ „ „ „ „ Пуллихау.

3. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Штетинѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Анклямѣ.
b) „ „ „ „ „ Камминѣ.
c) „ „ „ „ „ Нейгардѣ.
d) „ „ „ „ „ Старгардѣ.
e) „ „ „ „ „ Штетинѣ.

4. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Кеслинѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бюттовѣ.
b) „ „ „ „ „ Кеслинѣ.
c) „ „ „ „ „ Кольбергѣ.
d) „ „ „ „ „ Драмбургѣ.
e) „ „ „ „ „ Нейштетинѣ.
f) „ „ „ „ „ Стольпе.

5. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Грейфсвальдѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бергенѣ.
b) „ „ „ „ „ Грейфсвальдѣ.
c) „ „ „ „ „ Стральзундѣ.

6. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Западно-Прусскомъ Трибуналѣ въ Кенигсбергѣ н/Пр.

a) Царскій Прокуроръ при городскомъ Судѣ въ Кенигсбергѣ н/Пр.
b) „ „ окружномъ „ „ Бартенштейнѣ
c) „ „ „ „ „ Браунсбергѣ.
d) „ „ „ „ „ Хейльсбергѣ.
e) „ „ „ „ „ Кенигсбергѣ н/Пр.
f) „ „ „ „ „ Лабяу.
g) „ „ „ „ „ Мемелѣ.

l) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Sorau.
m) „ „ „ „ „ w Spremberg.
n) „ „ „ „ „ w Zielenzig.
o) „ „ „ „ „ w Züllichau.

3. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Stettinie.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Anclam.
b) „ „ „ „ „ w Cammin.
c) „ „ „ „ „ w Naugard.
d) „ „ „ „ „ w Stargard.
e) „ „ „ „ „ w Stettinie.

4. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Coeslinie.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Bütowie.
b) „ „ „ „ „ w Coeslinie.
c) „ „ „ „ „ w Colberg.
d) „ „ „ „ „ w Dramburgu.
e) „ „ „ „ „ w Neustettin.
f) „ „ „ „ „ w Stolpe.

5. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Greifswald.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Bergen.
b) „ „ „ „ „ w Greifswald.
c) „ „ „ „ „ w Stralsundzie.

6. Nadprokurator Królewski przy Zachodnio - Pruskim Trybunale w Königsberg nad Pr.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie miejskim w Königsberg n/P.
b) „ „ „ „ okręgowym w Bartenstein.
c) „ „ „ „ „ w Braunsbergu.
d) „ „ „ „ „ w Heilsbergu.
e) „ „ „ „ „ w Königsbergu n/P.
f) „ „ „ „ „ w Labiau.
g) „ „ „ „ „ w Memel.

h) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Морунгенѣ.
i) „ „ „ „ „ Нейденбургѣ.
k) „ „ „ „ „ Ресселѣ.
l) „ „ „ „ „ Велляу.

7. Царскій Оберъ-Прокуроръ Апелляціоннаго Суда въ Инстербургѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Ангербургѣ.
b) „ „ „ „ „ Гумбиненѣ.
c) „ „ „ „ „ Хейдекругѣ.
d) „ „ „ „ „ Инстербургѣ.
e) „ „ „ „ „ Іоганисбергѣ.
f) „ „ „ „ „ Каукененъ.
g) „ „ „ „ „ Лыцкѣ.
h) „ „ „ „ „ Зенсбургѣ.
i) „ „ „ „ „ Сталлюпененъ.
k) „ „ „ „ „ Тильзитѣ.

8. Царскій Оберъ-Прекуроръ Апелляціоннаго Суда въ Маріенвердерѣ.

a) Царскіе Прокуроры при окружномъ и городскомъ Судахъ въ Гданскѣ.
b) Царскіе Прокуроры при окружномъ Судѣ въ Коницъ.
c) „ „ „ „ „ Дейчъ-Кроне.
d) „ „ „ „ „ Ельбингѣ.
e) „ „ „ „ „ Грудзіондзѣ.
f) „ „ „ „ „ Лебау.
g) „ „ „ „ „ Маріенбургѣ.
h) „ „ „ „ „ Маріенвердерѣ.
i) „ „ „ „ „ Швецѣ.
k) „ „ „ „ „ Пр. Старгартѣ.
l) „ „ „ „ „ Штрасбургѣ.
m) „ „ „ „ „ Торнѣ.

9. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Бреславлѣ.

a) Царскій Прокуроръ при городскомъ Судѣ въ Бреславлѣ.
b) „ „ окружномъ „ „ Бригѣ.

h) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Mohrungen.
i) „ „ „ „ „ w Neidenburgu.
k) „ „ „ „ „ w Roessel.
l) „ „ „ „ „ w Wehlau.

7. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Insterburg.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Angerburg.
b) „ „ „ „ „ w Gumbinie.
c) „ „ „ „ „ w Heidekrug.
d) „ „ „ „ „ w Insterburg.
e) „ „ „ „ „ w Johannisburg.
f) „ „ „ „ „ w Kaukehnen.
g) „ „ „ „ „ w Lyck.
h) „ „ „ „ „ w Sensburg.
i) „ „ „ „ „ w Stallupöhnen.
k) „ „ „ „ „ w Tylży.

8. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Marienwerder.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym i miejskim w Gdańsku.
b) „ „ „ okręgowym w Conitz.
c) „ „ „ „ w Deutsch-Crone.
d) „ „ „ „ w Elbing.
e) „ „ „ „ w Grudziądzu.
f) „ „ „ „ w Löbau.
g) „ „ „ „ w Marienburg.
h) „ „ „ „ w Marienwerder.
i) „ „ „ „ w Schwetz.
k) „ „ „ „ w Pr. Stargardt.
l) „ „ „ „ w Strassburgu.
m) „ „ „ „ w Toruniu.

9. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Wrocławiu.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie miejskim w Wrocławiu.
b) „ „ „ „ okręgowym w Brieg.

c) Царскій Прокуроръ при городскомъ Судѣ въ Франкенштейнѣ.
d) „ „ „ „ „ Глацѣ.
e) „ „ „ „ „ Гиршбергѣ.
f) „ „ „ „ „ Яуеръ.
g) „ „ „ „ „ Неймарктѣ.
h) „ „ „ „ „ Эльсѣ.
i) „ „ „ „ „ Штреленѣ.
k) „ „ „ „ „ Швейдницѣ.
l) „ „ „ „ „ Требницѣ.
m) „ „ „ „ „ Вальденбургѣ.

10. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Глогау.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бунцляу
b) „ „ „ „ „ Глогау.
c) „ „ „ „ „ Герлицѣ.
d) „ „ „ „ „ Гринбергѣ.
e) „ „ „ „ „ Ляубанѣ.
f) „ „ „ „ „ Лигницѣ.
g) „ „ „ „ „ Левенбергѣ.
h) „ „ „ „ „ Либринѣ.
i) „ „ „ „ „ Саганѣ.

11. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Рациборжѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бейтенѣ.
b) „ „ „ „ „ Крейцбургѣ.
c) „ „ „ „ „ Глейвицѣ.
d) „ „ „ „ „ Леобшицѣ.
e) „ „ „ „ „ Нейссе.
f) „ „ „ „ „ Оппельнѣ.
g) „ „ „ „ „ Плессѣ.
h) „ „ „ „ „ Рациборжѣ.

12. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Позенѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Гратцѣ.

c) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Frankenstein.
d) „ „ „ „ w Glatz.
e) „ „ „ „ w Hirschberg.
f) „ „ „ „ w Jauer.
g) „ „ „ „ w Neumarkt.
h) „ „ „ „ w Oels.
i) „ „ „ „ w Strehlen.
k) „ „ „ „ w Schweidnitz.
l) „ „ „ „ w Trebnitz.
m) „ „ „ „ w Waldenburg.

10. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Głogowie.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Bunzlau.
b) „ „ „ „ w Głogowie.
c) „ „ „ „ w Görlitz.
d) „ „ „ „ w Grünberg.
e) „ „ „ „ w Lauban.
f) „ „ „ „ w Liegnitz.
g) „ „ „ „ w Löwenberg.
h) „ „ „ „ w Lübrin.
i) „ „ „ „ w Sagan.

11. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Raciborzu.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Beuthen.
b) „ „ „ „ w Creutzburgu.
c) „ „ „ „ w Gleiwitz.
d) „ „ „ „ w Leobschütz.
e) „ „ „ „ w Neisse.
f) „ „ „ „ w Oppeln.
g) „ „ „ „ w Pless.
h) „ „ „ „ w Raciborzu.

12. Nadprokurator Królewski przy Sądze Apellacyjnym w Poznaniu.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Grätz.

b) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Костенѣ.
c) „ „ „ „ „ Лисса.
d) „ „ „ „ „ Мезеричѣ.
e) „ „ „ „ „ Островѣ.
f) „ „ „ „ „ Плешенѣ.
g) „ „ „ „ „ Позенѣ.
h) „ „ „ „ „ Замтерѣ.
i) „ „ „ „ „ Вржеснѣ.

13. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Бромбергѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бромбергѣ.
b) „ „ „ „ въ Гнѣзнѣ.
c) „ „ „ „ въ Иновроцлавѣ
d) „ „ „ „ въ Шнейдемиле
e) „ „ „ „ въ Шубинѣ.
f) „ „ „ „ въ Лобсенсѣ.

14. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Магдебургѣ.

a) Царскій Прокуроръ при городскомъ и окружномъ Судахъ въ Магдебургѣ.
b) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бургѣ.
c) „ „ „ „ „ Кальбе н/С.
d) „ „ „ „ „ Нейгандельслебенѣ.
e) „ „ „ „ „ Зальцведелѣ.
f) „ „ „ „ „ Штендалѣ.
g) „ „ „ „ „ Ванцлебенѣ.

15. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Гальберштатѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Гальберштатѣ.
b) „ „ „ „ „ Гейлигенштатѣ.
c) „ „ „ „ „ Нордгаузенѣ.
d) „ „ „ „ „ Кведлинбургѣ.

b) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Kosten.
c) „ „ „ „ w Lissa.
d) „ „ „ „ w Meseritz.
e) „ „ „ „ w Ostrowiu.
f) „ „ „ „ w Pleschen.
g) „ „ „ „ w Poznaniu.
h) „ „ „ „ w Samter.
i) „ „ „ „ w Wrześni.

13. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Bydgoszczy (Bromberg).

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowymwBydgoszczy.
b) „ „ „ „ w Gnieźnie.
c) „ „ „ „ w Inowrocławiu.
d) „ „ „ „ w Schneidemühl.
e) „ „ „ „ w Szubinie.
f) „ „ „ „ w Lobsens.

14. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Magdeburgu.

a) Prokurator Królewski Sądowy miejski i okręgowy w Magdeburgu.
b) „ „ „ okręgowy w Burg.
c) „ „ „ „ w Calbe nad Saalą.
d) „ „ „ „ w Neuhaldensleben.
e) „ „ „ „ w Salzwedel.
f) „ „ „ „ w Stendal.
g) „ „ „ „ w Wanzleben.

15. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Halberstadt.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Halberstadt.
b) „ „ „ „ w Heiligenstadt.
c) „ „ „ „ w Nordhausen.
d) „ „ „ „ w Quedlinburgu.

16. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Наумбургѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Эйленбургѣ.
b) „ „ „ „ „ Ерфуртѣ.
c) „ „ „ „ „ Галли н/С.
d) „ „ „ „ „ Либенверда.
e) „ „ „ „ „ Мерсебургѣ.
f) „ „ „ „ „ Наумбургѣ н/С.
g) „ „ „ „ „ Зангергаузенѣ.
h) „ „ „ „ „ Зуль (*Suhl*).
i) „ „ „ „ „ Торгау.
k) „ „ „ „ „ Витембергѣ.
l) „ „ „ „ „ Зейтцъ.

17. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Мюнстеръ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бохольтѣ.
b) „ „ „ „ „ Кесфельдѣ.
c) „ „ „ „ „ Дорштенѣ.
d) „ „ „ „ „ Мюнстерѣ.
e) „ „ „ „ „ Штейнфуртѣ.
f) „ „ „ „ „ Варендорфѣ.

18. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Падерборнѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бѣлефельдѣ.
b) „ „ „ „ „ Херфордѣ.
c) „ „ „ „ „ Хекстерѣ.
d) „ „ „ „ „ Любекѣ.
e) „ „ „ „ „ Минденѣ.
f) „ „ „ „ „ Падерборнѣ.
g) „ „ „ „ „ Варбургѣ.

16. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Naumburgu.

a) Prokurator Królewski w Sądzie okręgowym w Eilenburgu.
b) „ „ „ „ w Erfurcie.
c) „ „ „ „ w Halli n/S.
d) „ „ „ „ w Liebenwerda.
e) „ „ „ „ w Merseburgu.
f) „ „ „ „ w Naumburgu n/S.
g) „ „ „ „ w Sangerhausen.
h) „ „ „ „ w Suhl.
i) „ „ „ „ w Torgau.
k) „ „ „ „ w Wittenbergu
l) „ „ „ „ w Zeitz.

17. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Münster.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Bocholt.
b) „ „ „ „ w Coesfeld.
c) „ „ „ „ w Dorsten.
d) „ „ „ „ w Münster.
e) „ „ „ „ w Steinfurt.
f) „ „ „ „ w Warendorf.

18. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Paderborn.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Bielefeld.
b) „ „ „ „ w Herford.
c) „ „ „ „ w Höxter.
d) „ „ „ „ w Lübbecke.
e) „ „ „ „ w Minden.
f) „ „ „ „ w Paderborn.
g) „ „ „ „ w Warburg.

19. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Гаммѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Бохумѣ.
b) „ „ „ „ „ Дортмундѣ.
c) „ „ „ „ „ Дуисбургѣ.
d) „ „ „ „ „ Ессенѣ.
e) „ „ „ „ „ Гагенѣ.
f) „ „ „ „ „ Гаммѣ.
g) „ „ „ „ „ Изерлонѣ.
h) „ „ „ „ „ Зестѣ.
i) „ „ „ „ „ Везелѣ.

20. Царскій Оберъ-Прокуроръ Апелляціоннаго Суда въ Арнсбергѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Арнсбергѣ.
b) „ „ „ „ „ Липштатѣ.
c) „ „ „ „ „ Зигенѣ.
d) „ „ „ „ „ Гергингенѣ.

21. Царскій Оберъ-Прокуроръ при Сенатѣ Юстиціи въ Эренбрейтштейнѣ.

a) Царскій Прокуроръ при окружномъ Судѣ въ Нейвидѣ.
b) „ „ „ „ „ Вецлярѣ.
c) „ „ „ „ „ Альтенкирхенѣ.

22. Генеральный Прокуроръ при Апелляціонномъ Судѣ въ Колоніи.

a) Оберъ-Прокуроръ при земскомъ Судѣ въ Аахенѣ.
b) „ „ „ „ Боннѣ.
c) „ „ „ „ Клеве.
d) „ „ „ „ Кобленцѣ.
e) „ „ „ „ Кельнѣ.
f) „ „ „ „ Дюссельдорфѣ.
g) „ „ „ „ Эльберфельдѣ.
h) „ „ „ „ Саарбрюкенѣ.

19. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Hamm.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Bochum.
b) „ „ „ „ w Dortmund.
c) „ „ „ „ w Duisburg.
d) „ „ „ „ w Essen.
e) „ „ „ „ w Hagen.
f) „ „ „ „ w Hamm.
g) „ „ „ „ w Iserlohn.
h) „ „ „ „ w Soest.
i) „ „ „ „ w Wesel.

20. Nadprokurator Królewski przy Sądzie Apellacyjnym w Arnsberg.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Arnsberg.
b) „ „ „ „ w Lippstadt.
c) „ „ „ „ w Siegen.
d) „ „ „ „ w Herchingen.

21. Nadprokurator Królewski przy Senacie Sprawiedliwości w Ehrenbreitstein.

a) Prokurator Królewski przy Sądzie okręgowym w Neuwied.
b) „ „ „ „ w Wetzlar.
c) „ „ „ „ w Altenkirchen.

22. Jeneralny Prokurator przy Sądzie Apellacyjnym w Kolonii.

a) Nadprokurator przy Sądzie Ziemskim w Aachen.
b) „ „ „ w Bonn.
c) „ „ „ w Clèves.
d) „ „ „ w Coblenz.
e) „ „ „ w Cöln.
f) „ „ „ w Düsseldorf.
g) „ „ „ w Elberfeld.
h) „ „ „ w Saarbrücken.

i) Оберъ-Прокуроръ при земскомъ Судѣ въ Трирѣ.
k) Царскій Прокуроръ „ Мальмеди.
l) „ „ „ Зиммернѣ.

Вѣрно:
Начальникъ Секціи, (подписано) *Папроцкій.*

Примѣчаніе. Настоящая вѣдомость, сообщенная при отношеніи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ отъ 1 (13) Февраля 1859 года, за N. 1,769/4,204, препровождена въ карательные Суды при предписаніи Правительственной Коммисіи Юстиціи отъ 5 (17) Марта 1858 года, за N. 2,554.

№ 223.

Договоръ между Россіею, Австріею и Пруссіею о взаимной выдачѣ лицъ, обвиняемыхъ въ государственныхъ преступленіяхъ.

(20 Февраля (4 Марта) 1834 г.)

Выписка изъ журнала засѣданія Совѣта Управленія отъ 20 Февраля (4 Марта) 1834 г.

Вице-Канцлеръ Россійскаго Государства, Графъ Нессельроде, сообщилъ Князю Намѣстнику въ Царствѣ засвидѣтельствованную копію Высочайшаго манифеста Его Императорско-Царскаго Величества, отъ 6 Февраля текущаго года, заключающаго въ себѣ постановленія, принятыя, по взаимному соглашенію трехъ союзныхъ державъ, Россіи, Австріи и Пруссіи, въ отношеніи лицъ, которыя могли бы оказаться виновными, въ одной изъ вышеозначенныхъ державъ, въ Государственной измѣнѣ, оскорбленіи Величества или вооруженномъ бунтѣ противъ Престола и Правительства.

i) Nadprokurator przy Sądzie Ziemskim w Trier.
k) Prokurator Królewski w Malmedy.
l) „ „ w Simmern.

Za zgodność:
Naczelnik Sekcyi, (podpisano) *Paprocki.*

Uwaga. Wykaz ten, przy odezwie Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych i Duchownych z dnia 1 (13) Lutego 1859 roku, za Nr. 1,769/4,204 zakomunikowany, Sądom karnym przy reskrypcie Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z dnia 5 (17) Marca ca 1858 roku, za Nr. 2,554, był przesłany.

№ 223.

Układ między Rossyą, Austryą i Prusami, co do wzajemnego wydawania osób o przestępstwa stanu obwinionych.

(d. 20 Lutego (4 Marca) 1834 r.)

Wypis z protokółu posiedzenia Rady Administracyjnéj dnia 20 Lutego (4 Marca) 1834 roku.

Wicekanclerz Państwa Rossyjskiego Hr. Nesselrode zakomunikował Księciu Jmci Namiestnikowi kopią poświadczoną Najwyższego Jego Cesarsko-Królewskiéj Mości Manifestu z dnia 6 Lutego r. b., obejmującego w sobie postanowienia przyjęte za zgodą trzech Mocarstw sprzymierzonych, Rossyi, Austryi i Prus, w przedmiocie osób, któreby w jednym z krajów Mocarstw pomienionych okazały się winnemi zdrady kraju, obrazy Majestatu lub zbrojnego buntu przeciw Tronowi i Rządowi.

Вышеозначенный манифестъ, обнародованный уже ко всеобщему свѣдѣнію во всѣхъ публичныхъ газетахъ и Воеводскихъ Дневникахъ, по приказанію Совѣта Управленія, помѣщенъ также и въ Дневникѣ Законовъ.

Съ подлиннымъ вѣрно:
Статсъ-Секретарь, (подписано) *О. Тымовскій.*

Содержаніе этого манифеста слѣдующее:

Божіею поспѣшествующею милостію
МЫ НИКОЛАИ I-й
Императоръ и Самодержецъ Всероссійскій

Московскій, Кіевскій, Владимирскій, Новгородскій, Царь Казанскій, Царь Астраханскій, Царь Польскій, Царь Сибирскій, Царь Херсониса-Таврическаго, Государь Псковскій и Великій Князь Смоленскій, Литовскій, Волынскій, Подольскій и Финляндскій, Князь Эстляндскій, Лифляндскій, Курляндскій и Семигальскій, Самогитскій, Бѣлостокскій, Корельскій, Тверскій, Югорскій, Пермскій, Вятскій, Болгарскій и иныхъ, Государь и Великій Князь Новагорода Низовскія земли, Черниговскій, Рязанскій, Полоцкій, Ростовскій, Ярославскій, Бѣлозерскій, Удорскій, Обдорскій, Кондійскій, Витебскій, Мстиславскій и всея Сѣверныя страны Повелитель и Государь Иверскія, Карталинскія, Грузинскія и Кабардинскія земли, и Армянскія Области, Черкасскихъ и Горскихъ Князей и иныхъ Наслѣдный Государь и Обладатель, Наслѣдникъ Норвежскій, Герцогъ Шлезвигъ-Гольстинскій, Стормарнскій, Дитмарсенскій и Ольденбургскій,
и проч., и проч., и проч.

Желая наивящше укрѣпить связи искренней дружбы и добраго сосѣдства, существующія между Нами, Его Величествомъ

Rada, Manifest pomieniony, który już przez wszystkie pisma publiczne i Dzienniki Wojewódzkie do wiadomości publicznéj podany został, nadto w Dzienniku Praw umieścić poleciła.

Zgodno z protokółem:
Sekretarz Stanu, (podpisano) *J. Tymowski.*

Który to Manifest jest następującéj osnowy:

z Bożéj Łaski
MY MIKOŁAJ I,
Cesarz Wszech Rossyi,

Moskiewski, Kijowski, Włodzimirski, Nowgorodzki, Car Kazański, Car Astrachański, Car (Król) Polski, Car Syberyjski, Car Chersonezu Tauryckiego, Pan Pskowski i Wielki Książę Smoleński, Litewski, Wołyński, Podolski i Finlandzki, Książę Estlandzki, Liflandzki, Kurlandzki i Semigalski, Żmudzki, Białostocki, Korelijski, Twerski, Jugorski, Permski, Wiatski, Bołgarski i innych; Pan i Wielki Książę Nowgorodu, ziemi Nizowskiéj, Czernihowski, Riazański, Połocki, Rostowski, Jarosławski, Bielozierski, Udorski, Obdorski, Kondyjski, Witebski, Mścisławski i całéj północnéj krainy Władca i Pan Iwerskiéj, Kartalińskiéj, Gruzyjskiéj i Kabardyńskiéj ziemi i Ormiańskiéj prowincyi; Książąt Czerkaskich i Górskich i innych dziedziczny Pan i Władca; Następca Norweski, Książę Schleswig-Holszteiński, Stormareński, Dittmarseński i Oldenburski,
i t. d. i t. d. i t. d.

Pragnąc jak najmocniéj ustalić związki szczeréj przyjaźni i dobrego sąsiedztwa, istnące między Nami, Najjaśniejszym

Императоромъ Австрійскимъ, Королемъ Венгерскимъ и Богемскимъ, и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ, а равно и между Нашими Государствами; пріемля сверхъ того въ уваженіе, что всѣ три союзныя Державы въ равной степени должны пещись о сохраненіи тишины и законнаго порядка въ Польскихъ областяхъ, каждой изъ нихъ подвластныхъ, Мы, по соглашенію съ Ихъ Величествами, утвердили нижеслѣдующія постановленія:

Никто изъ оказавшихся въ областяхъ одной изъ трехъ Державъ, то есть: Россіи, Австріи и Пруссіи, виновнымъ въ Государственной измѣнѣ, оскорбленіи Величества, вооруженномъ бунтѣ, или же изъ злоумышлявшихъ противъ Престола и Правительства, не будетъ имѣть ни защиты, ни убѣжища въ областяхъ двухъ другихъ Державъ. Всѣ три Державы, напротивъ того, обязуются выдавать немедленно всякаго, изобличаемаго въ вышеозначенныхъ преступленіяхъ, коль скоро онъ потребованъ будетъ Правительствомъ, которому онъ принадлежитъ.

Само собою разумѣется, что постановленія сіи не должны имѣть никакого обратнаго дѣйствія.

А какъ Его Величество Императоръ Австрійскій, Король Венгерскій и Богемскій, и Его Величество Король Прусскій согласились съ Нами, чтобы вышеизложенныя постановленія въ одно время обнародованы были во всѣхъ трехъ Государствахъ, то Мы объявляемъ о томъ во всеобщее свѣдѣніе Нашимъ подданымъ, дабы они сообразно съ симъ поступали; а вмѣстѣ съ тѣмъ предписываемъ Нашимъ Гражданскимъ и Военнымъ властямъ наблюдать, чтобы сіи постановленія, съ семнадцатаго сего Февраля, исполняемы были во всей силѣ и точности.

Дано въ С. Петербургѣ, Февраля шестаго дня въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемъ сотъ тридцать четвертое, Царствованія же Нашего въ девятое.

На подлинномъ собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано тако:

НИКОЛАЙ.

Cesarzem Jmcią Austryackim, Królem Węgierskim i Czeskim, i Najjaśniejszym Królem Jmcią Pruskim, tudzież między Naszemi Państwami; biorąc oraz na uwagę, że wszystkie trzy sprzymierzone Mocarstwa w równym stopniu powinny się starać o utrzymanie spokojności i porządku prawnego w prowincyach Polskich, każdemu z nich podległych; po wzajemném porozumieniu się z Najjaśniejszemi Cesarzem i Królem, zatwierdziliśmy postanowienia następne:

Ktokolwiek w prowincyach jednego z trzech Mocarstw, to jest: Rossyi, Austryi i Prus, okaże się winnym zdrady Stanu, obrazy Panującego, buntu zbrojną ręką, lub winnym knowania szkodliwych przeciw Tronowi i Rządowi zamysłów, nie znajdzie ani opieki, ani schronienia w prowincyach dwóch innych Mocarstw. Owszem, wszystkie trzy Mocarstwa obowiązują się wydawać niezwłocznie każdego, poszlakowanego o powyższe występki, jak skoro zajdzie o to żądanie od tego Rządu, do którego takowy człowiek należy.

Ma się rozumieć, że niniejsze postanowienia nie obowiązują na przeszłość.

A gdy Najjaśniejszy Cesarz Jmć Austryacki, Król Węgierski i Czeski, i Najjaśniejszy Król Jmć Pruski umówili się z Nami, iżby niniejsze postanowienia były jednoczasowie ogłoszone we wszystkich trzech Mocarstwach, przeto My podajemy je do powszechnéj Naszych poddanych wiadomości, dla tego, ażeby stosownie się zachowali; obok tego rozkazujemy Naszym cywilnym i wojskowym władzom czuwać, aby te postanowienia, poczynając od dnia 17 bieżącego Lutego, wypełniane były w całéj mocy i ścisłości.

Dan w S. Petersburgu, szóstego Lutego roku od Narodzenia Chrystusa Pana tysiącznego ośmsetnego trzydziestego czwartego, a Panowania Naszego dziewiątego.

Na oryginale własną Jego Cesarskiéj Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

№ 224.

Инструкція о порядкѣ судопроизводства по дѣламъ, производимымъ лишь по жалобѣ частныхъ лицъ.

(7 (19) Марта 1853 года.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ протоколовъ ревизій, производимыхъ Судьями для особыхъ порученій въ Судахъ Полиціи Простой, обнаруживается, что Суды эти не соблюдаютъ однообразнаго порядка въ отношеніи жалобъ, подлежащихъ разсмотрѣнію единственно по требованіямъ лицъ, коимъ причинены обиды или вредъ и убытки. Вслѣдствіе этого, какъ стороны, такъ и свидѣтели часто призываются въ Судъ безъ всякой надобности, и въ самыхъ Судахъ умножаются занятія и увеличивается количество дѣлъ.

Въ видахъ установленія однообразнаго въ этомъ отношеніи порядка, Правительственная Коммисія Юстиціи предлагаетъ Уголовному Суду предписать всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Простой, чтобы они не вносили въ судебные реестры такихъ жалобъ, по которымъ производство, согласно статьѣ 165-й Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, зависитъ отъ воли лицъ, принесшихъ жалобу, и чтобы не приступали къ слѣдствію впредь до подтвержденія жалобъ въ Судѣ самыми истцами.

Поэтому Судъ Полиціи Простой, по полученіи такого рода жалобы, обязанъ прежде всего вызвать истца, назначивъ ему соотвѣтственный срокъ для явки въ Судъ и предупредивъ, что, въ случаѣ неявки въ этотъ срокъ и неподтвержденія жалобы, не будетъ вовсе приступлено ко производству слѣдствія.

№ 224.

Instrukcya względem postępowania sądowego co do spraw, które tylko na żądanie skarżącego mogą być rozwinięte.

(d. 7 (19) Marca 1853 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z protokółów rewizyj przez Sędziów do szczególnych poruczeń w Sądach Policyi Prostéj odbywanych, dostrzegać się daje, że Sądy niejednakowo postępują ze skargami jedynie na żądanie pokrzywdzonego lub poszkodowanego dochodzeniu ulegającemi, skutkiem czego, tak strony, jakotéż świadkowie częstokroć na niepotrzebne stawiennictwo, a Sądy na pomnażanie sobie pracy i zwiększanie ogólnéj liczby spraw bywają narażane.

Dla zaprowadzenia więc w tym względzie jednostajnego porządku Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, ażeby do wszystkich Sądów Policyi Prostéj, jego jurisdykcyi podległych, wydał rozporządzenie, aby skargi, których popieranie, z mocy artykułu 165 Kodeksu kar głównych i poprawczych, od skarżących zawisło, nie były wpisywane do listy spraw, a tém samém, aby śledztwo nie było dotąd przedsiębrane, dopóki potwierdzenie tychże skarg w Sądzie przez wnoszących je nie nastąpi.

Dla tego Sąd Policyjny, po otrzymaniu skargi w mowie będącéj, winien przedewszystkiém wezwać skarżącego, wyznaczając mu stosowny termin do stawiennictwa, z ostrzeżeniem go, że jeżeli w tym czasie do Sądu nie przybędzie i skargi swéj nie urzeczywistni, śledztwo nie będzie prowadzoném.

Влослѣдствіи, если вызываемый не явится въ Судъ къ назначенному сроку и не оправдаетъ неявки уважительными причинами, то Судъ, по истребованіи удостовѣренія въ томъ, что повѣстка была вручена ему, не приступая къ дальнѣйшему производству дѣла, по которому прекращено хожденіе и не внося жалобы въ судебный реестръ, передаетъ оную въ архивъ, предоставляя истцу право возобновить жалобу прежде истеченія срока давности, если онъ будетъ настаивать о наказаніи обвиняемаго.

Уголовный Судъ обязывается объявить настоящее предписаніе къ свѣдѣнію и точному руководству всѣмъ Судамъ Исправительной Полиціи и наблюсти за точнымъ его исполненіемъ, о послѣдствіяхъ же сего представить рапортъ Правительственной Коммисіи Юстиціи въ теченіе тридцати дней.

Варшава, 7 (19) Марта 1853 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
(подписано) *О. Вычеховский.*

N. 10,656.

№ 225.

Дополненіе къ инструкціи о порядкѣ судопроизводства по дѣламъ, производимымъ лишь по жалобамъ частныхъ лицъ.

(1 (13) Ноября 1858 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Для введенія однообразнаго порядка въ разбирательствѣ жалобъ, по которымъ судебное преслѣдованіе можетъ быть воз-

Następnie zaś w terminie przepisanym, gdy pozwany nie stawi się, ani też niestawiennictwa nie usprawiedliwi, Sąd, po ściągnięciu dowodu na to, że wezwanie rąk jego doszło, bez działania dalszego, skargę, jako niepopieraną, złoży do akt, bez formowania sprawy i zaciągania jéj do listy spraw, pozostawiając samemu pokrzywdzonemu ponowienie skargi w czasie przez prawo na przedawnienie zakreślonym, jeżeli zechce nastawać na ukaranie obwinionego.

Wykonania niniejszego reskryptu, przy podaniu go do wiadomości i ścisłego stosowania się Sądom Poprawczym, Sąd Kryminalny dopilnuje i o skutku raport Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości w dniach trzydziestu złoży.

Warszawa, dnia 7 (19) Marca 1853 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
(podpisano) *O. Wyczechowski.*

Nr. 10,656.

№ 225.

Uzupełnienie instrukcyi względem postępowania sądowego w sprawach o czyny dochodzone tylko na żądanie skarżącego.

(d. 1 (13) Listopada 1858 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Dla zaprowadzenia jednostajnego porządku w załatwianiu skarg na żądanie pokrzywdzonego lub poszkodowanego

буждено только по требованію лицъ, потерпѣвшихъ лично или понесшихъ вредъ и убытки, а также, чтобы не умножать безъ всякой надобности числа дѣлъ, Правительственная Коммисія Юстиціи, предписаніемъ отъ 7 (19) Марта 1853 года, за N. 10,656, распорядилась, чтобы окружные Суды вносили дѣла этого рода въ судные реестры не прежде, какъ по установленіи сущности жалобы; въ случаѣ же отказа въ опредѣленіи существа преступленія или неявки въ Судъ къ назначенному сроку, жалобу, какъ не подтвержденную, передавали въ архивъ, предоставляя истцу право возобновить оную, до истеченія срока давности.

Распоряженіе это относилось исключительно къ тѣмъ дѣламъ, производство коихъ, согласно 165-й статьи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, зависитъ только отъ воли жалующихся лицъ, между тѣмъ замѣчено, что Суды Полиціи Простой, получивъ жалобу, въ коей изложены дѣянія, подлежащія различному порядку ихъ преслѣдованія, не входя въ надлежащее разсмотрѣніе ея и оцѣнку обличительныхъ пунктовъ, не вносятъ тотчасъ дѣла въ заведенный для сего общій судебный реестръ, подъ предлогомъ, что предметъ жалобы составляетъ дѣяніе, не подлежащее преслѣдованію по прямой обязанности Суда, а такимъ образомъ остаются безъ соотвѣтственнаго контроля и другія преступленія, на которыя принесена совокупная жалоба.

Для предотвращенія сего, Правительственная Коммисія Юстиціи предлагаетъ Уголовному Суду предписать всѣмъ подвѣдомственнымъ ему Судамъ Полиціи Простой, чтобы, при разсмотрѣніи поступившихъ жалобъ, вмѣстѣ съ посылкою вызововъ истцамъ на явку въ Судъ для представленія доказательствъ въ подтвержденіе жалобъ, они, въ видѣ резолюціи, излагали краткое описаніе обжалованнаго дѣянія, которое, служа указаніемъ, подлежитъ ли дѣло, предъ опредѣленіемъ существа преступленія, запискѣ въ судебный реестръ, устранитъ вмѣстѣ съ тѣмъ всякій въ этомъ отношеніи произволъ. Сверхъ того, слѣдуетъ вмѣнить въ обязанность окружнымъ Судамъ, чтобы по дѣламъ, воз-

dochodzeniu ulegających i niepomnażania bez potrzeby liczby spraw, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości reskryptem swym z dnia 7 (19) Marca 1853 roku, Nr. 10,656, rozporządziła, iżby Sądy okręgowe tego rodzaju sprawy wpisywały do listy spraw dopiéro po usubstancyonowaniu skargi; w razie zaś odmówienia ustanowienia istoty czynu lub niestawienia się skarżącego na oznaczony termin, aby wprost skargę, jako niepopieraną, złożyły do akt, pozostawiając samemu pokrzywdzonemu ponowienie skargi, w czasie przez prawo na drzedawnienie zastrzeżonym.

Rozporządzenie to dotyczyło wyłącznie spraw, których popieranie, z mocy artykułu 165 Kodeksu kar głównych i poprawczych, tylko od skarżącego zawisło; tymczasem dostrzegać się daje, iż Sądy policyjne, otrzymawszy skargę obejmującą w sobie czyny różne pod względem zasady w dochodzeniu, bez troskliwego przejrzenia takowéj i ocenienia rodzaju poczynionych zarzutów, nie wpisują natychmiast sprawy do ogólnéj listy spraw tym celem utrzymywanéj, pod pozorem jakoby ta miała za przedmiot czyn do dochodzenia z urzędu niekwalifikujący się, przez co inne przestępstwa łącznie zaskarżone, bez stosownéj kontroli pozostają.

Dla zapobieżenia nadal temu, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby do wszystkich Sądów Policyi Prostéj, jurisdykcyi jego podległych, wydał rozporządzenie, iżby przy ocenianiu skarg do nich zanoszonych, z chwilą wydawania zapozwań po skarżącego dla usubstancyonowania takowych, w sposobie dekretacyi krótki opis zaskarżonego czynu zamieszczały, jaki to opis, wskazując dokładnie, czyli sprawa przed ustanowieniem istoty czynu do zapisania do listy spraw kwalifikuje się, już tém samém wszelkiéj pod tym względem dowolności zapobiegnie. Obok tego Sąd Kryminalny włoży na Sądy okręgowe obowiązek, aby

буждаемымъ по требованію истцовъ, жалобы, въ случаѣ неопредѣленія ихъ сущности, или вслѣдствіе отказа истца отъ иска, или по неявкѣ его въ назначенный срокъ, передавались въ архивъ не иначе, какъ по особымъ мотивированными рѣшеніямъ, и чтобы резолюціи о вызовѣ въ Судъ, равно какъ и рѣшенія о передачѣ въ архивъ, подписываемы были Подсудкомъ или, въ его отсутствіе, Писаремъ Суда.

Объ исполненіи настоящаго предписанія Уголовный Судъ обязанъ представить рапортъ въ теченіе двадцати дней.

Варшава, 1 (13) Ноября 1858 года.

Главный Директоръ Предсѣдательствующій,
Тайный Совѣтникъ, Сенаторъ, (подписано) *Дружевецкій.*

N. 21,256.

№ 226.

Форма присяги для Евреевъ.

(24 Мая (5 Іюня) 1862 г.)

Государь Императоръ изволилъ разсматривать.

въ Царскомъ-Селѣ,
Мая 24 (Іюня 5) 1862 года.

Министръ Статсъ-Секретарь,
(подписано) *О. Тымовскій.*

Чиновникъ, приводящій къ присягѣ въ присутствіи Духовнаго Моисеева вѣроисповѣданія, объяснитъ присягающему всѣ законныя послѣдствія лжеприсяги и прочтетъ ему соотвѣтственныя статьи Уложенія о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ.

w sprawach na żądanie pokrzywdzonego dochodzonych, w razie nieusubstancyonowania skargi, bądź przez jéj odwołanie, bądź przez niestawiennictwo na termin wskazany, repozycye takowych nie inaczéj, jak za decyzyami wymotywowanemi następowały, i aby, tak dekretacye na zapozwanie, jak i same decyzye repozycyą stanowiące, przez Podsędka, lub wrazie jego nieobecności, przez Pisarza były podpisywane.

O wykonaniu niniejszego rozporządzenia Kommissya Rządowa Sprawiedliwości stosownego raportu w dniach dwudziestu oczekuje.

Warszawa, dnia 1 (13) Listopada 1858 roku.

Dyrektor Główny Prezydujący,
Tajny Radca, Senator, (podpisano) *Drzewiecki.*

Nr. 21,256.

№ 226.

Rota przysięgi dla żydów.

(d. 24 Maja (5 Czerwca) 1862 r.)

Najjaśniejszy Pan przeglądać raczył.

w Carskiém-Siele,
d. 24 Maja (5 Czerwca) 1862 roku.

Minister Sekretarz Stanu,
(podpisano) *J. Tymowski.*

Urzędnik przysięgę odbierający, w obecności duchownego wyznania Mojżeszowego, wyłoży przysięgającemu skutki prawne krzywoprzysięztwa i odpowiednie przepisy Kodeksu kar głównych i poprawczych mu odczyta.

Затѣмъ присягающій, во время совершенія присяги, держать будетъ въ рукѣ Родалъ, то есть, пятикнижіе Моисеево на пергаминѣ.

Предъ исполненіемъ присяги, присутствующее духовное лицо объяснитъ присягающему, что, по религіозному преданію, потряслась вся земля, когда послышались съ горы Синая слова: „не произноси имени Господа Бога твоего всуе," и что, по Священному Писанію, всѣ нарушенія предписаній Завѣта могутъ быть прощены предъ Судомъ Божіимъ, одна лишь лжеприсяга безнаказанною никогда остаться не можетъ.

Затѣмъ присягающій будетъ повторять, вслѣдъ за чиновникомъ, въ присутствіи Духовнаго:

„Клянусь Богомъ Адонай, Богомъ Израиля, съ чи-
„стымъ сердцемъ, безъ всякой сокровенной мысли, и
„зная о послѣдствіяхъ лжеприсяги по закону Божіему
„и человѣческому въ томъ, что"

произнося за тѣмъ слова, Судомъ назначенныя.

По окончаніи таковыхъ словъ, присягающій произноситъ:

„Что все вышесказанное показалъ я по чистой совѣ-
„сти, и что присяга моя справедлива, чиста и истин-
„на, въ томъ могу я всегда отвѣчать предъ Богомъ
„Адонай, Богомъ Израиля, и такъ да поможетъ мнѣ
„Всемогущій Богъ на душѣ и на тѣлѣ.

Аминь."

Вѣрно:

и. д. Статсъ-Секретаря, (подписано) *Кретковскій.*

Następnie, wykonywający przysięgę trzymać będzie w ręku podczas téjże Rodał, to jest pięć ksiąg Mojżesza na pargaminie.

Przed wykonaniem przysięgi, assystujący duchowny wystawi przysięgającemu, że podług tradycyi religijnéj, wstrząsła się ziemia cała, kiedy przy ogłoszeniu na górze Synai słyszéć się dały słowa: „nie będziesz brał imienia Boga twego nadaremno"; że podług Pisma Świętego wszelkie naruszenia przepisów Zakonu mogą być przed Sądem Bożym przebaczone, tylko krzywoprzysięztwo nigdy bez kary pozostać nie może.

Potém przysięgający mówić będzie za urzędnikiem w obec duchownego:

„Przysięgam na Boga Adonaj, na Boga Izraela, z czy-
„stém sercem, bez żadnéj innéj ukrytéj myśli i z wiado-
„mością skutków krzywoprzysięztwa w prawie Bozkiém
„i ludzkiém, że"

powtarzając następnie rotę przez Sąd ustanowioną.

Po ukończeniu zeznania rotą objętego, przysięgający mówić będzie:

„Jako to wszystko rzetelnie zeznałem i że przysięga mo-
„ja jest sprawiedliwa, mogę zawsze zdać sprawę przed
„Bogiem Adonaj, przed Bogiem Izraela i tak niechaj
„mi Bóg Wszechmogący na duszy i na ciele dopomoże".

Amen."

Za zgodność:

p. o. Sekretarza Stanu, (podpisano) *Kretkowski.*

№ 227.

О формахъ, которыя должны быть соблюдаемы при приведеніи евреевъ къ присягѣ.

(23 Марта (4 Апрѣля) 1840 г.)

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

При производствѣ однимъ изъ Судей для особыхъ порученій ревизіи въ Мировомъ Судѣ Вепгровскаго уѣзда, явился къ нему еврей Мошко Гершъ Френкель и протоколярнымъ порядкомъ объявилъ: что Торахъ, употребляемый въ мѣстномъ Судѣ для приведенія евреевъ къ присягѣ, испорченъ до такой степени, что по оному, не обременяя нисколько своей совѣсти, можно совершать клятвопреступленіе, потому что правилами Іудейства поставляется непремѣннымъ условіемъ, чтобы въ Торахѣ, особенно же въ томъ его мѣстѣ, на которомъ евреи кладутъ палецъ произнося присягу, не недоставало ни одной точки, необходимой въ еврейскихъ письменахъ, особенно же слово: „*Егова*“ или „*Адонай*“, къ которому присягающій еврей долженъ прикоснуться, равно какъ и проклятіе на клятвопреступниковъ, должны быть написаны безошибочно и четко, ибо въ противномъ случаѣ присяга, въ религіозномъ отношеніи, не имѣетъ никакого значенія; находящійся же въ мѣстномъ Мировомъ Судѣ Родалъ поврежденъ именно въ вышеуказанныхъ мѣстахъ.

Командированный Судья таковыя показанія еврея Френкеля представилъ, при соотвѣтственномъ рапортѣ, въ Правительственную Коммисію Юстиціи вмѣстѣ съ Торахомъ.

Вслѣдствіе сего, Коммисія Юстиціи о разъясненіи этого вопроса обратилась въ Правительственную Коммисію Внутрен-

№ 227.

O formach wykonywania przysięgi przez żydów.

(d. 23 Marca (4 Kwietnia) 1840 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

W czasie odbywania rewizyi Sądu Pokoju Powiatu Węgrowskiego przez jednego z Sędziów do szczególnych poruczeń, zgłosił się do tegoż Sędziego żyd Mośko Hersz Fraenkiel i podał do protokółu, iż Torach, na którym żydzi przysięgę składają w Sądzie miejscowym, jest tak dalece defektowy, że na nim ciż bez żadnego religijnego skrupułu mogą krzywo przysięgać w sprawach; albowiem do przepisów judaicznych niezbędnym jest warunek, aby w Torachu, a szczególniéj w miejscu, na którym żydzi przy wykonywaniu przysięgi kładą palce, nie brakowało ani jednéj kropki w piśmie potrzebnéj, mianowicie zaś, aby wyraz: „*Jehowa*“ czyli też: „*Adonaj*“, którego przysięgający żyd dotykać się powinien, jak równie i przekleństwa na krzywoprzysiężcę, dokładnie i wyraźnie napisane były, gdyż w przeciwnym razie przysięga pod względem religijnym jest nieważną; że właśnie znajdujący się w miejscowym Sądzie Pokoju Torach, jest uszkodzony w miejscach powyżéj wytkniętych.

Sędzia delegowany przyjęte w ten sposób zeznanie od żyda Fraenkla złożył Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości, wraz z Torachem, przy stosownym raporcie.

Na skutek tego, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości odniosła się do Kommissyi Rządowéj Spraw Wewnętrznych

нихъ и Духовныхъ Дѣлъ, и полученный отъ сей послѣдней отвѣтъ отъ 22 Февраля (5 Марта) с. г., за N. 1,829, препровождаетъ при семъ въ копіи въ Уголовный Судъ для свѣдѣнія и руководства, предписывая при томъ сообщить таковую, при соотвѣтственномъ предписаніи, всѣмъ подвѣдомственнымъ Судамъ Полиціи Исправительной и Простой, и о послѣдующемъ представить своевременно рапортъ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Варшава, 23 Марта (4 Апрѣля 1840 года.

Директоръ Отдѣленія, (подписано) *Вильчковскій.*

N. 2,419.

Приложеніе къ N. 227.

Въ Правительственную Коммисію Юстиціи.

Правительственная Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ.

Ссылаясь на отношеніе свое отъ 15 (27) Января с. г., за N. 687, Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ имѣетъ честь увѣдомить, что Дозоръ Синагоги, по затребованіи отъ него подтвержденія показаній еврея Герша Френкеля о томъ, что евреи, безъ малѣйшаго зазрѣнія совѣсти, могутъ совершать лживую присягу по Тораху, въ которомъ истерлись нѣкоторыя буквы, опровергнулъ таковыя показанія, объясняя, что у евреевъ присяга по Родалу (Тораху) имѣетъ значеніе и безъ этихъ формъ, такъ какъ одного слова „*клянусь*“ уже достаточно въ религіозномъ отношеніи.

Для точнѣйшаго разъясненія сущности дѣла, Коммисія Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ сообщила это обстоятельство, вмѣстѣ съ мнѣніемъ Дозора Синагоги, на разрѣшеніе Секретаря

i Duchownych o wyjaśnienie powyższéj kwestyi. Jaką zaś w tym przedmiocie od téjże Kommissyi Rządowéj otrzymała pod dniem 22 Lutego (5 Marca) r. b., Nr. 1,829, odpowiedź, taką Sądowi Kryminalnemu w kopii przesyła dla wiadomości i stosowania się. Przytém zaleca Sądowi Kryminalnemu, aby takową, przy stosownem rozporządzeniu, wszystkim Sądom Policyi Poprawczéj i Policyi Prostéj swéj jurisdykcyi zakomunikował, i o skutku Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości raport w swym czasie złożył.

w Warszawie, dnia 23 Marca (4 Kwietnia) 1840 roku.

Dyrektor Wydziału, (podpisano) *Wilczkowski.*

N. 2,419.

Anneks do N. 227.

do

Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych.

Przy odwołaniu się do odezwy swéj z dnia 15 (27) Stycznia r. b., Nr. 687, ma honor oświadczyć, że tutejszy Dozór Bóżniczy, będąc wezwany o sprawdzenie twierdzenia starozakonnego Hersza Fraenkel, jakoby żydzi bez religijnego skrupułu krzywo przysięgać mogli na Torachu, mającym powycierane niektóre wyrazy, zaprzeczył takowemu twierdzeniu, przywodząc, że u Izraelitów przysięga na Rodale (Torach), a nawet i bez takowego, jest ważną, gdyż wyraz przysięgam już jest dostatecznym pod względem religijnym.

Celem dokładniejszego przekonania się o istocie rzeczy, Kommissya Rządowa zakomunikowała okoliczność powyższą, wraz z opinią Dozoru Bóżniczego, do rozpoznania Jakóbowi

Ценсурнаго Комитета еврейскихъ книгъ и изданій, Якова Тугендгольда, который высказалъ мнѣніе, совершенно противоположное мнѣнію Дозора Синагоги, а именно:

1) что простой народъ у евреевъ, приписывающій обыкновенно въ дѣлахъ вѣры большое значеніе внѣшнимъ формамъ, самымъ торжественнымъ обрядомъ при приведеніи къ присягѣ считаетъ предъявленіе и прикосновеніе къ Родалу;

2) что обрядъ этотъ, существуя съ давнихъ временъ, пріобрѣлъ уже тѣмъ самимъ силу обычая, освященнаго общественнымъ мнѣніемъ;

3) что, на основаніи обрядно-религіозныхъ правилъ, Родалъ, въ которомъ недостаетъ только одной буквы, а тѣмъ болѣе цѣлыхъ словъ, не годится для соотвѣтственнаго употребленія во время блогослуженія, то есть для чтенія назначенныхъ на каждую недѣлю и каждую субботу главъ пятикнижія, и потому простой народъ легко можетъ вывести изъ этого заключеніе и дѣйствительно убѣжденъ въ томъ, что подобный поврежденный Родалъ равнымъ образомъ не годится для произнесенія клятвы, и что въ такомъ случаѣ лицо, исполнившее присягу, въ правѣ нѣкоторымъ образомъ считать оную недѣйствительною, каковаго образа дѣйствій впрочемъ нельзя не назвать преступнымъ.

По этимъ соображеніямъ Тугендгольдъ полагаетъ, что употребленіе при приведеніи евреевъ къ присягѣ Тораха, въ которомъ недостаетъ буквъ или цѣлыхъ словъ, составляетъ несообразность, могущую нерѣдко повлечь за собою вредныя послѣдствія.

Сообразивъ заключеніе Дозора Синагоги съ мнѣніемъ Тугендгольда, Правительственная Коммисія полагаетъ, что сіе послѣднее, какъ болѣе раціональное и изъявленное евреемъ, извѣстнымъ своимъ высшимъ образованіемъ и многочисленными сочиненіями религіознаго содержанія, заслуживаетъ уваженія, тѣмъ болѣе, что, какъ дознано по опыту, въ тѣхъ случаяхъ, гдѣ фанатизмъ и предразсудки соединяются съ личнымъ инте-

Tugendhold, Sekretarzowi Komitetu Cenzury ksiąg i pism hebrajskich, który przeciwne Dozorowi Bóżniczemu otworzył zdanie, a mianowicie:

1) że gmin żydowski, przywiązujący zwykle wielką wartość w przedmiotach religijnych do formy, poczytuje za najpoważniejszą uroczystość przy akcie przysięgi, prezentowanie i dotknięcie się Rodału;

2) że ten zwyczaj ceremonialny, od dawnych czasów istniejący, nabrał tém samém ogólnéj sankcyi;

3) że gdy podług przepisów ceremonialno-religijnych, Rodał, w którym jednéj tylko litery, a tém bardziéj całych wyrazów brakuje, nie kwalifikuje się do właściwego użycia podczas nabożeństwa, to jest do głównego odczytania przeznaczonych na każdy tydzień i na każdą sobotę rozdziałów Pentateucha, przeto gmin żydowski łatwo sądzić może i w rzeczy saméj tak sądzi, że podobny Rodał defektowy do aktu przysięgi również się nie kwalifikuje, i że w takim przypadku wolno niejako wykonywającemu przysięgę szukać restrykcyi, która wszakże nie jest czém inném jak tylko niegodziwością.

Z tych wychodząc zasad, Tugendhold konkluduje, iż używanie do odbierania przysiąg żydowskich Toracha, w którym brakuje liter lub całych wyrazów, jest niestosownością, częstokroć szkodliwe skutki sprowadzić mogącą.

Porównywając opinią tutejszego Dozoru Bóżniczego z opinią Tugendholda, Kommissya Rządowa sądzi, iż ta ostatnia, jako wyrozumowana i pochodząca od izraelity znanego z wyższego ukształcenia i licznych pism w przedmiocie religijnym, zasługuje na wiarę, témbardziéj, iż, jak z doświadczenia wiadomo, żydzi tam, gdzie fanatyzm i uprzedzenie połączone

ресомъ, евреи не внимаютъ вовсе внушеніямъ совѣсти и нравственности.

Варшава, 22 Февраля (5 Марта) 1840 года.

Директоръ Отдѣленія, Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Козловскій*.

N. 1,829.

№ 228.

Предписаніе о составленіи Судами вѣдомостей о прежней подсудности виновныхъ.

(29 Іюня (11 Іюля) 1863 г.

Всѣмъ Уголовнымъ Судамъ.

Правительственная Коммисія Юстиціи.

Изъ доставляемыхъ ей дѣлъ Правительственная Коммисія Юстиціи усматриваетъ, что вѣдомости о прежней подсудности виновныхъ не всегда помѣщаются въ началѣ дѣла, и что иногда составленіе ихъ вовсе упускается изъ виду, или же нѣкоторыми Судами Исправительной Полиціи онѣ помѣщаются въ срединѣ или въ концѣ дѣла, чѣмъ значительно затрудняется отысканіе оныхъ, особенно по дѣламъ важнѣйшимъ, состоящимъ изъ нѣсколькихъ томовъ. Такой недостатокъ или несвойственное помѣщеніе вѣдомостей, кромѣ замедленія хода дѣлъ, и въ томъ числѣ многихъ арестантскихъ, имѣетъ иногда и то вредное послѣдствіе, что свѣдѣнія эти при рѣшеніи дѣла остаются незамѣченными и упускается изъ виду прежняя уголовная отвѣтственность, весьма важная въ отношеніи опредѣленія высшей степени наказанія, особенно по дѣламъ о воровствѣ. Вслѣдствіе вышесказанныхъ упущеній, не всегда соединяются дѣла, къ которымъ они относятся, и производство ихъ, вопреки правилъ, раздѣляется.

są z własnym interesem, do sumienia i moralności żadnéj nie przywiązują uwagi.

w Warszawie, dnia 22 Lutego (5 Marca) 1840 roku.

Dyrektor Wydziału, Radca Stanu,
(podpisano) *Kozłowski*.

Nr. 1,829.

№ 228.

Reskrypt przepisujący Sądom sposób sporządzania rejestratury obwinionych.

(d. 29 Czerwca (11 Lipca) 1863 r.)

do

wszystkich Sądów Kryminalnych.

Kommissya Rządowa Sprawiedliwości.

Z nadesłanych akt spraw dostrzega Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, że rejestratury obwinionych nie zawsze pomieszczone bywają na czele akt, że nieraz sporządzenie onych zupełnie jest przepomnianém, albo w niektórych Sądach Poprawczych spisywane bywają w środku lub przy końcu akt, co znacznie utrudza ich znalezienie, zwłaszcza w sprawach ważniejszych, z większéj ilości woluminów składających się. Brak ten albo niewłaściwe pomieszczanie, oprócz opóźnienia postępu nie jednéj i więziennéj sprawy, sprawia niekiedy ten jeszcze szkodliwszy skutek, że rejestratury rzeczone przy sądzeniu nie są dostrzeżone, tém samém zaś spuszczaną bywa z uwagi obciążająca okoliczność poprzedniéj karalności, która jest nader ważną, bo wpływa na wymierzenie surowszéj kary, szczególniéj w najliczniejszych sprawach o kradzieże. Przez te niedostateczności i niedostrzeżenie rejestratur, nie

имъ причастенъ одинъ и тотъ же обвиняемый, какъ сіе требуется ст. 140 и 157 Уложенія, особенно въ тѣхъ случаяхъ, когда подсудимый долженъ нести уголовную отвѣтственность и по другимъ преступленіямъ,—при чемъ слѣдствія производятся различными Судами и постановляются въ разныхъ инстанціяхъ отдѣльныя опредѣленія, приговаривающія одно и то же лицо къ разнымъ наказаніямъ, изъ чего не только возникаетъ запутанность и безпорядокъ, но даже и несоотвѣтственность наказаній, которыя, при подобной совокупности преступленій, въ силу вышеозначенныхъ статей закона, должны быть назначаемы въ самой высокой степени, опредѣленной для этого рода преступленій, кромѣ контрабандныхъ дѣлъ, судимыхъ на основаніи особаго таможеннаго Устава.

Для введенія въ этомъ отношеніи единства и порядка, Правительственная Коммисія Юстиціи предлагаетъ Уголовному Суду имѣть строгое наблюденіе за тѣмъ, чтобы по каждому дѣлу составлялись точныя вѣдомости о прежней подсудности обвиненныхъ и помѣщались въ началѣ перваго тома дѣла, и чтобы дѣла, касающіяся одного и того же подсудимаго, не производились и не судились отдѣльно, а по мѣрѣ возможности въ совокупности. Настоящее предписаніе Уголовный Судъ обязанъ безотлагательно сообщить Царскимъ Прокурорамъ, для должнаго съ ихъ стороны надзора, и подвѣдомственнымъ Судамъ Исправительной Полиціи, для руководства, а объ исполненіи сего представить въ теченіе двадцати дней рапортъ Правительственной Коммисіи Юстиціи.

Варшава, 29 Іюня (11 Іюля) 1863 года.

Директоръ Отдѣленія, Дѣйствительный Статскій-Совѣтникъ,
(подписано) *Малковскій.*

N. 9,650.

КОНЕЦЪ ДВѢНАДЦАТАГО ТОМА.

zawsze są łączone sprawy, do których ten sam obwiniony wpływa, jak to w myśl art. 140 i 157 Kodeksu powinno mieć miejsce, zwłaszcza przy przewidywanéj i w drugich sprawach karalności podsądnego, ale oddzielnie Sądy śledztwa prowadzą, oddzielne zapadają nie raz w różnych instancyach wyroki, skazujące jednę osobę na rozmaite kary; z czego wynika nie tylko zamięszanie i nieład, ale nawet niewłaściwość tych kar, względem których, w zbiegu podobnym przestępstw, prawo w namienionych artykułach nakazuje wymierzać w najwyższym zakresie tę jednę, która się okazuje za jaki czyn najsurowszą, oprócz wyjątkowo spraw defraudacyjnych, z oddzielnéj ustawy Celnéj sądzonych.

Dla zaprowadzenia więc w tym względzie jednostajności i porządku w postępowaniu, Kommissya Rządowa Sprawiedliwości poleca Sądowi Kryminalnemu, aby ściśle pilnował, iżby w każdéj sprawie dokładne rejestratury były sporządzane i na czele akt pierwszego woluminu umieszczane, a przez to spraw jednego obwinionego dotyczących, żeby nie prowadzono i nie sądzono oddzielnie, ale, o ile można, łączono je. Reskrypt niniejszy Sąd Kryminalny niezwłocznie zakomunikuje w podobnym celu pilnowania Prokuratorom Królewskim, oraz do stosowania się podwładnym Sądom Poprawczym, a o wykonaniu tego rozporządzenia złoży Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości raport w dniach dwudziestu.

w Warszawie, dnia 29 Czerwca (11 Lipca) 1863 roku.

Dyrektor Wydziału, Rzeczywisty Radca Stanu,
(podpisano) *Małkowski.*

Nr. 9,650.

KONIEC TOMU DWUNASTEGO.

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku
86441

SEMINARIUM HISTORYCZNE UNIW. WARSZ. * MCMXX *
3803
1930